ثواب الاعمال وعقاب الاعمال

با ترجمه فارسی

پاداش نیکی ها و کیفر گناهان

شیخ صدوق

با تحقیق و تصحیح

www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.ir

پاداش نیکیها و کیفر گناهان: ترجمه ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال

مشخصات کتاب

سرشناسه : ابن بابویه، محمد بن علی، ۳۱۱- ۳۸۱ق.
عنوان قراردادی : ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال .فارسی - عربی
عنوان و نام پدیدآور : پاداش نیکیها و کیفر گناهان: ترجمه ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال/ شیخ صدوق؛ به اهتمام محمدعلی مجاهدی.
مشخصات نشر : قم: سرور، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری : ۸۳۹ ص.
شابک : ۹۰۰۰۰ ریال : 978-964-6314-13-9 ؛ ۲۲۵۰۰۰ ریال(چاپ هفتم)
وضعیت فهرست نویسی : فاپا (چاپ پنجم)
یادداشت : فارسی - عربی.
یادداشت : چاپ پنجم.
یادداشت : چاپ هفتم : ۱۳۹۱.
یادداشت : عنوان دیگر: ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال.
یادداشت : عنوان روی جلد: ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال با ترجمه فارسی.
عنوان روی جلد : ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال با ترجمه فارسی.
عنوان دیگر : ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال.
موضوع : ثواب و عقاب
شناسه افزوده : مجاهدی، محمدعلی، ۱۳۲۲-، مصحح
رده بندی کنگره : BP۲۲۲/۶/الف۲ث ۴۱ ۹۰ ۱۳۸۸
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۴
شماره کتابشناسی ملی : م۸۲- ۴۶۵۱

فهرست مطالب

پیشگفتار 27
مقدمة مؤلف 31
کتاب ثواب الاعمال 35
ثواب ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ 35
ثواب یک صد مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ گفتن 39
ثواب «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وحده وحده وحده» گفتن 40
ثواب گفتن «لَا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» از روی اخلاص 41
ثواب گفتن ذکر «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» با صدایی بلند و رسا 42
ثواب گوینده «لا إِلهَ إِلَّا اَللَّهُ» که شرایط آن را بجا می‌آورد 43
ثواب کسی که شهادت لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ از او پذیرفته می‌شود 44
ثواب صد مرتبه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الملک الحقّ المبین» گفتن 45
ثواب کسی که بدون تعجّب لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید 46
ثواب مداومت به ذکر «اشهد أن لَا اله الّا اللّه، وحده لا شریک له الها واحدا احدا احدا صمدا لم یتّخذ صاحبة و لا ولدا» 47
ثواب کسی که در هر روز سی مرتبه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الحقّ المبین» بگوید 48
ثواب بسیار گفتن «سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله إلّا اللَّه و اللَّه اکبر» 48
ثواب کسی که در هر روز پانزده مرتبه ذکر «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ حقّا حقّا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ ایمانا و تصدیقا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ عبودیّة و رقّا» را بگوید 49
ثواب کسی که ختم کند دعای خود را به ذکر «ما شاء اللَّه لا حول و لا قوّة الا باللَّه» 49
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 6
ثواب کسی که در هر روز هفت مرتبه ذکر «الحمد للَّه علی کلّ نعمة کانت او هی کائنة» را بگوید 50
ثواب شهادت به یگانگی خداوند و رسالت پیامبر اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم 50
ثواب صد مرتبه گفتن ذکر تکبیر و تسبیح و تحمید و تهلیل 52
ثواب ذکر «سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر» 53
ثواب ذکر «سبحان اللَّه و بحمده، سبحان اللَّه العظیم و بحمده» 56
ثواب ذکر «سبحان اللَّه» بدون تعجّب 56
ثواب صد بار گفتن «سبحان اللَّه» 57
ثواب ذکر «الحمد للَّه کما هو اهله» 58
ثواب چهار بار گفتن ذکر «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِینَ» در بامداد و شام 58

ثواب کسی که خدا را تمجید کند 59
ثواب تمجید حضرت حق بدان گونه که خود را ستوده است 59
ثواب انسان عاقل 61
ثواب ده خصلت 62
ثواب اقرار به ربوبیّت پروردگار جهان و نبوّت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و ولایت علیّ بن ابی طالب علیه السّلام و انجام آنچه را که خداوند واجب شمرده است 62
ثواب گفتن «بسم اللَّه» به هنگام ورود به بیت الخلاء 63
ثواب ذکر خدا به هنگام وضو 64
ثواب کسی که مانند امیر المؤمنین علیه السّلام وضو بگیرد و همانند او خدا بگوید 65
ثواب خشک کردن و خشک نکردن آب وضو 67
ثواب وضوی نماز مغرب و صبح 68
ثواب باز نگه داشتن چشمها به هنگام وضو 68
ثواب تجدید وضو 69
ثواب مسواک زدن 69
ثواب کسی که آب دهان خود را به احترام مسجد، فرو برد 71
ثواب کسی که با طهارت بخوابد 72
ثواب بسیار مضمضه و استنشاق کردن 72
ثواب بستن لنگ به هنگام ورود به حمّام 72
ثواب کسی که چشم خود را از نگاه کردن به عورت برادر ایمانی خود باز دارد 73
ثواب شستن سر با خطمی 73
ثواب شستشوی سر با برگ سدر 74
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 7
ثواب حنا بستن 75
ثواب نوره کشیدن 78
ثواب شانه کردن موی سر 78
ثواب هفتاد بار شانه کردن محاسن 79
ثواب سرمه‌کشیدن 79
ثواب تراشیدن سر 80
ثواب ناخن گرفتن و کوتاه کردن شارب (سبیل) 81
ثواب کفش سفید پوشیدن 83
ثواب کفش زرد پوشیدن 84
ثواب کفش راحتی پوشیدن 85
ثواب قرائت سوره قدر بهنگام برش لباس نو 86

ثواب زیاد در آینه نگاه کردن و حمد خدا را گفتن 86
ثواب کسی که به هنگام دیدن یهودی و نصرانی و مجوسی این دعا را بخواند 87
ثواب خوب وضو ساختن، نیکو نماز خواندن زکات مال دادن، خشم خود را نگاه داشتن، زبان را از گناه باز داشتن، از گناهان استغفار کردن، و خیر خواه اهل بیت پیامبر خود بودن 88
ثواب گفتن: رضیت باللَّه ربّا، و بالاسلام دینا، و بمحمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم رسولا، و بأهل بیته أولیاء 89
ثواب دعا در شب و روز 89
ثواب رفتن به مساجد 90
ثواب مداومت در رفتن به مسجد 90
ثواب پیاده رفتن به مسجد 91
ثواب کسی که قرآن کلام او و مسجد خانه او باشد 91
ثواب کسی که پس از وضو ساختن، به مسجد برود 92
ثواب قرائت نمازهای پنجگانه و بپا داشتن و حفظ اوقات آنها 93
ثواب نمازهای نافله 95
ثواب افروختن چراغ در مسجد 95
ثواب نمازگزاری که به احترام خداوند، آب دهان خود را بیرون نیندازد 95
ثواب خواندن نماز در مسجد الحرام 96
ثواب خواندن نماز در مسجد رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم 96
ثواب خواندن نماز ما بین مسجد الحرام و مسجد النّبی صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم 97
ثواب خواندن نماز در مسجد کوفه 97
ثواب خواندن نماز در بیت المقدس و مسجد جامع و مسجد قبیله و مسجد بازار 98
ثواب جارو کردن مسجد 99
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 8
ثواب کسانی که اذان گویند 100
ثواب هفت سال برای خدا اذان گفتن 100
ثواب کسی که یک سال در یکی از شهرهای مسلمان‌نشین اذان گوید 100
ثواب تکرار اذان مؤذّن 101
ثواب ده سال برای خدا اذان گفتن 102
ثواب مؤذن در میان اذان و اقامه 102
ثواب خواندن نماز با اذان و اقامه 103
ثواب خواندن قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، انّا انزلناه و آیة الکرسی در نماز مستحبّی 104

ثواب و فضیلت قنوت نماز 105
ثواب رکوع درست بجای آوردن 105
ثواب یک سجده 106
ثواب نهادن دو کف دست بر زمین در حال سجود 106
ثواب طول دادن سجده 107
ثواب ذکر صلوات در رکوع و سجود و قیام 107
ثواب سجده شکر 108
ثواب نماز 108
ثواب خواندن نماز صبح در اوّل وقت 110
فضیلت اول وقت بر آخر وقت 111
ثواب بجا آوردن نمازهای واجب در اوّل وقت 111
ثواب خواندن نماز شکسته در مسافرت 112
ثواب مسافری که نماز جمعه بخواند 112
ثواب نماز جماعت 113
ثواب ایستادن به نماز 114
ثواب ذکر صلوات بعد از نماز عصر روز جمعه 114
ثواب قرائت یک بار الحمد، هفت بار قُلْ هُوَ اللَّهُ، هفت بار قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ، و آیة الکرسی و آیه سخره و آخر سوره براءه، بعد از نماز جمعه 115
و باز، ثواب قرائت این چند سوره بعد از نماز جمعه 116
ثواب رفتن برای ادای نماز و فرا گرفتن قرآن 117
ثواب نابینای صابر و محبّ آل محمّد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم 117
ثواب دو رکعت نماز مستحبّی برای رضای خدا خواندن، یا یک درهم صدقه دادن، یا یک روز روزه مستحبّی گرفتن 118
برتری جمعه‌های ماه رمضان بر جمعه‌های دیگر 119
ثواب نماز کسی که عطر استعمال می‌کند 119
ثواب نماز کسی که همسر دارد 120
ثواب کسی که چهار رکعت نماز گزارد و در هر رکعت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 9
پنجاه مرتبه قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را بخواند 120
ثواب نماز جعفر بن ابی طالب علیه السّلام (جعفر طیّار) 121
ثواب نماز شب 121
ثواب شب زنده داری با قرآن 126
ثواب کسی که دانسته دو رکعت نماز بخواند 129
ثواب دو رکعت نماز بدون تکلّف ولی توأم با تفکّر 130
ثواب نماز نافله در میان نماز مغرب و عشاء (ساعت غفلت) 130

ثواب پانصد رکعت نماز در هفته 131
ثواب قرائت یازده مرتبه سوره توحید پس از نماز صبح 131
ثواب تعقیبات نماز 132
ثواب جدا کردن زکات از مال و مصرف صحیح آن 133
ثواب حج و عمره 135
ثواب مصافحه با حج‌گزار 144
باب نادر 144
ثواب شخص روزه‌دار 145
ثواب روزه داری که به او ناسزا گویند و او در پاسخ گوید: من روزه دارم، سلام بر تو باد 147
ثواب یک روز روزه گرفتن در راه خدا 147
ثواب روزه گرفتن در گرما و در حال تشنگی 148
ثواب یک روز روزه مستحبّی 148
ثواب کسی که در حال روزه از دنیا برود 149
ثواب روزه‌داری که در آغاز روز عطر استعمال کند 149
ثواب روزه داری که بر افرادی که غذا می‌خورند، بگذرد 149
ثواب روزه ماه رجب 150
ثواب روزه ماه شعبان 166
فضیلت ماه مبارک رمضان و ثواب روزه آن 178
ثواب دعائی که در دهه اول ماه ذی الحجه خوانده می‌شود 200
ثواب روزه‌داری در دهه اول ذی الحجّه 203
ثواب روزه روز عید غدیر 205
ثواب عبادت مستحبّی در شب عید 207
ثواب شب‌زنده‌داری شب عید 210
ثواب کسی که ماه رمضان را روزه بگیرد و آخرین روز آن را با صدقه به پایان برساند و با غسل به نماز حاضر شود 211
ثواب قرائت چهار رکعت نماز در روز عید فطر پس از نماز امام 211
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 10
ثواب روزه بیست و پنجم ماه ذی القعده 215
ثواب افطار کردن با آب 216
ثواب روزه گرفتن سه روز در ماه: پنجشنبه اولش و چهارشنبه وسط و پنجشنبه آخر 217
ثواب یک درهم در روز صدقه دادن برای کسی که از سه روز روزه گرفتن در ماه ناتوان است 222
ثواب کسی که در خانه برادر ایمانیش افطار کند 222
زیارت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و ائمه اطهار علیهم السّلام

223
ثواب آن که بر شهادت امام حسین علیه السّلام و یا بر ستمی که به اهل بیت علیهم السّلام و یا به او به خاطر محبّت آل اللَّه رسیده است، بگرید 224
ثواب سرودن شعر در رثای امام حسین علیه السّلام و گریستن و گریانیدن و تظاهر به گریه کردن 225
ثواب زیارت قبر امام حسین علیه السّلام 228
ثواب زیارت قبور ائمّه- که درود خدا بر آنان باد- 257
ثواب زیارت قبر فاطمه دختر امام موسی بن جعفر علیهم السّلام در قم 259
ثواب زیارت قبر عبد العظیم حسنی در شهر ری 259
ثواب کسی که توان نیکی کردن به اهل بیت علیهم السّلام و زیارت آنان را ندارد و بجای آنان به دوستان شایسته آنها نیکی کند و آنها را زیارت نماید 260
ثواب اظهار محبت و نیکی کردن به امام علیه السّلام 261
ثواب اهل قرآن 261
ثواب ختم قرآن در مکّه 262
ثواب فراگیری قرآن چه به آسانی و چه به سختی 262
ثواب جوان با ایمانی که قرآن بخواند 263
ثواب کسی که قرآن را در حال ایستاده و نشسته در نماز تلاوت کند، و کسی که در غیر از نماز تلاوت کند 264
ثواب تلاوت صد تا پانصد آیه قرآن در نماز شب 265
ثواب حافظ و عامل به قرآن 265
ثواب آن که با زحمت بکوشد تا قرآن را به خاطر بسپارد و آن که پیش از خواب یک سوره از قرآن را بخواند 266
ثواب کسی که قرآن را از اول تا به آخر تلاوت کند 266
ثواب تلاوت‌کننده قرآن 267
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 11
ثواب تلاوت قرآن از روی آن 267
ثواب بودن قرآن در خانه 268
ثواب تلاوت ده تا هزار آیه در یک شب 268
ثواب ماه مبارک رمضان، بهار قرآن 269
ثواب تلاوت یک صد آیه از قرآن و سپس هفت بار «یا اللَّه» گفتن 270
ثواب تلاوت سوره حمد 270
ثواب تلاوت سوره بقره و آل عمران 271
ثواب خواندن چهار آیه از اول سوره بقره، و آیة الکرسی و دو آیه بعد از

آن، و سه آیه آخر همان سوره 271
ثواب تلاوت آیة الکرسی به هنگام خواب و بعد از هر نماز 272
ثواب تلاوت سوره نساء در هر جمعه 272
ثواب تلاوت سوره مائده 273
ثواب تلاوت سوره انعام 273
ثواب تلاوت سوره اعراف در هر ماه 274
ثواب تلاوت سوره انفال و سوره توبه 275
ثواب تلاوت سوره یونس 275
ثواب تلاوت سوره هود 276
ثواب تلاوت سوره یوسف 276
ثواب تلاوت سوره رعد 277
ثواب تلاوت سوره ابراهیم و حجر 277
ثواب تلاوت سوره نحل 278
ثواب تلاوت سوره بنی اسرائیل 278
ثواب تلاوت سوره کهف 279
ثواب تلاوت سوره مریم 280
ثواب تلاوت سوره طه 280
ثواب تلاوت سوره انبیاء 281
ثواب تلاوت سوره حج 281
ثواب تلاوت سوره مؤمنون 282
ثواب تلاوت سوره نور 282
ثواب تلاوت سوره فرقان 283
ثواب تلاوت سه سوره طواسین (سوره‌های شعرا و نمل و قصص) 284
ثواب تلاوت سوره عنکبوت و روم 284
ثواب تلاوت سوره لقمان 285
ثواب تلاوت سوره سجده 286
ثواب تلاوت سوره احزاب 286
ثواب تلاوت سوره سبأ و سوره فاطر 288
ثواب تلاوت سوره یس 288
ثواب تلاوت سوره صافات 292
ثواب تلاوت سوره ص 292
ثواب تلاوت سوره زمر 293
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 12
ثواب تلاوت سوره مؤمن 294
ثواب تلاوت سوره سجده 294
ثواب خواندن سوره حم عسق (شوری) 295

ثواب تلاوت سوره زخرف 296
ثواب تلاوت سوره دخان 297
ثواب تلاوت سوره جاثیه 297
ثواب تلاوت سوره احقاف 298
ثواب تلاوت سوره‌هائی که با «حم» آغاز می‌شود 298
ثواب تلاوت سوره محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم 299
ثواب تلاوت سوره فتح 300
ثواب تلاوت سوره حجرات 301
ثواب تلاوت سوره ق 301
ثواب تلاوت سوره ذاریات 302
ثواب تلاوت سوره طور 302
ثواب تلاوت سوره «و النّجم» 303
ثواب تلاوت خواندن سوره اقتربت (سوره قمر) 303
ثواب تلاوت سوره الرّحمن 304
ثواب تلاوت سوره واقعه 305
ثواب تلاوت سوره حدید و مجادله 306
ثواب تلاوت سوره حشر 307
ثواب تلاوت سوره ممتحنه 307
ثواب تلاوت سوره صف 308
ثواب تلاوت سوره‌های جمعه و منافقین و سَبِّحِ اسْمَ رَبِّکَ الْأَعْلَی 308
ثواب تلاوت سوره تغابن 309
ثواب تلاوت سوره طلاق و تحریم 310
ثواب تلاوت سوره تبارک (ملک) 310
ثواب تلاوت سوره ن و القلم 311
ثواب تلاوت سوره الحاقّه 311
ثواب تلاوت سوره سأل سائل (معارج) 312
ثواب تلاوت سوره نوح 312
ثواب تلاوت سوره جن 313
ثواب تلاوت سوره مزّمّل در نماز عشا 314
ثواب تلاوت سوره مدّثّر 314
ثواب تلاوت سوره قیامت 315
ثواب تلاوت سوره انسان 315
ثواب تلاوت سه سوره مرسلات و عمّ یتساءلون و نازعات 316
ثواب تلاوت دو سوره عبس و إِذَا الشَّمْسُ کُوِّرَتْ 317
ثواب تلاوت دو سوره انفطار و انشقاق 317
ثواب تلاوت سوره مطفّفین 318

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 13
ثواب تلاوت سوره بروج 318
ثواب تلاوت سوره طارق 319
ثواب تلاوت سوره اعلی 319
ثواب تلاوت سوره غاشیه 320
ثواب تلاوت سوره فجر 320
ثواب تلاوت سوره بلد 321
ثواب خواندن سوره‌های و الشّمس و اللّیل و الضّحی و انشراح 321
ثواب تلاوت سوره تین 322
ثواب تلاوت سوره علق 323
ثواب تلاوت سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ (قدر) 323
ثواب تلاوت سوره بیّنه 324
ثواب تلاوت سوره زلزله 325
ثواب تلاوت سوره عادیات 326
ثواب تلاوت سوره قارعه 326
ثواب تلاوت سوره تکاثر 327
ثواب تلاوت سوره عصر 327
ثواب تلاوت سوره همزه 328
ثواب تلاوت سوره فیل و قریش 328
ثواب تلاوت سوره ماعون 330
ثواب تلاوت سوره کوثر 330
ثواب تلاوت دو سوره کافرون و توحید 331
ثواب تلاوت سوره نصر 331
ثواب تلاوت سوره مسد 332
ثواب تلاوت سوره توحید 333
ثواب تلاوت دو سوره فلق و ناس 337
ثواب پرهیز از گناهان کبیره 337
ثواب گناهکار توبه‌کننده شرمنده و پشیمان 339
ثواب کسی که بدهکاری را نزد سلطان ببرد و بداند که او قسم می‌خورد سپس او را رها کند برای بزرگداشت خدای عز و جل 339
ثواب آموزگار خوبیها 340
ثواب کسی که دانش می‌آموزد 341
ثواب همنشینی با اهل دین 342
ثواب بجای آوردن عملی بعد از شنیدن ثواب آن 342
ثواب کسی که سخنی بر حق بگوید و دیگران به آن عمل کنند 343
ثواب کسی که سنّت خیری بجای گذارد 343

ثواب کسی که به آنچه می‌داند عمل می‌کند 344
ثواب پناه دادن به یتیم، و ترحّم به ضعیف، و مهربانی در حقّ پدر و مادر، و نیکی نسبت به برده 344
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 14
ثواب کسی که از دستیازی به آبروی مردم خود داری کند، و کسی که خشم خود را فرو برد 345
ثواب امام عادل، و بازرگان راستگوی، و سالخورده‌ای که عمر خود را در اطاعت خدا صرف کرده باشد 346
ثواب کار نیکی که در برابر گناه دیرین انجام شده باشد 346
ثواب کسی که چهل حدیث را به یاد بسپارد 347
ثواب کسی که گناهان را ترک کند 348
ثواب شادمان کردن مؤمن 348
ثواب پارسائی و توجه به خدای عز و جل در نماز 349
ثواب بر طرف کردن گرفتاری و تنگدستی و پوشانیدن عیب و یاری کردن مؤمن 350
ثواب سیر و سیراب کردن و جامه بر اندام مؤمن پوشانیدن 351
ثواب اطعام برادر دینی 352
ثواب کسی که به سه نفر مؤمن غذا دهد 352
ثواب کسی که به مسلمانی غذا دهد تا سیر شود 353
ثواب کسی که چهار مسلمان را سیر کند 353
ثواب کسی که مؤمنی را سیر کند 354
ثواب کسی که برده مسلمانی را آزاد کند 354
ثواب کسی که بنده شایسته‌ای را برای رضای خداوند آزاد کند 355
ثواب آزاد کردن برده مؤمن 355
ثواب وام دادن به مؤمن 356
ثواب صدقه دادن 358
ثواب صدقه پنهانی 366
ثواب صدقه آشکارا 367
ثواب صدقه شب 367
ثواب صدقه روز 368
دعای مستمند در حقّ کسی که به او صدقه می‌دهد 370
ثواب مهلت دادن به بدهکار تنگدست 371
ثواب کسی که بدهی مؤمنی را ببخشد 372
ثواب کسی که آبروی برادر مسلم خود را حفظ کند 372
ثواب کسی که حاجت برادر خود را برآورده کند، یا گرفتاری او را برطرف سازد، یا او را یاری نماید بر دشمن، یا تلاش در برآوردن حاجتش کند، یا

تشنگی و یا گرسنگی و یا برهنگی او را برطرف سازد، یا او را با مرکبش بردارد، یا او را بی‌نیاز گرداند، یا او را کفن کند، یا او را تزویج
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 15
نماید، یا او را در بیماریش عیادت کند 373
ثواب دیدار و دست دادن با برادران و در آغوش گرفتن آنان 375
ثواب کمک و یاری به برادر مؤمن 378
ثواب میانجیگری و آشتی میان دو نفر 380
ثواب کسی که به فریاد برادر مسلمان خود برسد 380
ثواب سخن محبّت آمیز با برادر مسلمان خود 381
ثواب کسی که به فریاد برادر ستمدیده‌اش برسد و او را در برآوردن حاجتش کمک کند 381
ثواب کسی که غم و غصه را از مؤمنی دور کند 382
ثواب کسی که مؤمنی را شادمان کند 382
ثواب کسی که خانواده‌ای را مسرور کند 383
ثواب شاد کردن برادر مؤمن 384
ثواب کسی که مؤمنی را با صدقه سیر کند 385
ثواب کسی که لقمه حلوائی به خورد مؤمنی بدهد 386
ثواب کسی که نیمخورده مؤمنی را بیاشامد 386
ثواب کسی که برادر دینی خود را برای رضای خداوند مورد لطف قرار دهد 387
ثواب کسی که در راه خدا برای خود برادری برگزیند 387
ثواب کسی که برادر خود را ملاقات کند با آنچه او را شادمان نماید تا او را مسرور سازد 388
ثواب معطّر کردن مسلمان 388
ثواب کسانی که در راه خدا دوستی کنند 389
ثواب کسی که از درّه‌ای عبور کند و خدا را به یاد آرد 389
ثواب تلاوت آیه إِنَّ اللَّهَ یُمْسِکُ السَّماواتِ وَ الْأَرْضَ أَنْ تَزُولا به هنگام خواب 390
ثواب خواندن این دعا به هنگام اذان صبح و اذان مغرب 390
ثواب کسی که خدا را دعا کند با اینکه بداند سود و زیان در دست اوست 391
ثواب خواندن این دعا به هنگام خواب 391
ثواب دعای مسلمان در غیاب برادر مسلمانش 392
ثواب درود و سلام بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و ثواب دوست داشتن او 393
ثواب کسی که یک بار بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم صلوات

بفرستد 393
ثواب کسی که خدا را به حق محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 16
خاندانش علیهم السّلام بخواند 394
ثواب صلوات فرستادن بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم 395
ثواب کسی که بعد از طلوع فجر صد بار صلوات بفرستد بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و آلش علیهم السّلام 396
ثواب کسی که بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیتش علیهم السّلام صلوات بفرستد 397
ثواب کسی که در روز جمعه صد بار صلوات بفرستد بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم 397
ثواب کسی که در تعقیبات نماز صبح و مغرب پیش از آنکه برخیزد یا با کسی صحبت کند، آیه إِنَّ اللَّهَ وَ مَلائِکَتَهُ یُصَلُّونَ ... تا آخر آیه را بخواند، سپس بر محمد و آلش علیهم السّلام صلوات بفرستد 398
ثواب کسی که یک سوّم یا نصف یا همه صلوات خود را به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم اختصاص دهد 400
ثواب کسی که بعد از صلوات فرستادن بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم، بر اهل بیت او نیز صلوات بفرستد 401
ثواب کسی که پس از نماز روز جمعه بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و خاندان و اوصیای وی صلوات بفرستد 403
ثواب کسی که در یک روز صد بار بگوید «ربّ صلّ علی محمد و اهل بیته» 404
ثواب کسی که با صدایی رسا بر پیغمبر صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم صلوات بفرستد 405
ثواب کسی که پس از نماز صبح ده مرتبه بگوید «سبحان اللَّه العظیم و بحمده و لا قوّة إلّا باللَّه العلیّ العظیم»، و ثواب کسی که در تعقیب هر نماز بگوید «اللهم اهدنی من عندک و افض علیّ من فضلک و انشر علیّ من رحمتک و انزل علیّ من برکاتک» 405
ثواب کسی که به هنگام رغبت و ترس و هوس و خشم خویشتن‌دار باشد 407
ثواب کسی که کمک کند به انجام امر به معروف و نهی از منکر 408
ثواب کسی که آیات پایانی سوره «زمر» را بشنود و بگرید 408
ثواب اجتماع به هنگام دعا 409
ثواب دعای پنهانی 410
ثواب دعا به هنگام سحر 410
ثواب دعا کردن در حقّ مردان و زنان مؤمن و مسلمان 411

ثواب گفتن «لا حول و لا قوة الّا باللّه [العلی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 17
العظیم]» 413
ثواب کسی که در هر روز [یک صد بار] «لا حول و لا قوّة الّا باللَّه» بگوید 413
ثواب کسی که به هنگام بیرون رفتن از خانه‌اش «بسم اللَّه و لا حول و لا قوة الّا باللَّه» بگوید 414
ثواب کسی که شب هنگام صد بار تکبیر بگوید 414
ثواب تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السّلام 415
ثواب خاموشی 416
ثواب استغفار 417
ثواب کسی که در هر روز از روزهای ماه شعبان هفتاد مرتبه استغفار نماید 419
ثواب کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند 419
ثواب کسی که شهادتین محافظ او باشند، و کسی که هنگام مصیبت بگوید «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ» و هنگام رسیدن خیر بگوید «الحمد للَّه» و هنگام ارتکاب گناه بگوید «استغفر اللَّه» 420
خیری که پاداش آن زودتر می‌رسد 421
ثواب کسی که سه بار فَسُبْحانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ ... را در شب و روز تلاوت کند 422
ثواب پارسائی در دنیا 423
ثواب کسی که در آغاز و پایان هر روز و شب عمل نیکی انجام دهد 423
ثواب گریستن از جلالت و عظمت خدا 424
ثواب کسی که خشنودی خدا را بر خواهشهای نفسانی خود برگزیند 425
ثواب کسی که شب و روز به فکر آخرت باشد 426
ثواب نیکی کردن 426
ثواب دوستی و دشمنی و دادن و منع نمودن برای خشنودی خدا 427
ثواب مؤمنی که مرتکب گناه شود سپس پشیمان شده طلب آمرزش می‌کند 427
ثواب مؤمنی که در غربت بمیرد 428
ثواب کافری که در حقّ مؤمنی نیکی کند 429
ثواب کسی که در حقّ برادر مؤمن خود نیکی کند 429
ثواب کسی که در خانه خود بز شیرده نگهدارد 430
ثواب نماز و زکات و نیکوکاری و صبر 431
ثواب دوستی آل محمّد و دشمنی‌ورزیدن با
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 18

دشمنانشان برای خشنودی خداوند 431
ثواب کسی که هفتاد بار استغفار کند در نماز وتر و در حال ایستاده و یک سال بر آن مداومت کند 432
ثواب سلام کردن به برادر ایمانی برای خشنودی خداوند 432
ثواب بنده مؤمن که توبه نصوح کند 433
ثواب کسی که فروتن و مهربان و نرمخوی و با گذشت باشد 434
ثواب کسانی که به گریه از عظمت خداوند، به پیشگاه او تقرّب جویند؛ و ثواب کسانی که به پرهیزکاری از محرّمات، خداوند را عبادت کنند؛ و ثواب کسانی که به ارایه پارسایی، خود را برای خدا بیارایند 435
ثواب نیکی کردن به مؤمن 436
ثواب گمان نیک به خدا داشتن 437
ثواب کسی که با خداوند اخلاص ورزد 439
ثواب انگشتر عقیق‌به دست کردن 439
ثواب انگشتر فیروزه‌به دست کردن 443
ثواب انگشتر جزع یمانی‌به دست کردن 444
ثواب انگشتر زمرّدبه دست کردن 444
ثواب انگشتر یاقوت‌به دست کردن 445
ثواب انگشتر بلوربه دست کردن 445
ثواب فروتنی 446
ثواب گریستن از عظمت خدا، چشم پوشیدن از محرّمات الهی، و شب‌زنده‌داری برای خشنودی خدا 447
ثواب کسی که کامیابی مهیّا شده را رها کرده به امید پاداش نادیده 447
ثواب دوستی برای خداوند عز و جل، و آباد کردن مساجد، و استغفار در سحرگاهان 448
ثواب کسی که نگاهش عبرت، و خاموشی وی تفکّر، و کلامش ذکر باشد، و بر گناه خویش بگرید، و مردم از شرّش ایمن باشند 449
ثواب خاموشی و پیاده به خانه خدا رفتن 450
ثواب کسی که خود جامه و کفش خویش را وصله زند و کالای خود را خودش حمل کند 451
ثواب راستگویی 451
ثواب کسی که کار پسندیده و یا نکوهیده خود را پنهان کند 452
ثواب کسی که مرتکب گناهی بشود و بداند که خداوند می‌تواند او را عذاب کند و می‌تواند او را ببخشد 452
ثواب توبه 453

ثواب کسي که بر انگشتر خویش نوشته باشد: ما شاءَ اللَّهُ، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ،

استغفر اللّه 454
ثواب کسی که میوه یا چیز دیگری را ببیند، و هوای آن بکند، ولی نتواند آن را تهیّه نماید 455
ثواب کسب حلال 455
ثواب طلب دنیا برای بی‌نیاز بودن از مردم 456
ثواب خوش خلقی 456
ثواب کسی که فکر و ذکرش آخرت، درونش پاک و رابطه خود با خدای خود را اصلاح کرده باشد 457
ثواب کسی که با نفس خود در ستیز باشد نه با مردم 458
ثواب کسی که خدا را سپاس گوید برای نعمتی که به او عطا فرموده است 459
ثواب خورنده‌ای که شکر می‌کند، و تندرستی که سپاس می‌گزارد 459
ثواب نیکوکاری 460
ثواب نظر امید داشتن به آنچه نزد خداوند عزّ و جل 460
ثواب نگهداری زبان 461
ثواب پنهان کردن تنگدستی 461
ثواب افراد فقیر و نیکی کردن به آنان 462
ثواب کسی که از تکدی خود داری کند 464
ثواب مصافحه و دست یک دیگر را فشردن 464
ثواب کسی که به هنگام صرف غذا نام خدا را بر زبان آورد 465
ثواب کسی که گرسنه‌ای را سیر کند 465
ثواب لذّت بردن از آب 466
ثواب صدقه دادن در روز جمعه 466
ثواب کمک به ستمدیده پریشان 467
ثواب دوست داشتن برادران 467
ثواب کسی که چیزی را آرزو کند که مورد خشنودی خداوند است 468
ثواب دیدار با مسلمان 468
ثواب کسی که خانه‌ای ساخته، گوسفند فربهی را قربانی نموده، گوشت آن را به فقرا بدهد 469
ثواب همیاری در کارهای نیک 469
ثواب میانه روی در هزینه 470
ثواب کسی که در سفر عصایی از چوب درخت بادام تلخ داشته باشد و آیه وَ لَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقاءَ مَدْیَنَ ... را بخواند 471
ثواب کسی که با عمامه از خانه‌اش خارج شود 472
ثواب کسی که هنگامی که در پیش او یادی از اهل

بیت علیهم السّلام شود اشک بریزد 473
ثواب دوست داشتن اهل بیت علیهم السّلام 474
ثواب کسی که نیاز مسلمانی را برآورد 474
ثواب مصافحه و دست در دست برادر مؤمن نهادن 475
ثواب کسی که قدر نعمتهای خداوندی را با قلب درک کرده و شکر خدا را آشکارا بجای آورده است 475
ثواب کسی که عمر او به چهل تا نود سال برسد 476
ثواب کسی که حرمت پیر کهنسال را نگاه دارد و به او احترام گذارد 478
ثواب جهاد در راه خدا با حضور امام عادل 478
پاداش نگهداری اسب 480
ثواب نام خدا را بردن به هنگام سواری 483
باب نادری است در باره چهارپا 484
ثواب تب 484
ثواب یک شب تب 486
ثواب کسی که بیمار شده و آن را پذیرفته و برای آن خدا را سپاس گوید 487
ثواب بیماری 487
ثواب شبی با «سر درد» بسر بردن 488
ثواب بیمار 488
ثواب تحمّل بیماری کودک 490
ثواب عیادت بیمار، غسل مرده‌ها، تشییع جنازه، و تسلیت دادن 490
ثواب کسی که در فاصله ظهر پنجشنبه تا ظهر جمعه بمیرد 491
ثواب رو به قبله کردن محتضر 492
ثواب تلقین محتضر 492
ثواب کسی که جنازه مؤمنی را غسل دهد 493
ثواب کسی که برای فرزندان از دست رفته خود از خدا پاداش بخواهد 494
ثواب حمل کردن تابوت از هر چهار طرف آن 495
ثواب انتخاب کفنهای خوب 496
ثواب فشار قبر برای مؤمن 496
ثواب نابینایی که خدا را ملاقات کند در حالی که صبور و امیدوار به پاداش خدا و دوستدار آل محمد علیهم السّلام باشد 497
ثواب استرجاع (گفتن إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ) به هنگام مصیبت 497
ثواب صبر 498
ثواب تسلیت و دلداری 499

ثواب زیارت قبر مؤمن 501
ثواب کسی که بر سر یتیمی دست کشد 502
ثواب کسی که یتیمی را از گریه باز دارد 503
ثواب مؤمن پس از مرگ، و ثواب شادمان کردن مؤمن 504
ثواب دوست داشتن فرزند 506
ثواب کسی که برای خانواده خود تحفه‌ای بخرد، دختر خود را خوشحال و چشم پسرش را روشن می‌سازد 506
ثواب پدر دختران 507
کتاب عقاب الأعمال
کیفر کسی که از راه خطا به خدا تقرّب جوید 513
کیفر کسی که دستورات الهی را سبک بشمارد 514
کیفر کسی که با خاندان رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم دشمنی کند 514
کیفر کسی که حقّ اهل بیت علیهم السّلام را نشناسد 516
کیفر کسی که بمیرد و امام خود را نشناسد 519
کیفر کسی که از پیشوای ستمگری فرمان برد 520
کیفر کسی که امامت و پیشوایی بر جماعتی کند که در میان آنها از او دانشمندتر و فقیهتری باشد 521
کیفر کسی که به هنگام نماز و یا با شنیدن نام رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم صلوات نفرستد 521
کیفر دشمن و منکر امیر مؤمنان علی علیه السّلام و کسی که در باره (امامت و ولایت) آن حضرت تردید کند 522
کیفر قدریها و خود مختارها 534
کیفر کسی که ادّعای امامت کند و امام نباشد 539
کیفر (قابیل) فرزند خطاکار حضرت آدم علیه السّلام و دو تن از بنی اسرائیل، و فرعون، و دو تن از این امت 540
کیفر کسی که حسین بن علی علیهما السّلام را کشت 545
کیفر ستمکاری و قطع رحم و سوگند به دروغ و زناکاری 556
کیفر فریب و نیرنگ 556
کیفر خون ریزی و میخوارگی و سخن چینی 557
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 22
دنیا، دار مکافات و سرای عقوبت است 558
کیفر تعصّب بیجا 559
کیفر گردنکشان متکبّر 560
کیفر ترک مجازات بزهکار 565
کیفر تصویر سازی و نقل خواب دروغین، و به صحبت دیگران گوش کردن

565
کیفر آنکه به هنگام گناه، بخندد! 566

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص22

فر کسی که برای غیر خدا کاری انجام دهد 567
کیفر کسی که خواهش بیجای همسرش را برآورد 568
کیفر کسی که بی‌وضو، نماز بگزارد و ناتوانی را ببیند او را یاری نکند 568
کیفر قربانی کردن برای بتها 569
کیفر شهادت دروغین، و انکار شهادت 570
کیفر کسی که به دروغ بنام خدا سوگند یاد می‌کند 573
کیفر آنکه از ناپاکی ادرار نپرهیزد 578
کیفر کسی که به نماز خود اهمیّت نمی‌دهد 578
کیفر آنکه بدرستی غسل جنابت نکند 579
کیفر کسی که به درستی سجده نکند 579
کیفر کسی که در نماز، سه بار روی خود را برگرداند 580
کیفر کسی که در غیر وقت نماز، نماز بخواند 581
کیفر کسی که به امامی اقتدا کند و سوره حمد را هم بخواند! 582
کیفر کسی که در صفهای نماز جماعت فاصله اندازد 583
کیفر کسی که عمدا نماز واجب را نخواند 583
کیفر کسی که نماز عصر را دیر بخواند 584
کیفر کسی که تا نیمه شب بخوابد و از نماز خفتن (عشاء) باز ماند 586
کیفر کسی که (بدون دلیل) در نمازهای جماعت و جمعه حاضر نشود 587
کیفر کسی که به گناهان بزرگ (کبیره) تن در دهد 589
کیفر خوردن مال یتیم 590
کیفر آن که زکات ندهد 592
کیفر نیازمند واقعی که از گرفتن زکات خود داری کند 598
کیفر کسی که (عمدا) یک روز از ماه رمضان را روزه نگیرد 598
کیفر کسی که حجّ واجب نکند 599
اهمیت حفظ زبان از محرّمات 600
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 23
کیفر کسی که سه روز پی در پیش سوره توحید را نخواند 601
کیفر کسی که یک هفته بر او بگذرد و سوره توحید را نخواند 601
سزای کسی که بیمار و یا گرفتار شود ولی قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نخواند 602
کیفر کسی که پنج نماز بخواند و سوره توحید را تلاوت نکند 603

کیفر کسی که سوره‌ای از قرآن را فراموش کند 603
کیفر کسی که مؤمنی را خوار کند 604
کیفر کسی که از کمک به مؤمن خود داری کند 604
کیفر آنکه بر مؤمنان طعنه زند و یا عقاید آنان را رد کند 605
کیفر کسی که در روبروی مؤمن به او طعنه زند 605
کیفر کسی که خود را از مؤمن پنهان دارد 606
کیفر رباخواری 606
کیفر کسی که اعتبار (گرو) در نزد او بیش از اعتبار برادر ایمانیش باشد 607
کیفر کسی که مؤمنی را از مال خود یا دیگران منع کند 607
کیفر کسی که حق مؤمن را نگاه دارد و ادا نکند 608
کیفر بهتان و افترا زدن به مرد و یا زن با ایمان 609
کیفر آن که مطلبی را برای بی‌آبرو ساختن مؤمنی بازگو کند 610
کیفر کسی که خانه‌ای را از مؤمنی مضایقه کند 610
کیفر عیب‌جویی از مؤمن 611
کیفر کسی که از خدا شرم نکند و گستاخی ورزد 612
کیفر نیّت گناه 612
کیفر گناه 613
کیفر کسی که رضایت مردم را در عمل خدا پسندانه خود منظور نماید 613
کیفر قطع رحم و ناسازگاری 614
کیفر خیانت و دزدی و می آشامی و زنا 615
کیفر خوردن گل 622
کیفر فروتنی در برابر صاحبان قدرت و مخالفان دین 624
کیفر ترک واجبات الهی و انجام گناه کبیره 624
کیفر انتشار کارهای نکوهیده‌ای که به مؤمنان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 24
نسبت می‌دهند 626
کیفر پایمال کردن حق الناس، عدم پرهیز از نجاسات، غیبت و سخن چینی 628
کیفر آن که با حاکم بیدادگری درآویزد 630
کیفر کسی که خواسته برادر ایمانی خود را بر نیاورد 630
کیفر کسی که از روی اخلاص برای برآوردن نیاز برادر مؤمن خود گام برندارد 632
کیفر آن که درخواست کمک مؤمنی را رد کند 633
کیفر کسی که بیش از یک لباس در برکند و برادر ایمانیش عریان باشد

634
کیفر آن که بخوابد و در نزدیکی او گرسنه‌ای باشد 634
کیفر کسی که مؤمنی را تحقیر کند 635
کیفر کسی که در حضورش از مؤمنی غیبت شود و از او دفاع نکند 636
کیفر خود پسندی 636
کیفر پاسخ نیازمندی را ندادن و از سر نخوت راه رفتن 637
کیفر دشمنی و خیانت 638
کیفر گناهان 638
کیفر دانشمندان نابکار، و قاریان فاسق، و گردنکشان ستمکار، و وزیران خائن، و سردمداران دروغگو، و پیمان‌شکنان 643
کیفر به دنیا دل بستن و طاغوت را پرستیدن 644
کیفر ریاکار 646
کیفر کسی که کاری را انجام دهد برای اینکه بر خود ببالد 648
کیفر کسی که از امر به معروف و نهی از منکر خود داری کند 649
باب 649
کیفر کسی که پس از امان دادن به کسی، او را بکشد 650
کیفر غیبت رزمنده اسلام و آزار او و بدرفتاری با افراد خانواده‌اش 650
کیفر هراسناک کردن مؤمن از گزند صاحبان قدرت 651
کیفر آزردن، دشمنی و مخالفت کردن با مؤمنان 651
کیفر دین‌تراشی 652
باب 656
کیفر تردید در دین و نافرمانی خدا 657
کیفر زنی که برای غیر شوهرش عطر بزند و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 25
بی‌اجازه او قدم از خانه بیرون گذارد 658
کیفر کسی که فریاد دادخواهی اهل بیت علیهم السّلام را بشنود، و جمع پریشان آنان را ببیند و به یاری ایشان نشتابد 658
کیفر کسی که سرپرستی ده نفر را بر عهده بگیرد و با آنان بد رفتاری کند 660
کیفر آن که سرپرست بعضی از امور مسلمانان باشد ولی به وظیفه عمل نکند 660
کیفر ستمگران و دست نشانده‌های آنان 661
کیفر کسی که خود را به پادشاه ستمگری نزدیک کند 661
کیفر کسی که نامش را در دفتر زمامداران بنویسد 662
کیفر دولتمردی که به هنگام نیاز مردم، خود را پنهان کند 663
کیفر کسی که در برابر کارهای ناپسند، سکوت کند 663

کیفر مرد و زن زناکار 666
کیفر نگاه کردن به زنان 670
کیفر لواطکننده و کسی که خود را در اختیار لواطکننده بگذارد، و زنانی که با هم همبستر شوند 671
کیفر دروغ بستن به خداوند و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و ائمه اطهار علیهم السّلام 683
کیفر انسان دو رو و دو زبان 684
کیفر لعن بیجا و ناروا 686
کیفر کسی که به کفر مؤمنی گواهی دهد 686
کیفر کسی که نیرنگ و مردم فریبی کند 687
کیفر ستمکار 688
کیفر ستمکاران 693
کیفر کسی که به هنگام راه رفتن، ببالد 694
کیفر بیدادگری 695
کیفر کسی که با داشتن غذای سه روز، دریوزه‌گری کند 697
کیفر کسی که در صورت بی‌نیازی، دریوزه‌گری کند 697
کیفر خودکشی 698
کیفر کسی که (حتی) به نیم کلمه در کشته شدن مؤمنی سهیم باشد 698
کیفر کسی که از روی عمد شخصی را بکشد 699
کیفر کسی که در قتل مسلمانی شرکت کند یا به آن راضی باشد 703
کیفر کسی که مرتکب قتل شود، یا به قاتلی پناه دهد 705
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 26
کیفر کسی که قرآن را وسیله کسب روزی خود قرار دهد 705
کیفر کسی که به ناروا بعضی از آیات قرآنی را با آیات دیگر تفسیر کند 706
کیفر کسی که به هنگام سفر، بطور عمدی نماز چهار رکعتی بخواند 706
این باب کیفر اعمال را در خود جا داده است 707
اسناد روایات 759
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 27

پیشگفتار

محمد بن علی بن حسین موسی بن بابویه قمی معروف به «ابن بابویه» و «صدوق» با کنیه «ابو جعفر» از محدثان و فقهای طراز اول شیعی است که در سده چهارم می‌زیسته است. وی و برادرش ابو عبد اللّه حسین بن علی در دوران غیبت صغری به برکت دعای حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) در قم به دنیا آمده و در توقیع مبارکی که از ناحیه مقدسه صادر شده به «فقیه» و «خیر» و «مبارک» موصوف گردیده است.
او به «شیخ صدوق» شهرت دارد و علمای رجال از وی و پدر بزرگوارش ابو الحسن علی بن حسین موسی (متوفای سال 329 ه. ق) با عنوان «صدوقین» یاد کرده‌اند.
شیخ صدوق از مشایخ علمای بزرگ حدیث بلکه شیخ المشایخ و رئیس المحدثین است که اعاظم علمای مذهب جعفری از محضر او استماع حدیث نموده و شیخ مفید و ابن شاذان و غضائری و شیخ ابو جعفر محمد دوریستی و بزرگان دیگر از او روایت کرده‌اند.
تألیفات گرانسنگ شیخ صدوق را در موضوعات دینی تا حدود سیصد اثر ذکر کرده‌اند که برای نمونه می‌توان از: من لا یحضره الفقیه، اکمال الدین، الامالی، عیون اخبار الرضا علیه السّلام، معانی الاخبار، علل الشرائع، الخصال، معرفة الرّجال، النّواهی، الهدایة،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 28
فضائل الشیعة، التوحید و ثواب الأعمال و عقاب الأعمال نام برد.
وی در زمانه سلاطین آل بویه- که خاندانی ایرانی نژاد و معتقد به امامت و ولایت ائمه اطهار علیهم السّلام بودند- می‌زیسته، و مورد احترام و اکرام رکن الدّوله و وزیرش صاحب بن عبّاد قرار داشته است. او کتاب (عیون اخبار الرضا علیه السّلام) را به نام همین وزیر دانشمند تألیف کرد و در سفری که برای دیدار با ابو عبد اللّه نعمت نقیب به بلخ کرد اثر ممتاز و مشهور خود موسوم به «من لا یحضره الفقیه» را به نام او نگاشت.
شیخ صدوق در اواخر عمر به شهر ری رفت و در همان جا می‌زیست و سرانجام به سال 381 ه. ق بدرود حیات گفت و مزار او هم اکنون در همان شهر زیارتگاه شیفتگان معارف اسلامی و پیروان مذهب حقّه جعفری است.
پدر بزرگوارش ابو الحسن علیّ بن حسین بن موسی (متوفّای سال 329 ه. ق) معروف به «صدوق اول» نیز از اکابر فقهای شیعی به شمار می‌رود، و از نامه‌هایی که امام حسن عسکری علیه السّلام برای او مرقوم فرموده‌اند می‌توان به منزلت شامخ علمی و معنوی او پی‌برد.

وی در سال 328 ه. ق برای ملاقات با حسین بن روح یکی از نوّاب خاص امام زمان (عج) به بغداد رفت، و در اینکه وی به مرگ طبیعی از دنیا رفته و یا به شهادت رسیده، در میان مورّخان و علمای اسلامی اختلاف است. در بعضی از نسخه‌های نجاشی آمده است که در بغداد وفات کرده، ولی مؤلّف مجمع البحرین بر آن است که گروهی از قرامطه او را در مکّه به شهادت رسانیده‌اند. مزار شریف او در قم زیارتگاه علمای بزرگ و اهالی متدین این سامان و زایران کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه معصومه علیها السّلام می‌باشد.
کتاب «ثواب الأعمال و عقاب الأعمال» شیخ صدوق از دیرباز مورد عنایت شیفتگان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 29
معارف شیعی قرار داشته و بارها چاپ و منتشر شده، و ترجمه‌های فارسی این اثر نیز با اقبال پیروان با اخلاص آل اللّه مواجه بوده است.
این خوشه چین خرمن آثار علمای بزرگ اسلامی و معاریف شیعی با مقابله ترجمه‌های فارسی این اثر ماندگار و بازنویسی آنها، نهایت کوشش خود را به کار گرفته است تا با انشایی ساده و روان به ارایه ترجمه‌ای اقدام کند که بیش از پیش مورد استفاده و مطالعه عموم فارسی زبانان قرار گیرد.
لازم به یاد آوری است جهت آسان نمودن دسترسی به متون روایات، اسناد آنها به انتهای کتاب منتقل گردید.
اجر معنوی این نوشتار را به روح پاک پدر بزرگوارم علّامه نستوه مرحوم آیت اللّه آقا میرزا محمّد مجاهدی تبریزی قدّس سرّه نثار می‌کنم؛ و ضمن تشکر از آقای عبد الحسن سلمان که در مرحله اول، متن اصلی کتاب حاضر را به فارسی برگردانید، از تمامی عزیزانی که در احیای متون روایی شیعی و چاپ و نشر آنها اهتمام می‌ورزند، التماس دعا دارم.
بمنّه و کرمه قم- محمد علی مجاهدی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 33
بنام خداوند بخشنده مهربان

(1) ستایش، اختصاص به خداوند یکتائی دارد که (از ازل) بوده و (تا ابد) خواهد بود؛ و توصیف وجود حضرتش (حد) و (نهایت) نپذیرد، و غنودن را بر او راه نیست. نه هستیش را سرآغازی است و نه بقایش را سرانجامی. آفریده‌هایش، دلیل وجود اویند و بر جاودانگیش گواه، و همانندی کائنات بر بیهمانندی او رهنمون، همو که نظام شگرف آفرینش را بر قدرت لا یزال خویش به گواه ساخته و ذات بیچونش را از هر پیرایه‌ای، پرداخته؛ و (خود را) از دیده شدن (به چشم سر و نه به چشم سرّ) منزه داشته است. عنقای اندیشه را بر قلّه رفیع معرفتش راه نیست. آنکه هیچ موجودی، همانند او نتواند بود، و او خود شنوا و بیناست.
و شهادت می‌دهم که خدائی جز پروردگار یگانه بی‌انباز نیست، همان خدائی که برای اطاعت از فرامینش پاداش نیک و ثواب؛ و برای نافرمانی، کیفر و عقاب مقرّر فرموده است.
و شهادت می‌دهم که محمّد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم بنده و پیامبر اوست. او را با کتابی (قرآن) محکم و روشن و آیات ماندگار (برای راهنمائی بشر) فرستاد؛ کتابی که باطل را بر او راه نیست و از سوی خداوند حکیم و ستوده (بر پیامبرش) فرود آمده است.
و شهادت می‌دهم که امیر مؤمنان علیّ بن ابی طالب علیه السّلام و پیشوایان پاک- که فرزندان اویند- پس از انقطاع رشته وحی الهی حجّتهای پروردگار بر تمام آفریدگان اویند.
و شهادت می‌دهم که مؤمنان راستین، پیروان و دوستان واقعی آنانند، همان کسانی که به راستی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 34
از سنّت آنان پیروی کرده، و بر صراط مستقیم استوارند. و کسانی که از پیروی آنان سرباز زده و از راه و روش آنان روی برتافتند، و به دستوراتشان عمل نکردند و بر طبق سنّتشان رفتار ننموده، و راهی جز ره آنان در پیش گرفتند، از راه حق دوری جسته و گمراه شدند.
از خداوند می‌خواهم که ما را در آئین و پیروی و دوستی آنان استوار و ثابت قدم بدارد، و دلهای ما را که خود رهنمای ما بوده است، از این مسیر برنگرداند و رحمتش را بر ما ارزانی دارد، که او بسیار کریم و بخشنده است.
شیخ ابو جعفر محمّد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه قمی (معروف به شیخ صدوق و مؤلّف این اثر ارزشمند) گوید:
آنچه مرا به تألیف این کتاب (ثواب الاعمال و عقاب الاعمال) واداشت،

حدیثی از رسول اکرم صلّی اللّه علیه و آله و سلّم است که فرمود: آنکه (مردم را) به کار خیر رهنمون باشد، همانند کسی است که خود آن کار را انجام داده باشد.
نام این کتاب را (ثواب الاعمال) نهادم و از (فضل) ایزد منّان چشم آن دارم که مرا پاداش و ثواب آن را از من دریغ نفرماید، زیرا هدف من از این کار، فقط خشنودی و تحصیل رضایت خداوندی است و بجز این، چشمداشت دیگری از تألیف این کتاب ندارم. و هیچ جنبش و نیروئی نیست که از جانب خداوند نباشد، اوست که ما را (از دیگران) بی‌نیاز می‌کند، و او بهترین وکیل است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 35

كتاب ثواب الاعمال

(1) 1- ابو سعید خدری از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که پروردگار جهانیان به حضرت موسی بن عمران فرمود:
ای موسی! اگر تمام آسمانها و ساکنان آنها و هفت طبقه زمین را در یک کفّه، و لا اله الّا اللّه را در کفّه دیگری قرار دهند، در نزد من (که خداوند جهانم) این کفّه (از نظر ارزش) سنگین‌تر است.
(2) 2- از جابر بن عبد اللّه روایت شده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: دو چیز است که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 36
موجب دو چیز دیگر است:
یکی، مردن با اقرار به یگانگی خداوند که سبب ورود به بهشت است، و دیگری مردن در حال شرک به خدای یگانه که سبب ورود در دوزخ می‌شود.
(1) 3- جابر از امام باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را به مردگان خود تلقین کنید، زیرا موجب آمرزش گناهان آنها می‌شود. عرض کردند: ای پیغمبر خدا! گفتن آن در حال سلامت و حیات چگونه است؟ فرمود:
باعث از بین رفتن بیشتر گناهان می‌گردد- و حضرت رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم سه مرتبه این جمله را تکرار کردند- زیرا این ذکر سایه انس مؤمن است چه در زندگی، چه هنگام مرگ، و چه در روز محشر؛ و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود که جبرئیل گفت: ای محمّد! کاش می‌دیدی که در روز رستاخیز یک گروه با صورتی نورانی و درخشان در حالی که ذکر (لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، و اللّه اکبر) بر زبان دارند، محشور می‌گردند؛ و گروه دیگری که با صورتی سیاه به محشر درآیند که شیون کنان فریاد می‌زنند: ای وای بر ما که تباه شدیم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 37
(1) 4- و به همین سند، عمرو بن جمیع از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود:
لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بهای بهشت است.
(2) 5- عبید اللّه بن الولید بدون آنکه نام راویان پیش از خود را ذکر کند (مرفوعا) از حضرت رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت می‌کند که فرمود: کسی که لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید، در بهشت برای او درختی می‌روید از یاقوت سرخ، شیرین‌تر از عسل، سپیدتر از برف و خوشبوتر از مشک در زمینی از جنس مشک سپید، میوه‌های این درخت همانند پستان

دختران باکره است که از زیر هفتاد لباس (مراد لباسهای بسیار است) خود را می‌نمایند.
(3) 6- جابر بن یزید جعفی از باقر العلوم علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر چیزی نظیر و همتائی دارد مگر سه چیز: اوّل، ذات مقدّس خداوندی که نظیر و مانند ندارد. دوم، ذکر شریف لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ است که همتائی ندارد. سوم، اشکی که از خوف خدا و عذاب الهی از چشم جاری می‌شود که همسنگی ندارد، و اگر این گریه بر صورت آدمی جاری شود، هیچ ناراحتی و خواری پس از آن به آن

صورت نخواهد رسید.
(1) 7- ابو طفیل از حضرت امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت می‌کند: هیچ مسلمانی، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ نمی‌گوید مگر اینکه این ذکر بالا می‌رود و به هر سقفی (مانعی) برسد آن را می‌شکافد، و به هر گناهی از گناهان او برخورد کند، آن را از بین می‌برد، و پس از محو گناهان، در ردیف کارهای خوب او قرار می‌گیرد.
(2) 8- ابو حمزه ثمالی از امام محمّد باقر علیه السّلام شنیده است که فرمود: ثواب هیچ چیزی بالاتر از اقرار به لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ نیست، زیرا نه خدا را نظیر و مانندی است، و نه او را در کارهایی که دارد شریک و انبازی است.
(3) 9- ابو سعید خدری از رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که: نه من و نه آن کسانی که پیش از من بوده‌اند، ذکری همانند لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بر زبان نرانده‌ایم.

(1) 10- سکونی از امام صادق علیه السّلام و آن امام از پدران بزرگوارش روایت کرده که رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: بهترین عبادتها گفتن لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ است.
(2) 11- ابو عمران عجلی، بدون ذکر راویان پیش از خود (مرفوعا) از رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که: هیچ مؤمنی ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را بر زبان نمی‌راند مگر آنکه تمام گناهانش از نامه اعمال او پاک می‌شود، تا اینکه در کنار سایر اعمال نیک او قرار می‌گیرد.
(3) 12- عبید بن زراره از امام جعفر صادق علیه السّلام روایت کرده است که: لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بهای بهشت است.
(4) 13- فضیل بن یسار نهدی از امام معصوم علیه السّلام شنیده است که فرمود: ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، و اللَّه اکبر را زیاد بگوئید زیرا هیچ چیزی نزد خداوند محبوبتر از این دو ذکر نیست.

ثواب یک صد مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ گفتن

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 40
(1) 1- هشام بن سالم و ابو ایّوب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: هر کس یک صد مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید، (عبادت) او در آن روز از همه والاتر است، مگر از کسی که زیادتر از او (این ذکر شریف را) بگوید.
(2) 2- سلام بن غانم از امام صادق علیه السّلام روایت می‌کند: کسی که به هنگام خواب، یک صد مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید، خداوند عالمیان خانه‌ای در بهشت برایش می‌سازد، و کسی که به گاه خواب صد بار استغفار کند گناهان او بریزد بدان گونه که برگهای درختان می‌ریزد.

ثواب «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وحده وحده وحده» گفتن

(3) 1- جابر بن یزید جعفی از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت می‌کند که: جبرئیل به محضر رسول اکرم صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شد و عرضه داشت: خوشا به حال آن کسی از امّت تو که لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وحده وحده وحده بگوید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 41

ثواب گفتن «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» از روی اخلاص

(1) 1- محمّد بن حمران از امام صادق علیه السّلام روایت می‌کند که: هر کس که ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را با اخلاص بگوید، وارد بهشت می‌گردد؛ و اخلاص در این مقام آن است که گفتن این ذکر شریف او را از معاصی و محرّمات الهی باز دارد.
(2) 2- در نقل جابر از امام محمّد باقر علیه السّلام آمده است که رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
جبرئیل در میان صفا و مروه بر من فرود آمد و گفت: خوشا به حال آن کس از امّت تو که ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را با اخلاص بگوید.
و یا: طوبی (که درختی است در بهشت) از آن فردی از امّت تو است که ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را با اخلاص ادا کند.
(3) 3- زید بن ارقم از رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم نقل می‌کند که فرمود: کسی که ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را با اخلاص بگوید، در بهشت وارد خواهد شد، و اخلاص گوینده این ذکر به آن است

که او را از محرّمات الهی باز دارد.
(1) 4- و به همین سند زرّ بن حبیش از قول حذیفه می‌گفت که: ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ غضب خداوندی را از بندگانش دور می‌سازد مادامی که سلامت در دین را بر امور دنیائی مقدّم دارند؛ ولی اگر بیمی از نقصان در دین خود نداشته باشند و همّت آنها فقط مصروف امور دنیوی گردد، این ذکر از آنان مورد قبول درگاه الهی نمی‌شود و به آنها می‌گویند: دروغ می‌گوئید و در شهادت به یگانگی ذات خداوند راستگو نیستید.

ثواب گفتن ذکر «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» با صدایی بلند و رسا

(2) 1- سیف بن عمیره از حضرت صادق علیه السّلام روایت می‌کند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هیچ مسلمانی با صدای رسا ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ را نمی‌گوید مگر آنکه گناهانش در زیر پایش ریخته شود مانند ریختن برگ درختان در زیر شاخه‌ها.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 43
(1) 2- ابن عبّاس از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نقل می‌کند که فرمود: هیچ کلمه‌ای نزد خداوند محبوبتر از کلمه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ نیست، و بنده‌ای نیست که این ذکر را بگوید مگر آنکه گناهان او در زیر گامهایش فرو ریزد بسان ریختن برگ درختان.
(2) 3- حسن بن الصباح از انس روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در تفسیر کُلِّ جَبَّارٍ عَنِیدٍ فرمود: مقصود کسی است که از گفتن لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ سر باز زند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 44
(1) 1- اسحاق بن راهویه نقل می‌کند که هنگامی که حضرت ثامن الائمّه علیّ بن موسی الرّضا علیه السّلام به نیشابور رسید و اراده فرمود که بسوی مأمون عزیمت کند، اهل حدیث و راویان آن دیار به خدمت آن حضرت شرفیاب شدند و گفتند: ای فرزند رسول خدا! از این شهر می‌روید و هیچ حدیثی برای ما بیان نمی‌کنید تا از آن بهره‌مند گردیم؟! در این هنگام حضرت که در محمل نشسته بودند، سر مبارک خود را بیرون آورده فرمودند:
من از پدرم موسی بن جعفر علیه السّلام شنیدم، و پدرم از پدرش جعفر بن محمّد علیه السّلام، و او از پدرش محمّد بن علی علیه السّلام، و او از پدرش علیّ بن الحسین علیه السّلام، و او از پدرش حسین بن علی علیه السّلام، و او از پدرش امیر المؤمنین علی علیه السّلام، و او از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شنید که فرمود: از جبرئیل شنیدم که می‌گفت: از پروردگار عالمیان شنیدم که: کلمه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ حصار امن من است، و هر کس در این حصار امن وارد شود از عذاب من در امان خواهد بود؛ و در این هنگام که مرکب آن حضرت به حرکت در آمده بود با بانگی رسا ادامه دادند: البته با شرایطی که دارد، و من خود یکی از آن شرایطم.

ثواب کسی که شهادت لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ از او پذیرفته می‌شود

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 45
(1) 1- ابو سعید خدری می‌گوید که: روزی رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در جمع اصحاب خود که علی علیه السّلام نیز در آن جمع حضور داشتند فرمود: هر کس که لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید وارد بهشت خواهد شد، در این هنگام دو تن از اصحاب عرض کردند: ما نیز لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ می‌گوئیم! رسول خدا فرمود:
شهادت به یگانگی خداوند، تنها از این مرد (در حالی که به حضرت علی علیه السّلام اشاره می‌کرد) و شیعیانش همان کسانی که خداوند از آنان پیمان گرفته است پذیرفته می‌شود. آن دو باز گفته خود را تکرار کردند! و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در حالی که دست مبارکش را بر سر علی علیه السّلام می‌نهاد فرمود: نشانه آن (نشانه پیروی از علی علیه السّلام) این است که پیمان (بیعت) او را نشکنید! و بر مسند او تکیه نزنید! و گفته او را تکذیب نکنید!

ثواب صد مرتبه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الملک الحقّ المبین» گفتن

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 46
(1) 1- مالک بن اعین از امام جعفر صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کسی که صد مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الملک الحقّ المبین بگوید، خدای مقتدر و قاهر از فقر و تنگدستیش در امان دارد، و از وحشت قبر نجاتش می‌دهد، و بی‌نیازش می‌کند و در روز قیامت به درب بهشت می‌کوبد تا داخل آن شود.

ثواب کسی که بدون تعجّب لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید

(2) 1- جابر از امام صادق علیه السّلام روایت می‌کند: هر کسی که بدون تعجّب (و با اعتقاد قلبی) لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ بگوید، خداوند قادر سبحان از آن پرنده‌ای می‌آفریند که تا روز قیامت بر بالای سر آن شخص پر می‌زند و خدا را ذکر می‌کند و ثواب آن را برای او می‌فرستد «1».

_____

(1) معلوم می‌شود این ذکر که گاهی بی‌اراده و در مقام تعجّب بر زبان آدمی جاری می‌گردد، این ثواب را ندارد.

ثواب مداومت به ذکر «اشهد ان لا اله الّا اللّه، وحده لا شریک له الها واحدا احدا احدا صمدا لم یتّخذ صاحبة و لا ولدا»

(1) 1- عمر بن یزید از امام جعفر صادق علیه السّلام شنید که می‌فرمود: کسی که در هر روز ذکر (اشهد ان لا اله الّا اللّه، وحده لا شریک له، الها واحدا صمدا لم یتّخذ صاحبة و لا ولدا) را بگوید خداوند برای او چهل و پنج میلیون حسنه مقرّر فرماید و به همین مقدار از گناهان او را ببخشاید و به همین درجه او را بالا برد و در مرتبه کسی قرار می‌گیرد که قرآن را دوازده مرتبه ختم کرده باشد، و خداوند در بهشت خانه‌ای برای او مهیّا سازد «1».

---

(1) در اینکه کلام معصومین علیهم السّلام عاری از مبالغه و مطابق با واقعیّت است تردیدی نیست، ولی همان طوری که در برخی از احادیث پیشین ملاحظه فرمودید برای گوینده ذکر، شرایطی مقرّر فرموده‌اند که بدون آنها، دستیابی به ثواب و اجری که معیّن شده است امکان پذیر نیست، از قبیل: مسلمان بودن، ایمان قلبی داشتن، مخلص بودن، ولایت و امامت ائمه طاهرین سلام اللّه علیهم اجمعین را از بن دندان پذیرفتن و پیرو راستین آن ذوات مقدّس بودن و ...

ثواب کسی که در هر روز سی مرتبه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الحقّ المبین» بگوید

(1) 1- اوزاعی از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده‌اند که:
اگر کسی در هر روز سی مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الحقّ المبین گوید، بی‌نیازی به او رو می‌آورد، و تنگدستی از او روی می‌گرداند، و در آخرت درب بهشت را می‌کوبد.

ثواب بسیار گفتن «سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر»

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده‌اند که فرمود: ذکر سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر را زیاد بگوئید، چون در روز قیامت این اذکار بهمراه فرشتگان از پیش رو و پشت سر (گوینده خود) خواهند
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 49
آمد، و اینها همان باقیات صالحات است (که در قرآن کریم به آن بشارت داده شده).

ثواب کسی که در هر روز پانزده مرتبه ذکر «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ حقّا حقّا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ ایمانا و تصدیقا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ عبودیّة و رقّا» را بگوید

(1) 1- اوزاعی از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده‌اند که:
اگر کسی در روز پانزده مرتبه لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ حقّا حقّا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ ایمانا و تصدیقا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ عبودیّة و رقّا بگوید، رحمت خداوندی به او رو خواهد کرد تا وارد بهشت شود.

ثواب کسی که ختم کند دعای خود را به ذکر «ما شاء اللَّه لا حول و لا قوّة الا باللَّه»

(2) 1- عمران زعفرانی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هیچ کس دعای خود را
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 50
به ذکر ما شاء اللَّه لا حول و لا قوّة الّا باللَّه ختم نمی‌کند مگر آنکه حاجت او برآورده گردد.

ثواب کسی که در هر روز هفت مرتبه ذکر «الحمد للّه علی کلّ نعمة کانت او هی کائنة» را بگوید

(1) 1- حسین بن عمر بن یزید از مردی شنید که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که هفت مرتبه در هر روز، ذکر الحمد للّه علی کلّ نعمة کانت او هی کائنة را بگوید، از عهده شکر نعمتهای گذشته و آینده (خداوندی) برآمده است.

(2) 1- اوزاعی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند: کسی که به یگانگی پروردگار جهانیان شهادت دهد و شهادت به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 51
نبوت رسول اکرم صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را به آن اضافه نکند، در نامه اعمال او ده حسنه ثبت می‌گردد؛ ولی اگر شهادت به نبوّت آن حضرت را به آن ضمیمه نماید، دو میلیون حسنه به پاداش این ذکر به نام او ثبت شود.
(1) 2- رسول گرامی اسلام صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در پاسخ سهل بن سعد انصاری، پیرامون این آیه از سوره قصص: وَ ما كُنْتَ بِجانِبِ الطُّورِ إِذْ نادَيْنا فرمود: پروردگار جهان، دو هزار سال قبل از آفرینش عالم هستی، درخت آس را رویاند و بر روی برگ آن چیزی نوشت و سپس آن را در عرش نهاد، سپس ندا در داد: ای امّت محمّد! بتحقیق که رحمت من بر خشمم پیشی گرفته است، پیش از آنکه از من (که خدای شمایم) چیزی بخواهید، حاجت شما را برآورده می‌کنم، و پیش آنکه (از من) درخواست آمرزش کنید، گناهان شما را می‌آمرزم؛ هر کس به دیدارم بشتابد در حالی که به یگانگی من و به اینکه محمّد بنده و پیامبر من است، گواهی دهد، رحمت من شامل او خواهد شد و او را در بهشت خود مأوی خواهم داد «1».

---

(1) در لغت آمده است: آس، درخت مورد، و گویند عصای حضرت موسی علیه السّلام از آن بوده، و نیز نوعی ریحان که به غایت خوشبوست.

ثواب صد مرتبه گفتن ذکر تکبیر و تسبیح و تحمید و تهلیل

(1) 1- مالک بن انس از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش از علی علیه السّلام روایت کرده است: جمعی از نیازمندان به خدمت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شدند و عرض کردند: توانگران با ثروتی که دارند بندگان را (خریده) آزاد می‌کنند ولی دست ما از مال دنیا خالی است؛ ثروتمندان قادرند که به حج روند ولی در ما این توانائی نیست؛ و آنان از مال خود (در راه خدا) صدقه می‌دهند ولی برای ما مقدور نیست؛ و آنها اسباب رفتن به جهاد را مهیّا دارند و ما از تهیّه آن ناتوانیم.
رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: صد مرتبه تکبیر گفتن (اللَّه اکبر) بهتر از صد بنده آزاد کردن، و صد مرتبه تسبیح گفتن (سبحان اللَّه) بهتر از قربانی کردن صد شتر در حج،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 53
و صد مرتبه تحمید و خدا را ستودن (الحمد للَّه گفتن) بهتر از هدیه صد اسب با تجهیزات کامل در راه خدا است، و کسی که صد مرتبه تهلیل (لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ) گوید، در آن روز عمل او از اعمال تمام مردم برتر است، مگر کسی که بیشتر از او (این ذکر شریف را) گفته باشد.
امام علیه السّلام در ادامه این خبر می‌فرمایند: چون این خبر به گوش ثروتمندان و مال اندوزان رسید، آنان نیز (طبق دستور رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم) به گفتن این اذکار پرداختند! بار دیگر مستمندان به محضر رسول گرامی اسلام صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شدند و عرض کردند: ای رسول خدا! آنچه را که (به ما) تعلیم فرمودی به گوش توانگران رسید و آنان نیز مشغول این اذکار شدند! حضرت در پاسخ آنان فرمود: این همان فضل و بخشش الهی است که به هر کس که خواهد عطا فرماید، و خداوند صاحب فضل و رحمت بیشماری است «1».

(1) بایستی حساب ثواب استحقاقی را که خداوند وعده فرموده است از حساب ثواب تفضّلی که استحقاق را در آن راه نیست و خداوند به هر که خواهد کرامت کند، جدا کرد که او حکیم و تواناست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 54
(1) 1- یونس بن یعقوب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به یاران خود رو کرده فرمود: برای خود سپر تهیّه کنید! عرض کردند: ای رسول خدا! آیا دشمنی تهدیدمان می‌کند؟! فرمود: نه! بلکه از آتش دوزخ، بگوئید: سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر.
(2) 2- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام نقل می‌کند که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: ذکر سبحان اللَّه و الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر را زیاد بگوئید، چون این ذکرها در روز قیامت با فرشتگانی از جلو و فرشتگانی از پشت سر (گوینده ذکر) ظاهر می‌شوند، و باقیات صالحات همین اذکار است.
(3) 3- ابو الجارود از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هر کس که «سبحان اللَّه» بگوید، خداوند درختی در بهشت برایش می‌کارد؛ و کسی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 55
که «الحمد للَّه» بگوید، برای او نیز خداوند درختی در بهشت می‌نشاند، و کسی که «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید، با او نیز خداوند چنین کند؛ و برای کسی که «اللَّه اکبر» بگوید، خداوند همین پاداش را برای او منظور خواهد فرمود. در این هنگام مردی از قریش به حضرت عرض کرد: ای رسول خدا! پس، درختان بسیاری در بهشت خواهیم داشت، حضرت فرمود: آری! ولی بترسید از آن آتشی که آنها را بسوزاند! زیرا خداوند متعال- در سوره محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم- می‌فرماید: «ای گروه مؤمنان! از خدا و رسول او اطاعت کنید و اعمال خود را باطل نسازید».
(1) 4- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: روزی رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به یاران خود فرمود: آیا اگر تمام لباس و اثاث خود را بر روی هم قرار دهید، به آسمان خواهد رسید؟! عرض کردند: نه، ای رسول خدا. فرمود: می‌خواهید شما را به چیزی راهنمائی کنم که ریشه‌اش در زمین و شاخه‌های آن در آسمان باشد؟! عرض کردند:

آری! فرمود: هر یک از شما پس از نماز واجب سی مرتبه سبحان اللّه و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 56
الحمد للّه و لا اله الّا اللّه و اللّه اکبر بگوید، بدرستی که این ذکرها ریشه در زمین و شاخه در آسمان دارند، و گوینده آنها از زیر آوار رفتن، سوختن، غرق شدن، در چاه افتادن، طعمه درندگان شدن، مردن هراسناک و هر بلائی که در آن روز بر بندگان خدا مقرّر شده است حفظ می‌کند؛ و اینها همان باقیات و صالحات است (که خداوند در قرآن کریم به آن نوید داده).

ثواب ذکر «سبحان اللَّه و بحمده، سبحان اللَّه العظیم و بحمده»

(1) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: اگر کسی ذکر سبحان اللَّه و بحمده، سبحان اللَّه العظیم و بحمده را بگوید خداوند سه هزار حسنه در نامه اعمال او ثبت می‌فرماید، سه هزار درجه او را بالا می‌برد، و پرنده‌ای از (موهبت) این ذکر در بهشت برای او می‌آفریند که خدا را تسبیح کند و ثواب آن به گوینده ذکر برسد.

ثواب ذکر «سبحان اللَّه» بدون تعجّب

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 57
(1) 1- ابو الجارود از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس سبحان اللَّه بگوید، بی‌آنکه از چیزی تعجّب کرده باشد، خداوند از این ذکر پرنده‌ای خلق می‌کند که دارای یک زبان و دو بال است و بجای او خدا را در حلقه تسبیح‌کنندگان ذات ربوبی تا روز قیامت تسبیح کند. ذکر الحمد للَّه و لا اله الّا اللَّه و اللَّه اکبر نیز همین ثواب را دارد «1».

(2) 1- یونس بن یعقوب نقل می‌کند که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: آیا کسی که صد بار ذکر (سبحان اللَّه) بگوید در زمره کسانی است که ذکر خداوند سبحان را بسیار کنند؟! فرمود: بلی.

_____

(1) از این روایت معلوم می‌شود که ذکر باید از روی اراده و خلوص نیّت ادا شود و سبحان اللَّه که معمولا به هنگام تعجّب و بدون اراده قبلی بر زبان آدمی جاری می‌گردد، این ثواب را ندارد.

ثواب ذکر «الحمد للّه کما هو اهله»

(1) 1- زید شحام از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که ذکر «الحمد للّه کما هو اهله» را بگوید، فرشتگانی را که مأمور ثبت اعمال بندگان خدایند، به عجز وامی‌دارد! (زیرا از نوشتن این همه حسنه عاجزند). زید می‌گوید: از آن حضرت پرسیدم: چگونه فرشتگان را به عجز وامی‌دارد؟ فرمود: فرشتگان گویند: خدایا! ما را از علم غیب نصیبی نیست! به آنان خطاب می‌شود: شما این ذکر را به همان عبارت بنده من ثبت کنید، ثواب آن با من است.

ثواب چهار بار گفتن ذکر «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِینَ» در بامداد و شام

(2) 1- ابو مسعر (در برخی از نسخه‌ها ابو مشعر) از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس به هنگام صبح، چهار بار (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِینَ) بگوید، از عهده شکر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 59
(نعمتهای) آن روز برآمده است؛ و هر کس همین ذکر را در شب بگوید، شکر (نعمتهای) آن شب را بجا آورده است.

ثواب کسی که خدا را تمجید کند

(1) 1- زراره نقل می‌کند که: به امام محمّد باقر علیه السّلام عرض کردم: کدامیک از اعمال (بندگان) در نزد خداوند محبوبتر است؟ فرمود: تمجید خدا و او را به عظمت و بزرگواری یاد نمودن.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 60
(1) 1- زرارة بن اعین از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: پروردگار عالم در هر روز و هر شب، سه بار خود را می‌ستاید، و اگر کسی خدا را بستاید بدان گونه که خود به تمجید خویش پرداخته است چنانچه گرفتار بدبختی و شقاوت باشد، سعادت و نیکبختی نصیب او می‌گردد. زراره گوید، عرض کردم: تمجید الهی چگونه است؟! فرمود بگو: خدای یگانه توئی و جز تو خدائی نیست که پروردگار جهانیان باشد.
خدای یگانه توئی و جز تو خدای بخشنده و مهربانی نیست. خدای یگانه توئی و جز تو خدایی بلند مرتبه و بزرگ نباشد. خدای یگانه توئی و جز تو صاحب روز جزا نیست. خدای یگانه توئی و جز تو خدای آمرزنده و مهربانی نباشد، خدای یگانه توئی و جز تو خدای مقتدر و غالب و دانائی نیست. خدای یگانه توئی و جز تو خدایی نیست، هستی هر چیز از تو است و بازگشت همه به سوی تو. خدای یگانه توئی و جز تو خدایی نیست که همیشه بوده و خواهی بود. خدای یگانه توئی و جز تو نیست که آفریننده خوبیها و بدیها باشد. خدای یگانه توئی و جز تو خدائی نیست که آفریننده بهشت و دوزخ باشد. خدای یگانه توئی و جز تو خدای یکتا و بی‌نیازی نیست، خدائی که نه از کسی زاده شده و نه کسی از او زاییده و هیچ همتائی برای او
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 61
متصوّر نیست. خدای یگانه توئی و جز تو خدایی نیست، تویی آن پادشاه پاک از هر عیب و منزّه از هر خطا، امان دهنده و ایمن‌کننده، سلامت بخش، شاهد و حافظ مخلوقات، پیروز و مسلّط و مقتدر و با عظمت و صاحب کبریا، آن خدائی که منزّه است از هر چه بدان شرک ورزند و برای او انباز قرار دهند. تویی خداوند یگانه خلّاق و شکافنده دانه‌ها و تصویرگر شکلها، تمام نامهای نیکو از آن تو است، آنچه در آسمان و زمین است به تسبیح تو مشغول است و توئی خدای حکیم و مقتدر و پیروز، تویی خدای یگانه، و خدائی جز تو نیست که بلند قدری، و کبریاء تنها زیبنده تو است.

ثواب انسان عاقل

(1) 1- فضل بن عثمان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: سرانجام کسی که خردمند باشد، به خواست الهی بهشت خواهد بود.
(2) 2- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام نقل می‌کند که: هر خردمندی، دیندار است، و هر دینداری را بهشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 62
ثواب ده خصلت
(1) 1- فضیل بن یسار از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس خدا را با این ده خصلت ملاقات کند، وارد بهشت می‌شود: شهادت به یگانگی خدا، اقرار به رسالت رسول اکرم حضرت محمّد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم، و آنچه آن حضرت از جانب خدای متعال آورده است، اقامه نماز، ادای زکات، (گرفتن) روزه ماه مبارک رمضان، (انجام) مناسک حج خانه خدا، دوستی با دوستان خدا، بیزاری از دشمنان او، و بالاخره پرهیز از (نوشیدن و خوردن) هر چیزی که آدمی را مست کند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 63
(1) 1- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: خداوند بلند مرتبه برای انسان مؤمن امری را تعهّد فرموده است. گوید که از آن حضرت پرسیدم: آن امر کدام است؟! فرمود: خداوند برای انسان مؤمن که به ربوبیت خدا و نبوّت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و ولایت و امامت حضرت علی علیه السّلام اقرار کند و واجبات الهی را نیز انجام دهد تعهّد فرموده است که او را در جوار قرب خود جای دهد و او را از این مقام باز ندارد.
گوید عرض کردم که: بخدا سوگند این منزلت و مقامی است که همانند آن بر آدمی (متصوّر) نبوده و نخواهد بود. و حضرت در ادامه سخنان خود فرمودند: کمی عمل کنید تا فراوان لذّت ببرید.

ثواب گفتن «بسم اللَّه» به هنگام ورود به بیت الخلاء

(2) 1- سکونی به نقل از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش از علی علیه السّلام
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 64
روایت کرده‌اند که فرمود: هر کس به هنگام عریان شدن- برای بول یا انجام کار دیگر- بسم اللّه را بر زبان خود جاری سازد، شیطان چشمش را بر هم می‌نهد تا او از آن کار فارغ شود.

ثواب ذکر خدا به هنگام وضو

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: اگر کسی در حال وضو نام خدا را بر زبان آرد، تمام بدن او پاک و مطهّر می‌شود، و وضوی او تا وضوی بعدی، کفّاره گناهانی است که او (در این فاصله زمانی) انجام داده است؛ و کسی که به هنگام وضو، نام خدا را بر زبان جاری نسازد، تنها قسمتی از بدن او که آب وضو به آن می‌رسد پاک می‌شود.
(2) 2- عبد اللَّه بن مسکان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که در هنگام وضو خدا را یاد کند همانند آن است که غسل کرده باشد «1».

---

(1) منظور آن است که به ثواب غسل می‌رسد، یا آنکه طهارت معنوی پیدا می‌کند که موجب قبولی طاعت و رسیدن به کمال است.

ثواب کسی که مانند امیر المؤمنین علیه السّلام وضو بگیرد و همانند او خدا بگوید

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 66
(1) 1- عبد الرّحمن بن کثیر از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که: روزی امیر المؤمنین علی علیه السّلام با پسرش محمّد بن حنفیّه نشسته بود، به او فرمود: ای محمّد! ظرف آبی بیاور تا برای نماز وضو سازم. محمّد ظرف آبی آورد، و حضرت با دست راست (ظرف آب را برداشت) و بر کف دست چپش آب ریخت و فرمود: بنام خدا، و ستایش از آن خداوندی است که آب را پاک و پاکیزه قرار داد و ناپاکش نساخت.
و سپس استنجا فرمود (جای بول یا غایط را شست) و گفت: خدایا! دامان مرا از آلودگی حفظ کن (آلوده دامانم مخواه) و از عفافش برخوردار ساز، و عورت مرا بپوشان، و مرا بر آتش (قهر خود) حرام گردان.
سپس آب را در دهانش گرداند و گفت: خداوندا! حجّت مرا به من تعلیم کن در آن روزی که تو را ملاقات می‌کنم، و زبانم را به ذکر (و شکر خود) گویا گردان.
سپس با بینی آب را بالا کشید و گفت: بار الها! مرا از نسیم بهشت محروم مساز، و مرا در زمره کسانی قرار ده که از بوی خوش و راحتی و گلهای شکوفا و عطر (بهشت) بهره‌مند خواهند شد.
سپس آن حضرت، صورت خود را شست و گفت: خدایا! در آن روزی که صورتها سیاه می‌شوند رو سپید گردان، و مرا رو سیاه مگردان در آن روزی که صورتها سپید می‌شوند.
سپس آن حضرت، دست راست خود را شست و گفت: خداوندا! نامه اعمال مرا در دست راستم قرار ده، و جواز جاودانه زیستن در بهشت را به دست چپم بسپار، و به هنگام حسابرسی اعمال بر من آسان گیر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 67
پس از آن، دست چپ خود را به آب شست و گفت: خدایا! نامه اعمالم را در پشت سرم و یا به دست چپم قرار مده، و دستانم را در گردنم به زنجیر مبند و از لباسهای شعله‌ور جهنم به تو پناه می‌برم.
سپس سر مبارک خود را مسح فرمود و گفت: بار الها! رحمتها، برکتها و آمرزش خود را بر من نازل گردان.
و سپس دو پای خود را (به ترتیب) مسح فرمود و گفت: پروردگارا! مرا به هنگام عبور از صراط، ثابت قدم بدار در آن روزی که قدمها می‌لغزد، و کوشش مرا در آنچه رضای تو باشد قرار ده ای مهربانترین مهربانان!
محمد بن حنفیّه می‌گوید: پدرم پس از آن، سر مبارک خود را بلند کرد و به من نظر افکند و فرمود: ای محمد! هر کس که مانند من وضو گیرد و آنچه

را گفتم، بگوید، خدای جلیل القدر از هر قطره آب وضوی او فرشته‌ای بیافریند تا خدا را تسبیح و تقدیس و تکبیر کند و ثواب آن را تا روز قیامت (در نامه اعمال او) ثبت و ضبط فرماید.

ثواب خشک کردن و خشک نکردن آب وضو

(1) 1- ابراهیم بن محمد بن حمران از پدرش، و او از امام صادق علیه السّلام روایت کرده‌اند:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 68
برای کسی که وضو بگیرد و آب وضوی خود را با دستمال خشک کند یک حسنه، و برای کسی که صبر کند تا آب وضویش خشک شود، سی حسنه نوشته خواهد شد.

ثواب وضوی نماز مغرب و صبح

(1) 1- سماعة بن مهران از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: کسی که به نیّت ادای نماز مغرب وضو بگیرد، این وضوی او کفّاره گناهان آن روز اوست به استثنای گناهان کبیره. و کسی که به قصد ادای نماز صبح وضو بسازد، وضوی او کفّاره گناهانی است که در شب گذشته مرتکب شده است به استثنای گناهان کبیره.

ثواب باز نگه داشتن چشمها به هنگام وضو

(2) 1- ابن عبّاس از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که: چشمهای خود را به هنگام وضو ساختن، باز نگهدارید به امید آنکه آتش دوزخ را نبیند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 69

ثواب تجدید وضو

(1) 1- ابو قتاده از امام رضا علیه السّلام نقل کرده است: تجدید وضو به نیّت ادای نماز عشاء، گناه سوگند «لا و اللّه» و «بلی و اللّه» را از بین می‌برد. معنی سوگند: نه بخدا (سوگند)، و آری بخدا (قسم).
(2) 2- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که وضوی خود را برای غیر نماز تجدید کند، خداوند متعال توبه او را بدون آنکه استغفار کرده باشد، تجدید نماید «1».

_____
(1) مثلا تجدید وضو برای قرائت قرآن، یا تشرّف به اماکن مقدّسه و یا حضور در مسجد و ...
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 70
(1) 1- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که: مسواک زدن دوازده خاصیّت دارد:
1. سنّت پیغمبر صلّی اللّه علیه و آله و سلّم است.
2. دهان را پاک و پاکیزه می‌کند.
3. روشنی چشم را افزون می‌کند.
4. موجب خوشنودی خداوند است.
5. دندانها را سفید می‌کند.
6. ریزش و ساییدگی دندان را از بین می‌برد.
7. لثه‌ها را محکم می‌کند.
8. اشتها و میل به خوردن غذا را زیاد می‌کند.
9. بلغم را از بین می‌برد.
10. حافظه آدمی را می‌افزاید.
11. باعث دو برابر شدن حسنات می‌گردد.
12. فرشتگان خدا را شاد می‌کند.
(2) 2- عمّار ساباطی از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدر بزرگوارشان امام محمد باقر علیه السّلام نقل کرده‌اند: اگر مردم خواصّ مسواک زدن را بدانند، او را هرگز از خود جدا
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 71
نمی‌کردند، حتّی به هنگام شب آن را به همراه خود به رختخواب می‌بردند.
(1) 3- ابراهیم بن أبی البلاد، از پدرش یحیی أبی البلاد از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: مسواک زدن به دندانها، بلغم را از بین می‌برد و عقل آدمی را می‌افزاید.

ثواب کسی که آب دهان خود را به احترام مسجد، فرو برد

(2) 1- طلحة بن زید از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از امام محمد باقر علیه السّلام، و آن معصوم از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است: کسی که آب دهان خود را به احترام مسجد فرو برد، خداوند آب دهان او را موجب سلامتی بدن او قرار دهد و از بیماریهای جسمی، در سلامت بماند.
(3) 2- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: اگر کسی در مسجد سرفه کند و خلط سینه خود را (به احترام مسجد) فرو برد، آب دهان او به (عضوی دچار) درد یا بیماری نمی‌رسد مگر آنکه آن را (از آن درد یا بیماری) سالم سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 72

ثواب کسی که با طهارت بخوابد

(1) 1- محمد بن کردوس از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: اگر کسی با طهارت در بسترش بخوابد، بستر او به منزله مسجد او خواهد بود.

ثواب بسیار مضمضه و استنشاق کردن

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده‌اند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: زیاد مضمضه و استنشاق کنید، زیرا باعث آمرزش گناهان شما و نفرت و دوری شیطان می‌گردد.

ثواب بستن لنگ به هنگام ورود به حمّام

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 73
(1) 1- مفضل بن عمر از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که: هر کس با لنگ وارد حمّام شود، خداوند با ستّاریّت خود عیوب او را می‌پوشاند.

ثواب کسی که چشم خود را از نگاه کردن به عورت برادر ایمانی خود باز دارد

(2) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس که وارد حمّام شود و چشم خود را از نگاه به عورت برادرش بپوشاند، خداوند متعال او را از آتش سوزان روز قیامت در امان دارد.

ثواب شستن سر با خطمی

(3) 1- عمر بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: شستشوی سر با گیاه خطمی موجب ایمنی از سر درد و تنگدستی و پاکیزه شدن سر از شوره می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 74
(1) 2- سفیان بن سمط از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است: شستشوی سر با خطمی، موجب برطرف شدن تنگدستی، و زیاد شدن روزی، و در امان ماندن از بلاها است.
(2) 3- منصور بن یونس (بزرج) از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که:
شستشوی سر با خطمی، موجب جلب نمودن روزی است.

(3) 1- زید نرسی از قول یکی از دوستانش روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود:
رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم سر مبارکش را با سدر می‌شست و می‌فرمود: سرهایتان را با برگ سدر بشوئید، زیرا هر فرشته مقرّب و هر پیامبر مرسلی آن را پاکیزه شمرده است. و هر کس سر خود را با برگ سدر بشوید، خداوند تا هفتاد روز وسوسه شیطان را از او دور می‌کند؛ و کسی که خداوند تا هفتاد روز وسوسه شیطان را از او دور کند، آلوده به گناه نمی‌شود و گناه نمی‌کند؛ و کسی که گناه نکند، وارد بهشت می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 75
(1) 2- عیسی بن عبد اللّه علوی از پدرش، از جدش نقل کرده است که: روزی رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم غمگین بود. جبرئیل (بر او فرود آمد و) گفت که سر خود را با سدر شستشو دهد.

(2) 1- عیسی بن عبد اللَّه بن محمد بن عمر بن علیّ بن ابی طالب علیه السّلام، از جدّش روایت کرده است که به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم خبر رسید که گروهی از یارانش محاسن خود را با حنا به رنگ زرد درآوردند، آن حضرت فرمود: این خضاب اسلام است و من دوست دارم که آنان را (یاران خود را) ببینم. حضرت امیر المؤمنین علی علیه السّلام می‌فرماید که: من با آن گروه ملاقات کردم و پیام رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را به آنان ابلاغ

نمودم، و آنان به خدمت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شدند، آن حضرت به آنان فرمود: این خضاب اسلام است. هنگامی که فرمایش رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را شنیدند، این بار محاسن خود را به رنگ سیاه درآوردند، و چون به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم این خبر رسید فرمود: این خضاب ایمان است و من دوست دارم آنان را ببینم، حضرت علی علیه السّلام فرمود: به دیدار آنان رفتم و کلام رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را به آنان ابلاغ کردم، آن گروه به محضر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شدند، هنگامی که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم آنان را دید فرمود: این خضاب ایمان است، و آنان هنگامی که این مژده را از زبان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شنیدند این عمل را ترک نکردند و تا آخر عمر محاسن خود را به رنگ سیاه خضاب کردند تا بدرود حیات گفتند.

(1) 2- مثنّی یمانی از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: محبوبترین خضاب شما در نزد خداوند، رنگ سیاه سیر است.

(2) 3- عبد اللَّه بن زید بدون ذکر اسامی راویان پیش از خود (مرفوعا) از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: یک درهم به مصرف خضاب رساندن بهتر از

بخشش هزار درهم در راه خداست، و در خضاب چهارده خصلت خوب وجود دارد: 1. رفع باد از گوش انسان 2. جلا دادن به چشمها 3. نرم کردن مخاط بینی 4. خوشبو کردن دهان 5. محکم کردن لثه 6. برطرف کردن بوی بد از تمام بدن 7. کاستن وسوسه شیطان 8. شاد کردن فرشتگان خدا 9. موجب خشنودی مؤمن به هنگام دیدار 10. موجب خشم کافران به هنگام دیدن 11. مایه آرایش و معطّر شدن انسان و جواز آزادی او در خانه

قبر 12. اسباب شرم منکر و نکیر در سؤال کردن از او.
(1) 4- عبدوس بن ابراهیم بغدادی از امام صادق علیه السّلام نقل می‌کند: حناء بوی بد را از بین می‌برد، چهره را شاداب و با طراوت می‌کند، دهان را خوشبو می‌سازد، فرزندان آدمی را زیبا و خوش سیما می‌کند. و فرمود: هر کس نوره بکشد و سپس تمام بدن را با حنا خضاب نماید، فقر و تنگدستی از او دور رانده می‌شوند.
(2) 5- سلیمان بن جعفر جعفری از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است: خضاب به رنگ سیاه، مایه زینت زنان و سبب خشم دشمنان است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 78
(1) 6- حسن بن موسی از امام رضا علیه السّلام نقل می‌کند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
خداوند، کسی را که نوره بکشد و سپس بدن خود را با حنا خضاب نماید از دچار شدن به سه نوع بیماری در امان می‌دارد: 1- جذام 2- پیسی (برص) 3- خوره، تا بار دیگر که این عمل را تکرار کند.

ثواب نوره کشیدن

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام نقل می‌کند که حضرت علی علیه السّلام فرموده است:
نوره کشیدن، بدن را (از مبتلا شدن به بعضی از بیماریها) حفظ، و آن را پاکیزه می‌کند.

ثواب شانه کردن موی سر

(3) 1- عنبسة بن سعید بدون ذکر راویان پیش از خود (مرفوعا) از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نقل
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 79
کرده است که فرمود: شانه کردن موی سر، بیماری وبا را دور، روزی را افزون و نیروی جماع را شدّت می‌بخشد.

ثواب هفتاد بار شانه کردن محاسن

(1) 1- اسماعیل بن جابر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس هفتاد بار محاسن خود را شانه کند و یک به یک بشمارد، شیطان تا چهل روز به او نزدیک نمی‌شود.

(2) 1- یونس بن یعقوب از قول تعدادی از شیعیان نقل می‌کند که امام صادق علیه السّلام فرمود:
سرمه‌کشیدن باعث جلای چشم می‌شود، آبریزش چشم را متوقّف می‌سازد و باعث رویش مو می‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 80
(1) 2- عبد اللّه بن مقاتل از امام رضا علیه السّلام نقل کرده است که: هر کس که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، بایستی سرمه بکشد.
(2) 3- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: سرمه‌کشیدن به هنگام خواب، از آبریزش چشم جلوگیری می‌کند.
(3) 4- حمّاد بن عثمان از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است: سرمه باعث رویش مو می‌شود، آبریزش چشم را خشک می‌کند، آب دهان را خوشمزه و خوشگوار می‌سازد، و موجب تقویت بینائی چشم است.

ثواب تراشیدن سر

(4) 1- اسحاق می‌گوید که: امام صادق علیه السّلام به من فرمود: ای اسحاق! موی سرت را بتراش تا شپش و چرکی و کثافت آن از بین برود، و گردن تو ستبر شود، و این کار چشمت را جلا دهد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 81

ثواب ناخن گرفتن و کوتاه کردن شارب (سبیل)

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس ناخنهای خود را در روز جمعه بگیرد، خداوند درد را از انگشتان او خارج و شفا و درمان را در آن وارد می‌کند.
(2) 2- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: هر کس در روزهای شنبه یا پنجشنبه ناخنهای خود را بگیرد و سبیل خود را کوتاه کند، از درد چشم و درد دندان در امان خواهد بود.
(3) 3- یحیی واسطی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که در روز پنجشنبه ناخنهای خود را بگیرد و یکی از ناخنها را برای روز جمعه بگذارد، خداوند بزرگ او را از تنگدستی دور می‌سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 82
(1) 4- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: گرفتن ناخنها، آدمی را از دچار شدن به درد بزرگ (شاید خوره، جذام و پیسی و ...) دور می‌کند و روزی او را افزون می‌نماید.
(2) 5- هشام بن سالم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: چیدن ناخنها در روز جمعه، آدمی را از مبتلا شدن به خوره و پیسی و کوری در امان می‌دارد، و اگر نیازی به گرفتن ناخنها نبود (بعلّت کوتاهی ناخنها) آنها را مختصری بتراش.
(3) 6- و امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس ناخنها و سبیل خود را در روز جمعه کوتاه کند و در اثنای کوتاه کردن بگوید: بسم اللّه و باللّه و علی ملّة رسول اللّه (یعنی: به نام خدا و به یاری او و بر سنّت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم)، به ازای هر بار کوتاه کردن ثواب آزاد کردن یک بنده از فرزندان حضرت اسماعیل برای او ثبت خواهد شد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 83
(1) 7- ابو کهمس نقل کرده است که: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: دعائی تعلیم من فرما تا موجب گشایش و فراوانی روزی گردد، حضرت فرمود: ناخنها و سبیل خود را کوتاه کن، و حتما این کار را در روز جمعه انجام ده.
ابو جعفر محمد بن علی (شیخ صدوق) مؤلف این کتاب (ثواب الاعمال) گوید: از جمله سفارشها و وصیّتهای پدرم به من این بود که: ناخنهای خود را کوتاه کن و از شارب خود بگیر، و از انگشت کوچک دست راست خود

شروع کن و در اثنای این کار این ذکر را بگو: بسم اللّه و باللّه و علی ملّة رسول اللّه، که اگر چنین کنی به تعداد گرفتن ناخن و یا چیدن سبیل اجر آزاد کردن یک بنده را (در راه خدا) در نامه اعمال تو می‌نویسند، و بیمار نمی‌شوی مگر به بیماری مرگ (که درمان پذیر نیست).

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 84
(1) 1- سدیر صیرفی گوید: خدمت امام صادق علیه السّلام رسیدم در حالی که نعلین سفید رنگی به پایم بود. فرمود: ای سدیر! این چه کفشی است؟ آیا آن را از روی شناختی که داشته‌ای پوشیده‌ای؟ عرض کردم: فدای تو گردم! نه، بخدا سوگند.
فرمود: هر کس به نیّت اینکه کفش سپید رنگی خریداری کند، به بازار رود، آن کفش کهنه نمی‌گردد مگر اینکه دارنده او را ثروتی رسد از راهی که (حتّی) گمان نداشته است.
راوی این خبر می‌گوید که ابو نعیم فضل بن دکین به او خبر داد که سدیر به او گفت:
پیش از آنکه کفشهای سپید رنگی که به پا می‌کردم، کهنه و غیر قابل استفاده شود، صد دینار از راهی به من رسید که هرگز گمان نمی‌کردم.

(2) 2- حنّان بن سدیر نقل کرده است که: بر امام صادق علیه السّلام وارد شدم در حالی که کفش
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 85
سیاه رنگی پایم بود. حضرت فرمود: چرا کفش سیاه به پا کردی، آیا نمی‌دانی که در کفش سیاه، سه خاصیّت زیان‌آور وجود دارد؟ عرض کردم: فدای تو گردم! آن سه خاصیت چیست؟ فرمود: قدرت بینائی چشم را می‌کاهد، قدرت جنسی را کاهش می‌دهد، و موجب بروز غصّه و اندوه در آدمی است، و اضافه بر این زیانها، کفشی است که ستمگران پوشند. تو را به پوشیدن کفش زرد رنگ سفارش می‌کنم که در آن سه خصلت است، پرسیدم که: آن سه خصلت چیست؟ فرمود: بر قدرت بینائی می‌افزاید، قدرت جنسی را زیاد می‌کند و غم و اندوه آدمی را برطرف می‌سازد، و علاوه بر اینها کفش پیامبران خداست.

ثواب کفش راحتی پوشیدن

(1) 1- ابو الجارود از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: پوشیدن خف (نوعی کفش راحتی) بر بینائی چشم می‌افزاید.
(2) 2- معاویة بن وهب از امام صادق علیه السّلام نقل می‌کند: مداومت بر پوشیدن خف، آدمی را از ابتلای به بیماری جذام مصون می‌دارد. می‌گوید: پرسیدم: در تابستان یا زمستان؟ فرمود: در هر دو فصل.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 86

ثواب قرائت سوره قدر بهنگام برش لباس نو

(1) 1- محمد بن عمر سرّاد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: اگر کسی بر لباس نو و تازه‌ای که می‌برد، سی و شش مرتبه سوره قدر إِنَّا أَنْزَلْناهُ فِی لَیْلَةِ الْقَدْرِ ...
بخواند، و هر بار که به آیه تَنَزَّلُ الْمَلائِکَةُ وَ ... می‌رسد دست خود را در آب زده و کمی آب بر آن بپاشد، و سپس دو رکعت نماز بجای آورده و این دعا را بخواند: حمد و ستایش خداوندی را باد که به من لباسی ارزانی داشت تا در میان مردم موجب زینت (و آبروی) من گردد و بدنم را با آن بپوشانم و با آن در پیشگاه خداوندیش نماز بجای آورم و خدا را سپاس گویم، همیشه در وسعت رزق بسر برد تا آن لباس کهنه گردد.

ثواب زیاد در آینه نگاه کردن و حمد خدا را گفتن

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 87
(1) 1- مسعدة بن صدقه از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده‌اند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خداوند بر جوانی که زیاد در آئینه نگاه کند و با هر نگاهی سپاس خداوندی را به جای آورد، بهشت خود را واجب کرده است.

ثواب کسی که به هنگام دیدن یهودی و نصرانی و مجوسی این دعا را بخواند

(2) 1- مسعدة بن صدقه از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اگر کسی یک یهودی و یا نصرانی و یا مجوسی و یا هر کسی را که در دین اسلام نباشد، ببیند و بگوید: خدائی را ستایش می‌کنم که مرا بر شما به اسلام از نظر دین، و به قرآن از جهت کتاب، و به محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم از لحاظ پیامبر، و به علی از جهت امام، و به مؤمنان از نظر برادران، و به کعبه از نظر قبله بودن، برتری داد، خداوند متعال هیچ گاه میان گوینده این کلام و آن شخص غیر مسلمان در جهنم جمع نخواهد کرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 88

ثواب خوب وضو ساختن، نیکو نماز خواندن زکات مال دادن، خشم خود را نگاه داشتن، زبان را از گناه باز داشتن، از گناهان استغفار کردن، و خیر خواه اهل بیت پیامبر خود بودن

(1) 1- علیّ بن جعفر از برادرش موسی بن جعفر علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس به بهترین وجه (با طراوت و شادابی) وضو بسازد، نمازش را نیکو بخواند، زکات مالش را بپردازد، آتش خشم خود را فرونشاند، زبانش را (از گناه و سخنان بیهوده) باز دارد، از گناهانش استغفار نماید، و خیر خواه اهل بیت پیامبر خود باشد، به تحقیق که حقایق ایمانی در او به کمال (و به منصه ظهور و بروز) رسیده و درهای بهشت بر روی او باز است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 89

ثواب گفتن: رضيت باللَّه ربّا، و بالاسلام دينا، و بمحمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم رسولا، و بأهل بيته أولياء

(1) 1- و به همين سند از رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم روايت شده است كه فرمود: هر كس دعاى فوق را بخواند- كه ترجمه‌اش اين است: خشنودم به خداوندى خدا، كه دينم را اسلام، پيامبرم را محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم و زمامدارانم را اهل بيت رسول خدا قرار داد- خداوند بر خود لازم مى‌داند كه او را در روز قيامت خشنود سازد.

(2) 1- و باز به همین سند از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که به اصحاب خود فرمود: آیا شما را با سلاحی آشنا سازم که شما را از دست دشمنان رهایی بخشد و روزی شما را افزون کند؟! عرض کردند: بلی، ای رسول خدا! فرمود: شب و روز، خدا را با دعا یاد کنید، چون دعا سلاح مؤمن است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 90

ثواب رفتن به مساجد

(1) 1- کلیب صیداوی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده که در تورات آمده است:
مساجد، خانه‌های من در روی زمین‌اند، پس خوشا بر احوال آن بنده‌ای که در خانه خود وضو بسازد و تطهیر کند سپس مرا در خانه‌ام (مسجد) زیارت کند، بهوش باشید که احترام میهمان بر صاحب خانه لازم است.
و در حدیث دیگری آمده است: مژده باد به کسانی که در تاریکی شب به مساجد روی آورند، زیرا که در روز قیامت نور درخشانی (سراپای) آنان را در بر خواهد گرفت.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 91
(1) 1- اصبغ بن نباته از امیر المؤمنین علیه السّلام روایت کرده است: کسی که پی در پی (و در مواقع نمازهای واجب) به مسجد می‌رود، یکی از این هشت موهبت نصیب او خواهد شد: 1. برادر مؤمنی که در راه خدا به او فایده رساند؛ 2. دانش مفیدی که او را به حق رهنمون گردد؛ 3. آیت آشکاری که او را به کار آید؛ 4. رحمتی که از حضرت حق انتظار داشته، می‌رسد؛ 5. سخن حکمت آمیزی که او را از کارهای نکوهیده باز دارد؛ 6. سخن هدایت اثری که او را به کارهای خیر راهنمائی کند؛ 7. ترک گناه از بیم الهی؛ 8. ترک گناه بخاطر شرم.

ثواب پیاده رفتن به مسجد

(2) 1- محمّد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس با پای پیاده به طرف مسجد روانه گردد، پای خود را بر روی هیچ تر و خشکی نمی‌گذارد مگر آنکه آن زمین تا زمین هفتم بجای او خدا را تسبیح کند.

ثواب کسی که قرآن کلام او و مسجد خانه او باشد

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 92
(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمودند: هر کس که قرآن کلام او، و مسجد خانه او باشد، خداوند برای او خانه‌ای در بهشت بنا سازد.

(2) 1- کلیب صیداوی از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است: در تورات آمده است که خانه‌های من در زمین همان مساجدند، پس خوشا بر حال کسی که خود را در خانه پاکیزه کند و بعد وضو بسازد و با چنین حالی مرا در خانه من زیارت کند، و بر میزبان واجب است که میهمان خود را گرامی دارد و از او پذیرائی کند.
(3) 2- عبد اللَّه بن جعفر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
خداوند متعال به بندگان خود فرموده است که: مساجد، خانه‌های من در روی زمین

هستند، که در نظر اهل آسمان می‌درخشند بسان درخشش ستارگان برای ساکنان زمین، خوشا به حال آن بنده من که مساجد (خانه‌های من) خانه‌های او باشند، خوشا بر آن بنده‌ای که در خانه خود وضو بسازد و مرا در خانه خودم (مسجد) زیارت کند که گرامی داشتن میهمان بر صاحب خانه لازم و واجب است؛ به آنان که در تاریکی شب به طرف خانه‌های من (مساجد) قدم بر می‌دادند بشارت باد که در روز قیامت با نوری درخشان در صف محشر حضور خواهند یافت.
(1) 3- اصبغ بن نباته از امیر المؤمنین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هنگامی که ساکنان زمین، معصیت می‌کنند و به گناه آلوده می‌گردند، اراده خداوند متعال بر عذاب تمامی اهل زمین تعلّق می‌گیرد، ولی وقتی ببیند که پیران آنها برای ادای نماز به طرف خانه‌های او (مساجد) روانه‌اند، و کودکان آنها به فراگیری کتاب او (قرآن) مشغولند به حال آنان ترحّم می‌کند و عذاب خود را به تأخیر می‌اندازد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 94
(1) 1- ابان بن تغلب گوید که امام صادق علیه السّلام فرمود: ای ابان! هر کس که این نمازهای پنجگانه واجب را بپای دارد، و مراقب اوقات (شرعی) آنها باشد، خداوند را در حالی ملاقات می‌کند که سندی در دست دارد که به موجب آن سند او را در بهشت خود جای می‌دهد، ولی اگر اوقات (شرعی) آنها را رعایت نکرد، اختیار با خداست، اگر خواهد او را ببخشد و اگر خواهد عذابش کند.
(2) 2- فضیل از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که: روزی رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم وارد مسجد شد در حالی که جمعی از یاران آن حضرت نشسته بودند، روی به آنان کرده فرمود:
آیا می‌دانید که پروردگار عالمیان در باره شما چه فرموده است؟! عرض کردند: خدا و رسول او داناترند. گفت: خدا فرموده است: هر کس که این نمازهای پنجگانه را در وقت مقرّر (اوقات شرعی) بخواند و مراقب اوقات آنها باشد، در روز قیامت در حالی مرا ملاقات خواهد کرد که سند و یا عهد نامه‌ای دارد که بموجب آن، او را وارد بهشت خواهم کرد؛ و چنانچه این نمازها را در اوقات خود نخواند، کار او به (لطف و گذشت) من بستگی دارد، اگر خواهم عقوبتش کنم، و اگر بخواهم او را می‌آمرزم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 95

ثواب نمازهای نافله

(1) 1- موسی بن بکر از امام موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: نمازهای نافله وسیله تقرّب انسان مؤمن به درگاه خداوندی است.

ثواب افروختن چراغ در مسجد

(2) 1- انس از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که در یکی از مساجد خدا (خانه‌های خدا) چراغی بیفروزد، تا وقتی که نور آن چراغ به خاموشی نگراید، فرشتگان و حاملان عرش الهی برای او (از درگاه خداوندی) طلب آمرزش و مغفرت کنند.

ثواب نمازگزاری که به احترام خداوند، آب دهان خود را بیرون نیندازد

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 96
(1) 1- سهل بن دارم از پدرش، و او از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس در حال نماز آب دهانش را به احترام خداوند، بیرون نریزد، خداوند (به پاداش این عمل) صحّت و سلامت را به او ارزانی دارد تا زمان مرگش فرا رسد.

ثواب خواندن نماز در مسجد الحرام

(2) 1- حسین بن خالد از امام رضا علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: ثواب یک نماز در مسجد الحرام از ثواب یک صد هزار نماز در مساجد دیگر افزونتر است.

ثواب خواندن نماز در مسجد رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم

(3) 1- مسعدة بن صدقه از امام صادق عليه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روايت
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 97
كرده است كه رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم فرمود: ثواب خواندن نماز در مسجد من (مسجد النّبى) برابر ده هزار نماز در مساجد ديگر جز مسجد الحرام است، زيرا ثواب نماز در مسجد الحرام برابر ثواب يک صد هزار نماز در مساجد ديگر است.

ثواب خواندن نماز ما بین مسجد الحرام و مسجد النّبی صلّی اللّه علیه و آله و سلّم

(1) 1- حسین بن علی وشّاء گوید که: از امام رضا علیه السّلام سؤال کردم: ثواب قرائت نماز در مسجد الحرام و مسجد النّبی صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برابر است؟ فرمود: آری، و خواندن نماز در ما بین آن دو مسجد برابر هزار نماز است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 98
(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: خوب مسجدی است مسجد کوفه، و در آن هزار پیغمبر و هزار وصیّ پیغمبر نماز خوانده‌اند، (و در زمان حضرت نوح علیه السّلام) تنّور (آب، جوی آب، جایگاه آب رودخانه) از آن فوران کرد و در آن کشتی نوح ساخته و آماده شد، در طرف راست آن روضه رضوان است و در وسط آن باغی از باغهای بهشت قرار دارد و در سمت چپ آن «مکر» است. راوی گوید: پرسیدم مراد از «مکر» چیست؟ فرمود: خانه‌های شیطان است.
(2) 2- محمد بن سنان از امام رضا علیه السّلام نقل می‌کند: ثواب انجام نماز فرادی در مسجد کوفه از فضیلت هفتاد نماز جماعت در مساجد دیگر بیشتر است.
(3) 3- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: (ثواب خواندن) یک نماز در مسجد کوفه برابر است با (ثواب) هزار نماز در مساجد دیگر.

ثواب خواندن نماز در بیت المقدس و مسجد جامع و مسجد قبیله و مسجد بازار

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 99
(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش، از امیر المؤمنین علی علیه السّلام روایت کرده است: (ثواب خواندن) یک نماز در بیت المقدس با (ثواب) هزار نماز برابر است، و (ثواب) یک نماز در مسجد جامع (بزرگترین مسجد هر شهر) با (ثواب) صد نماز، و (ثواب) یک نماز در مسجد قبیله (مسجد محل) با (ثواب) بیست و پنج نماز، و (ثواب) یک نماز در مسجد بازار با (ثواب) دوازده نماز برابر می‌باشد، و (ثواب خواندن) نماز مرد در خانه‌اش همان (ثواب) یک نماز است.

ثواب جارو کردن مسجد

(2) 1- عبد الحمید بن ابی دیلم از امام موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرموده است: هر کس در روز پنجشنبه شب جمعه، مسجدی را جارو کند و خاک آن را بروبد و بیرون ببرد حتّی اگر به مقدار سرمه چشم باشد، خداوند گناهان او را می‌بخشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 100

ثواب کسانی که اذان گویند

(1) 1- عرزمی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسانی که اذان گویند در روز قیامت از تمام مردم سرافرازترند.

ثواب هفت سال برای خدا اذان گفتن

(2) 1- سعد بن طریف از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: کسی که هفت سال برای خدا اذان بگوید در روز قیامت بدون گناه محشور خواهد شد.

ثواب کسی که یک سال در یکی از شهرهای مسلمان‌نشین اذان گوید

(3) 1- معاویه بن وهب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 101
هر کس در شهری از شهرهای مسلمان‌نشین به مدّت یک سال اذان بگوید، بهشت خدا برای او واجب می‌شود.

(1) 1- حارث بن مغیره نصری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس که اشهد ان لا اله الّا اللّه و اشهد انّ محمدا رسول اللّه از مؤذّن بشنود، و از روی تصدیق قلبی و برای خشنودی خداوند بگوید: من نیز شهادت می‌دهم که خدایی جز خدای یگانه نیست، و گواهی می‌دهم که محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم رسول خداست، و با این دو شهادت (شهادتین) خود را بی‌نیاز می‌کنم از هر کسی که (آنها را) انکار کرده و (نسبت به آنها) دشمنی ورزد، و با این دو گواهی، کسی را که اقرار می‌کند و شهادت می‌دهد (به یگانگی خدا و رسالت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم)، یاری می‌کنم، خداوند به تعداد کسانی که انکار می‌کنند و شهادت می‌دهند، گناهان او را می‌بخشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 102

ثواب ده سال برای خدا اذان گفتن

(1) 1- سعد بن طریف از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: هر کس ده سال برای خدا (و با نیّت خالص) اذان بگوید خداوند به تعداد چیزهائی که او می‌بیند و به مقداری که بانگ رسای اذان او به آسمان بالا می‌رود، از گناهان او می‌بخشد، و هر تر و خشکی (هر موجودی) که اذان او را بشنود و به تعداد کسانی که بهمراه او در مسجد نماز گزارند، او در ثواب همه آنها شریک خواهد بود و به شماره افرادی که با اذان او نماز بخوانند، حسنه‌ای در نامه اعمال او ثبت خواهد شد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 103
(1) 1- عیسی بن عبد اللّه، از پدرش، از جدّش، و او از حضرت علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: از برای مؤذّن در فاصله اذان و اقامه ثوابی است برابر ثواب شهیدی که در راه خدا در خون خود می‌غلطد. گوید عرض کردم: ای رسول خدا! (با این فرمایش شما) پس از این مردم در اذان و اقامه گفتن بر یک دیگر سبقت خواهند گرفت. فرمود: چنین نخواهد شد! زمانی فرا می‌رسد که اذان و اقامه را به مستضعفان واگذارند، و خداوند متعال، گوشت بدن این مستضعفان را بر آتش جهنّم حرام می‌کند.

(2) 1- عبد اللَّه بن جعفر بدون آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد (مرفوعا) از حضرت امیر المؤمنین علی علیه السّلام روایت کرده است: هر کس با اذان و اقامه نماز بخواند، صفی از فرشتگان خدا در پشت سر او به نماز می‌ایستند که دو طرف آن (اوّل و آخر آن صف) دیده نمی‌شود، و کسی که تنها با اقامه نماز بخواند تنها یک فرشته در پشت سر او نماز خواهد خواند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 104

(1) 2- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس با اذان و اقامه نماز بخواند، دو صف از فرشتگان خدا در پشت سر او به نماز می‌ایستند، و هر کس تنها با اقامه به نماز بایستد یک صف از فرشتگان در نماز به او اقتدا کنند. راوی پرسید:

طول هر صف چقدر است؟ در پاسخ فرمود: کوتاهترین آن از مشرق تا مغرب، و بلندترین آن از زمین تا آسمان است.

ثواب خواندن قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، انّا انزلناه و آیة الکرسی در نماز مستحبّی

(2) 1- ابو الحسن عبدی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس در هر رکعت از نماز مستحبّی سوره‌های قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ و انّا انزلناه و آیة الکرسی را بخواند، خداوند توفیق انجام بهترین اعمال مردم را به او عنایت فرموده است، مگر کسی که همانند او موفّق به این عبادت شود و یا زیادتر از او بخواند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 105

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش، از ابو ذر غفاری، و او از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: قنوت هر کدام از شما در این دنیا طولانی‌تر باشد، راحتی او در روز محشر بیشتر از دیگران خواهد بود.

ثواب رکوع درست بجای آوردن

(2) 1- سعید بن جناح نقل کرده است که: در مدینه، در خانه امام محمد باقر علیه السّلام بودم، و آن حضرت بی‌آنکه از او سؤالی شده باشد فرمود: هر کس رکوع (نماز) خود را درست بجای آورد، از وحشت قبر آسوده خاطر است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 106

ثواب یک سجده

(1) 1- کلیب صیداوی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس یک سجده بجای آورد، یک گناه او بخشیده می‌شود و یک درجه بر مقامش (نزد خداوند) افزوده می‌شود.

ثواب نهادن دو کف دست بر زمین در حال سجود

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که حضرت علی علیه السّلام فرمود: هر گاه یکی از شما سجده کند در حالی که دو کف دست خود را بر زمین بگذارد، امید می‌رود که (دستهای) او در روز قیامت در زنجیر نباشند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 107

ثواب طول دادن سجده

(1) 1- معاوية بن عمّار از امام صادق عليه السّلام روايت كرده است: اگر بنده‌ای دور از چشم مردم، سجده خود را طولانی كند، شيطان (با ديدن اين منظره ملكوتی) با خود می‌گويد: وای بر من! اطاعت كردند و من نافرمانی كردم، و (خدا را) سجده كردند و من سرپيچی كردم.
(2) 2- زيد شحّام از امام صادق عليه السّلام روايت كرده است كه: نزديكترين حالات بنده به درگاه ربوبی حالت سجده است.

(3) 1- محمد بن ابی حمزه، از پدرش، و او از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 108
فرمود: هر کس در رکوع و سجود و قیام خود «اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد» بگوید، خداوند ثواب آن را مانند ثواب رکوع و سجود و قیام (در نامه اعمال او) می‌نویسد.

ثواب سجده شکر

(1) 1- ذریح محاربی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: اگر مؤمنی به خاطر نعمتی که خدا به او ارزانی داشته است، در غیر حال نماز، سجده شکر بجای آورد، خداوند به پاداش این عمل، ده حسنه برای او می‌نویسد و ده گناه از نامه اعمال او پاک می‌کند و ده درجه مقام او را در بهشت بالا می‌برد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 109
(1) 1- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
در وقت هر نماز، فرشته‌ای این صلا دهد که: ای مردم! بپا خیزید و با نماز خود آن آتشهایی را که با دستهای خود در پشت خویش بر افروخته‌اید خاموش کنید.
(2) 2- ابن ابی یعفور از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ای عبد اللّه! هر گاه نماز واجب خود را می‌خوانی، آن را در وقت شرعی خود بجای آر مانند کسی که (آخرین نماز خود را می‌خواند و) با نماز وداع می‌کند و بیم از آن دارد که دیگر موفّق به ادای آن نشود، سپس به سجده‌گاه خود نگاه کن زیرا اگر بدانی که چه کسی در سمت راست و چپ تو قرار دارد، مسلّما نماز خود را بهتر خواهی خواند، و آگاه باش که تو در برابر کسی ایستاده‌ای که او تو را می‌بیند ولی تو او را نمی‌بینی «1».

_____

(1) فرشتگان (رقیب و عتید) در همه احوال مراقب آدمیانند و هیچ عمل و حرکتی از نظر تیزبین آنها پنهان نمی‌ماند، و علاوه بر این، انسان همیشه در محضر خداست و اگر این حضور دائمی در ضمیر آدمی نقش بندد، نمی‌تواند به کارهای ناپسند دست زند، و اگر این باور در آئینه خاطر انسان پرتو افکن گردد، دیگر غبار کدورتی باقی نمی‌ماند و آدمی با قلبی شفّاف و ضمیری نورانی، جلوات خداوندی را به تماشا می‌نشیند و عروج خود را آغاز می‌کند که: الصّلوة معراج المؤمن.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 110
(1) 3- جمیل بن درّاج از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: برای نمازگزار سه خصلت است: اوّل آنکه: چون به قصد نماز برخیزد، برکات و خیرات از آسمان تا فرق سر او باریدن گیرد. دوّم آنکه: از زیر پای تا اوج آسمان در احاطه فرشتگان خداست. سوم آنکه: فرشته‌ای ندا سر می‌دهد که: ای نمازگزار! اگر بدانی که با چه کسی مناجات می‌کنی، هرگز نماز خود را تمام نمی‌کردی.

ثواب خواندن نماز صبح در اوّل وقت

(2) 1- اسحاق بن عمّار نقل می‌کند که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: یا ابا عبد اللّه! مرا از بهترین وقت برای خواندن نماز صبح آگاه فرما. فرمود: هنگام طلوع فجر، زیرا خداوند می‌فرماید (در سوره اسراء، آیه 78): به تحقیق که قرآن فجر مشهود است، یعنی نماز صبح را هم فرشتگان روز و هم فرشتگان شب مشاهده کنند. پس اگر بنده‌ای نماز صبح خود را به هنگام طلوع فجر بخواند، ثواب آن دو بار در نامه اعمال او نوشته می‌شود، هم فرشتگان روز می‌نویسند و هم فرشتگان شب.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 111

فضیلت اول وقت بر آخر وقت

(1) 1- بکر بن محمد ازدی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: فضیلتی که اول وقت (نماز) بر آخر وقت دارد، برای انسان مؤمن از ثروت و فرزندانش بهتر است.
(2) 2- و در حدیث دیگری، امام صادق علیه السّلام فرموده است: فضیلت اول وقت بر آخر آن همانند فضیلتی است که آخرت بر دنیا دارد.

(3) 1- سعد بن ابی خلف از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: (عطر) نمازهای واجب که در اول وقت و با آداب و حدود مخصوص به خود خوانده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 112
می‌شوند، از برگها و ساقه‌های نورسته و شاداب و با طراوت آس (درخت مورد) خوشبوتر است. پس بر شماست که نماز (واجب) را در اول وقت آن بجای آورید «1».

ثواب خواندن نماز شکسته در مسافرت

(1) 1- عیسی بن عبد اللَّه هاشمی، از پدرش، از جدّش، و او از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: بهترین شما کسانی هستند که در سفر نماز خود را شکسته (قصر) می‌خوانند و روزه خود را افطار می‌کنند.

(2) 1- سماعة از امام صادق علیه السّلام، و او از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است:

_____

(1) آس یا درخت مورد از محصولات گرمسیری است، و گویند عصای حضرت موسی علیه السّلام از چوب آن بوده است، همچنین به نوعی ریحان که بی‌اندازه خوشبوست، گفته می‌شود. ر ک: فرهنگ نفیسی، ج 1 ص 27.

هر مسافری که نماز جمعه را از روی علاقه و محبّت بجای آورد، خداوند ثوابی برای او منظور فرماید که با ثواب قرائت صد نماز جمعه فرد مقیم (غیر مسافر) برابر است «1».

ثواب نماز جماعت

(1) 1- عبد اللَّه سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: نماز جماعت، بیست و سه درجه بر نماز فرادی برتری دارد و (معادل) بیست و پنج نماز محسوب می‌شود.
(2) 2- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که با ایمان و برای خشنودی خدا به نماز جماعت حاضر شود، اعمال خود را از سر گرفته است «2».

_____
(1) ظاهرا مسافر باید با قصد اقامه مبادرت به انجام آن نماید.
(2) ظاهرا مراد آن است که بر روی گناهان گذشته چنین فردی، قلم عفو کشیده می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 114
(1) 3- معلّی بن خنیس از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: اگر کسی از شما روز جمعه را درک کند، خود را به چیزی جز عبادت خداوندی مشغول نسازد، زیرا در این روز (جمعه) گناهان (گذشته) بندگان آمرزیده می‌شود و رحمت حضرت حق (بر آنان) نازل می‌گردد.
ثواب ایستادن به نماز
(2) 1- ابو حمزه ثمالی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هیچ بنده‌ای از شیعیان به نماز نمی‌ایستد مگر آنکه فرشتگان خدا به شماره مخالفانی که دارد در پشت سر او به نماز می‌ایستند و به او اقتدا می‌کنند و در حقّ او دعا می‌کنند تا هنگامی که نماز خود را به پایان برد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 115
(1) 1- ناجیه از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: چون در روز جمعه، نماز عصر را بجای آوردی، این دعا را بخوان: بار الها! بهترین درودهای خود را بر محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و آل محمد علیهم السّلام (و) جانشینانش که از آنان راضی و خشنودی، بفرست، و بهترین برکات خود را بر آنان نازل فرما، و درود و برکت و رحمت خدا بر آنان و ارواح آنان و بدنهای (مطهّر) آنان باد. پس اگر کسی چنین کند، خداوند صد هزار حسنه برای او می‌نویسد و صد هزار گناه از (نامه اعمال) او پاک می‌کند، و صد هزار حاجت او را برآورده می‌سازد و صد هزار درجه (مقام) او را بالا می‌برد.
ثواب قرائت یک بار الحمد، هفت بار قُلْ هُوَ اللَّهُ، هفت بار قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ، و آیة الکرسی و آیه سخره و آخر سوره براءه، بعد از نماز جمعه
(2) 1- حلبی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس پس از نماز جمعه، یک بار حمد، هفت بار (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ و قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ و قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ)،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 116
(یک بار) آیة الکرسی، (یک بار) آیه سخره (آیه‌های 53 و 54 و 55 سوره اعراف) و آخرین آیه سوره براءة لَقَدْ جاءَکُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِکُمْ ... تا آخر آیه را بخواند، (ثواب) اینها کفّاره گناهان او از آن جمعه تا جمعه دیگر خواهد بود.

و باز، ثواب قرائت این چند سوره بعد از نماز جمعه

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس بعد از نماز جمعه، یک بار سوره حمد و هفت بار سوره قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ؛ و باز یک بار سوره حمد و هفت بار سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ؛ و باز یک مرتبه سوره حمد و هفت مرتبه سوره قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ را بخواند، هیچ بلائی بر او نازل نمی‌شود و هیچ فتنه‌ای به او نمی‌رسد تا جمعه دیگر. و چنانچه بگوید: بار الها! مرا از اهل بهشت، آن بهشتی که برکات خداوندی در آن است و فرشتگان خدمتگزاران آنند با پیامبرمان محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و پدرمان ابراهیم خلیل، قرار
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 117
ده، خداوند او را در دار السّلام با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و حضرت ابراهیم خلیل علیه السّلام محشور خواهد کرد.

ثواب رفتن برای ادای نماز و فرا گرفتن قرآن

(1) 1- اصبغ بن نباته از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است: چون ساکنان زمین، خود را به گناه آلوده کنند مشیّت حضرت حق بر این تعلّق می‌گیرد که تمام اهل زمین را (بعلّت این ناسپاسی و کفران) عذاب کند، ولی هنگامی که سالخوردگان آنها را می‌بیند که به سوی نماز گام برمی‌دارند، و کودکان آنها را سرگرم فراگیری قرآن مشاهده فرماید، ساکنان زمین را (به خاطر آنها) مشمول رحمت (بی‌منتهای خود) قرار می‌دهد و عذاب (آنان) را به تأخیر می‌اندازد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 118
(1) 1- ابو حمزه ثمالی و محمّد بن مسلم (هر دو) از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند:
هر کس با چشم نابینا از دنیا برود و برای خشنودی خدا این را تحمّل کند و دوستدار آل محمد (صلوات اللّه علیهم اجمعین) باشد، خدا را در حالی ملاقات کند که حسابی بر او نیست (کنایه از اینکه گناهانش آمرزیده شده، و یا آنکه حسابش آسان خواهد بود).
(2) 2- و باز، روایت شده است که: خداوند، دو چشم یا یک چشم بنده‌ای را (از او) نمی‌گیرد مگر آنکه از گناهانش پرسش نمی‌کند.

ثواب دو رکعت نماز مستحبّی برای رضای خدا خواندن، یا یک درهم صدقه دادن، یا یک روز روزه مستحبّی گرفتن

(3) 1- اسماعیل بن یسار روایت کرده است: شنیدم از امام صادق علیه السّلام که فرمود: شما را از کسالت و تنبلی (در عبادت) بر حذر می‌دارم، چرا که پروردگار شما بسیار مهربان

_____

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص119

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 119

است، عمل کم و اندک را (از شما) قبول می‌کند و پاداش می‌دهد. چه بسا فردی که برای خشنودی خدا (و با نیّت پاک) دو رکعت نماز مستحبّی می‌خواند، و خداوند او را به خاطر همان دو رکعت نماز، وارد بهشت می‌کند؛ و یا در راه خدا یک درهم صدقه می‌دهد، و خداوند به (پاداش) همین صدقه ناچیز، بهشت را بر او ارزانی می‌دارد؛ و یا یک روز، روزه مستحبّی می‌گیرد و خداوند به سبب همین عمل، او را بهشتی می‌کند.

برتری جمعه‌های ماه رمضان بر جمعه‌های دیگر

(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: برتری (فضیلت) جمعه‌های ماه مبارک رمضان بر جمعه‌های ماههای دیگر، همانند برتری حضرت رسول اکرم صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بر پیامبران دیگر [و یا برتری ماه مبارک رمضان بر ماههای دیگر است].

ثواب نماز کسی که عطر استعمال می‌کند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 120
(1) 1- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: دو رکعت نماز کسی که (به هنگام نماز) خود را معطّر می‌کند از هفتاد رکعت نماز کسی که عطر نمی‌زند، برتر است.

ثواب نماز کسی که همسر دارد

(2) 1- ولید بن صبیح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: دو رکعت نماز مردی که همسر دارد، از هفتاد رکعت نماز مرد مجرّد (بی‌همسر) برتر است.

ثواب کسی که چهار رکعت نماز گزارد و در هر رکعت پنجاه مرتبه قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را بخواند

(3) 1- عبد اللَّه بن سنان گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: هر کس چهار رکعت نماز بجای آورد، و در هر رکعت پنجاه بار سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را بخواند، (این چنین شخصی) نماز را تمام نمی‌کند مگر آنکه تمام گناهانش آمرزیده شده باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 121

ثواب نماز جعفر بن ابی طالب علیه السّلام (جعفر طیّار)

(1) 1- ابراهیم بن ابی البلاد نقل می‌کند که از امام رضا علیه السّلام ثواب نماز جعفر را پرسیدم، فرمود: اگر گناهان او (خواننده این نماز) به اندازه شنهای بیابان عالج (کنایه از زیاد بودن) و کف دریا (کنایه از گناهان بیشمار) باشد، خداوند آنها را می‌آمرزد. گوید که باز پرسیدم: این آمرزش، اختصاص به شیعیان دارد؟ فرمودند: بلی! اختصاص به شما دارد. عرض کردم: در این نماز چه سوره‌ای از قرآن باید تلاوت شود؟
فرمودند: سوره زلزله إِذا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ ... و سوره نصر إِذا جاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ ... و سوره قدر إِنَّا أَنْزَلْناهُ فِی لَیْلَةِ الْقَدْرِ ... و سوره توحید قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ....

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 122
(1) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: نماز شب، مایه شرافت و والائی انسان مؤمن است، و عزّت انسان با ایمان در خودداری او از دریوزگی کردن از مردم می‌باشد.
(2) 2- معاویة بن عمّار به نقل یکی از اصحاب روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: بر شماست که نماز شب بخوانید، زیرا نماز شب، سنّت پیامبر شما و شیوه مردان نیکوکاری است که پیش از شما می‌زیسته‌اند، و نیز باعث دوری بیماریها از بدنهای شماست.
(3) 3- و به همین سند از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: نماز شب، چهره‌ها را سفید و نورانی و بدن آدمی را معطّر می‌سازد و نیز موجب فراوانی روزی است.
(4) 4- محمد بن عمر به نقل از یکی از راویان حدیث، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: همان گونه که خداوند متعال (در سوره کهف آیه 46) می‌فرماید: زینت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 123
زندگانی دنیا، مال و اولاد آدمی است؛ زینت آخرت هم در هشت رکعت نمازی است که بنده خدا در آخر شب می‌خواند.
(1) 5- و باز به همین سند از امام صادق علیه السّلام نقل شده است که آن حضرت به کسی که از تنگدستی و فقر شکایت بسیار می‌کرد تا جایی که نزدیک بود اظهار گرسنگی کند، فرمود: ای مرد! نماز شب می‌خوانی؟! عرض کرد: بلی! راوی می‌گوید که آن حضرت به یکی از اصحاب خود رو کرد و فرمود: کسی که نماز شب می‌خواند اگر ادّعا کند گرسنه است سخن به گزاف رانده و دروغ گفته است، زیرا خداوند متعال در ازای نماز شب او، ضامن روزی آن روز او شده است.
(2) 6- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: نماز شب، بدن را سلامت می‌بخشد، موجب خشنودی پروردگار می‌گردد و مقیّد بودن به اخلاق پسندیده پیامبران الهی و خود را در معرض رحمت خداوندی قرار دادن است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 124
(1) 7- علیّ بن محمد نوفلی روایت کرده است: از او «2» شنیدم که: گاه می‌شود که بنده‌ای برای نماز شب برخیزد و خواب بر او غلبه می‌کند و به سمت راست و چپ می‌غلطد (و از خستگی و شدّت خواب) چانه او به

روی سینه‌اش می‌چسبد، در این حال خداوند متعال فرمان می‌دهد که: درهای آسمانها را بگشائید، و به فرشتگان فرماید که: به این بنده من نظر کنید که برای نزدیک شدن به من، چه سختی‌هایی را بر خود روا می‌دارد در حالی که من این عمل را بر او واجب نکرده‌ام، و او از من سه چیز می‌طلبد: اول آنکه گناهانش را بیامرزم، دوم آنکه توفیق توبه را به او ارزانی دارم، سوم آنکه روزی او را فراوان کنم؛ و من ای فرشتگان! شما را گواه می‌گیرم که هر خواسته او را برآورده کردم.
(2) 8- معاویة بن عمّار دهنی از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است: نماز شب، چهره را زیبا،

---

(2) در رجال شیخ طوسی ص 388 آمده است که علی بن محمد نوفلی از اصحاب امام هادی علیه السّلام است.

اخلاق را نیکو، بوی بدن را خوش، روزی را فراوان، بدیها را ادا، غصّه اندوه را برطرف و قدرت بینائی را افزون کند.
(1) 9- حسین بن حسن کندی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: گاهی انسان دروغ می‌گوید و موجب آن می‌گردد که از روزی مقدّرش محروم شود. عرض می‌کند:
چگونه از روزی مقدّر خود محروم می‌شود؟! (کنایه از اینکه دروغ گفتن چه ارتباطی با محروم شدن از روزی مقدّر دارد؟!)، حضرت می‌فرماید: یکی از آثار سوء دروغ، محروم شدن از (فیض) نماز شب است، و چون آدمی از نماز شب محروم ماند، از روزی مقدّر (که نتیجه خواندن نماز شب است) بی‌نصیب گردد.
(2) 10- فضیل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: خانه‌هائی که شبها در آنها نماز و قرآن تلاوت می‌شود، در نظر اهل آسمان می‌درخشند همان گونه که ستارگان آسمانی برای اهل زمین می‌درخشند.
(3) 11- ابراهیم بن عمر بدون ذکر اسامی راویان پیش از خود، از امام صادق علیه السّلام نقل

می‌کند که آن حضرت در معنی این آیه مبارکه: همانا خوبیها، بدیها را از بین می‌برند، فرمود: نماز شبی که انسان مؤمن بجای می‌آورد، گناهانی را که در روز مرتکب شده است، از بین می‌برد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 127
(1) 1- جابر بن اسماعیل از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدرشان امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: مردی از امیر مؤمنان علی علیه السّلام در باره شب‌زنده‌داری با تلاوت قرآن سؤال کرد، فرمود: تو را مژده می‌دهم به اینکه: هر کس یکدهم از شب را با اخلاص پاک و با امید به پاداش الهی به خواندن نماز بسر برد، خداوند به فرشتگانش دستور می‌دهد تا به شماره روئیدنیها در آن شب- از برگها و دانه‌ها و درختان- و به شماره نی‌ها و ساقه‌های نرم و تازه رسته برای او ثواب بنویسند؛ و اگر کسی یک نهم از شب را به نماز بگذارند، خداوند ده دعای او را مستجاب فرماید، و در روز قیامت، نامه اعمالش را به دست راستش می‌دهد؛ و اگر کسی یک هشتم از شب را به ادای نماز بسر برد، خداوند ثوابی برابر با اجر یک شهید صابر و مخلص را به وی کرامت کند و شفاعت او را در حق اهل بیت خود پذیرفته می‌شود؛ و هر کس یک هفتم از شب را مشغول نماز باشد، با سیمائی درخشان و نورانی چون ماه شب چهاردهم محشور می‌شود و با کسانی که (از عذاب الهی) در امانند، از صراط عبور می‌کند؛ و اگر کسی در یک ششم از شب نماز را بپا دارد، در زمره کسانی که (با توبه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 128
قبول) به سوی پروردگار بازگشته‌اند، قرار می‌گیرد و تمام گناهان گذشته و آینده او آمرزیده می‌شود؛ و اگر کسی یک پنجم از شب را به نماز بگذارند، در بهشت با حضرت ابراهیم خلیل علیه السّلام همنشین خواهد بود؛ و کسی که یک چهارم از شب را صرف خواندن نماز کند، در روز قیامت در صف اوّل رستگاران قرار می‌گیرد و (به سرعت) همانند تندباد از صراط بگذرد و بدون حساب وارد بهشت شود؛ و اگر کسی یک سوّم شب را به اقامه نماز صرف کند، هیچ فرشته‌ای (از فرشتگان خدا) را ملاقات نمی‌کند مگر آنکه بر منزلت و مقام او در نزد پروردگار عالم حسرت می‌خورند، و به او گفته می‌شود که از هر دری از درهای هشتگانه بهشت که خواهی، وارد شو؛ و اگر کسی نیمی از شب را به نماز مشغول شود، اگر (به مثل) هفتاد هزار برابر (وزن یا حجم) زمین را پر از طلا کنند، به پاداشی که خداوند برای او مقرّر کرده است، برابری نکند و اجر او در ازای این عمل از آزاد کردن هفتاد بنده از فرزندان حضرت اسماعیل بیشتر است؛ و اگر کسی دو سوم از شب را صرف اقامه نماز کند، برای او به شماره شنهای بیابان عالج، حسنه نوشته می‌شود که کمترین حسنه او از ده برابر (وزن) کوه احد

سنگین‌تر است؛ و کسی که در طول شب به نماز و تلاوت قرآن کریم مشغول گردد و هماره در حال رکوع و سجود و ذکر خدا باشد، برای او (در نامه اعمالش) به اندازه‌ای حسنه و پاداش می‌نویسند که کمترین آن این است که: همانند روزی که از مادر زاده شده است از (آلودگی) گناهانش، پاک می‌شود؛ و به شماره تمام حسنات الهی، درجات قرب و منزلتش افزونی گیرد، و قبرش نورانی شود، دلش را از آلودگیهای ناشی از حسد پاک و پاکیزه گردد، و از عذاب قبر ایمنش کنند، و

برات آزادی از آتش جهنم به او دهند و در محشر با کسانی که از عذاب الهی در امانند، محشور می‌شود، و خداوند به فرشتگان خود فرماید: به بنده من بنگرید که شبی را در طلب خشنودی من بسر برده و به عبادت من مشغول بوده است، او را در فردوس جای دهید، و در فردوس از برای او صد هزار شهر است و در هر شهری آنچه را که میل آدمی به آنهاست، فراهم است، و هر چیزی که آدمی با دیدن آن احساس لذّت می‌کند در آن مهیّا، و نعمتهای دیگری که هرگز در خاطر کسی خطور نمی‌کند، آماده است، و اینها (که برشمرده شد) سوای خیر کثیر و قرب و منزلتی است که من برای او در نظر گرفته‌ام.

ثواب کسی که دانسته دو رکعت نماز بخواند

(1) 1- سیف بن عمیره نخعی از قول کسی که خود از امام صادق علیه السّلام شنیده، نقل کرده است: هر کس دو رکعت نماز بجای آورد و بداند که چه می‌گوید، نمازش را در حالی به پایان می‌برد که در میان او و خداوند بزرگ هیچ گناهی نماند که آمرزیده نشده باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 130

ثواب دو رکعت نماز بدون تکلّف ولی توأم با تفکّر

(1) 1- زید بن علیّ بن الحسین، از پدر بزرگوارش، و آن حضرت از پدران بزرگوار خود روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: دو رکعت نماز بدون تکلّف و مختصر ولی همراه با تفکّر، از یک شب عبادت (حضرت حق) بهتر است «1».

(2) 1- وهب بن وهب از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: نماز نافله در ساعت غفلت بجای آورید حتّی اگر

---

(1) اگر می‌خواهید از ثواب کسی که یک شب را به عبادت خداوند و طلب خشنودی او سپری می‌کند آگاه شوید، به قسمت پایانی روایت امام صادق علیه السّلام از پدر بزرگوارش امیر مؤمنان علی علیه السّلام تحت عنوان: «ثواب شب‌زنده‌داری با قرآن» که گذشت مراجعه کنید تا به ارزشی که شارع مقدّس اسلام برای اندیشه و تفکّر قائل است پی ببرید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 131
به دو رکعت نماز مختصر باشد که موجب رسیدن به سعادت و کرامت و بهشت پر نعمت خداوندی است. عرض کردند: ای رسول خدا! منظور از ساعت غفلت چیست؟! فرمود: فاصله زمانی (وقت) ما بین نماز مغرب و نماز عشاء.

ثواب پانصد رکعت نماز در هفته

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس در فاصله دو جمعه (یک هفته) پانصد رکعت نماز بخواند، هر نعمت و خیری که از خدا آرزو دارد، به او خواهد داد.

ثواب قرائت یازده مرتبه سوره توحید پس از نماز صبح

(2) 1- علی بن جعفر از برادر بزرگوارش حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که حضرت علی علیه السّلام فرمود: هر کس پس از نماز
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 132
صبح، یازده مرتبه سوره توحید (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ...) را بخواند هیچ گناهی در آن روز به او تعلّق نمی‌گیرد هر چند که شیطان را خوش نیاید.

(1) 1- ابن عمر از امام حسین علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: «1» ثواب مسلمانی که پس از ادای نماز صبح در محلّ نماز خود بنشیند و تا طلوع آفتاب به ذکر خدا مشغول باشد، برای او اجری همانند اجر کسی است که حجّ خانه خدا را انجام داده باشد، و (خداوند) گناهانش را می‌بخشد؛ و اگر در محلّ نماز خود به انتظار وقت نماز بعدی بنشیند، و دو یا چهار رکعت نماز بجای آورد، (خداوند) گناهان گذشته او را بیامرزد و پاداشی که برای او می‌نویسند برابر با پاداش کسی است که به حجّ خانه خدا رفته باشد.

---

(1) این روایت در تهذیب الأحکام 2/ 138 و استبصار 1/ 350 از حسن بن علی علیه السّلام از امیر المؤمنین علیه السّلام از رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله و سلّم ذکر شده است.

(1) 2- ابو العلاء خفاف از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس نماز مغرب را بگزارد سپس تعقیبات (نماز را) بخواند، و قبل از آنکه با کسی صحبت کند دو رکعت نماز بجای آورد، آن دو رکعت در مقام علیّین (که از مقامات والای بهشتی است) ثبت می‌گردد، و اگر چهار رکعت (بجای دو رکعت) نماز بجای آورد، ثواب یک حجّ مقبول در نامه اعمال او نوشته می‌شود.

(2) 3- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:

خداوند متعال می‌فرماید: ای فرزند آدم! پس از انجام نماز صبح و نماز عصر، ساعتی به ذکر من مشغول باش تا من همه نیازمندیها و گرفتاریهای تو را برطرف سازم.

(3) 1- حسن بن علی بن فضّال از یکی از شیعیان بنام مهدی روایت کرده است که حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام فرمود: هر کس زکات مال خود را بطور کامل جدا کرده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 134
و آن را به مصرف صحیح آن (دادن به نیازمندان واقعی) برساند، از او سؤال نخواهد شد که مال خود را از چه راهی به دست آورده است «1».
(1) 2- سکونی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر گاه اراده خداوندی به خیر و رحمت بنده‌اش تعلّق گیرد، فرشته‌ای از فرشتگان را که خزانه دار بهشتند، مأمور می‌کند تا دست بر سینه او بکشد تا او در ادای زکات، با گذشت و سخیّ الطبع گردد.
و نیز امیر مؤمنان علی علیه السّلام در وصیّت خود فرموده است: اللَّه اللَّه فی الزّکاة (یعنی:
تقوای الهی را در پرداخت زکات مراعات کنید) زیرا (پرداخت) زکات، آتش قهر الهی را خاموش می‌کند.
(2) 3- عمرو بن شمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: دارائی خود را با پرداخت زکات حفظ کنید، و بیماران خود را با دادن صدقه مداوا نمائید، و هیچ مالی- چه در

---

(1) مسلّما کسی که خود را موظّف به پرداخت زکات می‌داند، ثروت خود را از راه حرام به دست نمی‌آورد تا زکاتش را بدهد زیرا در واقع آن مال حرام از او نیست، و هیچ چیزی جای حقّ النّاس را نمی‌گیرد، و بهر حال پرداخت زکات نمی‌تواند جواز مال اندوزی از راه حرام باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 135
خشکی و چه در دریا- از بین نمی‌رود مگر آنکه بخاطر ندادن زکات آنهاست.

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند گناهان (مسلمان) حج‌گزار و افراد خانواده و خویشانش را می‌آمرزد، و نیز گناه کسی را که شخص حج‌گزار در بقیّه روزهای ذی حجّه و محرّم و صفر و ربیع الاوّل و ده روز (اوّل) ربیع الثّانی، از برای او طلب آمرزش کند.
(2) 2- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که- برای خدا و بدون ریا، و بی‌آنکه بخواهد برای خود شهرتی پیدا کند- حج بجای آورد، بدون تردید خداوند او را می‌آمرزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 136
(1) 3- علیّ بن اسباط بدون ذکر نام راویان پیش از خود، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امام زین العابدین علیه السّلام می‌فرمود: حجّ و عمره را بجای آورید تا بدنهای شما سالم، روزی شما فراوان و ایمانتان درست و شایسته گردد، و (به برکت این عمل) هزینه‌های زندگی شما و خانواده شما و دیگران نیز تأمین شود.
(2) 4- اسحاق بن عمّار می‌گوید که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم که: من خود را آماده کرده‌ام که هر سال به حج بروم و یا یکی از افراد خانواده‌ام را با مال خود به حج بفرستم. حضرت فرمود: تصمیم تو در این مورد، قطعی است؟! عرض کردم: آری! فرمود: اگر این امر را محقّق کنی پس یقین داشته باش که اموال تو زیاد خواهد شد و تو را به ثروت بسیار بشارت می‌دهم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 137
(1) 5- جمیل بن درّاج از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که قصد انجام مناسک حج دارد، هنگامی که شروع به تهیّه لوازم و اسباب سفر می‌کند، هیچ چیزی را بر نمی‌دارد و نمی‌گذارد مگر اینکه خداوند ده حسنه در نامه اعمالش ثبت و ده گناه از آن پاک می‌سازد و (مقام) او را ده درجه بالا می‌برد، و هنگامی که بر شتر خود سوار می‌شود (مراد، مرکب است) هیچ گامی بر نمی‌دارد و یا نمی‌گذارد مگر اینکه معادل همین پاداشها را برای او می‌نویسد، و به هنگام طواف خانه خدا از (محدوده) گناهانش بیرون می‌رود (آمرزیده می‌شود)، و به هنگام سعی میان صفا و مروه، یا وقوف در عرفات، یا وقوف در مشعر الحرام، یا رمی جمرات نیز از گناهانش بیرون می‌رود، آنگاه رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم سایر مواقف حج را نام بردند و فرمودند: در هر یک از این مواقف، شخص حج‌گزار از گناهانش خارج می‌شود؛ و سپس در ادامه

سخنان خود فرمودند:
کجا می‌توانی به ثوابی که شخص حج‌گزار به آن می‌رسد، برسی؟! «1».

---

(1) چون آدمی، همیشه در مظانّ آلوده شدن به گناه قرار دارد، و ممکن است در هر لحظه به رسم عادت گناهانی را مرتکب شود، لذا رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در این حدیث شریف، در هر موقفی از مواقف حج، جمله: «از گناهانش خارج می‌شود» را تکرار می‌کنند، چرا که همیشه امکان آلوده شدن شخص حج‌گزار به گناه از موقفی تا موقفی دیگر وجود دارد، و شاید هم این حدیث شریف، سیر تکامل تدریجی انسان حج‌گزار و وصول تدریجی او را به مراتب کمال بازگو کند، و شاید هم ثواب هر موقفی از مواقف حج، آمرزش گروه خاصی از گناهان حج‌گزار را بهمراه داشته باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 138
(1) 6- عمر بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هنگامی که انسان حج‌گزار به مکّه وارد می‌شود، خداوند عز و جل دو فرشته را می‌گمارد تا در طواف و نماز و سعی بین صفا و مروه از او مراقبت و محافظت کنند، و هنگامی که در عرفات توقف می‌کند، آن دو فرشته دست خود را بر دوش راست او زده و می‌گویند: در باره آنچه گذشت آسوده خاطر باش (گناهان گذشته تو آمرزیده شد)، حال مراقب کارهای آینده خود باش! (2) 7- ابو حمزه ثمالی نقل می‌کند که مردی به محضر امام زین العابدین علیه السّلام عرض کرد:
شما جهاد در راه خدا را و سختیهایی که داشت ترک کردی و حجّ خانه خدا را که آسان بود برگزیدی؟! راوی می‌گوید: آن حضرت به هنگام شنیدن این سخنان تکیه داده بودند، برخاستند و راست نشستند و فرمودند: وای بر تو! آیا فرمایش رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را در حجّة الوداع نشنیده‌ای؟! رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در موقف عرفات در حالی که آفتاب رو به غروب می‌رفت به بلال دستور داد تا مردم را به سکوت فرا خواند، و هنگامی که سکوت همه جا را گرفت، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: پروردگار
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 139
شما امروز، شما را مورد عنایت خود قرار داد، نیکوکاران شما را آمرزید، و شفاعت نیکوکاران شما را در حقّ گناهکارانتان پذیرفت، پس اینک با (ره آورد) آمرزش گناهان به شهر و دیار خود روید، و خداوند متعال در مورد کسانی که (هنوز) جرمهائی به گردن دارند، خشنودی خود را ضمانت کرده است.
(1) 8- معاویة بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که:

چون رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم از مراسم حج فارغ شد، در بیابان مکّه مردی اعرابی به خدمت آن حضرت شرفیاب شد و عرض کرد: ای رسول خدا! من به قصد حجّ خانه خدا (از دیار خود) بیرون آمدم ولی مانعی پیش آمد و نتوانستم حج را بجای آورم، چون مردی ثروتمندم مرا به انجام کاری فرمان دهید تا به ثواب شخص حج‌گزار برسم. حضرت رو به کوه ابو قبیس کرده فرمود: اگر به مقدار این کوه، طلای سرخ داشته باشی و تمام آن را در راه خدا انفاق کنی به ثواب شخص حج‌گزار نخواهی رسید.

(2) 9- و به همین سند از امام صادق علیه السّلام روایت شده است: حاجیان به هنگام بازگشت،

سه گروهند: گروهی از آتش جهنّم رهایی یابند؛ و گروهی همانند روزی که از مادر زاده شده‌اند، از گناهان پاک می‌شوند؛ و گروه سوم، حاجیانی هستند که اموال و زن و فرزند آنان در امان می‌ماند، و این گروه از حاجیان کسانی هستند که کمترین بهره را (از حج) برده‌اند.

(1) 10- عمرو بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: حجّ خانه خدا از آزاد کردن ده بنده (در راه خدا) برتر است؛ و حضرت اضافه فرمود تا آن را برتر از هفتاد بنده آزاد کردن رساند، و فرمود: یک طواف با دو رکعت نماز (مربوط به آن) از آزاد کردن یک بنده (در راه خدا) برتر است.

(2) 11- معاویة بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: خداوند متعال به گرد کعبه یک صد و بیست قسمت رحمت دارد، شصت قسمت آن برای کسانی که طواف می‌کنند، چهل قسمت آن برای نمازگزاران و بیست قسمت دیگر برای تماشاکنندگان است.

(1) 12- محمد بن مسلم نقل می‌کند که مردی خدمت امام موسی بن جعفر علیه السّلام رسید، «1» حضرت به او فرمودند: آیا از (سفر) حج می‌آئی؟ عرض کرد: آری. فرمود: آیا ثواب حج‌گزار را می‌دانی؟ عرض کردم: نه به فدایت گردم، فرمود: هر کس به نیّت حجّ خانه خدا رهسپار (سفر مکّه) گردد تا آنکه با حالت فروتنی و تواضع وارد مکّه شود، و هنگامی که به مسجد الحرام وارد می‌شود، از ترس (قهر و عذاب) الهی قدمهای خود را کوتاه بردارد، و هفت بار طواف کند، و دو رکعت نماز طواف بخواند، خداوند (به پاداش این اعمال) هفتاد هزار حسنه برای او می‌نویسد و هفتاد هزار گناه را از او پاک می‌سازد، و هفتاد هزار درجه مقام او را بالا می‌برد، و شفاعت او را در بر آورده شدن هفتاد هزار حاجت می‌پذیرد، و ثواب آزادی هفتاد بنده را (در راه خدا) که ارزش هر کدام آنها

ده هزار درهم می‌باشد به حساب او منظور می‌فرماید.

_____

(1) شیخ طوسی در رجال خود محمد بن مسلم را جزو اصحاب امام کاظم علیه السّلام نیاورده. و علّامه مجلسی این روایت را در بحار الانوار 96/ 191 و 202 از ثواب الاعمال به نقل از محمد بن مسلم از ابی جعفر علیه السّلام نقل کرده است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 142

(1) 13- اسحاق بن عمّار گوید که: امام صادق علیه السّلام به من فرمود: ای اسحاق! هر کس در پیرامون این خانه (کعبه) یک طواف کند، خداوند هزار حسنه برای او می‌نویسد و هزار گناه را (از نامه اعمال او) پاک می‌کند و هزار درجه مقام او را بالا می‌برد و هزار درخت در بهشت برای او می‌کارد و ثواب آزاد کردن هزار بنده را (در راه خدا) برای او ثبت می‌فرماید، و هنگامی که به ملتزم (و آن قسمتی از کعبه که مردم خود را به آن می‌چسبانند) برسد، خداوند هشت درب بهشت را به روی او باز می‌کند و (به او) می‌گوید که: از هر دری که می‌خواهی وارد شو. اسحاق می‌گوید عرض کردم: این ثوابها برای کسی است که فقط (یک) طواف (کعبه) بجای آورد؟! فرمود: آری آیا تو را از عمل نیکی با خبر نکنم که ثوابش از اینها هم بیشتر باشد؟! عرض کردم: بلی.

فرمود: هر کس یک حاجت برادر ایمانی خود را برآورد، خداوند (ثواب) طوافی و طوافی و طوافی- تا آنکه به ده طواف رسید- (در نامه اعمال او) ثبت می‌فرماید.

(2) 14- علیّ بن ابی حمزه از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: حجّ خانه خدا (به منزله) جهاد ضعیفان (مستضعفان) است، و آنها شیعیان ما هستند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 143

(1) 15- منصور بن حازم نقل می‌کند که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: خداوند با حج‌گزاران چگونه رفتار می‌کند؟ فرمود: بخدا سوگند که همه آمرزیده می‌شوند بدون استثنا «1».

(2) 16- هارون بن خارجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که حج بر دو نوع است:

یکی حج برای خدا، و دیگری حج برای مردم؛ پس اگر کسی حج را برای خدا بجای آورد ثواب او بر (عهده) خدا است که همان بهشت می‌باشد، و کسی که حج را به خاطر مردم بجای آورد، ثواب او در روز قیامت با مردم خواهد بود! (3) 17- سیف تمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که حج را از روی اخلاص (و نیّت پاک) بجای آورد و منظورش (خشنودی) خدا باشد و (عمل حج او) برای نشان دادن به مردم و شهرت و

آلوده به ریا نباشد، خداوند متعال حتما او را مورد آمرزش خود قرار می‌دهد.

_____

(1) از مدلول روایاتی که در این باب گذشت، شرط قبولی حج علاوه بر نیّت پاک و خالص، آداب و مناسک حج را درست بجای آوردن است و معلوم است که با فراهم شدن این شرایط، حجّ انسان پذیرفته می‌شود و ثوابهائی که وعده داده شده است به او خواهد رسید.

ثواب مصافحه با حج‌گزار

(1) 1- محمد بن حمزه از قول یکی از راویان حدیث که از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس با شخص حج‌گزار (که از سفر حج بازگشته است) ملاقات کرده و با او مصافحه کند مانند کسی است که با دست خود حجر الاسود را لمس کرده باشد «1».

(2) 1- یونس بن یعقوب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: جدم زین العابدین علیه السّلام به هنگام شهادت به فرزندش (پدرم) امام محمد باقر وصیت

---

(1) مصافحه در لغت، دست در دست دیگری نهادن است و به بوسیدن صورت اطلاق نمی‌شود.

فرمود: من با این شترم بیست بار به حج رفته‌ام و هیچ گاه (در این مدت) تازیانه‌ای به او نزده‌ام، اگر حیوان مرد او را دفن کن تا حیوانات وحشی (او را ندرند و) از گوشت او نخورند زیرا رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: شتری که هفت بار برای انجام فریضه حج تا عرفات بر آن سوار شوند، خداوند او را از حیوانات بهشت قرار می‌دهد و به نسلش برکت می‌بخشد. پس هنگامی که آن شتر مرد، پدرم گوری کند و او را به خاک سپرد.

ثواب شخص روزه‌دار

(1) 1- عبد اللّه بن طلحه از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارشان روایت کرده‌اند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: انسان روزه‌دار در حال عبادت خداوند است- هر چند در بستر خود آرمیده باشد- بشرط آنکه از مسلمانی غیبت نکند.

(2) 2- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارشان روایت کرده‌اند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خواب انسان روزه‌دار عبادت، و نفس کشیدن او تسبیح (خداوند) است.

(1) 3- حسین بن احمد از پدرش نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: خواب انسان روزه دار عبادت، و سکوت او تسبیح، و عمل او پذیرفته شده و دعای او مستجاب است.

(2) 4- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: بوی بد دهان انسان روزه‌دار در نزد خداوند متعال از بوی مشک خوشتر است «1».

(3) 5- حسن بن صدقه از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: خواب قیلوله کنید زیرا خداوند انسان روزه‌دار را در حالی که آرمیده است غذایش می‌دهد و سیرابش می‌کند «2».

(1) مراد این نیست که دهان انسان روزه‌دار بعلّت مسواک نزدن و عدم رعایت امور بهداشتی، دارای بویی ناخوش است بلکه این یک امر طبیعی است که دهان انسان روزه‌دار بعلت امساک و نخوردن غذا، بوی خاصی به خود می‌گیرد که چندان خوشایند نیست، و گر نه هیچ فرد مسلمانی نمی‌تواند عمدا امور بهداشتی را رعایت نکند که فرموده‌اند: پاکیزگی نشانه ایمان است.
(2) قیلوله در لغت هم به معنی خواب بامدادان آمده است و هم خواب نیم روز ولی ظاهرا در اینجا مراد خواب پی از نماز ظهر است که ثواب آن در سایر روایات آمده و به آن سفارش شده است.

ثواب روزه داری که به او ناسزا گویند و او در پاسخ گوید: من روزه دارم، سلام بر تو باد

(1) 1- سکونی از امام جعفر صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارشان امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرموده است: هیچ روزه‌داری نیست که ناسزایش دهند و او در پاسخ (این بیمهری) بگوید: من روزه دارم، سلام بر تو باد! مگر آنکه خداوند به فرشتگان فرماید: (این) بنده من به روزه پناه برد از بنده دیگر من، پس او را (به پاداش این عمل) از آتش من امان دهید، و او را در بهشت من جا دهید.

ثواب یک روز روزه گرفتن در راه خدا

(2) 1- ابو هریره از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: اجر کسی که در راه

خدا یک روز را روزه بدارد، برابر با پاداش یک سال روزه گرفتن است «1».

ثواب روزه گرفتن در گرما و در حال تشنگی

(1) 1- یونس بن ظبیان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که در گرما یک روز را روزه بدارد و تشنگی را تحمل کند، خداوند هزار فرشته را بر او می‌گمارد تا دستهای خود را بر روی او کشیده و او را بشارت دهند، و پس از آنکه افطار کرد خداوند می‌فرماید: چقدر خوش بویی! ای فرشتگان من گواه باشید که من او را آمرزیدم.

(2) 1- طلحة بن زید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هر کس یک روز، روزه مستحبّی بگیرد خداوند متعال او را وارد بهشت می‌کند.

_____
(1) از این روایت شریف، اهمیّت نیّت پاک و اخلاص در عمل به خوبی روشن می‌شود.

ثواب کسی که در حال روزه از دنیا برود

(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: کسی که در حال روزه داشتن، از دنیا برود، وارد بهشت می‌شود.

ثواب روزه‌داری که در آغاز روز عطر استعمال کند

(2) 1- یونس بن یعقوب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: روزه داری که در آغاز روز خود را با عطری خوشبو کند، هیچ گاه عقلش را از دست نمی‌دهد.

ثواب روزه داری که بر افرادی که غذا می‌خورند، بگذرد

(3) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هیچ
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 150
روزه داری در میان گروهی که مشغول خوردن غذا هستند، حاضر نمی‌شود مگر آنکه اعضای بدن او به تسبیح مشغول شوند و فرشتگان بر او درود و صلوات فرستند، و درود و صلوات آنان، طلب آمرزش از برای اوست.

ثواب روزه ماه رجب

(1) 1- کثیر النواء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: حضرت نوح علیه السّلام در روز اول ماه رجب بر کشتی سوار شد و به همراهان خود فرمان داد که آن روز را روزه بگیرند و فرمود: هر کس این روز را روزه بدارد، آتش جهنّم به فاصله یک سال از او دور می‌شود؛ و هر کس که هفت روز را روزه بگیرد، درهای هفتگانه جهنّم به روی او بسته می‌شود؛ و کسی که هشت روز را روزه بدارد، درهای هشتگانه بهشت به روی او باز می‌گردد؛ و هر کسی که پانزده روز، روزه بگیرد، حاجتی که دارد برآورده می‌شود؛ و کسی که بیشتر (از این) روزه بدارد، خداوند پاداش او را افزونتر خواهد کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 151
(1) 2- سیف بن المبارک از پدرش، و او از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است: رجب، نام رودی است در بهشت که از شیر سپیدتر و از عسل شیرین‌تر است، کسی که یک روز از ماه رجب را روزه بگیرد خداوند متعال از (زلال جاری) آن رود به او می‌نوشاند.
(2) 3- و باز به همین سند از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت شده است: ماه رجب، ماه بزرگی است که در آن (پاداش) حسنات چند برابر است و گناهان (آدمی) در آن آمرزیده می‌شود. کسی که یک روز در ماه رجب روزه بگیرد، آتش جهنّم به اندازه یک صد سال از او فاصله می‌گیرد، و کسی که سه روز (در این ماه) روزه بگیرد، بهشت برای او واجب می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 157
(1) 4- ابو سعید خدری از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: ماه رجب، ماه اصمّ خداست (و اصم به معنی کر و ناشنوا، و گفته شده است که یکی از علتهای این نامگذاری آن است که در این ماه صدای اسلحه شنیده نمی‌شد) و ماه بزرگی بشمار میرود، و (به خاطر آن) اصمّ نامیده شده است که در نزد پروردگار هیچ ماهی از جهت حرمت و فضیلت به آن نمی‌رسد، و (حتی) در زمان جاهلیت به آن احترام می‌گذاردند، و ماه شعبان ماه من است (ماه رسول گرامی اسلام)، و ماه رمضان ماه امّت من.
آگاه باشید! که هر کس یک روز از ماه رجب را با ایمان و برای خدا روزه بگیرد، مستحقّ خشنودی بزرگ خداوند می‌شود، و روزه او در آن روز سبب خاموش شدن آتش خشم الهی می‌گردد و یک در از درهای جهنّم بر روی او می‌بندد، و اگر (گستره) زمین را پر از طلا کنند و به او بخشند، از پاداش

روزه او برتر نیست، و اجر او در این دنیا جز با حسنات (کثیر) کامل نمی‌شود به شرط آنکه نیّت او پاک و برای رضای خدا باشد، و به هنگام شب ده دعای او مستجاب می‌شود؛ اگر دعای او برای دنیا باشد، (خداوند) به او عنایت می‌کند، و گر نه، خیرات و برکات و دعاهای (مستجاب) دوستان و برگزیدگان خود را (برای آخرت او) ذخیره می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 158
و هر کس دو روز از ماه رجب را روزه بگیرد، هیچ یک از ساکنان آسمان و زمین نمی‌توانند مقام و کرامت او را در نزد پروردگار بستایند، و (در نامه اعمال او) پاداش ده نفر از راستگویانی که در طول زندگانی خود هرگز دروغ نگفته‌اند، نوشته می‌شود، و در روز قیامت همانند آن ده نفر می‌تواند شفاعت کند، و با آنان محشور می‌شود تا وارد بهشت شود و از ملازمان آنها باشد.
و هر کس سه روز (از این ماه) را روزه بگیرد، خداوند میان او و جهنّم گودالی یا مانعی به فاصله هفتاد سال قرار می‌دهد، و خداوند به هنگام افطار (خطاب به او کرده) می‌فرماید: براستی که (ادای) حقّ تو بر من واجب شده و محبت و ولایت تو بر من واجب گشته، ای فرشتگان! گواه باشید که من گناهان گذشته و آینده او را بخشیدم.
و هر کس چهار روز (از ماه رجب) را روزه بدارد، از تمام بلاها (و بیماریها) از قبیل دیوانگی و خوره و پیسی و فتنه دجّال در امان خواهد بود، و از عذاب قبر نیز ایمن است، و پاداش خردمندان توبه کار و روی آورنده به خدا داراست، و نامه اعمالش را در پیشاپیش (صف) گروه عبادت‌کنندگان در دست راست او قرار دهند.
و هر کس پنج روز از ماه رجب را روزه بگیرد، بر خداست که او را در روز قیامت خشنود سازد، و او را با چهره‌ای فروزان چون ماه شب چهاردهم محشور کند، و به شماره شن‌های بیابان عالج در نامه اعمال او حسنه نوشته می‌شود، و بی‌حساب او را وارد بهشت کند، و به او گفته می‌شود که هر چه آرزو داری از خدای خویش بخواه.
و هر کس شش روز از ماه رجب را روزه بگیرد، در حالی از قبر خود برون آید که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 159
فروغ سیمای نورانی او از پرتو آفتاب هم بیشتر است، و علاوه بر آن، نور دیگری به او کرامت می‌شود که اهل محشر از پرتو آن نور استفاده کنند، و در روز قیامت در زمره کسانی که از عذاب الهی در امانند محشور می‌گردد تا آنجا که بدون محاسبه از صراط بگذرد، و خداوند او را از کیفر ناخشنودی پدر و مادر و قطع رحم در امان دارد.
و هر کس هفت روز در ماه رجب روزه بگیرد، به امر خداوند در برابر هر

روزی که روزه گرفته است، یک درب از دربهای هفتگانه جهنم بر روی او بسته می‌شود و (سوزاندن) بدن او بر آتش جهنّم حرام می‌گردد.
و هر کس هشت روز از ماه رجب را روزه بدارد، به فرمان خداوند به ازای هر روزی که روزه گرفته است یک درب از دربهای هشتگانه بهشت بر روی او گشوده می‌شود و خداوند خطاب به او کرده می‌فرماید: از هر دربی که خواهی به بهشت وارد شو.
و هر کس نه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، در حالی از قبر خود بیرون می‌آید که بر زبان او ذکر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ جاری است و به هیچ چیزی جز بهشت روگردانیده نمی‌شود، و او با چهره‌ای آنچنان نورانی از قبر خود بیرون می‌آید که اهل محشر از خود می‌پرسند که: آیا او پیغمبر برگزیده خداست؟ و کمترین پاداشی که به او کرامت می‌شود این است که بدون محاسبه وارد بهشت می‌گردد.
و اگر کسی ده روز از ماه رجب را روزه بدارد، خداوند (در قیامت) دو بال سبز رنگ آراسته به مروارید و یاقوت به او عنایت فرماید که با آن دو بال به سرعت برق دمان به سوی بهشت پرواز کند، و خداوند گناهان او را به حسنات تغییر می‌دهد، و نام او در

شمار مقرّبان (درگاه الهی) که برای خشنودی خدا در میان مردم به عدالت رفتار کرده‌اند، ثبت می‌گردد، و مانند آن است که یک صد سال با صبر و استقامت و درستی و برای خشنودی خداوند عبادت کرده باشد.
و اگر کسی یازده روز از ماه رجب را روزه بگیرد هیچ بنده‌ای خدا را ملاقات نخواهد کرد که برتر از او باشد مگر کسی که به اندازه او یا بیشتر از او (در این ماه) روزه گرفته باشد.
و هر کس دوازده روز در ماه رجب روزه بدارد، (در روز قیامت) دو جامه سبز رنگ از سندس و استبرق بر تن او می‌پوشانند، و اگر یکی از آن دو جامه سبز رنگ را در دنیا به تماشا بگذارند فاصله مشرق تا مغرب (عالم) را روشن و (فضای) دنیای خاکی را خوشبوتر از مشک می‌کند.
و اگر کسی سیزده روز از ماه رجب را روزه بدارد، (در روز قیامت) برای پذیرائی از او خوانی از یاقوت سبز در سایه عرش (الهی) مهیّا سازند که پایه‌های آن از درّ بوده (مساحت آن) هفتاد بار از دنیا بزرگتر است، و بر روی آن ظرفهایی از درّ و یاقوت قرار می‌دهند که در هر یک از آنها هفتاد هزار رنگ غذا به چشم می‌خورد که از نظر رنگ و بو شباهتی با هم ندارند، و او در حالی از (نعمتهای) آن سفره بهره‌مند می‌شود که دیگران در ناراحتی و اندوه بسر می‌برند.
و اگر کسی چهارده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند متعال از قصرهایی که با درّ و یاقوت ساخته شده است آنقدر به او عنایت فرماید که

نه چشمی دیده، نه گوشی شنیده، و نه به ذهن کسی خطور کرده باشد.

و هر کس پانزده روز از ماه رجب را روزه بدارد، روز قیامت در جایگاه کسانی که از عذاب الهی در امانند، می‌ایستد، و هر فرشته و یا پیامبری که بر او بگذرد به او می‌گوید: خوشا به حال تو که از عذاب الهی در امانی و در جوار قرب الهی حضور داری و دیگران (به مقام تو) غبطه می‌خورند و با شادمانی در باغهای بهشت آرمیده‌ای.
و هر کس شانزده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، از اولین کسانی خواهد بود که در روز قیامت بر مرکبهائی از نور خواهد تاخت و در فراخنای بهشت به پرواز درآید تا به جایگاه رحمت بی‌نهایت حضرت حق برسد.
و هر کس هفده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت هفتاد هزار چراغ فروزان در مسیر صراط (به هنگام عبور) قرار دهند تا در پرتو آنها به سوی بهشت رهسپار گردد، و فرشتگان با درود و خوش آمد گویی او را همراهی کنند.
و هر کس هجده روز از ماه رجب را روزه بدارد جایگاه او در بهشت و بر تختهائی از درّ و یاقوت، همدم حضرت ابراهیم علیه السّلام خواهد بود و در قصر آن بزرگوار خواهد آرمید.
و هر کس نوزده روز در ماه رجب روزه بدارد، خداوند قصری از مرواریدهای نرم در جوار قصرهای حضرت آدم علیه السّلام و حضرت ابراهیم علیه السّلام برای او در بهشت بنا کند تا بر آن دو (پیامبران بزرگوار) درود خود را نثار کند و آنها (نیز) به پاس قرب و منزلتی که یافته است بر او سلام کنند، و به ازای هر روز روزه‌داری، ثواب هزار سال روزه را به وی عنایت فرماید.

و هر کس بیست روز از ماه رجب را روزه بگیرد، مثل آن است که بیست هزار سال خدا را عبادت کرده باشد.
و کسی که بیست و یک روز در ماه رجب روزه بگیرد، شفاعت او در روز قیامت در باره گروه کثیری از مردم چون خطاکاران و گناهکاران دو طایفه بزرگ (ربیعه) و (مضر) پذیرفته می‌شود.
و کسی که بیست و دو روز از ماه رجب را روزه بدارد، هاتف غیبی از آسمان ندا کند که: ای دوست خدا! مژده باد تو را از جانب پروردگار به مقامی بایسته و احترامی شایسته و همنشینی با پیامبران و راستگویان و شهیدان و بندگان صالح خدا، و چه نیکوست همنشینی و دوستی با آنها.
و اگر کسی بیست و سه روز از ماه رجب روزه بگیرد، از آسمان به او ندائی می‌رسد که: خوشا بر احوال تو، زحمت اندکی کشیدی و در مقابل زیاد متنعّم خواهی بود، خوشا بر احوال تو هنگامی که پرده از پیش رویت

برداشته می‌شود و به سوی پاداش بزرگ خدای خود رهنمون گردی و در جوار حضرت ابراهیم خلیل الرّحمن در دار السّلام مأوی گزینی.
و هر کس بیست و چهار روز از ماه رجب را روزه بدارد، (به هنگام مرگ) فرشته مرگ به صورت جوانی زیبا با لباسی از دیبای سبز و سوار بر اسبی از اسبان بهشتی، در حالی که در یک دست او پارچه سبز ابریشمی که با عطر مشک، معطّر شده است و در دست دیگرش قدحی زرّین و سرشار از شراب بهشتی قرار دارد، بر او ظاهر شود و او را سیراب کند تا سختیهای مرگ بر او آسان گردد، سپس روح او را در آن پارچه

سبز معطّر قرار دهد، پس بوی عطر از آن برمی‌خیزد که فرشتگان هفت آسمان از آن بهره می‌گیرند، و (جسدش) در قبر با طراوت می‌ماند، و با طراوت از قبر برانگیخته می‌شود تا در کنار حوض بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم وارد شود.
و هر کس بیست و پنج روز از این ماه را روزه بدارد بهنگام خروج از قبر، هفتاد هزار فرشته با پرچمهائی از درّ و یاقوت و با زیور آلات و لباسهای زیبای بهشتی به پیشباز او می‌شتابند و به او می‌گویند: ای دوست خدا! بسوی پروردگار خویش بشتاب، و او اولین کسی است که به همراه مقرّبانی که خداوند از آنان خشنود است و آنان از خداوند راضی‌اند در بهشتهای همیشه جاویدان وارد می‌شود، که خود رستگاری بزرگی است.
و اگر کسی بیست و شش روز در ماه رجب روزه بگیرد، خداوند در سایه عرش خود صد قصر از درّ و یاقوت برای او مهیّا می‌سازد که در فراز هر قصری خیمه‌ای سرخ رنگ از جنس ابریشم بهشتی قرار دارد، و او در آن خیمه‌ها در نهایت ناز و نعمت و آسایش منزل کند در حالی که هنوز مردم در مقام حساب و باز خواست قرار دارند.
و کسی که بیست و هفت روز در ماه رجب روزه بدارد، خداوند گستره قبر او را به اندازه (مسافت) چهار صد سال راه قرار می‌دهد و تمام این مسافت را پر از عنبر و مشک می‌سازد.
و هر کس بیست و هشت روز از ماه رجب را روزه بدارد، خداوند در میان او و آتش دوزخ نه گودال قرار می‌دهد که گستره هر گودالی به اندازه فاصله آسمان تا زمین- که

پانصد سال راه است- می‌باشد.
و کسی که بیست و نه روز در ماه رجب روزه بگیرد، خداوند بخشاینده او را (به لطف و رحمت بی‌منتهای خود) می‌آمرزد هر چند مأمور گمرک و یا زن زناکاری باشد که هفتاد بار آلوده به زنا شده است به شرط آنکه هدفش از این روزه‌داری، جلب خشنودی حضرت حق و رهائی از آتش

دوزخ باشد.
و هر کس سی روز ماه رجب را روزه بگیرد، هاتفی از آسمان ندا می‌کند که: ای بنده خدا! امّا گناهانی را که در گذشته مرتکب آن شده‌ای آمرزیدم، اینک (برخیز و) عمل خود را (در باقی عمر) از نو آغاز کن، و خداوند در تمامی بهشتهای خود جایی به او کرامت فرماید که در هر بهشت چهل هزار شهر طلائی، و در هر شهر طلائی چهل هزار قصر، و در هر قصری چهل میلیون خانه، و در هر خانه‌ای چهل میلیون خوان زرّین، و بر هر خوان زرّین چهل میلیون ظرف، و در هر ظرفی چهل میلیون نوع از خوردنیها و نوشیدنیها که هر خوراک و نوشیدنی آن شباهتی با هم ندارند، و در هر خانه‌ای چهل میلیون تخت زرّین قرار دارد که طول و عرض هر یک از آنها دو هزار ذراع در دو هزار ذراع است، و بر هر تخت زرینی دختری از حوران بهشتی آرمیده است که دارای سیصد هزار گیسوئی از نور (بافته) است، و هر گیسوئی یک میلیون کنیز بر می‌گیرند و با مشک و عنبر عطر آگین می‌سازند (و این کار ادامه دارد) تا وقتی که روزه‌گیرنده (تمام) ماه رجب به وصول آن حوری برسد. اینها برای کسی است که تمام ماه رجب را روزه بدارد.
به خدمت آن حضرت عرض شد: ای رسول خدا! اگر کسی به علّت ضعف یا بیماری

و یا زنی که عذر شرعی دارد، نتواند ماه رجب را روزه بگیرد چه کند تا به پاداشهائی که بشارت داده‌اید برسد؟ رسول اکرم صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اگر در هر روز (از ماه رجب) یک قرص نان به نیازمندان بدهد، سوگند به آن خدائی که جان من در دست اوست اگر او این صدقه را بدهد به تمام آن ثوابهائی که بر شمردم بلکه به افزونتر از آن خواهد رسید، و اگر تمام ساکنان آسمانها و زمین گردهم آیند تا میزان پاداش او را معیّن سازند نخواهند توانست (حتّی) به یک دهم از درجات و فضیلتهای او در بهشت برسند.
عرض شد: ای رسول خدا! اگر کسی نتوانست این صدقه را بدهد چه کند تا به پاداشی که فرمودید، برسد؟ فرمود: در هر روز از ماه رجب تا سی روز تمام یک صد بار این تسبیح الهی را بجای آورد: «سبحان اللّه الإله الجلیل، سبحان من لا ینبغی التّسبیح إلّا له، سبحان الأعزّ الأکرم، سبحان من لبس العزّ و هو له أهل» «1».

---

(1) با عنایت به اینکه در سلسله راویان این حدیث، چند تن از راویان اهل سنّت قرار دارند که حتّی در نزد فرزانگان اهل تسنّن، مجهول و یا روایت آنان، ضعیف بر شمرده شده است، لذا نمی‌توان به این باور قلبی دست

یافت که آنچه در این حدیث از قول رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بازگو شده است، همان کلامی است که پیامبر گرامی اسلام در فضیلت روزه داری ماه رجب بیان فرموده‌اند، و احتمال جعل قسمتی از حدیث، خصوصا فراز پایانی آن که مربوط به پاداش سی روز روزه داشتن در ماه رجب است، وجود دارد، و با مقایسه ثوابهای ایام روزه‌داری در ماه رجب؛ هم، این احتمال، قوّت بیشتر می‌گیرد زیرا ملاحظه می‌شود که فرضا پاداش سه روز روزه گرفتن در این ماه از برخی جهات بر پاداش سی روز، روزه‌داری در این ماه برتری دارد چرا که خداوند در پاداش سه روز روزه‌داری انسان فرشتگان آسمانها را گواه می‌گیرد که من گناهان گذشته و آینده او را آمرزیدم ولی در پاداش سی روز روزه‌داری او در ماه رجب، فقط گناهان گذشته او بخشیده می‌شود، و در پاداش بیست و نه روزه‌داری در ماه رجب آمده است که خداوند این انسان روزه‌دار را و لو آنکه مأمور گمرک و یا زن زناکاری که هفتاد بار آلوده به این عمل زشت و نکوهیده شده است، می‌آمرزد در حالی که می‌دانیم خداوند از حقّ النّاس نمی‌گذرد و مأمور گمرک اگر اخاذی کرده و یا موجب تلف شدن مال مردم شده باشد، مسلما بدون جلب رضایت صاحب مال، مورد عفو قرار نمی‌گیرد. همه این موارد نمایانگر آن است که در این حدیث شریف، فرازهائی وجود دارد که اعتقاد آدمی را بر جعل بودن قسمتی از آنها راسخ‌تر می‌سازد، و خدا داناتر است.

(1) 5- حسن بن بکّار از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است: خداوند متعال، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را در روز سوم ماه رجب به پیامبری مبعوث فرمود، پس (ثواب) روزه گرفتن در این روز معادل (ثواب) هفتاد سال روزه‌داری است.

سعد بن عبد اللّه از قول بزرگان نقل کرده است که: این اشتباه از نویسنده حدیث سر زده است، و بجای آنکه «ثلاث بقین» بنویسد، نوشته است: «ثلاث مضین» که ظاهرا صحیحش این باشد که سه روز مانده به پایان رجب.

(2) 1- ابو حمزه ثمالی، از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس در ماه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 167
شعبان روزه بگیرد، مایه پاکی او از هر لغزش و وصمه و بادره خواهد شد، راوی می‌گوید: از حضرت پرسیدم: وصمه چیست؟ حضرت فرمود: سوگند و نذر در معصیت، عرض کردم: بادره چیست؟ حضرت فرمود: به هنگام خشم سوگند خوردن، و توبه از آن همان پشیمانی بر آن است.
(1) 2- اسماعیل بن عبد الخالق روایت کرده است که در محضر امام صادق علیه السّلام از ماه شعبان و روزه گرفتن در آن سخن به میان آمد، آن حضرت فرمود: روزه گرفتن در آن ماه فضیلتش چنان و چنین است، حتی اگر شخصی مرتکب قتل حرامی شود و ماه شعبان را روزه بگیرد، این روزه گرفتن به حال او مفید است و آمرزیده خواهد شد.
(2) 3- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: به خدا سوگند که روزه ماه شعبان و ماه رمضان- دو ماه متوالی- همان توبه‌ای است که خداوند متعال پذیرفته باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 168
(1) 4- عبد اللَّه بن مرحوم ازدی نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود:
هر کس روز اول ماه شعبان را روزه بگیرد، حتما بهشت بر او واجب می‌شود؛ و هر کس دو روز (از ماه شعبان) را روزه بگیرد خداوند متعال در عالم دنیا در هر روز و هر شب به او نظر می‌کند و نظر خداوند به او تا در بهشت نیز ادامه می‌یابد؛ و هر کس سه روز روزه بگیرد هر روز از بهشت خدا را در عرشش زیارت می‌کند «1».
(2) 5- اسماعیل بن ابی زیاد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: شعبان ماه من، و رمضان ماه خداوند و بمنزله بهار مستمندان است، و خداوند متعال عید قربان را فقط برای سیر کردن نیازمندان شما از گوشت قرار داد، پس آنها را اطعام کنید.
(3) 6- ابو الصباح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: به خدا سوگند که روزه ماه شعبان و ماه رمضان بمنزله قبول توبه است از طرف خداوند است.

---

(1) کیفیت لقاء اللَّه بر ما پوشیده است ولی قدر مسلّم آن است که

خداوند را نمی‌توان در هیأت و هیکل خاصّی ملاقات کرد زیرا خداوند منزّه از حدود و جسم بوده و در حیطه زمان و مکان نمی‌گنجد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 169
(1) 7- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: پدرم علیه السّلام بین (روزه) ماه شعبان و ماه رمضان یک روز فاصله می‌انداخت، و حضرت امام زین العابدین علیه السّلام آن دو ماه را به هم وصل می‌کرد و می‌فرمود: روزه دو ماه متوالی، به منزله توبه‌ای است که از طرف خداوند مورد قبول قرار گرفته است.
(2) 8- عمرو بن خالد، از امام باقر علیه السّلام روایت کرده است: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در ماه شعبان و ماه رمضان روزه می‌گرفت و روزه این دو ماه را به یک دیگر وصل می‌کرد و مردم را از اتّصال روزه ماه شعبان به ماه رمضان نهی کرده می‌فرمود: این دو ماه، دو ماه خدا است و کفاره گناهان گذشته و آینده است.
(3) 9- حفص بن بختری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: زنان پیغمبر هر گاه روزه‌ای بر عهده داشتند، (ادای) آن را تا ماه شعبان به تأخیر می‌انداختند، تا رعایت حال رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را کرده باشند؛ و چون ماه شعبان فرا می‌رسید، روزه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 170
می‌گرفتند و حضرت نیز همراه با آنان روزه می‌گرفت. حضرت در ادامه سخنان خود فرمودند: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم می‌فرمود: شعبان، ماه من است.
(1) 10- سماعة بن مهران نقل می‌کند که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: آیا کسی از پدران شما ماه شعبان را روزه می‌گرفت؟ فرمود: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم که بهترین پدران من است، در ماه شعبان روزه می‌گرفت.
(2) 11- یونس بن یعقوب روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام پرسیدم: آیا کسی از پدران شما در ماه شعبان روزه می‌گرفت؟ حضرت فرمود: بهترین پدرانم که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بود روزه‌های خود را بیشتر در ماه شعبان قرار می‌داد.
(3) 12- زید بن اسلم روایت کرده است که از پیامبر خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در مورد روزه ماه رجب پرسیدند، حضرت فرمود: چرا از (روزه) ماه شعبان غافلید؟!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 171
(1) 13- اسامة بن زید روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آنقدر پی در پی روزه می‌گرفت تا جایی که گفته می‌شد: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم افطار نخواهد کرد، و آنقدر افطار می‌کرد

تا جایی که گفته می‌شد: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روزه نخواهد گرفت. راوی می‌گوید: از اسامة بن زید سؤال کردم: آیا متوجه شدی که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در چه ماهی از ماههای سال بیشتر روزه می‌گرفت؟ گفت: آری، گفتم: کدام ماه؟ گفت:
شعبان، ماهی که در بین رجب و رمضان قرار دارد، و مردم از (فضیلت) آن غافلند، و آن ماهی است که اعمال در آن ماه بسوی پروردگار جهانیان بالا می‌رود، و من دوست دارم در حالی که روزه هستم، عمل من به (عالم) بالا برود.
(2) 14- از انس بن مالک روایت شده است که از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم پرسیدند: کدام یک از روزه‌ها بهتر است؟ فرمود: ماه شعبان به نیّت بزرگداشت ماه رمضان.
(3) 15- ام سلمه روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در هیچ ماهی تا پایان ماه روزه نمی‌گرفت مگر ماه شعبان که آن را به ماه رمضان متّصل می‌کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 174
(1) 16- ابن عباس روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در حالی که یارانش از فضیلت ماه شعبان سخن می‌گفتند فرمود: ماه شریفی است، و آن ماه من است، و فرشتگانی که حامل عرشند آن را بزرگ می‌دارند و حقّش را می‌شناسند، و آن ماهی است که در آن روزیهای مؤمنان به خاطر ماه رمضان افزون می‌شوند، و بهشت، زینت و آراسته می‌گردد، و به این جهت نامش را شعبان گذاشتند که روزیهای مؤمنان در آن تقسیم می‌شود، و آن، ماه عمل است، و در آن هر حسنه‌ای هفتاد برابر می‌شود، و سیئه (از نامه اعمال) پاک و گناهان آمرزیده می‌گردد، و عمل نیک، مورد قبول قرار می‌گیرد.
پروردگار با عظمت در آن ماه به بندگانش مباهات می‌کند و از عرش خویش به روزه‌داران و عبادت‌کنندگان خود نظری می‌افکند، و در برابر حاملان عرش خود به آنها مباهات می‌کند. در این هنگام، حضرت علیّ بن ابی طالب علیه السّلام از جا برخاست و عرض کرد: پدر و مادرم بفدایت ای رسول خدا! فضایل این ماه را بیشتر بیان کنید، تا میل به روزه گرفتن و عبادت کردن در این ماه، در ما افزون شود، و به تهجّد و شب‌زنده‌داری بپردازیم.
رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس روز اول ماه شعبان را روزه بگیرد خداوند برای او
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 175
هفتاد حسنه می‌نویسد، و هر حسنه‌ای برابر با (ثواب) یک سال عبادت است.

و هر کس دو روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، گناهانی که باعث نابودی اویند، آمرزیده می‌شوند.
و هر کس سه روز در ماه شعبان را روزه بدارد، هفتاد درجه در بهشت از درّ و یاقوت برای او بالا برده خواهد شد.
و هر کس چهار روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، در روزی او گشایش حاصل می‌شود.
و هر کس پنج روز از ماه شعبان را روزه بدارد، خداوند محبّت او را در دلهای مردم قرار می‌دهد.
و هر کس شش روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، خداوند هفتاد نوع بلا را از او دور می‌سازد.
و هر کس هفت روز از ماه شعبان را روزه بدارد، از ابلیس و دستیارانش و وسوسه‌ها و اشارات وسوسه انگیز وی در امان می‌ماند.
و هر کس هشت روز از ماه شعبان را روزه بگیرد از دنیا رحلت نمی‌کند مگر آنکه از آب حوضهای قدس سیراب شود.
و هر کس نه روز از ماه شعبان را روزه بگیرد منکر و نکیر به هنگام سؤال، با وی مهربان و با عطوفت خواهند بود.
و هر کس ده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، خداوند قبر او را هفتاد ذراع در هفتاد ذراع وسعت می‌دهد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 176
و هر کس یازده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، یازده مناره از نور بر فراز قبرش نصب می‌شود.
و هر کس دوازده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، هفتاد هزار فرشته هر روز او را در قبرش زیارت می‌کنند تا زمانی که در صور بدمند.
و هر کس سیزده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، فرشتگان هفت آسمان برای او طلب آمرزش می‌کنند.
و هر کس چهارده روز از ماه شعبان را روزه بدارد به چهار پایان و درندگان حتّی ماهیان دریاها الهام می‌شود که برای او طلب آمرزش کنند.
و هر کس پانزده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، پروردگار عزیز و مقتدر او را مورد خطاب قرار می‌دهد که: به عزّتم قسم که تو را در آتش نمی‌سوزانم.
و هر کس شانزده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، هفتاد دریای آتش برای او خاموش می‌شود.
و هر کس هفده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، تمام درهای آتش به روی او بسته خواهد شد.
و هر کس هجده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، (در آخرت) تمام درهای بهشت به روی او باز می‌گردد.

و هر کس نوزده روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، هفتاد هزار قصر از درّ و یاقوت در بهشت به وی عطا می‌شود.
و هر کس بیست روز از ماه شعبان را روزه بدارد، هفتاد هزار از حوریان بهشتی را به

همسری او درآورند.
و هر کس بیست و یک روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، فرشتگان به وی خوش آمد می‌گویند و بالهای خویش را بر بدن او می‌سایند.
و هر کس بیست و دو روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، هفتاد هزار جامه از سندس و استبرق بر او می‌پوشانند.
و هر کس بیست و سه روز از ماه شعبان را روزه بدارد، به هنگام بیرون آمدن از قبر، مرکبی از نور برای او آماده می‌کنند، و او بر آن مرکب نور سوار می‌شود و بسوی بهشت به پرواز در می‌آید.
و هر کس بیست و چهار روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، اختیار شفاعت هفتاد هزار نفر از اهل توحید به او کرامت می‌شود.
و هر کس بیست و پنج روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، امان بیزاری از نفاق به او داده می‌شود.
و هر کس بیست و شش روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، خداوند جواز عبور از صراط را به او عنایت می‌فرماید.
و هر کس بیست و هفت روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، خداوند برات رهائی او را از آتش جهنّم صادر می‌کند.
و هر کس بیست و هشت روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، چهره‌ای نورانی و شاد پیدا می‌کند.
و هر کس بیست و نه روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، (مقام و منزلت ناشی از)

خشنودی پروردگار بزرگ را که بزرگترین پاداشهاست به دست می‌آورد.
و هر کس سی روز از ماه شعبان را روزه بدارد، جبرئیل او را از پیشگاه عرش مورد خطاب قرار می‌دهد که: ای مرد! عمل خود را از سر گیر، و از نو شروع به کار کن، زیرا گناهان گذشته تو همه آمرزیده شد، و این گفته پروردگار عالمیان است که: اگر گناهان تو به شماره ستارگان آسمان و قطره‌های باران و برگهای درختان و به تعداد شنهای بیابان و به شماره روزهای دنیا باشد، من همه آنها را آمرزیدم، و انجام این کار در ازای روزه‌داری تو در ماه شعبان از برای خداوند گران نیست.
ابن عبّاس می‌گوید که: این ثواب روزه‌داری در ماه شعبان است.

(1) 1- جابر روایت کرده است که: امام باقر علیه السّلام به من فرمود: ای جابر! هر کس ماه رمضان را دریابد و روزهای آن را روزه بگیرد و پاسی از شبهای این ماه را به دعا بپردازد، و دامن و زبان خود را از آلودگی به حرام نگهدارد، و چشمش را از هر چه حرام الهی است بپوشاند، و از آزار دیگران بپرهیزد، مانند روزی که از مادر زاده شده است از گناهان پاک می‌شود. می‌گوید: عرض کردم: فدایت گردم! این چه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 179
حدیث نیکویی است، حضرت فرمود: و این چه شرط سختی است! (1) 2- جابر، از امام باقر علیه السّلام روایت کرده است که چون رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم هلال ماه رمضان را مشاهده می‌فرمود، رو به قبله می‌کرد و می‌گفت: پروردگارا! این ماه را با آسایش و ایمان، و تندرستی و اسلام، و عافیت و اجلال، و روزیی فراوان، و دوری از آلام، و تلاوت قرآن کریم، و توفیق نماز و روزه برای ما آغاز فرما. پروردگارا! ما را برای (روزه داری در) ماه رمضان سلامت عنایت فرما، و این ماه را به سلامت برای ما به پایان بر، و این ماه را سلامت بدار تا هنگامی که به پایان می‌رسد و ما را آمرزیده باشی. سپس روی به مردم می‌کرد و می‌فرمود: ای گروه مسلمانان! با رؤیت هلال ماه رمضان، دیوان مردود درگاه الهی را به زنجیر کشند، و درهای آسمان و بهشت و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 180
رحمت الهی می‌گشایند، و همه درهای جهنّم را می‌بندند، و دعا مستجاب می‌گردد، و خداوند متعال به هنگام هر افطار، آزادشدگانی دارد که آنها را از آتش جهنّم رهایی دهد، و هر شب منادی حق ندا می‌کند: «آیا خواهنده نیازمندی هست؟ آیا خواهان توبه و آمرزشی هست؟ پروردگارا! برای کسی که از مال خود انفاق می‌کند، عوض و برای کسی که بخل می‌ورزد تلف شدن مال را مقرر فرما». پس اگر هلال شوّال طلوع کند به مؤمنین ندا رسد که: بشتابید برای دریافت جایزه‌های خود که این روز، روز جایزه است. سپس امام باقر علیه السّلام فرمود: سوگند به آن کسی که جانم در دست اوست که این جایزه‌ها درهم و دینار نیست.
(1) 3- زرارة از امام محمّد باقر علیه السّلام نقل کرده است که: هنگامی که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم از عرفات به منی آمد و وارد مسجد شد، مردم در اطراف آن حضرت حلقه زدند و از او در مورد لیلة القدر پرسیدند. رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برای ایراد خطبه ایستاد و پس از حمد و ستایش خدای متعال فرمود: کدامیک از شما از لیلة

القدر پرسیدید؟ من آن را از شما پنهان نکرده‌ام چون به آن آگاه نیستم، بلکه ای مردم! بدانید که کسی که ماه

رمضان را در می‌یابد در حالی که سالم و تندرست است، و روزها را روزه بگیرد، و پاسی از شبها را به دعا مشغول گردد، و مداومت بر نماز خویش نماید، و در نماز جمعه ماه رمضان و نماز عید فطر حاضر شود، مسلّما لیلة القدر را درک کرده و جایزه پروردگار را دریافت کرده است. راوی می‌گوید که امام صادق علیه السّلام فرمود: به خدا سوگند او به جایزه‌ای دست یافته است که همانند جایزه‌های مردم نیست.

(1) 4- ابو بصیر، از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم هنگامی که ماه رمضان نزدیک می‌شد، و سه شب از ماه شعبان باقی بود به بلال می‌فرمود که:

مردم را خبر کن تا همگی در مسجد جمع شوند، و آنگاه بر منبر قرار گرفت و پس از ستایش و سپاس خداوندی فرمود: ای مردم! این ماه (رمضان) فرا رسید و آن سالار ماههاست. در این ماه، شبی هست که از هزار ماه بهتر است. در این ماه، درهای جهنّم بسته و درهای بهشت گشوده می‌شود. کسی که این ماه را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را (از رحمت بی‌منتهای خود) دور ساخته است؛ و هر کسی که در این ماه پدر و مادر خود را درک کند (یعنی درک کند ولی کوتاهی در حق آنان بکند) و

آمرزیده نشود، خداوند او را (از رحمت خود) دور گردانیده است؛ و کسی که نام من نزد او برده شود ولی بر من صلوات نفرستد و آمرزیده نشود، خداوند او را (از آمرزش خود) دور کرده است.

(1) 5- و به همین سند، زید بن علی، از پدر بزرگوار و جدّ والاتبار خود روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: چون ماه رمضان فرا رسید، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بر منبر رفت و پس از حمد و ثنای الهی فرمود: ای مردم! خداوند شرّ دشمن شما- شیطان رجیم- را از سر شما کوتاه ساخت و فرمود (در آیه 60 از سوره غافر): مرا بخوانید تا (خواسته) شما را اجابت کنم، و وعده اجابت را به شما داد؛ آگاه باشید که خداوند بر هر شیطانی، هفت فرشته را گمارده است و تا هنگامی که این ماه به پایان نرسد همچنان در بند خواهد بود؛ آگاه باشید که درهای آسمان از شب اول این ماه باز می‌شوند؛ آگاه باشید که دعا در این ماه مورد قبول (حضرت حق) قرار می‌گیرد.

(1) 6- محمّد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند تبارک و تعالی در هر شب از (شبهای) ماه رمضان آزادشدگانی از

آتش جهنّم دارد مگر کسی که با مسکری (هر چیز مست‌کننده‌ای) افطار کند، و چون آخرین شب این ماه فرا رسد خداوند مهربان به تعداد تمامی کسانی که در طول این ماه آزاد کرده است بندگان خود را در آن شب آزاد می‌سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 184
(1) 7- ابو الورد از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در آخرین جمعه از ماه شعبان، خطبه‌ای برای مردم ایراد کرد و پس از حمد و ثنای الهی فرمود:
ای مردم! ماهی بر شما فراز آمد که در آن، شبی هست (لیلة القدر) که از هزار شب بهتر است و آن ماه رمضان است. خداوند روزه این ماه را بر شما واجب کرده، و پاداش یک شب نماز مستحبّی آن را همانند ثواب هفتاد شب نماز مستحبّی در ماههای دیگر قرار داده است، و پاداش کسی که برای خدا در این ماه کار خیر مستحبّی انجام دهد پاداش کسی است که یکی از واجبات الهی را انجام داده باشد، و پاداش کسی که یکی از واجبات الهی را در این ماه انجام دهد، مانند ثواب کسی است که هفتاد واجب از واجبات خداوندی را در ماههای دیگر انجام بدهد. و این ماه صبر است، و مسلّما پاداش صبر، بهشت خواهد بود؛ و این ماه مواسات (همدلی و کمک) است؛ و ماهی است که خداوند در آن روزی مؤمنان را افزون می‌کند؛ و هر کس یک مؤمن روزه‌دار را در این ماه افطاری دهد، پاداشی برابر با آزاد کردن یک بنده نزد خدا، مایه آمرزش گناهان گذشته وی نیز خواهد بود.
در این هنگام یکی از حاضران در مجلس به حضرت عرض کرد: ای رسول خدا! همه ما توانایی افطار دادن به روزه‌داران نداریم، حضرت فرمود: خداوند، کریم است، این ثواب را (که گفتم) خداوند حتّی به کسی که یک جرعه شیر یا آبی گوارا یا چند دانه خرما در اختیار روزه‌داری می‌گذارد تا روزه خود را افطار می‌کند و بیش از این توانائی بر انفاق ندارد عنایت می‌کند؛ و هر کس در این ماه به زیردست خود آسان بگیرد، خداوند
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 185
تخفیف در حساب را برای او مقرّر می‌فرماید. و این ماهی است که آغاز آن رحمت است، و میانه‌اش آمرزش، و پایانش برآورده شدن حاجات و آزادی از آتش. و شما در این ماه از چهار خصلت بی‌نیاز نخواهید بود: دو خصلت که خداوند را با آن خشنود می‌سازید، و دو خصلت دیگر که شما را از آن گریزی نیست، آن دو خصلتی که با آن خدا را خشنود می‌سازید، شهادت به «لا إِلهَ إِلَّا اللّهُ» و اقرار به رسالت من است، امّا دو خصلت دیگر که شما را از آن گریزی نیست، یکی خواسته‌ها و نیازهای خود را از خدا خواستن و بهشت را طلبیدن، و دیگری درخواست عافیت از خدا و از آتش جهنّم به او پناه بردن است.

(1) 8- عبد اللّه بن عبید اللّه از قول مردی، از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که:
هنوز سه شب از ماه شعبان باقی مانده بود تا ماه رمضان فرا رسد، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به بلال فرمود: مردم را ندا کن، و پس از اجتماع مردم در مسجد بر بالای منبر رفت و خدا را حمد و سپاس گفت: و فرمود: ای مردم! این ماه (رمضان) فرا رسید، و این سالار ماههاست، در آن شبی هست که از هزار شب برتر است. در آن، درهای

دوزخ بسته و درهای بهشت گشوده می‌شود، کسی که این ماه را درک کند ولی مورد آمرزش الهی قرار نگیرد، خداوند او را (از رحمت بی‌منتهای خود) دور کرده است؛ و کسی که در این ماه پدر و مادر خود را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را (از رحمت خود) دور ساخته؛ و کسی که نام من نزد او برده شود و بر من صلوات نفرستد و آمرزیده نشود، خداوند او را (از رحمت خود) دور گردانیده است.
(1) 9- علیّ بن ابی حمزه در فراز پایانی یک روایت طولانی از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: درهای بهشت مسلّما در ماه رمضان گشوده و شیاطین به زنجیر کشیده می‌شوند، و اعمال مؤمنان مورد قبول قرار می‌گیرند. ماه رمضان ماه بسیار خوبی است، و در زمان رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آن را مرزوق (روزی داده شده) می‌نامیدند.
(2) 10- عمر بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند در ماه رمضان بندگانی را از آتش جهنّم آزاد می‌سازد باستثنای آن که با چیزی که مست‌کننده است افطار می‌کند و کسی دشمنی فتنه برانگیز و کینه‌توز است و آن که صاحب دو شاه

باشد! راوی می‌گوید پرسیدم: دارنده دو شاه (شاهین) کیست؟ فرمود: صاحب شطرنج است.
(1) 11- حمران نقل می‌کند که از امام محمّد باقر علیه السّلام معنای آیه کریمه (آیه 3 از سوره دخان) «ما آن (قرآن) را در شبی مبارک (بر پیامبر اکرم) فرو فرستادیم» را پرسیدم، فرمود: آری، این همان شب قدر است و این در دهه آخر ماه رمضان هر سال قرار دارد. و قرآن نازل نشد مگر در این شب، خداوند متعال فرمود (در آیه 4 از سوره دخان): «در آن (شب قدر) هر امر محکمی تقسیم می‌شود». و باز (امام باقر علیه السّلام) فرمود: در شب قدر هر آن چیزی که باید تا سال بعد اتّفاق افتد از خیر یا شر، طاعت یا معصیت، ولادت یا مرگ و یا روزی مقدّر می‌گردد. و هر آنچه در آن شب مقدّر شد، و مشیّت حضرت حق بر انجام آن تعلّق گرفت، از

امور قطعی و حتمی و انجام شدنی است، چرا که خواست و مشیّت خدا است که در آن نهفته است. راوی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 188
می‌گوید: پرسیدم که چه چیزی در آیه (آیه 1 از سوره قدر): شب قدر از هزار ماه بهتر است، مورد نظر خداوند است؟! فرمود: انجام عملی شایسته و بایسته از قبیل نماز و زکات و کارهای خیر دیگر در شب قدر، از انجام همین اعمال در هزار ماه دیگر که شب قدر نداشته باشد، بهتر است؛ و اگر خداوند متعال ثواب مؤمنان را چند برابر نمی‌کرد، هرگز به آن نمی‌رسیدند، ولی خداوند اجر اعمال نیک آنها را چند برابر می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 192
(1) 12- سعید بن جبیر می‌گوید که از ابن عباس پرسیدم: اجر و پاداش کسی که در ماه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 193
رمضان، روزه بگیرد و حقّ آن را بشناسد چیست؟ گفت: ای پسر جبیر! خود را آماده کن تا تو را از آنچه که گوشهایت تا به حال نشنیده، و در دلت خطور نکرده آگاه کنم، و ذهن خود را از هر فکری خالی کن (به هنگامی که کاملا آسوده خاطری به من مراجعه کن)، زیرا آنچه که تو از من خواستی، علم اولین و آخرین است. سعید بن جبیر می‌گوید از نزد ابن عباس بیرون آمدم و فردای آن روز خود را برای شنیدن سخنان او آماده ساختم، و به هنگام طلوع فجر به خدمتش شتافتم و نماز صبح را خواندم، و آنگاه سؤال خود را به او یادآور شدم. ابن عباس رو به من کرد و گفت: از من بشنو آنچه را که من می‌گویم: از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شنیدم که می‌فرمود: اگر می‌دانستید چه چیزهایی (فیضهائی) برای شما در ماه رمضان نهفته است، مسلّما بیشتر خدا را سپاس می‌گفتید.
چون شب اول (این ماه) فرا می‌رسد، خداوند تمام گناهان امّت مرا- چه پنهان و چه آشکار را- می‌آمرزد، و (مقام) شما را دو هزار درجه بالا می‌برد، و برای شما پنجاه شهر بنا می‌سازد.
و در روز دوّم، خداوند به ازای هر گامی که در آن روز بر می‌دارید، (ثواب) عبادت یک سال و ثواب یک پیامبر را در نامه اعمالتان می‌نویسد، و اجر روزه یک سال را به نام شما ثبت می‌کند.
و خداوند در روز سوم به شماره هر مویی که بر بدن دارید، سرایی در فردوس از درّ سفید و فروزان به شما عنایت می‌کند، که در قسمت فوقانی این بارگاه دوازده هزار اطاق از نور، در قسمت زیرین آن دوازده هزار اطاق قرار دارد، و در هر اطاقی هزار
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 194
تخت است، و بر هر تختی یک حوری (آرمیده است)، و هر روز هزار فرشته

بر شما وارد می‌شود، که در دست هر یک از آنها هدیه‌ای است.
و در روز چهارم، خداوند در بهشت جاودانه خود هفتاد هزار کاخ به شما کرم می‌کند که در هر کاخی هفتاد هزار اطاق، و در هر اطاقی پنجاه هزار تخت، و بر هر تختی یک حوری است، و در برابر هر حوری هزار خدمتکار (آماده خدمت) ایستاده‌اند، که روسری یکی از این خدمتکارها از دنیا و آنچه در اوست، بهتر است.
و در روز پنجم، خداوند در جنّة المأوی هزار شهر به شما عنایت می‌کند، که در هر شهری هفتاد هزار خانه است، و در هر خانه‌ای هفتاد هزار سفره، و بر روی هر سفره‌ای هفتاد هزار ظرف، و در هر ظرفی شصت هزار نوعی از خوردنیها قرار دارد که هیچ یک از آنها شبیه دیگری نیست.
و در روز ششم، خداوند در دار السلام صد هزار خانه به شما می‌بخشد، که در هر شهری صد هزار خانه است، و در هر خانه‌ای صد هزار اطاق، و در هر اطاقی صد هزار تخت زرّین قرار دارد، که طول هر تخت هزار ذراع است، بر هر تختی همسری حوری که دارای سی هزار گیسو از در و یاقوت بافته شده است آرمیده، و هر گیسوی او را یک صد کنیز به دست می‌گیرند.
و در روز هفتم، خداوند در جنّة النّعیم، ثواب چهل هزار شهید و چهل هزار صدّیق را به شما عطا می‌کند.
و در روز هشتم، خداوند پاداشی برابر با ثواب عمل شصت هزار عابد، و شصت هزار زاهد به شما کرامت می‌کند.

و در روز نهم، ثواب هزار عالم و هزار معتکف، و هزار مرزبان به شما عنایت می‌فرماید.
و در روز دهم، خداوند هفتاد هزار حاجت شما را برآورده می‌سازد، و آفتاب و ماه و ستارگان و چهارپایان و پرندگان و درندگان و هر سنگ و گل و تر و خشک و تمام ماهیان دریاها و برگهای درختان برای شما (از خداوند) طلب آمرزش و مغفرت می‌کنند.
و در روز یازدهم، خداوند برای شما ثواب چهار حج و چهار عمره، که هر حجّی به همراه پیامبری از پیامبران، و هر عمره‌ای به همراه صدّیقی یا شهیدی به جا آورده شود، به شما اعطا می‌کند.
و در روز دوازدهم، خداوند مقرر فرموده است که گناهان شما را به حسنات مبدّل کرده، و حسنات شما را چند برابر کنند، و به ازای هر حسنه‌ای یک میلیون حسنه در نامه اعمالتان می‌نویسند.
و در روز سیزدهم، خداوند پاداشی برابر با عبادت اهل مکه و مدینه در نامه اعمال شما می‌نویسد، و شفاعت از بندگان خود را به شماره سنگها و ریگهایی در فاصله مکه و مدینه به چشم می‌خورد برای شما مقدّر

می‌فرماید.
و در روز چهاردهم، گویا ثواب ملاقات و مصاحبت با آدم و نوح و پس از آنها ابراهیم و موسی و پس از آنها داود و سلیمان نصیب شما می‌گردد بدین صورت که با هر پیغمبری دویست سال خدا را پرستش کرده باشید.
و در روز پانزدهم حاجات دنیوی و اخروی شما را برآورده می‌کند، و آنچه را که به

ایّوب عطا کرده است به شما نیز ارزانی می‌دارد، و دعایتان را اجابت می‌فرماید، و حاملان عرش برای شما طلب آمرزش کنند، و خداوند در قیامت چهل نور به شما کرامت فرماید که ده نور از سمت راست و ده نور از سمت چپ و ده نور از روبرو و ده نور از پشت سر شما (می‌تابد).
و در روز شانزدهم، خداوند به هنگامی که از قبر بیرون می‌آیید شصت جامه برای اینکه بپوشید، و شتری ماده برای آنکه سوار شوید، در اختیار شما قرار می‌دهد، و ابری برای شما می‌فرستد که (سایبان شما باشد) و شما را از گرمای آن روز رهایی بخشد.
و در روز هفدهم، خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید: من آنها و پدرانشان را آمرزیدم، و سختیهای روز قیامت را از آنها برداشتم.
در روز هجدهم خداوند به جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حاملان عرش و کرسی و کرّوبیان فرمان می‌دهد که برای امّت محمّد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم تا سال آینده طلب آمرزش کنند، و روز قیامت ثواب بدریّون (کسانی که در غزوه بدر ملازم رکاب پیامبر گرامی اسلام بودند) را به شما عنایت می‌فرماید.
و چون روز نوزدهم فرا رسد، هیچ فرشته‌ای در آسمانها و زمین باقی نمی‌ماند مگر آنکه از خداوند خویش رخصت می‌طلبد تا هر روز به زیارت قبور شما بیایند، و هر فرشته‌ای یک هدیه و یک نوشیدنی به همراه دارد.
و هنگامی که بیست روز از ماه رمضان سپری می‌گردد، خداوند هفتاد هزار فرشته می‌فرستد تا شما را از (مکر و وسوسه) هر شیطان رانده‌شده‌ای حفظ کند، و به

ازای هر روزی که روزه داشته‌اید خداوند پاداش روزه صد سال را در نامه اعمال شما می‌نویسد، و میان شما و آتش جهنّم گودالی قرار می‌دهد، و ثواب کسی را که تورات و انجیل و زبور و فرقان را خوانده باشد به شما عنایت فرماید، و به تعداد پرهای جبرئیل علیه السّلام پاداش عبادت یک سال را بنام شما ثبت و ضبط می‌کند، و ثواب تسبیح عرش و کرسی را کرامت می‌فرماید، و به تعداد هر آیه‌ای از قرآن هزار حوری را به همسری شما در می‌آورد.

و در روز بیست و یکم، خداوند قبر شما را هزار فرسنگ (برای راحتی شما) فراخ می‌سازد، و تاریکی و وحشت قبر را از شما دور می‌کند و قبرهای شما را همانند قبرهای شهدا قرار می‌دهد، و سیمای شما را همانند صورت حضرت یوسف فرزند حضرت یعقوب می‌کند.
و در روز بیست و دوم، خداوند فرشته مرگ را بدانسان که برای پیامبران- که درود ما بر آنان باد- فرستاد، به (یاری) شما می‌فرستد، و ترس و وحشت و منکر و نکیر را از شما برمی‌دارد، و غم دنیا و عذاب آخرت را از شما دور می‌سازد.
و در روز بیست و سوم، از پل صراط با پیامبران و صدّیقان و شهدا و شایستگان عبور می‌کنید، و مانند آن باشید که همه یتیمان امّتم را سیر کرده باشید، و همه برهنگان امّتم را پوشانیده‌اید.
و در روز بیست و چهارم، هیچ یک از شما بدرود حیات نمی‌گوئید مگر آنکه مقام خود را در بهشت ببینید، و به هر یک از شما ثواب هزار بیمار و هزار غریبی را که برای طاعت خداوندی (از شهر و دیار خود) بیرون آمده‌اند عنایت می‌کند، و به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 198
ثواب آزاد ساختن هزار بنده از فرزندان اسماعیل (نیز) نائل می‌شوید.
و در روز بیست و پنجم، خداوند هزار سرای بارگاه سبز رنگ در زیر عرش برای شما بنا می‌کند، که در فراز هر بارگاه، خیمه‌ای از نور قرار دارد، و خداوند تبارک و تعالی (شما را اعم از مرد و زن) مورد خطاب قرار داده می‌فرماید: ای امّت احمد! منم پروردگار شما و شما بندگان و کنیزان منید؛ در سایه عرش من و در این بارگاهها مقام کنید، و بخورید و بیاشامید، گوارای شما باد! هیچ ترسی برای شما نیست و غمگین نخواهید شد؛ ای امت محمّد! به عزت و جلالم قسم، شما را به گونه‌ای به بهشت می‌فرستم که موجب شگفتی پیشینیان و آیندگان گردد، و هر یک از شما را با هزار تاج از نور، تاجدار کرده، و بر مرکبی از نور سوار کنم که عنانش از نور است، و عنانش دارای هزار حلقه از طلا، و در هر حلقه‌ای فرشته‌ای گمارده شده است، و به دست هر فرشته‌ای عمودی از نور قرار دارد، تا آنکه با این هیأت و بدون محاسبه و حساب وارد بهشت شود.
و چون روز بیست و ششم فرا رسد، خداوند از روی رحمت به شما نظر می‌افکند، تمام گناهانتان را می‌آمرزد، مگر خونهای به باطل ریخته شده و اموال بناحق تصرف شده، و خانه شما را روزی هفتاد بار از (آلودگی به) غیبت و دروغ و بهتان پاک می‌سازد.
و چون روز بیست و هفتم فرا رسد، (مقام و منزلت شما چنان است که) گویا هر مرد با ایمان وزن دینداری را یاری کرده، و هفتاد هزار برهنه را پوشانیده، و هزار مرزبان را خدمت کرده باشید، و گویا هر کتابی را که

خداوند بر پیامبرانش نازل کرده است

خوانده باشید.
و در روز بیست و هشتم، خداوند در بهشت جاویدان، برای شما صد هزار شهر از نور بنا می‌کند، و در جنّة المأوی یک صد هزار کاخ از نقره، و در جنّة النّعیم یک صد هزار خانه از عنبر اشهب، و در جنّة الفردوس یک صد هزار شهر که در هر شهر یک هزار حجره قرار داده به شما عنایت می‌فرماید، و در جنّة الخلد یک صد هزار منبر از مشک، و در درون هر منبری هزار اطاق از زعفران، و در هر اطاقی هزار تخت از درّ و یاقوت، و بر هر تختی همسری از حوران بهشتی به شما عطا می‌کند.
و چون روز بیست و نهم فرا می‌رسد، خداوند یک میلیون محلّه و در هر محلّه‌ای خیمه‌ای سپید رنگ، و در هر خیمه‌ای تختی از کافور سپید و بر هر تختی هزار بستر از سندس سبز رنگ، و بر هر بستر حوریّه‌ای است که هفتاد جامه پوشیده است و دارای هفتاد هزار گیسو که با درّ و یاقوت زینت یافته‌اند، به شما کرامت فرماید.
و چون سی روز ماه رمضان تمام می‌شود، خداوند به ازای هر روزی که گذشته است، ثواب هزار شهید و هزار صدّیق و عبادت پنجاه سال را در نامه اعمال شما ثبت می‌کند. و نیز به ازای هر روز روزه‌داری ثواب دو هزار روز، روزه می‌نویسد، و درجات شما را به تعداد آنچه را که رود نیل رویانده است بالا می‌برد، و برات آزادی از آتش جهنّم و جواز عبور از صراط و امان نامه مصون بودن از عذاب را به دست شما می‌دهد.
و بهشت دارای دری است که به آن ریّان می‌گویند و این در تا روز قیامت باز نمی‌شود (و در قیامت) این در به روی مردان و زنان روزه دار امّت محمّد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم گشوده

می‌گردد، سپس رضوان خازن بهشت ندا می‌کند: ای امّت محمّد! بسوی ریّان بشتابید، و امّت من از این رو به بهشت وارد می‌شود. پس کسی که در این ماه مورد آمرزش الهی قرار نگیرد در کدام ماه آمرزیده خواهد شد؟! هیچ نیرو و قدرتی نیست مگر آنکه از جانب پروردگار بلند مرتبه است.
(1) 13- ابن عباس روایت کرده است که چون ماه رمضان فرا می‌رسید، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم همه اسیران را آزاد، و به همه مستمندان کمک می‌کرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 201
(1) 1- خلیل بکری گوید که: یکی از اصحاب ما نقل کرده است که: علیّ بن ابی طالب علیه السّلام در هر روز از روزهای دهه اول ماه ذی الحجّه این مناجات پر محتوی را می‌خواند:
لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به شماره شبها و روزگاران؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به تعداد امواج دریاها؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ که رحمت خدا از هرچه گرد آورند بهتر است؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به عدد خار بیابانها و درختها؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به شماره آنچه مو و کرک است؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به تعداد هر چه سنگ و کلوخ است؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به عدد نگاه چشمها؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ در شب وقتی که تاریک می‌شود و در صبح هنگامی که طلوع می‌کند؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ به شماره بادهایی که در بیابانها و صخره‌ها می‌وزد؛ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ از امروز تا روزی که در صور دمیده شود.
خلیل می‌گوید که: از راوی شنیدم که می‌گفت: علی علیه السّلام می‌فرمود: هر کس در هر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 202
روز از این دهه، ده مرتبه این ذکر را بخواند، خداوند به ازای هر لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ که می‌گوید درجه‌ای در بهشت از در و یاقوت به او عنایت فرماید که میان هر دو درجه برای سواری که با شتاب رکاب می‌زند یک صد سال راه است، و در هر درجه‌ای شهری است و در هر شهر کاخی از گوهر یکپارچه قرار دارد که درزی در آن نیست، در هر شهری از آن شهرها آنقدر از خانه‌ها و قلعه‌ها و اتاقها و خانه‌ها و بسترها و همسران و تختها و حوران بهشتی و پشتیها و فرشها و سفره‌ها و خدمتگزاران و رودها و درختها و زیورها و جامه‌ها قرار دارد که وصف آن از توان وصف‌کنندگان بیرون است.
و هنگامی که از قبر خارج می‌شود، از هر موی بدن او نوری می‌تابد، و هفتاد هزار فرشته به پیشباز او می‌آیند، و از پیش رو و سمت راست و چپ او حرکت می‌کنند تا به درب بهشت رسند، و هنگامی که وارد بهشت می‌شود پشت سر او می‌ایستند و او در پیشاپیش جلوی آنها قرار می‌گیرد تا به شهری می‌رسند که نمای بیرونی آن از یاقوت سرخ است و اندرون آن از زبرجد سبز رنگ، و در آن شهر، تمام آنچه را که خداوند در بهشت آفریده است وجود دارد، هنگامی که به آنجا می‌رسند فرشتگان می‌گویند: ای دوست خدا! آیا می‌دانی این شهر و آنچه در آن است چیست؟
می‌گوید: نه، شما کیستید؟ می‌گویند: ما فرشتگانی هستیم که در دنیا روزی که خدای تبارک و تعالی را تهلیل می‌کردی تو را می‌دیدیم، این شهر با آنچه

که در آن هست همه ثواب توست، تو را به ثوابی برتر از این ثواب از جانب خدا مژده باد! تا آنچه را که خداوند برای تو در دار السلام خود و در جوار خویش فراهم آورده است
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 203
ببینی، آن بخششی را که هرگز بریده نمی‌شود. خلیل می‌گوید: پس هر چه می‌توانید، (این ذکر را) بخوانید تا اجر شما افزونتر گردد.

ثواب روزه‌داری در دهه اول ذی الحجّه

(1) 1- از عایشه روایت شده است که: جوانی بود اهل غنا و طرب، و هنگامی که هلال ماه ذی الحجه ظاهر می‌شد، روزه می‌گرفت. وقتی این خبر به رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم رسید به دنبال او فرستاد و او را فرا خواند، چون به خدمت رسید حضرت از او پرسید: چه چیزی تو را بر آن داشت که این ایام را روزه بگیری؟ عرض کرد: پدر و مادرم به فدای تو باد ای رسول خدا! روزهای مشعر و عرفات و ایّام حجّ است، شاید که خداوند مرا در دعای حج‌گزاران شریک کند. حضرت فرمود: به ازای هر روزی

که روزه می‌گیری ثوابی برابر با آزاد کردن صد بنده و قربانی صد شتر و اعزام صد اسب که در راه خدا بر آن جنگ کنند، برای تو نوشته می‌شود؛ و در روز ترویه (روز هشتم ذی الحجه) از برای تو است ثواب آزاد کردن هزار بنده و قربانی کردن هزار شتر و فرستادن هزار اسب که در راه خداوند بر آن سوار شوند و جنگ کنند؛ پس چون روز عرفه می‌شود، ثواب آزاد کردن دو هزار بنده و دو هزار شتر قربانی و ارسال دو هزار اسب برای جنگ در راه خدا و کفاره (گناهان) شصت سال گذشته و شصت سال آینده در نامه اعمال تو ثبت می‌گردد.

(1) 2- احمد بن زید از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس روز اول از دهه اول ماه ذی الحجّه را روزه بگیرد، خداوند (ثواب) روزه هشتاد ماه را در نامه اعمال او ثبت می‌کند، و اگر نه روز دیگر را نیز روزه بدارد خداوند روزه یک روزگار را برای او می‌نویسد.

(2) 3- محمّد بن ابی عمیر به نقل از یکی از دوستانش روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: روزه روز ترویه کفّاره (گناهان) یک سال، و روزه روز عرفه کفّاره (گناهان) دو سال بشمار میرود.

ثواب روزه روز عید غدیر

(1) 1- قاسم بن یحیی از جدّش حسن بن راشد نقل می‌کند که: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: فدایت شوم آیا مسلمانان به غیر از آن دو عید (عید فطر و قربان) عید دیگری دارند؟ حضرت فرمود: آری ای حسن! با عظمت‌تر و شریفتر از آن دو. عرض کردم:
آن چه روزی است؟ فرمود: روزی که در آن امیر مؤمنان علی علیه السّلام به امامت و خلافت منصوب و رهبر امّت شد. عرض کردم: فدایت گردم آن روز چه روزی است؟
فرمود: روزها در گردش است و آن روز همان روز هجدهم ماه ذی الحجّه است، عرض کردم: فدایت شوم، در این روز چه عملی را باید انجام دهیم؟ فرمود: ای
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 206
حسن! آن روز را روزه بگیر، و در آن روز بر محمّد و خاندانش بسیار صلوات بفرست، و از کسانی که به آنها ستم کردند و حقشان را انکار نمودند بیزاری بجوی، زیرا همه پیغمبران به جانشینان خود دستور می‌دادند تا در روزی که به جانشینی منصوب شوند، آن روز را روزه بدارند و عید بگیرند. عرض کردم که: پاداش روزه‌دار این روز چیست؟ فرمود: ثواب روزه شصت ماه؛ و روزه روز بیست و هفتم رجب را ترک مکن، زیرا این همان روزی است که نبوّت بر حضرت محمّد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم ارزانی شد، و ثواب روزه آن مانند ثواب شصت ماه روزه برای شماست.
(1) 2- قاسم بن یحیی از جدّش حسن بن راشد نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام پرسیدند: آیا مؤمنان غیر از دو عید (فطر و قربان) و جمعه عید دیگری دارند؟
فرمود: آری عیدی بزرگتر از آنها دارند، روزی که امیر مؤمنان علی علیه السّلام به خلافت منصوب شد و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم پیمان ولایت وی را در غدیر خم بر مردان و زنان محکم ساخت. عرض کردم: آن کدام روز است؟ فرمود: روزها در گردش هستند، و ادامه دادند: روز هجدهم ماه ذی الحجّه است. و عبادت در آن روز برابر با عبادت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 207
هشتاد ماه است، و شایسته است که در آن روز ذکر خدا را بسیار کنند و همچنین صلوات فرستادن بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم، و مرد در آن روز برای (رفاه بیشتر) خانواده‌اش گشاده دست باشد.
(1) 3- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: روزه روز غدیر خم، کفّاره گناهان شصت سال است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 208
(1) 1- عبد اللَّه بن مسعود از رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: جبرئیل از اسرافیل و او از پروردگار خود نقل کرده است که: هر کس در شب عید فطر، ده رکعت نماز بخواند، و در هر رکعت یک بار سوره حمد و ده بار سوره توحید را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سبحان اللَّه و الحمد للَّه، و لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ و اللَّه اکبر» بگوید، و پس از هر دو رکعت تشهّد بخواند و سلام کند، و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «استغفر اللَّه و اتوب الیه» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده بگوید: ای زنده، ای قیّم و سرپرست، ای صاحب جلال و بخشندگی، ای مهربان دنیا و آخرت و هر دوی آنها، ای بزرگوارترین بزرگواران، ای مهربانترین مهربانان، ای خدای گذشتگان و آیندگان! گناهانم را بیامرز، و روزه و نماز و عبادت مرا قبول فرما. سوگند به آن که مرا به پیغمبری مبعوث فرمود، سرش را از سجده بر نمی‌دارد
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 209
مگر آنکه آمرزیده گردد و اعمال ماه رمضان از او قبول می‌شود، و خداوند از گناهان وی در می‌گذرد حتی اگر هفتاد گناه مرتکب شده باشد، و هر گناه او از گناهان تمام بندگان بزرگتر باشد.
رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم می‌فرماید: از جبرئیل پرسیدم: آیا تنها اعمال ماه رمضان مورد قبول واقع می‌شود یا از تمام بندگان خدا در هر جایی که زندگی می‌کنند؟ فرمود:
آری سوگند به آنکه تو را به پیغمبری مبعوث کرد ای محمّد، از منزلت و کرامت او در نزد خدا و عظمت مقامش در پیشگاه ربوبی از او و از آنها و از تمام خداپرستان در میان شرق و مغرب عالم نمازها و روزه‌هایشان پذیرفته می‌شود و گناهانشان را می‌آمرزد و دعاهایشان مستجاب می‌شود پس از اینکه امر خدا را اطاعت کرده باشند، سوگند به آنکه تو را به حق به رسالت مبعوث فرمود، هر کس این نمازها را بخواند و این استغفار را انجام دهد، خداوند نماز و روزه و شب زنده داری او را می‌پذیرد، و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود (در آیه 3 و 90 از سوره هود) فرموده است: از پروردگارتان طلب آمرزش کنید و آنگاه بسوی او روی آورید. و فرمود (در آیه 135 از سوره آل عمران): و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند، یا به خویشتن ستم روا می‌دارند، به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و کیست جز خدا که گناهان را می‌آمرزد. و فرمود (در آیه 199 از

سوره بقره و آیه 20 از سوره مزّمّل): از خدا آمرزش (گناهان) بخواهید، که براستی خداوند بخشنده و مهربان است. و فرمود (در آیه 3 از سوره نصر): از او آمرزش بخواه، زیرا که او بسیار توبه‌کننده را دوست دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 210
پیغمبر صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: این هدیه مخصوص من و امّت من است اعمّ از زنان و مردان، و به هیچ یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است.
(1) 2- سلمان فارسی رضی اللَّه عنه از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هیچ بنده‌ای شش رکعت نماز در شب عید نمی‌خواند مگر آنکه شفاعت او در مورد خاندانش- هر چند آتش جهنّم بر آنها واجب شده باشد- پذیرفته می‌شود. پرسیدند: این برای چیست؟ رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: زیرا نیکوکار نیازی به شفاعت ندارد، و شفاعت برای گناهکاران است. محمد بن الحسین (مؤلف این کتاب) می‌گوید: باید در هر رکعت، پنج بار قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خوانده شود.

ثواب شب‌زنده‌داری شب عید

(2) 1- انس بن مالک از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هر کس شب عید را به شب‌زنده‌داری و عبادت بگذراند، روزی که همه دلها می‌میرند، دل او

هرگز نمی‌میرد.
(1) 2- ابن کردوس از پدرش، و او از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود:
هر کس شب عید و شب نیمه شعبان را به احیا بگذراند، دل او نمی‌میرد آن روزی که همه دلها می‌میرند.

ثواب کسی که ماه رمضان را روزه بگیرد و آخرین روز آن را با صدقه به پایان برساند و با غسل به نماز حاضر شود

(2) 1- انس بن مالک از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هر کس ماه رمضان را روزه بگیرد، و با صدقه دادن آن را به پایان برساند، و فردای آن روز با غسل به جایگاه نماز برود، آمرزیده باز می‌گردد.

ثواب قرائت چهار رکعت نماز در روز عید فطر پس از نماز امام

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 213
(1) 1- سلمان فارسی از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هر کس در روز عید فطر چهار رکعت پس از نماز امام بخواند، در رکعت اول (بعد از سوره حمد) سوره «سَبِّحِ اسْمَ رَبِّکَ الْأَعْلَی» را قرائت کند، گوئی تمام کتابهای آسمانی را که خدا (بر پیامبران) نازل کرده، خوانده است؛ و اگر در رکعت دوم (بعد از سوره حمد) سوره شمس «وَ الشَّمْسِ وَ ضُحاها» را قرائت کند، ثواب او به وسعت گستره‌ای است که خورشید بر آن می‌تابد؛ و اگر در رکعت سوم (بعد از سوره حمد) سوره «و الضّحی» را قرائت نماید، ثواب او برابر با ثوابی است که همه فقرا را سیر کرده، و به آنها عطر زده و پاکیزه‌شان کرده باشد. و اگر در رکعت چهارم (بعد از سوره حمد)
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 214
سی بار سوره «توحید» را بخواند، خداوند گناه پنجاه سال آینده و پنجاه سال گذشته او را می‌آمرزد.
مؤلّف این کتاب (شیخ صدوق) بعد از درخواست موفقیت از خداوند متعال، در باره این حدیث می‌گوید که: این ثواب برای کسی است که امام جماعت او مخالف مذهب وی باشد، و از روی تقیّه با او نماز بخواند، و پس از پایان نماز جماعت این چهار رکعت نماز عید را بجای آورد، و به نمازی که با امام جماعت مخالف مذهب خود خوانده است، اعتنایی نکند، اما کسی که در روز عید با امامی نماز عید را بخواند که از طرف خداوند منصوب شده باشد و طاعتش بر بندگان خدا واجب گردیده است، پس بعد از این نماز تا زوال شمس (ظهر شرعی) جایز نیست نماز دیگری بخواند، و همچنین کسی که امام جماعت او در روز عید موافق مذهب وی باشد، و با او نماز عید بخواند هر چند که طاعتش واجب نباشد، جایز نیست که پس از نماز جماعت تا وقت زوال آفتاب (ظهر شرعی) نمازی دیگر بخواند، و آنچه محرز است این است که در نماز عید فطر و عید اضحی فقط با امام می‌توان خواند، و اگر کسی بخواهد نماز عید را تنها بخواند، اشکالی ندارد، بدلیل روایات زیر: (1) 1. زراره، از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس در روز عید با امام جماعت نماز نخواند، نمازی برای او نیست، و قضای نماز بر او واجب نمی‌گردد.
(2) 2. سماعة بن مهران از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در عیدین (عید فطر و عید قربان) نمازی نیست مگر با امام، ولی اگر آن را بصورت

فرادی بخوانی اشکال ندارد.
(1) 3. معمّر بن یحیی و زراره از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: در روز عید فطر و اضحی نمازی نیست مگر به جماعت.
(2) 4. حلبی روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام در مورد نماز عیدین (عید فطر و عید ضحی) پرسیدم که آیا پیش از این دو نماز یا پس از آن نمازی هست؟
فرمود: پیش از آن و پس از آن نمازی نیست.
(3) 5. محمّد بن مسلّم روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام در مورد نماز عید فطر و اضحی پرسیدم، فرمود: در این دو نماز اقامه و اذان نیست، و پس از آن دو رکعت و پیش از آن نمازی نیست.
(4) 6. ابن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: نماز عیدین (عید فطر و عید اضحی) دو رکعت است و پیش از آن و پس از آن نمازی نیست.
(5) 7. زراره روایت کرده است که امام محمّد باقر علیه السّلام فرمود: در نماز روز عید فطر و عید اضحی اذان و اقامه نیست، اذان آن دو طلوع آفتاب است، هنگامی که طلوع می‌کند بیرون می‌آیند، و پیش از آن و پس از آن نمازی نیست، و هر کس به همراه امام جماعت نماز نخواند نمازی بر او نیست، و قضا نیز بر او واجب نمی‌شود.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 216
(1) 1- حسن بن علی وشّاء می‌گوید که: به هنگام جوانی در شب بیست و پنجم ذی القعده به همراه پدرم در خدمت امام رضا علیه السّلام شام خوردیم، پس امام علیه السّلام فرمود:
شب بیست و پنجم ماه ذی القعده حضرت ابراهیم و حضرت عیسی بن مریم- که بر آنان درود باد- متولد شدند. و زمین در آن شب از زیر کعبه گسترش پیدا کرد، و نیز فضیلتی در این شب وجود دارد که هیچ کس از آن یاد نکرده است و آن این است که هر کس در آن روز روزه بگیرد مانند کسی است که شصت ماه روزه گرفته باشد.

ثواب افطار کردن با آب

(2) 1- ابن سنان، از مردی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: افطار کردن با آب، گناهان (و آلودگیهای ناشی از آن) را از دل می‌شوید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 217

ثواب روزه گرفتن سه روز در ماه: پنجشنبه اولش و چهارشنبه وسط و پنجشنبه آخر

(1) 1- محمّد بن مروان می‌گوید که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آنقدر روزه (مستحبّی) می‌گرفت تا آنجا که گفته می‌شد: افطار نمی‌کند! و افطار می‌کرد تا آنجا که گفتند: روزه نمی‌گیرد؛ سپس یک روز، روزه می‌گرفت و یک روز افطار می‌کرد؛ و بعد، روزهای دوشنبه و پنجشنبه هر هفته را روزه دار بود، تا از آنهم منصرف شد و دیگر در هر ماه سه روز روزه می‌گرفت: پنجشنبه اول ماه و چهارشنبه وسط ماه و پنجشنبه آخر ماه را، و می‌فرمود: در این سه روز، روزه گرفتن به منزله روزه‌دار بودن تمام عمر است. و پدرم امام محمّد باقر علیه السّلام می‌فرمود: هیچ کس در نزد من منفورتر از آن شخص نیست که به او گفته می‌شود: رسول خدا علیه السّلام چنین و چنان می‌کرد، و او بگوید: خداوند مرا برای زیاد کوشش نمودن در نماز عذاب نمی‌کند، گویی می‌پندارد که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم کار خیری را از روی ناتوانی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 218
(نعوذ باللّه) رها کرده (و او توفیق انجام آن را پیدا کرده) است! (1) 2- حلبی، از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: امیر المؤمنین علی علیه السّلام فرمود:
روزه ماه صبر (ماه رمضان) و سه روز در هر ماه، دل شوره‌ها (و اضطرابهای درونی) را می‌برد؛ و سه روز روزه گرفتن در هر ماه مانند روزه گرفتن تمام عمر است، خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود (در آیه 160 از سوره انعام) می‌فرماید:
هر کس عمل نیکی بجای آورد، ده برابر آن پاداش دارد.
(2) 3- احمد بن محمّد بن ابی نصر روایت کرده است که از امام کاظم علیه السّلام در باره روزه گرفتن در ماه سؤال کردم، فرمود: سه روز در ماه، در هر ده روزی یک روز، خداوند در کتاب خود (در آیه 160 از سوره انعام) می‌فرماید: هر کس عمل نیکی بجای آورد، ده برابر آن پاداش دارد، پس سه روز روزه‌داری در هر ماه روزه تمام عمر می‌باشد «1».

_____

(1) ماههای سال باستثنای ماه مبارک رمضان که روزه آن واجب است یازده ماه می‌باشد و اگر بجای هر حسنه‌ای ده برابر آن را پاداش دهند پس سه روز روزه‌داری در هر ماه معادل سی روز، و در طول 11 ماه برابر 330 روز روزه گرفتن است، که با سی روز روزه ماه مبارک رمضان سیصد و شصت روز می‌شود که مساوی با روزهای سال قمری است. و

این معنای روزه تمام عمر (صوم الدّهر) است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 219
(1) 4- احول، از قول مردی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: از رسول خدا علیه السّلام در مورد روزه گرفتن در دو پنجشنبه و چهارشنبه وسط آنها پرسیدند، حضرت فرمود: پنجشنبه روزی است که در آن اعمال بندگان به عرض می‌رسند، و امّا چهارشنبه روزی است که در آن روز، آتش آفریده شد، و روزه سپر است (از آتش دوزخ).
(2) 5- حریز روایت کرده است که از امام صادق پرسیدند در باره روزه چهارشنبه چه چیزی وارد شده است؟ حضرت گفتند که: حضرت علی علیه السّلام می‌فرمود: خداوند متعال آتش جهنّم را در روز چهارشنبه آفریده است، و او روزه آن روز را دوست دارد تا از آتش جهنّم به خدا پناه برده شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 220
(1) 6- حماد بن عثمان روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آنقدر روزه گرفت تا اینکه گفتند: حضرت افطار نمی‌کند، و سپس افطار کرد تا اینکه گفتند: روزه نمی‌گیرد! پس از آن مانند حضرت داود علیه السّلام یک روز روزه می‌گرفت و روز دیگر افطار می‌فرمود، و در مراحل پایانی عمر، در هر ماه سه روز را روزه می‌گرفت و می‌فرمود: سه روز روزه گرفتن در ماه برابر (روزه‌داری در) تمام عمر است، و کینه و تیرگی درون را از بین می‌برد.
راوی می‌گوید عرض کردم که: فدایت گردم! این روزها کدامند؟ فرمود: اوّلین پنجشنبه دهه اول، و اولین چهارشنبه دهه دوم، و آخرین پنجشنبه دهه سوم هر ماه است، راوی می‌گوید عرض کردم: چرا این روزها تعیین شدند؟ فرمود: زیرا در امّتهای پیش از ما هر گاه عذاب نازل می‌شد، در یکی از این روزها بود، و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم این روزها را برای روزه گرفتن انتخاب فرمود، چرا که این روزها، روزهای ترسناکی هستند.
(2) 7- بشار بن یسار می‌گوید: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: برای چه در روز چهارشنبه روزه گرفته می‌شود؟ فرمود: زیرا آتش در روز چهارشنبه آفریده شده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 221
(1) 8- زراره می‌گوید که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: در روزه گرفتن، سنّت بر چه مبنایی جاری است؟ فرمود: سه روز در هر ماه، پنجشنبه دهه اول، و چهارشنبه دهه دوم، و پنجشنبه دهه آخر.
راوی می‌گوید: عرض کردم: این همه آن چیزی است که در روزه، سنّت بر آن جاری شده است؟ فرمود: آری.

(2) 9- حسین بن ابی حمزه روایت کرده است که: به امام محمّد باقر علیه السّلام یا امام صادق علیه السّلام عرض کردم: روزه سه روز در ماه از فصل تابستان را به زمستان به تأخیر بیاندازم؟ زیرا آن را بر خودم آسانتر می‌بینم، حضرت فرمود: آری، امّا حسابش را به یاد داشته باش.
(3) 10- یزید بن خلیفه می‌گوید: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: روزه داشتن در هوای گرم بر من دشوار است و دچار سر درد می‌شوم. فرمود: آنچه را من انجام می‌دهم تو نیز همان را انجام ده، اگر به مسافرت بروم به ازای هر روز یک مد طعام از طعامی را

که در اختیار خانواده‌ام می‌گذاردم، (در راه خدا) صدقه می‌دهم.

ثواب یک درهم در روز صدقه دادن برای کسی که از سه روز روزه گرفتن در ماه ناتوان است

(1) 1- از ابراهیم بن ابی مثنّی روایت کرده است که: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: بر من دشوار است که در هر ماه سه روز، روزه بگیرم، آیا اگر به جای هر روز یک درهم صدقه بدهم کفایت می‌کند؟ فرمود: یک درهم صدقه دادن از (ثواب) یک روز روزه بهتر است.

ثواب کسی که در خانه برادر ایمانیش افطار کند

(2) 1- داود رقّی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: (ثواب) افطار کردن تو در خانه برادر ایمانیت، از هفتاد یا نود برابر (ثواب) روزه تو بهتر است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 223
(1) 2- جمیل بن درّاج از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: کسی که روزه باشد و بر برادر ایمانیش وارد شود و با او افطار کند و او را از روزه خود باخبر نسازد، تا بر او منّت نهاده باشد، خداوند (ثواب) روزه یک سال برای او ثبت می‌فرماید.

(2) 1- علاء بن مسیّب از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که: امام حسن علیه السّلام به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم عرض کرد: ای پدر! پاداش کسی که به زیارت تو می‌آید چیست؟ رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس مرا یا پدرت یا تو یا برادرت را زیارت کند، بر من لازم می‌شود که در روز قیامت او را زیارت کنم تا او را از گناهانش نجات دهم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 224
(1) 2- علاء بن مسیّب، از امام صادق علیه السّلام، از امام باقر علیه السّلام، از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که: پدرم امام حسین علیه السّلام (به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم) عرض کرد: ای پدر! پاداش کسی که ما را زیارت می‌کند چیست؟ فرمود: پسرم، هر کس مرا و پدر تو را و برادر تو را و تو را در حال حیات و یا پس از مرگ (مزار ما را) زیارت کند، بر من است که در روز قیامت به زیارت او روم و او را از گناهانش نجات داده و وارد بهشت کنم.

ثواب آن که بر شهادت امام حسین علیه السّلام و یا بر ستمی که به اهل بیت علیهم السّلام و یا به او به خاطر محبّت آل اللّه رسیده است، بگرید

(2) 1- محمّد بن مسلم از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: پدرم علیّ بن الحسین علیه السّلام می‌فرمود: هر مؤمنی که برای کشته شدن امام حسین علیه السّلام (آن چنان)
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 225
بگرید تا قطرات اشک بر گونه‌اش جاری شود، خداوند او را در غرفه‌های بهشتی جای می‌دهد تا برای مدّتهای طولانی در آن سکونت کند؛ و هر مؤمنی که به خاطر آزار و اذیّتی که در دنیا به ما (اهل بیت) رسیده، بگرید و قطرات اشک او بر گونه‌اش جاری شود، خداوند او را در بهشت در جایگاه صدق جای می‌دهد؛ و هر مؤمنی که به خاطر ما (و دفاع از آرمانهای مقدّس ما) زحمت آن را ببیند و اشک او بر رخساره‌اش جاری شود، خداوند او را از اذیت و رنج دور می‌سازد و او را در روز قیامت از خشم خود و آتش جهنم ایمن می‌گرداند.

(1) 1- ابو هارون مکفوف روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود: ای
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 226
ابا هارون! در مرثیت حسین علیه السّلام شعری برای من بخوان، وقتی من شروع کردم به خواندن، حضرت فرمود: نه، آن طوری که (در محافل خود) می‌خوانید، بخوان! یعنی با آهنگ محزون و رقّت آور. پس من این شعر را برای او خواندم:
بر قبر حسین گذر کن* و به استخوانهای پاکش بگو می‌گوید که: حضرت گریه کرد و فرمود: باز بخوان! و من قصیده دیگری را خواندم و حضرت گریه کرد و از پشت پرده صدای گریه (زنان) را شنیدم، وقتی فارغ شدم فرمود: ای ابا هارون! هر کس شعری برای حسین بخواند و بگرید و ده تن را بگریاند، بهشت برای آنها ثبت خواهد شد. و هر کس برای حسین علیه السّلام شعری بخواند و خود بگرید و پنج نفر را بگریاند، بهشت برای آنها ثبت خواهد شد. و هر کس برای حسین علیه السّلام شعری بخواند و یک نفر را بگریاند، بهشت برای آنها ثبت خواهد شد.
و هر کس در نزد او یادی از حسین شود و به اندازه بال مگسی اشک از چشمانش بیرون بیاید، ثوابش با خدا است و خداوند در پاداش او به کمتر از بهشت راضی نمی‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 227
(1) 2- ابو عماره منشد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود: ای ابا عماره! در باره حسین بن علی علیهما السّلام شعری برای من بخوان! من شعر خواندم و آن حضرت گریه کرد، باز شعری خواندم و حضرت باز گریست، به خدا سوگند من پیوسته شعر می‌خواندم و حضرت گریه می‌کرد تا آنکه صدای گریه از اندرون خانه حضرت بلند شد، حضرت به من فرمود: ای ابا عماره! هر کس در مرثیه حسین بن علی علیه السّلام شعری بخواند و پنجاه نفر را بگریاند، بهشت از آن اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری بخواند و چهل نفر را بگریاند، بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری را بخواند و سی تن را بگریاند، پس بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری را بخواند و بیست تن را بگریاند، بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری بخواند و ده تن را بگریاند، بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری بخواند و یک نفر را بگریاند بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه

حسین علیه السّلام شعری بسراید و خود بگرید، بهشت برای اوست؛ و هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام شعری بخواند و خود را گریان نشان دهد، بهشت برای اوست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 228
(1) 3- صالح بن عقبه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس در مرثیه حسین علیه السّلام یک بیت شعر بخواند و بگرید و ده نفر را بگریاند، پس سزای او و آنها (که گریه کردند) بهشت است؛ و هر کس در رثای حسین علیه السّلام بیتی بخواند و نه نفر را بگریاند، پاداش او و آنها بهشت است؛ پس بر همین منوال ادامه داد تا اینکه فرمود: هر کس در مرثیه حسین شعر بخواند، و بگرید، و گمان می‌کنم که فرمود: یا اینکه خود را گریان نشان دهد (تباکی کند) پس بهشت برای اوست.

(2) 1- حسین بن محمّد قمی از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قبر ابی عبد اللّه علیه السّلام را در کنار فرات زیارت کند، گوئی خدا را بر فراز عرش زیارت کرده است.
(3) 2- عیینه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس به زیارت حسین علیه السّلام برود در حالی که مقام و منزلت وی را بشناسد، خداوند او را در اعلی علّیّین
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 229
(بهشت) جای دهد.
(1) 3- ابن مسکان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس به زیارت حسین علیه السّلام برود در حالی که از مقام و منزلت او آگاه باشد (او را امام مفترض الطّاعة بداند و خود نیز از پیروان او باشد) نام او در علّیّین ثبت می‌شود.
(2) 4- قائد خیّاط از حضرت امام موسی کاظم علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قبر حسین بن علی علیه السّلام را زیارت کند، در حالی که از مقام و منزلت او آگاه است، خداوند گناهانی را که تا آن زمان مرتکب شده است، می‌آمرزد.
(3) 5- هارون بن خارجه نقل کرده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: روایت می‌کنند که هر کس قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کند، (ثواب) یک حج و یک عمره برای او محسوب می‌شود، حضرت فرمود: به خدا سوگند هر کس که از روی معرفت او را زیارت کند، خداوند گناهان وی را از اول تا به آخر می‌بخشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 230
(1) 6- حسین بن محمّد قمی از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کمترین ثوابی که شامل زائر ابا عبد اللّه علیه السّلام- در کنار شط فرات- می‌شود این است که گناهان او از اول تا آخر آمرزیده می‌گردد به شرط آنکه حق و حرمت و ولایت آن حضرت را بشناسد.
(2) 7- ابن مسکان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس به زیارت قبر ابا عبد اللّه علیه السّلام برود در حالی که از مقام و منزلت او شناخت داشته باشد، خداوند همه گناهان او را می‌آمرزد.
(3) 8- احمد بن محمّد بن ابی نصر نقل کرده است که مردی از شیعیان از امام رضا علیه السّلام پرسید: چه ثوابی دارد شخصی که به زیارت قبر حسین علیه السّلام برود؟ آن حضرت فرمود: (ثواب او) برابر با یک عمره

است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 231
(1) 9- ابو سعید مدائنی نقل می‌کند که: به محضر امام صادق علیه السّلام شرفیاب شدم و عرض کردم: فدایت گردم! آیا به زیارت قبر حسین علیه السّلام بروم؟ فرمود: آری به زیارت قبر پسر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برو، آن که نیکوترین نیکان و پاکیزه‌ترین پاکیزگان و نیکوکارترین نیکوکاران است، پس هر گاه به زیارتش رفتی خداوند در نامه اعمال تو (ثواب) بیست و دو عمره ثبت می‌فرماید.
(2) 10- محمّد بن سنان نقل می‌کند که از حضرت امام رضا علیه السّلام شنیدم که فرمود:
(ثواب) زیارت قبر حسین علیه السّلام برابر با (ثواب) یک عمره مقبوله و صحیح می‌باشد.
(3) 11- حسن بن جهم می‌گوید که: به حضرت امام کاظم علیه السّلام عرض کردم: در مورد زیارت قبر امام حسین علیه السّلام چه می‌فرمائید؟ فرمود: تو خود چه می‌گوئی؟ عرض کردم: بعضی از ما برآنند که ثوابش برابر با (ثواب) یک حج است، و برخی دیگر می‌گویند: ثواب یک عمره را داراست. فرمود: همان (ثواب) یک عمره مقبوله و درست را دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 232
(1) 12- هارون می‌گوید که مردی در حضور من از امام صادق علیه السّلام پرسید: ثواب کسی که قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کند، چیست؟ فرمود: خداوند چهار هزار ژولیده موی آشفته حال و غبار آلود بر قبر حسین علیه السّلام گمارده است که تا روز قیامت بر او گریه کنند، عرض کردم: پدر و مادرم بفدایت! از پدر (بزرگوارتان) روایت شده است که:
ثواب زیارت آن حضرت مانند ثواب حج است، فرمود: آری یک حج و یک عمره، و همان طور تا ده حج و ده عمره را برشمرد.
(2) 13- صالح نیلی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس به زیارت قبر حسین علیه السّلام برود در حالی که عارف به حقّ اوست، خداوند پاداش کسی را که هزار بنده را آزاد کرده است در نامه عمل او می‌نویسد، و مانند آن کسی است که هزار اسب با زین و افسار در راه خدا (برای جهاد) گسیل کرده باشد.
(3) 14- ابو سعید مدائنی نقل کرده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: فدایت گردم! آیا به زیارت قبر حسین علیه السّلام بروم؟ فرمود: آری ای ابو سعید! به زیارت قبر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 233
پسر دختر پیامبر خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم، نیکوترین نیکان و پاکیزه‌ترین پاکیزگان و نیکوکارترین نیکوکاران برو، که اگر به زیارت او

روی، خداوند (ثواب) آزاد کردن بیست و پنج بنده را برای تو ثبت می‌فرماید.
(1) 15- ابان بن تغلب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: چهار هزار فرشته در کنار قبر حسین علیه السّلام گمارده شده‌اند که همگی ژولیده موی و غبار آلودند و تا روز قیامت بر او می‌گریند، و رئیس آنها فرشته‌ای است بنام منصور، هر زائری که به زیارت آن حضرت مشرّف می‌شود این فرشتگان به استقبال او می‌شتابند، و به هنگام وداع با قبر مطهّر آن حضرت او را بدرقه می‌کنند، و اگر زائری بیمار شود به عیادتش می‌روند، و اگر بمیرد بر جنازه‌اش نماز می‌گزارند و پس از مرگش برای او طلب آمرزش می‌کنند.
(2) 16- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: خداوند هفتاد هزار فرشته ژولیده موی و غبار آلود بر مزار حسین علیه السّلام گمارده است، و هر روز بر آن حضرت

نماز می‌خوانند و در حقّ کسی که قبرش را زیارت کند دعا می‌کنند و می‌گویند: ای پروردگار ما! اینان زائران حسین‌اند، و در باره آنها چنان و چنین مقرر فرما.
(1) 17- هارون می‌گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: خداوند چهار هزار فرشته را که ژولیده مو و غبار آلودند بر قبر امام حسین علیه السّلام گمارده است، که تا روز قیامت بر او گریه کنند، و کسی که آن حضرت را عارفا بحقّه زیارت کند، فرشتگان او را تا محلّ سکونتش بدرقه می‌کنند، و اگر بیمار شود به عیادتش می‌روند، و به هنگام مرگ بر سر بالینش حاضر می‌شوند.
(2) 18- ابو بصیر از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است: چهار هزار فرشته ژولیده موی و گرد آلود تا روز قیامت بر حسین علیه السّلام می‌گریند، و هیچ زائری به زیارت مزار شریف آن حضرت نمی‌رود مگر آنکه این فرشتگان به استقبال او می‌روند، و از سفر زیارت (به خانه‌های خود) باز نمی‌گردند مگر آنکه این فرشتگان او را بدرقه می‌کنند، و بیمار نمی‌شود مگر آنکه به عیادتش می‌شتابند، و نمی‌میرد مگر آنکه بر سر بالین او حاضر می‌شوند.

(1) 19- ابو جارود نقل کرده است که امام محمّد باقر علیه السّلام به من فرمود: فاصله شما تا قبر حسین علیه السّلام چقدر است؟ عرض کردم: برای سواره یک روز، و برای پیاده یک روز و اندی. حضرت فرمود: آیا هر هفته به زیارتش می‌روی؟ عرض کردم: نه! گاهی اوقات به زیارتش توفیق پیدا می‌کنم. فرمود: چقدر جفاکاری! آگاه باش که اگر ما به قبر شریفش

نزدیک بودیم، آنجا را جایگاه هجرت خود می‌ساختیم، یعنی بسوی آن هجرت می‌کردیم.
(2) 20- ابو نمیر گوید: امام محمّد باقر علیه السّلام فرمودند: ولایت ما (خاندان) بر ساکنان شهرها عرضه شد، ولی هیچ کدام مانند اهل کوفه آن را نپذیرفتند، زیرا قبر علی علیه السّلام در آنجاست، و در کنار آن مزار دیگری است، یعنی قبر حسین علیه السّلام، و هر زائری که به آنجا برود و دو یا چهار رکعت نماز بجای آورد و پس از فراغت از نماز، حاجت خود را از خداوند بخواهد، خداوند حاجت وی را بر آورده می‌سازد، و (آگاه باش که) هر روز هزار فرشته در اطراف قبر آن حضرت گرد می‌آیند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 236
(1) 21- علی بن حکم بدون آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر خواهی به زیارت قبر ابا عبد اللّه علیه السّلام بروی، با حالتی محزون و اندوهگین و ژولیده موی و غبار آلود و گرسنه و عطشناک به زیارت آن حضرت بشتاب، زیرا که حسین علیه السّلام در حالی که محزون و اندوهگین و ژولیده موی و غبار آلود و گرسنه و تشنه بود، کشته شد. سپس حاجات خویش را به شفاعت آن حضرت از خدا بخواه و باز گرد، و آنجا را وطن و جایگاه خود قرار مده.
(2) 22- ابو المضاء رقّی می‌گوید که: شخصی برای من نقل کرد که امام صادق علیه السّلام به او فرموده بود: آیا قبر ابا عبد اللّه الحسین علیه السّلام را زیارت می‌کنید؟ و او عرض کرده بود:
آری، حضرت فرموده بود: آیا برای این کار زاد راه و سفره‌ای تهیّه می‌کنید؟ جواب داده بود: آری، حضرت فرموده بود: اگر به زیارت قبرهای پدرانتان یا مادرانتان می‌رفتید این کار را نمی‌کردید، عرض کرده بود: پس چه چیزی بخوریم؟ حضرت فرموده بود: نان و شیر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 237
(1) 23- علیّ بن حکم، از قول بعضی از دوستان روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: به من خبر رسیده است که گروهی از مردم هنگامی که به زیارت حسین علیه السّلام می‌روند، با خود سفره‌ای می‌برند که در آن انواع شیرینی‌ها و غذاهاست، در حالی که اگر به زیارت قبرهای عزیزانشان می‌رفتند هرگز چنین چیزهایی را با خود نمی‌بردند.
(2) 24- بشیر دهّان (روغن فروش) از امام صادق روایت کرده است که فرمود: هر مؤمنی که با آگاهی از حق امام حسین علیه السّلام در غیر روز عید به زیارت قبر او برود، ثواب بیست حج و بیست عمره صحیح و مقبول، و ثواب بیست جنگ در رکاب پیامبری مرسل یا امامی عادل (یکی از ائمه علیهم السّلام) برای او ثبت می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 238

(1) 25- و به همین سند از بشیر روایت شده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: چه بسا که برای انجام مناسک حج توفیق پیدا نمی‌کنم، ولی در روز عرفه به زیارت قبر امام حسین علیه السّلام می‌روم، حضرت فرمود: احسنت (بسیار خوب می‌کنی) ای بشیر! هر مؤمنی که در غیر از روز عید، قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کند و نسبت به حق آن حضرت شناخت و معرفت داشته باشد، ثواب بیست حج و بیست عمره مقبول و صحیح و ثواب شرکت در بیست جنگ در رکاب پیامبری مرسل و یا امامی عادل در نامه اعمال او ثبت می‌شود.
و هر کس در روز عید به زیارت آن حضرت برود، ثواب صد حج و صد عمره و ثواب شرکت در صد جنگ در رکاب پیامبر مرسل یا امام عادل در نامه اعمال او نوشته می‌شود. و اگر شخص با ایمانی مزار آن حضرت را در روز عرفه زیارت کند در حالی که معرفت به مقام و منزلت او داشته باشد، ثواب هزار حج و هزار عمره مقبوله و هزار جنگ در رکاب پیامبری مرسل و یا امامی عادل (یکی از ائمّه اطهار علیهم السّلام) در نامه اعمال او نوشته می‌شود.
راوی می‌گوید: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: ثواب این زیارت کجا با ثواب وقوف در عرفات برابری می‌کند؟! حضرت نگاهی آمیخته به خشم به من کرد و فرمود: ای بشیر! اگر مرد با ایمانی در روز عرفه به قصد زیارت قبر امام حسین علیه السّلام حرکت کند و

در فرات غسل کند و سپس عازم زیارت قبر آن بزرگوار شود، به ازای هر قدمی که بر می‌دارد ثواب یک حج با تمام مناسک و شرایطی که دارد در نامه اعمال او ثبت می‌گردد. راوی می‌گوید: به گمان من حضرت (پس از یک حج) یک عمره و یک جنگ نیز فرموده باشند.
(1) 26- داود رقّی از امام صادق و امام موسی کاظم و امام رضا علیهم السّلام شنید که می‌فرمودند: کسی که در روز عرفه به زیارت قبر امام حسین علیه السّلام برود خداوند او را با شادی و خرمی (از این سفر) باز می‌گرداند.
(2) 27- علیّ بن اسباط، بدون ذکر نام راویان پیش از خود از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند تبارک و تعالی در شب عرفه پیش از همه (اول) به زائران قبر امام حسین علیه السّلام نظر رحمت می‌افکند.
راوی گوید: عرض کردم: پیش از آنکه نظر رحمت به کسانی که در عرفات مشغول ادای مناسک حج هستند بیفکند؟! فرمود: آری، عرض کردم: چگونه چنین چیزی ممکن است؟! فرمود: برای اینکه در میان کسانی که در عرفات حضور دارند افراد ناپاک و زنازاده نیز هستند ولی در میان زائران

قبر امام حسین علیه السّلام افراد ناپاک نیستند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 240
(1) 28- عبد اللَّه بن مسکان، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند تبارک و تعالی پیش از آنکه به اهل عرفات تجلی کند، به زائران قبر حسین علیه السّلام جلوه می‌فرماید و خواسته‌های آنان را برآورده می‌سازد و گناهانشان را می‌آمرزد و شفاعت آنان را در باره دیگران می‌پذیرد، و در مرحله بعد به اهل عرفات می‌پردازد و با آنان نیز چنین می‌کند.
(2) 29- عبد اللَّه بن هلال می‌گوید: به حضرت امام صادق علیه السّلام عرض کردم: فدایت گردم! کمترین ثوابی که برای زیارت‌کننده قبر حسین علیه السّلام منظور شده است، چیست؟
حضرت فرمود: ای عبد اللَّه! کمترین ثوابی که برای او منظور شده این است که خداوند از جان و مال او محافظت می‌کند تا هنگامی که او را به خانواده‌اش بازگرداند، و چون روز قیامت فرا رسد بیشتر از این در محافظت خداوند خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 241
(1) 30- حسن بن موسی الخشّاب از قول بعضی از دوستانش از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که می‌فرمود: گناهان زائر قبر حسین علیه السّلام بصورت پلی درآمده و بر درب خانه‌اش قرار می‌گیرد، و او از روی آن پل عبور می‌کند، مانند کسی که از پل بگذرد و آن را پشت سر نهاده است، (یعنی گناهان را نیز پشت سر قرار داده و از آنها پاک شده باشد).
(2) 31- حسین بن ثویر بن ابی فاخته، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که به من فرمود: ای حسین! هر کس به قصد زیارت قبر حسین بن علی علیه السّلام از خانه‌اش بیرون آید، اگر پیاده باشد خداوند به ازای هر گامی که بر می‌دارد حسنه‌ای برایش ثبت و گناهی از او پاک می‌کند. و اگر سواره باشد، خداوند به ازای هر قدمی که مرکبش بر می‌دارد، حسنه‌ای برای او می‌نویسد و گناهی از او پاک می‌سازد. و هنگامی که به حائر حسینی برسد خداوند او را از رستگاران و حاجت رواشدگان منظور می‌فرماید.
و چون اعمالش را تمام کند، خداوند او را از افراد ظفرمند و پیروز ثبت می‌کند، و هنگامی که می‌خواهد (به شهر و دیار خود) باز گردد، فرشته‌ای به نزد او آمده و به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 242
او می‌گوید که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به تو سلام می‌رساند و می‌فرماید که: عملت را از نو آغاز کن که خداوند گناهان

گذشته تو را بخشید.
(1) 32- بشیر دهّان (روغن فروش) از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به قصد زیارت قبر امام حسین علیه السّلام (از خانه خود) بیرون می‌آید، به ازای هر گامی که برمی‌دارد به تدریج از گناهانش آمرزیده می‌شود و قدم به قدم پاکتر می‌گردد تا به قبر مطهّر برسد، در آن هنگام خداوند به او خطاب می‌کند که: ای بنده من! از من بخواه تا خواسته‌ات را برآورم، مرا بخوان تا تو را اجابت کنم، مرا بخوان تا تو را حاجت روا کنم، هر چه می‌خواهی بخواه تا تو را عنایت کنم. می‌گوید که: امام صادق علیه السّلام در دنباله گفتارش فرمود: بر خداوند است که آنچه را که وعده کرده است انجام دهد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 243
(1) 33- حارث بن مغیره از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند متعال فرشتگانی بر مزار حسین علیه السّلام گمارده است، و هنگامی که کسی قصد زیارت می‌کند خداوند گناهان او را به فرشتگان می‌دهد، و چون گام برمی‌دارد آن فرشتگان گناهانش را پاک می‌کنند و با گام دیگر حسنات او را چند برابر می‌سازند، و به تدریج حسنات وی افزایش پیدا می‌کند تا جایی که بهشت بر او واجب می‌شود، سپس فرشتگان در اطراف او حلقه می‌زنند تا او را پاک سازند، و بعد به فرشتگان آسمانها خطاب می‌کنند که: زائران قبر حبیب دو حبیب خداوندی را (یعنی حضرت پیامبر صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و حضرت امیر المؤمنین علیه السّلام) از آلودگیها پاک و پاکیزه کنید. و اگر زائران، غسل زیارت کنند، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به آنان خطاب می‌کند: ای میهمانان خدا! شما را به همنشینی و همراهی من در بهشت بشارت باد! سپس امیر المؤمنین علی علیه السّلام آنان را ندا می‌کند که: من ضامن برآورده شدن حاجتها و دور کردن بلا و گرفتاریهای شما در دنیا و آخرت. سپس آنها را فرشتگان از سمت راست و چپ در بر می‌گیرند و از آنان محافظت می‌کنند تا به خانه‌های خویش باز گردند.
(2) 34- زید شحّام از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: (ثواب) زیارت قبر امام حسین علیه السّلام برابر بیست حج است، بلکه برتر از بیست حج.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 244
(1) 35- ابو سعید مدائنی می‌گوید که: بر امام صادق علیه السّلام وارد شدم و به آن حضرت عرض کردم: فدایت گردم! من به زیارت قبر حسین علیه السّلام بروم؟ فرمود: آری ای ابو سعید! قبر پسر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را زیارت کن که نیکترین نیکان و پاکیزه‌ترین پاکیزگان و نیکوکارترین نیکوکاران است، و اگر به زیارت قبر او نایل آیی

خداوند ثواب بیست و پنج حج را برای تو ثبت می‌کند.
(2) 36- شهاب می‌گوید که: امام صادق علیه السّلام از من پرسیدند: ای شهاب! چند بار به حج رفته‌ای؟ عرض کردم: نوزده بار، حضرت فرمود: یک بار دیگر که به حج بروی تا بیست بار حجّ خانه خدا را کرده باشی ثواب یک بار زیارت قبر حسین علیه السّلام در نامه اعمال تو ثبت می‌گردد.
(3) 37- حذیفة بن منصور می‌گوید که: امام صادق علیه السّلام از من پرسید: چند بار به حج رفته‌ای؟ عرض کردم: نوزده بار، فرمود: اگر دو بار دیگر به حج بروی تا بیست و یک بار کامل شود، مانند کسی خواهی بود که قبر حسین بن علی علیه السّلام را زیارت کرده باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 245
(1) 38- صالح نیلی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قبر حسین علیه السّلام را زیارت کند- در حالی که به حقّ آن حضرت عارف باشد- مانند کسی خواهد بود که صد بار در رکاب رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به حج رفته باشد.
(2) 39- مالک بن عطیّه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس قبر ابا عبد اللَّه علیه السّلام را زیارت کند، خداوند (ثواب) هشتاد حجّ صحیح را در نامه عملش ثبت می‌فرماید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 246
(1) 40- موسی بن قاسم حضرمی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام در اول خلافت ابو جعفر منصور دوانیقی، وارد نجف شد، و به من فرمود: ای موسی! برو و در بزرگراه منتظر باش که همانا مردی از سمت قادسیّه خواهد آمد، وقتی به تو نزدیک شد به او بگو: یکی از فرزندان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم تو را طلبیده است، و او به همراه تو خواهد آمد.
راوی می‌گوید: رفتم و سر راه ایستادم در حالی که گرمای هوا بسیار شدید و طاقت فرسا بود و آمدن آن مرد به طول کشید و چیزی نمانده بود که از امر امام خود (به خاطر گرمای شدید هوا) سرپیچی کنم و باز گردم که دیدم از دور چیزی شبیه کسی که بر شتر سوار باشد به طرف من می‌آید، به آن نقطه خیره شدم تا به نزدیکی من رسید. به او گفتم: ای مرد! در این حوالی یکی از فرزندان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم تو را می‌طلبد و او نشانی تو را به من داده است، گفت: مرا به خدمت او ببر. راوی می‌گوید: با هم آمدیم تا در نزدیکی سراپرده امام شتر خود را خوابانید، حضرت او
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 247
را به نام فراخواند و آن مرد عرب بر حضرت وارد شد، من در نزدیکی خیمه ایستاده بودم و کلامشان را می‌شنیدم ولی آنها را نمی‌دیدم، امام

صادق علیه السّلام از او پرسید: از کجا می‌آیی؟ عرض کرد: از دورترین نقطه یمن، حضرت فرمود: پس تو از اهالی فلان محلّی؟ عرض کرد: آری. حضرت فرمود: پس چرا به اینجا آمده‌ای؟ عرض کرد: آمده‌ام تا امام حسین علیه السّلام را زیارت کنم. حضرت فرمود: پس این مسیر طولانی را فقط برای زیارت طی کردی و نه چیز دیگر؟ عرض کرد: حاجتی ندارم جز اینکه در کنار قبر شریفش نماز بخوانم و او را زیارت کرده و بر او سلام کنم و سپس به شهر و دیار خود برگردم. امام صادق علیه السّلام به او فرمود: از زیارت او چه نتیجه‌ای می‌بینید؟
عرض کرد: ما زیارت او را مایه خیر و برکت بر خود و خانواده و فرزندان و اموال و زندگانی و برآورده شدن حاجاتمان می‌بینیم.
راوی گوید: سپس حضرت فرمود: ای برادر یمنی! نمی‌خواهی بیشتر از اینها (که گفتی) بهره و فضیلت آن را برای تو بگویم؟ عرض کرد: بفرمائید ای فرزند رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم. حضرت فرمود: براستی (ثواب) زیارت ابا عبد اللّه علیه السّلام با (ثواب) یک حجّ مقبول و پذیرفته شده و پاکیزه که همراه با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم انجام شده باشد، برابری می‌کند.
آن مرد اعرابی تعجب کرد، حضرت فرمود: آری، به خدا سوگند با دو حجّ درست و مقبول و پاکیزه همراه با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برابری می‌کند. تعجب آن مرد از این کلام بیشتر شد، و امام صادق علیه السّلام همچنان بر فضیلت زیارت می‌افزود تا آنکه فرمود: با (ثواب) سی حجّ درست و مقبول و پاکیزه که همراه با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم

انجام شده باشد برابری می‌کند.
(1) 41- یزید بن عبد الملک می‌گوید: همراه امام صادق علیه السّلام بودم که گروهی سوار بر چهارپایان از آنجا گذشتند، حضرت فرمود: این گروه به کجا می‌روند؟ عرض کردم:
به زیارت قبور شهدا. فرمود: چه چیزی اینان را از زیارت قبر آن شهید غریب باز داشته است؟! مردی از اهل عراق عرض کرد: مگر زیارتش واجب است؟
فرمود: (ثواب) زیارتش از یک حج و یک عمره و یک حج و یک عمره، همچنان بر شمرد تا به بیست حج و بیست عمره رسید، آنگاه فرمود: و همه صحیح و مقبول درگاه الهی.
راوی گفت: به خدا سوگند هنوز از جای خود برنخاسته بودم که مردی به خدمت حضرت شرفیاب شد و عرض کرد: من نوزده بار به حج خانه خدا رفته‌ام، از خداوند بخواه که مرا توفیق دهد تا بیست حج را کامل کنم،

حضرت فرمود: آیا تاکنون قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کرده‌ای؟!
عرض کرد: نه! حضرت فرمود: مسلّما (ثواب)
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 249
زیارت امام حسین علیه السّلام بیشتر از بیست بار حج کردن است.
(1) 42- اسحاق بن عمّار می‌گوید که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: موضع قبر امام حسین علیه السّلام دارای حرمتی است که معروف و شناخته شده است، هر کس حدّ حرمت آن را بداند، و بدان پناه ببرد، در پناه خداوند خواهد بود. راوی می‌گوید:
عرض کردم: فدایت گردم! حریم حرم را برای من بیان کن، فرمود: بیست و پنج ذراع از سمت سر مبارک، و بیست و پنج ذراع از سمت پاهای مبارک، و بیست و پنج ذراع از سمت پشت، و بیست و پنج ذراع از پیش روی مبارک (آن حضرت) اندازه بگیر.
(2) 43- اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: آرامگاه امام حسین علیه السّلام از همان روزی که در آن دفن شد به باغی از باغهای بهشت مبدّل گشته است، و باز فرمود: موضع قبر امام حسین علیه السّلام دری است از درهای بهشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 251
(1) 44- معاویه بن وهب می‌گوید که: بر امام صادق علیه السّلام وارد شدم در حالی که آن حضرت در محراب خود بود، نشستم تا نماز را به پایان برد، و پس از نماز در حالی که با پروردگارش مناجات می‌کرد، می‌گفت: ای که ما را به بزرگی و کرامت مخصوص گردانیده‌ای، و وعده شفاعت را به ما داده‌ای، و رسالت را بر دوش ما نهاده‌ای، و ما را وارث پیامبران خود قرار داده‌ای، و امّتهای پیشین را به ما منتهی کرده‌ای، و جانشینی رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را مخصوص ما قرار داده‌ای، و علم گذشته و آینده را به ما ارزانی داشته‌ای، و دلهای مردم را به سوی ما معطوف ساخته‌ای، مرا و برادران ایمانی مرا و زائران قبر پدرم حسین بن علی علیه السّلام را بیامرز- که درود خداوند بر آنان باد- همان کسان که به خاطر اظهار دوستی و ارادت به ما، و به امید اجر و پاداشی که تو در ازای دوستی و محبّت با ما برایشان مقدّر فرموده‌ای، و برای شادی قلب پیامبر تو محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و پیروی از دستورات ما، و به جهت خشمگین ساختن دشمنان ما، اموال خود را انفاق می‌کنند و زحمت و ناملایمات سفر را به خود هموار می‌سازند.
منظور آنها فقط خشنودی تو بود، پس آنان را به خاطر ما، مقام رضوان عنایت فرما، و آنان را در شب و روز (از شرّ دشمنان) محفوظ بدار، و افراد خانواده و فرزندان آنان را نیز در غیبتشان و در نبودشان به بهترین صورت ممکن مورد عنایت و رحمت خویش قرار بده، و آنان را از شرّ تمام

ستمگران سرکش و طاغی و از شرّ تمام

آفریده‌های تو اعمّ از توانا و ناتوان و نیز شرّ شیاطین انس و جن حفظ کن، و به خاطر اینکه از شهر و دیار خود بدورند و ما را بر فرزندان و خویشان و افراد خانواده خود مقدّم داشته‌اند، هر آنچه از درگاه رحمت تو طلب می‌کنند به آنان کرامت فرما.
بار الها! با آنکه دشمنان ما سفر آنان را عیب شمردند و بر آنان خرده گرفتند، ولی نکوهش و سرزنش دشمنان ما مانع آمدن آنان به سوی ما نشد، و بر خلاف میل دشمنان ما به زیارت ما شتافتند، پس خدایا! به این چهره‌هائی را که در اثر تابش آفتاب تغییر رنگ داده، و به این رخسارهائی که به تربت امام حسین علیه السّلام سائیده شده است، و به این چشمهائی که از سوز دل برای ما گریسته‌اند، و به این دلهایی که در مصائب ما بیتاب و بیقرار گشته و (در آتش حرمان) سوخته‌اند، و به این فریادها و فغان‌ها که در مظلومیت ما (از پرده دل) برکشیده‌اند رحم کن و آنان را ببخشای.
بار الها! من این جانها و این بدنها را به تو می‌سپارم، تا در آن روز (قیامت) که عطش همه را فرا می‌گیرد از حوض کوثر سیراب کنی.
راوی می‌گوید: امام- که درود خدا بر او باد- همچنان این دعا را در حال سجود ادامه داد. و هنگامی که از دعا فارغ شد، عرض کردم: فدایت شوم! آنچه را که من از شما شنیدم اگر در مورد شخصی بود که خدا را هم نمی‌شناخت به گمان من آتش جهنم بر هیچ جای بدن او نزدیک نمی‌گردد، به خدا سوگند آرزو کردم که به زیارت قبر حسین علیه السّلام می‌رفتم و حج (مستحبّی) را به جای نمی‌آوردم. حضرت فرمود: ای معاویه! تو که به قبر امام حسین علیه السّلام نزدیکی، پس چه چیزی مانع تو از زیارت امام حسین علیه السّلام می‌شود و چرا آن را ترک کردی؟! عرض کردم: فدایت گردم، نمی‌دانستم

که این امر تا این اندازه مهم باشد. فرمود: ای معاویه! تعداد فرشتگانی که در آسمانها در حقّ زائران امام حسین علیه السّلام دعا می‌کنند از تعداد کسانی که در زمین دعا گوی و ثناخوان آنانند، بیشتر است. از روی ترس (زیارت) او را ترک مکن، زیرا هر کس از روی ترس، زیارت او را ترک کند، (بعدها) آنقدر حسرت خواهد خورد که آرزو می‌کند ای کاش قبرش در نزدیکی او بود. آیا دوست نداری که خداوند پیکر و شبح تو را در زمره کسانی ببیند که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برایشان دعا می‌کند؟ آیا دوست نداری که فردا از کسانی باشی که فرشتگان با آنها دست می‌دهند و مصافحه می‌کنند؟ آیا دوست نداری که فردای قیامت از

جمله کسانی باشی که هیچ بار گناهی بر دوش ندارند تا مجازات شوند؟ آیا دوست نداری که از گروهی باشی که با رسول خدا علیه السّلام دست می‌دهند و مصافحه می‌کنند؟ (1) 45- اسحاق بن عمّار نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: هیچ فرشته‌ای در آسمانها و زمین نیست مگر آنکه از خداوند می‌خواهد که به او اجازه دهد تا قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کند؛ و از همین روی، گروهی (از فرشتگان) برای زیارت او به زمین فرود می‌آیند و گروهی دیگر عروج می‌کنند.

(1) 46- داود رقّی گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: خداوند مخلوقاتی از نظر تعداد افزونتر از فرشتگان نیافریده است، براستی که در هر شامگاه هفتاد هزار فرشته از آسمان فرود می‌آیند، و آن شب را بر گرد خانه خدا طواف می‌کنند، و بعد از طلوع فجر به زیارت قبر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روانه می‌شوند و بر آن حضرت سلام می‌کنند، و سپس به زیارت قبر امیر المؤمنین علی علیه السّلام می‌شتابند و بر آن حضرت درود می‌فرستند، سپس به زیارت قبر امام حسن علیه السّلام می‌روند و بر آن جناب سلام می‌کنند، آنگاه به زیارت قبر امام حسین علیه السّلام می‌شتابند و درود خود را نثار او می‌سازند، و پیش از طلوع آفتاب به آسمان عروج می‌کنند. آنگاه هفتاد هزار فرشته روز به زمین فرود می‌آیند و تا ساعتی پیش از غروب آفتاب به طواف خانه خدا مشغول می‌گردند، سپس به زیارت قبر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم می‌روند و درود خود را نثار او می‌کنند، سپس به زیارت قبر امیر المؤمنین علی علیه السّلام رفته و بر او درود می‌فرستند، پس از آن عازم زیارت قبر امام حسن مجتبی علیه السّلام شده و بر او سلام می‌کنند، سپس به زیارت قبر امام حسین علیه السّلام نایل می‌گردند و بر او درود می‌فرستند، و پیش از آنکه

آفتاب غروب کند به آسمان عروج می‌کنند.

(1) 47- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: در فاصله قبر امام حسین علیه السّلام تا آسمان هفتم، محلّ رفت و آمد فرشتگان است.

(2) 48- حنان بن سدیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: او را زیارت کنید- یعنی قبر امام حسین علیه السّلام- و در حقّ آن حضرت جفا مکنید (زیارت او را ترک نکنید)، زیرا او سالار شهیدان و سرور جوانان بهشت است.

(3) 49- ربعی بن عبد اللَّه می‌گوید که در مدینه به امام صادق علیه السّلام

عرض کردم: قبور شهدا در کجا قرار دارد؟ فرمود: مگر در نزد شما قبر امام حسین علیه السّلام بزرگترین و بهترین شهدا نیست؟! سوگند به آن که جانم در دست (قدرت) اوست، همانا در اطراف قبر او چهار هزار فرشته که ژولیده موی و غبار آلودند و تا روز قیامت بر آن حضرت می‌گریند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 256
(1) 50- امّ سعید احمسیّه می‌گوید: در خدمت امام صادق علیه السّلام بودم و قبلا شخصی را فرستاده بودم تا چهارپایی را برای زیارت قبور شهدا اجاره کند، حضرت فرمود: چه چیزی شما را از زیارت سالار شهیدان منع می‌کند؟! عرض کردم: فدای تو گردم! او کیست؟! فرمود: او حسین بن علی علیه السّلام است. عرض کردم: کسی که او را زیارت می‌کند چه پاداشی دارد؟ فرمود: (ثواب) یک حج و یک عمره، و از خیرات و برکات چنین و چنان و با دست مبارک خود تا سه فضیلت را بر شمرد.
(2) 51- امّ سعید احمسیّه می‌گوید که: به خدمت امام صادق علیه السّلام شرفیاب شده بودم که کنیز من آمد و گفت: چهارپا را آماده کردم. حضرت فرمود: ای ام سعید! بگو داستان این چهارپا چیست؟! و می‌خواهی به کجا بروی؟ عرض کردم: می‌خواهم به زیارت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 257
قبور شهدا بروم. فرمود: به من بگو که چرا کار شما مردم عراق این گونه شگفت انگیز شده است که از راههای دور و طولانی به زیارت شهدا می‌آیید، ولی زیارت قبر سالار شهیدان را (که به شما بسی نزدیک است) ترک می‌کنید و به زیارتش نمی‌روید؟ این زن می‌گوید که: عرض کردم: سالار شهیدان کیست؟ فرمود: حسین بن علی علیه السّلام، عرض کردم: من یک زن هستم! فرمود: هیچ باکی بر تو نیست که رفته و او را زیارت کنی. عرض کردم: چه ثوابی از زیارت او نصیب ما می‌شود؟ فرمود:
(ثواب) زیارت او با (ثواب) یک حج و یک عمره و اعتکاف دو ماه در مسجد الحرام و روزه آن دو ماه برابری می‌کند.
(1) 52- هارون بن خارجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: حسین بن علی علیه السّلام می‌فرمود: من کشته گریه‌ام، با دلی اندوهگین و قلبی سرشار از غم شهید شدم، و شایسته (لطف) خداوند چنان است که هر غم زده‌ای که به زیارت من می‌آید، او را شاد و خوشحال به خانواده‌اش باز گرداند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 258
(1) 1- حسن بن علی وشّاء نقل کرده است که از امام رضا علیه السّلام پرسیدم: ثواب کسی که به زیارت قبر یکی از ائمّه برود، چیست؟ فرمود: ثوابش مانند ثواب زیارت قبر امام حسین علیه السّلام است. عرض کردم: کسی که به زیارت حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام برود چه ثوابی دارد؟ فرمود: ثوابش، ثواب کسی است که به زیارت قبر امام حسین علیه السّلام برود.
(2) 2- علیّ بن مهزیار نقل کرده است که به امام جواد علیه السّلام عرض کردم: ثواب کسی که قبر امام رضا علیه السّلام را زیارت کند چیست؟ فرمود: به خدا سوگند ثوابش بهشت خواهد بود.
(3) 3- احمد بن محمد بن ابی نصر بزنطی نقل کرده است که: در نامه امام رضا علیه السّلام خواندم: به شیعیان من بگوئید که (ثواب) زیارت من در پیشگاه خداوندی برابر با هزار حج است. راوی می‌گوید که: (از روی تعجّب) به حضرت جواد علیه السّلام عرض
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 259
کردم: هزار حج؟! فرمود: آری به خدا سوگند، بلکه یک میلیون حج برای کسی که با شناخت حق آن حضرت او را زیارت کند.
و امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که قبر یکی از ما (ائمّه) را زیارت کند، مانند آن است که قبر امام حسین علیه السّلام را زیارت کرده باشد.

ثواب زیارت قبر فاطمه دختر امام موسی بن جعفر علیهم السّلام در قم

(1) 1- سعد بن سعد نقل کرده است که از امام رضا علیه السّلام در باره (زیارت قبر) فاطمه دختر حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام پرسیدم، فرمود: کسی که قبر او را زیارت کند، پاداشش بهشت است.

ثواب زیارت قبر عبد العظیم حسنی در شهر ری

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 260
(1) 1- محمد بن یحیی عطّار از مردی از اهالی شهر ری- که به خدمت حضرت امام هادی علیه السّلام شرفیاب شده بود- نقل کرده است که: به خدمت امام هادی علیه السّلام رسیدم.
حضرت فرمود: کجا بودی؟ عرض کردم: از زیارت قبر امام حسین علیه السّلام بر می‌گردم.
فرمود: اگر قبر عبد العظیم را- که در نزد شما قرار دارد- زیارت می‌کردی، براستی مانند کسی بودی که قبر حسین بن علی علیه السّلام را زیارت کرده باشد.

ثواب کسی که توان نیکی کردن به اهل بیت علیهم السّلام و زیارت آنان را ندارد و بجای آنان به دوستان شایسته آنها نیکی کند و آنها را زیارت نماید

(2) 1- احمد بن محمد بن عیسی با سندی که خود ذکر کرده است از امام صادق علیه السّلام روایت می‌کند که فرمود: هر کس که نمی‌تواند نسبت به ما اظهار محبت کند، بر اوست که به دوستان صالح ما نیکی و محبت روا دارد؛ و کسی که نمی‌تواند به زیارت ما بیاید به زیارت دوستان شایسته ما بشتابد که در این صورت ثواب زیارت ما برای او ثبت خواهد شد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 261

ثواب اظهار محبت و نیکی کردن به امام علیه السّلام

(1) 1- اسحاق بن عمّار نقل کرده می‌گوید: از امام صادق علیه السّلام پرسیدم: معنی آیه شریفه (آیه 245 از سوره بقره) «کیست آنکه به خدا وام دهد، وام نیکوئی، پس خداوند آن را برای او چندین برابر کند» چیست؟ فرمود: اظهار محبّت و نیکی کردن به امام است.
*- و به سند دیگر باز از اسحاق بن عمّار همین حدیث روایت شده است.

(2) 1- اسماعیل بن ابی زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اهل قرآن پس از پیامبران و فرستادگان خدا در بالاترین درجه آدمیان قرار دارند، پس اهل قرآن را کوچک مشمارید و حقوقشان را
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 262
اندک نپندارید زیرا در نزد خدا دارای مقامی والا و ارجمند می‌باشند.
ثواب ختم قرآن در مکّه
(1) 1- ابو حمزه از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قرآن را در مکه یا کمتر یا بیشتر از آن در روز جمعه ختم کند، خداوند ثواب همه نیکیهائی که از اولین جمعه دنیا تا آخرین جمعه آن هست در نامه اعمال او ثبت می‌فرماید، و چنانچه قرآن را در روزهای دیگر ختم کند، همین پاداش برای او خواهد بود.

ثواب فراگیری قرآن چه به آسانی و چه به سختی

(2) 1- صباح بن سیابه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر کس قرآن را به سختی یاد بگیرد دو اجر خواهد داشت، و کسی که (فراگیری) قرآن برای او آسان باشد با نیکوکاران (محشور) خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 263

(1) 1- منهال قصّاب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: چون جوان با ایمانی قرآن را تلاوت کند، قرآن با گوشت و خون او بیامیزد و خداوند او را با فرشتگانی که سفیر حضرت حقّند و بزرگوار و نیکوکارند همراه کند، و قرآن در روز قیامت از رفتن او در آتش جهنّم جلوگیری می‌کند و می‌گوید: پروردگارا! هر خدمتکاری بجز خادم من دستمزد خویش را گرفته است، پس گرامیترین بخششهای خود را بر او ارزانی دار، پس خداوند دو جامه از جامه‌های بهشتی بر اندام او می‌پوشاند، و تاج کرامت بر سر او نهاده می‌شد، آنگاه به قرآن خطاب می‌شود که: آیا تو را به خاطر این جوان خشنود ساختیم؟ و قرآن در پاسخ می‌گوید: پروردگارا! من بیش از این (از رحمت

تو) در باره او آرزو داشتم، پس امان نامه‌ای را به دست راست، و منشور جاودانگی او در بهشت در دست چپ او قرار می‌دهند، وارد بهشت می‌شود و به او گفته می‌شود: بخوان و یک درجه بالا برو، و به قرآن خطاب می‌شود: آیا او را به پاداشی که می‌خواستی نواختیم، و تو را از این موهبت خشنود ساختیم؟ قرآن در پاسخ می‌گوید: آری ای خداوندگار من! امام علیه السّلام فرمود: کسی که آن را زیاد بخواند، و علیرغم سختیهایی که دارد (قرآن) را به خاطر بسپارد، خداوند دو بار این پاداش را به او عنایت فرماید.

ثواب کسی که قرآن را در حال ایستاده و نشسته در نماز تلاوت کند، و کسی که در غیر از نماز تلاوت کند

(1) 1- عبد اللَّه بن سلیمان از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قرآن را به حالت ایستاده در نماز بخواند، خداوند به هر حرفی از آن صد حسنه برای او می‌نویسد؛ و هر کس آن را در حال نشسته در نماز بخواند خداوند به ازای هر حرفی پنجاه حسنه برای او ثبت می‌فرماید؛ و هر کس قرآن را خارج از نماز بخواند،

خداوند به ازای هر حرف آن ده حسنه برای او می‌نگارد.

ثواب تلاوت صد تا پانصد آیه قرآن در نماز شب

(1) 1- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس صد آیه قرآن به هنگام نماز شب بخواند، خداوند ثواب عبادت تمامی آن شب را به او کرامت کند؛ و هر کس دویست آیه از قرآن را در غیر نماز شب بخواند، خداوند قنطاری از حسنات در لوح (به نام او) ثبت خواهد کرد، که هر قنطار یک هزار و دویست اوقیه، و هر اوقیه بزرگتر از کوه احد است.

(2) 1- فضیل بن یسار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: حافظ قرآن و عمل‌کننده به آن، همنشین با فرشتگان کرام و شایسته حضرت حق می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 266

ثواب آن که با زحمت بکوشد تا قرآن را به خاطر بسپارد و آن که پیش از خواب یک سوره از قرآن را بخواند

(1) 1- فضیل بن یسار گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که می‌کوشد تا قرآن را با زحمت بسیار حفظ کند، دارای دو پاداش است، و فرمود: چه چیزی مانع می‌شود تا بازرگانی که در بازار مشغول به تجارت است، پس از مراجعت به خانه و پیش از خواب سوره‌ای از قرآن بخواند، تا به ازای هر آیه‌ای که تلاوت می‌کند ده حسنه برای او ثبت و ده گناه از او پاک گردد؟!

ثواب کسی که قرآن را از اول تا به آخر تلاوت کند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 267
(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم سؤال شد:
کدامیک از مردان بهترند؟ فرمود: آن که چون فرود آید، کوچ کند. سؤال شد: ای رسول خدا! او کیست؟ فرمود: آن کسی که چون از اول قرآن شروع به تلاوت می‌کند آن را تا به پایان رساند و ختم کند، خواسته چنین شخصی حتما در نزد خداوند مستجاب است.

(2) 1- معاوية بن عمّار از امام صادق عليه السّلام روايت كرده است كه فرمود: هر كس قرآن را بخواند، بی‌نياز گردد، و پس از آن ديگر نيازی پيدا نمی‌كند (و اگر قرآن چنين نكند) هيچ چيز ديگر او را بی‌نياز نخواهد كرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 268
(1) 1- یعقوب بن یزید، از مردی عامی- بدون ذکر نام سایر راویان پیش از خود- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس قرآن را از رو بخواند، از چشم خویش بهره‌مند خواهد شد و عذاب پدر و مادر او را تخفیف می‌دهند اگر چه کافر باشند.
(2) 2- و به همین سند، بدون ذکر نام راویان، از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: (تحمل) هیچ چیزی بر شیطان دشوارتر از تلاوت قرآن از روی آن نیست.

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص268

ثواب بودن قرآن در خانه

(3) 1- حمّاد بن عیسی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که فرمود: من دوست دارم که در خانه قرآن باشد، زیرا خداوند بوسیله آن شیطان را می‌راند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 269
(1) 1- سعد بن طریف از امام محمد باقر علیه السّلام، و آن حضرت از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هر کس در یک شب ده آیه از قرآن را بخواند در شمار غافلان درنیاید؛ و اگر پنجاه آیه آن را بخواند، در گروه ذاکران به حساب آید؛ و اگر صد آیه بخواند از زمره عابدان (یا نمازگزاران) محسوب گردد؛ و اگر دویست آیه را تلاوت کند، از گروه خداترسان باشد؛ و اگر سیصد آیه را بخواند، در ردیف رستگاران قرار گیرد؛ و اگر پانصد آیه را تلاوت کند، از جمله مجتهدان محسوب می‌شود؛ و اگر هزار آیه بخواند، ثواب انفاق پانصد هزار مثقال طلا (قنطار) که هر مثقالی معادل بیست و چهار قیراط و هر قیراطی- که کوچکترین آن به اندازه کوه احد و بزرگترین آن به مقدار آنچه ما بین زمین و آسمان است- در نامه اعمال او ثبت می‌گردد.

(2) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
هر چیزی بهاری دارد، و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 270
بهار قرآن، ماه رمضان است.

ثواب تلاوت یک صد آیه از قرآن و سپس هفت بار «یا اللَّه» گفتن

(1) 1- علیّ بن اسباط بدون آنکه نام راویان پیش از خود را ذکر کند از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس صد آیه از قرآن بخواند- از هر جای قرآن که خودش بخواهد- و سپس هفت بار «یا اللَّه» بگوید، اگر بخواهد که صخره‌ای را از جای خود برکند به خواست خدا از جای خواهد کند.

(2) 1- حسن بن علی بن ابی حمزه بطائنی از پدرش نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: اسم اعظم خداوندی در امّ الکتاب (سوره حمد) است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 271

ثواب تلاوت سوره بقره و آل عمران

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره بقره و آل عمران را بخواند، این دو سوره در روز قیامت مانند دو قطعه ابر یا دو سایبان بر او سایه می‌افکنند.

ثواب خواندن چهار آیه از اول سوره بقره، و آیة الکرسی و دو آیه بعد از آن، و سه آیه آخر همان سوره

(2) 1- عمرو بن جمیع بدون ذکر نام راویان پیش از خود از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که چهار آیه از اول سوره بقره، و آیة الکرسی را با دو آیه پس از آن، و سه آیه پایانی آن سوره را (با هم) تلاوت کند هیچ

گزندی به جان و مال او نمی‌رسد، و شیطان به او نزدیک نمی‌شود، و قرآن را از یاد نمی‌برد.

ثواب تلاوت آیة الکرسی به هنگام خواب و بعد از هر نماز

(1) 1- ابراهیم بن مهزم از قول مردی روایت کرده است که امام رضا علیه السّلام می‌فرمود: کسی که به هنگام خواب، آیة الکرسی را بخواند، به خواست خدا به بیماری فلج مبتلا نمی‌شود، و کسی که این سوره را در تعقیبات هر نماز بخواند، هیچ گزنده‌ای به او آسیب نمی‌رساند.

ثواب تلاوت سوره نساء در هر جمعه

(2) 1- زرّ بن حبیش از امیر المؤمنین علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که سوره نساء را در هر جمعه بخواند، از فشار قبر در امان خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 273

ثواب تلاوت سوره مائده

(1) 1- ابو الجارود از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که سوره مائده را در هر پنجشنبه تلاوت کند ایمانش به ظلم آلوده نمی‌گردد، و هرگز شرک نخواهد ورزید.

ثواب تلاوت سوره انعام

(2) 1- ابو صالح از ابن عباس نقل کرده است که: اگر کسی سوره انعام را در هر شب تلاوت کند در روز قیامت از زمره کسانی باشد که در امانند، و هرگز آتش جهنّم را به چشم نخواهد دید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 274
و امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: تمام سوره انعام در یک مرتبه نازل شد، و هفتاد هزار فرشته آن را بدرقه کردند تا آنکه بر محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرود آمد، پس آن را بزرگ و گرامی بدارید، چرا که اسم خداوند در هفتاد جای این سوره آمده است، و اگر مردم می‌دانستند که چه‌ها در آن نهفته شده است، هرگز (تلاوت) آن را ترک نخواهند کرد.

ثواب تلاوت سوره اعراف در هر ماه

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره اعراف را در هر ماه تلاوت کند، در روز قیامت از جمله کسانی خواهد بود که خوفی بر ایشان نیست و محزون نخواهند بود، و اگر در هر جمعه آن را بخواند از کسانی خواهد بود که در روز قیامت بر آنان حسابی نیست، و همانا که در این سوره یکی از محکمات قرار دارد پس تلاوت آن را ترک مکنید، زیرا در روز قیامت برای هر کس که آن را تلاوت می‌کند، شهادت خواهد داد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 275

ثواب تلاوت سوره انفال و سوره توبه

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره انفال و سوره برائت را در هر ماه بخواند، هرگز در دل او نفاق راه نیابد و از شیعیان امیر المؤمنین علیه السّلام بشمار آید.

ثواب تلاوت سوره یونس

(2) 1- فضیل رسّان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره یونس را در هر دو یا سه ماه تلاوت کند، بیم آن را نخواهد داشت که مبادا از گروه نادانان باشد، و در روز قیامت از مقرّبان درگاه ربوبی خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 276

ثواب تلاوت سوره هود

(1) 1- فروة بن آجری از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره هود را در هر جمعه بخواند، خداوند متعال در روز قیامت در گروه پیامبران محشورش می‌کند، و در آن روز گناهی بر او دیده نخواهد شد (گناهان او آمرزیده شده است).

ثواب تلاوت سوره یوسف

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره یوسف را در هر روز یا هر شب بخواند، خداوند متعال او را در روز قیامت به زیبائی حضرت یوسف علیه السّلام بر می‌انگیزد، و او را هراس روز قیامت بر نمی‌گیرد، و از جمله بندگان نیکوکار خدا خواهد بود. و نیز فرمود: این سوره در تورات هم آمده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 277

ثواب تلاوت سوره رعد

(1) 1- حسین بن ابی العلاء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره رعد را بسیار بخواند، خداوند هرگز او را به صاعقه هلاک نمی‌سازد هر چند که از دشمنان اهل بیت عصمت و طهارت باشد، و اگر مؤمن باشد (به خدا و رسول و امامت اهل بیت ایمان داشته باشد) خداوند او را بدون حساب وارد بهشت می‌کند، و شفاعت او در باره همه افراد خاندان و برادران (ایمانیش) پذیرفته می‌شود.

ثواب تلاوت سوره ابراهیم و حجر

(2) 1- عنبسة بن مصعب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره ابراهیم و حجر را در هر هفته در رکعتهای اول و دوم نماز بخواند، هرگز گرفتار تنگدستی و دیوانگی و مصیبت نمی‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 278

ثواب تلاوت سوره نحل

(1) 1- محمد بن مسلم از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره نحل را در هر ماه تلاوت کند، از قرض در این دنیا و هفتاد نوع بلا که سبکترین آنها دیوانگی و جذام و پیسی می‌باشد در امان خواهد بود، و در بهشت عدن- که جایگاه میانی بهشت است- مقام خواهد گزید.

ثواب تلاوت سوره بنی اسرائیل

(2) 1- حسین بن ابی العلاء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره بنی اسرائیل را در هر شب جمعه بخواند، نمی‌میرد تا آنکه زمان قائم آل محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را درک کند و از یاران او بشود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 279

ثواب تلاوت سوره کهف

(1) 1- عیسی بن عبد اللَّه، از پدرش، از جدّش، از امیر المؤمنین علی علیه السّلام روایت کرده است که می‌فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که آیه قُلْ إِنَّما أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ ... (آیه 110 از سوره کهف) تا آخر سوره کهف را بخواند مگر اینکه نوری از بستر او تا بیت اللَّه الحرام ساطع می‌گردد، و اگر خود از اهل بیت اللَّه الحرام باشد، برای او نوری است که شعاعش تا بیت المقدس می‌رسد.
(2) 2- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کند که فرمود: هر کس سوره کهف را در هر شب جمعه بخواند، نمی‌میرد مگر (آنکه) شهید (به حساب آید)، و خداوند او را با شهدا بر می‌انگیزد، و روز قیامت در صف شهدا خواهد ایستاد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 280

(1) 1- عمر بن ابان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس بر خواندن سوره مریم مداومت کند، نمی‌میرد مگر آنکه به چیزی که او را در (حفظ) جان و مال و فرزندانش (از دیگران) بی‌نیاز گرداند، برسد، و در آخرت از یاران عیسی بن مریم علیه السّلام بشمار آید، و در آن روز سلطنتی همانند سلطنت سلیمان بن داود علیهما السّلام- در دنیا- به او داده می‌شود.

ثواب تلاوت سوره طه

(2) 1- اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: تلاوت سوره طه را ترک مکنید، زیرا خداوند آن را دوست می‌دارد، و کسی را که آن را تلاوت کند
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 281
دوست خواهد داشت، و کسی که بر خواندن آن مداومت کند خداوند در روز قیامت نامه اعمال او را در دست راستش قرار می‌دهد، و او را در مورد آنچه که در زمان مسلمانی خود انجام داده است مورد محاسبه قرار نمی‌دهد، و در آخرت آنقدر به او پاداش عنایت می‌شود تا خشنود گردد.

ثواب تلاوت سوره انبیاء

(1) 1- فضیل رسّان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره انبیاء را از روی علاقه و رغبت بخواند، مانند کسی خواهد بود که (در بهشت) با همه پیامبران در «جنات النعیم» همدم و همنشین است، و تا زمان حیات با هیبت و شکوه در نظر مردم جلوه می‌کند.

ثواب تلاوت سوره حج

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 282
(1) 1- سوره از قول پدرش، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در هر سه روز یک بار سوره حج را بخواند، پیش از آنکه سال بر او بگذرد به حج بیت اللّه الحرام نایل می‌آید، و چنانچه در سفر حج از دنیا برود وارد بهشت می‌شود. راوی می‌گوید: عرض کردم! اگر این شخص از مخالفان (سنّی مذهب) باشد چطور؟
فرمود: در عذاب او تخفیف داده می‌شود.

ثواب تلاوت سوره مؤمنون

(2) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره مؤمنون را تلاوت کند، خداوند عمر او را با سعادت و نیکبختی به پایان خواهد برد، و چنانچه به خواندن آن در روزهای جمعه مداومت کند جایگاه او در فردوس اعلا در جوار پیامبران و فرستادگان الهی خواهد بود و با آنان همنشین گردد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 283
(1) 1- ابن مسکان روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: اموال و دامن و زنان خود را با تلاوت سوره نور حفظ کنید، زیرا کسی که در هر روز یا هر شب آن را بخواند و تا به هنگام مرگ بر آن مداومت کند هیچ یک از افراد خانواده‌اش به اعمال منافی عفّت (زنا) دچار نمی‌گردد، و پس از مرگ هفتاد هزار فرشته او را تا قبر تشییع کرده، و همه آنها (از درگاه الهی) برای او طلب آمرزش می‌کنند تا او را وارد قبر سازند.

(2) 1- اسحاق بن عمّار روایت کرده است که حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام فرمود: ای فرزند عمار! خواندن سوره تَبارَکَ الَّذِی نَزَّلَ الْفُرْقانَ عَلی عَبْدِهِ (مبارک است خداوندی که قرآن را بر بنده خود «رسول خدا» نازل کرده است) را ترک مکن! زیرا کسی که شبها بر تلاوت آن مداومت کند خداوند هرگز او را عذاب نمی‌کند، و مورد محاسبه قرار نمی‌دهد، و منزلش در فردوس اعلا خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 284

ثواب تلاوت سه سوره طواسین (سوره‌های شعرا و نمل و قصص)

(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سه سوره «طس» را در شب جمعه تلاوت کند از اولیای الهی و در جوار خداوند و حفظ او خواهد بود، و هرگز در دنیا روی رنج و سختی را نخواهد دید، و در آخرت از بهشت آنقدر به او کرامت کنند تا راضی شود بلکه بالاتر از آنچه که رضای اوست (به او عنایت نمایند)، و خداوند صد همسر از حوران بهشتی را نصیب او خواهد کرد.

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: کسی که سوره عنکبوت و روم را در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان تلاوت کند، به خدا سوگند ای
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 285
ابا محمد که او اهل بهشت است و هرگز از این حکم کسی را استثنا نمی‌کنم، و بیمی از آن ندارم که خداوند به خاطر این سوگند، گناهی در نامه اعمال من ثبت کند! و بدرستی که قدر و منزلت این دو سوره در نزد خداوند، والاست «1».

(1) 1- عمرو بن جبیر عرزمی روایت کرده است که پدر او از امام محمد باقر علیه السّلام شنیده است که فرمود: کسی که سوره لقمان را در هر شب تلاوت کند، خداوند در آن شب فرشتگانی بر او می‌گمارد که او را تا به صبح از شرّ ابلیس و دستیارانش محافظت کنند، و اگر این سوره را در روز تلاوت نماید، همان فرشتگان او را تا شامگاهان از شرّ شیطان و دستیارانش بدور نگاه دارند.

_____

(1) فراز پایانی روایت چندان به کلام معصوم علیهم السّلام نمی‌ماند چرا که بوی تجرّی از آن به مشام می‌رسد و این شاید به خاطر سهل انگاری در ضبط کلام معصوم علیه السّلام باشد، و چون در سلسله راویان، روایت حسن بن علی بن ابی حمزه بطائنی- که از واقفیه است- قرار دارد مورد اعتماد بزرگان نیست.

ثواب تلاوت سوره سجده

(1) 1- حسین بن ابی العلاء نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که هفته‌ای یک بار سوره سجده را تلاوت کند، خداوند نامه اعمال او را در دست راستش می‌دهد، و او را مورد محاسبه قرار نمی‌دهد، و از همراهان و همنشینان رسول خدا و خاندانش که درود خدا بر آنها باد، خواهد بود.

(2) 1- عبد اللَّه بن سنان نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره احزاب را بسیار تلاوت کند، روز قیامت در جوار رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و همسرانش خواهد بود،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 287
سپس فرمود: سوره احزاب، رسوائیهای زنان و مردان قریش را بازگو می‌کند.
ای پسر سنان! براستی که سوره احزاب، زنان قریش را- که از نژاد عرب بودند- رسوا کرد، و این سوره از سوره بقره طولانی‌تر بود ولی از آن کاستند و آن را تحریف کردند «1».

---

(1) همان طور که قبلا بارها یاد آور شدیم حسن بن علیّ بن ابی حمزه بطائنی- که راوی اکثر روایات مربوط به ثواب تلاوت سوره‌های قرآنی است- او و پدرش از بزرگان فرقه واقفیه‌اند و بر این باور بوده‌اند که امام موسی بن جعفر علیه السّلام آخرین امام بر حق است و عقیده داشتند که او زنده است و مهدی منتظر (عج) کسی جز او نیست!! نوشته‌اند هنگامی که امام موسی بن جعفر علیه السّلام در زندان هارون بسر می‌برد، اموال فراوانی از وجوهات از قبیل خمس و غیره بعنوان وکلای امام در اختیار عدّه‌ای از جمله علی بن ابی حمزه بطائنی بود که بالغ بر هزاران دینار می‌شد و پس از شهادت امام علیه السّلام بایستی در اختیار حضرت علی بن موسی الرّضا علیه السّلام قرار می‌گرفت ولی آزمندی به مال دنیا موجب شد تا امامت آن حضرت را منکر شوند و آن اموال را بناحق تصاحب کنند، بزرگان ما آنان را امین و مورد اعتماد نمی‌شناسند و گفته‌های آنان را مطابق با واقع نمی‌دانند. در فراز پایانی همین روایت مطلبی وجود دارد که بر تحریف قرآن صحه می‌گذارد! در حالی که قرآن تنها کتاب آسمانی است که از تحریف بدور مانده است زیرا خداوند تبارک و تعالی خود را حافظ آن معرّفی فرموده است إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَ إِنَّا لَهُ لَحافِظُونَ، لذا باید در این گونه روایات به دیده تردید نگریست و بر آنها اعتماد نکرد.
سؤالی که در اینجا قابل طرح است این است که چرا این گونه روایات در کتب بزرگان شیعه راه یافته است و تکلیف کسانی که از روی اعتماد به این بزرگان و آثار آنان، به این گونه روایات که اغلب متضمن ثواب تلاوت سوره‌های قرآنی است عمل کرده و می‌کنند چیست؟! پاسخ این است که ذکر هر روایتی در آثار بزرگان دلیل بر درست بودن آن نیست و به همین

دلیل، سلسله راویان احادیث و روایات را هم ذکر می‌کنند تا کسانی که در علم رجال دستی دارند نسبت به درستی یا نادرستی این قبیل روایات کنکاش کنند؛ و تکلیف کسانی که از روی اعتماد به این قبیل روایات عمل می‌کنند، مشخص است، زیرا بر طبق (قاعده تسامح) در (اخبار من بلغ) اگر کسی به امید ثوابهائی که برای تلاوت سوره‌های قرآنی در این قبیل روایات ذکر شده است، این سوره‌ها را تلاوت کند، ان شاء اللّٰه خداوند رحیم و بخشاینده، آن ثوابها را به او عنایت خواهد فرمود چرا که رحمت حضرت حق بی‌منتهاست و بر اساس (الاعمال بالنیّات) خداوند به نیّت کسی که قرآن را تلاوت می‌کند، می‌نگرد و چنانچه در آن غشی نبیند، او را از ثواب محروم نمی‌کند، ولی هر کلامی را نمی‌توان به معصوم علیه السّلام نسبت داد و بایستی در این موارد بسیار دقیق بود زیرا خدای ناخواسته ممکن است همین مسامحه‌ها اسباب شقاوت آدمی را فراهم سازد، اهمیّت این مسأله به حدّی است که اگر کسی در ماه رمضان مطلب نادرستی را به یکی از معصومین علیهم السّلام نسبت دهد، روزه او باطل می‌شود و مستحقّ کیفر است.
تو خود حدیث مفصّل بخوان از این مجمل!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 288

ثواب تلاوت سوره سبأ و سوره فاطر

(1) 1- ابن اذینه نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس دو سوره سبأ و فاطر را که با کلمه حمد آغاز می‌شوند- به هنگام شب تلاوت کند تمام آن شب را در پناه و امان خداوندی بسر خواهد برد، و چنانچه این دو سوره را در روز بخواند، در آن روز به هیچ چیز ناگوار و ناپسندی گرفتار نخواهد شد، و آنقدر از خیر دنیا و آخرت به او عنایت می‌شود که هرگز بر دلش خطور نکرده، و (حتّی) تصوّر آن را (هم) نمی‌کرده است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 289
(1) 1- ابو بصیر نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: هر چیزی قلبی دارد، و قلب قرآن سوره یاسین است، هر کس آن را پیش از خواب و یا در روز پیش از فرا رسیدن شب تلاوت کند، در آن روز از گروهی که در پناه خداوند و روزی آنان مقرر شده است خواهد بود، و اگر کسی شب هنگام پیش از آنکه بخوابد تلاوت کند، خداوند (برای مراقبت از او) هزار فرشته می‌گمارد تا او را از شرّ هر شیطان رانده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 290
شده و از هر آسیبی مصون بدارند، و اگر در همان روز بمیرد، خداوند او را به پاداش این عمل (تلاوت سوره یاسین) وارد بهشت می‌کند، و به هنگام غسل، سی هزار فرشته (بر جنازه او) حاضر می‌شوند و همه برای او طلب آمرزش می‌کنند، و با حال استغفار او را تا قبر بدرقه می‌کنند، و هنگامی که به خاک سپرده شد، آن فرشتگان در درون قبر او خدا را عبادت می‌کنند و ثواب آن را به او می‌دهند، و (خانه تنگ) قبر او تا آنجا که چشم او کار می‌کند گشاده می‌گردد، و از فشار قبر ایمن می‌شود، و همواره تا به حشر نوری از گور او تا آسمان می‌تابد.
و به هنگامی که خدا او را از قبر برانگیزد، فرشتگان با اویند و او را بدرقه می‌کنند و به رویش لبخند می‌زنند و او را به خیر و نیکی بشارت می‌دهند تا او را از صراط و میزان بگذرانند و او را در جایگاهی قرار دهند که هیچ مخلوقی (جز کرّوبیان و پیامبران الهی) آن مقام و منزلت را نشاید، و او با پیامبران الهی در پیشگاه خداوند می‌ایستد، و با غمگساران غم نمی‌خورد، و با اندوهگینان به اندوه نمی‌نشیند، و با زاری زاری‌کنندگان زاری نمی‌کند.
آنگاه پروردگار تبارک و تعالی به او می‌گوید: ای بنده من! شفاعت کن، که من شفاعت تو را در باره هر کس که خواهی می‌پذیرم، و ای بنده من! از من بخواه، که هر چه خواهی تو را خواهم داد، پس حاجت خود را از خدا می‌طلبد و حاجتش برآورده می‌شود، و شفاعت می‌کند و شفاعت او پذیرفته می‌شود، و مانند دیگران به حساب او نمی‌رسند، و مانند دیگران او را توقیف و بازداشت نمی‌کنند، و چون خوارشدگان زبون و خوار نمی‌گردد، و مکافات گناهان و اعمال ناپسندی که انجام داده است دامنگیر او نمی‌شود، و نامه سر گشاده‌ای به او داده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 291
می‌شود تا از درگاه خدا فرود آید، و همه مردم (با دیدن او) تمام مردم از روی تعجّب (به هم) می‌گویند: خدا پاک و منزّه است! این بنده حتّی یک

گناه هم ندارد، و از همدمان و همراهان محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم (رسول خدا) خواهد بود.
(1) 2- جابر جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کسی که در عمر خود یک بار سوره یاسین را بخواند، خداوند به شماره هر آفریده‌ای در دنیا و در آخرت و آنچه در آسمان است دو میلیون حسنه نوشته و به همین اندازه از گناهانش پاک می‌کند، و دچار تنگدستی و بدهکاری و خانه خرابی و رنج و دیوانگی نشود و جذام و وسواس و (سایر) بیماریهای زیان آور مبتلا نمی‌گردد، و خداوند دشواری مرگ را بر وی آسان می‌کند، و خود کار قبض روحش را به عهده می‌گیرد، و در زمره کسانی خواهد بود که خداوند متعال گشایش روزی و شادمانی او به هنگام مرگ و اسباب خشنودی به پاداشهای اخروی او را تضمین کرده است، و آنگاه خداوند متعال به تمام فرشتگان خود در آسمانها و زمین خطاب می‌کند که: من از این بنده خود راضی شدم، شما هم برای او طلب آمرزش کنید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 292

ثواب تلاوت سوره صافات

(1) 1- حسین بن ابی العلاء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره صافات را در هر روز جمعه بخواند، پیوسته از هر آسیبی در امان می‌باشد و گرفتاریهای دنیوی از او دور می‌شوند، و در دنیا از گشایش و افزونی روزی بهره‌مند می‌گردد، و خداوند او را از جهت مال و فرزند و بدن دچار شرّ شیطان رانده شده و یا ستمگر بدخو نمی‌کند، و چنانچه در همان روز یا در همان شب بمیرد، خداوند او را شهید برانگیزد و شهید بمیراند و او را با شهیدان در یک درجه و مقام در بهشت جا می‌دهد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 293
(1) 1- جبیر عرزمی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: هر کس در شب جمعه سوره ص را تلاوت کند، به قدری از خیر دنیا و آخرت به او کرامت کنند که جز به پیامبری مرسل و یا فرشته‌ای مقرّب به دیگری داده نمی‌شود، و خداوند او را و هر کس از افراد خاندانش را- که دوست داشته باشد- وارد بهشت می‌کند، حتّی خدمتکاری را که پرستاری او را بر عهده داشته است گر چه از افراد خانواده‌اش یا از کسانی که حقّ شفاعت در مورد آنان داشته است نباشد.

(2) 1- هارون بن خارجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره زمر را تلاوت کند و آن را آسان قرائت کند، خداوند شرف دنیا و آخرت را به او
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 294
کرامت فرماید، و او را بدون مال و منال و خویشان و وابستگان عزیز می‌گرداند، به طوری که هر که او را ببیند بزرگش می‌دارد و احترامش می‌گذارد، و خداوند بدن او را بر آتش جهنّم حرام می‌کند، و در بهشت هزار شهر برای او می‌سازد، که هر شهری هزار کاخ، و در هر کاخی یک صد حوریه است، و علاوه بر آن برای او دو چشمه روان و دو چشمه جوشان و دو چشمه‌ای که از شدّت زلالی و صاف بودن آب آنها به سیاهی می‌زند، و حورانی پرده‌نشین، و باغهائی که دارای اقسام نعمتها و درختها و میوه‌هاست و از هر میوه‌ای دو نوع.

ثواب تلاوت سوره مؤمن

(1) 1- ابو الصباح کنانی روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: اگر کسی هر شب سوره حم مؤمن را تلاوت کند، خداوند تمام گناهانش را خواهد آمرزید، و او را با تقوا گرداند، و آخرت را برای او بهتر (و راحت‌تر) از دنیا قرار دهد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 295
(1) 1- ذریح محاربی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره حم سجده را بخواند، در روز قیامت برای او نوری می‌شود که شعاع آن- تا جایی که چشم می‌بیند- امتداد می‌یابد، و همچنین مایه خوشحالی و شادمانی او در آن روز می‌شود، و در این دنیا طرز زندگانی او مورد ستایش و غبطه دیگران قرار می‌گیرد.

ثواب خواندن سوره حم عسق (شوری)

(2) 1- سیف بن عمیره روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که بر تلاوت سوره حم عسق (سوره شوری) مداومت کند خداوند در روز قیامت او را با سیمائی همچون برف (سفید) یا آفتاب فروزان برمی‌انگیزد تا در پیشگاه خداوند متعال بایستد و خداوند او را مورد خطاب قرار می‌دهد که: ای بنده من! بر تلاوت سوره حم عسق مداومت کردی در حالی که از ثواب آن بی‌خبر بودی! اگر می‌دانستی که این
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 296
(سوره) چه سوره‌ای است و ثواب تلاوت آن چه اندازه است از خواندن آن خسته نمی‌شدی، و من اینک تو را از پاداش و اجری که داری آگاه می‌سازم، آنگاه فرمان می‌راند که او را وارد بهشت کنید، و در بهشت کاخی از یاقوت سرخ از آن اوست که درها و ایوانها و پلّه‌های آن همه از همان یاقوت سرخ است، و درون آن از بیرون آن پیدا، و بیرون آن از درون آن هویداست؛ و برای او در آن کاخ هزار کنیز زن و هزار غلام نوجوان که جاودانه در آن قصر (در خدمت او) باشند، همانها که خداوند متعال (در قرآن) آنان را وصف کرده است.

ثواب تلاوت سوره زخرف

(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که بر تلاوت سوره حم زخرف مداومت کند، خداوند او را از گزند حشرات زمین، و فشار قبر در امان دارد تا هنگامی که در پیشگاه خداوند بایستد، آنگاه آن سوره می‌آید و به ستور خداوند او را وارد بهشت می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 297

ثواب تلاوت سوره دخان

(1) 1- ابو حمزه روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: هر کس سوره دخان را در نمازهای واجب و مستحب خود تلاوت کند، خداوند در روز قیامت او را با امان یافتگان (از عذاب جهنّم) بر می‌انگیزد، و در سایه عرش خود جای می‌دهد، و کار حساب او را بر او آسان می‌گیرد، و نامه عملش را در دست راستش قرار می‌دهد.

ثواب تلاوت سوره جاثیه

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: ثواب کسی که سوره جاثیه را تلاوت کند این است که هرگز آتش جهنّم را نمی‌بیند، و صدای (هراسناک) آن را نمی‌شنود، و با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم محشور می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 298

ثواب تلاوت سوره احقاف

(1) 1- عبد اللَّه بن ابی یعفور روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس در هر شب یا در هر هفته سوره احقاف را تلاوت کند، خداوند او را در دنیا مبتلا به ترس و وحشت نکند، و به خواست خدا از دلهره و تشویش روز قیامت در امان خواهد بود.

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: سوره‌هائی که با حم آغاز می‌شود (به منزله) گلهای خوشبوی قرآن هستند، پس هر زمان که آنها را تلاوت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 299
کردید، خدا را بسیار حمد و سپاس بگوئید به خاطر توفیقی که در تلاوت آنها داشته‌اید، و چون بنده‌ای این سوره‌ها را تلاوت می‌کند از دهانش چیزی خوشبوتر و پاکیزه‌تر از مشک ناب و عنبر بیرون می‌آید، و براستی که خداوند تلاوت‌کننده آن سوره‌ها را و همسایه و دوستان و آشنایان و تمام خویشان و افراد نزدیک به او را مورد رحمت خود قرار می‌دهد، و در روز قیامت عرش و کرسی و فرشتگان مقرّب خداوند برای او طلب آمرزش می‌کنند.

ثواب تلاوت سوره محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم

(1) 1- ابو بصير روايت كرده است كه امام صادق عليه السّلام فرمود: هر كس سوره «الّذين كفروا» را بخواند، هرگز شک و ترديد در دلش راه نمى‌يابد، و هيچ گاه به دينش مردّد و دو دل نخواهد شد، و خداوند هيچ وقت او را به تنگدستى و ترس از سلطان (ستمگر زمان) مبتلا نمى‌كند، و تا هنگام مرگ از شک و كفر در امان خواهد ماند، و چون از دنيا برود خداوند هزار فرشته را بر قبر او مى‌گمارد تا براى او نماز بجاى آورند و
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 300
ثواب نمازشان براى او باشد، و (هنگامى كه در صور مى‌دمند) با او همراه مى‌شوند تا او را در پيشگاه خداوند متعال در جايگاه ايمنان (از آتش دوزخ) جاى دهند، و (از آن پس) در امان خداوند و امان رسول خدا محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره فتح

(1) 1- عبد اللَّه بن بکیر از قول پدرش نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: اموال و زنان و بردگان خود را با خواندن سوره فتح (انّا فتحنا) از نابودی حفظ کنید، زیرا اگر کسی بر تلاوت این سوره مداومت کند، در روز قیامت از سوی خداوند مورد خطاب قرار می‌گیرد به طوری که همه مردم بشنوند که: تو از بندگان خاص و با اخلاص منی (و به فرشتگان فرمان می‌رسد) او را به بندگان شایسته من ملحق کنید و در جنّات النّعیم (بهشت جاوید) جای دهید و از شربت ناب سر به مهری که با کافور بهشتی در آمیخته است، سیرابش سازید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 301

ثواب تلاوت سوره حجرات

(1) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره حجرات را در هر شب و یا در هر روز تلاوت کند، از زائران رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره ق

(2) 1- ابو حمزه ثمالی روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: هر کس سوره ق را در نمازهای واجب و مستحب خود بطور دائم بخواند، خداوند روزی او را وسعت می‌بخشد، و نامه اعمال او را در دست راستش قرار می‌دهد، و حساب او را آسان می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 302

ثواب تلاوت سوره ذاریات

(1) 1- داود بن فرقد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره «و الذّاریات» را در روز یا به هنگام شب تلاوت کند خداوند به وضع معاش او سامان می‌دهد، و بر روزی او وسعت می‌بخشد، و (خانه تاریک) قبر او را با چراغی- که تا روز قیامت می‌درخشد- روشن و منوّر می‌سازد.

ثواب تلاوت سوره طور

(2) 1- محمد بن مسلّم روایت کرده است که امام باقر و امام صادق علیهما السّلام فرمودند: هر کس سوره «و الطّور» را تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را به او عطا می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 303

ثواب تلاوت سوره «و النّجم»

(1) 1- یزید بن خلیفه روایت کرده که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس در هر روز یا هر شب بر تلاوت سوره «و النجم» مداومت کند، در میان مردم با ستایش آنها زندگی کرده، و گناهانش آمرزیده خواهد شد، و مورد محبت مردم قرار خواهد گرفت.

ثواب تلاوت خواندن سوره اقتربت (سوره قمر)

(2) 1- یزید بن خلیفه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره «اقتربت السّاعه» را بخواند، خداوند او را در روز قیامت در حالی که بر یکی از شتران بهشت سوار است از قبر برمی‌انگیزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 304

ثواب تلاوت سوره الرّحمن

(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: مداومت بر تلاوت سوره الرحمن را ترک مکنید، زیرا این سوره در دلهای مردم منافق و دو رو قرار نمی‌گیرد، و پروردگار توانا در روز قیامت او را به صورت انسانی هر چه زیباتر و خوشبوتر می‌آورد، تا در جایی که هیچ کس را در پیشگاه الهی آن قرب و نزدیکی نباشد بایستد، سپس خداوند به او می‌فرماید: کیانند آنان که تو را در نماز می‌خواندند و تلاوت تو (در دنیا) کردند؟ عرض می‌کند: بار الها! فلان و فلان (اسامی افراد را ذکر می‌کند)، پس (به امر خداوند) رخساره آنها سپید و فروزان می‌گردد، و به آنان خطاب می‌فرماید: شفاعت کنید در حقّ هر که خواهید، و آنها شفاعت می‌کنند تا اینکه کسی نماند که شفاعتش نمایند، سپس خداوند می‌فرماید: وارد بهشت شوید و در هر جای آن که خواستید اقامت کنید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 305
(1) 2- هشام یا یکی از یاران ما از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره الرّحمن را تلاوت کند و پس از قرائت هر «پس کدامین آیات و نشانه‌های خدا را (باور ندارید) و تکذیب می‌کنید»، بگوید: «من هیچ یک از آیات و نشانه‌های تو را ای پروردگار من تکذیب نمی‌کنم»، اگر این سوره را شب هنگام خوانده باشد و همان شب بمیرد، شهید از دنیا رفته باشد؛ و اگر آن را در روز تلاوت کند و همان روز از دنیا برود (باز هم) شهید مرده است.

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که در هر شب جمعه سوره واقعه را تلاوت کند، خداوند او را دوست می‌دارد و محبّت او را در دل تمام مردم قرار می‌دهد، و در دنیا هرگز روی بدبختی و تنگدستی را نبیند، و هیچ آسیبی از آسیبهائی که مخصوص دنیاست به او نمی‌رسد، و از همراهان و همنشینان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 306
امیر مؤمنان علی علیه السّلام می‌گردد. و این سوره تنها به آن حضرت اختصاص دارد و دیگران با او در این فضیلت شریک نیستند.
(1) 2- محمد بن حمزه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که مشتاق است تا بهشت و چگونگی آن را دریابد سوره واقعه را تلاوت کند، و هر کس دوست دارد تا دوزخ و چگونگی آن را دریابد سوره لقمان را قرائت نماید.
(2) 3- زید شحّام روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که هر شب پیش از خواب سوره واقعه را تلاوت نماید، خداوند متعال را در حالی ملاقات می‌کند که رخسارش چون قرص ماه شب چهاردهم درخشان است.

(3) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 307
حدید و مجادله را همیشه در نماز واجب تلاوت نماید، خداوند او را تا به هنگام مرگ عذاب نمی‌کند، و هیچ پی‌آمد ناخوشایندی را در جان خود و خاندان خود نخواهد دید، و عیب و خللی نیز در بدن او راه نیابد.

ثواب تلاوت سوره حشر

(1) 1- ابیّ بن کعب نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس سوره حشر را تلاوت کند، هیچ آفریده‌ای نمی‌ماند، از دوزخ گرفته تا عرش و کرسی و حجابها و آسمانهای هفتگانه و زمینهای هفت طبقه و هوا و باد و پرندگان و درختان و کوهها و آفتاب و ماه و فرشتگان مگر اینکه برای او طلب آمرزش کنند؛ و اگر در همان روز و یا شبی که این سوره را تلاوت کرده است بمیرد، شهید از دنیا رفته است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 308
(1) 1- ابو حمزه ثمالی از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره ممتحنه را در نمازهای واجب و مستحبّ خود تلاوت کند، خداوند قلب او را به ایمان می‌آزماید، و چشم او را نورانی می‌سازد، و او و فرزندان او هرگز به تنگدستی و جنون دچار نمی‌گردند.

ثواب تلاوت سوره صف

(2) 1- ابو بصیر از امام باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که سوره صف را قرائت کند و بر تلاوت آن در نمازهای واجب و مستحبّ خود مداومت نماید، خداوند او را با فرشتگان و پیامبران مرسل خود در یک صف قرار می‌دهد، إن شاء اللّه.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 309
(1) 1- منصور بن حازم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: از جمله واجبات بر هر فرد با ایمانی- که از پیروان و شیعیان ما باشد- این است که در هر شب جمعه، سوره جمعه و سوره سَبِّحِ اسْمَ رَبِّکَ الْأَعْلَی را (در نماز) تلاوت کند، و در نماز ظهر جمعه سوره جمعه و منافقین را بخواند- پس اگر چنین کند- گوئی که عمل رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را انجام داده است و ثواب و پاداش او در نزد خداوند، بهشت خواهد بود.

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس سوره تغابن را در نماز واجب خود تلاوت کند، این سوره در روز قیامت شفیع او خواهد شد، و (به منزله) شاهد عادلی است در نزد کسی که شهادتش را قبول می‌کند، و تا هنگامی که وارد بهشت شود از او جدا نمی‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 310
(1) 2- جابر روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: هر کس پیش از آنکه بخوابد تمام مسبّحات را- یعنی سوره‌هائی که با «سبّح» یا «یسبّح» آغاز می‌شود- تلاوت نماید تا قائم آل محمد علیه السّلام را درک نکند نمی‌میرد، و اگر بمیرد در جوار رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم خواهد بود.

(2) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره طلاق و تحریم را در نمازهای واجب خود تلاوت کند، خداوند مانع از آن می‌شود که در روز قیامت از کسانی باشد که هراسناک و غمناکند، و از آتش دوزخ و آسیب آن در امان خواهد بود، و خداوند او را به خاطر خواندن این دو سوره و مراقبتی که نسبت به آنها داشته است به بهشت می‌برد، چرا که این دو سوره متعلق به رسول اللَّه صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم است.

ثواب تلاوت سوره تبارک (ملک)

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 311
(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس پیش از آنکه بخوابد سوره تَبارَکَ الَّذِی بِیَدِهِ الْمُلْکُ را در نماز واجب خود تلاوت کند، تا صبح (روز بعد) در امان خدا خواهد بود، و در روز قیامت نیز در امان اوست تا وارد بهشت شود.

ثواب تلاوت سوره ن و القلم

(2) 1- علیّ بن میمون صائغ روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره ن و القلم را در نماز واجب یا مستحب تلاوت کند خداوند متعال او را از تنگدستی حفظ می‌کند، و هنگامی که بمیرد به او پناه می‌دهد (تا در امان باشد) از فشار قبر.

(3) 1- جابر روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: سوره حاقّه را بسیار
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 312
بخوانید، زیرا تلاوت آن در نمازهای واجب و مستحب از نشانه‌های ایمان به خدا و رسول خداست، چون این سوره در شأن امیر مؤمنان علی علیه السّلام و (مذمّت) معاویه نازل شده است، و کسی که این سوره را تلاوت می‌کند دین خود را از دست نمی‌دهد تا روزی که به دیدار خدا می‌شتابد.

ثواب تلاوت سوره سأل سائل (معارج)

(1) 1- جابر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: سوره «سأل سائل» را زیاد تلاوت کنید، که هر کس چنین کند خداوند در روز قیامت از گناهان او بازخواست نکند، و او را در بهشت همنشین رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و اهل بیت او نماید، ان شاء اللّه.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 313
(1) 1- حسین بن هاشم روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که به خدا ایمان دارد و قرآن را تلاوت می‌نماید، سوره إِنَّا أَرْسَلْنا نُوحاً إِلی قَوْمِهِ را ترک نمی‌کند، پس هر بنده‌ای که برای پاداش الهی و با صبر یک بار آن را در نماز واجب و یا مستحب تلاوت نماید، خداوند در روز قیامت او را در جایگاه نیکوکاران قرار دهد، و صرف نظر از بهشتی که در آن ساکن است سه باغ دیگر (از باغهای) بهشتی را به او عطا می‌کند، و دویست حوریّه باکره و چهار هزار حوریّه شوهر دیده را به همسری وی درآورد ان شاء اللّه.

(2) 1- حنان بن سدیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره قُلْ أُوحِیَ إِلَیَ را بسیار تلاوت کند، هیچ وقت دچار چشم زخم و دمیدن (بر گره) و جادو و فریب جن نمی‌شود، و با رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم خواهد بود، و می‌گوید:
پروردگارا! من جز این مقام و منزلت چیز دیگری نمی‌خواهم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 314

ثواب تلاوت سوره مزّمّل در نماز عشا

(1) 1- منصور بن حازم روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس سوره مزّمّل را در نماز عشا یا در آخر شب تلاوت کند، شب و روز به همراهی سوره مزّمّل برای او شهادت می‌دهند، و خداوند او را با (بهره‌گیری از) یک زندگی پاک و شایسته زنده می‌دارد و او را به مرگی که شایسته و سزاوار (اوست) بمیراند.

(2) 1- محمد بن مسلّم روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: هر کس در نماز واجب خود سوره مدّثّر را تلاوت نماید، بر خداوند است که او را با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و در مرتبه او قرار دهد، و در زندگانی این دنیا هرگز بدبختی دامنگیر او
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 315
نشود ان شاء اللّه.

ثواب تلاوت سوره قیامت

(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که بر تلاوت سوره «لا اقسم» مداومت کرده و به (مفاهیم) آن عمل نماید، خداوند او را با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و با زیباترین سیما از قبر برمی‌انگیزد، و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم او را مژده می‌دهد، و به رویش لبخند می‌زند تا از صراط و میزان عبور کند.

ثواب تلاوت سوره انسان

(2) 1- جبیر عرزمی روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که سوره هَلْ أَتی عَلَی الْإِنْسانِ را در بامداد هر پنجشنبه بخواند، خداوند هشتصد حوری
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 316
باکره و چهار هزار حوری شوهر دیده، و جز اینها (باز) از حور العین دیگر نیز به همسری او در آورده و (در بهشت) همراه با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم باشد.

(1) 1- حسین بن عمرو رمّانی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره وَ الْمُرْسَلاتِ عُرْفاً را بخواند، خداوند در میان او و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم رابطه آشنائی بوجود آورد. و کسی که سوره عَمَّ یَتَساءَلُونَ را تلاوت کند و هر روز بر قرائت آن مداومت نماید، آن سال را به پایان نمی‌برد مگر آنکه به زیارت خانه خدا مشرّف شود ان شاء اللّه. و کسی که سوره نازعات را بخواند نمی‌میرد مگر سیراب، و در قیامت محشور نمی‌گردد مگر سیراب، و وارد بهشت نمی‌شود مگر آنکه سیراب باشد «1».

---

(1) همان طور که عطش نشانه نیاز و نیازمندی است، سیراب بودن نشانه بی‌نیازی تواند بود.

ثواب تلاوت دو سوره عبس و إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

(1) 1- معاوية بن وهب روايت كرده است كه امام صادق عليه السّلام فرمود: كسى كه سوره عَبَسَ وَ تَوَلَّى و إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ را تلاوت كند، در زير بال حمايت خداوندى بسر مى‌برد از خيانت ديگران، و در سايه (رحمت) حضرت حق و مورد كرامت او قرار مى‌گيرد و در بهشت او منزل مى‌كند، و (انجام) اين كار بر خداوند دشوار نيست ان شاء اللّه.

ثواب تلاوت دو سوره انفطار و انشقاق

(2) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 318
کسی که در نمازهای واجب و مستحبّ خود سوره إِذَا السَّماءُ انْفَطَرَتْ و سوره إِذَا السَّماءُ انْشَقَّتْ را تلاوت کند، و آن دو سوره را همیشه مدّ نظر خود قرار دهد خداوند او را از حاجتی که دارد ناامید نمی‌سازد، و هیچ مانعی (پرده‌ای) در میان او و خداوند قرار نمی‌گیرد، و پیوسته خداوند به او نظر می‌کند تا هنگامی که از حساب مردم فارغ شود.

ثواب تلاوت سوره مطفّفین

(1) 1- صفوان جمّال روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که در نماز واجب خود سوره وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ را تلاوت نماید، خداوند در روز قیامت امان از آتش را به او عنایت فرماید، که نه آتش او را می‌بیند، و نه او آتش را، و از پل جهنم عبور نمی‌کند، و در روز قیامت او را مورد محاسبه قرار نمی‌دهند.

ثواب تلاوت سوره بروج

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 319
(1) 1- یونس بن ظبیان روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره وَ السَّماءِ ذاتِ الْبُرُوجِ را- که سوره پیامبران الهی است- در نمازهای واجب خود تلاوت کند، در محشر و موقف با پیامبران و نیکوکاران خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره طارق

(2) 1- معلّی بن خنیس روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر کس در نمازهای واجب خود، سوره وَ السَّماءِ وَ الطَّارِقِ را تلاوت کند، در روز قیامت در پیشگاه خداوند دارای مقام و منزلتی می‌گردد و در بهشت از همراهان و یاران پیامبران خدا خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره اعلی

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 320
(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق فرمود: کسی که سوره سَبِّحِ اسْمَ رَبِّکَ الْأَعْلَی را در نماز واجب و یا مستحبّ (نافله) خود تلاوت کند، در روز قیامت به وی خطاب می‌شود که: از هر دری از درهای بهشت که می‌خواهی وارد شو، ان شاء اللّه.

ثواب تلاوت سوره غاشیه

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که بر تلاوت سوره هَلْ أَتاکَ حَدِیثُ الْغاشِیَةِ در نماز واجب یا مستحبّ خود مداومت کند خداوند او را در دنیا و آخرت با رحمت خویش بنوازد، و در روز قیامت او را از عذاب آتش دوزخ ایمن گرداند.

ثواب تلاوت سوره فجر

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 321
(1) 1- داود بن فرقد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: سوره فجر را در نمازهای واجب و مستحبّ خود (در نافله‌ها) تلاوت کنید زیرا این سوره سوره حسین بن علی علیه السّلام است، کسی که آن را بخواند، در روز قیامت با حسین علیه السّلام و در مرتبه او در بهشت خواهد بود، همانا خدای عز و جل عزیز و حکیم است.

ثواب تلاوت سوره بلد

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره لا أُقْسِمُ بِهذَا الْبَلَدِ را در نمازهای واجب خود بخواند، در (این) دنیا از نیکوکاران شایسته و در آخرت در شمار کسانی که در پیشگاه خداوند منزلت و مقامی دارند، معروف خواهد بود، و در روز قیامت با پیامبران و شهیدان و شایستگان مرافقت خواهد کرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 322
(1) 1- معاوية بن عمار روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره‌های وَ الشَّمْسِ وَ ضُحاها و وَ اللَّيْلِ إِذا يَغْشى و وَ الضُّحى و أَ لَمْ نَشْرَحْ را در شب یا روز بسیار تلاوت کند، هیچ چیزی در پیرامون او نمی‌ماند مگر آنکه در روز قیامت برای او (به نیکی و نیکوکاری) شهادت می‌دهد، حتی مو و پوست و گوشت و خون و رگها و اعصاب و استخوانهای او و هر آنچه را که زمین (از اعضای او) بر پشت خود می‌کشد و پروردگار تبارک و تعالی می‌فرماید: شهادت شما را در باره بنده‌ام پذیرفتم و بر همان اساس در باره او فرمان راندم، او را به بهشتهای من ببرید، تا هر کدام را که می‌پسندد- بی‌آنکه از من به گردن خود منّتی داشته باشد- آن را در اختیار او قرار دهید که این، نصیب او از رحمت و بخشش (بی‌حساب) من است، پس گوارا باد! گوارا باد! بر بنده من.

ثواب تلاوت سوره تین

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 323
(1) 1- شعیب عقرقوفی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره «وَ التِّینِ» را در نمازهای واجب و نافله‌های خود (نمازهای مستحبّی) بخواند، (در قیامت) همان جایی از بهشت به او عطا می‌شود که از آن راضی باشد ان شاء اللّه.

ثواب تلاوت سوره علق

(2) 1- سلیمان بن خالد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّکَ را در شب یا روز تلاوت کند، و در همان روز یا همان شب بمیرد، شهید از دنیا رفته است و خداوند او را شهید (از قبر) برمی‌انگیزد و او را (در روز قیامت) شهید زنده می‌کند و مانند کسی خواهد بود که در رکاب رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و در راه خدا شمشیر زده باشد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 324
(1) 1- سیف بن عمیره از مردی و او از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
هر کس سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ فِی لَیْلَةِ الْقَدْرِ را با صدای رسا و بلند بخواند مانند کسی است که در راه خدا شمشیر می‌کشد، و اگر آن را آهسته بخواند مانند کسی است که در راه خدا در خون خود غلطیده است، و هر کس ده بار آن را تلاوت کند خداوند هزار گناه از گناهان او را می‌آمرزد.
(2) 2- حسین بن ابی العلاءِ روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ را در یکی از نمازهای واجب خدا بخواند، هاتف غیبی او را مورد خطاب قرار می‌دهد که: ای بنده خدا! خداوند هر گناهی را که تاکنون انجام داده بودی آمرزید، عمل خود را از سر بگیر.

(3) 1- ابی بکر حضرمی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 325
سوره لَمْ یَکُنِ را تلاوت کند از آلودگی به شرک، دور، و در دین رسول خدا صلّی اللّه علَیه و آله و سلّم وارد می‌شود، و خداوند او را در قیامت با ایمان بر می‌انگیزد، و حساب را بر او آسان می‌گیرد.

ثواب تلاوت سوره زلزله

(1) 1- علیّ بن معبد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: از خواندن سوره إِذا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ دل زده نشوید، زیرا کسی که این سوره را در نمازهای مستحبّی خود بخواند، خداوند هرگز او را دچار زلزله نمی‌کند، و به وسیله زلزله و صاعقه و یا یکی از این بلاهای طبیعی نمی‌میرد، و هنگامی که مرد او را به بهشت می‌برند، و (در آنجا) خداوند بزرگ (به او) می‌فرماید: ای بنده من! بهشت خود را بر تو مباح کردم پس در هر کجای آن که دوست داری منزل کن، و کسی تو را از این (انتخاب) باز نخواهد داشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 326

ثواب تلاوت سوره عادیات

(1) 1- سلیمان بن خالد روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره عادیات را بخواند و بر تلاوت آن مداومت نماید خداوند او را در روز قیامت با (نیکان) خصوصا امیر مؤمنان علیه السّلام برمی‌انگیزد و در امان و از همنشینان او خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره قارعه

(2) 1- عمرو بن ثابت روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که سوره قارعه را بسیار تلاوت کند خدای عز و جل او را (در دنیا) از فتنه دجال و ایمان به او، و در قیامت از چرکهای جهنّم، در امان دارد، ان شاء اللَّه.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 327

ثواب تلاوت سوره تکاثر

(1) 1- شعیب روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره أَلْهاکُمُ التَّکاثُرُ را در نماز واجب بخواند، خداوند ثواب صد شهید را در نامه اعمال او می‌نویسد، و اگر آن را در نماز مستحبّی (نافله) تلاوت کند خداوند ثواب پنجاه شهید را برای او ثبت می‌کند، و به هنگام بجای آوردن نماز واجب چهل صف از فرشتگان با او به نماز می‌ایستند، ان شاء اللّه.
(2) 2- درست از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس سوره أَلْهاکُمُ التَّکاثُرُ را به هنگام خواب بخواند، از فتنه و بلای قبر در امان خواهد بود.

ثواب تلاوت سوره عصر

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 328
(1) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره و العصر را در نمازهای مستحبّی خود بخواند، خداوند در روز قیامت او را با سیمایی نورانی و لبی خندان و چشمی روشن بر می‌انگیزد تا (با این حالت) وارد بهشت شود.

ثواب تلاوت سوره همزه

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ را در نمازهای واجب خود تلاوت کند، خداوند تنگدستی را از او دور سازد، و روزی او را افزون کند، و مرگ بد را از او براند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 329
(1) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره أَ لَمْ تَرَ کَیْفَ فَعَلَ رَبُّکَ را در نمازهای واجب خود تلاوت کند، در روز قیامت تمام دشتها و کوهها و ریگزارها گواهی می‌دهند که او از نمازگزاران است، و هاتف غیبی ندا می‌کند: شما بنده مرا تصدیق کردید، شهادت شما را که به نفع او بود پذیرفتم؛ او را وارد بهشت نمائید و او را محاسبه مکنید زیرا او از زمره کسانی است که هم خودشان را و هم عملشان را دوست می‌دارم.
(2) 2- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره لِإِیلافِ قُرَیْشٍ را بسیار تلاوت کند، خداوند در روز قیامت او را در حالی که بر مرکبی از مرکبهای بهشتی سوار است بر می‌انگیزد تا که به سر سفره‌های نور بهشتی بنشیند.
مؤلّف این کتاب- شیخ صدوق رضی اللَّه عنه- گوید: اگر کسی سوره فیل را در رکعتی از نمازهای واجب خود بخواند، سوره «لإیلاف» را نیز به دنبال آن تلاوت کند چرا که این دو سوره مکمّل یک دیگر و با هم به منزله یک سوره‌اند، و جدا خواندن آنها را جایز نمی‌دانند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 330

ثواب تلاوت سوره ماعون

(1) 1- عمرو بن ثابت روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که سوره أَ رَأَیْتَ الَّذِی یُکَذِّبُ بِالدِّینِ را در نمازهای واجب و مستحبّ خود بخواند از کسانی خواهد بود که خداوند نماز و روزه آنان را پذیرفته است، و او را برای کرده‌هائی که در این دنیا انجام داده است مورد محاسبه قرار نمی‌دهد (چرا که: گناهان او را آمرزیده است).

ثواب تلاوت سوره کوثر

(2) 1- ابو بصیر روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که إِنَّا أَعْطَیْناکَ الْکَوْثَرَ را در نمازهای واجب و مستحب خود بخواند، خداوند در روز قیامت او را
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 331
از کوثر سیراب می‌کند، و مجلس و محفلش نزد رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در زیر درخت طوبی خواهد بود.

ثواب تلاوت دو سوره کافرون و توحید

(1) 1- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره قُلْ یا أَیُّهَا الْکافِرُونَ و قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را در یکی از نمازهای واجب خود تلاوت کند، خداوند او و پدر و مادر و فرزندان آن پدر و مادر را می‌آمرزد، و چنانچه در شمار افراد بدبخت باشد، نام او را از دفتری که به آنها اختصاص دارد، پاک می‌کند، و در دفتر افراد سعادتمند ثبت می‌فرماید، و خداوند او را در این دنیا سعادتمند نماید، و شهید بمیراند، و شهید برانگیزد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 332
(1) 1- کرّام خثعمی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که سوره إِذا جاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ را در نماز مستحب و یا واجب تلاوت کند، خداوند او را بر تمام دشمنانش پیروز می‌سازد، و در روز قیامت او را با منشوری گویا و رسا که خداوند آن را از درون قبر او بیرون آورده است برانگیزد، و در آن (منشور) امان نامه‌ای (از برای اوست تا بی‌هراس) از پلی که بر روی دوزخ کشیده شده است بگذرد و از آتش و خروش دوزخ (آسیبی به او نرسد)، و در آن روز بر چیزی نمی‌گذرد مگر آنکه او را بشارت دهد و او را خبر دهد به نیکیهایی که روبروی اوست، تا آنکه وارد بهشت شود، و در این دنیا آنقدر از درهای خیر به روی او می‌گشود که هرگز آرزوی آن را نداشته و تصوّر آن را نکرده است.

ثواب تلاوت سوره مسد

(2) 1- علی بن شجره از قول یکی از اصحاب امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که آن
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 333
حضرت فرمود: هر گاه تَبَّتْ یَدا أَبِی لَهَبٍ وَ تَبَ را تلاوت می‌نمائید، ابو لهب را نفرین کنید، چرا که او در شمار تکذیب‌کنندگانی بود که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و آنچه را از جانب خدای بزرگ آورده بود تکذیب می‌کرد.

(1) 1- منصور بن حازم روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که یک روز بر او بگذرد و در هیچ یک از نمازهای پنجگانه‌ای که بجای آورده است، سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را نخواند، به او خطاب می‌شود که: ای بنده خدا! تو در شمار نمازگزاران نیستی.
(2) 2- اسحاق بن عمّار روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که یک هفته بر او بگذرد و (حتّی یک بار) سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را نخواند، اگر در این حال بمیرد، بر دین ابو لهب مرده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 334
(1) 3- هارون بن خارجه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که دچار بیماری یا گرفتاری می‌شود و در آن حال سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را (برای بهبود و یا رهائی) تلاوت نکند و در همان حال بمیرد، از اهل دوزخ است.
(2) 4- ابو بکر حضرمی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، تلاوت سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را در پایان نمازهای واجب خود ترک نمی‌کند، زیرا هر کس این سوره را تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را به او ارزانی می‌دارد و او و پدر و مادر او و فرزندان آن پدر و مادر را می‌آمرزد.
(3) 5- عیسی بن عبد اللّه از پدرش، از جدّش، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که صد بار سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را به هنگام آرمیدن در بستر خویش تلاوت کند خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌آمرزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 335
(1) 6- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بر جنازه سعد بن معاذ نماز خواند و فرمود:
نود هزار فرشته که جبرئیل علیه السّلام نیز در میان آنان بود، بر جنازه او نماز خواندند. از جبرئیل پرسیدم که: او چه عملی انجام داده بود تا شایستگی آن را پیدا کند که شما بر جنازه او نماز بخوانید؟ گفت: (این شرافت) به خاطر اینکه سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ که در حالت ایستاده و نشسته، سواره و پیاده، و در حال رفت و آمد آن را تلاوت می‌کرد.
(2) 7- قیس بن ربیع از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به هنگام آرمیدن در بستر خود یازده بار سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را بخواند خداوند او را در خانه‌اش و خانه‌های اطرافش (از هر گزندی)

حفظ خواهد کرد.
(3) 8- عبد اللّه بن حی از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که یازده بار سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را پس از نماز صبح بخواند، در آن روز گناهی از او سر نمی‌زند هر چند که شیطان خوار شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 336
(1) 9- ابراهیم بن مهزم، از مردی نقل کرده که شنیده است حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام می‌فرمود: کسی که پیش از آنکه بر ستم پیشه جبّاری وارد شود سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را تلاوت کند خداوند از پیش رو، پشت سر، سمت راست و سمت چپ حفظ خواهد کرد، و اگر چنین کند خداوند (بجای شر) خیر آن ستمکار را نصیب او می‌سازد، و شر او را از او به دور می‌دارد؛ و نیز فرمود: اگر از امری هراسناک باشی، صد آیه از قرآن- از هر کجا که خواهی- تلاوت کن و بعد سه بار بگو: پروردگارا! بلا را از من دور ساز (تا خداوند تو را در امان دارد).
(2) 10- حفص بن غیاث روایت کرده است که: شنیدم امام صادق علیه السّلام از مردی پرسیدند: آیا دوست داری که در این دنیا ماندگار باشی؟ عرض کرد: آری! حضرت فرمود: برای چه؟ عرض کرد: برای تلاوت سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. راوی می‌گوید که حضرت پس از چند لحظه سکوت فرمود: ای حفص! کسی که از دوستان و شیعیان ما بمیرد و قرآن را نتواند درست تلاوت کند، (قرآن را) در قبر به او بیاموزند
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 337
تا خداوند به خاطر آن مرتبه او را (در بهشت) بالا ببرد، زیرا درجات بهشت به شماره آیه‌های قرآنی است، و به کسی که قرآن را تلاوت می‌کند گویند: بخوان و بالا برو.

ثواب تلاوت دو سوره فلق و ناس

(1) 1- ابو عبیده حذّاء روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که در نماز وتر، معوّذتین (سوره فلق و سوره ناس) و قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را تلاوت کند، به او خطاب می‌شود که: ای بنده خدا! تو را بشارت باد که خداوند نماز وتر تو را پذیرفت.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 338
(1) 1- احمد بن عمر حلبی نقل کرده است که معنی آیه «اگر از گناهان کبیره‌ای که نهی شده‌اید، بپرهیزید، از گناهان دیگر شما چشم می‌پوشیم» (سوره نساء/ آیه 31) را از امام صادق علیه السّلام پرسیدم، فرمود: اگر کسی از آنچه که خداوند برای آنها وعده آتش داده است بپرهیزد اگر مؤمن باشد (به امامت و ولایت ما معتقد باشد) خداوند از گناهان دیگر او درگذرد، و او را وارد مقامی نیکو و والا می‌گرداند.
و گناهان کبیره‌ای که موجب جهنمند عبارتند از: 1. قتل نفس (کشتن بی‌جواز شرعی)؛ 2. عقوق پدر و مادر (ناخشنودی آنها)؛ 3. ربا خوردن؛ 4. بازگشت به حالت اولیّه پس از هجرت از آن حالت کفر به دین اسلام؛ 5. لکّه تهمت به دامن زنی پارسا بستن؛ 6. مال یتیم را خوردن؛ 7. و فرار از میدان جنگ (فرار از جهاد بدون هیچ عذر شرعی).
(2) 2- محمد بن فضیل می‌گوید که: امام رضا علیه السّلام در تفسیر آیه إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبائِرَ ما تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئاتِكُمْ فرمود: کسی که از آن گناهانی که خداوند (به کیفر آن) وعده آتش جهنّم داده است دوری کند، اگر مؤمن باشد (و به امامت و ولایت ائمه اطهار علیه السّلام معتقد باشد) خداوند از گناهان دیگر او درگذرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 339

ثواب گناهکار توبه‌کننده شرمنده و پشیمان

(1) 1- ابو بصیر علیه السّلام روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: خداوند عز و جل به داود پیغمبر علیه السّلام وحی کرد که: ای داود! اگر بنده مؤمن من گناه کند و سپس ترک آن گفته و از آن گناه توبه نماید و به خاطر گناهی که کرده است از من شرم کند، من او را بیامرزم و آن را از یاد فرشتگان نویسنده گناه می‌برم و به ثواب مبدّل می‌کنم و از این کار پروائی ندارم، و من مهربانترین مهربانانم.

ثواب کسی که بدهکاری را نزد سلطان ببرد و بداند که او قسم می‌خورد سپس او را رها کند برای بزرگداشت خدای عز و جل

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 340
(1) 1- عبد الحمید طائی از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که بدهکاری را نزد حاکم ببرد تا او را برای وصول طلبش سوگند دهد، و می‌داند که آن شخص بدهکار سوگند یاد خواهد کرد پس به احترام و بزرگداشت خدای بزرگ، او را رها کند و سوگندش ندهد، خداوند در روز قیامت برای او به منزلتی غیر از مقام و منزلت حضرت ابراهیم خلیل الرّحمن راضی نخواهد شد.

(2) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: تمام جنبندگان روی زمین و ماهیهای دریاها و هر ریز و درشتی که در زمین و آسمان است برای کسی که آموزگار خوبیهاست درخواست آمرزش می‌کنند.
(3) 2- محمد بن خالد برقی از کسی که از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که آن حضرت فرمود:
یک عالم بهتر از هزار عابد و هزار زاهد، و عالمی که به علم او منتفع شود بهتر و برتر از عبادت هفتاد هزار عابد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 341

ثواب کسی که دانش می‌آموزد

(1) 1- عبد اللَّه بن میمون قدّاح از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که در راه آموختن علم گام بردارد، خداوند او را به راه بهشت خواهد برد، و بدرستی که فرشتگان بالهای خود را برای دانشجو از روی رضایت می‌گستراند، و آنچه در آسمانها و زمین است همه حتی ماهیان دریا برای طالب علم درخواست آمرزش می‌کنند، و همانا برتری دانشمند بر کسی که بسیار عبادت می‌کند مانند برتری (فروغ) ماه در شب چهاردهم بر (پرتو) ستارگان است، و براستی که دانشمندان، وارثان پیامبرانند، و پیامبران الهی درهم و دیناری به میراث نمی‌گذارند بلکه میراث آنها علم و دانش است، پس کسی که از علوم آنان چیزی فرا بگیرد بهره فراوانی برده است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 342

(1) 2- جابر بن یزید جعفر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که صبح یا شب در جستجوی دانش باشد مگر آنکه داخل در رحمت خداوند باشد، و فرشتگان به او خطاب می‌کنند که: آفرین بر تو باد ای زایر خدا! و در بهشت راهی مانند همان راهی که در طلب علم رفته است در پیش می‌گیرد.

(2) 1- منصور بن حازم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
همنشینی با اهل دین مایه شرف دنیا و آخرت است.

ثواب بجای آوردن عملی بعد از شنیدن ثواب آن

(3) 1- صفوان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر کسی ثواب عملی را
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 343
بداند و بعد به آن عمل کند، همان پاداش را (که شنیده است) به او کرامت خواهند کرد هر چند که آن گفته از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نباشد.

ثواب کسی که سخنی بر حق بگوید و دیگران به آن عمل کنند

(1) 1- عبد الرحمن بن ابی عبد اللَّه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: ثواب کسی که کلامی بر حق بر زبان براند و (دیگران) آن را به مورد اجرا بگذارند پاداش کسی است که به آن عمل می‌کند؛ و اگر سخن گمراه‌کننده‌ای را گفته باشد، در گناه و کیفر کسی که به آن عمل کرده است شریک خواهد بود.

ثواب کسی که سنّت خیری بجای گذارد

(2) 1- میمون قدّاح، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: پاداش هر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 344
بنده‌ای از بندگان خدا که سنّت نیکو و شایسته‌ای از خود بجای گذارد با پاداش کسی که بدان سنّت عمل می‌کند برابر است، بی‌آنکه از پاداش عمل‌کنندگان به آن چیزی کم شود؛ و گناه هر بنده‌ای از بندگان خدا که کار زشت و نکوهیده‌ای را بدعت نهد، همان گناه کسی است که به آن بدعت عمل می‌کند، بی‌آنکه از بار گناه یکی از آنها کم گردد.

ثواب کسی که به آنچه می‌داند عمل می‌کند

(1) 1- حفص بن غیاث نقل کرده است که شنیدم امام صادق علیه السّلام می‌فرمود: اگر کسی به آنچه که می‌داند عمل کند، از آنچه که نمی‌داند بی‌نیاز خواهد شد.

ثواب پناه دادن به یتیم، و ترحّم به ضعیف، و مهربانی در حقّ پدر و مادر، و نیکی نسبت به برده

(2) 1- ابو حمزه ثمالی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که دارای چهار خصلت باشد، خداوند خانه‌ای در بهشت برای او بنا می‌کند: به یتیمی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 345
پناه دهد؛ بر ضعیفی ترحّم کند؛ در حقّ پدر و مادر خود مهربانی نماید؛ و به برده خود نیکی کند.

ثواب کسی که از دستیازی به آبروی مردم خود داری کند، و کسی که خشم خود را فرو برد

(1) 1- ابو حمزه ثمالی روایت کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود:
هر کسی که از دستیازی به آبروی مردم خود داری کند، خداوند عذاب روز قیامت را از او دور می‌سازد؛ و کسی که خشم خود را فرو نشاند، خداوند در روز قیامت او را خواهد بخشید.
(2) 2- سیف بن عمیره از قول مردی روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنید که می‌فرمود: کسی که خشم خود را فرو برد، خداوند عیبهای او را می‌پوشاند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 346

ثواب امام عادل، و بازرگان راستگوی، و سالخورده‌ای که عمر خود را در اطاعت خدا صرف کرده باشد

(1) 1- عجلان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند سه کس را بدون حساب وارد بهشت می‌کند: امام عادل، و تاجر راستگوی، و سالخورده‌ای که عمر خود را در طاعت خدا سپری نموده است.

(2) 1- جمیل بن صالح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مردم تو را مغرور نکنند زیرا نتیجه کارهای خوب و بد تو را خودت می‌بینی؛ و روز خود را با چنین و

چنان تلف مکن، زیرا همواره کسی (فرشته نگهبانی) به همراه تو است تا کارهای تو را در نامه اعمال تو ثبت کند؛ و هرگز چیزی ندیدم که جویاتر و پرشتاب‌تر از حسنه برای گناه گذشته (که آن را از بین ببرد)؛ و هیچ کار نیکی را کوچک مشمار زیرا فردا (در روز قیامت) آن را در جایی که تو را خوشحال می‌کند خواهی دید؛ و هیچ کار زشت و نکوهیده‌ای را ناچیز مشمار، زیرا فردا آن را در جایی که تو را ناراحت می‌سازد خواهی دید، که خدای بزرگ می‌فرماید: «براستی که کارهای نیک و شایسته، کارهای زشت و نکوهیده را از بین می‌برد و این برای اهل ذکر (به منزله) یادآوری است» (سوره هود، آیه 112).

ثواب کسی که چهل حدیث را به یاد بسپارد

(1) 1- موسی بن ابراهیم مروزی از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس از امّت من، چهل حدیث را که مورد نیاز مردم باشد به خاطر بسپارد خداوند عز و جل او را در روز قیامت فقیه و دانشمند محشور می‌فرماید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 348

ثواب کسی که گناهان را ترک کند

(1) 1- طلحة بن زید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: حضرت عیسی بن مریم علیه السّلام بر مردمی گذر کرد که می‌گریستند، پرسید: سبب گریه اینان چیست؟
گفتند: بر گناهانشان می‌گریند، فرمود: آن گناهان را رها کنند (آن گناهان را دیگر تکرار نکنند) آمرزیده می‌شوند.

(2) 1- ابن سنان از قول مردی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: خداوند عز و جل به حضرت داود علیه السّلام وحی فرمود: همانا بنده‌ای از بندگان من حسنه‌ای را انجام می‌دهد، من بهشت خود را بر او روا دارم. (حضرت) داود علیه السّلام پرسید:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 349
پروردگارا! آن حسنه چیست؟ خدای متعال فرمود: شادمان کردن بنده مؤمن مرا حتّی اگر به یک دانه خرما باشد. (حضرت) داود علیه السّلام عرض کرد: پروردگارا! شایسته است کسی که تو را براستی شناخت از تو ناامید نگردد.

ثواب پارسائی و توجه به خدای عز و جل در نماز

(1) 1- ابراهیم کرخی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند عزّ و جل پارسائی و زهد را با هم برای هیچ مؤمنی فراهم نساخت مگر اینکه من برای او امید بهشت داشته باشم، سپس فرمود: و همانا من دوست دارم که دل هر انسان مؤمنی از شما (دوستان و شیعیان) به هنگام نماز واجب متوجه خداوند باشد، و دل خود را به دنیا و کارهای دنیا مشغول نسازد، که هیچ مؤمنی با حضور قلب به خدا روی نمی‌آورد مگر اینکه خداوند نیز به او روی می‌آورد (و به او عنایت کند)، و دلهای افراد مؤمن را به محبت و دوستی او سوق می‌دهد و این سوای محبّتی است که خدا به او دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 350

ثواب بر طرف کردن گرفتاری و تنگدستی و پوشانیدن عیب و یاری کردن مؤمن

(1) 1- ذریح محاربی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر مؤمنی که گرفتاری مؤمنی را برطرف سازد، خداوند هفتاد گرفتاری از گرفتاریهای دنیوی و اخروی را از او دور می‌کند؛ و نیز فرمود: کسی که تنگدستی (نیاز مالی) مؤمنی را برطرف کند، خداوند خواسته‌های او در دنیا و آخرت را فراهم می‌سازد؛ و فرمود:
کسی که عیب مؤمنی را که از آشکار شدن آن می‌ترسد بپوشاند، خداوند هفتاد عیب او را که از آشکار شدن آنها بیمناک است در دنیا و آخرت پنهان می‌سازد؛ و فرمود:
خداوند عزّ و جل کمک می‌کند مؤمن را تا زمانی که به برادر مؤمن خود کمک می‌کند پس شما از این اندرز (حکیمانه و خداپسند) بهره جوئید، و به کارهای نیک و خوب روی آورید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 351

ثواب سیر و سیراب کردن و جامه بر اندام مؤمن پوشانیدن

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در یکی از شبهای ماه مبارک رمضان، مؤمنی را اطعام کند، خداوند برای این عمل او پاداش آزاد کردن سی بنده مؤمن را در نامه اعمال او ثبت می‌کند، و همچنین بخاطر این عمل او در نزد خداوند عزّ و جل یک دعای مستجاب خواهد داشت.
(2) 2- ابو حمزه ثمالی از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به مؤمن گرسنه‌ای غذا دهد خداوند از میوه‌های بهشتی به او می‌دهد، و کسی که مؤمن تشنه‌ای را سیراب سازد، خداوند او را از آشامیدنیهای سر به مهر و گوارای بهشتی سیراب خواهد کرد، و کسی که مؤمنی را بپوشاند، خداوند (اندام) او را با لباسهای سبز بهشتی خواهد پوشاند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 352

ثواب اطعام برادر دینی

(1) 1- ربعی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که برادر دینی خود را اطعام کند به منزله آن است که فئامی از مردم را اطعام کرده باشد. پرسیدم: فئام چیست؟ فرمود: صد هزار نفر از مردم.

ثواب کسی که به سه نفر مؤمن غذا دهد

(2) 1- علیّ بن ابی علیّ لهبی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که سه مؤمن را اطعام کند، خداوند او را از (نعمتهای این) سه بهشت اطعام خواهد کرد:
فردوس، و بهشت عدن، و طوبی که درختی است که پروردگار من آن را با دست خود کاشته است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 353

ثواب کسی که به مسلمانی غذا دهد تا سیر شود

(1) 1- عبد اللَّه بن میمون قدّاح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ثواب کسی که مسلمانی را اطعام کند تا به حدی که سیر شود هیچ کس جز خداوند جهانیان- (حتی) فرشتگان مقرّب و پیامبران مرسل- نمی‌دانند که در آخرت چه اندازه است، آنگاه فرمود: از چیزهائی که سبب آمرزش می‌شود، اطعام یک مسلمان گرسنه است. سپس این آیات را تلاوت کردند: «در روز قحطی و گرسنگی یتیمی را سیر کردن، که از خویشان است، و یا تنگدست خاک آلوده را» (سوره بلد/ آیه‌های 14 تا 16).

ثواب کسی که چهار مسلمان را سیر کند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 354
(1) 1- فضیل بن یسار از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سیر کردن چهار مسلمان، برابر با آزاد کردن یک بنده از فرزندان اسماعیل علیه السّلام است.

ثواب کسی که مؤمنی را سیر کند

(2) 1- محمد بن جعفر از پدرش نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که مؤمن گرسنه‌ای را سیر کند، خداوند برای او سفره‌ای در بهشت می‌گسترد که تمام انس و جن از آن سفره سیر برمی‌خیزند.

ثواب کسی که برده مسلمانی را آزاد کند

(3) 1- سماعة از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
کسی که مسلمانی را (از بند اسارت) آزاد کند، خداوند به ازای هر عضوی از بدن آن مسلمان آزاد شده، عضوی از اعضای بدن آن مسلمان آزادکننده را از آتش جهنم آزاد می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 355

ثواب کسی که بنده شایسته‌ای را برای رضای خداوند آزاد کند

(1) 1- بشیر نبّال نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که یک بنده شایسته‌ای را برای رضای خدا آزاد کند، خداوند به ازای هر عضوی از بدن آزاد شده، عضوی از بدن آزادکننده را از آتش جهنّم می‌رهاند.

(2) 1- ابو البلاد از پدرش، و او بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد از رسول خدا صلّی اللّٰه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که بنده مؤمنی را آزاد کند، خداوند به ازای هر عضوی از بدن شخص آزاد شده، عضوی از بدن شخص آزادکننده را از جهنم نجات می‌دهد، و چنانچه بنده آزاد شده، زن باشد، خداوند به ازای هر دو عضو از بدن شخص آزاد شده، یک عضو از بدن شخص آزادکننده را از جهنّم

می‌رهاند، زیرا زن نصف مرد است.

ثواب وام دادن به مؤمن

(1) 1- جابر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که به مؤمنی قرض بدهد و صبر کند تا وضع مالیش خوب شود، آن مال پاک خواهد ماند، و فرشتگان بر قرض دهنده درود می‌فرستند تا زمانی که قرض‌گیرنده قرض خود را ادا کند.
(2) 2- فضیل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هیچ مسلمانی نیست که برای رضای خدا به مسلمان دیگری قرض بدهد مگر آنکه تا زمانی که آن مال به او باز گردد خداوند هر روز پاداش صدقه دادن مال را به نام او ثبت می‌کند.
(3) 3- هیثم صیرفی و غیر او روایت کرده‌اند که امام صادق علیه السّلام فرمود: ثواب قرض هجده برابر است، و چنانچه قرض‌گیرنده بمیرد، آن مال جزو زکات حساب می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 357
(1) 4- محمد بن حباب قمّاط از یکی از سالخوردگان ارباب حدیث نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: چنانچه مالی را قرض بدهم، در نزد من خوشتر است از اینکه آن مال را ببخشم، و می‌فرمود: کسی که مالی را به کسی وام دهد، و مدتی برای (پرداخت) آن معین کند، و آن قرض در مدّت معیّن وصول نگردد، به ازای هر روز تأخیر، ثواب یک دینار صدقه را برای او خواهد داشت.
(2) 5- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
اگر هزار درهم را دو بار (به کسی) قرض بدهم، در نزد من خوشتر از آن است که آن را یک بار (و یک جا) صدقه دهم، و همان طور که برای کسی که از تو قرض می‌گیرد، جایز نیست که در صورت توانائی در بازدهی قرض خود تعلل کند و آن را به تأخیر بیندازد، همچنین برای تو جایز نیست- اگر بدانی که او در مضیقه و تنگدستی است- او را (در پرداخت بدهی خود) در فشار قرار دهی و از او مطالبه کنی.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 358

(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: عابدی هشتاد سال خدا را عبادت کرد، تا آنکه نگاهش به زنی افتاد، و مهر او در دلش جای گرفت، از (جایگاه خود) به پایین آمد و او را به زنا فرا خواند و زن او را اجابت نمود. و هنگامی که کام خود را از آن زن گرفت، فرشته مرگ در نزد او حاضر شد و زبان عابد پیر از دیدن او لکنت گرفت، در این اثناء فقیری بر او گذر کرد و عابد به او اشاره کرد تا نانی را که در عبای او بود بردارد، پس خداوند عبادت هشتاد سال او را به سبب آن زنا محو کرد، و (گناه) زنای او را به خاطر آن قرص نان بخشید.
(2) 2- طلحة بن زید از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اولین چیزی که در روز قیامت به حساب آن می‌رسند و ثوابش را می‌دهند، صدقه آب است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 359
(1) 3- معاذ بن مسلم روایت کرده است که در خدمت امام صادق علیه السّلام بودم و صحبت از درد به میان آمد، حضرت فرمود: بیماران خود را با دادن صدقه مداوا کنید، و چه می‌شود که اگر هر یک از شما غذای یک روز خود را (در راه خدا به تنگدستی) صدقه بدهد؟! همانا به فرشته مرگ فرمان می‌رسد که روح فلان بنده را قبض کند، و در این حال آن بنده صدقه‌ای (در راه خدا) می‌دهد، آنگاه به فرشته مرگ خطاب می‌شود که: آن فرمان را باز گردان (و به آن عمل مکن و بنده ما را واگذار).
(2) 4- عبد اللّه بن میمون قدّاح از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم از مردی پرسید: آیا امروز، روزه گرفته‌ای؟ عرض کرد: خیر، فرمود: به عیادت بیماری رفته‌ای؟ عرض کرد: خیر، فرمود: در تشییع جنازه‌ای شرکت کرده‌ای؟ عرض کرد: خیر، فرمود: تنگدست مسکینی را غذا داده‌ای؟ عرض کرد: خیر، پس حضرت فرمود: به خانه خود بازگرد و به افراد خانواده خود محبت کن و آنها را ببوس، که این عمل به منزله صدقه تو نسبت به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 360
آنهاست (و برای تو پاداش صدقه را دارد).
(1) 5- یعقوب بن یزید نقل کرده است که دیدم در کتاب ابن فضّال از ابی البختری که امام صادق علیه السّلام فرمود: حرفی را به آدم کر فهمانیدن- که با اخم و ناراحتی توأم نباشد- صدقه گوارائی است.
(2) 6- موسی بن ابی الحسن، از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است

که فرمود: بنی اسرائیل- برای چند سال پی در پی- به خشکسالی سختی گرفتار شدند، زنی لقمه نانی داشت، همین که آن را در دهان گذاشت تا بخورد، فقیری فریاد برآورد که: ای کنیز خدا! من گرسنه‌ام، زن با خود گفت: در چنین موقعی بهتر است آن را صدقه دهم، و لقمه را از دهان خود بیرون آورد و به آن فقیر داد. پسر خردسال آن زن که برای جمع آوری هیزم (برای سوخت) به صحرا رفته بود ناگهان گرگی به او حمله‌ور شد و او را با خود برد، غوغائی بلند شد، و آن زن به دنبال گرگ دوید، (در این هنگام) خداوند

تبارک و تعالی جبرئیل علیه السّلام را فرستاد، و آن کودک را از دهان گرگ بیرون کشید و به مادرش داد و گفت: ای کنیز خدا! آیا راضی شدی؟ این لقمه به جای آن لقمه.
(1) 7- فضیل بن عثمان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که صدقه بدهد، چه در روز یا در شب، خداوند او را از غم و غصه، و گرفتار شدن در چنگ درنده، و مرگ بد محفوظ می‌دارد «1».
(2) 8- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: صدقه دادن از مرگ بد جلوگیری می‌کند.
(3) 9- عبد الرحمن بن زید بن اسلم تنوخی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: زمین قیامت همه آتش است، به غیر از سایبان مؤمن، که صدقه او بر او سایه می‌افکند.

_____

(1) منظور از مرگ بد، مرگ غیر طبیعی و توأم با زجر است مانند زلزله و سیل و غرق شدن و مانند اینها.

(1) 10- حسن بن علیّ بن یقطین از برادرش حسین، و او از پدرش نقل می‌کند که شخصی از امام موسی بن جعفر علیه السّلام پرسید: کسی که دارای مال است، اگر آن را صدقه دهد بهتر است یا با آن بنده‌ای را بخرد (و در راه خدا آزاد کند)؟ فرمود:
صدقه دادن را بیشتر دوست دارم.
(2) 11- اسحاق بن غالب از شخصی نقل کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: نیکی کردن و صدقه دادن تنگدستی را از بین می‌برد، و عمر را طولانی می‌سازد، و هفتاد مرگ بد را از کسی که این دو عمل را بجا آورد دور می‌سازد.
(3) 12- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام نقل کرده است که امیر

مؤمنان علی علیه السّلام فرمود:
روزی یک دینار صدقه دادم، رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به من فرمود: یا علی! آیا می‌دانی که صدقه از دستهای مؤمن بیرون نمی‌آید مگر آنکه او از وسوسه‌های هفتاد شیطان رها می‌شود که همگی او را از این کار باز می‌دارند و به او می‌گویند: این کار را مکن، و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 363
پیش از آنکه صدقه در دست شخص نیازمند قرار گیرد، در دست پروردگار بزرگ قرار خواهد گرفت؟! آنگاه این آیه را تلاوت فرمود: «آیا می‌دانند که خداوند توبه بندگان خود را می‌پذیرد و صدقه‌ها (ی آنان را) را می‌گیرد، و براستی که او بسیار توبه پذیر و مهربان است».
(1) 13- ابو بصیر، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر حج خانه خدا را بجای آرم بهتر از آن است که یک بنده را (در راه خدا) آزاد کنم- و تا ده بنده را شمرد- و بعد ده تا ده تا اضافه کرد تا به هفتاد حج رسید، و فرمود: (ولی) اگر به افراد یک خانواده مسلمانی کمک کرده، و آنها را سیر کنم، و بپوشانم، و آبروی آنها را نگه دارم، نزد من محبوب‌تر است از رفتن به یک حج و یک حج و یک حج، تا ده حج بر شمرد، و سپس ده تا ده تا (به آن افزود) تا به هفتاد حج رسید.
(2) 14- ابی نهشل از مردی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: اگر هشتاد نفر در کار خیری با هم اقدام کنند، هر یک از آنان به ثواب می‌رسند بی‌آنکه از ثواب دیگران کاسته شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 364
(1) 15- عبد الاعلی از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
بهترین صدقه، صدقه‌ای است که دهنده آن بی‌نیاز باشد (و خود نیازمند کمک نباشد).
(2) 16- ابو بصیر نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام یا امام صادق علیه السّلام پرسیدم:
کدام صدقه دادن برتر است؟ حضرت فرمود: صدقه دادن شخص کم بضاعت، مگر نشنیدی که خداوند بزرگ می‌فرماید (در سوره حشر آیه 9): «دیگران را بر خویشتن مقدم می‌دارند گر چه خود نیازمند و تنگدست باشند» آیا (در این آیه) فضیلتی (برای کسانی که ایثار می‌کنند) نمی‌بینی؟!
(3) 17- عبد اللَّه بن سنان نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: با دست خود صدقه دادن، مرگ بد و هفتاد نوع بلا را دور می‌سازد، و او را از وسوسه‌های هفتاد شیطان که همگی به او دستور می‌دهند که این کار را مکن، می‌رهاند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 365

(1) 18- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم پرسیدند: کدام صدقه برتر است؟ فرمود: صدقه دادن به خویشاوندی که با انسان دشمنی بورزد.
(2) 19- خلف بن حمّاد از شخصی که از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
کسی که در ماه رمضان صدقه دهد، خداوند هفتاد نوع بلا را از او دور می‌سازد.
(3) 20- عمر بن یزید نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام پرسیدند: آیا صدقه دادن به فقیرانی که بر در خانه‌ها می‌آیند بهتر است یا به خویشاوندان؟ حضرت فرمود: نه، بهتر آن است که صدقه را برای خویشان خود بفرستد، و این اجر و پاداش بیشتری دارد.
(4) 21- عبد اللّه بن سلیمان نقل کرده است: وقتی روز عرفه فرا می‌رسد، امام محمد باقر علیه السّلام هیچ سائلی را رد نمی‌کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 366
(1) 22- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: پاداش عمل نیک و کیفر عمل بد در روز جمعه چند برابر است.
(2) 23- عبد اللّه بن سنان روایت کرده است که فقیری در یکی از شبهای جمعه از امام صادق علیه السّلام درخواست کمک کرد، (ولی) حضرت چیزی به او نداد و او رفت، آنگاه رو به اهل مجلس خود کرد و فرمود: چیزی داشتیم که به این فقیر بدهیم، ولی صدقه در روز جمعه ثوابش چند برابر می‌شود (و خواسته او را فردا بر آورده خواهیم کرد).

ثواب صدقه پنهانی

(3) 1- ابو اسامه از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که امام زین العابدین علیه السّلام می‌فرمود:
صدقه پنهانی خشم خدا را فرو می‌نشاند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 367

ثواب صدقه آشکارا

(1) 1- عمر بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: صدقه آشکارا هفتاد نوع بلا را (از آدمی) دفع می‌کند، و صدقه پنهانی خشم خداوند را فرو می‌نشاند.

ثواب صدقه شب

(2) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دادن صدقه به هنگام شب، مردن بد و هفتاد گونه بلا را دور می‌گرداند.
(3) 2- ابو اسامه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امام زین العابدین علیه السّلام می‌فرمود:
به هنگام شب صدقه دادن موجب فرو نشاندن خشم خداوند است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 368
ثواب صدقه روز
(1) 1- عمرو بن خالد می‌گوید که: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: صدقه دادن در روز گناه را ذوب می‌کند آن گونه که آب نمک را ذوب می‌کند، و به راستی که صدقه دادن در شب (آتش) خشم خدا را فرو می‌نشاند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 369
(1) 2- معلّی بن خنیس نقل می‌کند که: در یک شب بارانی، امام صادق علیه السّلام به طرف سایبان بنی ساعده روانه شد و من هم به دنبال آن حضرت به راه افتادم، در همین اثناء چیزی از دست آن حضرت بر زمین افتاد، پس فرمود: بنام خدا، خدایا! به من برگردان. راوی می‌گوید که: من نزد حضرت پیش رفتم و سلام کردم، حضرت فرمود:
معلّی! تویی؟! عرض کردم: آری، فدایت شوم. فرمود: با دستان خود بگرد! (چون شب بوده و هوا تاریک، و بایستی با مالیدن دست به روی زمین به دنبال گمشده گشت) اگر چیزی پیدا کردی آن را به من بده، راوی گفت: جستجو کردم تا نانی را که پخش شده بود پیدا کردم، و هر چه می‌یافتم به آن حضرت می‌دادم تا سرانجام کیسه‌ای که همراه امام بود پر از نان شد.
عرض کردم: فدایت شوم! اجازه بده تا من به جای شما کیسه نان را بردارم، فرمود: نه! من به این کار سزاوارترم، ولی تو به همراه من بیا!
راوی گفت: به سایبان بنی ساعده که رسیدیم در آنجا جمعی را دیدیم که خوابیده بودند، حضرت شروع کرد (به تقسیم نانها) و در زیر لباس و یا بر بالین هر یک از آنها یک یا دو قرص نان گذاشت تا نفر آخر و بعد برگشتیم.
من به حضرت عرض کردم:
فدایت شوم! آیا اینها حق را می‌شناسند؟ (آیا به خداوند و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و امامت شما ایمان دارند؟) فرمود: چنانچه حق را می‌شناختند، ما نمک را نیز به آنها
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 370

می‌دادیم، براستی که خداوند هیچ چیزی را نیافرید مگر آنکه برای او انبار داری را مقرر فرمود تا آن را انبار کند، به غیر از صدقه که پروردگار تبارک و تعالی خود متولّی و مباشر و خزانه دار آن شده است، و پدرم هر گاه چیزی را به مستمندی صدقه می‌داد، آن را از او می‌گرفت و می‌بوسید و می‌بوئید و باز آن را به او می‌گرداند، زیرا صدقه پیش از رسیدن به دست مستمند، در دست خدا قرار می‌گیرد، پس به این سبب من دوست دارم آنچه که در دست خدا قرار گرفته است آن را ببوسم و ببویم سپس آن را به صاحبش بازگردانم، براستی که صدقه دادن در شب خشم الهی را فرو می‌نشاند، و گناهان بزرگ را پاک می‌کند و کار حساب را (بر کسی که چنین کند) آسان می‌گرداند، و صدقه دادن در روز، مال را افزون و عمر را طولانی می‌کند، و همانا حضرت عیسی علیه السّلام روزی از کنار دریا گذر کرد، قرص نانی در آب انداخت، یکی از یارانش (حواریّون) گفت: یا روح اللّه و کلمة اللّه! چرا چنین کردی؟! این غذای تو بود! حضرت عیسی علیه السّلام پاسخ داد: این کار را کردم تا یکی از جانوران دریائی آن را بخورد، و همانا ثواب این در نزد خدای عزّ و جل، بسیار است.

دعای مستمند در حقّ کسی که به او صدقه می‌دهد

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که امام زین العابدین علیه السّلام فرمود: هیچ
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 371
شخصی نیست که به مستمند ناتوانی صدقه بدهد و آن مسکین در همان وقت برای او دعا کند مگر اینکه دعایش (در حقّ او) مستجاب گردد.

ثواب مهلت دادن به بدهکار تنگدست

(1) 1- سدیر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در روز قیامت عدّه‌ای در زیر عرش برانگیخته می‌شوند که رخسارشان و جامه‌های آنان از نور است، و بر جایگاههایی از نور می‌نشینند، و مردم به آنها نظر می‌کنند و (با خود) می‌گویند: اینها پیامبران الهی هستند! و در این هنگام هاتف غیبی از عرش ندا می‌کند که: اینان از پیامبران نیستند، پس مردم می‌گویند: از شهدایند، باز هاتف غیبی ندا می‌کند که:
اینان از شهدا نیستند، بلکه گروهی هستند که بر مؤمنان آسان می‌گرفتند، و بدهکاران تنگدست را مهلت می‌دادند تا وضع مالی آنها بهبود یابد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 372

ثواب کسی که بدهی مؤمنی را ببخشد

(1) 1- ابراهیم بن عبد الحمید می‌گوید که: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: عبد الرحمن بن سیابه از مردی طلبی داشت و آن شخص مرد، و ما از او خواستیم تا طلب خود را به او ببخشد، اما او قبول نکرد. حضرت فرمود: وای بر او! مگر نمی‌داند که اگر بدهی خود را به او ببخشد خداوند به ازای هر درهمی، ده درهم نصیبش خواهد کرد، و اگر نبخشد (در روز قیامت) به ازای هر درهمی فقط یک درهم خواهد گرفت؟!

ثواب کسی که آبروی برادر مسلم خود را حفظ کند

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که آبروی برادر مسلمان خود را حفظ کند مسلّما بهشت برای او واجب می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 373

ثواب کسی که حاجت برادر خود را برآورده کند، یا گرفتاری او را برطرف سازد، یا او را یاری نماید بر دشمن، یا تلاش در برآوردن حاجتش کند، یا تشنگی و یا گرسنگی و یا برهنگی او را برطرف سازد، یا او را با مرکبش بردارد، یا او را بی‌نیاز گرداند، یا او را کفن کند، یا او را تزویج نماید، یا او را در بیماریش عیادت کند

(1) 1- ابو حمزه ثمالی از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که حاجت برادر ایمانی خود را برآورد به برآوردن حاجت خداوند شروع کرده، و خدا صد حاجت او را برآورده می‌کند که یکی از آنها بهشت است؛ و کسی که گرفتاری او را برطرف سازد، خداوند تمام گرفتاریهای روز قیامت را از او دور می‌کند، هر اندازه که باشد؛ و کسی که او را بر علیه دشمنش یاری کند، خداوند او را در عبور از پل صراط یاری خواهد کرد هنگامی که قدمها به لغزش در می‌آیند؛ و کسی که در انجام خواسته او تلاش کند تا آن را برآورده کند و او را شادمان سازد، به منزله آن است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را شادمان کرده باشد؛ و کسی که او را سیراب کند، خداوند از شربت سر به مهر بهشتی او را سیراب خواهد ساخت؛ و کسی که او را اطعام کرده و گرسنگی او را چاره کند، خداوند از میوه‌های بهشتی به او عطا فرماید؛ و کسی که برهنگی او را بپوشاند، خداوند بر اندام او از جامه‌های استبرق و ابریشمین بهشتی خواهد پوشاند، و کسی که او را با آنکه برهنه نیست بپوشاند، همواره در پناه خدا خواهد بود تا زمانی که از آن جامه تار و پودی باقی باشد؛ و کسی که او را از آنچه که باعث خواری و سرشکستگی اوست نجات دهد، و آبرویش را حفظ کند و به یاری او بشتابد، خداوند ولدان مخلّدین را در بهشت به خدمت او خواهد گمارد؛ و کسی

که او را با مرکبش بردارد خداوند او را در روز قیامت سوار بر ناقه بهشتی به محشر درآورد، به گونه‌ای که بر فرشتگان ببالد؛ و کسی که او را پس از مرگ کفن کند، مانند این است که بدن او را از روزی که به دنیا آمده تا روزی که از دنیا رفته است پوشانده باشد؛ و کسی که برای او همسری برگزیند که مایه انس و آرامش خاطر او شود، خداوند او را در قبر با محبوب‌ترین بستگانش مأنوس می‌سازد؛ و کسی که به هنگام بیماری از او عیادت کند، فرشتگان اطراف او را می‌گیرند و در حقّ او دعا می‌کنند تا زمانی که (به خانه خود) باز گردد، و به او می‌گویند: خوشا بر تو! و بهشت بر تو خوش باد.

و فرمود: بخدا سوگند برآوردن درخواست و نیاز برادر مؤمن در پیشگاه الهی، از دو ماه روز و اعتکاف متوالی در ماه حرام محبوب‌تر است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 376
(1) 1- اسحاق بن عمّار صیرفی نقل کرده است که: در کوفه بودم و برادران دینی بسیاری به دیدن من می‌آمدند، (ولی) من دوست نداشتم که مشهور باشم و می‌ترسیدم که راز شیعه بودن من فاش گردد، لذا به کسی که خدمت مرا می‌کرد دستور دادم که به هر کس که به دیدار من بیاید بگوید: او اینجا نیست! اسحاق می‌گوید که: آن سال را به حج رفتم و امام صادق علیه السّلام را زیارت کردم، در سیمای مبارک آن حضرت آثار بی‌اعتنائی و ناراحتی نسبت به خود احساس کردم، عرض کردم: فدایت شوم! چه چیز موجب این تغییر رفتار شما نسبت به من شده است؟! فرمود: همان چیزی که رفتار تو را نسبت به برادران دینی تو تغییر داد.
عرض کردم: فدایت گردم! من تنها از
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 377
اینکه راز من فاش شود (و دشمنان بدانند که از شیعیانم) با آنان چنان رفتاری داشتم، و خدا می‌داند که من چقدر آنها را دوست دارم. حضرت فرمود: ای اسحاق! از دیدار برادرانت دلتنگ مشو که هر گاه مؤمنی، برادر مؤمن خود را ملاقات کند و به او خوشامد بگوید، خداوند تا روز قیامت در نامه اعمال او درود و مرحبا می‌نویسد، و هنگامی که با وی مصافحه کند خداوند در میان دو انگشت ابهام آن دو یک صد رحمت خود را فرود می‌آورد که نود و نه قسمت آن از آن کسی است که علاقه و دوستی بیشتری نسبت به دوست خود داشته باشد، و خداوند با نظر رحمت آمیز و مهربان خود به آنها نگاه می‌کند، و آن که رفیق خود را بیشتر دوست داشته باشد از نظر حضرت حق بیشتر فیض می‌گیرد. و هنگامی که همدیگر را در آغوش بگیرند، رحمت خداوندی آنها را فرا می‌گیرد، و اگر این دیدار مدّتی به درازا کشد و (در این دیدار فقط) رضای خداوندی را جویا باشند، نه (سامان بخشیدن به) امور دنیوی، به آنان خطاب می‌شود که: خداوند گناهان گذشته شما را آمرزید، از این پس، عمل خود را از سر بگیرید. و چون به احوالپرسی از یک دیگر بپردازند، فرشتگان (نگهبان آنان) به هم گویند: کنار بروید که این دو با هم رازی دارند که خداوند پنهان ماندن آن را اراده فرموده است.
اسحاق می‌گوید: به حضرت عرض کردم: فدایت گردم! چگونه است که فرشتگان از ما دور باشند و آنچه می‌گوییم (به هنگام احوالپرسی) در نامه اعمال ثبت نمی‌شود، در حالی که خداوند عزّ و جل (در سوره ق، آیه 18) می‌فرماید: «هیچ سخنی را بر زبان نمی‌آورد مگر آنکه فرشتگان مراقب

در کمین اویند»؟ راوی می‌گوید: پس

فرزند رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آه (سردی) از دل کشید و آنقدر گریست که اشک بر محاسن مبارک حضرت جاری شد، و (در آن حال به من) فرمود: ای اسحاق! براستی که خداوند تبارک و تعالی چون به فرشتگان (نگهبان) فرمان می‌دهد: زمانی که این دو مؤمن یک دیگر را ملاقات می‌کنند (و با هم به صحبت می‌پردازند) از آن دور شوید، برای احترام و بزرگداشت آنهاست، پس اگر فرشتگان کلام آنها را ننویسند و نفهمند، مسلّما آن که حافظ و نگهبان آنهاست که داننده هر راز و آنچه نهانتر است همه آنها را خواهد دانست. ای اسحاق! از خدا بترس به طوری که گویا او را می‌بینی، و اگر تو او را نبینی، مسلّما او تو را می‌بیند، و اگر خیال کنی که خداوند تو را نمی‌بیند مسلّما (نسبت به او) کافرشده‌ای، و اگر بدانی که او تو را می‌بیند و گناهان خود را از آفریده‌های او پنهان می‌کنی ولی در محضر او (به گناهان خود اقرار) و آنها را آشکار می‌سازی، در چنین صورتی، خداوند را در حدّ پائین ترین کسانی که ناظر بر اعمال تواند قرار داده‌ای.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 379
(1) 1- ابراهیم بن عمر یمانی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ مؤمنی نیست که مؤمن ستمدیده‌ای را یاری کند، مگر آنکه (ثواب) این عمل، از روزه و اعتکاف یک ماه در مسجد الحرام برتر است، و هیچ مؤمنی نیست که توان یاری کردن برادر خود داشته باشد و او را یاری کند مگر آنکه خداوند او را در دنیا و آخرت یاری می‌کند، و هیچ مؤمنی نیست که توان یاری کردن برادر خود داشته باشد و او را به حال خود رها سازد مگر آنکه خداوند او را در دنیا و آخرت به خود واگذارد. «1»
(2) 2- ابو الورد از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر نزد کسی نسبت به برادر دینی او بدگوئی کنند و او به دفاع و یاری او برخیزد، خداوند در دو جهان او را یاری می‌کند؛ و اگر نزد کسی نسبت به برادر ایمانی او غیبت کنند و او در صورت توانائی به دفاع از برادر دینی خود نپردازد، خداوند در دو سرا او را (در نظر مردم) ذلیل و خوار گرداند.

_____

(1) ثواب عبادتهایی از قبیل حج و نماز و روزه مستحبّی مستقیما متوجه شخص می‌گردد و می‌توان گفت که در این قبیل عبادتها بیشتر نفع شخصی مطرح است تا نفع دیگران، ولی در اعمال نیکی چون کمک به برادران ایمانی و دفاع از حریم حرمت آنان، در وهله اول منفعت به دیگران مورد نظر است و لذا می‌بینیم که ثواب این قبیل اعمال بر ثواب عبادت مستحبّی دیگر پیشی می‌گیرد و این کاملا طبیعی است و خداوند کسی را که آبرو و اعتبار خود را به خاطر دیگران به خطر می‌اندازد، بسیار دوست دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 380

ثواب میانجیگری و آشتی میان دو نفر

(1) 1- ابو حمزه ثمالی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام می‌فرمود: اگر میان دو نفر به منظور اصلاح و آشتی، میانجیگری کنم در نظر من از دو دینار صدقه دادن برتر است؛ رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم می‌فرمود: اصلاح بین مردم از هر نماز و روزه (مستحبّی) بهتر و گرانقدرتر است.

ثواب کسی که به فریاد برادر مسلمان خود برسد

(2) 1- أسید بن حضیر از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که به داد برادر مسلمان خود برسد و او را از غم و غصه و گرفتاری برهاند، خداوند ده حسنه در نامه اعمال او می‌نویسد، و ده درجه (مقام و منزلت) او را بالا می‌برد، و ثواب

آزاد کردن ده بنده را (در راه خدا) به او کرامت می‌کند، و ده گونه کیفر و عقوبتی از او دور می‌سازد، و ده شفاعت را در آخرت برای او مهیّا می‌فرماید.

ثواب سخن محبّت آمیز با برادر مسلمان خود

(1) 1- جعفر بن ابراهیم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
کسی که با سخن محبّت آمیز، برادر مسلمان خود را مورد لطف و محبت قرار دهد و غم و غصه او را برطرف سازد، تا زمانی که به این کار مشغول است در زیر سایه رحمت گسترده خداوند قرار خواهد داشت.

ثواب کسی که به فریاد برادر ستمدیده‌اش برسد و او را در برآوردن حاجتش کمک کند

(2) 1- زید شحّام نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 382
داد ستمدیده اندوهگینی برسد و بار اندوه را از دل او بردارد و در برآوردن حاجتش کمک کند، در پیشگاه حضرت حق هفتاد و دو رحمت خواهد داشت، که با یک رحمتی (از آن رحمتها) زندگانی او را در دنیا اصلاح نموده، و هفتاد و یک رحمت دیگر را برای آخرت او ذخیره می‌کند تا از هراس و وحشت آن روز در امان باشد.

ثواب کسی که غم و غصه را از مؤمنی دور کند

(1) 1- مسمع کردین روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که غم و غصه را از دل مؤمنی بردارد خداوند همه اندوهها و گرفتاریهای آخرت را از او دور کند و او را با دلی آرام از قبر برانگیزد، و کسی که او را اطعام کرده و گرسنگی او را چاره کند، خداوند از میوه‌های بهشتی به او بخوراند، و کسی که با جرعه آبی تشنگی او را برطرف سازد، خداوند از شربتهای سر به مهر بهشتی سیرابش سازد.

ثواب کسی که مؤمنی را شادمان کند

(1) 1- ابو حمزه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که مؤمنی را شادمان کند، خداوند او را در روز قیامت شادمان می‌سازد، و به او خطاب می‌شود که: هر چه دوست داری از خداوند بخواه! زیرا که تو دوست داشتی دوستان خدا را در دنیا مسرور کنی، پس هر آنچه از خدا بخواهد، به او کرامت کند، و خداوند بیشتر از آنچه درخواست کرده است به او می‌دهد به حدّی که هرگز تصوّر آن را هم نمی‌کرده است.

ثواب کسی که خانواده‌ای را مسرور کند

(2) 1- لوط از اسحاق، و او از پدرش از جدّش روایت کرده که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که خانواده مؤمنی را شادمان کند مگر آنکه خداوند از آن شادی و سرور، مخلوقی را می‌آفریند که در روز قیامت به هنگام هر پیشامد سخت به او می‌گوید: ای دوست خدا مترس، و او می‌پرسد: تو کیستی خدا تو را رحمت

کند که اگر دنیا از آن من بود، آن را در ازای پاداش (محبّت) تو ناچیز می‌دیدم؟! پاسخ می‌دهد: من همان سروری هستم که تو (در دنیا) به فلان خانواده ارزانی داشتی.

(1) 1- سدیر صیرفی در یک حدیث طولانی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هنگامی که خداوند مؤمن را از قبر بر می‌انگیزد، همراه او تمثالی که پیشاپیش او به راه می‌افتد از قبر خارج می‌شود، و چون آن شخص مؤمن با یکی از دشواریهای ترسناک روز قیامت روبرو شود، آن تمثال به او می‌گوید: اندوهگین و پریشان مباش! و تو را به شادی و بزرگداشت خداوندی بشارت باد؛ و پیوسته چنین باشد تا آنکه در پیشگاه خداوند بایستد، آنگاه خداوند به آسانی از او حساب می‌کشد، و فرمان می‌دهد

که او را بسوی بهشت ببرند، در حالی که آن تمثال در پیش روی مؤمن قرار دارد، و مؤمن به او می‌گوید: رحمت حق بر تو باد! تو چه خوب همدمی بودی که با من از قبر (تا به اینجا) همراه شدی و همواره مرا به شادی و کرامت بشارت دادی، به آنچه که مژده می‌دادی، دست یافتم، اکنون (به من بگو که) تو کیستی؟ و تمثال در جواب مؤمن می‌گوید: من همان شادمانی و سروری هستم که تو (در دنیا) به برادر دینی خود ارزانی داشتی، خداوند مرا از آن شادمانی و سرور آفرید تا تو را شادمان کنم. «1»

(1) 1- حسین بن یزید بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر به مسلمان (گرسنه‌ای) صدقه دهم به اندازه‌ای که سیر شود، در پیش من محبوبتر از اینکه افقی از مردم را سیر کنم؛ راوی می‌گوید که پرسیدم: افق چیست؟ فرمود: صد هزار نفر یا بیشتر.

---

(1) یکی از نمونه‌های بارز تجسّم اعمال، همین روایت است و آن را باید برای همیشه به خاطر سپرد.

ثواب کسی که لقمه حلوائی به خورد مؤمنی بدهد

(1) 1- داود رقّی از همسرش رباب نقل کرده است که: روزی حلوائی از خرما و روغن آماده کرده و آن را به خدمت امام صادق علیه السّلام بردم، هنگامی بر آن حضرت وارد شدم که (با یاران خود) مشغول خوردن غذا بود، حلوا را تقدیم حضرت کردم و آن حضرت با دست مبارک خود، حلوا را لقمه می‌کرد و به یاران خود می‌داد، پس شنیدم که می‌فرمود: کسی که لقمه حلوائی به خورد مؤمنی بدهد، خداوند تلخی روز قیامت را از او برمی‌دارد.

ثواب کسی که نیمخورده مؤمنی را بیاشامد

(2) 1- محمد بن اسماعیل- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از یکی از ائمه علیهم السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که نیمخورده مؤمنی را بعنوان تبرّک بیاشامد،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 387
خداوند فرشته‌ای در میان آن دو می‌آفریند که تا روز قیامت برای آنان طلب آمرزش کند.
(1) 2- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در نیمخورده مؤمن، شفای هفتاد بیماری است.
ثواب کسی که برادر دینی خود را برای رضای خداوند مورد لطف قرار دهد
(2) 1- زید بن ارقم روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: بنده‌ای نیست که برای رضای خداوند برادر دینی خود را مورد لطف قرار دهد، مگر آنکه خداوند (در آخرت) خادمی از خادمان بهشتی را به خدمت او می‌گمارد.

ثواب کسی که در راه خدا برای خود برادری برگزیند

(3) 1- محمد بن زید روایت کرده است که از امام رضا علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 388
در راه خدا برای خود برادری برگزیند، خانه‌ای در بهشت برای خود انتخاب کرده است.

ثواب کسی که برادر خود را ملاقات کند با آنچه او را شادمان نماید تا او را مسرور سازد

(1) 1- ربیع بن صبیح- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که برادر خود را با آنچه او را شادمان کند ملاقات نماید تا او را مسرور سازد، خداوند در روز قیامت او را خوشحال می‌سازد؛ و کسی که برادر خود را با آنچه او را ناراحت سازد ملاقات نماید تا او را ناراحت کند، خداوند در آن روزی که او را ملاقات می‌کند (در قیامت) او را ناراحت خواهد کرد.

ثواب معطّر کردن مسلمان

(2) 1- بشیر دهّان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که مسلمانی را معطّر کند،

خداوند در روز قیامت به ازای هر تار مویی، نوری را برای او منظور می‌فرماید.

ثواب کسانی که در راه خدا دوستی کنند

(1) 1- حسن بن علی بن فضّال از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسانی که در راه خدا دوستی کنند، در روز قیامت بر منبرهائی از نور قرار می‌گیرند که نور رخسار و اندام و منبرهای آنان همه محشر را منوّر می‌کند، تا دانسته شود که اینان در راه خدا دوستدار یک دیگرند.

ثواب کسی که از درّه‌ای عبور کند و خدا را به یاد آرد

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که از
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 390
درّه‌ای بگذرد و دستهایش را بگشاید و خدا را دعا کند، مگر آنکه خداوند آن درّه را به هر اندازه‌ای که باشد برای او پر از حسنات می‌کند.

ثواب تلاوت آیه إِنَّ اللَّهَ یُمْسِکُ السَّماواتِ وَ الْأَرْضَ أَنْ تَزُولا به هنگام خواب

(1) 1- عباس بن هلال شامی از امام رضا علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هرگز کسی به هنگام خواب آیه «براستی که خداوند، آسمانها و زمین را نگاه می‌دارد تا (از مدار خود) خارج نشوند، و اگر (از مدار خود) رها گردند، جز او که می‌تواند آنها را نگاه دارد؟ براستی که او بردبار و آمرزنده است» تلاوت نکرده است که خانه بر سر او خراب شود.

ثواب خواندن این دعا به هنگام اذان صبح و اذان مغرب

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 391
(1) 1- عباس، غلام امام رضا علیه السّلام از آن حضرت روایت کرده است که فرمود: کسی که اذان صبح را بشنود و بگوید: «بار الها! تو را به آمدن روز و رفتن شبت، و فرا رسیدن وقت نمازهایت، و زمزمه‌های کسانی که تو را می‌خوانند (و با تو مناجات می‌کنند)، سوگند می‌دهم که توبه مرا بپذیری، چرا که تو بسیار توبه‌کننده و مهربانی». و همین دعا را به هنگام شنیدن اذان مغرب نیز بخواند و در همان روز یا همان شب از دنیا برود با توبه قبول شده به دیدار حق شتافته است.

ثواب کسی که خدا را دعا کند با اینکه بداند سود و زیان در دست اوست

(2) 1- سورة بن کلیب از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که خداوند بزرگ می‌فرماید: کسی که مرا دعا کند، و بداند (باور داشته باشد) که تنها منم که سود و زیان می‌رسانم، نیاز او را برمی‌آورم.

ثواب خواندن این دعا به هنگام خواب

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 392
(1) 1- بکر بن محمد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که به هنگام آرمیدن در بستر سه بار «حمد و سپاس خدایی را سزاست که بر همه چیز برتری جست و همه را مقهور خود ساخت، و حمد و سپاس خدایی را سزاست که غایب از انظار است و خبر از همه چیز دارد، و حمد و سپاس خدایی را سزاست که مردگان را زنده می‌کند و زندگان را می‌میراند، و او بر انجام هر چیزی تواناست» را بخواند از گناهانی که کرده است پاک می‌شود مانند روزی که از مادر زاده شده است.

ثواب دعای مسلمان در غیاب برادر مسلمانش

(2) 1- معاویه بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دعای مسلمان در غیاب برادر مسلمانش، گشایش روزی را برای دعاکننده به همراه دارد، و بلا را از او دور می‌گرداند، و فرشتگان به او می‌گویند: دو برابر آنچه برای برادرت خواستی برای تو است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 393

ثواب درود و سلام بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و ثواب دوست داشتن او

(1) 1- عاصم بن ضمرة از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: فرستادن صلوات بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم گناهان را از بین می‌برد بهتر از آبی که آتش را نابود می‌سازد؛ و سلام کردن بر آن جناب از آزاد کردن چندین بنده (در راه خدا) برتر است؛ و دوست داشتن آن حضرت از قربانی کردن جانها، یا فرمود: از شمشیر زدن در راه خدا، برتر است.

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هنگامی که نام رسول
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 394
خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم برده شود، بر آن حضرت صلوات بسیار بفرستید، زیرا کسی که یک صلوات بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم بفرستد، خداوند هزار بار و در هزار صف از فرشتگان بر او صلوات می‌فرستد، و (در چنین شرایطی) هیچ آفریده‌ای از آنچه خدا آفریده است باقی نمی‌ماند مگر آنکه- به خاطر صلوات خدا و فرشتگانش- بر او صلوات خواهد فرستاد، و هیچ کس از این همه اجر و پاداش سر باز نمی‌زند مگر کسی که نادان و مغرور است، که خدا و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم از او بیزارند.

ثواب کسی که خدا را به حق محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و خاندانش علیهم السّلام بخواند

(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا بنده‌ای هفتاد خریف- که هر خریفی هفتاد سال است- در جهنم ماند، آنگاه از خدا خواست بحقّ

محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیتش علیهم السّلام که بر او رحم کند، پس خداوند به جبرئیل وحی فرمود که: فرود آی و بنده مرا از آتش رهائی بخش. جبرئیل عرض کرد: پروردگارا! چگونه در آتش بروم؟! خداوند به او فرمود که: من به آتش فرمان دادم که بر تو سرد و سلامت باشد، جبرئیل عرض کرد: پروردگارا! مرا از جای او آگاه ساز، خداوند فرمود: در چاهی که در «سجّیل» است. پس جبرئیل در آتش دوزخ فرود آمد و او را بیرون آورد؛ آنگاه خداوند به بنده گنهکار خود خطاب کرد که: ای بنده من! چه مدّتی در آتش بودی؟ جواب داد: پروردگارا! نمی‌دانم؛ خداوند متعال فرمود: بعزّتم سوگند که اگر مرا به آنچه خواندی، نمی‌خواندی، مدّت اقامت و ذلّت تو را در آتش بسیار طولانی می‌کردم، ولی من بر خودم لازم نموده‌ام که اگر بنده‌ای مرا بحقّ محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و آلش علیهم السّلام بخواند، از آنچه در میان من و اوست (از گناهان و نافرمانیهای او) درگذرم، و امروز تو را (به همین خاطر) آمرزیدم.

ثواب صلوات فرستادن بر رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم

(1) 1- ابو البختری از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم فرمود: در روز قیامت، من نزد ترازوی اعمال قرار

می‌گیرم، کسی که (میزان) گناهانش از کارهای نیکی که انجام داده است بیشتر باشد، آن صلواتهایی را که بر من نثار کرده است می‌آورم تا کفه حسناتش را سنگین‌تر کنم.
(1) 2- عبد السلام بن نعیم می‌گوید: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: من داخل خانه خدا (مسجد الحرام) شدم و جز فرستادن صلوات بر رسول خدا صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم هیچ دعای دیگری به خاطرم نیامد، حضرت فرمود: کسی از خانه خدا بیرون نیامده است که عملی برتر از عمل تو را انجام داده باشد.
(2) 3- حارث اعور روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: هیچ دعائی به آسمان راه پیدا نمی‌کند مگر آنکه بر محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم و آل او علیهم السّلام صلوات فرستاده شود.

ثواب کسی که بعد از طلوع فجر صد بار صلوات بفرستد بر محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم و آلش علیهم السّلام

(3) 1- صباح بن سیابه نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود: آیا می‌خواهی به

تو چیزی بیاموزم که به خاطر آن خداوند صورت تو را از گرمای آتش دوزخ نگاه دارد؟! عرض کردم: آری! فرمود: پس از طلوع سپیده دم، صد مرتبه بگو: «بار الها! بر محمد صلّى اللَّه عليه و آله و سلّم و خاندان او درود فرست»، خداوند بوسیله آن صورت تو را از گرمای آتش دوزخ حفظ خواهد کرد.

ثواب کسی که بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیتش علیهم السّلام صلوات بفرستد

(1) 1- محمد بن ابی عمیر به نقل از یکی از راویان، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در برخی از کتابها خواندم که: کسی که بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیتش علیهم السّلام صلوات بفرستد، خداوند یک صد حسنه برای او می‌نویسد، و کسی که بگوید: «بار الها! بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیت او علیهم السّلام درود فرست» خداوند هزار حسنه برای او می‌نویسد.

ثواب کسی که در روز جمعه صد بار صلوات بفرستد بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 398
(1) 1- محمد بن فضیل از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که در روز جمعه یک صد مرتبه صلوات بر من بفرستد، خداوند شصت حاجت او را بر آورد، سی حاجت متعلق به دنیا و سی حاجت متعلق به آخرت است.

ثواب کسی که در تعقیبات نماز صبح و مغرب پیش از آنکه برخیزد یا با کسی صحبت کند، آیه إِنَّ اللَّهَ وَ مَلائِکَتَهُ یُصَلُّونَ ... تا آخر آیه را بخواند، سپس بر محمد و آلش علیهم السّلام صلوات بفرستد

(1) 1- ابن مغیره می‌گوید که: از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که پس از نماز صبح و نماز مغرب (در تعقیبات این دو نماز)- پیش از آنکه برخیزد و یا با کسی صحبت کند- بگوید: «براستی که خدا و فرشتگان خدا بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم درود می‌فرستند، ای کسانی که ایمان آورده‌اید (شما هم) بر او صلوات بفرستید و سلام کنید، آن گونه که شایسته است. بار الها! بر محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و خاندان او صلوات فرست». خداوند یک صد حاجت او را برآورده می‌سازد، هفتاد حاجت او را در دنیا و سی حاجت او را در آخرت.

راوی می‌گوید پرسیدم: مراد از صلاة خدا و فرشتگان خدا و مؤمنان چیست؟! فرمود: صلاة خدا: رحمت خداست، و صلاة فرشتگان خدا: به منزله ثنا و ستایش آنها از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم است، و صلاة مؤمنان: دعای آنان در حق اوست. و از اسرار آل محمد- در رابطه با صلوات بر پیغمبر و آلش علیهم السّلام- خواندن این صلوات است:

«بار الها! بر محمد و دودمانش- از گذشتگان و آیندگان- درود فرست، و در ملإ اعلی

و در میان جمیع پیامبران نیز بر او درود فرست، بار الها! شرف و مهتری و قدر و منزلت والا کرامت فرما. بار الها! من به محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم ایمان آوردم در حالی که آن حضرت را ندیدم، پس در روز قیامت مرا از زیارت او محروم مساز، و همراهی و همنشینی با آن حضرت را نصیب من فرما، و مرا بر دین و کیش او بمیران، و از حوض وی (کوثر) مرا سیراب گردان- آشامیدنی لذیذی که با نوشیدن آن هرگز تشنه نخواهم شد، که تو بر انجام هر چیزی توانائی. بار الها! همچنان که به محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم ایمان آوردم در حالی که آن حضرت را ندیدم، پس طلعت زیبای او را در بهشت به من بشناسان. بار الها! از جانب من، درود فراوانم را به روح محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برسان» پس اگر کسی این صلوات را سه بار به هنگام صبح و سه بار به هنگام شب بخواند، گناهانش نابود و خطاهایش محو می‌گردد و شادیش همیشگی خواهد بود، و دعایش به اجابت خواهد رسید، و آرزوهایش تحقّق خواهد یافت، و روزی او افزون می‌گردد، و به او کمک می‌شود بر دشمنش، و موجبات انواع خیرها

برای او فراهم می‌گردد، و از همراهان و همنشینان رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در بهشت اعلا خواهد بود.

ثواب کسی که یک سوّم یا نصف یا همه صلوات خود را به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم اختصاص دهد

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 401
(1) 1- مرازم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مردی نزد رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم آمد و عرض کرد: یا رسول اللَّه! یک سوّم صلواتم را به تو اختصاص دادم، حضرت فرمود: نیک است. عرض کرد: یا رسول اللَّه! نیمی از صلواتم را به تو اختصاص دادم، حضرت فرمود: این بهتر است. عرض کرد: یا رسول اللَّه! همه صلواتم را به تو اختصاص دادم، حضرت فرمود: در این صورت خداوند تمام امور دنیا و آخرت تو را کفایت می‌کند. در این هنگام مردی از حضرت امام صادق علیه السّلام پرسید: چگونه صلوات خود را به پیامبر خدا اختصاص می‌دهد؟ حضرت علیه السّلام فرمود: از خدا هیچ چیزی مسألت نمی‌کند مگر آنکه اول بر محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و اهل بیت او علیهم السّلام صلوات بفرستد و بعد حاجت خود را از خداوند بخواهد.

ثواب کسی که بعد از صلوات فرستادن بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم، بر اهل بیت او نیز صلوات بفرستد

(1) 1- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که روزی رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: آیا نمی‌خواهی به تو مژده‌ای بدهم؟! عرض کردند: پدرم و مادرم فدای تو گردند، آری! شما که همیشه مژده دهنده به همه خوبیها بوده‌اید. رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: جبرئیل مرا خبر داد به چیز عجیبی، امیر مؤمنان علی علیه السّلام پرسیدند: یا رسول اللّه! شما را از چه چیزی با خبر ساخت؟ فرمود: اگر کسی بر من صلوات بفرستد، و پس از آن بر اهل بیت من نیز صلوات خود را نثار کند، درهای آسمان بر روی او گشوده می‌شود، و فرشتگان هفتاد بار صلوات بر او می‌فرستند حتی اگر گنهکار خطاکار باشد، آنگاه گناهان او چون برگ درختان فرو می‌ریزند، و خداوند تبارک و تعالی به او خطاب می‌فرماید که: ای بنده من! تو را پذیرفتم، شاد و سعادتمند باش، ای فرشتگان من! شما بر او هفتاد صلوات می‌فرستید و من هفتصد صلوات، پس اگر تنها بر من صلوات بفرستند و پس از آن بر اهل بیتم صلوات نفرستد، میان صلوات وی و آسمان هفتاد حجاب قرار می‌گیرد و خداوند بزرگ می‌فرماید: تو را نمی‌پذیرم و خجسته و شاد مباش، ای فرشتگانم، دعایش را بالا مبرید تا آنکه در صلوات، اهل بیت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را به او ملحق

سازد، و دعای او همچنان (معلّق) خواهد ماند تا وقتی که در صلوات، اهل بیت را به من ملحق کند.

ثواب کسی که پس از نماز روز جمعه بر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و خاندان و اوصیای وی صلوات بفرستد

(1) 1- حمّاد بن عثمان روایت کرده است که او از امام صادق علیه السّلام پرسید: کدام اعمال در روز جمعه بهتر است؟ حضرت فرمود: صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد یک صد بار پس از نماز عصر، و هر چه بیفزائی بهتر است.
احمد بن ابی عبد اللَّه می‌گوید: در روایت عبد اللَّه بن سیابه و ابو اسماعیل، از ناجیه از یکی از دو امام: (امام محمد باقر یا امام صادق علیهما السّلام) آمده است: چون در روز جمعه نماز را بجای آوردی، این دعا را بخوان: «بار الها! بهترین درودها را بر محمد و خاندان و جانشینان وی بفرست، آنهائی که مورد رضایت پروردگار قرار گرفته‌اند، و
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 404
بهترین برکتها را بر آنان نازل فرما، و سلام و درود و رحمت و برکات خداوند بر او و بر آنها و بر ارواح و بدنهای آنان باد»، که اگر چنین کنی خداوند صد هزار حسنه در نامه اعمال تو می‌نویسد، و صد هزار گناه را پاک می‌کند، و به خاطر آن صد هزار حاجت تو را برآورده می‌سازد، و به خاطر آن مقام و منزلت تو را صد هزار درجه بالا می‌برد.
(1) 2- عمّار بن موسی ساباطی می‌گوید که: در محضر امام صادق علیه السّلام بودم که مردی این گونه صلوات فرستاد: «اللّهم صلّ علی محمد و اهل بیت محمد»، حضرت به او فرمود: ای مرد! بدرستی که بر ما تنگ کردی! آیا نمی‌دانستی که اهل بیت همان پنج تن اصحاب کسا هستند؟ آن مرد پرسید: چگونه صلوات بفرستم؟ حضرت فرمود:

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص404
و: «اللّهم صلّ علی محمد و آل محمد» تا شامل ما و شیعیان ما نیز گردد.

ثواب کسی که در یک روز صد بار بگوید «ربّ صلّ علی محمد و اهل بیته»

(2) 1- معاویه بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در یک
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 405
روز صد بار «رب صلّ علی محمد و اهل بیته» بگوید، خداوند صد حاجت او را برآورده سازد، که سی حاجت از آنها متعلق به دنیا و هفتاد حاجت دیگر متعلق به آخرت است.

ثواب کسی که با صدایی رسا بر پیغمبر صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم صلوات بفرستد

(1) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: با صدای بلند بر من صلوات بفرستید، زیرا که دوروئی و نفاق را از بین می‌برد.

ثواب کسی که پس از نماز صبح ده مرتبه بگوید «سبحان اللَّه العظیم و بحمده و لا قوّة إلّا باللَّه العلیّ العظیم»، و ثواب کسی که در تعقیب هر نماز بگوید «اللهم اهدنی من عندک و افض علیّ من فضلک و انشر علیّ من رحمتک و انزل علیّ من برکاتک»

(1) 1- سالم مکّی از امام محمد باقر علیه السّلام نقل کرده است که مردی بنام شیبه هذلی به خدمت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شد و عرض کرد: ای پیامبر خدا! من پیر مردی سالخورده‌ام، و دیگر توانائی آنچه را که قبلا انجام می‌دادم- از قبیل نماز و روزه و حج و جهاد- را ندارم، پس ذکری به من تعلیم کن که گفتن آن برای من آسان، و ثوابی بهمراه داشته باشد، حضرت فرمود: آنچه را که گفتی تکرار کن! و آن مرد سالخورده سه بار کلام خود را تکرار کرد آنگاه رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به او فرمود: هر آنچه پیرامون تو را فرا گرفته است- از درخت تا زمین سنگلاخ- همگی از روی شفقت و ترحّم بر حال تو گریستند، هنگامی که نماز صبح خود را بجای آوردی، ده بار بگو «پاک و منزّه است پروردگار بزرگ، و ستایش از آن اوست، و هیچ قدرت و نیروئی نیست مگر آنکه (سرچشمه آن) از خداوند بزرگ و والامرتبه است» تا خداوند تو را از

دچار شدن به کوری و دیوانگی و جذام و تنگدستی و زیر آوار ماندن در امان دارد.

عرض کرد: یا رسول اللَّه! این برای دنیا، برای آخرت چه کنم؟! فرمود: پس از هر نماز، این دعا را بخوان: «بار الها! مرا خود راهنمایی کن، و از بخشش بیکران خود را مرا بهره‌مند ساز، و سایه رحمت خود را بر سرم بگستران، و برکات خود را بر من فرو ببار».

امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: پیر مرد پس از شنیدن سخنان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در حالی که مشت خود را می‌بست (گویی چیزی در مشت داشت) به راه افتاد، آنگاه رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم رو به یاران خود کرد و فرمود: اگر روز قیامت فرا رسد، و این اذکار را عمدا ترک نکرده باشد، خداوند هشت درب بهشت (تمام دربهای بهشت) را بر روی او می‌گشاید، تا از هر دربی که خواهد وارد شود.

ثواب کسی که به هنگام رغبت و ترس و هوس و خشم خویشتن‌دار باشد

(1) 1- شعیب از قول مردی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که به هنگام رغبت و ترس و شهوت و هوس و خشم، خویشتن‌دار باشد و بر خواسته‌های خود غلبه کند، خداوند بدن او را بر آتش جهنّم حرام می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 408

ثواب کسی که کمک کند به انجام امر به معروف و نهی از منکر

(1) 1- یعقوب بن یزید- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: امر به معروف و نهی از منکر، دو آفریده از آفریده‌های خداوندند، کسی که آن دو را یاری کند (موجبات این دو امر مهم را فراهم سازد) خداوند او را عزیز نماید، و کسی که آنها را ترک کند خداوند عزّ و جل ذلیل و خوارش گرداند.

ثواب کسی که آیات پایانی سوره «زمر» را بشنود و بگرید

(2) 1- سلیمان بن خالد از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: روزی رسول

خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به سراغ گروهی از جوانان انصار آمد و به آنان فرمود: می‌خواهم چند آیه از قرآن کریم برای شما تلاوت کنم، هر یک از شما که بگرید، بهشت از آن اوست.
آنگاه حضرت از آیه «و کافران را گروه گروه بسوی جهنم برده شدند» تا آخر سوره تلاوت کرد و همه آنان گریستند بجز یک جوان که به حضرت عرض کرد: یا رسول اللّه! من حال و هوای گریستن را پیدا کردم (و تظاهر به گریه کردم) اما اشک در چشمانم حلقه نزد. حضرت فرمود: من دوباره آن آیه‌ها را برای شما تلاوت می‌کنم، و کسی که خود را گریان نشان دهد (تظاهر به گریستن کند) بهشت از آن اوست، سپس حضرت دوباره آیه‌های پایانی سوره «زمر» را تلاوت فرمود و تمامی آن جمع گریستند، و آن جوان (هم) تظاهر به گریستن کرد، و همگی از اهل بهشت شدند.

ثواب اجتماع به هنگام دعا

(1) 1- عبد الاعلی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ وقت نیست که چهار نفر در رابطه با مسأله‌ای (خواسته‌ای) اجتماع کرده و همدعا شوند مگر پیش از آنکه از هم جدا شوند دعای آنان مستجاب می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 410

ثواب دعای پنهانی

(1) 1- اسماعیل بن همّام از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دعای بنده در پنهانی، با هفتاد دعای آشکارا برابر است.

ثواب دعا به هنگام سحر

(2) 1- ابو صباح کنانی از امام محمد باقر علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: به راستی که خداوند عزّ و جل از میان بندگان مؤمن خود، هر کسی را که بسیار دعا کند، دوست دارد، پس بر شما باد به دعا کردن در سپیده دمان تا طلوع آفتاب، زیرا که در آن ساعت درهای آسمان گشوده می‌شود و نسیم رحمت وزیدن می‌گیرد، و روزی قسمت می‌شود، و خواسته‌های بزرگ در آن برآورده می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 411

(1) 1- صفوان بن یحیی از امام موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در حق برادران مؤمن خود دعا (ی خیر) کند، خداوند در ازای هر مؤمنی فرشته‌ای می‌گمارد که در حقّ او دعا (ی خیر) نماید.
(2) 2- و به همین سند از امام رضا علیه السّلام روایت شده است که: هیچ مؤمنی نیست که در حقّ برادران و خواهران مؤمن و مسلمان خود دعا کند- چه زنده و چه مرده- مگر آنکه خداوند به تعداد مؤمنانی که بدرود حیات گفته‌اند و یا آنان که تا به قیامت بدنیا می‌آیند، یک حسنه برای او ثبت می‌فرماید.
(3) 3- عبد اللَّه سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در هر روز

بیست و پنج بار بگوید: «اللّهم اغفر للمؤمنین و المؤمنات و المسلمین و المسلمات» (خداوند! گناهان مردان و زنان مؤمنین و مسلمین را بیامرز)، خداوند در روز قیامت- به تعداد مؤمنانی که آفریده و یا خواهد آفرید- در نامه اعمال او حسنه‌ای ثبت و گناهی را پاک می‌سازد، و مقام و منزلت او را یک درجه بالا می‌برد.
(1) 4- محمد بن حمّاد حارثی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هیچ بنده‌ای برای مؤمنان- چه زن و چه مرد- دعا نمی‌کند، مگر آنکه خداوند همان دعا را- به تعداد تمام مؤمنانی که آفریده یا خواهد آفرید- در حق او مستجاب می‌کند، و براستی که آن بنده به عذاب آتش محکوم می‌شود و چون (خواهند) او را به سوی دوزخ کشند، مؤمنان- مرد و زن- عرضه می‌دارند که: ای پروردگار! این بود که (در دنیا) برای ما دعا می‌کرد، شفاعت ما را در باره او بپذیر، خداوند شفاعت آنان را در مورد او می‌پذیرد و از آتش رهایی می‌یابد.
(2) 5- عبد اللَّه بن میمون قدّاح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم

فرمود: هر گاه یکی از شما خواهد دعا کند، در حق همگان دعا نماید، زیرا این از موجبات پذیرش دعا است.

ثواب گفتن «لا حول و لا قوة الّا باللّه [العلی العظیم]»

(1) 1- هشام بن احمر می‌گوید که: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که ذکر «لا حول و لا قوة الّا باللّه العلی العظیم» (هیچ توان و قوّتی نیست مگر با یاری خداوند بزرگ) را بگوید، خداوند عزّ و جل هفتاد نوع بلا را از او دور می‌کند که ناچیزترین آنها، خفگی است.

ثواب کسی که در هر روز [یک صد بار] «لا حول و لا قوّة الّا باللّه» بگوید

(2) 1- عمر بن یزید از امام صادق علیه السّلام روایت کردم است که فرمود: کسی که در هر روز صد بار «لا حول و لا قوة الّا باللّه» بگوید، خداوند هفتاد نوع بلا را از او دور می‌سازد که ناچیزترین آنها، غم و اندوه است.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 414

ثواب کسی که به هنگام بیرون رفتن از خانه‌اش «بسم اللَّه و لا حول و لا قوة الّا باللَّه» بگوید

(1) 1- ابو سعید خدری از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که به هنگام بیرون رفتن از خانه‌اش «بسم اللَّه» بگوید، آن دو فرشته (ای که نگهبان اویند) گویند: هدایت شدی؛ و اگر «لا حول و لا قوة الّا باللَّه» بگوید، آن دو می‌گویند: حفظ شدی؛ و اگر «تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ» بگوید، آن دو گویند: کفایت شدی؛ پس شیطان می‌گوید: من چگونه می‌توانم بر بنده‌ای که مورد هدایت و حفظ (خداوند) قرار گرفته و خداوند امور (زندگانی) او را کفایت کرده است، غلبه کنم (و او را بفریبم).

ثواب کسی که شب هنگام صد بار تکبیر بگوید

(2) 1- ابو حمزه ثمالی گوید که از امام زین العابدین علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: کسی که به هنگام شب صد بار تکبیر بگوید، ثواب کسی را دارد که صد بنده (در راه خدا) آزاد
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 415
کرده باشد.

ثواب تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السّلام

(1) 1- ابو هارون مکفوف نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام به من خطاب کرد و فرمود:
ای پدر هارون! ما کودکان خود را به تسبیح حضرت زهرا علیها السّلام فرمان می‌دهیم آن گونه که آنان را به نماز ومی‌داریم، پس تو نیز بر این ذکر مداومت کن، زیرا هیچ بنده‌ای بر این ذکر مداومت نکرده است سپس بدبخت شده باشد.
(2) 2- محمد بن مسلم از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که تسبیح حضرت زهرا علیها السّلام را بجای آورد سپس از خدا طلب آمرزش کند، آمرزیده می‌شود، و این تسبیح به زبان (و از نظر تعداد) یک صد است ولی در میزان الهی یک هزار (به حساب می‌آید)، و شیطان را می‌راند، و خداوند بخشنده را خشنود می‌سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 416
(1) 3- ابو خالد قمّاط می‌گوید که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: تسبیح حضرت فاطمه زهراء علیها السّلام پس از هر نماز در نزد من از هزار رکعت نماز در هر روز محبوبتر است.
(2) 4- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که بعد از نماز واجب پیش از آنکه از جای برخیزد، تسبیح حضرت زهرا را بگوید، خداوند او را خواهد آمرزید، و اول با «اللّه أکبر» شروع کند.

ثواب خاموشی

(3) 1- علی بن حسن بن رباط از قول بعضی از راویان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مؤمن تا هنگامی که لب از سخن بسته است پیوسته نیکوکار به حساب آید، و چون لب به سخن بگشاید یا نیکوکار و یا بدکار شمرده خواهد شد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 417

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: برای هر بیماری درمانی است، و درمان گناهان، طلب آمرزش (از درگاه الهی) است.
(2) 2- سلّام حنّاط از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به هنگام خواب صد بار از خداوند طلب آمرزش کند، در حالی شب را به پایان می‌رساند که تمام گناهان او- مانند برگ از درخت- فرو می‌ریزد و صبح برمی‌خیزد در حالی که گناهی ندارد.
(3) 3- عبد اللَّه بن محمد جعفی گفت: از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود: رسول
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 418
خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: «بودن من در میان شما و استغفار برای شما (طلب آمرزش از خداوند) به منزله دو دژ محکمی است که شما را از عذاب در امان می‌دارد» سپس امام باقر علیه السّلام ادامه دادند که: دژ بزرگتر از میان شما رفت (اشاره به رحلت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم دارد) و فقط استغفار باقی مانده است، پس بسیار طلب آمرزش کنید زیرا گناهان شما را پاک می‌کند؛ خداوند عز و جل (در سوره انفال، آیه 33) می‌فرماید:
«تا هنگامی که تو (ای رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم) در میان آنان هستی، خدا آنان را عذاب نمی‌کند، و تا هنگامی که استغفار می‌کنند خدا آنان را عذاب نخواهد کرد».
(1) 4- اسماعیل بن سهل می‌گوید که: به حضرت جواد الائمه علیه السّلام نامه‌ای نوشتم که چیزی به من بیاموز که اگر آن را بخوانم، در دنیا و آخرت با شما باشم، راوی می‌گوید: حضرت با دستخط مبارک خود- که با آن آشنا بودم- مرقوم فرموده بود:
سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ را بسیار تلاوت کن، و لبهای خود را به ذکر استغفار طراوت بخش.
(2) 5- مسعده بن صدقه از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: خوشا به حال کسی که در روز قیامت در نامه عملش زیر هر گناهی یک «استغفر اللَّه» ثبت شده باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 419

ثواب کسی که در هر روز از روزهای ماه شعبان هفتاد مرتبه استغفار نماید

(1) 1- محمد بن ابی حمزه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در هر روز از روزهای ماه شعبان هفتاد بار بگوید «استغفر اللَّه الّذی لا اله الا هو الرحمن الرحیم الحی القیوم و اتوب الیه» (از خداوند طلب آمرزش می‌کنم، پروردگاری که جز او پروردگاری نیست، همان بخشنده مهربان زنده و پایدار، و من به درگاه او توبه می‌کنم)، نامش در افق مبین ثبت می‌شود.
راوی می‌گوید پرسیدم: افق مبین چیست؟ حضرت فرمود: زمینی در نزدیکی عرش است که در آن رودهائی جریان دارد و در آن رودها جامهائی به تعداد ستارگان (در میان) پخش شده است.

ثواب کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 420
(1) 1- جابر جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام، روایت کرده است که فرمود: کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد هر چند که در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد (به گناهان بیشماری آلوده شده باشد)، و کسی که بیش از هفتاد هزار گناه از او سر بزند (نشانه عاقبت به) خیری در او نخواهد بود.

ثواب کسی که شهادتین محافظ او باشند، و کسی که هنگام مصیبت بگوید «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ» و هنگام رسیدن خیر بگوید «الحمد للّه» و هنگام ارتکاب گناه بگوید «استغفر اللّه»

(2) 1- علی بن ابی علی لهبی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که در او این چهار (شرط) باشد در

(پناه) نور اعظم خداوندی خواهد بود: 1. گواهی به یگانگی خداوند و پیامبری من محافظ کارهایش باشد؛ 2. به هنگام رویدادهای ناگوار «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ» گوید؛ 3. چون خیری به او می‌رسد ذکر «الحمد للّه» را بر زبان جاری کند؛ 4. چون گناهی مرتکب شود، (از روی شرمساری و پشیمانی) «استغفر اللّه و اتوب الیه» می‌گوید.

خیری که پاداش آن زودتر می‌رسد

(1) 1- حسن بن زید از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خیری که پاداشش زودتر از خیرهای دیگر می‌رسد، عدل و داد است؛ و شرّی که کیفرش زودتر از شرهای دیگر می‌رسد، ستمکاری و تجاوز به حقوق دیگران است. و عیب انسان همین بس که عیوب دیگران را متوجه و عیب خود را نیز در آنها ببیند، یا مردم را به آنچه که خود از ترک آن ناتوان است سرزنش نماید، یا همنشین خود را با سخنانی یا کاری که به او مربوط نیست آزار دهد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 422

ثواب کسی که سه بار فَسُبْحانَ اللَّهِ حِینَ تُمْسُونَ وَ حِینَ تُصْبِحُونَ ... را در شب و روز تلاوت کند

(1) 1- حارث از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به هنگام شب سه بار فَسُبْحانَ اللَّهِ حِینَ تُمْسُونَ وَ حِینَ تُصْبِحُونَ* وَ لَهُ الْحَمْدُ فِی السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ وَ عَشِیًّا وَ حِینَ تُظْهِرُونَ «پاک و منزه است خداوند، آن هنگامی که شب را به پایان می‌برید و صبح را آغاز می‌کنید، و حمد و ستایش از آن اوست چه در آسمانها و چه در زمین، و به شامگاهان و در نیم روز» (سوره روم، آیه 17 و 18) بخواند، هیچ خیری که در آن شب می‌باشد از او دریغ نمی‌شود، و همه بدیهای آن شب از او دور می‌گردد؛ و کسی که همان آیات را در روز بخواند، تمام خیرهای آن روز به او می‌رسد و از تمام بدیهای آن به دور خواهد ماند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 423

ثواب پارسائی در دنیا

(1) 1- سیف از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که حضرت فرمود: کسی که از طلب روزی شرم نکند، گذران زندگیش آسان و خاطرش آسوده و خانواده‌اش در راحتی و گشایش خواهد بود؛ و کسی که نسبت به دنیا پارسائی پیشه کند خداوند (فروغ) دانش و حکمت را در دل او ثابت و زبانش را به دانش و حکمت گویا می‌نماید، و او را به عیبها و بدیهای دنیا- هم درد و هم درمان- بینا کند، و او را با سلامتی از (خانه) دنیا به بهشت روانه می‌کند.

ثواب کسی که در آغاز و پایان هر روز و شب عمل نیکی انجام دهد

(2) 1- جابر جعفی از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 424
می‌فرمود: براستی که فرشته‌ای در ابتدای روز و شب با نامه‌ای (از آسمانها) فرود می‌آید و اعمال آدمی را در آن ثبت کند، پس اول و آخر آن را با کارهای پسندیده آغاز و با کارهای نیک پایان دهید، که در این صورت، خداوند بین این دو را خواهد بخشید ان شاء اللّه، چرا که خداوند عز و جل (در سوره بقره، آیه 152) می‌فرماید:
«مرا یاد کنید تا من نیز شما را یاد کنم». و نیز (در سوره عنکبوت، آیه 45) می‌فرماید: «براستی که ذکر خدا بالاتر و بزرگتر (از هر ذکری) است».

ثواب گریستن از جلالت و عظمت خدا

(1) 1- محمد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر چیزی پیمانه و وزنی دارد مگر اشکها که هر قطره‌ای از آن لهیب دریاهای آتش خشم الهی را فرو می‌نشاند، و اگر اشک در چشم کسی حلقه زند، تنگدستی و مذلّت بر او نخواهد شد، و اگر آن اشکها به رخسار آدمی جاری شود، خداوند او را بر آتش دوزخ حرام می‌سازد، و اگر یک نفر در میان یک امّت بگرید، همه آن امّت مورد رحمت قرار می‌گیرند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 425
(1) 2- اسماعیل بن ابی زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خوشا به حال چهره‌ای که خداوند آن را به خاطر گناه و بیم از کیفر الهی گریان ببیند، که هیچ کس به جز خدا از آن گناه آگاه نیست.

ثواب کسی که خشنودی خدا را بر خواهشهای نفسانی خود برگزیند

(2) 1- ابو حمزه ثمالی از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که خداوند عزّ و جل می‌فرماید: بعزّت و عظمت و جلال و شکوه و والائی و برتری مقامم سوگند که هیچ بنده‌ای خشنودی مرا بر خواهشهای نفسانی خود برتری نمی‌دهد مگر آنکه ذکر و فکرش مصروف آخرت سازم، و بی‌نیازی را در خود او جای می‌دهم (که از دیگران بی‌نیاز باشد)، و چیزهای از دست رفته او را جبران می‌کنم، و آسمانها و زمین ضامن روزی او می‌شوند، و دنیا به او روی می‌آورد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 426

ثواب کسی که شب و روز به فکر آخرت باشد

(1) 1- ابن ابی یعفور از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که بزرگترین هدف روزگارش آخرت باشد، خداوند او را از دیگران بی‌نیاز می‌سازد، و به کارش سامان می‌بخشد، و تا کاملا از نعمتهای الهی در طول زندگی بهره‌مند نشده باشد، از دنیا نمی‌رود؛ و کسی که بزرگترین هدفش دنیا باشد، خداوند تنگدستی و پریشان خاطری و نابسامانی را ملازم او سازد، و از دنیا بیشتر از آنچه برای او مقدّر شده است نصیبی نخواهد داشت.

(2) 1- ابو محمد وابشی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر بنده مؤمنی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 427
در حقّ دیگران نیکی کند، خداوند عمل نیک او را هفتصد برابر فرماید، و این همان فرموده خداوند است (در سوره بقره، آیه 261): «خداوند، (پاداش را) برای هر که بخواهد، چند برابر کند».

ثواب دوستی و دشمنی و دادن و منع نمودن برای خشنودی خدا

(1) 1- سعید اعرج از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: از محکمترین دستاویزهای ایمان: به خاطر خدا (دوستان او را) دوست داشته باشی، و برای خشنودی خدا دشمنی کنی، و برای خدا بذل و بخشش کرده و برای خدا مضایقه کنی.

ثواب مؤمنی که مرتکب گناه شود سپس پشیمان شده طلب آمرزش می‌کند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 428
(1) 1- هشام بن سالم نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هیچ مؤمنی نیست که در شبانه روز چهل گناه کبیره را مرتکب شود، و بعد از روی پشیمانی به درگاه الهی روی کند و بگوید: «از پیشگاه الهی آمرزش درخواست می‌کنم، همان خدایی که جز او نیست، زنده و برپا دارنده جهان هستی است، و پدید آورنده آسمان و زمین که در کمال جلالت و بزرگواری است، و از او می‌خواهم که توبه مرا بپذیرد» مگر آنکه خداوند از گناهان او در می‌گذرد، و امّا کسی که در هر روز آلوده به بیش از چهل گناه کبیره گردد دیگر خیری در او نیست.

ثواب مؤمنی که در غربت بمیرد

(2) 1- ابو محمّد وابشی و راوی دیگری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: هیچ مؤمنی نیست که در دیار غربت و (دور از آشنایان) بمیرد و گریه‌کننده‌ای نداشته باشد، مگر آنکه تمام قطعه زمین‌هایی که در آنها به عبادت خدا مشغول بوده است، و تمام جامه‌های او، و درهای آسمان که عمل او به سوی آنها بالا رفته است، و دو فرشته مراقب او نیز، بر او می‌گریند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 429

ثواب کافری که در حقّ مؤمنی نیکی کند

(1) 1- علیّ بن یقطین گوید: امام موسی بن جعفر علیه السّلام به من فرمود: در بنی اسرائیل مرد مؤمنی زندگی می‌کرد که در همسایگی او مرد کافری بود، و با او به مهربانی و نیکی رفتار می‌کرد؛ هنگامی که آن مرد کافر درگذشت خداوند خانه‌ای گلین برای او در جهنم بنا کرد تا او را از گرمای آتش نگاه دارد، و روزی وی از جای دیگری غیر از جهنم به او می‌رسید و به او گفته می‌شد: این به خاطر رفتار مهربانانه و ملاطفت آمیزی است که در دنیا نسبت به همسایه مؤمن خود- فلانی- روا می‌داشتی.

ثواب کسی که در حقّ برادر مؤمن خود نیکی کند

(2) 1- حدید- یا مرازم- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر مؤمنی که به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 430
برادر خود خیری برساند، به منزله آن است که به رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم خیری رسانده باشد.

ثواب کسی که در خانه خود بز شیرده نگهدارد

(1) 1- محمد بن مارد روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: هیچ مؤمنی نیست که در خانه خود بز شیردهی داشته باشد مگر آنکه همه افراد آن خانه مورد تقدیس قرار می‌گیرند و برکت بر آنان فرود می‌آید؛ و چنانچه دو بز باشند، روزی دو بار مورد تقدیس و دو بار برکات خداوندی بر آنان فرود می‌آید. یکی از شیعیان پرسید: چگونه مورد تقدیس قرار می‌گیرند؟ حضرت فرمود: در هر بامدادان و شامگاهان فرشته‌ای نزد آنان آمده می‌گوید: مقدّس باشید! و برکت از آن شما باد! و خوشا بر شما و بر خوراکتان باد. و من از آن حضرت پرسیدم: مقدّس باشید، یعنی چه؟! فرمود: یعنی پاک و پاکیزه باشید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 431

ثواب نماز و زکات و نیکوکاری و صبر

(1) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: وقتی که مؤمن وارد قبرش می‌شود، نماز در سمت راست و زکات در سمت چپ او قرار می‌گیرد، و احسان بر او سایه می‌افکند، و صبر در کناری می‌ایستد؛ چون دو فرشته مأمور باز خواست (نکیر و منکر) بر او وارد شوند، صبر به نماز و زکات و نیکوکاری خطاب می‌کند که: مواظب رفیق خود باشید! و اگر نتوانستید، من به یاری او خواهم شتافت.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 432
(1) 1- صالح بن سهل همدانی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که برای خدا ما را دوست داشته باشد و در حقّ دشمنان ما (برای خدا) دشمنی بورزد- نه به خاطر ستمی که در رابطه با امور دنیوی بر او وارد شده است- و در این حال بمیرد، خداوند او را می‌آمرزد هر چند گناهانش به اندازه کفهای روی آب دریا باشد.

ثواب کسی که هفتاد بار استغفار کند در نماز وتر و در حال ایستاده و یک سال بر آن مداومت کند

(2) 1- عمر بن یزید نقل می‌کند گویا از امام صادق علیه السّلام که فرمود: کسی که در نماز وتر خود در حال ایستاده هفتاد بار بگوید: «استغفر اللّه و اتوب الیه» و یک سال بر این کار مداومت کند، خداوند او را از توبه‌کنندگانی که به هنگام سحر از پیشگاه الهی طلب آمرزش می‌کنند ثبت می‌فرماید و آمرزش او را بر خود لازم می‌گرداند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 433
(1) 1- جابر از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: فرشته‌ای از فرشتگان بر مردی که بر درب خانه‌ای ایستاده بود گذشت و از او پرسید: ای بنده خدا! چه چیز سبب شده است که بر این درب بایستی؟! گفت: یکی از برادران من در این خانه زندگی می‌کند و آمده‌ام تا به او سلام کنم. فرشته پرسید: آیا در میان تو و او رابطه خویشاوندی برقرار است و یا از او خواهشی داری؟ گفت: نه، با او خویشاوندی ندارم و هیچ خواهشی مرا به اینجا نکشانده جز اخوّت دینی و احترام نهادن به یک برادر ایمانی و من فقط برای خشنودی خداوند به او سلام می‌کنم. سپس فرشته به او گفت: من از جانب خدا می‌آیم، خداوند تو را سلام می‌رساند و می‌فرماید: همانا مراد تو (او نبود بلکه) فقط من بودم و (تو با این ملاقاتت نه او بلکه) مرا ملاقات کردی (من هم) بهشت (خود) را برای تو واجب گردانیدم، و تو را از خشم خود رهانیدم، و تو را از آتش (دوزخ) پناه دادم.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 434
(1) 1- معاوية بن وهب از امام صادق عليه السّلام روايت كرده است كه فرمود: اگر بنده مؤمن توبه نصوح (توبه واقعی) كند، خداوند او را دوست می‌دارد، و گناهان او را در دنيا و آخرت می‌پوشاند، راوی می‌گويد پرسيدم: چگونه (خداوند) گناهانش را می‌پوشاند؟ فرمود: فرشتگانی كه مأمور ثبت گناهان اويند كارهای زشت او را از ياد می‌برند، و خداوند به اعضای بدن او فرمان می‌دهد تا گناهان او را پنهان سازند، و به نقطه زمينهايی كه در آنها به گناه آلوده شده است دستور می‌دهد تا گناهان او را- در هر جايی كه از او ديده‌اند- بپوشانند، و به هنگامی كه به ديدار خدا می‌شتابد هيچ چيزی نيست كه گناهان او را گواهی كند.

ثواب کسی که فروتن و مهربان و نرمخوی و با گذشت باشد

(2) 1- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: آیا می‌خواهید شما را خبر دهم به کسی که فردای قیامت آتش بر او حرام خواهد بود؟
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 435
عرض کردند: آری ای رسول خدا، فرمود: کسی که فروتن و مهربان و نرمخو و اهل گذشت باشد.

ثواب کسانی که به گریه از عظمت خداوند، به پیشگاه او تقرّب جویند؛ و ثواب کسانی که به پرهیزکاری از محرّمات، خداوند را عبادت کنند؛ و ثواب کسانی که به ارایه پارسایی، خود را برای خدا بیارایند

(1) 1- وصّافی از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: از جمله مواردی که خداوند عزّ و جلّ در کوه طور به حضرت موسی علیه السّلام فرمود این بود که: ای موسی! به قوم خود این پیام مرا برسان که تقرّب جویندگان به من به هیچ چیزی مانند گریه از
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 436
عظمت من تقرّب نخواهند جست، و بندگان عبادت پیشه من به هیچ چیزی چون پرهیز کردن از محرّمات من، مرا پرستش نمی‌کنند؛ و کسانی که خود را برای دیدار من (به آرایه‌های عبادت) می‌آرایند، به هیچ چیزی چون پارسائی و بی‌میلی به امور دنیا خود را نخواهند آراست. موسی علیه السّلام عرض کرد: ای بخشنده‌ترین بخشندگان! به کسانی که چنین کنند، چه خواهی داد؟ خداوند (به زبان وحی) فرمود: ای موسی! آنان که با گریستن از هیبت و کیفر من به پیشگاه من تقرّب می‌جویند، در «رفیق اعلی» که جایگاه انبیاء در بهشت است خواهند بود و کسی در این مقام و منزلت با آنان شریک نخواهد بود؛ و با پرهیز از محرّمات، مرا می‌پرستند و به من تقرّب می‌جویند (در قیامت)، من هم مردم را مورد بازخواست و بازرسی قرار می‌دهم مگر اینان که از (روی) آنها شرم دارم؛ و امّا کسانی که با پارسایی در این دنیا و با بی‌میلی به (مظاهر فریبنده) آن، به درگاه من تقرّب می‌جویند، من بهشت را به آنان عطا می‌کنم تا در هر جای آن که بخواهند، اقامت کنند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 437
(1) 1- میسّر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در روز قیامت، کسی که به آتش محکوم شده و فرشته او را به طرف دوزخ می‌برد، در مسیر خود به مؤمنی از شما- که در دنیا با او سابقه آشنایی داشته است- بر می‌خورد و می‌گوید: ای فلانی! به داد من برس که من در دنیا در حقّ تو نیکی و احسان کردم و هر خواسته‌ای که از من داشتی، برآوردم، آیا امروز پاداش مرا خواهی داد؟ پس آن مؤمن به فرشته مأمور به وی می‌گوید: او را آزاد کن! و خداوند که سخن آن مؤمن را می‌شنود به فرشته فرمان دهد که دستور او را اطاعت کن، و فرشته او را رها می‌کند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 438
(1) 1- عبد الرحمن بن حجّاج از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (در روز قیامت) آخرین بنده‌ای که فرمان آتش در می‌یابد و به سوی دوزخ روانه می‌گردد، روی خود را به عقب بر می‌گرداند، پس خداوند (به فرشتگان خود) فرمان می‌دهد که او را باز گردانید، و سپس از او می‌پرسد: بنده من! چرا چنین کردی؟! بنده پاسخ می‌دهد: پروردگارا! چنین گمانی نسبت به تو نداشتم! خداوند بزرگ از او می‌پرسد:
بنده من! در باره من چه گمان می‌کردی؟! می‌گوید: گمان می‌کردم که از گناهم درگذری و مرا در بهشت خود جای دهی! پس خداوند فرماید: ای فرشتگان من! به عزت و جلال و نعمتها و بلاها و والائی مقام سوگند که این بنده هیچ گاه در طول زندگی خود نسبت به من گمان خیری نداشت، و اگر ساعتی در تمام عمرش نسبت به من گمان خیر داشت، او را به آتش دوزخ هراسناک نمی‌کردم، (اینک) از سخن دروغ درگذرید و او را وارد بهشت کنید؛ سپس امام صادق علیه السّلام فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که به خدا گمان خیر داشته باشد (به لطف الهی امیدوار باشد) مگر آنکه خداوند همان گونه که گمان کرده رفتار می‌نماید، و اگر بنده‌ای به خدا گمان بد داشته باشد (از لطف الهی ناامید باشد) خداوند به همان گونه که خیال می‌کرده است، با وی رفتار خواهد کرد، و این کلام خدای بزرگ است که می‌فرماید (در سوره فصّلت، آیه 23): «و این، همان گمانی است که شما در باره پروردگار خویش داشتید، که مایه بدبختی و نابودی شما شد، و در زمره زیانکاران درآمدید».
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 439

ثواب کسی که با خداوند اخلاص ورزد

(1) 1- معاویه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هیچ بنده مسلمانی نیست که با خداوند در مورد خودش اخلاص بورزد، و (هنگامی که صاحب حق باشد) حق را به او دهد (و هنگامی که دیگری صاحب حق باشد) حق را از او بگیرد، مگر آنکه دو فضیلت به او کرامت شود: روزی از جانب خدا که به آن قانع و راضی شود، و دیگر خشنودی خداوند (از اوست) که مایه نجات او می‌گردد.

(2) 1- حسین بن خالد از امام رضا علیه السّلام نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که انگشتری به دست خود کند که نگین آن عقیق باشد، (به برکت آن) تنگدست

---

(1) عقیق: جوهر (گوهر) سرخ که در یمن یافت می‌شود، و نوعی از آن در سواحل دریایی روم به دست می‌آید که تیره رنگ است و خطهای سفیدی در آن به نظر می‌رسد، عقیق جگری، نوع مرغوب آن است که به رنگ جگر می‌باشد. رک: فرهنگ آنندراج، ج 4، ص 2971.

نخواهد شد، و حاجتهایش برآورده نمی‌شود مگر به بهترین صورت.

(1) 2- عبد الرحیم قصیر نقل می‌کند که: حاکمی، مردی از خاندان ابو طالب را به اتهام جرمی احضار کرد، به امام صادق علیه السّلام برخورد، حضرت فرمود که: انگشتری عقیق همراه او باشد، فرمان بردند و گزند حاکم به آن مرد نرسید.

(2) 3- عمرو بن ابی مقدام نقل کرده است: مردی که تازیانه خورده بود، به امام محمد باقر علیه السّلام برخورد، حضرت فرمود: انگشتری عقیق او کجا بود؟ همانا اگر با او بود، تازیانه نمی‌خورد.

(3) 4- و در حدیث دیگری از امام صادق علیه السّلام روایت شده است که: عقیق ایمنی است در سفر.

(4) 5- حسین بن مزید از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از امیر مؤمنان علی علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: انگشتری عقیق به دست کنید که خدا شما را برکت دهد، و از بلا در امان باشید.

(1) 6- و به همین سند روایت شده است که مردی نزد رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شکایت کرد که راهزنان راه را بر او گرفته‌اند، حضرت به او فرمود: چرا انگشتری عقیق در دست نداشتی؟ زیرا انگشتری عقیق انسان را از هر گزندی مصون می‌دارد.

(2) 7- و در حدیث دیگری امام محمّد باقر علیه السّلام فرموده است: کسی که انگشتری عقیق در دست کند،- تا زمانی که آن را در دست داشته باشد- همواره نیکی می‌بیند، و پیوسته نگهبانی از جانب خداوند او را محافظت می‌کند.

(3) 8- عقیل بن متوکّل مکّی- بی‌آنکه راویان پیش از خود را نام ببرد- از

امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدرش از جدّ بزرگوارش علیهما السّلام نقل کرده است که فرمود: کسی که بر خاتم عقیق انگشتری خود این نقش را حک کند: «محمّد نبیّ اللّه و علیّ ولیّ اللّه» خداوند او را از مرگ بد در امان می‌دارد و نمی‌میرد مگر بر فطرت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 442
(1) 9- علیّ بن محمد- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ دستی که به درگاه خداوند دراز می‌شود محبوبتر از دستی که بر آن انگشتری عقیق باشد، نیست.
(2) 10- حسن بن علی بن بنت الیاس خزّاز از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
کسی که با عقیق در قرعه شرکت کند (قرعه را با دستی که انگشتری عقیق در آن است، درآورد) بهره بیشتری نصیب او خواهد شد.
(3) 11- زیاد قندی از حضرت موسی بن جعفر، از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از حسین بن علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هنگامی که خداوند، موسی بن عمران را آفرید و در طور سینا با او سخن گفت، بر زمین نظری افکند و از نور روی خود، عقیق را آفرید، آنگاه فرمود: بحقّ خودم بر خود لازم کردم که کسی را که (انگشتری) عقیق دست کند، به آتش عذاب نکنم، به شرط آنکه علی علیه السّلام را دوست داشته باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 443

ثواب انگشتر فیروزه «1» به دست کردن

(1) 1- عبد المؤمن انصاری می‌گوید که: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: دستی که در آن انگشتری فیروزه باشد، فقیر نمی‌شود.
(2) 2- حسن بن علی بن مهران نقل کرده است که: بر حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام وارد شدم، و در دست مبارک آن حضرت انگشتری دیدم که نگین آن فیروزه بود، و بر روی آن: «اللّه الملک» نقش شده بود، من مدتی به آن خاتم خیره شدم، حضرت پرسید: برای چه به آن نگاه می‌کنی؟ این سنگی است از بهشت که جبرئیل آن را به رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم هدیه کرد، و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم آن را به علی علیه السّلام بخشید، آیا نام آن

---

(1) فیروزه: نام جوهری (گوهری) که معدن آن در نیشابور است و معرّب آن فیروزج است که انواع بسیاری دارد.
فیروزه بو اسحاقی، بادامی و رگدار که فیروزه بوسحاقی بهترین و فیروزه رگدار (بر خلاف سایر سنگها) بسیار قیمتی است. رک: فرهنگ آنندراج، ج 4، ص 319.

را می‌دانی؟ عرض کردم: فیروزه است، حضرت فرمود: این نام فارسی آن است، آیا نام عربی آن را می‌دانی؟ عرض کردم: نه! فرمود: نامش به عربی «ظفر» است.

ثواب انگشتر جزع یمانی «1» به دست کردن

(1) 1- محمد بن الحسین از پدرش، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: انگشتر جزع یمانی را در دست خود کنید که شرّ شیطانهای نافرمان را از شما دور می‌سازد.

(2) 1- احمد بن محمد بن نصر که برخی از کارهای حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام را انجام می‌داد، نقل کرده است که روزی حضرت در حالی که از کتابی می‌خواند به من

---

(1) نوع دیگر جزع، مهره سلیمانی نام دارد که سفید و سیاه رنگ است و خواصّ بیشماری برای آن ذکر کرده‌اند.
(2) گوهری سبز رنگ که گویند به دیدن آن مار کور می‌شود و انگشتری آن برای جلوگیری از بیماری صرع، مؤثّر است. و انواع زیادی دارد: ذبابی، ریحانی، فستقی و صابونی. رک: آنندراج، ج 3، ص 224.

فرمود- و من می‌نوشتم-: انگشتر زمرّد در دست کردن مایه گشایش است که هیچ سختی و دشواری را بدنبال ندارد.

ثواب انگشتر یاقوت «1» به دست کردن

(1) 1- حسین بن خالد از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود:
انگشتر یاقوت در دست کنید زیرا که تنگدستی را از بین می‌برد.

_____
(1) گوهر معروفی است و چهار رنگ معروف دارد: سرخ و زرد و کبود و سپید؛ و یاقوت سرخ دارای هفت رنگ است: بهرمانی، رمانی، ارغوانی، دردی، خمری، خلی، لحمی (گوشتی)، و بعضی جگری نوشته‌اند.
یاقوت در نقاط مختلف به دست می‌آید و اسامی آن: یاقوت اسکندری، یاقوت سیلانی، یاقوت گرگانی، یاقوت میاندار، یاقوت ناروان (رمانی)، و یاقوت نرم که یاقوت کم قیمتی است. رک: فرهنگ آنندراج، ج 7، ص 61 و 4660.
(2) گوهری است معروف و سنگی سفید رنگ و برّاق و خام و ناب از صفات اوست، در زبان فارسی این واژه را بدون تشدید تلفظ می‌کنند. رک: آنندراج، ج 1، ص 765.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 446
(1) 1- علیّ بن محمد (ابن وهبه عبدسی، که عبدس یکی از دهستانهای واسط است)- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: بلور، نگین نیکویی است.

(2) 1- مسعدة بن صدقه از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام نقل کرده است که حضرت علی علیه السّلام فرمود: هیچ کس از فرزندان آدم نیست مگر آنکه پیشانی وی در دست فرشته‌ای قرار دارد، هر گاه اظهار تکبّر کند، آن فرشته پیشانی او را گرفته به طرف زمین می‌کشد (که نشانه ذلّت و خواری است) و به او می‌گوید: متواضع و فروتن باش، خدا تو را خوار و زبون نماید! و اگر (نسبت به دیگران) اظهار فروتنی کند، او را بلند کرده می‌گوید: سرت را بالا نگاه دار، خدا تو را سرافراز گرداند و تو را به خاطر فروتنی برای خدا، پست و خوار نسازد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 447

ثواب گریستن از عظمت خدا، چشم پوشیدن از محرّمات الهی، و شب‌زنده‌داری برای خشنودی خدا

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: تمام چشمها در روز قیامت گریانند بجز سه چشم: چشمی که از هیبت و ترس خدا بگرید، و چشمی که شبها در راه خدا بیدار بماند، و چشمی که از محرّمات الهی چشم بپوشد.
(2) 2- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: خوشا به حال چهره‌ای که خداوند آن را از ترس (و خشیت) خود گریان ببیند، به خاطر گناهی که جز خداوند، کسی از آن آگاه نیست.

ثواب کسی که کامیابی مهیّا شده را رها کرده به امید پاداش نادیده

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 448
(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خوشا بحال کسی که کامیابی و لذّت حاضر و آماده را به امید ثوابی که آن را ندیده و قرار است در آینده به آن رسد، رها کند.

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که: همانا خداوند عزّ و جلّ هنگامی که اراده فرماید که اهل زمین را به عذاب (خود) گرفتار کند، می‌گوید: اگر نبودند کسانی که برای من با یک دیگر دوستی می‌کنند، و مساجد مرا آباد می‌سازند، و در سحرگاهان از (پیشگاه) من طلب آمرزش می‌کنند، مسلّما عذابم را بر آنان نازل می‌کردم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 449

ثواب کسی که نگاهش عبرت، و خاموشی وی تفکّر، و کلامش ذکر باشد، و بر گناه خویش بگرید، و مردم از شرّش ایمن باشند

(1) 1- ابو حمزه از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: همه خوبیها در سه چیز جمع شده است: نگاه و خاموشی و سخن؛ و هر نگاهی که از سر عبرت و پند نباشد، بیجا و نارواست، و در هر خاموشی که اندیشه نباشد (مایه) غفلت است و فراموشی، و هر سخنی که در آن ذکر و یاد خدا نباشد، یاوه و گزافه گویی است؛ و خوشا به حال کسی که نگاهش عبرت، و خاموشی او تفکّر و اندیشه، و سخنش با یاد خدا (همراه) باشد، و به خاطر گناهان و کارهای ناروا و نکوهیده‌ای که کرده است بگرید، و بندگان خدا از شرّش در امان باشند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 450

ثواب خاموشی و پیاده به خانه خدا رفتن

(1) 1- ربیع بن محمّد مسلی از قول مردی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود:
خداوند به هیچ عبادتی همانند خاموشی و با پای پیاده به خانه او رفتن، پرستش نشده است.
(2) 2- علیّ بن مهزیار- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از یکی از ائمه معصوم علیهم السّلام نقل کرده است که فرمود: زمانی خواهد آمد که سلامتی- که ده جزء دارد- نه جزء آن در کناره‌گیری از مردم، و یک جزء آن در سکوت و خاموشی است.
(3) 3- علیّ بن حسن بن رباط، از قول یکی از راویان، از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: مرد مسلمان تا زمانی که ساکت باشد، نیکوکار نوشته می‌شود، و چون به سخن درآید، یا نیکوکار نوشته خواهد شد یا بدکار.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 451

ثواب کسی که خود جامه و کفش خویش را وصله زند و کالای خود را خودش حمل کند

(1) 1- ابن ابی نجران- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که خود جامه و پارگی کفش خویش را وصله زند، و کالای خود را خودش حمل کند، مسلّما از تکبّر بدور خواهد بود.

(2) 1- عبد اللَّه بن عجلان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: چون بنده خداوند به راستی سخن گوید، اوّلین کسی که او را تصدیق می‌کند، خدا است، و خود می‌داند که راستگو است؛ و اگر سخن به دروغ بگوید، اوّلین کسی که او را تکذیب می‌کند خدا است، و خود می‌داند که دروغگوست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 452

ثواب کسی که کار پسندیده و یا نکوهیده خود را پنهان کند

(1) 1- عباس بن هلال روایت کرده است که از امام رضا علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: یک کار پسندیده و نیک پنهانی انجام دادن، برابر هفتاد کار نیک است، و کسی که کار زشت خویش را آشکار انجام دهد، (در نظر مردم) خوار و ذلیل گشته است، و کسی که کار زشت خود را پنهانی انجام دهد، او آمرزیده شده است.

ثواب کسی که مرتکب گناهی بشود و بداند که خداوند می‌تواند او را عذاب کند و می‌تواند او را ببخشد

(2) 1- محمّد بن مسلم از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: خداوند جلّ جلاله فرموده است: کسی که مرتکب گناهی بشود و بداند که من اگر بخواهم عذابش می‌کنم و اگر بخواهم او را می‌بخشم؛ او را خواهم بخشید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 453

(1) 1- مسعودی نقل کرده است که امیر المؤمنین علی علیه السّلام فرمود: کسی که توبه کند، خداوند توبه او را می‌پذیرد، و به اعضای بدن او فرمان می‌رسد که گناهانی را که بوسیله آنها انجام داده پنهان کنند، و به مکانهایی که در آن به گناه آلوده شده است دستور داده می‌شود که گناه او را فاش نسازند، و فرشتگان نگهبان، گناهانی که نوشته‌اند، فراموش کنند.
(2) 2- سلمه، از قول مردی، از امام محمّد باقر علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که یک سال پیش از مرگ خود توبه کند، خداوند توبه او را می‌پذیرد، سپس فرمودند: یک سال زیاد است! و ادامه دادند: کسی که یک ماه پیش از آنکه مرگش فرا رسد توبه کند، خداوند توبه او را نیز خواهد پذیرفت، و بعد فرمودند: یک ماه نیز زیاد است! کسی که یک روز پیش از مرگ خود توبه کند، خداوند توبه او را نیز

می‌پذیرد، و در ادامه سخنان فرمودند: یک روز نیز زیاد است! سپس فرمود: کسی که هنگامی که جانش به اینجا برسد (و با دست مبارک اشاره به گلوی خود کردند) و توبه کند، خداوند توبه او را نیز خواهد پذیرفت.
(1) 3- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خدا را از روزی خود افزونهایی است که آنها را به هر کس که بخواهد کرامت می‌کند، و خداوند توبه خویش را در سحرگاهان و شامگاهان بر کسی که در شب و یا روز گناه کرده است ارزانی داشته، که آیا توبه می‌کند تا از گناه وی درگذرد و او را بیامرزد؟!

ثواب کسی که بر انگشتر خویش نوشته باشد: ما شاءَ اللَّهُ، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، استغفر اللَّه

(2) 1- محمد بن عمر- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کردم است که فرمود: کسی که بر انگشتر خویش «ما شاءَ اللَّهُ، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 455
أستغفر اللّه» بنویسد از تنگدستی شدید در امان خواهد بود.

ثواب کسی که میوه یا چیز دیگری را ببیند، و هوای آن بکند، ولی نتواند آن را تهیّه نماید

(1) 1- محمد بن احمد بن یحیی بن عمران اشعری بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که آن حضرت به یکی از اصحاب خود فرمود: آیا وارد بازار شده‌ای، و میوه یا چیزهای دیگری را که میل به آن داری، دیده‌ای که در آنجا به فروش می‌رسانند؟ عرض کردم: بخدا سوگند که چنین است، فرمود: آگاه باش که به ازای هر چیزی که می‌بینی و قدرت خرید آن را نداری، به شرط اینکه تهیدستی خود را تحمّل کنی، ثواب یک حسنه از آن تو خواهد بود.

(2) 1- محمّد بن احمد بن یحیی بن عمران اشعری از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 456
است که فرمود: عبادت (خداوندی) دارای هفتاد جزء است، و کسب حلال، برترین جزء آن بشمار می‌رود.

ثواب طلب دنیا برای بی‌نیاز بودن از مردم

(1) 1- عمرو بن جمیع می‌گوید که: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: خیری نیست در کسی که دوست نداشته باشد مال را از راه حلال فراهم آورد تا آبروی خود را حفظ و بدهی خود را پرداخت کند.
در حدیث دیگر آمده است: کسی که دنیا را برای بی‌نیازی از مردم و نیکی به همسایه طلب کند، خدا را در روز قیامت با چهره‌ای (فروزان) چون ماه شب چهاردهم ملاقات خواهد کرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 457
(1) 1- موسی بن ابراهیم- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- نقل کرده است که امّ سلمه (رضی الله عنه) به رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم عرض کرد: پدر و مادرم به فدای تو باد! اگر زنی دو بار شوهر کند، و آن زن و دو شوهر او پس از مردن، اهل بهشت باشند، با کدامیک از دو شوهر خود بسر خواهد برد؟ رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: با آن که خوشخوتر و برای خانواده خویش بهتر است. ای امّ سلمه! همانا خوش خلقی، خیر دنیا و آخرت را به همراه دارد.
(2) 2- موسی بن ابراهیم از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
خداوند، خلق و خلقت بنده‌ای را که نیکو و اندام او را سالم و زیبا آفریده است، در روز قیامت شرم می‌کند که بدن او را طعمه آتش (دوزخ) کند.

ثواب کسی که فکر و ذکرش آخرت، درونش پاک و رابطه خود با خدای خود را اصلاح کرده باشد

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 458
(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از قول پدران بزرگوارش علیهم السّلام از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سیرت فقها و حکیمان این بود که هنگامی که به یک دیگر نامه بنویسند همیشه این سه جمله را به هم گوشزد می‌کنند که چهارمی ندارد: کسی که فکر و ذکرش آخرت باشد، خداوند متکفّل امور دنیوی او می‌شود، و کسی که به اصلاح درون خود بپردازد، خداوند امور ظاهری او را اصلاح می‌نماید؛ و کسی که رابطه میان خود و خدای خود را اصلاح کند، خداوند، رابطه میان او و مردم را اصلاح می‌فرماید.

ثواب کسی که با نفس خود در ستیز باشد نه با مردم

(2) 1- عبید اللَّه بن الحسن به سند خود از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود:
کسی که از نفس خودش بدش آید (بسبب اینکه عیب آن را متوجه شده) نه از مردم (چون عیب آنها را می‌بیند و عیب خود را رها کرده) خداوند او را از هول و هراس روز قیامت در امان می‌دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 459

ثواب کسی که خدا را سپاس گوید برای نعمتی که به او عطا فرموده است

(1) 1- هیثم بن واقد نقل می‌کند که از امام صادق علیه السّلام شنیده است که فرمود: خداوند به بنده‌ای نعمتی- به هر بزرگی و زیادی که باشد- عنایت نکرده و آن بنده به خاطر آن نعمت خدای را سپاس گفته است مگر اینکه آن سپاسگزاری برتر از همان نعمت برای او خواهد بود.

ثواب خورنده‌ای که شکر می‌کند، و تندرستی که سپاس می‌گزارد

(2) 1- ابن ابی عمیر، از قول یکی از اصحابش، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خورنده شکرگزار ثواب روزه دار برای خدا را دارد، و (پاداش) تندرست سپاسگزار (برابر) پاداش انسان مبتلایی که بردبار باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 460

ثواب نیکوکاری

(1) 1- احمد بن ابی عبد اللَّه برقی، از قول پدرش- و بی‌آنکه از راویان پیش از او نام ببرد- از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسانی که در دنیا اهل نیکی و احسانند، در آخرت نیز اهل نیکی و احسان می‌باشند. پرسیدند: ای رسول خدا! چگونه چنین چیزی ممکن است؟ حضرت فرمود: خداوند (در روز قیامت) احسان و انعام فرموده آنان را می‌آمرزد، و آنان (نیز) ثواب کارهای نیکی که (در دنیا) انجام داده‌اند، به مردم می‌بخشند تا (آنان هم) وارد بهشت شوند؛ و بدین ترتیب آنان هم در دنیا و هم در آخرت اهل نیکی و احسانند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 461
(1) 1- ابراهیم بن داود یعقوبی، از قول برادرش روایت کرده است که: مردی از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم درخواست کرد که چیزی به من بیاموز تا با انجام دادن آن خدا در آسمان و مردم در زمین مرا دوست داشته باشند، حضرت به او فرمود: (فقط) به آنچه در نزد خداست، چشم امید داشته باش تا خداوند تو را دوست بدارد، و به آنچه که در نزد مردم است بی‌میل و رغبت باش، تا مردم نیز تو را دوست داشته باشند.

ثواب نگهداری زبان

(2) 1- معمّر بن خلّاد از امام رضا علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: نجات مؤمن در نگهداری زبان خود اوست؛ و امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: کسی که زبان خود را نگهدارد، خداوند، عیبها (و کاستیهای) او را (از نظر مردم) می‌پوشاند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 462
(1) 1- عبد اللّه بصری- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: یا علی! خداوند، فقر و تنگدستی را در نزد مردم به امانت نهاد، و اجر کسی که آن را (از دیگران) پنهان کند، برابر با پاداش انسان روزه‌دار شب زنده‌دار است، و اگر کسی فقر و تنگدستی خود را با کسی در میان بگذارد که توانایی برآوردن نیاز او را دارد ولی کاری برای او انجام ندهد، محققا که او را کشته است، البته نه کشتن با شمشیر و یا نیزه، بلکه با زخمی که بر قلب او وارد کرده است «1».

(2) 1- یعقوب بن یزید از قول مردی که از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:

_____

(1) طبیب اصفهانی گوید:
خلد گر به پا خاری، آسمان برآرم‌چه سازم به خاری که در دل نشیند؟!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 463
چون روز قیامت فرا رسد، خداوند بزرگ فرمان می‌دهد که سروشی ندا کند:
تهیدستان کجایند؟! (و پس از این صلای عام) گروهی از مردم از جای برمی‌خیزند، (و از جانب حضرت حق) فرمان می‌رسد که آنان را به سوی بهشت گسیل دارند، هنگامی که به درب بهشت می‌رسند مأموران بهشت به آنان می‌گویند: پیش از آنکه به حساب شما برسند (می‌خواهید وارد بهشت شوید)؟! در جواب می‌گویند: آیا چیزی به ما داده‌اید که می‌خواهید حساب آن را از ما بکشید؟! خداوند به مأموران بهشت خطاب می‌کند که: بندگان من راست می‌گویند، (سپس به آن گروه می‌فرماید:) من شما را به خاطر خواری و بیقدر کردنتان تهیدست نکردم، بلکه اجر رنجهایی را که کشیده‌اید، برای امروز شما ذخیره کردم؛ در ادامه به ایشان می‌فرماید: به اهل محشر بنگرید و هر کسی را که در حقّ شما نیکی و احسان کرده است شناسایی کنید، سپس دست او را گرفته وارد بهشت کنید.
(1) 2- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: ای تهیدستان! خوش باشید، و دل خوش دارید که خداوند شما را به خاطر تنگدستی و فقری که نصیبتان کرده است پاداش دهد، و اگر ثوابی (در ازای تهیدستی و بینوائی خود) نخواهید داشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 464

ثواب کسی که از تکدی خود داری کند

(1) 1- حسین بن ابی العلاء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند رحمت کند بنده‌ای را که عفّت پیشه کند و خود دار و پرهیزگار باشد، و از ابراز نیاز به دیگران بپرهیزد، چرا که اظهار نیازمندی تعجیل در خواری و بیقدری در دنیا می‌شود، و مردم خواسته او را برآورده نخواهند ساخت.

ثواب مصافحه و دست یک دیگر را فشردن

(2) 1- ابو حمزه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: (پاداش شما) به هنگامی که با هم مصافحه می‌کنید- و دستان خود را در دست یک دیگر می‌گذارید- همانند پاداش سپاهیانی است که (در راه خدا و برای خدا) جهاد می‌کنند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 465

ثواب کسی که به هنگام صرف غذا نام خدا را بر زبان آورد

(1) 1- ابراهیم دارمی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از قول پدران بزرگوارش از امیر مؤمنان علیهم السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به هنگام صرف غذا نام خدا را بر زبان جاری سازد، هرگز در مورد آن غذا مورد بازخواست قرار نخواهد گرفت.

ثواب کسی که گرسنه‌ای را سیر کند

(2) 1- صفوان بن یحیی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که گرسنه‌ای را سیر کند، خداوند برای او رودی در بهشت جاری خواهد نمود.
(3) 2- سماعه روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که شکم گرسنه‌ای را (از راه حلال) سیر کند، بهشت برای او واجب می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 466

ثواب لذّت بردن از آب

(1) 1- ابن فضّال، بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در این دنیا از آب لذّت ببرد، خداوند او را از لذّت آشامیدنیهای بهشت بهره‌مند سازد.

ثواب صدقه دادن در روز جمعه

(2) 1- ابو محمّد وابشی و عبد اللَّه بن بکیر و راوی دیگری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: دارائی پدرم کمتر از بقیه افراد اهل بیت خود ولی هزینه زندگی او (از آنان) بیشتر بود، و آن حضرت علیه السّلام در روز جمعه یک دینار صدقه می‌داد و می‌فرمود: (ثواب) صدقه دادن در روز جمعه چند برابر می‌شود به خاطر فضیلتی که روز جمعه بر دیگر روزهای هفته دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 467

ثواب کمک به ستمدیده پریشان

(1) 1- زید شحّام از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به برادر مؤمن و گرفتار و پریشان احوال خود به هنگام گرفتاری، یاری کرده و ناراحتی او را برطرف ساخته، و در برآورده شدن نیاز او کمک نماید، هفتاد و دو رحمت الهی برای وحشتها و ترسهای او در روز قیامت ذخیره می‌شود.

(2) 1- جمیل بن درّاج از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: از برتریهای آدمی در نزد خداوند، دوست داشتن برادران (ایمانی) است، و کسی که خداوند او را با علاقه و محبت برادران (ایمانی) خود آشنا سازد، او را دوست خواهد داشت، و کسی را که خداوند دوست داشته باشد، در روز قیامت پاداشش را کاملا به او عطا
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 468
خواهد نمود.

ثواب کسی که چیزی را آرزو کند که مورد خشنودی خداوند است

(1) 1- اسماعیل بن ابی زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که چیزی را آرزو کند که مورد خشنودی خداوند باشد، از دنیا نخواهد رفت تا به آرزوی خود برسد.

ثواب دیدار با مسلمان

(2) 1- بکر بن محمد ازدی روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: هیچ مسلمانی به دیدار برادر دینی خود نمی‌رود مگر آنکه خداوند به او خطاب می‌فرماید: ای دیدارکننده! خوشا بر تو، و بهشت بر تو گوارا باد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 469

ثواب کسی که خانه‌ای ساخته، گوسفند فربهی را قربانی نموده، گوشت آن را به فقرا بدهد

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که خانه‌ای بسازد و گوسفند چاق و فربهی را قربانی کند و از گوشت آن بینوایان را اطعام نماید، و سپس بگوید: «پروردگارا! (شرّ) دیوان و آدمیان نافرمان و شیاطین را از من دور ساز، و این خانه را برای من با برکت گردان» (اگر چنین کند) آنچه را که آرزو می‌کند به او داده خواهد شد.

(2) 1- مسعده بن زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش از امیر مؤمنان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 470
علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: خدا رحمت کند پدری را که فرزند خود را کمک در احسان به او یاری می‌کند، خدا رحمت کند آن همسایه‌ای را که به کمک همسایه خود می‌شتابد تا او را در کار خیر یاری رساند، خدا رحمت کند آن رفیقی را که به دوست خود در کار خیر کمک می‌نماید، خدا رحمت کند آن دوست و رفیق و شریکی را که با دوست و رفیق و شریک خود در کار خیر همراه می‌شود، و خدا رحمت کند آن مردی را که به ولی نعمت خود کمک می‌کند در کار خیر.

ثواب میانه روی در هزینه

(1) 1- داود رقّی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: اعتدال و میانه روی امری است که خداوند آن را دوست می‌دارد، و اسراف و زیاده روی را ناخوش دارد و امری است که آن را نکوهش می‌کند، حتی دور انداختن هسته خرمایی باشد- زیرا آن هم به کار آید- و یا دور ریختن ته‌مانده آب آشامیدنی.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 471

ثواب کسی که در سفر عصایی از چوب درخت بادام تلخ داشته باشد و آیه وَ لَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقاءَ مَدْیَنَ ... را بخواند

(1) 1- یونس، به نقل گروهی از اصحاب امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
پدرم، از پدرانش، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نقل کرده است که فرمود: کسی که برای سفر از خانه بیرون آید و عصائی از چوب درخت بادام تلخ با خود داشته باشد و این آیات را (که در سوره قصص، آیه‌های 22 تا 28) تلاوت کند:
«و هنگامی که متوجه بسوی مدین شد- تا- و خدا بر گفته‌های ما وکیل است» خداوند او را از شرّ هر حیوان درنده و قوی پنجه، و هر راهزن چپاولگر، و از هر گزنده آزار دهنده‌ای مصون می‌دارد تا به نزد افراد خانواده‌اش باز گردد، و با او هفتاد
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 472
و هفت فرشته نگهبان همراه شوند تا برای او (از درگاه خداوند) طلب آمرزش کند تا زمانی که او از سفر خود به خانه‌اش باز گردد و عصای خود را بر زمین بگذارد. و نیز رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: (عصای درخت بادام تلخ) فقر را برطرف می‌سازد و شیطان را (از صاحب خود) دور می‌راند. و باز فرمود: حضرت آدم علیه السّلام به بیماری سختی مبتلا شد و وحشت و هراس (سراپای) او را فراگرفت که این حال را با جبرئیل در میان گذارد، و جبرئیل (از جانب حق) به او گفت: شاخه‌ای از شاخه‌های درخت بادام تلخ را ببر، و بر روی سینه خود بگذار! حضرت آدم علیه السّلام آن را انجام داد، و خداوند آن وحشت و هراس را از او دور کرد. و نیز (رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم) فرمود:
کسی که بخواهد زمین در زیر پای او طی شود و مسافتها را کوتاه کند، عصایی از «نقد» با خود داشته باشد، و «نقد» همان عصایی است که از چوب درخت بادام تلخ باشد.

ثواب کسی که با عمامه از خانه‌اش خارج شود

(1) 1- علیّ بن رئاب از قول مردی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: من ضامنم برای کسی که عمامه‌ای بر سر داشته باشد و از خانه خود بیرون رود که صحیح و سالم به خانه‌اش باز گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 473
(1) 2- ابراهیم از امام موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: من ضامنم برای کسی که از خانه خود خارج شود برای سفری در حالی که تحت الحنک او آویزان باشد آنکه دچار دزدی و غرق شدن و سوختن نشود.

ثواب کسی که هنگامی که در پیش او یادی از اهل بیت علیهم السّلام شود اشک بریزد

(2) 1- بکر بن محمد ازدی می‌گوید که: امام صادق علیه السّلام از من پرسید: آیا به دور هم می‌نشینید و از ما یاد می‌کنید؟ عرض کردم: آری، فدایت گردم! حضرت فرمود:
براستی که من این گونه مجلسها را دوست دارم، بر شماست که یاد و خاطره ما را زنده نگاه دارید، زیرا کسی که از ما یاد کند، و یا اگر از ما در نزد او نامی برده می‌شود به اندازه بال مگسی (برای ما) اشک بریزد، خداوند همه گناهان او را اگر چه از کف روی دریا هم افزونتر باشد، می‌آمرزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 474

ثواب دوست داشتن اهل بیت علیهم السّلام

(1) 1- و به سند مذکور از امام صادق علیه السّلام روایت شده است که فرمود: همانا دوستی ما اهل بیت، موجب فرو ریختن گناهان بندگان خدا می‌شود، همان گونه که در اثر وزش باد شدید، برگ از درخت فرو می‌ریزد.

ثواب کسی که نیاز مسلمانی را برآورد

(2) 1- و به سند مذکور از امام صادق علیه السّلام روایت شده است که فرمود: هیچ کس نیاز و خواسته مسلمانی را برآورده نمی‌کند مگر آنکه خداوند او را خطاب می‌کند که: پاداش تو بر عهده من است و به کمتر از بهشت برای تو راضی نمی‌شوم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 475

ثواب مصافحه و دست در دست برادر مؤمن نهادن

(1) 1- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که هیچ کس را یارای آن نیست که قدر خدا را بشناسد، و همان گونه که از شناخت قدر خدا ناتوان است، قدر و منزلت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را نیز نیارد که شناخت، و همان طوری که از شناخت قدر و منزلت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم عاجز است، نمی‌تواند به قدر مؤمن پی ببرد؛ براستی که در هنگامی که مؤمن با برادر ایمانیش دیدار و با وی مصافحه می‌کند، خداوند آنها را نگریسته در حالی که گناهان آن دو تا زمانی که از یک دیگر جدا نشده‌اند فرو می‌ریزد بدان گونه که باد شدید، برگها را از درختان جدا کند.

ثواب کسی که قدر نعمتهای خداوندی را با قلب درک کرده و شکر خدا را آشکارا بجای آورده است

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 476
(1) 1- به سند مذکور از اسحاق بن عمّار نقل شده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود:
ای ابا اسحاق! هر گاه خداوند نعمتی را بر بنده خود ارزانی داشته، و او قدر آن نعمت را با قلب درک کرده و آشکارا خدای را شکرگزار باشد، هنوز از سپاس فارغ نشده است که دستور افزونی نعمتها (از جانب حق) برای او صادر می‌گردد.

(2) 1- علی بن مغیره از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: زمانی که عمر مؤمن به چهل سال برسد، خداوند او را از سه بیماری: دیوانگی و خوره (جذام) و پیسی (برص) به دور می‌دارد؛ و هنگامی که به پنجاه سالگی برسد، خداوند کار حساب را بر او آسان می‌گیرد؛ و چون عمر او به شصت سال برسد، خداوند توبه و بازگشت به خود را به او ارزانی می‌دارد؛ و زمانی که هفتاد سال بر او بگذرد، آسمانیان دوستش می‌دارند؛ و چون به سن هشتاد سالگی برسد، خداوند فرمان می‌دهد که کار نیک

و پسندیده او را در نامه اعمالش ثبت کنند، و از گناهان او چشم بپوشند؛ و هنگامی که عمر او به نود سال رسید، خداوند همه گناهان او را می‌آمرزد، و او اسیر خدا در زمین ثبت می‌شود.

(1) 2- محمد بن طلحه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که خداوند بزرگ کسانی را که عمرشان به هفتاد سال رسیده است گرامی می‌دارد، و از آنان که به سن هشتاد سالگی رسیده‌اند شرم دارد (که به عذاب خود گرفتارشان سازد).

(2) 3- خالد قلانسی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا خداوند شرم می‌کند هشتاد ساله‌ها را عذاب کند؛ و نیز حضرت فرمود: چون روز قیامت فرا رسد پیر مرد سالخورده‌ای را در حالی که نامه اعمال او را به دستش داده‌اند حاضر می‌کنند، که روی آن نامه اعمال به طرف مردم باشد، و جز گناه و بدی چیزی دیده نمی‌شود؛ و چون کار به درازا کشد و تحمّل این حالت بر او گران آید عرضه می‌دارد:

پروردگارا! آیا مرا به سوی آتش دوزخ باز خواهی فرستاد؟! خداوند جبّار به او

خطاب می‌کند که: ای پیر مرد! من شرم دارم از اینکه تو را عذاب کنم، زیرا تو در دنیا برای من نماز می‌خواندی، (و سپس فرمان می‌دهد که) بنده مرا به بهشت ببرید.

ثواب کسی که حرمت پیر کهنسال را نگاه دارد و به او احترام گذارد

(1) 1- محمّد بن عبد اللَّه- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که حرمت پیر سالخورده‌ای را بشناسد و او را به خاطر کهنسالی (و ناتوانی) احترام کند، خداوند او را از ترس و وحشت روز قیامت در امان می‌دارد؛ و نیز حضرت فرمود: احترام پیر سالخورده، به منزله احترام و بزرگداشت خداوند است.

(2) 1- وهب بن وهب از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 479
است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: جبرئیل مرا به امری خبر داد که چشمم روشن و دلم از آن شادمان شد، گفت: ای محمّد! هر کس از امّت تو که در راه خدا جهاد کند، قطره بارانی از آسمان بر او نبارد و یا دچار سر درد نشود مگر آنکه در روز قیامت (همه آنها در محضر الهی) برای او شهادت و گواهی باشند.
(1) 2- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: بهشت، دربی دارد که نام آن «باب المجاهدین» می‌باشد؛ به طرف در حرکت کرده، در حالی که درب باز شود، مجاهدان شمشیر به خود آویخته، مردم در محشر، فرشتگان خدا درودگویان به استقبالشان می‌شتابند؛ پس هر کس جهاد را ترک کند خداوند جامه خواری و ذلّت را بر اندام او بپوشاند، و او را در طول زندگی نیازمند و تهیدست می‌گرداند، و دین او را از میان بردارد (بیدین از دنیا می‌رود)، چرا که خداوند تبارک و تعالی امّت مرا (به خاطر) سم اسبان (مجاهدان) و جایگاه نیزه‌های آنان، عزیز و سرافراز می‌دارد.
(2) 3- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: کسی که نامه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 480
رزمنده‌ای را برساند، به منزله آن است که بنده‌ای را (در راه خدا) آزاد کرده باشد، و در ثواب آن رزمنده شریک خواهد بود.
(1) 4- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اسبان مجاهدان (در راه خدا) همان اسبان آنان در بهشت خواهند بود.
(2) 5- عمر بن ابان از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: همه خوبیها در شمشیر، و در سایه آن است، و تنها شمشیر است که مردم را اصلاح می‌کند (و آنان را از انحراف باز می‌دارد)، و شمشیرها کلیدهای بهشت و دوزخند. «1»

_____
(1) هنگامی که شمشیرها با اجازه امام و ولیّ حق و در راه خدا بکار گرفته می‌شوند، به منزله کلیدهای بهشتند که در اختیار جهادگران قرار دارند؛ و اگر در راه باطل و به فرمان حاکمان ستمگر و زورگوی از نیام درآیند، به منزله کلیدهای دوزخند که درهای دوزخ را به روی صاحبان خود می‌گشایند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 481
(1) 1- یعقوب بن جعفر بن ابراهیم بن محمّد جعفری گوید: از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که اسب اصیلی را نگاه دارد، در هر روز سه گناه از نامه اعمالش پاک و بیست و یک حسنه در آن ثبت می‌شود؛ و کسی که اسب هجینی (که پدرش عربی و مادرش غیر عربی باشد) را نگاه دارد، در هر روز دو گناه از نامه اعمال او پاک و هفت حسنه در آن نوشته می‌شود؛ و کسی که قاطری (یابویی) را برای زیبایی و یا برای بارکشی و سایر استفاده‌های شخصی و یا به منظور دفع دشمن، نگاه دارد به ازای هر روز یک گناه از نامه اعمال او سترده و شش حسنه در آن و برای او ثبت می‌شود.
(2) 2- عمر بن ابان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خیر و برکت تا روز قیامت بر پیشانی اسبها گره خورده است.
(3) 3- علیّ بن رئاب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر گاه چارپایی را
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 482
خریدی، بهره و منفعتش از آن توست و روزیش با خداست.
(1) 4- سلیمان جعفری گوید: از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که اسب سرخ مایل به زردی را که همه بدن او به همین رنگ و یا در پیشانی او خالی سفید داشته باشد، اگر سپیدی پیشانیش تا روی بینی کشیده شده و زانوهایش نیز سفید باشد، من بیشتر می‌پسندم؛ فقر و تنگدستی و کینه و دشمنی به خانه دارنده چنین اسبی مادامی که آن اسب از آن او و در خانه اوست راه نمی‌یابد. راوی می‌گوید: باز از آن حضرت شنیدم که می‌فرمود: کسی که اسبی را نگاه دارد تا دشمن را بدان بترساند، و یا اینکه در بارکشی از آن استفاده کند، تا زمانی که آن اسب از آن اوست پیوسته به او یاری شده و فقر و فلاکت به خانه او راه نخواهد یافت.

(2) 5- و به همین سند، از سلیمان بن جعفر جعفری، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت شده است که فرمود: کسی که از خانه خود یا از خانه دیگری بیرون آید و چشم او به اسبی

سرخ رنگ مایل به زرد بیفتد که پاهای او سفیدی داشته باشند و اگر در پیشانی او خال سفیدی که بر بینی او کشیده شده، به راحتی و خوشی زندگی به تمام معنا رسیده است، و در آن روز جز خوشی و خرّمی نخواهد دید، و اگر هنگامی که از پی کاری می‌رود، چنین اسبی را ببیند، خداوند حاجت او را برآورده می‌سازد.

ثواب نام خدا را بردن به هنگام سواری

(1) 1- ابراهیم بن عبد الحمید از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اگر مردی سوار بر چارپا شود و نام خدا را ببرد، خداوند فرشته‌ای در پشت سر او قرار می‌گیرد که از او مراقبت نماید تا زمانی که (به مقصد رسیده) و پیاده شود؛ و اگر به هنگام سوار شدن، نام خدا را نبرد، شیطانی در پشت سر او قرار می‌گیرد و به او می‌گوید که: آواز بخوان، و اگر بگوید که آواز خوشی ندارم به او می‌گوید: آرزو کن، و او هم آرزو می‌کند تا وقتی که از مرکب پیاده شود. و نیز فرمود:
کسی که به هنگام سوار شدن بر مرکب سواری «بسم اللّه، لا حول و لا قوة الّا باللّه،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 484
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی هَدانا لِهذا، و سبحان الَّذِی سَخَّرَ لَنا هذا وَ ما کُنَّا لَهُ مُقْرِنِینَ» (به نام خدا، هیچ توان و نیرویی نیست مگر از خداوند است، سپاس برای آن خدایی که ما را به این هدایت کرد، و پاک و منزّه است آن خداوندی است که این (مرکب) را برای ما میسّر و در اختیار ما قرار داد، و (اگر او نمی‌بود) ما نمی‌توانستیم این را مهیّا کنیم) بگوید، جان او و مرکب او تا زمانی که از آن پیاده شود، محافظت خواهد شد.

باب نادری است در باره چهارپا

(1) 1- محمد بن مرازم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هیچ چهارپایی نیست که پنج نوبت با آدمی تا موقف عرفات همراه باشد، مگر آنکه در زمره حیوانات بهشتی درخواهد آمد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 485
(1) 1- هیثم بن ابی مسروق، از قول یکی از بزرگان که کنیه‌اش ابی عبد اللّه بود، و او از مردی دیگر به نقل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
تب، طلیعه و پیش درآمد مرگ است، و زندان خداوند در زمین به حساب می‌آید، و هرم و حرارتش از (آتش) جهنّم است، که قسمت و بهره هر مؤمنی از آتش دوزخ تواند بود. «1» (2) 2- زهری از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: تب، درد خوبی است، که به هر عضوی (از اعضای بدن) قسمت خود را از بلا می‌دهد، و کسی که (به دردهایی از این قبیل) مبتلا نمی‌شود، خیر و خوبی در او نیست (و نباید از آنان توقّع کارهای نیک و خدا پسندانه داشت چرا که خداوند آنان را در دنیا به خود واگذاشته است تا در آخرت یک جا به حسابشان برسد).
(3) 3- یوسف بن اسماعیل، به سند خود از معصوم نقل کرده است که: هر گاه مؤمنی به

_____
(1) شاید مراد این باشد که انسانهای با ایمان وقتی که دچار تب می‌شوند، در واقع در همین زندگانی دنیا عذاب آتش برزخ و آخرت را تحمّل می‌کنند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 486
یک بار تب مبتلا می‌شود، گناهان مانند برگ درخت از او می‌ریزد، و زمانی که در بستر خود ناله می‌کند، ناله‌اش به منزله تسبیح و فریادش تهلیل (گفتن لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ) خواهد بود و در بستر خود از درد به خود می‌پیچد و از این پهلو به آن پهلو می‌غلطد، به منزله آن است که در راه خود شمشیر می‌زند؛ و اگر در میان برادران و دوستان خود (که برای عیادت او آمده‌اند) به عبادت خداوند مشغول شود آمرزیده خواهد شد؛ پس خوشا به حال او اگر (در این حال) توبه کند، و وای بر او اگر (ناسپاسی کند و یا پس از بهبود، باز) به گناه آلوده شود. (به هر حال) سلامت و عافیت در نزد ما گرامیتر و دوست داشتنی‌تر است.

ثواب یک شب تب

(1) 1- زهری می‌گوید که: از امام زین العابدین علیه السّلام شنیدم که فرمود: تب یک شب، کفّاره گناهان یک سال (آدمی) است، بدین جهت که آثار ناشی از آن (ضعف و ناتوانی) تا یک سال در بدن باقی می‌ماند.
(2) 2- محمّد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: تب یک شب،

کفّاره گناهان گذشته و آینده (آدمی) است.

ثواب کسی که بیمار شده و آن را پذیرفته و برای آن خدا را سپاس گوید

(1) 1- ابو عبد الرحمن گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که یک شب، بیمار شود و به پذیرفتن آن، آن را نیکو بپذیرد و خدا را بخاطر آن شکر و سپاس گوید «1»، به منزله کفاره شصت سال (عمر سراسر غفلت و لغزش) اوست. راوی می‌پرسد: منظور از «به پذیرفتن آن، آن را نیکو بپذیرد» چیست؟! حضرت فرمود:
بردباری و تحمّل هر چه در آن است (از درد و ناراحتی و ...).

_____
(1) شکر و سپاس به این خاطر که: خداوند با مبتلا کردن او به بیماری، خواسته است که از گناهان او درگذرد و بیماری او را بهانه آمرزش خود قرار داده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 488
(1) 1- محمّد بن سنان از امام رضا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: بیماری، مایه پاکی و رحمت مؤمن است و موجب عذاب و لعنت کافر؛ و همانا بیماری پیوسته با مؤمن خواهد بود تا گناهی بر او باقی نگذارد.

(2) 1- سعدان بن مسلم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: شبی سردرد کشیدن (و بیماری سر درد را تحمّل کردن)، تمام گناهان (آدمی) را- بجز گناهان کبیره- از بین می‌برد.

(3) 1- ابراهیم بن عبد الحمید از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده است که

رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: برای بیمار (مؤمن) چهار خصوصیّت و ویژگی وجود دارد: (1) 1- قلم از او برداشته می‌شود (گناهی بر او نوشته نمی‌شود). 2- و خداوند به فرشتگان مراقب او فرمان می‌دهد تا (ثواب) تمام کارهای خوبی را که در زمان سلامتی، توفیق انجام آن را داشته است، در نامه اعمال او ثبت کنند. 3- و (اثر) آن بیماری به هر عضوی از اعضای بدن او رسیده، گناهانی را که توسّط آن عضو انجام گرفته است از بین می‌برد. 4- و اگر در این حالت بمیرد، آمرزیده از دنیا رفته است و اگر زنده بماند (و از این بیماری جان سالم بدر برد) باز هم مورد آمرزش قرار خواهد گرفت.
(2) 2- حسن روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: اگر مسلمانی بیمار شود، خداوند (ثواب) بهترین اعمالی را که در زمان سلامتی انجام داده است در نامه اعمال او ثبت می‌کند، و همان گونه که برگ از درخت فرو می‌ریزد گناهان او نیز فرو می‌ریزد.
(3) 3- ابو عبیده حذّاء از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که برای خدا به عیادت بیماری برود، آنچه را که بیمار در حقّ او دعا کند خداوند آن را مستجاب می‌فرماید.

ثواب تحمّل بیماری کودک

(1) 1- عیسی بن عبد اللَّه عمری، از پدرش، از جدّش، از امیر مؤمنان علیه السّلام نقل کرده است که آن حضرت در مورد بیماری کودک فرمود: بیماری او (کودک) کفّاره گناهان پدر و مادرش می‌باشد.

(2) 1- ابو جارود از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: از جمله فرازهایی که در مناجات (حضرت) موسی علیه السّلام با پروردگار وجود داشت این بود که:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 491
پروردگارا! ثواب و پاداش کسی که بیماری را عیادت کند چیست؟ خدای عزّ و جل فرمود: فرشته‌ای را در قبر بر او (عیادت‌کننده) می‌گمارم که تا روز محشر از او عیادت کند. موسی علیه السّلام عرض کرد: پروردگارا! پاداش کسی که مردگان را غسل می‌دهد چیست؟ فرمود: او را از (آلودگی) گناهانش می‌شویم، تا همانند روزی که از مادر زاده شده است (پاک و پاکیزه) باشد. موسی علیه السّلام باز پرسید: پروردگارا! پاداش کسی که جنازه مرده‌ای را تشییع می‌کند، چیست؟ خداوند فرمود: فوجی از فرشتگانم را به همراه پرچمهائی بر آنان می‌گمارم، که از گورشان تا محشر بدرقه کنند. موسی علیه السّلام باز پرسید: پروردگارا! پاداش کسی که خانواده داغداری را تسلیت و دلداری دهد، چیست؟ خداوند فرمود: در سایه خود بر سر او می‌گسترانم در آن روزی که سایه‌ای جز سایه (لطف و بخشش) من نیست.

ثواب کسی که در فاصله ظهر پنجشنبه تا ظهر جمعه بمیرد

(1) 1- ابان بن تغلب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در فاصله میان ظهر روز پنجشنبه تا ظهر روز جمعه از دنیا برود، خداوند او را از فشار قبر مصون می‌دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 492

ثواب رو به قبله کردن محتضر

(1) 1- زید بن علی، از قول پدر و جدّ بزرگوارش علیهما السّلام، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بر مردی از فرزندان عبد المطّلب که در حال احتضار (مرگ) گشته، و رو به قبله نبود وارد شد حضرت فرمود: او را رو به قبله کنید زیرا اگر چنین کنید، خداوند و فرشتگان (از سر رحمت) به او روی آورند، تا زمانی که درگذرد.

ثواب تلقین محتضر

(2) 1- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کلمه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» را به محتضران تلقین

کنید، زیرا کسی که آخرین زمزمه او «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» باشد، راهی بهشت خواهد شد.

ثواب کسی که جنازه مؤمنی را غسل دهد

(1) 1- سعد اسکاف از امام محمّد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مؤمنی نیست که جنازه مؤمنی را غسل دهد، و به هنگام پهلو به پهلو کردن او بگوید: «بار الها! این بدن بنده تو است که روح را از آن جدا کردی و در میان آن دو جدایی انداختی، پس او را بیامرز، او را بیامرز» مگر اینکه خداوند گناهان یک سال او را- به جز گناهان کبیره- می‌آمرزد.
(2) 2- عبد اللّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که جنازه مؤمنی را غسل دهد و حقّ امانت را در باره او ادا کند، خداوند او را می‌آمرزد. راوی پرسید: چگونه حق امانت را ادا کند؟! حضرت فرمود: آنچه را که می‌بیند، فاش نکند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 494

ثواب کسی که برای فرزندان از دست رفته خود از خدا پاداش بخواهد

(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که فرزندانی را از دست دهد و در مقابل از خدا توقّع اجر و پاداش داشته باشد، به خواست خداوند فرزندان از دست رفته‌اش در میان او و آتش دوزخ حجاب می‌شوند (و او را از جهنّم دور می‌سازند).
(2) 2- عمرو بن عبسه سلمی روایت کرده است که از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شنیدم که فرمود:
هر مرد یا زنی که سه فرزند نابالغ خود را از دست بدهند، آن فرزندان به منزله حجاب او از آتش دوزخند.
(3) 3- ابو ذر غفاری (ره) گوید: هیچ پدر و مادری نیست که داغ سه فرزند نابالغ ببینند، مگر آنکه خداوند آن پدر و مادر را با رحمت (بی‌منتهای) خود، وارد بهشت می‌کنند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 495
(1) 4- علیّ بن میسّر، از پدرش، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: داغ فرزندی که آدمی ببیند بهتر از هفتاد فرزند است که از خود باقی گذارد و همه آنها قائم آل محمد (عج) را درک کنند. «1»

ثواب حمل کردن تابوت از هر چهار طرف آن

(2) 1- سلیمان بن صالح، از قول پدرش از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
کسی که یک طرف تابوت (مؤمنی) را حمل کند، خداوند بیست و پنج گناه کبیره او را می‌آمرزد، و چنانچه چهار طرف آن را (به ترتیب) حمل کند، از تمام گناهانی که کرده است (به استثنای حقّ الناس) پاک می‌شود.

_____

(1) شاید مراد این باشد: اجری که خداوند بزرگ و مهربان برای داغ یک فرزند به پدر و مادر او کرامت می‌کند افزونتر از اجر پرورش هفتاد فرزند صالح آنهاست که در خور شرفیابی به محضر امام زمان (عج) باشند و از یاران آن حضرت به شمار آیند؛ و یا اینکه بگوئیم چون پدر و مادر در ثواب و گناه فرزندان خود شریکند طبق این روایت در صورتی که داغ یک فرزند ببینند، برای آن دو از داشتن هفتاد فرزند که قیام قائم آل محمد (عج) را درک کنند، بهتر است زیرا به جهت عمر طولانی و پر برکتشان و توفیق انجام بسیاری از کارهای خوب و خدا پسندانه را خواهند یافت و آن دو، در ثواب این اعمال با آنها شریکند. ولی در هر دو صورت این پاداشها مشروط به آن است که در فراق فرزند بردبار و صبور باشند و برای خشنودی خداوند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 496

ثواب انتخاب کفنهای خوب

(1) 1- احمد بن محمد بن عیسی- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: برای درگذشتگان خود کفنهای خوب انتخاب کنید، زیرا کفن زینت آنها است.

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: فشار قبر برای مؤمن کفّاره نعمتهایی است که از دست داده است. «1»

_____

(1) شاید مراد از «از دست دادن نعمتها» زیاده روی در استفاده از نعمتهای الهی، و یا صرف نعمتهای خداوندی در راههای غیر مشروع باشد که بزرگترین ناسپاسیهاست.

ثواب نابینایی که خدا را ملاقات کند در حالی که صبور و امیدوار به پاداش خدا و دوستدار آل محمد علیهم السّلام باشد

(1) 1- ابو حمزه ثمالی و محمد بن مسلم، هر دو از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: نابینایی که خدا را ملاقات کند در حالی که در مقابل آن امید به پاداش او داشته و دوستدار آل محمد علیهم السّلام باشد، خداوند را در حالی ملاقات می‌کند که حسابی بر او نباشد.
(2) 2- و روایت شده است که: خداوند یک یا دو چشم بنده‌ای را نمی‌گیرد مگر آنکه از گناهان او بازپرسی نکند.

ثواب استرجاع (گفتن إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ) به هنگام مصيبت

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 498
(1) 1- معروف بن خرّبوذ از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ مؤمنی نیست که در دنیا دچار مصیبت بشود و هنگام رویاروئی با آن مصیبت، استرجاع کند (إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ بگوید) مگر آنکه خداوند تمام گناهان گذشته او را می‌بخشد- جز گناهان کبیره- که خداوند، آتش دوزخ را کیفر آنها قرار داده است. و نیز فرمود:
و هر گاه در آینده عمر خود به یاد آن مصیبت می‌افتد و این ذکر را بر زبان آرد و خدا را سپاس گوید، خداوند همه گناهان او را- در فاصله دو استرجاع- می‌بخشد بجز گناهان کبیره.
(2) 2- علیّ بن سیف، از برادرش، از پدرش سیف بن عمیرة، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که هنگام مصیبت، استرجاع به او الهام شود، بهشت برای او واجب می‌شود.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 499
(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: از پدرم علیه السّلام شنیدم که فرمود:
من از این غلام خود و تنی چند از افراد خانواده‌ام ناروایی‌هایی می‌بینم که تلختر از حنظل است و بر آن صبر و بردباری می‌کنم «1» براستی که هر کس (در برابر ناملایمات) صبر پیشه کند، با بردباری و شکیبائی خود قدر و منزلت روزه دار شب زنده‌دار، و شهیدی که در رکاب رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم شمشیر زده است به دست می‌آورد.
(2) 2- ابو حمزه ثمالی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در مصیبتی، شکیبائی ورزد، خداوند عزّت او را می‌افزاید، و او را با محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و اهل بیت او علیهم السّلام وارد بهشت می‌سازد.

(3) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: تسلیت گفتن و دلداری دادن (به افراد مصیبت زده)

---

(1) (حنظل: میوه‌ای است بسیار تلخ، کوچکتر از خربزه و زرد رنگ است).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 500
رفتن به بهشت را در بر خواهد داشت.
(1) 2- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم نقل شده است که فرمود: کسی که به اندوهگینی، تسلیت گوید، در روز قیامت لباس فاخری بر اندام او بپوشانند که مایه شادمانی و سرافرازی او گردد.
(2) 3- رفاعة بن موسی نخّاس (برده فروش) از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که حضرت به مردی که فرزند خود را از دست داده بود، تسلیت و دلداری داد و فرمود:
خداوند برای فرزند تو (به مراتب) از تو بهتر (و دلسوزتر و مهربانتر) است و پاداشی که خداوند به تو کرامت خواهد کرد (به مراتب) بهتر و برتر از فرزند تو است. و هنگامی که خبر دادند که هنوز آن مرد بیتابی می‌کند و آرامش خود را هنوز باز نیافته است، بار دیگر نزد مرد رفت و به او فرمود: چرا رحلت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم (با آن جلالت قدر) مایه تسلیت و دلداری خود نمی‌دانی؟! عرض کرد: فرزند من گناهکار بود و اندوه من به خاطر این است. حضرت فرمود: همانا او سه گونه امید در پیش دارد که باید بدانها دل بست: اول، شهادت و اقرار به یگانگی خداوند (با گفتن لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ)؛ دوم، رحمت بی‌منتهای خداوندی؛ سوم، شفاعت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم؛ و ان شاء اللَّه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 501
هیچ یک از این سه را از دست نخواهد داد و (از عذاب الهی) نجات پیدا می‌کند.
(1) 4- وهب بن وهب از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که داغدیده‌ای را تسلیت و دلداری دهد، پاداشی همانند پاداش همان مصیبت زده خواهد داشت بی‌آنکه از پاداش آن داغدیده کاسته شود.

(2) 1- احمد بن محمد نقل كرده است كه: من و ابراهيم بن هاشم در گورستانى بوديم كه ابراهيم در كنار قبرى روى به قبله نشست، سپس دست خود را بر روى قبر گذاشت و هفت بار سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ را تلاوت كرد، آنگاه به من گفت: صاحب اين قبر- محمد بن اسماعيل بن بزيع- براى من روايتى نقل كرده بود كه: كسى كه قبر مؤمنى را زيارت كند و هفت بار سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ را تلاوت كند، خداوند او و صاحب قبر را
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 502
خواهد بخشيد.

ثواب کسی که بر سر یتیمی دست کشد

(1) 1- غیاث بن ابراهیم از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: هیچ مرد و زن با ایمانی نیست که دست نوازش بر سر یتیمی بکشد مگر آنکه خداوند به شماره هر مویی- که با دست او تماس داشته است- یک حسنه برای او ثبت می‌کند.
(2) 2- حسن بن سری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که از روی دلسوزی و مهربانی دست بر سر یتیمی بکشد مگر آنکه خداوند در روز قیامت به شماره هر مویی (از آن یتیم) نوری به او کرامت فرماید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 503
(1) 3- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که از قساوت و سنگدلی خود ناراحت باشد (و چاره آن را آن را نداند) یتیمی را به نزد خود فرا خواند و نسبت به او مهربانی کند، و دست نوازش بر سر او بکشد، دل او به اراده خداوندی نرم می‌شود، بدرستی که یتیم بر دیگران حقّی دارد (و مهربانی به او پاسخگوی این حق تواند بود).
و در حدیث دیگری فرموده است: یتیم را بر سر سفره خود بنشاند و دست نوازش بر سر او بکشد، دل او (به خاطر این محبّت) نرم خواهد شد، براستی که اگر چنین کند دل او به اراده خداوندی (اگر چه از سنگ بشد به تدریج) نرم می‌گردد.

(2) 1- ابو مریم انصاری از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: هر گاه یتیمی بگرید، عرش الهی به لرزه درآید، و خداوند تبارک و تعالی فرماید: کیست که این بنده مرا- که در اوان کودکی پدر و مادرش را از او گرفته‌ام- به گریه واداشته است؟! بعزّت و جلالم سوگند که: هر کس او را از گریه باز دارد و آرامش کند، بهشت را برای

او واجب می‌سازم.

(1) 1- سدیر صیرفی روایت کرده است که: در محضر امام صادق علیه السّلام بودم و اصحاب در باره مؤمن و مقام و منزلت او صحبت می‌کردند، حضرت از آن میان روی به من کرد و فرمود: ای ابا الفضل! آیا دوست داری که با تو از شأن و منزلت مؤمن در

پیشگاه خداوند سخن بگویم؟ عرض کردم: آری بفرمائید! فرمود: چون خداوند روح مؤمن را بگیرد، دو فرشته‌ای که بر او گمارده شده بودند، به طرف آسمان بالا می‌روند و عرضه می‌دارند: پروردگارا! فلان بنده تو که بنده خوب و شایسته‌ای بود، و در انجام طاعات و فرامین تو کوشا و سخت کوش، و در نافرمانی از دستورات تو کند و کم جنب و جوش، جان او را گرفتی و به سوی خود فراخواندی، اینک فرمان چیست؟! خداوند به آن دو فرشته خطاب فرماید که: به زمین فرود آیید و در کنار قبر بنده‌ام مستقر شوید و (مدام) به حمد و تسبیح و تهلیل و تکبیر من مشغول باشید و (ثواب) این عبادات را برای او بنویسید تا زمانی که او را از قبر برانگیزم، سپس حضرت از من پرسید: بیشتر بگویم؟ عرض کردم: آری! حضرت فرمود: چون خداوند مؤمن را از قبر برانگیزد، مثالی همراه وی از قبر بیرون می‌آید و در پیشاپیش او به راه می‌افتد، و هر زمانی که او از مشاهده صحنه‌ای از صحنه‌های هراس انگیز بهراسد، آن مثال (که همراه اوست) به او می‌گوید: اندوهگین مباش و مترس! و تو را از جانب حضرت حق به کرامت و بزرگواری و شادمانی بشارت باد! و بر همین منوال او را همراهی می‌کند و بشارت می‌دهد تا زمانی که در پیشگاه الهی بایستد.
پس خداوند، کار حساب را بر او آسان می‌کند و فرمان می‌دهد که او را به بهشت ببرید، و مثال در پیشاپیش او به راه می‌افتد و مؤمن به او می‌گوید: رحمت خداوند بر تو باد! چه همراه خوبی برای من بودی که با من از قبر بیرون آمدی و پیوسته مرا از جانب پروردگار به شادمانی و کرامت و خیر بشارت دادی تا به چشم خود- آنچه را که به من بشارت دادی- دیدم، حال به من بگو که تو کیستی؟! و مثال جواب می‌دهد:

من تجسّم‌های خیر و خوشی و شادمانی و لطفی هستم که تو در دنیا دل برادر مؤمن خود را با آن شادمان کردی. خداوند مرا آفرید تا (در چنین مواقع حسّاسی به لطف و کرامت و بخشایش او) تو را بشارت دهم و دل تو را بدین مژده، شادمان کنم.

ثواب دوست داشتن فرزند

(1) 1- ابن ابی عمیر، از قول مردی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
همانا خداوند بزرگ به خاطر شدت علاقه و محبتی که مرد (پدر) نسبت به فرزند خود دارد، بر او رحم آورد.

ثواب کسی که برای خانواده خود تحفه‌ای بخرد، دختر خود را خوشحال و چشم پسرش را روشن می‌سازد

(1) 1- ابن عباس روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که به بازار رود و برای خانواده‌اش تحفه‌ای بخرد و با خود ببرد، به منزله کسی است که صدقه نیازمندان را به دوش کشیده باشد، و چه بهتر که دختران را بر پسران مقدّم بدارد، زیرا کسی که دختری را شادمان کند، گویی یکی از فرزندان حضرت اسماعیل را از بند بردگی رها کرده باشد، و کسی که چشم پسرش را روشن کند به منزله آن است که از خشیت و هیبت پروردگار بگرید و کسی که از خوف الهی بگرید، خداوند او را در بهشتهای خویش وارد می‌کند.

(2) 1- ابان بن تغلب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دختران حسناتند، و پسران نعمت؛ و حسنات موجب ثواب و اجر و پاداشند ولی نعمت موجب بازخواست می‌شود. «1»

---

(1) کسانی که به ترفند بر این باورند که در اسلام به زن و حقوق زن، بها داده نشده است با این گونه روایات چه می‌کنند؟! روایاتی که آدمی را به داشتن دختر پاکدامن، مباهی و سرافراز می‌سازند.

(1) 2- برقی- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم را به میلاد حضرت فاطمه علیه السّلام بشارت دادند، آن حضرت به چهره اصحابش نگاهی انداخت، و چون آنان را اندوهگین دید فرمود: شما را چه شده است؟! (فاطمه من) ریحانه‌ای است که او را می‌بویم، و روزی او با خدا است. «1» (2) 3- حمزه بن حمران از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مردی به خدمت رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شد و به مردی که نزد آن حضرت نشسته بود گفت که:

خداوند فرزند دختری به تو عطا کرده است به محض شنیدن این خبر، چهره آن مرد درهم رفت! رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم از او پرسید: تو را چه پیش آمده است؟! عرض کرد:

خیر است! حضرت فرمود: تعریف کن که چه شده است؟ عرض کرد: از خانه که بیرون آمدم همسرم در حال زایمان بود، اینک به من خبر دادند که او دختری زائیده

---

(1) بر اساس این روایت تولد حضرت زهرا سلام اللَّه علیها پس از بعثت حضرت محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم صورت گرفته است و این مغایر گفته اکثر مورّخان اهل تسنن است که تولد آن حضرت را چند سال پیش از بعثت می‌دانند.

است! رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم (که گویی از تغییر حال آن مرد به خاطر دختر دار شدن در شگفت شده بود) به آن مرد فرمود: زمین است که سنگینی او را تحمل می‌کند، و آسمان است که بر او سایه می‌افکند، و روزی او با خداست، و او به منزله گل خوشبویی است که تو آن را می‌بویی؛ سپس رو به اصحاب کرده فرمود: کسی که دارای دختری

می‌شود، گرفتار است، و کسی که دو دختر دارد، باید به فریادش رسید، و کسی که سه دختر داشته باشد از جهاد و هر کار دشوار دیگری معاف است، و کسی که دارای چهار دختر باشد، پس ای بندگان خدا به کمک او بشتابید، و ای بندگان خدا به او وام دهید، و ای بندگان خدا به او رحم کنید.
(1) 4- یعقوب بن یزید- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از یکی از دو امام باقر یا صادق علیهم السّلام روایت کرده است که فرمود: هر گاه مردی دارای دختری شود، خداوند فرشته‌ای را بر او فرود می‌آورد تا بال خود را بر سر و سینه آن دختر کشیده گوید: این موجود ناتوانی است که از ضعف آفریده شده است، و کسی که بر او انفاق کند و هزینه او را بر عهده بگیرد تا روز قیامت یاری خواهد شد.
تمّ کتاب ثواب الأعمال وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِینَ و صلّی اللَّه علی محمّد و آله

كتاب عقاب الأعمال

اشاره

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 513
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

کیفر کسی که از راه خطا به خدا تقرّب جوید

(1) 1- اسحاق بن غالب نقل می‌کند که امام صادق علیه السّلام فرمود: یکی از علمای بزرگ بنی اسرائیل، به حدّی خدا را عبادت کرد که مانند خلال، ضعیف و باریک شد. خداوند از طریق وحی به پیغمبر آن زمان فرمان داد که به او بگو: بعزّت و جلال و جبروتم
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 514
سوگند که: اگر آنقدر مرا عبادت کنی که آب شوی- بدانسان که پیه (در اثر حرارت) در دیگ ذوب می‌شود- (این اطاعت و عبادت) از تو پذیرفته نخواهد شد مگر آنکه از همان راهی که من دستور دادم به سوی من بازآئی.

کیفر کسی که دستورات الهی را سبک بشمارد

(1) 1- عبد اللَّه بن میمون از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: شما را از غفلت بر حذر می‌دارم، زیرا کسی که چنین کند به زیان خود تن در داده است و شما را بر حذر می‌دارم از اینکه دستور خداوندی را سبک بشمارید، زیرا کسی که چنین کند خداوند در روز قیامت او را خوار و ناچیز گرداند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 515
(1) 1- محمد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
کسی که با ما، اهل بیت، دشمنی بورزد، خداوند او را به دین یهود برانگیزد، پرسیدند: ای رسول خدا! حتی اگر شهادتین را بگوید (به یگانگی خدا و نبوت شما گواهی دهد)؟! فرمود: با این دو شهادت تنها از ریختن خون خود جلوگیری می‌کند، و یا خود را از دادن جزیه توأم با خواری، معاف می‌دارد «1». و باز فرمود: کسی که با ما، اهل بیت، دشمنی بورزد خداوند او را یهودی محشور می‌کند، پرسیدند: چرا و چگونه؟! فرمود: زیرا اگر زمان خروج دجّال (از نشانه‌های قطعی پیش از ظهور امام زمان «عج») را درک کند به او ایمان خواهد آورد «2».
توضیح: یعنی این گروه به خاطر عداوتی که با اهل بیت علیهم السّلام دارند، از هر کجا ندایی بشنوند که با مرام آنان سازگار باشد- حال منادی هر چه می‌خواهد باشد- در اطراف او حلقه و با او همصدا می‌شوند، چرا که از هدایت الهی بی‌بهره‌اند.
(2) 2- اسماعیل جعفی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:

_____
(1) زیرا کسی که شهادتین را بر زبان جاری می‌سازد، به ظاهر مسلمان است و ریختن خون او (به خاطر مشرک بودن) جایز نیست، و نمی‌توان از او جزیه گرفت چرا که جزیه، مالیاتی است که از پیروان سایر ادیانی که دارای کتاب آسمانی هستند، گرفته می‌شود.
(2) مرحوم علامه طباطبائی رضوان اللَّه تعالی علیه در رابطه با تعبیر رؤیای صادقه‌ای به نویسنده این سطور فرمودند که: در آخر الزّمان و پیش از ظهور قائم آل محمد «عج» چهل دجال خروج می‌کنند، و هر کدام گروهی را شکار کرده و آخرین آنها، همان دجّال است که صفات ناپسند او بر زبانها جاری است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 516
کسی با ما خاندان رسالت دشمنی نمی‌ورزد مگر آنکه خداوند در روز قیامت او را مبتلا به بیماری جذام بر می‌انگیزد.

(1) 1- معلّی بن خنیس از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ای معلّی! اگر بنده‌ای صد سال در میان رکن و مقام خدا را پرستش کند- در حالی که روزها، روزه دار و شبها شب زنده‌دار باشد- تا جایی که ابروان او- از شدّت پیری و سالخوردگی- بر روی چشمهایش قرار گیرد و استخوانهای چنبر گردن (ترقوه) او از شدّت ضعف و ناتوانی به هم رسند، ولی حقّ ما را نشناسد، هرگز اجر و پاداشی نخواهد داشت.
(2) 2- ابو حمزه ثمالی نقل کرده است که امام زین العابدین علیه السّلام از ما پرسید: کدام نقطه

زمین فضیلت بیشتری دارد؟ عرض کردم: خدا و رسولش و فرزند رسولش «1» بهتر می‌دانند، فرمود: براستی که بهترین مکانهای روی زمین، ما بین رکن و مقام است، و اگر مردی به اندازه نوح پیغمبر علیه السّلام نهصد و پنجاه سال عمر کند و در آن مکان مقدّس روزها را به روزه، و شبها را به پرستش و عبادت خدا بپردازد، و بعد به دیدار خدا بشتابد در حالی که از ولایت ما بهره‌ای نداشته باشد، هیچ بهره‌ای از آن همه عبادتها نخواهد بود.
(1) 3- میسّر می‌گوید که: در محضر امام محمد باقر علیه السّلام بودم و در خیمه آن حضرت

---

(1) مراد از فرزند رسول خدا در اینجا امام زین العابدین علیه السّلام است.

حدود پنجاه نفر از اصحاب حضور داشتند. امام علیه السّلام نشست و پس از مدّتی که به سکوت گذشت، فرمود: شما را چه شده است؟! شاید فکر می‌کنید که من پیامبر خدایم! بخدا سوگند که چنین نیستم، ولی با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم رابطه خویشی داشته و از نسل اویم؛ پس کسی که با ما به نیکی و مهربانی رفتار کند خداوند در حقّ او نیکی و مهربانی نماید، و کسی که ما را دوست داشته باشد، خداوند او را دوست می‌دارد، و کسی که ما را محروم سازد خداوند او را محروم خواهد کرد؛ آیا می‌دانید کدام نقطه زمین در نزد خدا مقام و منزلت بیشتری دارد؟ هیچ کس از ما سخنی نگفت، و حضرت خود پاسخ داد: آن نقطه همان زمین مکّه است که خداوند آن را حرم خود ساخته و خانه‌اش را (مسجد الحرام) در آن قرار داده است. سپس پرسید: آیا می‌دانید در نزد خدا کدام نقطه آن برتر است؟ باز هیچ کس سخنی نگفت، و خود پاسخ فرمود: آن نقطه،

مسجد الحرام است. باز پرسید: آیا می‌دانید کدام قسمت مسجد الحرام در نزد خدا حرمت افزونتری دارد؟ (این بار هم) کسی پاسخی نداد، و آن حضرت پاسخ فرمود: قسمتی که ما بین رکن اسود و مقام و درب کعبه است، و آنجا حطیم اسماعیل علیه السّلام بوده است، که گوسفنداش را در آنجا علوفه می‌داد و در همان جا نماز می‌گزارد؛ بخدا سوگند که اگر بنده‌ای در آنجا شبها به نماز قیام کند تا روز در آید و روزها را روزه بدارد تا شام فرا رسد (ولی) حق ما و حرمت ما اهل بیت را نشناسد، خداوند هرگز (آن همه عبادت در آن مکان مقدّس و محترم را) از او نخواهد پذیرفت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 519

کیفر کسی که بمیرد و امام خود را نشناسد

(1) 1- عیسی بن سری ابن یسع، می‌گوید که: به امام صادق علیه السّلام عرض کردم که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرموده است: کسی که بمیرد و امام خود را نشناسد، به مرگ (زمان) جاهلیت مرده است؟ امام علیه السّلام فرمود: (آدمی) هنگامی که جانش بدینجا برسد- و با دست مبارک به سینه خود اشاره کردند- بیشترین نیاز به معرفت امام احساس می‌شود. راوی می‌گوید آنگاه حضرت به من فرمود: تو (از نظر اعتقادی) در مرحله خوبی هستی (میزان معرفت تو به ولایت خاندان، در حدّ خوبی است).
(2) 2- ابو حمزه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: امامی که پیروی و فرمانبرداری از او (بر همه مردم) واجب است از ما می‌باشد، کسی که او را (امام بر حق را) انکار کند، بر دین یهودان یا ترسایان خواهد مرد بخدا سوگند که زمین از زمانی که خداوند حضرت آدم علیه السّلام را قبض روح کرد تاکنون بدون امام و پیشوای بر

حقّی که مردم را به سوی خداوند رهنمون گردد و حجّت خدا بر بندگان او باشد، نبوده است. کسی که او را ترک کند (او را به امامت نشناسد و دستوراتش را بکار نبندد) نابود می‌شود، و کسی که (به فرامین او گردن نهاده) پیرو (واقعی) او باشد، بر خداوند است که او را (از نابودی) نجات بخشد.

کیفر کسی که از پیشوای ستمگری فرمان برد

(1) 1- حبیب سجستانی از امام محمد باقر علیه السّلام، و آن حضرت از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که: خداوند عز و جل فرموده است: کسی که در اسلام از پیشوای ستمگری پیروی و فرمانبرداری کند، عذابش خواهم کرد گر چه کردارش نیکوکارانه و رفتارش پرهیزکارانه باشد، و کسی را که در اسلام پیروی و فرمانبرداری از پیشوای هدایتگری کند که از جانب خداوند، عهده‌دار این امر باشد، خواهم بخشید گر چه کردارش ستمگرانه و نادرست باشد. «1»

_____

(1) زیرا پیشوای ستمگر، جامعه را به فساد، و پیشوای الهی، اجتماع را به تعالی و صلاح سوق می‌دهد و مردم جامعه به هر حال از پیشوای خود تأثیر پذیری مستقیم دارند.

کیفر کسی که امامت و پیشوایی بر جماعتی کند که در میان آنها از او دانشمندتر و فقیهتری باشد

(1) 1- عرزمی، از قول پدرش- و او بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: کسی که پیشوای جامعه‌ای شود، که در میان آنها از او دانشمندتر و فقیه‌تری باشد آن جامعه تا به روز قیامت رو به انحطاط می‌رود.

کیفر کسی که به هنگام نماز و یا با شنیدن نام رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم صلوات نفرستد

(2) 1- محمد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر گاه کسی از شما (مسلمانان) نماز بخواند، و در نماز خود بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم صلوات نفرستد،

با این نماز راهی جز راه بهشت را پیموده است.
و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که نام من در پیش او برده شود ولی بر من صلوات نفرستد خداوند او را به دوزخ خواهد برد، و از (درگاه رحمت) خود خواهد راند.
و نیز رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که نام من نزدش برده شود ولی فراموش کند بر من صلوات بفرستد، او را از راه بهشت دور خواهند گرداند.

کیفر دشمن و منکر امیر مؤمنان علی علیه السّلام و کسی که در باره (امامت و ولایت) آن حضرت تردید کند

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: شرابخوار بسان بت پرست است، و دشمن آل محمد علیهم السّلام (ناصبی) از او بدتر است. راوی می‌گوید:
عرض کردم: فدایت گردم! مگر بدتر از بت‌پرست هم کسی هست؟ حضرت فرمود:
ممکن است روزی شفاعت (ما خاندان تحت شرایطی) شامل حال شرابخوار (هم) بشود، ولی اگر تمام اهل زمین و آسمانها در مورد دشمن اهل بیت علیهم السّلام شفاعت کنند، (بدون تردید) شفاعت آنها پذیرفته نخواهد شد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 523
(1) 2- عتیبه نی‌فروش، از امام محمد باقر علیه السّلام از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: براستی که بهشت برای دوستداران علی علیه السّلام بسیار مشتاق دیدار است و درخشش نور آن برای دوستداران علی علیه السّلام پیش از آنکه رهسپار بهشت شوند افزون می‌گردد، و همانا شعله‌های خشمگین آتش دوزخ برای دشمنان علی علیه السّلام در همین دنیا و پیش از آنکه راهی دوزخ گردند، آن سهمگین‌تر و هولناکتر می‌شود.
(2) 3- ابان بن تغلب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کدام از دشمنان ولایت امیر مؤمنان علی علیه السّلام هر اندازه هم که در عبادت بکوشد، سرانجام و فرجام کار او مفاد همان آیه شریفه است که خداوند در قرآن مجید (در سوره غاشیه، آیه 4) فرموده است: «در دوزخ، همه در رنج و مشقّتند و همواره در آتش برافروخته، معذّب».
(3) 4- عبد اللّه بن سنان روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: ناصبی آن نیست که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 524
دشمن ما اهل بیت باشد، زیرا کسی را پیدا نمی‌کنی که بگوید: من به محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و آل محمد علیهم السّلام دشمنی می‌ورزم، بلکه ناصبی کسی است که با شما (شیعیان و دوستان ما) دشمنی می‌ورزد، و به خاطر آنکه می‌داند که شما پیروان و دوستداران ما هستید، با شما دشمنی می‌کند.
(1) 5- حمران بن اعین روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: چنانچه همه فرشتگانی که خداوند عزّ و جل آفریده، و جمله پیامبرانی که خداوند به نبوّت مبعوث کرده، و تمامی صدّیقان و همه

شهیدان راه حق، در باره دشمن ما اهل بیت شفاعت کنند تا بلکه خداوند او را از آتش دوزخ رهایی بخشد، خداوند (شفاعتشان را) نپذیرد و دشمن ما خاندان را از آتش نجات ندهد و خدای عزّ و جلّ در کتاب خود (در سوره کهف، آیه 3) فرموده است: «تا ابد در آن (جهنم) ماندگارند!» (2) 6- جابر روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: کسی که آن ستمهایی که بر ما رفته و حقوق مسلّمی که از ما تاراج شده، و مصائب و آلامی که بر ما وارد آمده است آگاه نباشد، (و به درستی ارزیابی نکند و با بی‌تفاوتی از کنار این گونه ناملایمات درگذرد) با کسی که این جنایات را در حق ما روا داشته است، شریک خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 525
(1) 7- علیّ بن سلیمان بن رشید- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مرجئه «1» در حالی که نابینا هستند به همراه امامشان که او نیز نابینا باشد محشور می‌شوند، چون برخی از افرادی که از امّت دیگرند (و مسلمان نیستند) آنها را مشاهده کنند (از روی تمسخر) می‌گویند: ما امّت محمّد را کور می‌بینیم! پس به آنها خطاب می‌شود: اینان از امّت محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نیستند، بدرستی که اینان خود عوض و دگرگون شدند، پس با آنها نیز عوض و دگرگون شده است.

---

(1) مرجئه به گروهی از خوارج گفته می‌شد که می‌گفتند: ایمان به خدا و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم برای نجات آدمی کافی است و ترک واجبات و انجام محرّمات الهی هیچ زیانی به ایمان انسان نمی‌زند! این گروه که پس از جریان جنگ صفین و ماجرای حکمیّت بوجود آمد اول حضرت علی علیه السّلام و معاویه را تکفیر کردند و گفتند چون به داوری تن در داده‌اند ایمانشان به کفر گرائیده است! ولی بعدها در این عقیده خود تجدید نظر کردند و گفتند اعمال آدمی هیچ زیانی به ایمان او نمی‌زند بنا بر این حضرت علی علیه السّلام و معاویه به خاطر قبول داوری مرتکب گناه کبیره شده‌اند!! ولی این گناه کبیره به ایمان آنها صدمه‌ای نمی‌زند! پس آن دو مسلمانند و باید به انتظار قیامت نشست و دید که خداوند با آنها چه می‌کند!! در بحار الانوار از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت شده است که: فرقه مرجئه در قیامت کور محشور می‌شوند.
اگر عقیده این گروه در جامعه‌ای رواج یابد که در آن هیچ کس مسئول اعمال خود نباشد و با دستاویز اینکه ایمان دارم دست به هر جنایتی که خواهند دست بزنند، مسلما آن جامعه بزودی در سراشیبی سقوط قرار خواهد گرفت و شارع مقدس اسلام برای جلوگیری از این گونه انحرافات، قبول ولایت و امامت ائمه اطهار علیهم السّلام را شرط قبولی توحید و

تمامی عبادات قرار داده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 526
(1) 8- سعید بن ابی سعید بلخی روایت کرده است که از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام شنیدم که فرمود: خداوند به هنگام هر نمازی که آفریده‌شدگان بگزارند لعنتی دارد، عرض کردم: چرا فدایت گردم؟! فرمود: به خاطر اینکه حقّ ما را انکار کردند، و ما را تکذیب نمودند.
(2) 9- ابو خدیجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در روز قیامت، ابلیس را- که لعنت خدا بر او باد- به همراه کسی که موجب گمراهی این امت شده است، با افسارهایی بس زمخت و درشتناک- به زمختی کوه احد- به صورت بر روی زمین می‌کشند، و به واسطه آنها یکی از درهای جهنّم بسته می‌شود.
(3) 10- محمد بن سلیمان دیلمی، از قول پدرش روایت کرده است که به محضر امام صادق علیه السّلام عرض کردم: معنی آیه «آیا خبر غاشیه به تو رسیده است» چیست؟
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 527
فرمود: حضرت قائم (عج) آنان را با شمشیر احاطه می‌کند. عرض کردم: معنی آیه «چهره‌هایی که در آن روز نه از روی میل و اراده فروتن است» چیست؟ فرمود:
صورتهایی که بناگزیر و از بیم، فروتن‌اند، و یارای سرپیچی از فرمان را ندارند.
عرض کردم: معنی «عامله» چیست؟ فرمود: بر خلاف آنچه که خداوند فرمان داده است، عمل کرده‌اند. عرض کردم: معنی «ناصبه» چیست؟ فرمود: برای (جا انداختن) رهبری غیر الهی خود را به زحمت انداختند. عرض کردم: معنی «در آتشی بس شعله‌ور و سوزان، عذاب می‌شوند» چیست؟ فرمود: (آنان) در این دنیا به هنگام ظهور حضرت قائم آل محمد (عج) به آتش جنگ و در آخرت در آتش جهنم خواهند سوخت.
(1) 11- مفضّل بن عمر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: خداوند امیر مؤمنان علی علیه السّلام را در میان خود و آفریدگان خود نشانه قرار داد، و میان آنها و او (حضرت حق) نشانه‌ای جز او (علی علیه السّلام) نیست، پس کسی که از او پیروی کند، مؤمن؛ و کسی که از پیرویش سر باز زند کافر است؛ و کسی که در (حقّانیت و امامت و ولایت) او تردید کند، مشرک می‌باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 528
(1) 12- محمد بن حسّان سلمی از محمد بن جعفر، و او از قول پدرش علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: علی علیه السّلام دروازه هدایت است، کسی که با او مخالفت کند کافر است و کسی که او را انکار کند به

جهنّم خواهد رفت.
(2) 13- حسین بن ابی العلاء روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: اگر همه ساکنان کره زمین (امامت و ولایت) امیر مؤمنان علی علیه السّلام را انکار کنند خداوند همه آنها را به عذاب (خود) گرفتار سازد، و رهسپار جهنّم کند.
(3) 14- اسحاق بن جریر بجلی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود: پسر عموی تو بسان یک عرب بیابانگرد دیوانه در حالی که پارچه‌یی به خود بسته بود و دیگری به دوش انداخته، و کفشهایش را به دست گرفته بود، به نزد من آمد و گفت:
گروهی از مردم در باره تو حرفهائی می‌زنند! به او گفتم: مگر تو عرب شهرنشین نیستی؟ گفت: چرا! گفتم: عربهای شهرنشین (و نه بادیه‌نشین و بیابانگرد) علی را دشمن خود نمی‌دانند، و دشمن او نیستند. آنگاه به او گفتم: شاید تو از جمله کسانی باشی که حوض (کوثر) را تکذیب می‌کنند! همانا بخدا سوگند اگر با علی دشمن

باشی سپس بر او در کنار حوض درآیی، بدون تردید از تشنگی جان خواهی سپرد (و از آب کوثر بهره‌ای نخواهی برد).
(1) 15- محمد بن حسّان سلمی روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام به نقل از پدر بزرگوارش علیه السّلام فرمود: جبرئیل بر رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نازل شد و عرض کرد: ای محمد! خداوند به تو سلام می‌رساند و می‌فرماید: آسمانهای هفتگانه و آنچه در آنهاست و زمینهای هفتگانه و آنچه در بر آن است، همه را آفریدم، و هیچ مکانی را بهتر از ما بین رکن و مقام خلق نکردم، چنانچه بنده‌ای از زمانی که آسمانها و زمینها را آفریده‌ام مرا یاد کرده باشد، ولی در حالی که ولایت علی علیه السّلام را انکار کند به دیدار من بشتابد (از دنیا برود)، او را با صورت به سقر (که پست ترین و پائین‌ترین درکات دوزخ است) خواهم افکند (و دعای او را که در این مدّت، که با عمر آسمانها و زمین برابری می‌کند، اجابت نخواهم کرد).

(1) 16- میسّر نقل کرده است که: به خدمت امام صادق علیه السّلام شرفیاب شدم و عرض کردم:
فدایت گردم! همسایه‌یی دارم که فقط با صدای او بیدار می‌شوم، گاهی به تلاوت قرآن مشغول است و آیات آن را تکرار می‌کند و می‌نالد و می‌گرید، و گاهی به نیایش و تسبیح خداوندی سرگرم می‌شود، من در باره او در پنهانی و آشکارا پرسیدم، در پاسخ من گفتند که: خود را به حرام نمی‌آلاید و از همه محرّمات پرهیز می‌کند.

امام علیه السّلام به من فرمود: ای میسّر! آیا او اعتقاد تو را دارد؟! (ولایت و امامت را پذیرفته است؟) عرض کردم: خدا (به احوال او) داناترست. میسّر می‌گوید: سال آینده من توفیق زیارت بیت اللَّه الحرام را پیدا کردم در باره او بسیار کنکاش و کاوش کردم و فهمیدم که نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السّلام هیچ معرفتی ندارد. (پس از مراجعت از سفر حج) آنچه را که در باره آن مرد شنیده بودم به خدمت امام صادق علیه السّلام عرض کردم امام علیه السّلام دوباره سؤال سال قبل را تکرار کردند و از من پرسیدند:
آیا به آنچه تو باور داری، او هم اعتقاد دارد؟! عرض کردم: نه! فرمود: ای میسّر! کدام قسمت زمین (در نزد خدا) حرمت بیشتری دارد؟ عرض کردم: خدا و رسول

خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و فرزند رسول او (شما) بهتر می‌دانند. فرمود: ای میسّر! (خداوند) بین رکن و مقام، بوستانی از بوستانهای بهشتی، و ما بین قبر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و منبر (آن حضرت) گلزاری از گلزارهای بهشت (آفریده) است، و بخدا سوگند که اگر بنده‌ای را خدا عمر طولانی کرامت کند و او هزار سال خدا را ما بین رکن و مقام و قبر و منبر پرستش کند، و بعد او را بیگناه- چون گوسفندی که سیاه و سفید است- در بستر سرش را از تن جدا کنند، و بدون ولایت ما خدا را ملاقات کند بر خداست که او را به صورت در آتش دوزخ بیفکند (و عبادتهای هزار ساله او را به هیچ بشمارد).
(1) 17- حنان بن سدیر نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود: همانا که دشمن علی علیه السّلام از دنیا نمی‌رود مگر آنکه جرعه‌ای از (گدازه سیّال) حمیم (دوزخ) را به او بیاشامانند، و در ادامه سخنان خود فرمود: حال کسی که با این امر (ولایت علی علیه السّلام) مخالف باشد یکسان است، خواه نماز بگذارد خواه زنا کند. «1»

---

(1) اصل مسلّمی که در قبول نماز و سایر عبادات و حتی توحید وجود دارد، اعتقاد داشتن به ولایت و امامت ائمه معصومین علیهم السّلام است، و اگر این اعتقاد نباشد، آدمی سزاوار عذاب الهی است، خواه گناهکار باشد و خواه پرهیزگار، و طبق روایاتی که گذشت حتی شفاعت فرشتگان و پیامبران الهی و بندگان خاص خداوندی نمی‌تواند چنین بنده‌ای را از عذاب الهی نجات دهد چرا که مرتکب گناهی شده است که مادر گناهان بشمار می‌رود، و هر چه لغزش و خطاست از بی‌اعتقادی به ولایت و انکار امامت ائمه معصومین علیهم السّلام زاده شده است.

(1) 18- و در حدیث دیگری از امام صادق علیه السّلام نقل شده است که: دشمن ما اهل بیت فرق نمی‌کند که روزه بگیر و نمازگزار باشد و یا دزد و زناکار، (بهر حال) او در آتش است، او در آتش است.
(2) 19- هشام بن سالم نقل کرده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: در باره مردی که علی علیه السّلام را ناسزا بگوید چه می‌فرمائید؟ فرمود: بخدا سوگند که ریختن خون او حلال است به شرط آنکه موجب ریختن خون بیگناه نگردد، عرض کردم: مراد شما از این سخن چیست؟! حضرت فرمود: (مراد من) این است که کشتن چنین کافری موجب کشته شدن مؤمنی شود (که در این صورت جایز نیست). «1» (3) 20- ابو سعید مکاری از قول مردی نقل کرده است از امام صادق علیه السّلام که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: دشمن ما بر لبه پرتگاهی قرار گرفته است که مشرف به گودالهای ژرف

_____

(1) چون در عرب رسم بود که به خونخواهی کسی که کشته شده است خونبها می‌گرفتند و یا به کشتن قاتل پای می‌فشردند و نظر امام علیه السّلام این است که اگر چنین احتمالی وجود دارد از کشتن دشمن ما صرف نظر شود، و کیفر او را به خدا واگذارند.

پر از آتش است، و سرانجام (در اثر لغزشی که حتمی است) در (آغوش) دوزخ خواهد افتاد، پس بدا به حال اهل آتش جایگاه آنان است؛ که خداوند می‌فرماید:
« (چه) بد جایگاهی است، جایگاهی متکبّران و سرکشان». و همچنین حضرت فرمود:
کسی نیست که در دوستی ما کوتاهی کند، و خداوند خیری در او قرار داده باشد.
(1) 21- علیّ صائغ از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا مؤمن در حق دوست خود شفاعت می‌کند مگر آنکه شفاعت او در باره ناصبی (دشمن قسم خورده اهل بیت علیهم السّلام) باشد، که اگر همه پیامبران مرسل و فرشتگان مقرّب برای چنین کسی شفاعت کنند، پذیرفته نخواهد شد.
(2) 22- لیث مرادی (ابو بصیر) از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: حضرت نوح علیه السّلام سگ و خوک را سوار کشتی کرد ولی زنازاده‌یی را راه نداد و (براستی که) ناصبی (دشمن اهل بیت علیهم السّلام) از زنازاده بدتر است.
(3) 23- عبد الحمید نقل کرده است که به امام محمد باقر علیه السّلام عرض کردم که: در

همسایگی من مردی است که به هر چه حرام است دست می‌یازد، تا جایی که نماز نمی‌خواند! امام علیهم السّلام فرمود: سبحان اللَّه! و گناه او را بس بزرگ شمرد و فرمود: آیا می‌خواهی از او بدتر را به تو معرّفی کنم؟ عرض کردم: آری، فرمود: دشمن ما اهل بیت (به مراتب) از او بدتر است.

_____

(1) قدریّه به فرقه‌ای گفته می‌شود که معتقد بودند انسان در کارهای خود به کلی مختار است و خداوند اختیار کارهایش را به او سپرده است و خداوند نقشی در آن ندارد! این مسلک فکری در زمان بنی امیّه رواج گرفت و نوشته‌اند که معاویه و یزید به این مسلک گرویدند و از این رو خود را «فعّال ما یشاء» می‌دانستند و هر چه می‌خواستند انجام می‌دادند! و در واقع این مسلک را مستمسک کارهای زشت خود قرار داده بودند و گر نه بویی از اعتقاد- و لو اعتقاد به یک مسلک فکری- به مشامشان نخورده بود. بعدها همین مسلک، راهگشای معتزله شد و مسلکی خلاف آن در رویاروئی با آن پایه‌گذاری کردند که به مسلک تفویض شهرت یافت و معتقد بودند که انسان از خود اختیاری ندارد! گویند که مردی به محضر امام صادق علیه السّلام شرفیاب شد و عرض کرد: همسری دارم که قدری مسلک است.
حضرت فرمود: از او بپرس: آیا می‌توانی فقط خاطرات خوش زندگی را به یاد بیاوری و خاطرات تلخ را به دست فراموشی بسپاری؟! اگر گفت: نه! معلوم می‌شود که از عقیده‌اش دست برداشته است و آنچه را که نمی‌خواهد به یاد آورد (دیگری) آن را به خاطرش می‌اندازد، و اگر گفت: آری! دیگر با او سخن مگوی که مدّعی خدایی شده است! (رک؛ معارف و معاریف، ج 4/ ص 1764 و 1765).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 535
(1) 1- حارث همدانی از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ارواح قدریها را شب و روز به آتش (برزخ) عذاب کنند تا روز قیامت، و چون روز قیامت فرا رسد، آنان را با کسانی که اهل دوزخند به انواع عذابها دچار شوند. پس (به پیشگاهی الهی روی آورند و) گویند: (در عالم برزخ) ما را به عذابی مخصوص گرفتار کردی و اینک به همراه دوزخیان عذابمان می‌کنی؟! (به امر پروردگار) به آنان خطاب می‌شود: «طعم تماس با آتش دوزخ را بچشید، براستی که ما تمام چیزها را به اندازه خلق کردیم (سوره قمر، آیه 48 و 49).
(2) 2- یونس بن عبد الرحمن از قول یکی از راویان که از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند این آیه‌ها را نازل نفرمود مگر در باره قدریها «براستی که مجرمان و گناهکاران در گمراهی و دوزخند، روزی که (در قیامت) به صورت در آتش افکنده می‌شوند، (و به آنان گفته می‌شود): طعم آتش را بچشید، به درستی که ما هر چیزی را به اندازه خلق کرده‌ایم» (سوره قمر، آیه‌های 47- 49).

(3) 3- داود بن سلیمان از حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: دو گروه از امّت من بهره‌ای از

اسلام ندارند: مرجئه و قدریّه.

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص536
1) 4- علی بن ابی حمزه گوید: پدرم ابو حمزه نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیده است که فرمود: آنان که تقدیر الهی را دروغ می‌پندارند (در برزخ) مسخ می‌شوند و در روز قیامت به صورت بوزینه و خوک محشور می‌گردند.
(2) 5- زرارة بن اعین و محمد بن مسلم از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود:
دو آیه ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ، إِنَّا کُلَّ شَیْءٍ خَلَقْناهُ بِقَدَرٍ در باره قدریّه نازل شده است. «1»

---

(1) از این روایت می‌توان این نکته را دریافت که معتقدات پوچی که بعدها در امّت اسلامی رواج خواهد یافت بر شارع مقدّس اسلام پوشیده نبوده، و قرآن کریم از بازگو کردن هیچ واقعه و حادثه‌ای اعمّ از فکری و غیر فکری امت اسلامی رویگردان نشده است یا از مسیر مستقیم هدایت، فاصله نگیرند، ولی افسوس که جاه‌طلبی‌های یک مشت عناصر بی‌ایمان، وحدت امت اسلامی را دچار تزلزل و پریشانی کرد، و خواهد کرد تا قائم آل محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به این نابسامانیها پایان دهد ان شاء اللّه.

(1) 6- اسماعیل بن مسلم سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: چون در روز قیامت کسانی را که در این اسلام بدعت نهاده‌اند، فرا خوانند، قدریها در میان آنان بسان خالی سفید در پیکر گاوی سیاهرنگ (کاملا) مشخص‌اند، و از طرف حضرت حق به آنان خطاب می‌شود که: چه می‌خواهید؟ در جواب گویند: ما خشنودی تو را خواستاریم! خداوند فرماید: لغزشهای شمایان را بخشیدم و گناهانتان را (نیز) آمرزیدم، به جز قدریها (که گناه) آنان را نمی‌بخشم زیرا آنان (به گمان اینکه بر صراط مستقیمند) ندانسته به شرک گراییدند (و من بر خود لازم و واجب ساخته‌ام که از گناه شرک در نگذرم).

(2) 7- و به همین سند، از امیر المؤمنین علیه السّلام روایت شده است که مجاهد، دوست عبد اللّه بن عباس به خدمت امیر مؤمنان علی علیه السّلام شرفیاب شد و در حالی که پرسید:
ای امیر مؤمنان! نظر شما در باره قدریها چیست؟! و امیر مؤمنان در خانه از او پرسید:
آیا کسی از این گروه، کسی همراه تو است؟ یا در این جمع، از آنان کسی هست؟
مجاهد عرض کرد: با آنها چه می‌کنی؟! حضرت فرمود: ابتدا آنان را (از عقیده نادرستی که دارند) به توبه دعوت می‌کنم، اگر توبه کردند رهایشان می‌کنم و گر نه

گردنشان را خواهم زد. «1» (1) 8- سعید بن جبیر از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی از قدریها (در اعتقاد نادرست خود) پافشاری و تندروی نکرد مگر آنکه از (گستره) ایمان بیرون رفت.
(2) 9- محمد بن مسلمة از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: شب در مقایسه با شب، و روز نسبت به روز، شبیه‌تر از مرجئه به یهودان، و قدریّه به مسیحیان نیست. «2» (3) 10- اسماعیل بن مسلم از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از قول پدران بزرگوارش نقل کرده است که امیر مؤمنان علی- که درود خداوندی بر آنان باد- فرمود: برای هر امتی مجوسی هست، و مجوس این امت (امّت اسلامی) قدریها می‌باشند.

_____

(1) زیرا قدریها، مرتدند و کیفر ارتداد، کشتن است.
(2) یعنی مرام مرجئه به مرام یهود، و عقیده قدریه به عقاید مسیحیان شباهت تام و تمام دارد، و این گونه عقاید نادرست در محدوده باورهای اسلامی نمی‌گنجد.

کیفر کسی که ادّعای امامت کند و امام نباشد

(1) 1- سورة بن کلیب نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام پرسیدم: مقصود خداوند عز و جل در این آیه چیست که می‌فرماید (در سوره زمر، آیه 61): «و در روز قیامت کسانی را خواهی دید که (در دنیا) به جهت دروغ بستن به خدا، رنگ صورتشان به سیاهی گراییده است؟» حضرت فرمود: مقصود کسی است که دعوی امامت کند در حالی که امام نباشد (از طرف خداوند به قبول این امر خطیر مأمور نشده باشد) عرض کردم: حتّی اگر (مدّعی امامت، سیّد) علوی و فاطمی باشد؟ فرمود: آری، اگر چه علوی و فاطمی باشد.
(2) 2- مفضل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس ادعای امامت کند و اهلیّت (این امر خطیر را) نداشته باشد، کافر است. «1»

_____

(1) مراد از اهلیّت و اهل بودن در اینجا: مأمور شدن از جانب حق به امامت و رهبری مسلمانان بعد از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 540
(1) 3- داود بن فرقد، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس ادعای امامت کند، ولی (واقعا) امام نباشد، براستی که به خدا و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و ما (ائمه اطهار علیهم السّلام) افتراء (و دروغ) بسته است.
(2) 4- ولید بن صبیح نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: براستی که کسی- بجز آن که شایستگی امامت را داراست- مدّعی امر امامت و پیشوایی (مسلمانان) نمی‌شود، که خداوند (رشته) عمر او را پاره نکند.

کیفر (قابیل) فرزند خطاکار حضرت آدم علیه السّلام و دو تن از بنی اسرائیل، و فرعون، و دو تن از این امت

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 541
(1) 1- حنان بن سدیر، از قول مردی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود:
هولناکترین و دشوارترین کیفرها در روز قیامت، کیفر هفت نفر است: فرزند آدم (قابیل) است که برادرش (هابیل) را کشت؛ نمرود که با (حضرت) ابراهیم علیه السّلام در رابطه با خدا (و خداپرستی) به جدال و (کینه‌توزی) پرداخت؛ دو تن از بنی اسرائیل که قوم خود را یهودی و نصرانی کردند؛ فرعون که (ادّعای خدایی کرد) و گفت: «منم خدای بزرگ شما»؛ و (بالاخره) دو تن از این امت، که وضع یکی از آنها بدتر از دیگری است، و (جایگاهشان) در تابوت شیشه‌یی که در زیر فلق (شکافی است در برزخ) دریاهایی از آتش قرار دارد.
(2) 2- ابو الجارود روایت کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام پرسیدم: نخستین کسی که وارد آتش (دوزخ) می‌شود کیست؟ فرمود: ابلیس به همراه دو مرد در حالی که یکی از سمت راست و دیگری از سمت چپ او قرار دارند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 542
(1) 3- اسحاق بن عمّار صیرفی نقل کرده است که به حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام عرض کردم: فدایت شوم! با من در باره آن دو (همان دو منافقی) سخنی بگوی که من از پدر (بزرگوار) تو در باره آنها سخنانی شنیده‌ام، حضرت فرمود: ای اسحاق! اوّلی (در مثل) بسان گوساله، و دوّمی به منزله سامری است! راوی می‌گوید: که عرض کردم: فدایت شوم (قدری) بیشتر در باره آن دو صحبت
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 543
کنید. حضرت فرمود: بخدا سوگند که آن دو، گروهی را نصرانی و عدّه‌یی را یهودی و دیگری را مجوسی کردند (و آنها را به شرک و ارتداد سوق دادند)، خداوند گناهان آن دو را نیامرزد! عرض کردم: قربانت شوم! باز هم در مورد آن دو سخن بگوی، فرمود: سه گروهند که خداوند نظر رحمت خود را از آنان دریغ می‌دارد، و آنها را (از آلودگی گناهانشان) پاک نمی‌سازد، و عذابی هولناک برای این سه گروه مقرر شده است. پرسیدم: آنان کیانند؟ فرمود: مردی که به ناحقّ ادّعای امامت کند، و دیگری آن که بر امام و رهبر راستین خلق (ائمه معصومین علیهم السّلام) طعنه زند (و از پیروی او سرپیچی نماید)، و سومی کسی است که برای این دو بهره‌ای از اسلام قائل باشد (و گمان کند که مسلمانند).

راوی می‌گوید که: از محضر آن حضرت درخواست کردم که باز هم در مورد آن دو بیشتر توضیح دهند، فرمود: ای اسحاق! فرقی نمی‌کند که من آیه محکمی از کتاب خدا را نابود کنم، یا نبوّت رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را منکر شوم، یا وجود خدا را انکار کنم، یا اینکه خود را به ناحق در امر امامت و رهبری بر علی بن ابی طالب علیه السّلام مقدّم بدارم و از او پیشی گیرم!.
راوی می‌گوید: باز هم از حضرت درخواست کردم که مسأله را بیشتر روشن کنند، حضرت به من فرمود: ای اسحاق! در دوزخ، درّه‌ای وجود دارد که آن را «سقر» می‌نامند، و از زمانی که خداوند آن را آفریده است تاکنون نفس نکشیده، و اگر خداوند فرمان دهد که به اندازه سر سوزنی نفس بکشد آنچه را که در روی زمین است به کام آتش فرو خواهد برد، و براستی که دوزخیان از حرارت سوزان و بوی

گند و کثافت آن و آنچه را خدا برای ساکنان آن درّه آتش مقرّر داشته است، به خدا پناه می‌برند؛ و در آن درّه، کوهی است که همه ساکنان آن درّه از حرارت و عفونت و کثافت آن کوه و آنچه که خداوند برای ساکنان آن تدارک دیده است به خدا پناه می‌برند؛ و در آن کوه، شکافی قرار دارد که ساکنان آن کوه از حرارت و بوی گند و کثافت و آنچه که خداوند برای ساکنان آن تهیه کرده است به ستوه آمده و در صدد جستجوی پناهگاهی (برای خود) هستند؛ و در آن شکاف، چاهی قرار دارد که ساکنان شکاف آن کوه از حرارت و تعفّن و بوی گند و آنچه را که خداوند در آنجا مقرّر داشته است، پناهی می‌طلبند؛ و در آن چاه، مار بسیار بزرگی است که ساکنان آن چاه از پلیدی و تعفّن و گند آن مار و زهری که خداوند در دندانهای او برای دوزخیان قرار داده است به ستوه می‌آیند و در پی یافتن پناهگاهی هستند؛ و در اندرون آن مار بزرگ، هفت صندوق است که در آنها پنج تن از امّتهای پیشین و دو تن از این امت (زندانی و معذبند). راوی می‌گوید: پرسیدم: آن پنج نفر و آن دو تن کیانند؟! حضرت فرمود: قابیل، و نمرود که با ابراهیم علیه السّلام در مورد خداوند چون و چرا کرده و گفت «منم که زنده می‌کنم و باز می‌میرانم»، و فرعون که گفت: «منم که پروردگار بزرگ شمایم»، و یهودا که جمعی را یهودی، و بولس که گروهی را نصرانی کرد؛ و دو تن اعرابی- که از منافقان (بنام) امّت منند.

(1) 1- عیص بن قاسم نقل کرده است که در خدمت امام صادق علیه السّلام بودم که از قاتل امام حسین علیه السّلام سخن به میان آمد، یکی از اصحاب آن حضرت گفت: دوست داشتم خداوند در همین دنیا از او انتقام می‌گرفت. حضرت فرمود: گویا تو، کیفر و عذابی را که خداوند برای او مقرّر داشته است، کم تصوّر می‌کنی! (آگاه باش تحمّل) عذاب و مجازاتی که خداوند (در برزخ و آخرت) برای او مهیّا کرده، به مراتب دشوارتر و شکنجه بارتر (از بلاها و عذابهای دنیائی) است.
(2) 2- جابر جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
براستی که در آتش، جایگاهی است که آدمی، تنها با کشتن حسین صلوات اللّه علیه و یا یحیی بن زکریّا علیه السّلام (محکوم به اقامت در آن می‌شود) سزاوار چنین مکافاتی خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 546
(1) 3- محمد بن سنان، به واسطه یکی از دوستانش از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: چون روز قیامت فرا رسد، (به فرمان خدای بزرگ)، خیمه‌ای از نور برای- دخترم- فاطمه علیها السّلام بر پا می‌کند،- جگر گوشه‌ام- حسین علیه السّلام حجره‌ای از نور بر پا می‌سازند، و حسین- در حالی که سر خود را به روی دست گرفته است- به جانب آن خیمه روی می‌کند، و چون فاطمه علیها السّلام او را بدین حال مشاهده کند (چنان) شیونی کند که تمام فرشتگان مقرّب و پیامبران مؤمنان- بدون استثناء- به حال او اشک ریزند؛ آنگاه خداوند هیکلی را با بهترین صورت و زیباترین اندام ولی بدون سر، تجسّم می‌بخشد که با کشندگان آن حضرت به خونخواهی قهر آمیز بپردازد، و سپس خداوند کشندگان او را و تمام کسانی را که به نوعی در شهادت او سهیم و شریک بوده‌اند، می‌کشد و باز زنده می‌کند، و امیر مؤمنان علی علیه السّلام آنها را می‌کشد و باز زنده می‌شوند، و باز حسن بن علی علیه السّلام آنان را به کیفر می‌رساند و بار دیگر زنده می‌گردند و حسین علیه السّلام به دست خود آنها را می‌کشد و باز
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 547
(به امر خدا) زنده می‌شوند، (تا جایی که) از فرزندان ما کسی باقی نماند مگر آنکه آنان را کشته باشد، و سرانجام (شعله سرکش) خشمها فروکش می‌کند و تمام آلام و غمها از یادها فراموش شود. راوی می‌گوید که امام صادق در ادامه سخنان خود فرمودند: خداوند، شیعیان- این پیروان حقیقی-

ما را بیامرزد، به خدا سوگند که شیعیان ما مؤمنان راستین‌اند چرا که خود را در مصائب ما شریک دانستند و با حزن و اندوه طولانی خود در غم ما شرکت جستند.
(1) 4- اسماعیل بن جابر، از امام صادق روایت کرده است که فرمود: به خدا سوگند که قائم آل محمد (عج) نسل و دودمان قاتلان حسین علیه السّلام را به خاطر کردار پدرانشان خواهد کشت. «1»

_____

(1) مراد آن است که چون اینان به کردار پدران خود خشنودند و اعتراضی ندارند، سزاوار چنین کیفری هستند زیرا کسی که عمل خلاف دیگران را تأیید می‌کند، مانند این است که خود آن عمل خلاف را انجام داده باشد و بایستی کیفر ببیند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 548
(1) 5- شریک- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از رسول خدا علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: چون روز قیامت فرا رسد،- دخترم- فاطمه به همراه جمعی از بانوانی- که با او نسبتی دارند- قدم در محشر می‌گذارند، و از جانب حق به او خطاب می‌شود که وارد بهشت شو! گوید که: قدم در بهشت نمی‌گذارم، مگر آنکه بدانم پس از من بر سر فرزندم- حسین علیه السّلام- چه آوردند، به او خطاب می‌شود که: در میانه محشر نگاه کن! و او حسین علیه السّلام را می‌نگرد که به پا خاسته ولی سر در بدن ندارد،- دخترم- فاطمه (با دیدن این صحنه دلخراش) شیون می‌کند و من نیز با شنیدن شیون او، فریاد برآورم و بخروشم، و بر اثر ضجّه و بیقراریهای ما، همه فرشتگان به فریاد آیند، و خداوند به خاطر بیتابی ما به قهر آید و از سر خشم به نوعی از آتش (دوزخ) که «هبهب» نام دارد و هزار سال (به امر خدا در آن) دمیده‌اند، لحظه‌ای از افروختن باز نمانده است و هیچ غم و اندوهی از (گرفتاران به) آن جدا نمی‌شود فرمان می‌دهد که قاتلان حسین را- اگر چه حاملان قرآن باشند- در کام خود فرو کشد، و چون چنین کنند به خروش آید و آنان نیز خروشیدن آغاز کنند، با نعره او هم آوا شوند و با غرّش او در غرّش آیند، آنگاه سخن در آیند و با زبانی گویا و کلامی رسا (به ناله در آیند) که: پروردگارا! چرا پیش از آنکه بت پرستان را به این آتش (هبهب) کیفر دهی، به عقوبت ما پرداختی و آن را بر ما چیره ساختی؟! به آنان از
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 549
جانب پروردگار خطاب می‌شود که: براستی، آن که می‌داند با کسی که نمی‌داند، همانند و برابرست.
(1) 6- عبد اللَّه بن بکر ارّجاني برای عبد اللَّه بن عبد الرحمن اصم نقل کرده است که: از مدینه تا مکّه با امام صادق علیه السّلام همراه بودم،

امام (پس از طیّ مسافتی) در محلّی بنام «عسفان» منزل کردند، و من در خدمت حضرت (پیاده) به طرف کوه سیاهرنگ و هراسناکی که در سمت چپ ما قرار داشت حرکت کردیم. به امام عرض کردم: یا بن رسول اللّه! این کوه چقدر دهشتناک و رعب آور است!! من در این مسیر، کوهی پرهیمنه‌تر و با مهابت‌تر از آن ندیده‌ام! حضرت فرمود: ای پسر بکر! آیا می‌دانی که این

کوه، چه کوهی است؟! این کوه را «کمد» می‌خوانند و بر یکی از وادیهای (درّه‌های) عالم برزخ- که کشندگان پدرم حسین علیه السّلام گرفتارند- قرار دارد. خداوند (ارواح) آنان را در این مکان گرد آورد، که از زیر آن آبهای متعفّن دوزخ (گنداب) اعمّ از کثافات و خوناب و چرک و آبهای آلوده جوشنده بیرون می‌رود، و آنچه از زیراب دوزخ، و اندام شرم جای زنان هرزه و بدکاره، و زبانه‌های شعله‌ور آتش، و گدازه‌هایی از آتش که هر چیزی را درهم خرد می‌کند و می‌سوزاند و از سقر (مخوفترین و هراسناکترین و بدترین جای جهنّم)، و از جحیم (آتش تمام گداخته)، و هاویه (یکی از درکات دوزخ)، و سعیر (آتش کاملا شعله‌ور بر افروخته) بیرون شود، (تمامی اینها که برشمردم) از زیر این کوه (کمد) خارج می‌گردد. (امام علیه السّلام اضافه کردند:) و هنوز نشده است که از این مسیر بگذرم و توقّف کنم و آن دو نفر را نبینم که به لابه و زاری و التماس سرگرمند، و من نگاهی به قاتلان پدرم می‌کنم و به آن دو می‌گویم که (منشأ) جنایات اینها، همان روش و اساسی است که شما پایه‌گذاری گردید، شما زمانی که بر اوضاع مسلّط بودید، به ما رحم نکردید و ما را کشتید، و حقوق (مسلّم) ما را تاراج کردید و ما را از حق خود محروم ساختید (در امر حکومت بر مردم) استبداد و خودکامگی پیشه کردید، و نگذاشتید که ما به رسالت الهی خود (در رابطه با امامت و رهبری) عمل کنیم؛ بنا بر این خدا ترحّم نمی‌کند به کسی که نسبت به شما رحمت آورد (و دلش به حال شما نمی‌سوزد)، بچشید مکافات آنچه را که انجام دادید، و خداوند بر بندگان خود ستم روا نمی‌دارد.

(1) 7- یعقوب بن سلیمان نقل کرده است که شبی تا به صبح با چند نفر از دوستان خود سرگرم صحبت بودیم و در آن میانه سخن از قتل امام حسین علیه السّلام به میان آمد، و یکی از دوستان گفت: تمام کسانی که (به نحوی) در قتل حسین علیه السّلام شرکت داشتند و دستشان به خون امام حسین علیه السّلام آلوده شده بود- بدون استثناء- به فرزند و مال و جان آنها آسیب رسید و گرفتار شدند. پیر مردی در میان ما بود و سوگند یاد کرد که من از جمله کسانی هستم که هم شاهد قتل امام بوده‌ام و هم در کشته

شدن آن حضرت دست داشته‌ام ولی تاکنون هیچ آسیب و بلایی که مایه ناراحتی من باشد، ندیده‌ام! دوستان ما با شنیدن این سخنان شعله‌های خشمشان نسبت به او زبانه کشید، در این اثناء چراغ نفت سوز ما خراب شد؛ آن پیر مرد از جای برخاست تا آن را درست کند، شعله چراغ به انگشت (آلوده به نفت) او رسید، خواست تا با دمیدن انگشت شعله‌ور خود را خاموش کند که از قضا آتش به ریش او رسید و تمام صورتش را آتش فرا گرفت، به ناچار خود را در رود پر آبی افکند، در حالی که آتش در بالای سر او شعله می‌کشید، همین که می‌خواست سر از آب بیرون بیاورد تا نفسی تازه کند، آتش به طرف او هجوم می‌آورد و بناگزیر باز سر خود را در آب فرو می‌برد، و این کار

آنقدر ادامه پیدا کرد تا آنکه (به دشواری) جان داد، لعنت خدا بر او باد! (1)
8- و به همین سند قاسم بن اصبغ بن نباته روایت کرده است که مردی از قبیله بنی دارم با صورتی تیره نزد ما آمد، او از جمله کسانی بود که در قتل حسین علیه السّلام دست داشت که قبلا سفید و زیبا بود، (از دیدن او یکّه خوردم و) به او گفتم: نزدیک بود تو را نشناسم! زیرا رنگ چهره تو با سابق بسیار فرق کرده است. گفت: یکی از اصحاب حسین علیه السّلام را کشته و سر او را با خود به همراه آورده‌ام رخساره او سفید و در پیشانی او اثر سجده آشکار بود.
راوی می‌گوید: این مرد هنگامی که شاد و خوشحال می‌تاخت، سر آن شهید را به گونه‌ای از سینه اسب خود آویخته بود که مرتّب، زانوان اسب با آن برخورد می‌کرد! به پدرم گفتم: کاش سر را کمی بالاتر می‌آویخت! مگر نمی‌بینی که دستان اسب با آن

سر چه می‌کند؟! پدرم گفت: فرزندم! آنچه بر او گذشته است، دشوارتر از این است (که می‌بینی). آن مرد برای من حکایت کرد: از زمانی که او را کشته‌ام تاکنون، نتوانسته‌ام شبها بخوابم زیرا صاحب این سر، در خواب به سراغم می‌آید و شانه‌های مرا گرفته با خود می‌کشد و می‌گوید برویم! بعد، مرا به جهنّم می‌برد و در آتش می‌افکند، (و این جریان) تا صبح (ادامه پیدا می‌کند). زنی که در همسایگی او بود نقل می‌کرد که: از داد و فریادش، نمی‌گذارد شبها بخوابیم! راوی می‌گوید: به اتّفاق جمعی از جوانان محل، نزد همسرش رفتیم، و جریان را از او پرسیدیم، همسرش گفت: او خود را رسوا کرد! راست می‌گوید.
(1) 9- و به همین سند، عمار بن عمیر تیمی روایت کرده است: هنگامی که سر عبید اللّه بن زیاد ملعون و سرهای یاران او را- که خشم خدا بر آنان باد- می‌آوردند به تماشا رفتم، جمعی را دیدم که می‌گفتند: آمد! و

بعد، مار بزرگی را دیدم که آمد و از میان سرها گذشت، همین که به سر عبید اللّه رسید، از یک سوراخ بینی او- که لعنت خدا بر او باد- وارد شد، و از سوراخ دیگر بیرون آمد!!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 554
(1) 10- ابن جبیر، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: سر حسین علیه السّلام در حالی که آلوده به خون است برای فاطمه زهرا علیه السّلام مجسّم می‌شود، و دخترم فریاد می‌کشد که: ای وای فرزندم! میوه دلم! همه فرشتگان از بیتابی فاطمه علیه السّلام از خود بیخود می‌شوند، و اهل محشر فریاد بر می‌دارند که: ای فاطمه! خداوند، قاتل فرزندت را بکشد! آنگاه خداوند فرمان می‌دهد که درخواست اهل محشر را در مورد قاتل حسین علیه السّلام و پیروان و یارانش برآورند، و در آن روز فاطمه علیه السّلام بر ناقه‌ای (شتری) از ناقه‌های بهشت سوار می‌شود در حالی که پیشانی او از دو سو آراسته شده، گونه‌هایی روشن و چشمانی زاغ، سرش از طلای ناب، و گردنش از مشک و عنبر، و چانه‌اش از زبرجد سبز، جهازش از درّ که با گوهر آذین بسته شده است، و بر روی ناقه، هودجی از نور خداوند قرار دارد، که درون آن
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 555
را رحمت فرا گرفته است، و عنانش به اندازه یک فرسنگ از فرسنگهای دنیا (6 کیلومتر) و اطراف محمل را هفتاد هزار فرشته فرا گرفته‌اند که همه مشغول تسبیح و تکبیر و حمد و سپاس خداوندند. سپس هاتف از درون عرش فریاد می‌زند: ای اهل محشر! چشمهایتان را فرو بندید که این فاطمه، دختر محمد صلّی اللّه علیه و آله و سلّم رسول خداست که از صراط عبور می‌کند، پس فاطمه و شیعیان او به سرعت برق از صراط می‌گذرند؛ و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: (به فرمان خدا) دشمنان او و دشمنان فرزندان او را در دوزخ اندازند.
(1) 11- محمد بن علی حلبی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خاندان ابو سفیان، حسین بن علی علیه السّلام را کشتند، و خداوند قدرت (و حکومت) را از آنان گرفت؛ و هشام، زید بن علی علیه السّلام (پسر امام زین العابدین علیه السّلام) را کشت، پس خداوند (حکومت) او را نیز بر انداخت؛ و ولید، یحیی بن زید را کشت، و خداوند او را به خاطر کشتن فرزند رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نابود کرد (لعنت خداوند و فرشتگان و مردم با ایمان بر آنان باد).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 556

کیفر ستمکاری و قطع رحم و سوگند به دروغ و زناکاری

(1) 1- ابو عبیده حذّاء از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در کتاب علی علیه السّلام ثبت است که دارندگان سه خصلت‌اند که تا کیفر و مکافات خود را در دنیا نبینند، نمی‌میرند: ستمکاری و قطع رحم و سوگند به دروغ که (به منزله) با خدا مبارزه کردن است.
(2) 2- میثم- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام معصوم علیه السّلام نقل کرده است که خداوند می‌فرماید: آن که به دروغ سوگند می‌خورد، رحمت مرا در نیابد، و آن که زنا کند در روز قیامت به سوی من راه نیابد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 557
(1) 1- محمد بن عقبه- بی‌آنکه از تمام راویان پیش از خود نام ببرد از قول محمد بن حسن بن‌علی بن ابی طالب علیهم السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: (چه آنکه با مردم) مکر (کند) و (چه آنکه خلق را) فریب (دهد)- هر دو- در آتشند.

(2) 1- علی بن غالب بصری، از قول مردی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: سه کس‌اند که وارد بهشت نمی‌گردند: خونریز، و میخوار، و سخن چین.
(3) 2- زید بن علی، از پدر بزرگوارش امام زین العابدین علیه السّلام، و آن حضرت از پدر گرامیشان امام حسین علیه السّلام روایت کرده‌اند که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: بهشت بر سه کس حرام است: سخن چین، و قاتل و میخواره.
(4) 3- علیّ بن جعفر، از برادر بزرگوارش حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام روایت کرده

است که فرمود: بهشت بر سه تن حرام شده است، سخن چین، و میخواره و دیّوث «1» که به فسق و فجور آلوده است.

دنیا، دار مکافات و سرای عقوبت است

(1) 1- حفص بن غیاث از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند در ضمن مناجات به موسی علیه السّلام فرمود: ای موسی! دنیا، دار مکافات (و سرای عقوبت) است، که من در آن آدم را به خاطر ترک اولی (خوردن گندم) به کیفر رساندم، و دنیا و آنچه را که در آن است مورد لعنت (و نفرت) خود قرار دادم، مگر چیزی که از برای من باشد. ای موسی! براستی که بندگان نیکوکار و شایسته من به همان اندازه‌ای که مرا شناختند، از دنیا (و دلبستگیهای آن) کناره گرفتند و دیگران در آن به همان اندازه‌ای که نسبت به من بیگانه بودند، به دنیا روی آوردند؛ و هیچ یک از آفریده‌های من دنیا را در نظر خود بزرگ نشمرده است و از آن روی

---

(1) به کسی گفته می‌شود که از دستیازی دیگران به ناموس خود آگاهی دارد ولی بی‌تفاوت است!

خوش دیده باشد، و کسی که آن را ناچیز پنداشته از (نعمتهای) آن بهره‌مند شده است.

(1) 1- درست بن ابی منصور واسطی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود:
کسی که (بیجا) تعصب بورزد یا اینکه (بیمورد) در حق او تعصّب نشان دهند (و او بدین کار گردن نهد) رشته اسلام را از گردن (باور) خود گشوده است.
(1) 2- عبد اللَّه بن ابی یعفور، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس تعصب (بیجا) بورزد یا (دیگران) نسبت به او از خود تعصّب نشان دهند، (با دست خود) رشته اسلام را از گردن (اعتقاد) خود باز کرده است.
(3) 3- و به همین سند، محمد بن مسلم روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود:
هر کس (بی‌مورد) تعصب بورزد، خداوند نواری از آتش (پیشانی بند آتشین) بر سر

او خواهد بست.
(1) 4- عمرکی بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام معصوم روایت کرده است که: خداوند، کسی را که تعصّب (بیجا) ورزد- در روز قیامت- با اعراب زمان جاهلیّت محشور می‌کند.
(2) 5- سکونی، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر بنده‌ای که در دلش به اندازه یک خردل «1» تعصّب (بیجا) و تکبّر باشد، در روز قیامت با اعراب زمان جاهلیت (از خاک) برانگیخته می‌شود.

_____
(1) دانه بسیار ریز گیاهی که مصرف داروئی دارد، گیاهی است از تیره چلیپاییان که دو نوع سفید و سیاه دارد، برگهایش شبیه برگ ترب ولی کوچکتر از آن است، دارای گلهای زرد و دانه‌های بسیار ریز و قهوه‌ای رنگ که طعم تندی دارد، وزنی است معادل 8/ 1 شعیر و هر شعیر معادل 3/ 1 حبّه بنا بر این خردل 24/ 1 حبّه می‌باشد. رک:
فرهنگ معین، ج 1.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 561
(1) 1- علاء بن فضیل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که پدر بزرگوارش امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: عزّت و جلال (به منزله) لباس بیرونی، و کرامندی (به منزله) جامه زیرین حضرت ربوبی است (این صفات از آن ذات احدیت است و بس)، و هر کسی به یکی از آن دو دستیازی کند، خداوند او را (در روز قیامت) در آتش دوزخ در افکند. «1»
(2) 2- ابو جمیله مرادی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: کرامندی و بزرگواری جامه‌ای است که زیبنده خداست، و اگر کسی بخواهد در این صفت با خدا (انباز شود و) با او از در ستیزه درآید، خداوند او را در آتش خواهد افکند.
(3) 3- حسین بن مختار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند نظر رحمت خود را از سه کس دریغ فرماید: اول آن که از سر کبر، خود خواهی و خود فروشی کند؛ دوم آن که با پوشیدن لباس بلند و کشیدن آن به زمین، به دیگران فخر فروشد و تکبر ورزد؛ سوم آن که در رواج و فروش کالای خود از سوگند به دروغ بهره

_____
(1) این گونه تعبیرها فقط به خاطر آن است که مطلب، در ذهن مخاطب معصوم علیه السّلام به صورت ملموس قرار گیرد، و گر نه پروردگار جهان هستی، بی‌نیاز است و این آفریدگان اویند که سراپا نیازند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 562
برد. و اضافه فرمود: براستی که بزرگواری و کرامندی از آن خدای جهانیان است.
(1) 4- زرارة بن اعین از امام محمد باقر و امام صادق علیهما السّلام روایت کرده است: آن که در دلش ذرّه‌ای از کبر و خود خواهی باشد، به بهشت نمی‌رود.
(2) 5- عبد اللّه بن طلحه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که

فرمود: کسی که به اندازه خردلی از کبر در دل او باشد، وارد بهشت نخواهد شد، و آن که به قدر خردلی، از ایمان در دل خود داشته باشد، به دوزخ نخواهد رفت.
راوی می‌گوید عرض کردم: فدایت گردم! گاهی اتّفاق می‌افتد که چون انسان لباس (نو) می‌پوشد و بر مرکب سوار می‌شود، نوعی احساس خود بزرگ بینی و بزرگی به او دست می‌دهد، آیا به نظر شما منشأ این (حالت) از کبر است؟ فرمود: نه! این گونه حالت، کبر نیست، بلکه مراد از کبر، انکار کردن حق است (و خود را به ناحق به جای حق قرار دادن)، همان گونه که ایمان، اقرار کردن به حقّ می‌باشد.
(3) 6- و به همین سند، سعد بن طریف از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 563
فرمود: کبر (از آن) مرکبهایی است که (سوار خود را) به سوی آتش (دوزخ) می‌برد، یا: کبر، از مرکبهای آتشین دوزخ است.
(1) 7- عبد اللّه بن بکیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در جهنم، درّه‌ای (وادیی) وجود دارد که ویژه افراد متکبّر و خود خواه است و به آن «سقر» می‌گویند، این دره (وادی) از شدت حرارتی که داشت به خدا شکوه کرد و از خدا خواست که به او اجازه دهد تا یک نفس (راحتی) بکشد، این اجازه به او داده شد و جهنّم در اثر نفس کشیدن او (چنان) برافروخت که سوخت! (2) 8- عبد اللّه بن قاسم- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: در روز قیامت متکبّران به شکل انسان ولی در کوچکی و خردی چون مور، محشور می‌شوند، و (آنقدر) در زیر پای آفریده‌های خداوند، (چون مور) پایمال می‌گردند تا خداوند از (کار) حساب بندگان خود آسوده بشود، سپس آنان را به جانب آتش (دوزخ) می‌برند، (آنهم) چه آتشی؟! و از کثافات و گدازه‌های سیّال و متعفن اعماق جهنم (طینت خبال) به آنان می‌چشانند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 564
(1) 9- و به همین سند، از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: بیشتر دوزخیان، از متکبّران و خود خواهانند.
(2) 10- و به همین سند، داود بن فرقد از قول برادرش روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: در روز قیامت افراد متکبّر، به هیئت مور (مورچه) درآیند و (آنقدر) در زیر پای آفریده‌های خداوند لگدکوب و پایمال می‌گردند تا خداوند از حساب (سایر بندگان خود) فراغت یابد.
(3) 11- و به همین سند، عمرو بن جمیع، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که در روز قیامت ستمگران خود خواه و سرکش

دورترین مردم از (درگاه و مغفرت) الهی هستند.
(4) 12- و به همین سند، ابو حمزه ثمالی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: سه گروهند که خداوند در روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و نظر رحمت خود را از آنان دریغ می‌دارد و از (آلایش) گناهانشان پاک
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 565
نمی‌سازد، و عذاب دردناکی برای آنها در نظر گرفته شده است: پیر سالخورده زناکار، و پادشاه ستمگر و جبّار، و مستمند مغرور نخوت شعار.

کیفر ترک مجازات بزهکار

(1) 1- حسین بن سالم، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر جوانی و نوجوانی که در میان افراد خانواده و آشنایان خود بزرگ شود، و به خاطر گناهی که از او سر می‌زند توسط آنان، سرزنش و نکوهش و مجازات نگردد، خداوند متعال نخستین مجازاتی که برایشان در نظر می‌گیرد، کاستن روزی آنهاست.

(2) 1- محمد بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: سه گروهند که در روز
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 566
قیامت دچار عذاب الهی می‌گردند: آن که عکس حیوانی را به تصویر بکشد (او را به کیفر این کار) عذاب می‌کنند تا به تصویری که کشیده است جان بدمد؛ و این کار (مسلّما) از عهده او بر نمی‌آید؛ دوم آن که به دروغ گوید که خوابی دیده‌ام و آن را (برای سوء استفاده از دیگران یا کسب آبرو برای خود) نقل کند، او را (به مکافات این کار زشت) بر آن می‌دارند تا دو دانه جو را بهم گره زند! و بدیهی است که هیچ گاه چنین کاری نتواند کرد؛ سوم آن که پنهانی به سخن دیگران گوش فرا دهد و آنان به این کار راضی نباشند، (که در روز قیامت به مکافات این عمل) در گوشهای او سرب مذاب خواهند ریخت.

کیفر آنکه به هنگام گناه، بخندد!

(1) 1- جعفر جعفری از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از قول پدر بزرگوارش امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کسی که به هنگام ارتکاب گناه، بخندد (به مکافات این عمل) گریان وارد دوزخ می‌شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 567

کیفر کسی که برای غیر خدا کاری انجام دهد

(1) 1- از علیّ بن جعفر، از برادر بزرگوارش حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: در روز قیامت فرمان می‌رسد که مردانی را به جانب آتش برند، و خداوند به مالک دوزخ دستور می‌دهد تا به آتش (دوزخ) بگوید: پای آنان را مسوز چرا که در دنیا (پیاده) به مساجد رفته‌اند؛ و چهره آنان را (به آتش) مسوزان زیرا (در دنیا) به هنگام دعا صورت خود را به جانب آسمان بلند کرده‌اند؛ و زبانشان را (نیز به آتش) مسوز چون در دنیا قرآن را تلاوت کرده‌اند؛ (پس از این فرمانها) فرشته نگهبان آتش (از روی شگفتی) به آنان می‌گوید: ای بینوایان! (مگر در دنیا) چه کرده‌اید که آتش دوزخ بر شما مقرر شده است؟! می‌گویند: ما برای غیر خدا کار می‌کردیم (و در عبادتهای خود خشنودی خلق را طلب می‌کردیم) پس گفته می‌شود: ثواب خود را از آن که برای او کار کردید بگیرید. به آنان گفته می‌شود: (اینک نیز) پاداش خود را از همان

کسانی که برای آنان عبادت می‌کردید، بگیرید.

کیفر کسی که خواهش بیجای همسرش را برآورد

(1) 1- سکونی، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام نقل کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام می‌فرمود: هر کسی که از همسرش (بیجا) اطاعت کند، خداوند او را (در روز قیامت) به صورت در آتش خواهد افکند.
سؤال شد: (در اینجا مراد از) اطاعت چیست؟! فرمود: همسرش از او بخواهد که اجازه دهد لباسهای کاملا نازک (بدن نما) بر تن کند و نیز به حمّام (بیرون خانه) و مجالس عروسی و سوگواری برود، و مرد (درخواست همسرش) را بپذیرد.

کیفر کسی که بی‌وضو، نماز بگزارد و ناتوانی را ببیند او را یاری نکند

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 569
(1) 1- صفوان مهران جمال، از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: (فرشتگان مأمور سؤال) مرد نیکوکار و صالحی را در قبر نشاندند، و به او گفتند: ای ابا خالد! (نام آن مرد نیکوکار است) ما (مأموریم) که صد تازیانه (بر بدن) تو بنوازیم! آن مرد گفت: من تحمّل آن را ندارم. فرشتگان به تدریج، تعداد تازیانه‌ها را کاهش می‌دادند و او (باز) می‌گفت: نمی‌توانم! تا فرشتگان (تعداد تازیانه‌ها را) به یک تازیانه رساندند و به او خاطر نشان کردند که دیگر (از آن) گریزی نیست. گفتند: آن مرد پرسید: این تازیانه را به مکافات کدام گناه بر من خواهید نواخت؟! گفتند: به خاطر آنکه روزی بدون وضو نماز خواندی، و بعد بر ناتوانی گذشتی و او را یاری نکردی (در حالی که می‌توانستی به او کمک کنی). چون تازیانه عذاب خداوندی را بر او نواختند، آتش تمام قبرش را فرا گرفت.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 570
(1) 1- منذر، از قول امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که سلمان (فارسی) نقل کرد: مردی به خاطر مگسی به بهشت رفت! و مرد دیگری برای مگسی وارد جهنّم شد! (حاضران) ماجرا را از حضرت پرسیدند، حضرت فرمود: این دو مرد بر طایفه‌ای- در یکی از اعیاد آنان- گذشتند، و آن طایفه بتهای خود را در سر راه رهگذران قرار داده بودند و گذار هر کس که بدان جا می‌افتاد به او می‌گفتند: بایستی برای بتهای ما چیزی را قربانی کنی، و فرقی نمی‌کند که قربانی (تو) کوچک باشد یا بزرگ، و گر نه اجازه عبور به تو داده نمی‌شود و افراد آن طایفه به آن دو مرد نیز چنین گفتند. یکی از آن دو گفت:
چیزی به همراه ندارم تا قربانی کنم، و دیگری، مگسی را گرفت و آن را به عنوان قربانی، کشت و اجازه عبور یافت! آن مرد اوّل (که چنین دید به آنان) گفت: من هرگز برای غیر خدای (جهانیان) قربانی نمی‌کنم، پس او را (گرفتند) و کشتند (ولی) وارد بهشت شد، و دیگری که آزاد شده بود (پس از مردن) رهسپار دوزخ گردید.

(2) 1- هشام بن سالم، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: آن که به دروغ
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 571
شهادت دهد، پیش از آنکه از جای خود حرکت کند، آتش دوزخ بر او واجب می‌شود.
(1) 2- صالح بن میثم، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است: هیچ مرد مسلمانی که برای تصاحب مال مسلمانی به دروغ شهادت نمی‌دهد، مگر آنکه خداوند در همان دم، فرمان دوزخی شدن او را صادر می‌کند.
(2) 3- جابر بن یزید جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس شهادتی را انکار بکند، یا به دروغ شهادتی بدهد تا بی‌جهت خون مسلمان بیگناهی را پایمال کند و یا مال مسلمانی به ناحق تصاحب کند، در روز قیامت در حالی وارد محشر می‌شود که در پیش روی او (به جهت سیاهرویی او) تا آنجا که چشم کار می‌کند تاریک است، و در چهره او (آثار) زخم و خراش (فراوانی) است و تمام خلایق او را به نام و نشان می‌شناسند؛ ولی (اگر) کسی شهادت به حق دهد تا حقّ مسلمانی را ثابت و مسلّم سازد، در روز قیامت در حالی پا به عرصه محشر می‌گذارد
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 572
که در پیش روی او (به جهت نورانی بودن اعمالش) تا جایی که در معرض دید و تماشا قرار دارد، روشنائی و نور است و همه خلایق او را به اسم و نسب می‌شناسند.
سپس امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: مگر نمی‌بینی که خداوند (در کتاب خود، قرآن) می‌فرماید: «و شهادت را برای (خشنودی) خدا بر پای دارید (و این امر حیاتی را در جامعه خود رواج دهید)» سوره طارق، آیه/ 2.
(1) 4- سماعة بن مهران از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسانی که به دروغ شهادت می‌دهند، تازیانه خواهند خورد (حدّ شرعی) و اندازه معیّنی برای آن نیست، و به نظر امام (و آثار سوء شهادت دروغ او) بستگی دارد، (و گاه لازم است که) آنان را در شهر بگردانند تا شناخته (و رسوا) گردند، و مردم آن را دیگر تکرار نکنند (مایه عبرت مردم شود). روای می‌پرسد: آیا پس از توبه کردن و خود را اصلاح کردن، شهادت آنان پذیرفته می‌شود؟ فرمود: اگر (براستی) توبه کنند، خداوند توبه آنان را می‌پذیرد، و شهادتشان پس از توبه پذیرفته می‌شود.
(2) 5- علاء، از قول محمد بن مسلم روایت کرده است که از امام صادق

علیه السّلام
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 573
پرسیدند: (طرز) توبه کسی که به دروغ شهادت داده است، چگونه است؟
فرمود:
توبه‌اش به این است که به اندازه مالی که در اثر آن شهادت نادرست او تلف شده است به صاحب آن بپردازد، چه نصف باشد یا ثلث «1»، و اگر او و دیگری به اتفاق شهادت داده‌اند، بایستی نصف آن را بپردازد (تا شهادتی که ازین تاریخ به بعد می‌دهد، نافذ باشد).

کیفر کسی که به دروغ بنام خدا سوگند یاد می‌کند

(1) 1- یعقوب احمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که سوگند یاد کند و از نادرست بودن سوگند خود آگاه باشد (به منزله آن است که) با خدای عز و جل به مبارزه برخاسته است.
(2) 2- هشام بن سالم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا سوگند خوردن به دروغ هر شهر و دیاری از سکنه خالی شود.

---

(1) گاهی برای اثبات دعوی، شهادت افراد عادل لازم است و برای اثبات دعوی حدّاقل شهادت دو نفر مرد لازم می‌باشد، و گاهی این تعداد به نظر حاکم شرع و بر حسب مورد، افزونی می‌یابد که در این صورت باید به نسبت، این پرداخت صورت پذیرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 574
(1) 3- جابر بن یزید جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: شما را از سوگند خوردن به دروغ بر حذر می‌دارم زیرا باعث می‌شود که شهر و دیار از سکنه تهی گردد.
(2) 4- عبد اللَّه بن میمون از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: سوگند دروغ، شهر و دیار را از ساکنان آن خالی می‌سازد.
(3) 5- فلیح بن ابی بکر شیبانی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سوگند خوردن به دروغ، مایه تهیدستی نسل آدمی است.
(4) 6- عبد اللَّه بن ابی یعفور از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سوگندی که آدمی را در گناه فرو می‌برد (یمین غموس) چهل روز بیشتر نمی‌پاید که وبال آن محقّق شود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 575
(1) 7- طلحة بن زید از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا سوگند دروغ (وضع) رحم را دگرگون می‌کند، راوی می‌گوید پرسیدم: منظور از دگرگونی رحم چیست؟ حضرت فرمود: نازا می‌شود. ولی روایت محمد بن یحیی: مایه سنگینی رحم می‌شود (که به دگرگونی وضع رحم، و عقیم و نازا شدن آن منتهی گردد).
(2) 8- ابی عبیده حذّاء از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در کتاب امیر مؤمنان علی علیه السّلام آمده است که: سوگند دروغ مسلّما مایه قطع رحم و خالی شدن شهر و دیار از ساکنان آن

می‌گردد و رحم را جابجا می‌سازد، و جابجایی رحم به معنی پاره شدن رشته نسل آدمی است.
(3) 9- حریز، از قول یکی از راویان حدیث، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سوگند دروغ و نادرستی که مایه آلودگی آدمی به گناه (کبیره) و موجب ورود او به آتش دوزخ می‌گردد، سوگند خلافی است که برای از بین بردن مال مسلمانی یاد می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 576
(1) 10- ابراهیم بن عبد الحمید، از یکی از اصحاب ما که کنیه‌اش ابو الحسن است روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: خداوند عز و جل، خروس سفید رنگی را آفریده است که گردن او در زیر عرش و پاهایش در ژرفای طبقه هفتمین زمین قرار دارد، یک بال او در مشرق و بال دیگرش در مغرب است. و هیچ خروسی به آواز در نمی‌آید تا بانگ آن خروس عرشی را نشنود، و چون بانگ به آواز بلند کند (خروس عرشی) بالهای خود را به هم می‌زند و سپس می‌گوید: «پاک و منزه است خدا، پاک و منزّه است خدای بزرگ و توانایی که چیزی (یا کسی) همانند او نیست». پس خداوند بزرگ در پاسخ به او خطاب می‌کند: کسی که به دروغ به نام من سوگند یاد می‌کند به آنچه که تو گفتی ایمان نیاورده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 577
(1) 11- ابو الجارود، از مردی از عبد قیس، نقل کرده است که می‌گفت: سلمان (ره) بر گورستانی گذشت و گفت: سلام بر شما ای ساکنان مزارها که از افراد با ایمانید و مسلمان، ای ساکنان دیار (برزخ)! آیا می‌دانید که امروز روز جمعه است؟! و بعد به خانه‌اش بازگشت و خوابید کسی در خواب به سراغش آمد و گفت: و بر تو باد سلام، ای ابا عبد اللَّه!، با ما سخن گفتی و ما (سخنان تو را) شنیدیم و (بر ما) سلام کردی و ما پاسخ سلام (تو) را دادیم) و از ما پرسیدی: آیا می‌دانید که امروز، روز جمعه است؟! (بدان که) می‌دانیم آنچه را که پرندگان در روز جمعه بر زبان می‌آورند! و سلمان پرسید: (مگر) پرندگان در روز جمعه چه می‌گویند؟ گفت: می‌گویند: پاک و منزه است (خدا)، پاک و منزه است (خدا)، آنکه با نام او به دروغ سوگند یاد می‌کند، بزرگی و عظمت خدای ما را- که بخشنده و حکمران عالم هستی است- نمی‌شناسد.
(2) 12- حسین بن مختار، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس به خدا سوگند می‌خورد، باید به راستی قسم یاد کند و آنکه راست نگوید، خدای بزرگ و توانا را با او کاری نیست و کسی که برای او (در اثبات و یا نفی چیزی) به خدا سوگند یاد می‌کند، بایستی بپذیرد (به موضوع قسم تن در دهد) و کسی که (از قبول آن) سر باز می‌زند، خداوند عز و جل او را به خود واگذارد. «1»

_____
(1) یعنی برای سوگندی که (با انجام شرایط خاصّ) و به نام خدای بزرگ ادا می‌شود، بایستی احترام قائل شد و آن را پذیرفت و لو اینکه در ظاهر به زیان آدمی باشد.

کیفر آنکه از ناپاکی ادرار نپرهیزد

(1) 1- ابو بصیر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی، که عذاب قبر (آدمی) بیشتر در رابطه با پرهیز نکردن از نجاست ادرار است (چرا که آن را جدّی نمی‌گیرد و از کنار آن با بی‌تفاوتی می‌گذرد).

(2) 1- ابو بصیر نقل کرده است که به خدمت امّ حمیده (همسر گرامی امام صادق علیه السّلام) شرفیاب شدم تا شهادت آن حضرت را به آن بانو تسلیت عرض کنم. بانو به گریه افتاد و من نیز از گریه او، گریان شدم سپس آن بانو به من فرمود: ای ابا محمد «1» اگر

_____

(1) ابو محمد، کنیه ابو بصیر است.

به هنگام شهادت حالت آن حضرت را می‌دیدی در شگفت می‌شدی، (در حالت احتضار) چشمان مبارک خود را گشود و فرمود: تمام نزدیکان و بستگان مرا حاضر کنید! ما نیز در اجرای فرمان آن حضرت، از بنی هاشم و بستگان آن حضرت، به هر کسی که دسترسی داشتیم در آنجا جمع کردیم. حضرت نگاهی به آنان انداخت و فرمود: براستی، که شفاعت ما (خاندان) شامل حال کسی که نماز را کوچک (و بی‌اهمیت) بشمارد، نمی‌گردد.

کیفر آنکه بدرستی غسل جنابت نکند

(1) 1- حجر بن زائده، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که هر کسی که عمدا و به هنگام غسل جنابت، (حتی) مویی از بدن خود را فراموش کند و غسل ندهد (جای) او در آتش (دوزخ) است.

کیفر کسی که به درستی سجده نکند

(1) 1- زرارة بن اعین روایت کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود:
مردی وارد مسجدی شد که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم در آن مسجد بود، آن مرد سجده نماز خود را با شتاب و کوتاه انجام داد، و آن را به گونه‌ای که می‌بایست، بجای نیاورد، پس رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم (در باره او) فرمود: بدان گونه که کلاغ (بر زمین) نوک می‌زند (او هم) منقار بر زمین کوفت!!، اگر در همین حال قالب تهی کند، بر دینی به غیر دین محمد صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم خواهد مرد.
کیفر کسی که در نماز، سه بار روی خود را برگرداند
(2) 1- (داود بن) حصین نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: چون بنده‌ای به نماز ایستد، خداوند بزرگ به او روی می‌آورد (و توجه می‌کند) و هیچ گاه روی خود را از او برنمی‌گرداند، مگر آنکه سه بار خود را (از قبله) برگرداند (و از خدا غافل شود) و چون چنین کند خداوند نیز از او روی گردان شود (و او را به خود واگذارد).

کیفر کسی که در غیر وقت نماز، نماز بخواند

(1) 1- هشام جوالیقی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هر کس در خارج از وقت نماز، نماز بخواند، نمازش (به صورت) تیره و تاریک بالا می‌رود (و به او نفرین می‌کند) و می‌گوید: خداوند تو را تباه کند که مرا تباه کردی! و فرمود: اولین چیزی که در پیشگاه الهی (به هنگام قیامت) از بنده بازخواست می‌شود، نماز است، اگر نمازش پاک (و از آلایشها به دور) و قابل قبول بود، اعمال دیگر او نیز، مورد قبول قرار خواهد گرفت، و اگر نماز او بدان گونه که باید شایسته و بایسته نباشد سایر اعمال او نیز شایسته (پذیرش و قبول درگاه الهی) واقع نگردد.
(2) 2- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند فرشته‌ای بر نماز می‌گمارد که کاری جز (نظارت بر آن) ندارد و زمانی که نمازگزار از نماز خود فارغ

می‌شود، آن فرشته آن نماز او را با خود به بالا (آسمان) می‌برد، اگر (از نمازهای) قابل قبول باشد، پذیرفته می‌شود، و اگر دست رد بر سینه نماز او بگذارند (و مورد قبول واقع نشود) به آن فرشته خطاب می‌شود که: آن را به بنده‌ام باز گردان! و فرشته به همراه نماز فرود می‌آید و آن را به صورت نمازگزار می‌کوبد و (با نفرت) می‌گوید:
اف بر تو باد! که همیشه از تو کاری سر می‌زند که مرا به زحمت وامی‌دارد.
(1) 3- اسماعیل بن ابی زیاد، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام نقل کرده است که امیر مؤمنان علیه السّلام به نقل از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: شیطان همواره از فرزند آدم می‌ترسد، (البته) تا زمانی که نماز پنجگانه خود را در اول وقت بخواند؛ و چون این (توفیق) را از دست داد، شیطان با گستاخی در (دل) او راه پیدا می‌کند و او را به گناهان بزرگ (کبیره) آلوده می‌سازد.

کیفر کسی که به امامی اقتدا کند و سوره حمد را هم بخواند!

(2) 1- زرارة و محمد بن مسلم از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که امیر مؤمنان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 583
علی علیه السّلام فرمود: هر کس در نماز به امامی اقتدا کند و سوره حمد را تلاوت نماید، پس از مردن بر دینی غیر دین حنیف برانگیخته می‌شود.

کیفر کسی که در صفهای نماز جماعت فاصله اندازد

(1) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: ای مردم! صفها (ی نماز جماعت) را بر پا دارید، و دوش به دوش هم بایستید تا (در میان شما) فاصله نیفتد، و نظم صفها را بر هم مزنید، خداوند در میان دلهای شما دوری و اختلاف نیندازد؛ و بدانید که من شما را از پشت سر می‌بینم. «1»

_____
(1) شیعه معتقد است که حضرت معصومین علیهم السّلام چه در حیات و چه در ممات، سخنان پیروان خود را از دور می‌شنوند و به سلام آنان پاسخ می‌دهد و این اشراف معنوی، همیشگی است. فراز پایانی این حدیث نیز مؤید این باور تواند بود (تسمع کلامی و تردّ سلامی).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 584
(1) 1- برید بن معاویه عجلی، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: (ظاهرا) در میان فرد مسلمان و کافر، فرقی جز ترک نماز واجب وجود ندارد، و (چنانچه) مسلمانی عمدا آن را نخواند و در وقت معین، نماز واجب خود را بجای نیاورد (با کافر، فرقی نخواهد داشت).
(2) 2- عبد اللّه بن میمون از امام صادق علیه السّلام، و آن از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت می‌کند که جابر (انصاری) از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم نقل کرده است که فرمود: در میان کفر و ایمان چیزی جز ترک نماز فاصله نیست.

(3) 1- محمد بن هارون از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس از روی عمد (و نه از فراموشی) (آنقدر) نماز عصر را آنقدر به تأخیر بیندازد تا وقت آن سپری شود، خداوند در روز قیامت، او را (تنهای تنها و) جدا از افراد خانواده و دارائیش برانگیزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 585
(1) 2- ابو سلام عبدی نقل کرده است که به محضر امام صادق علیه السّلام شرفیاب شدم، و پرسیدم: در باره کسی که نماز عصر را از روی عمد به تأخیر می‌اندازد، چه می‌فرمائید؟ حضرت فرمود: در روز قیامت (تنهای تنها) و جدا از افراد خانواده و دارائیش محشور می‌شود. عرض کردم: فدایت گردم! حتی اگر از اهل بهشت باشد؟
فرمود: حتی اگر از اهل بهشت باشد! پرسیدیم: پس مقام و منزلتش در بهشت چه خواهد بود؟! (فرمود): در بهشت (تنهای تنها و) جدا از افراد خانواده و دارائیش بسر خواهد برد؛ (و در ادامه سخنان خود فرمود): ساکنان بهشت به عنوان میهمان (و نه صاحب خانه) از او پذیرائی می‌کنند، چرا که در بهشت جایگاه معیّنی ندارد. «1»

_____

(1) برای اینکه بیکسی و تنهایی چنین کسی به درستی مجسم شود، حالت کسی را بازگو می‌کنند که مثلا (در دنیا) از محبتهای افراد خانواده، و ثروت خود بی‌نصیب بماند و بر آن تأسف خورد، و گر نه نقش مال و دارائی و همراه داشتن آنها در بهشت، چندان مشخص نیست. چرا که آدمی در اثر حسن تربیت افراد خانواده و استفاده صحیح از ثروت خود، ممکن است بهشتی شود ولی آیا در بهشت نیازی به مال و ثروت آدمی هست یا نه؟
اینکه انسان در بهشت چه استفاده‌ای می‌تواند از آن ببرد، ظاهرا پاسخ چندان روشنی ندارد و به نظر می‌رسد که در فرموده امام علیه السّلام ابعاد دیگری وجود داشته باشد که برای ما مشخص نیست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 586
(1) 3- و به همین سند از ابو بصیر نقل شده است که امام محمد باقر علیه السّلام به من فرمود:
(مراقب باش که در مورد) هر چیزی تو را فریفتند، در مورد نماز عصر، تو را فریب ندهند (و) آن را به هنگامی که آفتاب (هنوز) روشن و صاف است بخوان، زیرا که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: بی‌خویش و مال کسی است که (توفیق قرائت) نماز (اول وقت) عصر را از دست بدهد. راوی می‌گوید: از امام علیه السّلام پرسیدم: مراد از بی‌خویش و

مال شدن چیست؟ فرمود: برای چنین کسی در بهشت، خویشاوند و ثروتی نخواهد بود (و تنهای تنها در بهشت بسر خواهد برد)؛ پرسیدم: چه چیزی موجب این کار می‌شود؟ فرمود: نماز عصر خود را آنقدر به تأخیر بیندازد که پرتو زرد رنگ آفتاب (به هنگام غروب) پدیدار شود و یا آنکه خورشید، غروب کند.

کیفر کسی که تا نیمه شب بخوابد و از نماز خفتن (عشاء) باز ماند

(2) 1- زرارة بن اعین از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (به فرمان حضرت حق) فرشته‌ای مأمور است که بهنگام، ندا می‌کند: هر کس تا نیمه شب بخوابد و از نماز عشا بازماند، خداوند چشم او را از خواب باز دارد (راحتی را از او بگیرد).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 587

کیفر کسی که (بدون دلیل) در نمازهای جماعت و جمعه حاضر نشود

(1) 1- عبد اللَّه بن سنان، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم نماز صبح را خواند و پس از فراغت از آن به اصحاب خود رو کرد و از آنان سراغ برخی از افراد را (با ذکر نام) گرفت و پرسید که آیا اینان (امروز) در نماز جماعت حضور داشتند؟! عرض کردند: نه، یا رسول اللَّه! و حضرت (از روی تعجب و شگفتی) پرسیدند: آیا به مسافرت رفته‌اند (که غایبند)؟! و در ادامه سخنان خود فرمودند: هیچ نمازی بر منافقان، سخت‌تر از این نماز (نماز صبح) و نماز خفتن (عشاء) نیست.
(2) 2- عبد اللَّه بن میمون، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدر بزرگوار خود علیه السّلام روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم از همسایه‌های مسجد قول گرفته بود که در نماز

جماعت حضور یابند! و فرمود: گروهی که به نماز حاضر نمی‌شوند، بایستی دست از این کار بردارند، و گر نه به مؤذن فرمان دهم که (با صدای بلند) اذان و اقامه بگوید، و بعد به مردی از اهل بیتم- که علی علیه السّلام باشد- فرمان می‌دهم تا خانه‌های مردمی را که (بدون دلیل و عذر موجّه) در نماز جماعت حضور نمی‌یابند، و از این فرمان سرپیچی می‌کنند، در آتش بسوزاند.
(1) 3- ابو بصیر و محمد بن مسلم- هر دو- از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود: هر کس سه هفته پیاپی و بدون هیچ عذر موجّه شرعی در نماز جمعه شرکت نکند، خداوند دل او را مهر می‌کند (و به حال خود وامی‌گذارد).
(2) 4- زرارة، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: (شرکت در) نماز جماعت (جمعه) یک فریضه است (واجب است) و حضور مردم برای بجای آوردن آن با امام (معصوم) نیز واجب می‌باشد، و جز منافق بیش از سه بار (سه هفته) این امر واجب را ترک نمی‌کند. و نیز فرمود: نماز کسی که از روی بی‌میلی، نماز جماعت را ترک کند، و از اجتماع مؤمنان بدون (عذر و) علّت کناره‌گیری

نماید، پذیرفته نیست.

(1) 1- عبید بن زرارة نقل می‌کند که از امام صادق علیه السّلام پرسیدم: گناهان بزرگ (کبیره) کدامند؟ فرمود: گناهان بزرگ پنج گناه است، که خداوند آتش (دوزخ) را بر کسی که آلوده به آنها شود، واجب کرده است، و در (کتاب خود، قرآن) فرموده است:
«خداوند، (گناه) شرک را نمی‌بخشد»؛ و «کسانی که اموال یتیمان را به ناحق و از روی ستم، می‌خورند، شکم (های) خود را پر از آتش می‌کنند (در حقیقت آتش می‌خورند نه مال یتیم را) و بزودی در آتش برافروخته دوزخ (سعیر) خواهند سوخت»؛ و «ای ایمان آورندگان! اگر کافران بر شما یورش آوردند، فرار مکنید (و در مقام دفاع از کیان و ناموس خود برآئید)؛ و تهمت زدن به زنان پاکدامنی که شوهر گزیده‌اند (یا زنان پاکدامان ناآگاه)؛ و کشتن مؤمن از روی عمد به خاطر (پاسداری از) دینش.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 590
(1) 2- عباد بن کثیر نوّاء نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام در باره گناهان بزرگ (کبیره) پرسیدم. حضرت فرمود: گناهانی که خداوند (در قرآن) برای آنها وعده آتش داده است.
کیفر خوردن مال یتیم
(2) 1- حلبی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که در کتاب امیر مؤمنان علی علیه السّلام آمده است: آن که از روی ستم و به ناروا مال یتیم را حیف و میل می‌کند، فرجام کار خود را خواهد دید، و بال و مکافات این عمل زشت او در دنیا گریبانگیر نسل او و در عالم آخرت دامنگیر خود او خواهد شد، که خداوند (در قرآن کریم) فرموده است:
«بایستی بیمناک باشند کسانی که عهده‌دار امور یتیمانند (تا بر آنان ستم روا ندارند و اموالشان را حیف و میل نکنند) همان گونه که بر حال فرزندان صغیری که از خود
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 591
بجای می‌گذارند، نگرانند، پس باید از خدا بترسند (در مورد یتیمان) سخنی محکم و درست و عاری از غرض بگویند». سوره نساء/ آیه 9. و اما در مورد مکافات آخرت، خداوند می‌فرماید: «کسانی که اموال یتیمان را به ناحق و از روی ستم می‌خورند، شکمهای خود را پر از آتش می‌کنند و بزودی در آتش برافروخته دوزخ خواهند سوخت».
(1) 2- سماعة بن مهران، از امام معصوم علیه السّلام (از امام صادق یا حضرت موسی بن جعفر علیهم السّلام) روایت کرده است که فرمود: براستی که خداوند عز و جل در خوردن مال یتیم دو کیفر قرار داده است:

یکی کیفر آخرت که آتش (دوزخ) است، و دیگری کیفر دنیوی است که خداوند در (قرآن) می‌فرماید: «بایستی بیمناک باشند کسانی که عهده دار امور یتیمانند (تا بر آنان ستم روا ندارند و اموالشان را حیف و میل نکنند) همان گونه که بر حال فرزندان صغیری که از خود بجای می‌گذارند، نگرانند، پس باید از خدا بترسند (در مورد یتیمان) و سخنی محکم و درست و عاری از غرض بگویند». و مراد خداوند آن است که بترسد از اینکه با فرزندان او (پس از درگذشت وی) همان کار را بکنم که او در حق یتیمان (تحت کفالت خود) روا داشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 592
(1) 3- معلّی بن خنیس نقل کرده است که (با جمعی) به محضر امام صادق علیه السّلام شرفیاب شدیم و آن حضرت فرمود: هر کس مال یتیمی را به ناروا بخورد، خداوند کسی را بر او یا فرزندان مسلط می‌سازد که (همان) ستم (را) روا دارد، چرا که خداوند عز و جل در کتاب خود، قرآن کریم می‌فرماید: «بایستی بیمناک باشند کسانی که عهده‌دار امور یتیمانند (تا بر آنان ستم روا ندارند و اموالشان را حیف و میل نکنند) همان گونه که بر حال فرزندان صغیری که از خود بجای می‌گذارند، نگرانند، پس باید از خدا بترسند (در مورد یتیمان) و سخنی محکم و درست و عاری از غرض بگویند».

(2) 1- محمد بن مسلم نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام معنی این آیه کریمه «بزودی در روز قیامت آنچه را که از دادن آن (زکات) امساک ورزیده‌اند، و بال
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 593
گردنشان خواهد شد» را پرسیدم، حضرت فرمود: بنده‌ای نیست که زکات مالش را نپردازد مگر آنکه در روز قیامت خداوند آن زکات را (که بر عهده اوست) به صورت مار بزرگ آتشینی درآورده و طوق گردنش سازد و آن مار آتشین به گزیدن و خوردن گوشت (و پوست) او می‌پردازد تا خداوند از کار حساب (بندگان خود) فراغت یابد؛ و این است معنی کلام خداوندی، که می‌فرماید: «بزودی در روز قیامت آنچه را که از دادن آن (زکات) امساک ورزیده‌اند، و بال گردنشان خواهد شد» و نیز فرمود: آنچه نسبت به آن از دادن زکات، بخل ورزیده‌اند.
(1) 2- ابو الجارود، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند عز و جل در روز قیامت، مردمی را از قبرهاشان برمی‌انگیزانند، که دستهای آنان به گردنهایشان طوری گره خورده است که حتی نمی‌توانند به اندازه یک انگشت، چیزی را (بلند کنند و یا) بردارند، و فرشتگانی که همراه آنانند (مدام) سرزنششان می‌کنند که اینانند، کسانی که حق خدا را از ثروت فراوانی که خداوند نصیبشان کرده بود، (بعنوان زکات) نپرداختند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 594
(1) 3- حریز از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (تردیدی نیست در اینکه) خداوند در روز قیامت دارنده مالی را (بجز طلا و نقره) که زکات آن را نپرداخته باشد، در زمین لغزنده و هموارى وادارد، و اژدهای بد هیبت و ترسناکی «1» را بر او بگمارد، تا به او حمله‌ور شود و بگزد، و چون خود را در چنگ او اسیر ببیند و راه فراری نیابد، دست خود را به اختیار، در اختیار اژدها می‌گذارد، و اژدها همانند ترب، دست او را می‌جود، و بعد به دور گردنش حلقه می‌زند، و این (معنی) همان کلام خداوند است که می‌فرماید: «بزودی در روز قیامت آنچه را که از دادن آن (زکات) امساک ورزیده‌اند، و بال گردنشان خواهد شد»؛ و دارنده رمه‌های شتر، یا گاو، یا گوسفند که زکات آن را نمی‌پردازد، خداوند در روز قیامت او را در زمینی هموار، زندانی کند، آنگاه هر حیوانی که صاحب سُم باشد با سُم خود او را درهم می‌کوبد و هر حیوان گزنده‌ای با دندان خود او را می‌گزد؛ و هر باغداری که بر محصول خرما یا انگور او و یا کشاورزی که بر محصول کشت او زکات تعلق بگیرد،

(1) در روایت، اژدهایی که موی سر او ریخته باشد، آمده است و ظاهرا مراد آن است که بد هیبتی و هیولا بودن آن، به تصویر کشیده شود، و این قبیل روایات می‌توان به «تجسم اعمال» پی برد که اعمال آدمی صور برزخی و اخروی دارد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 595

خداوند در روز قیامت (سنگینی محصول) آن زمین را تا طبقه هفتم، وبال گردنش می‌سازد.

(1) 4- و به همین سند، داود بن فرقد از قول برادرش- عبد اللَّه- نقل کرده است که شخصی مرا برای تعبیر خواب نزد امام صادق علیه السّلام فرستاد، و ادّعا می‌کرد شبها از زنی که به خوابش می‌آید، می‌ترسد، به طوری که در یکی از شبها صدای فریاد او را (حتی) همسایگانش شنیده‌اند. حضرت فرمود: برو و به او بگو که چرا زکات (مال خود را) نمی‌پردازی؟ فرمایش امام را برای آن مرد بازگو کردم، به خدا سوگند یاد کرد که زکات مال خود را پرداخت می‌کنم! پاسخ آن مرد به محضر امام علیه السّلام عرض کردم، فرمود: به او (از قول من) بگو: اگر زکات هم می‌دهی (حتما) در اختیار نیازمندان واقعی آن قرار نمی‌دهی.

(2) 5- احمد بن ابی عبد اللّه در روایتی از ابی بصیر نقل می‌کند که از امام صادق علیه السّلام شنیده است که فرمود: کسی که زکات نمی‌دهد به هنگام مرگ آرزوی بازگشت (به دنیا را) می‌کند، و این (مفاد) کلام خداوند (در قرآن کریم) است که می‌فرماید:

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 596

«همین که مرگ گریبانگیر یکی از آنها می‌شود، می‌گوید: پروردگارا! فرمان ده تا مرا (به دنیا) بازگردانند، امیدوارم که در فرصتی که از دست داده‌ام، کار شایسته و عمل خیری انجام دهم» (سوره مؤمنون/ آیه 102).

(1) 6- ابان بن تغلب، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در اسلام دو گونه کشتن وجود دارد که حلال شمرده شده (و منع شرعی) ندارد، ولی تا زمانی که قائم آل محمد «عج» قیام نکرده است کسی (حق ندارد بدون دلیل و یا شاهد کافی) به این دو نوع قتل حکم کند: یکی، مرد زناکاری که دارای همسر باشد که (آن حضرت به کیفر زنا) او را سنگسار می‌کند؛ و دو دیگر، کسی که زکات (مال خود را به نیازمندان واقعی جامعه مسلمانان) پرداخت نکند، که امام علیه السّلام او را (به کیفر خود داری از پرداخت زکات) گردن می‌زند «1».

---

(1) مرحوم صاحب «مدارک» به قول مرحوم علامه در «تذکره» استناد می‌کند که: تمام مسلمانان در واجب بودن زکات در هر زمانی (خواه در

زمان امام معصوم علیه السّلام باشد یا در زمان غیبت) اتفاق نظر دارند و یکی از ارکان پنجگانه به حساب می‌آید، و اگر کسی که فطرتا؛ مسلمان بوده، و در میان مسلمانان نشو و نما پیدا کرده است منکر زکات شود، مرتد گردیده و بایستی حکم به قتل او داد، ولی اگر کسی که اول، کافر بوده و سپس مسلمان شده باشد و منکر زکات باشد، بایستی تا سه بار به او خاطر نشان سازند تا توبه کند، و اگر توبه نکرد کشتن او واجب می‌شود و اگر صحرا گرد بادیه‌نشین، یا تازه مسلمانی بعلت عدم آگاهی، زکات را انکار کند، بایستی حکم شارع مقدس را مبنی بر واجب بودن زکات به او ابلاغ نمایند، و نبایستی تکفیرش کرد، این توضیح مفصل به خاطر آن آمد که بعضی مبادا این روایت را به اشتباه مستمسک قرار دهند و از مجازات این دو گروه سر باز زنند که باید در صورت بودن دلیل کافی و یا شهود، حکم صادر و اجرا می‌شود، ولی پس از ظهور حضرت ولی عصر (عج) نیازی به این گونه مسائل نیست و آن حضرت با باطن (و نه به ظاهر) حکم می‌فرماید و در آن هرگز خللی نیست. با آرزوی ظهور آن حضرت (عج).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 597
(1) 7- ابو بصیر، روایت دیگری (هم در این رابطه) از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: کسی که در مدت عمر خود زکات ندهد، پس از آنکه مرگش فرا می‌رسد (از خداوند) خواستار بازگشت (به دنیا) می‌شود. و نیز فرمود: هر کس قیراطی «1» از زکات (مال خود را) ندهد (گویی) خواسته است که به دین یهود یا نصاری بمیرد! (2) 8- احمد بن محمد بن خالد، از پدرش نقل کرده است که یکی از دوستان او این روایت را از امام صادق علیه السّلام برای او باز گفته است: هر کس قیراطی از زکات (مال خود را) نپردازد، نه (در شمار افراد) با ایمان است و نه مسلمان.
و نیز فرمود: هیچ مالی چه در خشکی و چه در دریا از بین نرفته است مگر به خاطر ندادن زکات. و فرمود: هر گاه قائم (حضرت ولی عصر حجّة بن الحسن العسکری «عج»)

---

(1) قیراط، واحد وزن است و در فقه اسلامی به معادل 1/ 21 مثقال گفته می‌شود و امام علیه السّلام که خواسته است اهمیت زکات را به روشنی معلوم سازد، از این واژه استفاده فرموده که اگر چه وزن بسیار ناچیزی است ولی ندادن زکات، آن کیفر بزرگ را در پی دارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 598
قیام کند مانع الزّکاة را گردن می‌زند. «1»

کیفر نیازمند واقعی که از گرفتن زکات خود داری کند

(1) 1- حسن بن علی از قول یکی از راویان، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که گرفتن زکات (به خاطر نیاز شدیدی که دارد) برای او واجب است، ولی از گرفتن آن خود داری می‌کند، به منزله کسی است که از پرداخت زکات واجب سر باز می‌زند.

کیفر کسی که (عمدا) یک روز از ماه رمضان را روزه نگیرد

(2) 1- یونس بن حمّاد رازی نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود:
هر کس (عمدا و بدون عذر موجّه شرعی) یک روز از ماه رمضان را روزه نگیرد، روح ایمان را از دست می‌دهد.

_____
(1) مانع الزّکاة در فقه به کسی گفته می‌شود که از دادن زکات واجب اموال خود، خودداری می‌ورزد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 599

کیفر کسی که حجّ واجب نکند

(1) 1- عبد اللَّه بن میمون، از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در وصیت امیر المؤمنین علی علیه السّلام آمده است: حج (واجب) خانه پروردگارتان را ترک نکنید که نابود خواهید شد. و فرمود: کسی که از حجّ (واجب) خانه خدا به منظور دسترسی به خواسته دنیایی خود، صرف نظر کند، (دیری نپاید) که زایران خانه خدا با سرهای تراشیده از (سفر) حج بازمی‌گردند در حالی که هنوز خواسته او برآورده نشده است (و مصداق کامل: از اینجا رانده و از آنجا مانده را پیدا می‌کند).
(2) 2- ذریح محاربی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که حج بر او واجب شده است ولی (عمدا) از انجام آن طفره رود تا بمیرد، بی‌آنکه تنگدستی، یا بیماری، و یا ممنوع الخروج شدن به دستور مقام ذی ربط (و یا عذر موجّه شرعی

دیگری) او را از این سفر واجب باز داشته باشد، به دین یهود و یا نصاری مرده است، (و در روز قیامت با این دو گروه محشور خواهد شد).

اهمیت حفظ زبان از محرّمات

(1) 1- ابو حمزه ثمالی از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: زبان آدمی (فرزند آدم) به هنگام صبح، به (سایر) اعضای او سر می‌زند و احوالپرسی می‌کند و از آنان می‌پرسد: هر روز بر اعضای بدنش مشرف می‌شود و می‌گوید در چه حالی (شب را) صبح کردید؟! می‌گویند: به خیر و خوبی است به شرط آنکه تو (دست از سر ما برداری) و ما را به خود رها کنی؟ و نیز به او می‌گویند: تو را به خدا سوگند که (ناروا را در حقّ ما روا مدار) و ما را به مشقّت میفکن! (و تردیدی در این نیست که) به خاطر تو، ثواب و پاداش (اخروی و افزونی نعمت و روزی در دنیا) به ما می‌رسد، و به سبب توست که کیفر می‌شویم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 601

کیفر کسی که سه روز پی در پیش سوره توحید را نخواند

(1) 1- سلیمان بن خالد، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که سه روز بر او بگذرد و در این مدّت سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را (حتّی در نماز) نخواند، بدون تردید او را (از رحمت حق) محروم ساخته و به خود وانهاده‌اند، و زمام ایمان را (به دست خود) از گردن خود گشوده است، و اگر در این سه روز، قالب تهی کند، نسبت به خدای بزرگ کافر شده است.

کیفر کسی که یک هفته بر او بگذرد و سوره توحید را نخواند

(2) 1- اسحاق بن عمار، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر بر کسی یک هفته بگذرد، و سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را (در این یک هفته) نخواند و از دنیا برود،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 602
بر دین ابو لهب مرده است.
توضیح: ابو لهب از دشمنان سر سخت رسول گرامی اسلام صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم به شمار می‌رفت و به دستیاری همسرش خارهای صحرا را می‌کند و در مسیر پیامبر خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم می‌ریخت!! و با آنکه نسبت بسیار نزدیکی با رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم داشت (عموی پیغمبر بود) از هیچ فتنه و دسیسه‌ای علیه آن حضرت و پیروان تازه مسلمان او روی گردان نبود و از سردمداران کفر به شمار می‌رفت، و آنقدر به دشمنی خود در این راه ادامه داد که در مذلّت او سوره نازل شد: تَبَّتْ یَدا أَبِی لَهَبٍ وَ تَبَ ...

سزای کسی که بیمار و یا گرفتار شود ولی قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نخواند

(1) 1- هارون بن خارجه نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: اگر کسی بیمار و یا گرفتار شود و (برای رفع بیماری و یا گرفتاری خود) سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را نخواند، و به علت آن بیماری یا گرفتاری از دنیا برود، (جایگاه او) در آتش است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 603

کیفر کسی که پنج نماز بخواند و سوره توحید را تلاوت نکند

(1) 1- منصور بن حازم، نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: هر کسی که یک روز بر او بگذرد و در (هیچ یک) از نمازهای پنجگانه (واجب) سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را نخواند، به او خطاب می‌شود که: ای بنده خدا! تو از (شمار) نمازگزاران نیستی.

کیفر کسی که سوره‌ای از قرآن را فراموش کند

(2) 1- ابو بصیر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس سوره‌ای از قرآن را فراموش کند، آن سوره در صورتی زیبا و مرتبه‌ای بس والا (به چشم) او مجسم می‌شود، و آن شخص (فراموشکار) از او می‌پرسد: تو کیستی که این قدر زیبایی؟! ای کاش از آن من بودی. و آن صورت مجسم شده به او می‌گوید: مرا نمی‌شناسی؟
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 604
من فلان سوره (قرآن) هستم (که تو از یاد برده‌ای!) اگر مرا فراموش نمی‌کردی تو را (با خود) تا این مقام و مرتبه بلند بالا می‌بردم.

کیفر کسی که مؤمنی را خوار کند

(1) 1- معلّی بن خنیس، از امام صادق علیه السّلام روایت می‌کند که خداوند (در قرآن) فرموده است: کسی که بنده مؤمن مرا خوار سازد (و یا به چشم حقارت در او بنگرد) خود را آماده مبارزه با من کرده است (و یا به من اعلان جنگ داده است)، و اگر کسی بنده مؤمن مرا گرامی و عزیز بدارد از خشم من در امان خواهد بود.

کیفر کسی که از کمک به مؤمن خود داری کند

(2) 1- ابراهیم بن عمر یمانی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مؤمنی که با وجود توانایی، به یاری برادر ایمانی خود نمی‌شتابد (تردیدی نیست که) خداوند (نیز) در دنیا و آخرت یاریش نخواهد کرد و او را به خود واخواهد گذاشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 605

کیفر آنکه بر مؤمنان طعنه زند و یا عقاید آنان را رد کند

(1) 1- مفضل بن عمر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که خداوند عز و جل مؤمنان را از نور عظمت و شکوه و جلال خویش آفریده است و هر کسی که آنان را (بخاطر عقیده‌ای که دارند) مورد شماتت و تمسخر قرار دهد (طعنه بزند) و عقاید آنان را مردود بداند، بدون تردید خدا را- که حکمران عالم هستی است- نفی کرده است، (و در حقیقت) رشته خود را با خدا گسیخته است و خدا را (نیز) با او کاری نیست، و مسلما (این عمل او) ناشی از نفوذ و تأثیر شیطان در نطفه و اندیشه او می‌باشد.

کیفر کسی که در روبروی مؤمن به او طعنه زند

(2) 1- فضیل بن یسار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (در این تردیدی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 606
نیست) که اگر کسی در مقابل روی مؤمن به او طعنه زده و ریشخندش کند، به بدترین نوع مرگها از دنیا خواهد رفت، و پس از مردن آرزوی بازگشت به (دنیا و) عمل خیر کند.

کیفر کسی که خود را از مؤمن پنهان دارد

(1) 1- مفضل بن عمر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: هر مؤمنی که میان او و مؤمن پرده و مانعی باشد (خود را پنهان کند و رو نشان ندهد) در میان او و بهشت هفتاد هزار دیوار خواهد کشید، که فاصله هر کدام آنها از دیگری مسافت هزار سال راه است.

(2) 1- فرات بن احنف از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: طلب سود (نامتعارف در تجارت) از مؤمن، رباست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 607

کیفر کسی که اعتبار (گرو) در نزد او بیش از اعتبار برادر ایمانیش باشد

(1) 1- مروک بن عبید، از یکی از راویان نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که اعتبار رهن (چیزی که در رهن به گرو گذارده می‌شود) در نزد او از اعتبار برادر مسلمانش بیشتر باشد، من از او بیزاری می‌جویم (و متنفّرم).

کیفر کسی که مؤمنی را از مال خود یا دیگران منع کند

(2) 1- فرات بن احنف از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر مؤمنی که مؤمن دیگری را از چیزی که بدان نیازمند است- و می‌تواند نیاز او را شخصا یا توسط دیگری برآورده سازد- منع نماید، خداوند در روز قیامت او را با صورتی سیاه و چشمانی کبود، و در حالی که دستهایش به گردن او بسته شده است، بر پا نگاه می‌دارد، و آنگاه سروشی بانگ برمی‌آورد که: این (همان) جنایتکاری است که به

خدا و رسول او صلّی اللّه علیه و آله و سلّم خیانت ورزیده است، آنگاه فرمان می‌رسد که او را به (جانب) آتش برند.

کیفر کسی که حق مؤمن را نگاه دارد و ادا نکند

(1) 1- یونس بن ظبیان، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ای یونس! هر کس حق مؤمن را (در نزد خود) نگاه دارد و از ادای حق او سر باز زند در روز قیامت خداوند او را به مدت پانصد سال بر روی پا نگاه می‌دارد، تا عرق (بدنش) چون رود از (اعضای) او جاری شود، و سروشی از جانب خداوند ندا سر می‌دهد که: این همان ستمگری است که حقّ مؤمن را در نزد خود نگاه داشته و از ادای آن خود داری کرده است. پس او را چهل روز مورد توبیخ و تهدید و سرزنش قرار می‌دهند و آنگاه فرمان می‌رسد که او را به (جانب) آتش برند.
(2) 2- و به همین سند، از مفضل بن عمر نقل شده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: هر مؤمنی که مال مؤمنی را حبس کند (در نزد خود نگاه دارد) و به او نپردازد، و آن

مؤمن بدان مال نیازمند باشد، به خدا سوگند که (طعم) غذای بهشتی را نخواهد چشید، و از آن نوشیدنی گوارای سر به مهر (رحیق مختوم) نخواهد نوشید.

کیفر بهتان و افترا زدن به مرد و یا زن با ایمان

(1) 1- عبد اللَّه بن ابی یعفور، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس به مرد یا زن با ایمانی به چیزی که در آنها نیست، متّهم کند و افترا بندد، در روز قیامت خداوند او را در «خبال» بر می‌انگیزد، از عهده (اثبات) افترایی که بسته است برآید.
راوی می‌گوید، پرسیدم: طینت خبال چیست؟ فرمود: محل گندابی که در دوزخ از شرمگاه زنان بدکاره بیرون می‌آید.
(2) 2- ابو بصیر، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
ناسزا گفتن و دشنام دادن به مؤمن، فسق و ناپارسایی است، و ستیزه کردن و در افتادن با او کفر، و خوردن گوشت وی (نتیجه غیبت) معصیت خداوند است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 610

کیفر آن که مطلبی را برای بی‌آبرو ساختن مؤمنی بازگو کند

(1) 1- مفضل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است: کسی که مطلبی را (با کسی یا کسانی) در میان بگذارد و هدف او (از این کار) آسیب رساندن و آبرو ریختن مؤمنی باشد تا او را از چشم مردم بیندازد و بی‌اعتبارش کند تا از چشم مردم ساقط شود، خداوند او را از (محدوده) محبّت خود بیرون می‌راند و به دوستی با شیطان وامی‌دارد.

کیفر کسی که خانه‌ای را از مؤمنی مضایقه کند

(2) 1- و به همین سند مفضل بن عمر از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود:
هر کس دارای خانه‌ای باشد (که به آن نیاز ندارد) و مؤمنی برای سکونت در آن نیاز پیدا کند، ولی او دریغ کند، خداوند عز و جل به فرشتگان خود خطاب می‌فرماید که:
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 611
ای فرشتگان من! بنده من نسبت به بنده دیگر من از خانه‌ای (که به آن نیازی نداشت) دریغ کرد و بخل ورزید، به عزت و جلالم سوگند که هرگز او را در بهشت سکونت نخواهم داد.

کیفر عیب‌جویی از مؤمن

(1) 1- ابی برده نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم با ما نماز خواند (با جمعی از اصحاب که راوی هم با آنها بوده است)، و بعد با شتاب از جای خود برخاست (و به جانب درب مسجد رفت) دست مبارکش را بر روی در مسجد گذارد و آنگاه با صدای بلند فرمود: ای گروهی که به زبان (ظاهرا) ایمان آورده‌اید ولی ایمان به دلهایتان راه نیافته است! در پی عیب‌جویی افراد با ایمان نباشید، زیرا کسی که به دنبال عیب‌جویی آنان باشد، خداوند (نیز) از پی عیبهای او بر می‌آید، و هر کسی که خداوند از پی عیبها و کاستیها او باشد، رسوایش می‌کند اگر چه در خانه خود پنهان شده باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 612

کیفر کسی که از خدا شرم نکند و گستاخی ورزد

(1) 1- حفص بن بختری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: مردمی گناه بسیاری کرده بودند بر فرجام کار خود بیمناک بودند (و از خشم خدا می‌ترسیدند)، گروهی (به آنان دلداری دادند و) گفتند: کیفر گناهانتان به گردن ما! چرا می‌ترسید؟
پس خداوند عذاب خود را بر آنان (بر این گروه) نازل کرد (و آن مردم گناهکار را کیفر نداد) و فرمود: آنها از من ترسیدند، ولی شما گستاخی کردید.

کیفر نیّت گناه

(2) 1- بکر بن محمد ازدی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همین که مؤمن، قصد گناه می‌کند، از روزی خود محروم می‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 613

(1) 1- عبد اللَّه بن بکیر از قول یکی از راویان از امام صادق علیه السّلام نقل کرده است که فرمود:
هر کسی که در اندیشه معصیت است (بایستی) مراقب باشد تا آن را انجام ندهد، زیرا چه بسا از بنده‌ای گناهی سر می‌زند و خداوند او را در آن حال می‌بیند، و می‌فرماید: به عزّت و جلالم قسم هرگز او را نمی‌آمرزم.

کیفر کسی که رضایت مردم را در عمل خدا پسندانه خود منظور نماید

(2) 1- زرارة بن اعین و برادرش حمران از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده‌اند که فرمود:
چنانچه بنده‌ای کاری را خالصا و مخلصا برای خدا و آخرت خود انجام دهد ولی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 614
رضایت (حتی) یک نفر را در آن دخالت دهد، به خدا شرک ورزیده است.
امام صادق علیه السّلام نیز فرمود: هر کس برای مردم کاری انجام دهد، مزدش نیز بر مردم است، زیرا همه انواع ریا شرک است. و باز به همین سند از آن حضرت روایت شده که خداوند عز و جل (در قرآن) می‌فرماید: هر کس کاری را برای من و دیگری انجام دهد، (پاداش) آن عمل (بر عهده) دیگری است. «1»

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هنگامی که علم، پدیدار، ولی از عمل به آن خودداری شود، و (نیز) زبانهای مردم (به ظاهر) موافق و دلهای آنان (در باطن) مخالف یک دیگر باشد، و قطع رحم رواج پیدا کند، در چنین روزی خداوند بر آن مردم لعنت می‌کند و آنها را گنگ و نابینا می‌سازد (تا از دیدن و شنیدن حقایق محروم گردند).

_____

(1) مراد کسی است که در کاری که برای خدا انجام می‌دهد، رضایت دیگران را هم در نظر بگیرد، و نیّت او خالص نباشد.

(1) 1- به سند مذکور، از سکونی نقل شده که امام صادق علیه السّلام از قول پدران بزرگوارش روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: چهار چیز است که هیچ یک از آنها وارد خانه‌ای نمی‌شود جز آنکه آن خانه را خراب و برکت را از آن دور می‌کند:
خیانت، دزدی، باده نوشی و زنا.
(2) 2- سلیمان بن خالد، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: آدم میگسار در روز قیامت چون مردم بت پرست (از خاک) برانگیخته می‌شود. و هر کس که جرعه‌ای شراب بنوشد، خداوند به مدت چهل روز نماز او را نمی‌پذیرد. «1»

_____

(1) وقتی نماز پذیرفته نشد، طبق روایاتی که گذشت، سایر عبادتهای چنین آدمی نیز مقبول درگاه حضرت حق نخواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 616
(1) 3- اسماعیل بن سالم، نقل کرده است که مردی از امام صادق علیه السّلام پرسید: خداوند تو را صحیح و سالم نگاه دارد! آیا باده نوشی (در نظر خدا) بدتر است یا ترک نماز؟
حضرت فرمود: باده نوشی. و سپس امام علیه السّلام از او پرسید: آیا می‌دانی علتش چیست؟ عرض کرد: نه فرمود: زیرا در آن حال (در حالت مستی و از خود بیخبری) پروردگارش را نخواهد شناخت (و هیچ گناهی بالاتر از عدم معرفت نسبت به خداوند نیست).
(2) 4- مسعدة بن زیاد، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: آن که میگسار است، در روز قیامت با چشمانی کبود و چهره‌ای سیاه، و با حالتی نامتعادل (مانند حالت مستی) در حالی که یک طرف (بدن) او بر روی زمین کشیده می‌شود، و در حالی که آب از دهانش جاری و انگشت شصت پای او به موی پیشین سر او بسته شده و دستش از پشت کمر او بیرون آمده باشد (محشور می‌گردد) و تمامی اهل محشر چون او را (با این قیافه زشت و حالت هراسناک) مشاهده کنند که برای حساب (به جانب میزان عدل الهی) می‌رود، به هراس می‌افتند و شیون سر می‌دهند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 617
(1) 5- مروک بن عبید، از قول مردی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده که فرمود: هر کس به میلی آلوده به شراب در چشم خود کشد (تا به

گمان خود آن را مداوا نماید)، خداوند عز و جل در روز قیامت با میلی (میله‌ای) آتشین در چشم او سرمه کشد. و فرمود: کسانی که در این دنیا با شراب، سیراب می‌شوند، با حالت عطش خواهند مرد، و تشنه محشور می‌گردند، و در حال تشنگی وارد جهنّم خواهند شد. «1» (2) 6- فضیل بن یسار نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: اگر کسی شراب بنوشد تا حدّی که مست شود، خداوند تا چهل روز نمازش را نمی‌پذیرد، و اگر در این (در این چهل روز) نماز خود را (به عذر اینکه پذیرفته نمی‌شود) ترک نماید، عذابش به خاطر ترک نماز چند برابر خواهد شد.
(3) 7- ابو الصحاری «2» نقل می‌کند که از امام صادق علیه السّلام در مورد کسی که شراب می‌نوشد، پرسیدم، حضرت پاسخ داد: مادامی که اثر آن (شراب) در رگهایش

_____

(1) ظاهرا در آن زمان بعضی از بیماریهای چشم را با شراب به نحوی که گذشت درمان می‌کردند ولی غافل بودند که خداوند شفای خود را در چیزهای حرام و ناپاک قرار نداده است.
(2) ظاهرا مراد، همان داود بن حصین کوفی است.

وجود دارد، نمازش پذیرفته نیست. «1» (1) 8- عبد اللّه مسکان از قول یکی از راویان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که خداوند برای شر و کارهای مفسده انگیز، قفلهایی قرار داده و کلید (تمامی) آن قفلها، شراب است، و بدتر از شراب، دروغ می‌باشد (که آثار سوء آن به مراتب بیشتر از شرابخواری گریبانگیر جامعه اسلامی می‌گردد).
(2) 9- یعقوب بن شعیب، از امام محمد باقر یا امام صادق علیهم السّلام روایت کرده است که:
خداوند عز و جل برای تمامی گناهان، خانه‌ای، و برای آن خانه دری و برای آن در، قفلی و برای آن قفل، کلیدی قرار داده است، و کلید تمامی گناهان، شراب و (شرابخواری) است.
(3) 10- ابو بصیر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که کارش زنا، یا دزدی و یا باده نوشی است، (کیفر و سرانجام او) همانند بت پرست خواهد بود.

_____

(1) طبق روایات بسیاری که از معصوم علیه السّلام به ما رسیده است، اثر لقمه حرام تا چهل روز در بدن انسان باقی می‌ماند و دعای او در این مدت پذیرفته نمی‌شود، و مسلما اثر شراب هم تا چهل روز از میان

نمی‌رود و نماز آدم شرابخوار در این مدت پذیرفته نیست.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 619
(1) 11- جابر بن یزید جعفی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در رابطه با شراب، ده نفر را لعنت فرموده است: کارنده و پرورنده آن درخت، گیرنده شراب، نوشنده، ساقی، کسی که آن را با خود حمل می‌کند، آنکه شراب برایش می‌برد، فروشنده، خریدار، و کسی که نقدینگی خود را در این مسیر به کار می‌گیرد (و تجارت شراب می‌کند).
(2) 12- و به همین سند از محمد بن جعفر قمی- بی‌آنکه از راویان پیش از او نامی برده شود- روایت شده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: آوازخوانی (به نوعی که تحریم شده است) آشیانه نفاق (و دورویی) است، و باده نوشی کلید هر (کار) شرّی است، و باده خوار (عملا) کتاب خداوند عز و جل (قرآن) را تکذیب می‌کند چرا که اگر قول خداوند را باور داشت، از آنچه که (قرآن) حرام کرده است، پرهیز می‌کرد. «1»

_____

(1) در واقع، آدمی با آلوده شدن به این گناهان، خود را در مقابل خدا قرار می‌دهد و از اوامر و نواهی حق سرپیچی می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 620
(1) 13- مسعدة بن زیاد، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس در یکی از رگهای بدن خود، اندکی از آنچه بسیارش مست‌کننده است، وارد کند، خداوند آن رگ او را به سیصد و شصت نوع عذاب، شکنجه و کیفر خواهد کرد. «1»
(2) 14- عمار بن موسی (ساباطی) نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام در باره وضع و حال مردی که شراب می‌نوشد، سؤال شد. آن حضرت فرمود: خداوند تا چهل روز نماز او را نمی‌پذیرد، و در این چهل روز توبه‌اش (نیز) پذیرفته نیست و اگر در این فاصله زمانی از دنیا برود، به دوزخ خواهد رفت.

_____

(1) ظاهرا شماره رگهای آدمی، همین تعداد است و خداوند به تعداد رگهای بدن، آن رگ آلوده را عذاب می‌فرماید، زیرا آلودگی یک رگ، سبب آلودگی سایر رگهای بدن نیز می‌گردد و عذاب هر قسمتی از بدن، عذابی است که بر انسان گناهکار مقرر شده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 621
(1) 15- احمد بن اسماعیل بن نقل از پدرش، روایت کرده است که (روزی) امام محمد باقر علیه السّلام به جانب مسجد الحرام می‌رفت (و در اثنای راه) گروهی از قریش، آن حضرت را دیدند، و گفتند: این خدای

مردم عراق است!! تنی چند از آن گروه اظهار داشتند که یک نفر را از جانب خود به نزد آن حضرت گسیل دارید تا سؤالاتی مطرح کند، جوانی از آن میان برخاست و به خدمت حضرت شرفیاب شد، و پرسید: ای عمو! بزرگترین گناهان کبیره کدامین گناه است؟ فرمود: میگساری. آن جوان به نزد دوستان خود شتافت و پاسخ آن حضرت را با آنان در میان گذارد. گروه به اصرار از او خواستند تا دوباره به نزد آن حضرت باز گردد و همان پرسش را مطرح سازد! جوان در اثر پافشاری دوستانش به نزد امام علیه السّلام بازگشت و همان سؤال قبلی خود را تکرار کرد! حضرت به او فرمود: ای برادر زاده! مگر به تو نگفتم که میگساری بزرگترین گناهان کبیره است؟! زیرا باده نوشی است که آدمی را در (دام) زنا، و دزدی، و قتل نفس- که خدا آن را حرام ساخته (آدمکشی) مگر در موارد که مجاز است- و (نیز) شرک به خداوند می‌افکند. پیامدهای شرابخواری بر هر گناه دیگری پیشی می‌گیرد، بدانسان که درختش از جهت بلندی و دراز بودن (شاخه‌ها بر سایر) درختان برتری می‌گیرد. «1»

---

(1) شاید مراد درخت خرما و انگور باشد که اولی از نظر بلندی، و دومی از جهت دراز بودن ساقه‌ها چنین حالی دارند، و از این دو نوع محصول، شراب می‌سازند.

(1) 16- عمرکی نقل کرده است که به امام رضا علیه السّلام عرض کردم: ابن داذویه از شما روایت کرد که به او فرموده‌اید: شرابخوار، کافر است. فرمود: راست گفته است، من این (مطلب) را به او گفته‌ام.

(2) 17- ابو محمد انصاری (از ابن سنان) روایت کرده است که از امام صادق علیه السّلام پرسیدم: آیا خوردن شرابی که از پوست خرما تهیه می‌شود، حرام است؟ حضرت فرمود: بلی! حرام است، و کسی که آن را می‌نوشد، حکم کسی را دارد که شراب بنوشد.

کیفر خوردن گل «1»

_____

(1) خوردن خاک و یا گل، حرمت شرعی دارد، مگر تربت پاک سالار شهیدان حضرت ابی عبد اللَّه الحسین علیه السّلام که از این اصل کلی مستثنی است، و گردی از آن علاج دردهای بیدرمان است، و خداوند، شفای تمام دردها را در آن قرار داده است، به شرط آنکه استفاده از آن با خلوص نیّت و طهارت و اعتقاد قلبی صورت پذیرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 623

(1) 1- زیاد بن ابی زیاد، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کسی که گل بخورد، بدن او دچار خارش می‌گردد و به بواسیر مبتلا می‌شود، و مالیخولیا (سوداء) بر مزاج او چیره می‌گردد و قدرت و توان ساق و پاهای او را می‌کاهد، و آنچه بدین سبب (در اثر خوردن گل و ابتلا به انواع بیماریهایی که یاد شد) از کارایی او کاسته می‌گردد، به حساب آورند و به خاطر آن (مورد بازخواست) و عذاب قرار می‌گیرد.

(2) 2- و به همین سند، زیاد بن ابی زیاد از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که علت وسوسه (و آلوده شدن به وسواس) و (انگیزه) بیشترین دامهای شیطانی (که بر سر راه آدمی گسترده شده) در خوردن گل است. خوردن گل موجب بیماری بدن و تحریک درد است؛ و کسی که در اثر خوردن گل، توان و نیروی بدنی او کاسته گردد (و به جهت ناتوانی ناشی از گل خواری) از عبادتهایی که قبلا توفیق انجام آن را داشته است، بازماند، به مقدار عباداتی که نتوانسته است انجام دهد، مورد بازخواست و عذاب قرار می‌گیرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 624

(1) 1- حدید مدائنی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دین خود را با پرهیزگاری و خدا ترسی و بی‌نیازی از همه جز خدا، (و نیز) با عدم ابراز نیاز خود به پادشاه وقت، حفظ کنید، و بدانید هر مؤمنی که در برابر قدرتمند و با زورمداری که مخالف آیین اوست از روی آزمندی، فروتنی نماید خداوند او را به وی واگذارد و بر او خشم می‌گیرد، و اگر مالی در این رابطه نصیب او گردد، خداوند برکت (خود) را از آن مال بر می‌دارد، و اگر چیزی از آن مال را در راه حج یا عمره یا آزاد ساختن بنده‌ای مصرف کند، خداوند هیچ پاداشی برای آن مقرر نخواهد کرد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 625
(1) 1- مفضل بن عمر، نقل کرده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم: از مغیره «1» روایت می‌کنند که گفته است: اگر بنده‌ای پروردگار خویش را بشناسد، (همین او را) کفایت می‌کند و دیگر انجام تکالیف الهی بر او واجب نیست! حضرت فرمود: او را چه شده است؟! لعنت خدا بر او باد! مگر نه این است که هر قدر معرفت و شناخت بنده نسبت به خداوند بیشتر شود، فرمانبردارتر می‌گردد؟! کسی که خدا را نمی‌شناسد، چگونه از اوامر او اطاعت می‌کند؟! خدای عز و جل، به محمد (پیامبر خود) فرمان می‌دهد و (او بر اساس رسالتی که دارد) مؤمنان را به انجام فرمان الهی ملزم می‌سازد، و همه به آنچه که از جانب خدا به انجام آن فرمان رسیده است (گردن می‌نهند و آن را) عمل می‌کنند تا زمانی که نهی خداوندی (در مورد فرامین صادره) فرا رسد و امر و نهی در نظر مؤمن یکسان و برابر است (و ملزم به اجرای آن است).
سپس فرمود: خداوند به بنده‌ای که واجبی از واجبات الهی را ترک کند و یا گناه

_____
(1) مراد مغیرة بن سعید، بزرگ خاندان مغیریّه است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 626
کبیره‌ای از او سر بزند، نظر مرحمت نمی‌افکند و او را پاک و پاکیزه نمی‌گرداند. راوی می‌گوید: عرض کردم: خداوند به او نظر نمی‌کند؟! حضرت فرمود: آری! زیرا برای خداوند شریکی قائل شده است. راوی می‌گوید از روی شگفتی پرسیدم: دچار شرک شده است؟! حضرت فرمود: آری! زیرا خداوند عز و جل او را به کاری فرمان می‌دهد و ابلیس به کاری دیگر، و او دستور خدا را نادیده گرفته و به آنچه که ابلیس فرمان داده است عمل می‌کند، بنا بر این با ابلیس در- هفتمین درک در آتش دوزخ- همدم و همنشین خواهد بود.

کیفر انتشار کارهای نکوهیده‌ای که به مؤمنان نسبت می‌دهند

(1) 1- محمد بن فضیل روایت کرده است که به حضرت موسی بن جعفر علیه السّلام عرض کردم: قربانت گردم! مطالبی در باره یکی از برادران ایمانیم (از دیگران) می‌شنوم که از آن ناراحت می‌شوم و هنگامی که حقیقت امر را از خود او می‌پرسم، انکار می‌کند
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 627
در حالی که من به افرادی که آن اخبار را نقل کرده‌اند (کاملا) اطمینان و اعتماد دارم.
راوی می‌گوید که حضرت به من فرمود: ای محمد! (حتی) به گوش و چشم خود در مورد (بد گوئی) برادر (ایمانیت) اعتماد نداشته باش، و اگر پنجاه نفر در پیش تو (در مورد مطلبی) شهادت بدهند و سوگند یاد کنند، ولی برادر ایمانی تو، به گونه‌ای دیگر سخن بگوید (و گفته آنان را تکذیب کند) از او بپذیر و از آنان قبول مکن و چیزی را که اسباب ناراحتی و سرشکستگی او می‌شود ابراز مکن و انتشار مده، زیرا در آن صورت، از کسانی خواهی بود که خداوند در باره آنان فرموده است: «کسانی که دوست دارند مطلب ناخوشایند و ناشایسته‌ای را- در باره کسانی که ایمان آورده‌اند- انتشار دهند، در دنیا و آخرت عذاب دردناکی به آنان مقرر شده است» (سوره نور/ آیه 18).
(1) 2- منصور بن حازم، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر کس کار زشتی را (در جامعه) انتشار دهد همانند کسی است که آن کار را انجام داده است. و هر کس مؤمنی را در مورد چیزی، ملامت و سرزنش کند، (بدون تردید) پیش از مردن، خود دچار آن می‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 628

(1) 1- حفص بن غیاث، از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از حضرت علی علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: چهار گروهند که اهل جهنم از آنها در رنج و عذابند، به خاطر عذاب سختی که بر این چهار گروه مقرر شده است زیرا به آنان از حمیم دوزخ (آب جوشان) می‌چشانند، و فریادشان (از

این شکنجه) به وا ویلا بلند است، و برخی از اهل جهنم به برخی دیگر می‌گویند:
این چهار گروه مگر چه کرده‌اند که با همه عذابی که ما می‌بینیم، (باز) از عذاب آنان در شکنجه‌ایم؟! مردی از آنان، در تابوتی از گدازه‌های آتش، آویزان است؛ و دیگر، روده‌هایش (از شکم) بیرون ریخته و آن را با خود می‌کشد؛ و سومی از دهانش خون و جراحت بیرون می‌زند؛ و چهارمی از گوشت بدن خود می‌خورد. سپس به آن که در تابوت آتشین است گفته می‌شود: داستان این به دور مانده از رحمت حق چیست که ما را با تمام عذابی که می‌کشیم، آزار می‌دهد؟! در جواب می‌گوید: این از رحمت حق محروم، در حالی مرد که اموالی از مردم در عهده او قرار داشت و می‌دانست که توان پرداخت و رهایی از دیون مردم را ندارد (ولی با وجود این اموال مردم را به عناوین مختلف از آنان گرفت)؛ و بعد از آن که روده‌های خود را با خود می‌کشد می‌پرسند: این محروم از رحمت حق، داستانش چیست که ما را با همه زحمت و عذابی که در آنیم، آزرده خاطر کرده است؟! پاسخ می‌دهد: این از رحمت حق جدا مانده، (در دنیا) از نجاست ادرار خود پرهیز نمی‌کرد و اهمیت نمی‌داد که ترشّحات ادرار او چند جای بدنش را ناپاک کند؛ سپس از کسی که چرک و خون از دهانش بیرون می‌ریزد می‌پرسند و قضیّه این بی‌بهره مانده از رحمت خدا، چیست که دیدن او ما را با همه عذابی که می‌کشیم، می‌آزارد؟! می‌گوید: این بی‌نصیب از رحمت خداوندی، مسخرگی پیشه می‌کرد و ادای این و آن را در می‌آورد. و بعد از آن که گوشت بدن خود را می‌خورد، می‌پرسند: حکایت این محروم مانده از رحمت پروردگار چیست که مشاهده او ما را با همه عذابی که تحمل می‌کنیم، آزار می‌دهد؟

در جواب می‌گوید: این محروم مانده از رحمت یزدان، با غیبت و سخن چینی (در حقیقت) گوشت مردم را می‌خورد. «1»

کیفر آن که با حاکم بیدادگری درآویزد

(1) 1- مفضل بن عمر نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام به من فرمود: ای مفضل! هر کس با حاکم بیدادگری درآویزد، و از آن حاکم گزند و آسیبی به او برسد، اجری نخواهد داشت و آن مصیبت را تحمل نخواهد کرد.

_____
(1) این روایت نیز از تجسم اعمال حکایت می‌کند که در برزخ، صورت برزخی، و در آخرت صورت اخروی دارند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 631
(1) 1- اسماعیل بن عمار صیرفی نقل کرده است که به امام صادق علیه السّلام عرض کردم:
فدایت شوم! آیا مؤمن برای مؤمن (مایه) رحمت است؟ فرمود: آری! عرض کردم:
چگونه؟! فرمود: هر مؤمنی که برادر ایمانیش برای درخواست و حاجتی به نزد او بیاید، (به منزله) رحمتی است که از جانب خداوند برای او فرستاده شده است، پس اگر خواسته او را بر آورد، در حقیقت رحمت را پذیرفته، و اگر او را رد کرد در حالی که می‌توانست خواسته‌اش را برآورده سازد، بی‌تردید رحمتی را که خداوند به جانب او روانه ساخته بود، قبول نکرده است، و این رحمت را تا روز قیامت نگاه می‌دارند، و (در آن روز) در اختیار آن مؤمن نیازمند قرار می‌گیرد، اگر بخواهد خود از آن بهره می‌گیرد و یا به دیگری می‌بخشد. ای اسماعیل! آن مرد مؤمن در روز قیامت در مورد این رحمت الهی- که برای او مقرر شده است- اختیار دارد، آیا به نظر تو آن را به چه کسی خواهد داد؟! عرض کردم: فدایت شوم! گمان نمی‌کنم که آن را به دیگران واگذارد، حضرت فرمود: گمان مکن، بلکه یقین داشته باش که او (این رحمت الهی را) از خود دور نخواهد ساخت. ای اسماعیل! هر کس که برادر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 632
ایمانیش برای خواسته‌ای نزد او بیاید، و او توانائی برآورده ساختن آن را داشته باشد ولی برنیاورد، خداوند (پس از مرگ در گور) اژدهایی را بر او چیره کند که تا روز قیامت انگشت او را بگزد، (فرقی نمی‌کند) که در روز قیامت آمرزیده شود و یا مورد خشم و عذاب خداوندی قرار گیرد.

کیفر کسی که از روی اخلاص برای برآوردن نیاز برادر مؤمن خود گام برندارد

(1) 1- ابو جمیله، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس برای انجام خواسته برادر مسلمان خود گام بردارد اما (این اقدام او) از روی اخلاص نباشد (برای شهرت و یا مقاصد دیگر باشد)، مانند کسی است که به خداوند و رسولش خیانت ورزد، و خدای عز و جل دشمن او خواهد بود.
(2) 2- ابو بصیر نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: اگر یک تن از پیروان ما از برادر ایمانی خود برای انجام خواسته‌ای، درخواست کمک کند، ولی او

تمام توان خود را در این راه نگیرد، نسبت به خداوند و رسول الهی و مؤمنان خیانت ورزیده است. راوی می‌گوید: از امام علیه السّلام پرسیدم: منظور شما از مؤمنان، کیانند؟! فرمود: از امیر مؤمنان علی علیه السّلام گرفته تا آخرین آنها (یعنی ائمه اطهار علیهم السّلام).

(1) 1- ابو بصیر، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر یکی از برادران هم آئین ما برای درخواست کمک به نزد یکی از شیعیان ما برود، و او با آنکه می‌تواند خواسته او را برآورد، به یاریش نشتابد، خداوند (به مکافات این عمل در دنیا) او را ناچار می‌سازد تا نیاز یکی از دشمنان ما را برآورده سازد، و در روز قیامت او را (به مکافات آن) عذاب خواهد کرد.
(2) 2- حسین بن ابان، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس در یاری کردن به برادر مسلمان خود و برآورده ساختن خواسته او، امساک ورزیده (باصطلاح، ناخن خشکی کند) و یا اقدامی نکند، ناچار می‌شود به یاری کردن کسی

که خدمت به او گناه است و هیچ اجری برایش نخواهد داشت.

کیفر کسی که بیش از یک لباس در برکند و برادر ایمانیش عریان باشد

(1) 1- فرات بن احنف، از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر کس لباس اضافی داشته باشد و بداند که در همسایگی و نزدیکی او مؤمنی بدان نیازمند است و از او دریغ کند، خداوند عز و جل او را با صورت در آتش (دوزخ) خواهد افکند.

(2) 1- فرات بن احنف از امام زین العابدین علیه السّلام روایت کرده است که: هر کس با شکم سیر، شب را به صبح برساند، در حالی که در نزدیکی او مؤمن گرسنه‌ای باشد، خداوند عز و جل (به فرشتگان خود) می‌فرماید: فرشتگان من! شما را بر این بنده
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 635
گواه می‌گیرم که من او را (به این کار خیر) فرمان دادم و او سرپیچی کرد، و از کسی غیر از من (شیطان و یا شیطان صفتان) فرمان برد؛ من او را به عمل خود او وامی‌گذارم. به عزّت و جلالم قسم که هرگز او را نیامرزم.
(1) 2- و در روایت حریز آمده است که: امام صادق علیه السّلام از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرد که خداوند عز و جل می‌فرماید: کسی که شب را با شکم سیر به صبح رساند، در حالی که برادر مسلمانش گرسنه باشد، به من ایمان نیاورده است.

کیفر کسی که مؤمنی را تحقیر کند

(2) 1- ابو بصیر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هرگز افراد با ایمان ولی تنگدست را (به خاطر فقر ظاهری آنها) کوچک و ناچیز نینگارید، زیرا اگر کسی مؤمنی را به خاطر تنگدستی، خوار دارد و او را کوچک بشمارد، خداوند او را خوار خواهد کرد و همواره نسبت به او خشمگین خواهد بود تا از کار زشتی که کرده است توبه کند و حرمت آن مرد با ایمان را نگاه دارد. و نیز فرمود: و هر کس مؤمنی را به
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 636
خاطر تنگدستی او خوار کند، خداوند در روز قیامت او را در برابر همه آفریدگان خود رسوا خواهد کرد.

کیفر کسی که در حضورش از مؤمنی غیبت شود و از او دفاع نکند

(1) 1- ابو الورد، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در حضورش از برادر ایمانی او غیبت شود و او دفاع کند، خداوند در دنیا و آخرت او را یاری می‌کند، و اگر کسی در نزد او از برادر مؤمنش غیبت شود و توان دفاع از او را داشته باشد و نکند خداوند او را در دنیا و آخرت خوار و ناچیز گرداند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 637
(1) 1- ابو خالد صیقل، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند عز و جل کار (آفرینش) را به یکی از فرشتگان واگذار کرد، و او هفت آسمان و هفت زمین و چیزهای دیگری آفرید، و هنگامی که آن فرشته دید تمامی آنها فرمانبردار اویند، (به خود) گفت: کیست مانند من؟! پس خداوند عز و جل نویره‌ای از آتش فرستاد.
پرسیدم: نویره آتشین چیست؟ فرمود: آتشی است به اندازه یک بند انگشت، و بعد فرمان داد تا هر آنچه را که آفریده بود بدان آتش روی کنند و آن آتش از تمامی آنها گذشت، به آن فرشته رسید و این (کیفر و عذاب) برای آن بود که (یک لحظه از خدا غافل شد و) خود بینی کرد.

(2) 1- سلیمان بن سماعه، از عموی خود عاصم کوفی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر گاه امت من در برابر نیازمندی که درخواست کمک می‌کند خود را به نشنیدن بزند و از مقابل او با بی‌تفاوتی و غرور بگذرد، پروردگار من بعزّت خود سوگند خورده و فرموده است: بعزّتم سوگند که مسلّما برخی از آنان (امّت) را به خاطر برخی دیگر عذاب خواهم کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 638

کیفر دشمنی و خیانت

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: امت من همواره در خیر خواهد بود تا زمانی که به هم خیانت نکنند، و امانت را به صاحب آن بازگردانند، و زکات مال خود را بپردازند، و اگر چنین نکنند به قحطی و خشکسالی گرفتار خواهند شد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 639
(1) 1- ابو حمزه ثمالی از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ سالی پر بارانتر از سالی دیگر نیست، و خداوند در هر کجا که خواهد، باران می‌بارد، و چون مردم (دیاری) خود را به گناه آلوده کنند خداوند مقدار بارانی که در آن سال برای آن مردم مقرر کرده بود، به بیابانها و دریاها و کوههای دیگری ببارد و خداوند عز و جل جعل «1» را به خاطر گناهان مردم آن دیار با نباریدن باران عذاب می‌دهد چرا که خداوند راه بیرون رفتن از دیار گناهکاران را برای او هموار ساخته است؛ سپس امام فرمود: ای صاحبان بینش عبرت بگیرید و فرمود: در کتاب امیر المؤمنین علی علیه السّلام یافتیم که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرموده است: هر گاه زنا شیوع پیدا کند، مرگ ناگهانی زیاد می‌شود؛ و زمانی که کم فروشی رواج یابد، خداوند آن مردم را به خشکسالی و کمبود (ارزاق عمومی) گرفتار می‌سازد؛ و اگر از پرداخت زکات خود داری نمایند، زمین (به فرمان خدا) برکتهای خود را از زراعت و میوه‌ها و معادن آنان دریغ می‌کند؛ و هر گاه در داوری و صدور احکام، ستم روا دارند (عملا) بر رواج ستم و دشمنی به یک دیگر کمک می‌کند؛ و چنانچه از امر به معروف و نهی از

_____
(1) جانوری است سیاهرنگ و دارای پر به شکل زنبور که از سرگین حیوانات تغذیه می‌کند و از بوی خوش چنان آزرده می‌شود که بمیرد! رک: ف. آنندراج، ج 2/ ص 1338.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 640
منکر سر باز زنند و از نیاکان اهل بیت من پیروی نکنند، خداوند افراد شرور و پست را از خودشان بر آنان مسلّط می‌گرداند؛ و در آن هنگام افراد نیکوکار (آن جامعه) دست به دعا برمی‌دارند ولی مستجاب نمی‌شود.
(1) 2- ابان احمر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
پنج چیز است که اگر به آنها رسیدید، بایستی به خدای عز و جل پناه ببرید: هر گاه زنا و اعمال منافی با عفت در میان قومی پدید بیاید و آشکارا به آن تن در دهند، طاعون و بیماریهائی که در پیشینیان آنها وجود نداشته، در میان آنان رواج پیدا می‌کند؛ و اگر کم فروشی کنند مسلما به خشکسالی و تهیدستی و ستم دولتمردان گرفتار آیند؛ و چنانچه زکات مال خود را نپردازند، از باران آسمان بی‌نصیب می‌گردند، و اگر به خاطر چهار پایان

نباشد، هرگز باران بر آنها نخواهد بارید؛ و هر گاه پیمان خداوند عز و جل و رسول او را بشکنند، خداوند دشمنانشان را بر آنان چیره می‌گرداند و بعضی از اموالشان را می‌گیرند؛ و هر گاه بر خلاف حکم خدا، داوری کنند، خداوند جنگ و ستیز و درگیری را در میان آنان خواهد افکند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 641
(1) 3- سکونی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: زمانی فرا می‌رسد که درون امّت من ناپاک ولی ظاهرشان از روی آزمندی به دنیا، آراسته و زیباست، و پاداش الهی را در پی ندارد چرا که (اعمال آنان) با خدا ترسی همراه نیست؛ و هنگامی که خداوند عذابی فراگیر بر آنان فرو فرستد همانند یک غریق (که راه به جایی ندارد) برای رهایی خویش، دست به دعا برمی‌دارند، ولی دعای آنان مورد قبول درگاه الهی قرار نمی‌گیرد.
(2) 4- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: زمانی بر امت من خواهد آمد که از قرآن بجز رسم، و از اسلام بجز اسم باقی نمی‌ماند؛ بنام، مسلمانند ولی در حقیقت از همه مردم (نسبت به قرآن) دورترند؛ مسجدهای آنان به ظاهر، آباد ولی (در باطن به خاطر فاصله گرفتن) از هدایت و صلاح، ویران است؛ فقیهان و دانشمندان دینی آن زمان، بدترین فقیهان و دانشمندان در زیر آسمان
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 642
باشند؛ منشأ فتنه و فساد آنان می‌باشند، و آثار سوء آن نیز به خود آنان باز می‌گردد.
(1) 5- فضیل از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: هر گاه مردم از اوامر و نواهی حق نافرمانی کنند و این راه (ناهموار) را در پیش بگیرند، اگر سواره باشند، از سواران سپاه ابلیس، و اگر پیاده طی مسافت کنند در شمار لشکریان پیاده اویند.
(2) 6- هیثم بن واقد نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: خداوند عز و جل، پیغمبری را برای (هدایت) قوم خود فرستاد، و به او وحی نمود که: به قوم خود بگو که هیچ طایفه و افراد خاندانی نیست که از من پیروی کنند و پس از رویاروئی با بلاها و گرفتاریها، از راهی که موجب خشنودی و خرسندی خاطر من است روی گردان شده و به آنچه که من از آن ناخرسندم روی آورند جز اینکه من نیز از آنچه که ایشان را خوشحال می‌سازد روی بر می‌تابم و به آنچه که مورد ناخشنودی و ناراحتی آنان است روی می‌آورم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 643

کیفر دانشمندان نابکار، و قاریان فاسق، و گردنکشان ستمکار، و وزیران خائن، و سردمداران دروغگو، و پیمان‌شکنان

(1) 1- مسعدة بن زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که در دوزخ، آسیابی هست که مشغول به کار است، آیا نمی‌خواهید بدانید که چه چیزی را آسیاب می‌کند؟! پرسیدند: چه چیزی را آسیاب می‌کند؟! فرمود: (گوشت و پوست و استخوان) دانشمندان نابکار، و کسانی که قرآن را تلاوت می‌کنند ولی فاسقند، و ستمکاران متجبر، و وزیران خیانت پیشه و سردمداران لافزن و دروغگو را؛ و در دوزخ، شهری است که بدان «حصینه» می‌گویند، آیا نمی‌پرسید که در آن چیست؟ پرسیدند: چه چیزی در آن است؟! حضرت فرمود: در آن دستهای پیمان‌شکنان قرار دارد «1» «2».

_____

(1) نامبردن از دستها به این خاطر است که بستن عهد و پیمان با دست صورت می‌گیرد.
(2) چون این روایت شریف از امیر مؤمنان علی علیه السّلام نقل شده است، بعید نیست که مراد از فراز پایانی کلام امام علیه السّلام، اصحاب حصینه کسانی باشند که در غدیر خم با آن حضرت بیعت کردند و بخّ بخّ یا علی گفتند و بعد رو در روی آن حضرت قرار گرفتند! و پیمانی را که در حضور رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم و به فرمان الهی بسته بودند، نادیده انگاشتند و خود را و کسان خود را در رأس هرم حکومت اسلامی بگماشتند و لوای عدالتخواهی و انساندوستی برافراشتند!!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 644

کیفر به دنیا دل بستن و طاغوت را پرستیدن

(1) 1- صالح بن سعید، از برادر خود سهل حلوانی، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: عیسی بن مریم علیه السّلام در اثنای گردش گذارش به شهری افتاد که تمامی

ساکنان آن- در خانه‌ها و مسیر راه- افتاده و مرده بودند، به یاران خود فرمود: اینان به عذاب الهی مرده‌اند، و اگر به علت دیگری مرده بودند، (جنازه) یک دیگر را به خاک می‌سپردند. یاران حضرت عیسی علیه السّلام به او گفتند که: دوست داریم داستان این مردم را بدانیم (تا عبرت بگیریم). به آن حضرت (از جانب حق) فرمان رسید که: ای روح خدا! آنان را صدا بزن، حضرت عیسی علیه السّلام ندا کرد و گفت: ای مردم روستایی! یکی از آن میان پاسخ داد: لبّیک یا روح اللَّه (فرمانبردارم ای روح خدا)، حضرت از او پرسید: داستان شما چیست و حال و روزتان چگونه است؟ عرض کرد: صبح را در عافیت و سلامت بسر بردیم و شب را در هاویه!! حضرت از او پرسید: هاویه چیست؟! جواب داد: دریاهائی از آتش که در آن کوههایی از آتش قرار دارد.
حضرت پرسید: چه چیزی شما را به این روز- که من می‌بینم- انداخت؟! گفت:
دلبستگی به دنیا و پرستیدن طاغوت زمان، حضرت پرسید: بستگی شما به دنیا چه اندازه بود؟ گفت: به همان اندازه‌ای که کودک شیر خوار به مادرش علاقمند است، هر گاه (به او) روی کند خوشحال و اگر (از او) روی گرداند، اندوهگین می‌شود.
حضرت پرسید: تا چه حد از طاغوت زمان فرمانبرداری می‌کردید؟ پاسخ داد: هر فرمانی که صادر می‌کرد بدون چون و چرا انجام می‌دادیم. حضرت پرسید: چه شد که از میان این همه مردم (فقط) تو به ندای من لبّیک گفتی؟ پاسخ داد: زیرا لگامهای آتشین دهانهای آنان را بسته است، و مأمورانی درشت اندام و درشتخوی و سختگیر بر ایشان گمارده شده‌اند (و توان صحبت و یا حرکت ندارند)، و من در میان آنان زندگی می‌کردم ولی از ایشان نبودم، هنگامی که عذاب الهی (بر آنان) فرود آمد، مرا

نیز به همراه آنان گرفتار کرد، و من اکنون به موئی در آتش دوزخ آویزانم و می‌ترسم از اینکه در آتش سرنگون شوم.
سپس امام به اصحاب خود فرمود که: حضرت عیسی علیه السّلام به یاران

خود گفت: زندگی در میان زباله‌ها کردن، و اندکی نان جوین خوردن اگر با سلامت دین (و عقیده) همراه باشد، کار بسیار آسان و راحت است.

(1) 1- مسعدة بن زیاد از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم پرسیدند: در فردای قیامت رستگاری در چیست؟ حضرت فرمود: رستگاری، تنها در این است که با خدا از سر فریب و نیرنگ در نیایید تا (او نیز) شما را نفریبد؛ زیرا کسی که با خداوند مکر کند، خدا نیز با خدعه و نیرنگ با او رفتار خواهد کرد و ایمان او را می‌گیرد، و اگر درست بیندیشد

خواهد دید که در حقیقت، با خود نیرنگ نموده است. از آن حضرت پرسیدند:

چگونه می‌توان با خدا نیرنگ کرد؟! فرمود: به آنچه که خداوند فرمان داده است عمل می‌کند، ولی نه برای خدا بلکه برای دیگری! پس در مورد ریا از خداوند بهراسید، زیرا ریا شرک‌ورزیدن به خداست، براستی که شخص ریاکار را در روز قیامت به چهار اسم صدا می‌زنند: ای کافر! ای فاجر! ای حیله‌گر! ای زیانکار! عمل (نیکوی) تو تباه شد و پاداش تو (نیز) از میان رفت و بهره‌ای از آن برای تو نماند، پاداش عمل خود را از کسی طلب کن که آن کار را برای (خشنودی) او انجام داده‌ای.

(1) 2- و به همین سند از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که فرمود: خداوند عز و جل یکی از کتابهای آسمانی خود را بر پیامبری فرو فرستاد، و در آن کتاب آمده بود که: گروهی از بندگان (من)، دین را وسیله به دست آوردن (مال و منال) دنیا قرار می‌دهند، لباس میش را بر دلهائی مانند دلهای گرگها بر تن می‌کنند، و با اینکه (در حقیقت) از صبر زرد تلخترند ولی زبانشان از عسل

شیرین‌تر است، و رفتار این گروه در باطن از مردار (هم) گندتر و بدبوتر است، آیا اینان به خاطر رحمت (بی‌منتهای من چنین) مغرور شده‌اند؟! یا مرا فریب می‌دهند؟! یا آنکه نسبت به من گستاخی می‌ورزند؟!، بعزّتم سوگند که چنان فتنه فراگیری را بر آنان بگمارم که تمام گستره زمین را در بربگیرد، و هر انسان فرزانه و هوشمندی را حیران، و هر صاحبنظر صاحبدلی را مبهوت، و هر انسان فرهیخته‌ای را سرگردان کند، جامه پریشانی و جدایی بر اندام آنان بپوشانم، گروهی را به عذاب گروهی دیگر گرفتار سازم، و با دست دشمنانم از دشمنانم انتقام می‌گیرم، و پرواز نمی‌کنم.

کیفر کسی که کاری را انجام دهد برای اینکه بر خود ببالد

(1) 1- حسین بن مختار- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که کار خیری را انجام دهد و هدف او از این کار، به خود بالیدن و شکوه و جلال دنیائی خود را در معرض تماشا قرار دادن باشد، خداوند در روز قیامت او را با صورتی سیاه محشور کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 649

کیفر کسی که از امر به معروف و نهی از منکر خود داری کند

(1) 1- محمد بن عرفه از امام رضا علیه السّلام نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هر گاه امت من امر به معروف و نهی از منکر را ترک کند، بایستی آماده عذاب خداوند متعال باشد.

باب

(2) 1- اصبغ بن نباته از امیر مؤمنان علی علیه السّلام نقل کرده است که فرمود: زمانی که خداوند بر (ساکنان) شهری خشم می‌گیرد ولی عذاب (خود) را بر آنان فرود نیاورد، نرخها (بهای کالاها و مواد اولیه) گران، عمرها کوتاه می‌شود، و بازرگانان (با آنکه اجناس را گران می‌فروشند) سودی نمی‌برند، و میوه‌ها شاداب و سالم نیستند و آب رودها و رودخانه افزونی نمی‌یابد، و (نعمت) باران (از ساکنان آن شهر) گرفته می‌شود، و

زمام امور آنان در دست مردم شرور و پست قرار می‌گیرد.

کیفر کسی که پس از امان دادن به کسی، او را بکشد

(1) 1- عبد اللَّه بن سلیمان نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود:
کسی که به مردی امان می‌دهد که او را نخواهد کشت ولی (پس از دستیابی) او را بکشد، در روز قیامت در حالی که پرچم فتنه و دسیسه را با خود دارد، قدم در عرصه محشر می‌گذارد.

کیفر غیبت رزمنده اسلام و آزار او و بدرفتاری با افراد خانواده‌اش

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش نقل کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که در باره مؤمن رزمنده‌ای غیبت کند، و یا به او آزار برساند، و یا در غیاب او با افراد خانواده‌اش بد رفتاری نماید، در روز قیامت این کار
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 651
او را علم کنند (بر پا می‌دارند) تا همه خوبیهای او را از بین ببرد، آنگاه او را در آتش سرنگون می‌سازند، و این (کیفر) در صورتی مقرر می‌گردد که آن رزمنده در (مسیر) طاعت و اطاعت خداوند متعال انجام وظیفه کرده باشد.

کیفر هراسناک کردن مؤمن از گزند صاحبان قدرت

(1) 1- اسحاق خفّاف به نقل از یکی از راویان اهل کوفه، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که مؤمنی را از گزند حاکمی بترساند، ولی گزندی به او نرسد (جایگاه) او در آتش (دوزخ) خواهد بود؛ و اگر مؤمنی را از گزند حاکمی هراسناک کند و (از حاکم) آسیب ببیند، با فرعون و فرعونیان در آتش (همنشین) خواهد بود.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 652
(1) 1- مفضّل بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: چون روز قیامت فرا رسد، سروشی فریاد می‌زند که: کجایند آنان که (در دنیا) با دوستان من (دوستان خدا) مخالفت کردند؟ پس گروهی از جای بر می‌خیزند در حالی که گوشتی بر صورتهای آنان نیست. آنگاه (آن سروش) می‌گوید: اینان هستند که (در دنیا) مؤمنان را آزار و با آنان دشمنی و مخالفت می‌کردند و آنان را به خاطر دینی که داشتند مورد سرزنش قرار می‌دادند، سپس (از درگاه الهی) فرمان می‌رسد که: اینان را به جانب دوزخ حرکت دهید. سپس امام صادق علیه السّلام فرمود: بخدا سوگند که اینان همان سخنی را می‌گفتند که مؤمنان اظهار می‌کردند، ولی حقوق آنان را نپرداختند و رازشان را (در نزد دشمن) فاش ساختند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 653
(1) 1- هشام بن الحکم از امام صادق علیه السّلام؛ و محمد بن حمران، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: در روزگاران پیشین مردی بود که می‌خواست دنیا را از راه حلال و مشروع به دست آورد ولی موفق نشد، (بناگزیر) کوشش خود را در راه حرام بکار بست ولی باز هم توفیق نیافت، آنگاه شیطان به سراغ او آمد و گفت: ای مرد! تو دنیا را از راه حلال خواستی، و نتوانستی، و از راه حرام طلب کردی باز هم آن را به دست نیاوردی، آیا می‌خواهی راهی در پیش پای تو بگذارم که مال و منال تو فزونی گیرد، و پیروان تو بسیار شوند؟! مرد گفت: آری! شیطان گفت: دینی (تازه) بساز و مردم را به قبول آن دعوت کن! آن مرد، چنان کرد (که شیطان گفت) و مردم دعوت او را پذیرفتند و (به دین او درآمدند و) در اطاعتش کوشیدند، و به آنچه می‌خواست رسید.
پس از مدتی به فکر فرو رفت و با خود گفت: چه کار بدی کردم! دینی از خود ساختم و پرداختم و مردم را به دین (ساختگی) خود درآوردم، و اکنون برای توبه راهی جز این نمی‌بینم که نزد هر که دعوت مرا پذیرفته است بروم و او را (از دین خود) بازگردانم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 654
سپس نزد پیروانش رفت و گفت: به دینی شما را فرا خواندم که ساخته و پرداخته (افکار شیطانی) من بود و باطل است! پیروانش گفتند: تو دروغ می‌گویی، دین تو بر حقّ است، ولی تو (به ناحق) در دین خود تردید کرده‌ای و از آن باز گشته‌ای! چون چنین دید، زنجیری فراهم کرد و یک طرف آن را به جایی بست و طرف دیگر آن را به گردن خود افکند و با خود گفت: این زنجیر را (هرگز) تا زمانی که خداوند توبه مرا نپذیرد، از گردن خود باز نخواهم کرد.
پس خداوند به یکی از پیامبران خود وحی کرد که: به فلانی (به آن مرد) بگو: بعزّتم قسم که اگر مرا آنقدر بخوانی که بند از بند تو جدا گردد و بدن تو پاره پاره شود، از تو نخواهم پذیرفت، مگر آنکه هر که را که به راه خود فرا خوانده و معتقد ساخته‌ای و بر دین تو مرده است، (به دنیا) بازگردانی و از دین (ساختگی) تو باز گردد.
(1) 2- حریز- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام معصوم علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر بدعتی، گمراهی است، و نتیجه هر گمراهی آتش دوزخ می‌باشد.
(2) 3- محمد بن مسلم از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است

که فرمود: پایین ترین درجه شرک، این است که آدمی از خود رأی و نظری داشته باشد و بر اساس نظر و تشخیص خود دیگران را (که موافق اویند) دوست و (آنان که با نظر او مخالفند)

دشمن بدارد.
(1) 4- ابو حمزه ثمالی نقل کرده است که از امام محمد باقر علیه السّلام پرسیدم: کمترین درجه دشمنی (با اهل بیت علیهم السّلام) چیست؟ فرمود: اینکه شخص چیزی را از خود بسازد (عقیده و ایده تازه‌ای را رواج دهد) و بر اساس آن (با مردم) دوستی و یا دشمنی بورزد.
(2) 5- عمّی به سند خود از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم روایت کرده است که فرمود: خداوند، توبه‌یی برای بدعتگزار قرار نداده است. پرسیدند: چرا ای رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم؟
حضرت فرمود: زیرا قلب او از اندیشه هواخواهی و محبت آن بدعت پر شده (و جایی برای محبّت خدا و اولیای او باقی نمانده) است.
(3) 6- حفص بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که به جانب بدعتگزاری، برود و به او احترام گذارد، مسلّما (در راه) نابودی اسلام قدم برداشته است.

باب

(1) 1- عثمان بن عیسی از قول یکی از دوستانش از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند هر بنده‌ای را که می‌آفریند، برای او جایگاهی در آتش و منزلی در بهشت در نظر می‌گیرد، و هنگامی که بهشتیان در بهشت و دوزخیان در دوزخ مستقر گردند سروشی ندا در می‌دهد که: ای ساکنان بهشت! نگاه کنید، و آنان به دوزخ نگاه می‌کنند و جایگاه خود را آشکار در آتش می‌بینند، سپس به آنان خطاب می‌شود که: این جایگاههای شما بود که اگر نافرمانی خدا را پیشه خود کرده بودید ناگزیر به ورود در آنها می‌شدید. (با شنیدن این خبر) اگر قرار بود کسی از شدّت سرور و شادمانی

قالب تهی کند، بدون تردید بهشتیان بودند که از فرط خوشحالی و به خاطر عذابی که از آنها دور شده است، می‌مردند. و باز ندا می‌شود که: ای دوزخیان! سر خود را (که از شرم به پایین انداخته‌اید) بالا کنید و به جایگاهی که برای شما در بهشت مقرر شده بود، نظر کنید! و آنان سر خود را بالا می‌کنند و جایگاه خود را در بهشت با همه نعمتهائی که در آن است می‌بینند، و به آنان گفته می‌شود: اینها جایگاههای شما بود که اگر (در دنیا) پروردگار خود را اطاعت کرده بودید، در آن جای می‌گرفتید. سپس حضرت فرمود: اگر قرار باشد (که در آن روز و پس از شنیدن این خبر) کسی از شدّت افسوس و اندوه بمیرد، بدون تردید، دوزخیان در این روز از فرط حسرت و غم قالب تهی می‌کردند. پس جایگاه بهشتیان در دوزخ- به ارث- به دوزخیان، و جایگاه دوزخیان را در بهشت- به ارث- به بهشتیان واگذارند و این همان معنی کلام سخنان خداوند است که (در سوره مؤمنان، آیه 10 و 11) می‌فرماید: «اینان (مؤمنان واقعی) همان وارثانند که بهشت را به ارث خواهند برد و در آن برای همیشه ماندگار خواهند شد».

کیفر تردید در دین و نافرمانی خدا

(1) 1- بکر بن محمد ازدی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 658
فرمود: براستی که (جایگاه) شک و تردید (در دین) و نافرمانی (از اوامر و نواهی خداوند) در آتش (دوزخ) است، و همانا این دو صفت نه از مایند و نه به جانب ما بازمی‌گردند (و صاحبان این دو صفت نه با ما بودند و نخواهند بود).

کیفر زنی که برای غیر شوهرش عطر بزند و بی‌اجازه او قدم از خانه بیرون گذارد

(1) 1- ولید بن صبیح از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود:
هر زنی که خود را معطّر کند و از خانه خود بیرون رود، تا زمانی که به خانه‌اش باز گردد مورد لعنت و نفرین (فرشتگان نگهبان خود) قرار می‌گیرد. «1»

کیفر کسی که فریاد دادخواهی اهل بیت علیهم السّلام را بشنود، و جمع پریشان آنان را ببیند و به یاری ایشان نشتابد

_____

(1) زنی که بدین صورت از خانه بیرون می‌رود هر چند با اجازه شوهرش باشد، در خور چنین کیفری است، و اگر بدون موافقت همسر خود چنین کند، مسلما کیفر بیشتری در انتظار اوست.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 659

(1) 1- عمرو بن قیس مشرقی نقل کرده است که: همراه با پسر عمویم به خدمت امام حسین علیه السّلام در قصر بنی مقاتل شرفیاب شدیم، پس از عرض سلام پسر عمویم به امام علیه السّلام عرض کرد: یا ابا عبد اللّه! این اثر خضاب است یا خود موی شماست (که سیاه مانده است)؟! فرمود: این (اثر) خضاب است، و پیری (خیلی) زود به سراغ ما بنی هاشم می‌آید.

آنگاه رو کرد به جانب ما و فرمود: برای یاری من آمده‌اید؟ عرض کردم: من، مرد سالخورده‌ای هستم و بدهی زیادی دارم و افراد تحت تکفّل من (هم) بسیارند، و کالاهای مردم (به رسم امانت) نزد من است، و دوست ندارم امانت را ضایع سازم.

و نمی‌دانم که چه خواهد شد؟! راوی می‌گوید که: پسر عموی من نیز پاسخی همانند پاسخ من اظهار کرد! امام علیه السّلام به ما فرمود: (برخیزید و از اینجا) بروید تا فریاد دادخواهی ما را نشنوید، و سیاهی جمعیّت ما را نبینید، زیرا کسی که فریاد دادخواهی ما را بشنود و جمعیت ما را ببیند ولی دعوت ما را نپذیرد و به یاری ما نشتابد بر خداست که او را با صورت در آتش دوزخ بیفکند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 660

کیفر کسی که سرپرستی ده نفر را بر عهده بگیرد و با آنان بد رفتاری کند

(1) 1- انس بن مالک نقل کرده است که از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شنیدم که فرمود: کسی که عهده دار امور ده نفر باشد ولی با آنان به عدالت رفتار نکند، در روز قیامت در حالی که دست و پا و سر او را در سوراخ تبری قرار داده‌اند، برانگیخته خواهد شد.

کیفر آن که سرپرست بعضی از امور مسلمانان باشد ولی به وظیفه عمل نکند

(2) 1- عمرو بن مروان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که مسئولیّت اداره قسمتی از امور مربوط به مسلمانان را بر عهده بگیرد ولی (در انجام وظیفه خود کوتاهی کند تا) آنان را ضایع سازد؛ خداوند او را (از فیض رحمت بی‌منتهای خود) بی‌نصیب گرداند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 661

کیفر ستمگران و دست نشانده‌های آنان

(1) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: چون روز قیامت فرا رسد، سروشی ندا در می‌دهد که:
کجایند ستمگران و دستیاران آنان و کسانی که دواتی را برای آنها آماده کردند یا کیسه‌ای را برای آنان بستند یا قلمی برای آنها اصلاح کردند؟! پس همه آنان را با بیدادگران در یک جایگاه برانگیزید (چرا که اینان در جرائم آنان شریکند).

کیفر کسی که خود را به پادشاه ستمگری نزدیک کند

(2) 1- و به همین سند از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: بنده‌ای نیست که خود را به حاکم (ستمگری) نزدیک کند مگر اینکه (به همان اندازه) از درگاه خدا دور می‌گردد، و ثروتش افزونی نیابد مگر آنکه (کار) حسابش (در آخرت)
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 662
دشوار و سنگین شود، و هواخواهان او بسیار نمی‌گردد جز اینکه (تعداد) شیطانهای پیرامونش بسیار می‌گردند.
(1) 2- و به همین سند، باز از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم روایت شده است که فرمود: شما از دربار پادشاهان و حاکمان (بیدادگر) و درباریان آنان بر حذر می‌دارم! زیرا نزدیکترین شما به دربار و درباریان آنها، دورترین شما از درگاه خداوند است؛ و کسی که ستمگر را بر خداوند، بیشی و پیشی می‌دهد، خداوند (فروغ) پارسایی را از قلب او می‌گیرد و او را به حیرت و سرگردانی دچار می‌سازد.

کیفر کسی که نامش را در دفتر زمامداران بنویسد

(2) 1- نواده دختری ولید بن صبیح باهلی نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: کسی که نامش را در دیوان فرزندان فلان بنویسد «1»، خداوند در روز قیامت او را به صورت

---

(1) ظاهرا منظور از «فرزندان فلان» بنی العباس می‌باشد.

خوک محشور می‌سازد. «1»

کیفر دولتمردی که به هنگام نیاز مردم، خود را پنهان کند

(1) 1- اصبغ بن نباته از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هر حاکمی که خود را به هنگام نیاز مردم پنهان سازد (و مردم برای رفع نیاز به او دسترسی نداشته) خداوند نیز روز قیامت، خود را از او پنهان می‌سازد، و به نیاز او ترتیب اثر نمی‌دهد؛ و اگر (در قبال انجام کاری) هدیه‌ای از کسی بگیرد آن هدیه (به منزله) خیانت است، و اگر رشوه‌ای دریافت کند به خدا شرک ورزیده است.

(2) 1- محمد بن سنان- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت

---

(1) ظاهرا مراد از نوشتن نام در دیوان ستمگران، حقوق بگیران و کارگزارانی هستند که در خدمت صاحبان زور و زرند، ولی افرادی هم بوده‌اند که با اجازه امام معصوم علیه السّلام در دستگاه خلفا نفوذ کرده و مناصب مهمی را هم در دست داشتند تا شیعیان را به موقع یاری کنند و به داد آنان برسند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 664

کرده است که فرمود: هر گروهی که در برابر کار زشت (منکر) و ناشایسته‌ای که در میان آنان رواج دارد سکوت کنند، یا آن انجام دهنده آن کار زشت را سرزنش نکنند خداوند بزودی عذاب فراگیر خود را بر آنان فرود خواهد آورد.

(1) 2- مسعدة بن صدقه از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: تردیدی نیست که اگر بنده‌ای در پنهان (از اوامر و نواهی حق) نافرمانی کند، پی آمد و زیان آن تنها گریبانگیر خود او خواهد شد. ولی اگر آشکارا چنین کار ناشایسته‌ای را انجام دهد و مورد سرزنش مردم قرار نگیرد، آثار سوء ناشی از آن، دامنگیر عموم مردم و زیان آن فراگیر خواهد شد.

سپس امام صادق علیه السّلام فرمود: و این بدین جهت است که او (در واقع) با این کار (ناپسند) دین خدا را خوار و کوچک شمرده، و خود را در موقعیتی قرار داده است که دشمنان خدا از رفتار او پیروی کنند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 665

(1) 3- و به همین سند، از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت شده است که فرمود: ای مردم! مسلّما خداوند متعال عموم مردم را به خاطر افراد انگشت شماری که پنهانی گناه می‌کنند، عذاب نفرماید، ولی اگر همان افراد انگشت شمار و ناچیز، آشکارا و در حضور مردم همان گناه را مرتکب گردند و مردم، آنان را به خاطر کار زشتی که می‌کنند مورد سرزنش قرار ندهند، خداوند هر دو گروه را کیفر و عذاب کند؛ و نیز فرمود:

هیچ یک از شما در حالی که ستمگری، مردی را می‌زند، یا ستمدیده‌ای را آزار می‌کند و یا بیگناهی را می‌کشد، اگر در صدد «دفاع از او نیستید در

آنجا حضور پیدا نکنید، زیرا یاری کردن مؤمن به مؤمن هنگامی که (در صحنه) حضور داشته باشد، واجب است، و سلامت و عافیت (برای شما) آسانتر است (البته) تا زمانی که حجت بر شما تمام شده باشد؛ و نیز فرمود: هنگامی که در میان بنی اسرائیل رخوت و سستی پیدا شد (در چنین شرایطی) مردی برادر ایمانی خود را در حال ارتکاب گناه می‌دید و او را از آن کار زشت باز می‌داشت ولی آن مرد همچنان به کار خود ادامه می‌داد، و (این عدم نصیحت پذیری) مانع آن نمی‌شد که همان شخص پند دهنده، هم پیاله و همنشین و همسفره آن مرد گناهکار باشد!! تا آنکه خداوند (به مکافات این بی‌تفاوتی

و عدم احساس مسئولیت) دلهای آنان را نسبت به هم برگرداند و آنان را به دشمنی با یک دیگر واداشت، و این آیات (در سوره مائده، آیه 78 و 79) را در باره آنها فرو فرستاد: «گروهی از بنی اسرائیل که کفر ورزیدند، از زبان حضرت داود و حضرت عیسی بن مریم علیهما السّلام مورد لعنت و نفرین قرار گرفتند، چرا که (از اوامر و نواهی حق) نافرمانی کردند و از احکام خداوندی سر باز زدند، و کارهای زشت و نکوهیده یک دیگر را باز نمی‌داشتند، و چه کار زشتی انجام می‌دادند».

(1) 1- عبد اللَّه بن میمون از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: شش گونه کیفر و مکافات برای زناکار مقرر شده است: سه کیفر در دنیا و سه کیفر در آخرت. امّا سه کیفر که گریبانگیر شخص زناکار در دنیا می‌شود عبارت است از: فروغ و روشنایی را از چهره او می‌برد، مایه تنگدستی (او) می‌گردد، و عمر او را کوتاه می‌کند، و آنچه مربوط به آخرت است: خشم خداوند نسبت به او، به سختی از او حساب کشیدن (حساب بدی دارد)، و اقامت همیشگی در آتش (دوزخ).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 667
(1) 2- حفص از زید بن علیّ بن الحسین علیه السّلام از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که: چون روز قیامت فرا رسد، خداوند باد بد بویی بفرستد که اهل محشر چنان از بوی گند آن ناراحت شوند که راه نفس را بر آنان بگیرد (و احساس خفگی کنند)، آنگاه سروشی ندا در دهد که: آیا می‌دانید این بادی که شما را می‌آزارد، از کجاست؟! پاسخ می‌دهند: نمی‌دانیم، امّا ما را بسیار آزرده است، به آنان گفته می‌شود: این باد گند از شرمگاه زناکارانی است که پیش از آنکه توبه کنند، مرده‌اند، پس بر آنان لعنت کنید که خداوند آنان را لعنت کرده است. پس کسی از اهل محشر نماند جز اینکه گویند: پروردگارا! زناکاران را مورد لعن و نفرین خود قرار ده.
(2) 3- صباح بن سیابه نقل کرده است که در خدمت حضرت امام صادق علیه السّلام بودم که از او پرسیدند: آیا ممکن است زناکار به هنگام زنا، ایمان داشته باشد؟! فرمود: نه! هنگامی که به این کار زشت سرگرم است، ایمان از او گرفته می‌شود، و زمانی که از
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 668
جای برخیزد، ایمانش را به او بازگردانند. باز پرسیدند: اگر باز هم تصمیم به ادامه این کار زشت داشته باشد، چطور؟! فرمود: چه بسا افرادی که تصمیم به بازگشت دارند، ولی (هرگز) باز نمی‌گردند! (1) 4- عبد الملک بن اعین گوید: از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که سرگرم زناست، شیطان نیز شرمگاه خود را در آن کار شرکت می‌دهد، و هر چند نطفه یکی است ولی فرزند از هر دوی آنهاست و شیطان در فرزند شریک است.
(2) 5- محمد بن مسلم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: سه نفر هستند که خداوند متعال با آنها سخن نمی‌گوید، و آنها را

(از آلایش گناه) پاک نمی‌سازد، و عذابی دردناک در انتظار ایشان است، یکی از این سه نفر، زنی است که در بستر همسرش با مرد دیگر همآغوش گردد.
(3) 6- اسحاق بن هلال از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 669
فرمود: آیا نمی‌خواهید شما را از بدترین نوع زنا آگاه سازم؟! سپس فرمود: کردار زنی که مرد بیگانه را به بستر شوهر خود راه می‌دهد و فرزندی از او آورده، و او را به شوی خود نسبت می‌دهد، پس خداوند با این زن سخن نمی‌گوید و در روز قیامت نظر (رحمت) به او نمی‌افکند و او را از آلایش گناهان پاک و پاکیزه نگرداند، و عذابی دردناک در انتظار اوست.
(1) 7- علی بن سالم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: دشوارترین عذاب روز قیامت نصیب مردی است که نطفه خود را در رحمی که بر او حرام است، می‌ریزد.
(2) 8- عبد اللّه بن بکیر گفت: از امام محمد باقر علیه السّلام معنی این سخنان رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم را جویا شدم: «هر گاه مردی زنا کند، روح ایمان از او کناره می‌گیرد»، حضرت فرمود:
این همان روحی است که خداوند متعال (در سوره مجادله، آیه 22) بدان اشاره فرموده است: «آنان را به وسیله روحی از جانب خود تأیید کرده است»، (و از مردی که زنا کند، این روح خدائی) جدا می‌شود.
(3) 9- زراره گفت: از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که فرمود: هیچ خیری در زنا زاده نیست،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 670
نه در وجود او و نه در پوست و موی و گوشت و خون، و نه در هیچ چیز دیگر او.
(1) 10- ابو خدیجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر بنا بود یکی از کسانی که از راه زنا به دنیا آمده است، رهایی یابد، گردشگر بنی اسرائیل نجات می‌یافت. از حضرت پرسیدند: گردشگر بنی اسرائیل کیست؟! فرمود: عابدی بود (زنا زاده) و به او گفته بودند: (هرگز) زنا زاده پاک، و عبادتهای او پذیرفته نمی‌شود.
او چون این مطلب را شنید (از شهر بیرون رفت) سر به کوه و بیابان گذاشت و مرتبا تکرار می‌کرد: گناه من چیست؟! «1».

_____
(1) ظاهر این خبر و خبر قبلی، با اعتقادات فرقه امامیه دوازده امامی و کلام خداوند نیز منافات دارد، لذا بایستی این دو حدیث را طوری توجیه کنیم که با اصول عدل اسلامی منافات نداشته باشد. دانشمندان دینی گفته‌اند که در این دو حدیث، نکاتی هست که به تأمّل و دقّت نظر نیاز دارد. و ضمنا الزامی هم نداریم احادیثی را که با مفاهیم قرآن و اسلام سازگاری ندارند، توجیه و تفسیر کنیم، خصوصا این دو حدیث اخیر که با کلام ائمه معصومین علیهم السّلام نیز در تضاد است. شایسته آن است که در این قبیل موارد با ذکر این نکته که: خداوند بهتر می‌داند و یا اینکه خداوند از حقایق امور آگاه است، خود را آلوده به تأویلاتی نکنیم که خدای ناخواسته، پی آمدهای ناگواری را به همراه داشته باشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 671
(1) 1- علی بن عقبه، به نقل از پدرش روایت کرده است که امام صادق علیه السّلام فرمود: نگاه، تیری از تیرهای زهر آلود ابلیس است، و چه بسا یک نگاه (کوتاه)، حسرت و اندوه طولانی را به همراه داشته باشد.

(2) 1- اسماعیل بن مسلم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: هنگامی که قوم لوط آن عمل زشت را انجام دادند، چنان زمین به (پیشگاه) پروردگار خویش و گریست که اشکش به آسمان رسید، و آسمان آنقدر (به درگاه خداوند) گریست که (سیلاب) اشکش از عرش سر بر کشید. آنگاه خداوند به آسمان فرمان راند که: بر آنان سنگ ببار، و به زمین دستور داد که: آنان را در خود فرو ببر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 673
(1) 2- عمرو از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: قوم لوط بهترین قومی بودند که خداوند متعال آفریده بود ولی (بر) ابلیس (گران آمد) سخت به تلاش افتاد تا آنان را گمراه سازد؛ و داستان قوم لوط از این قرار بود که- به هنگام کار- مردان آنها همگی و با هم از (خانه‌های خود) بیرون می‌رفتند، و زنان (نیز) همگی در خانه‌های خود باقی می‌ماندند، و ابلیس (هم بیکار ننشست و تصمیم گرفت که در غیاب مردان) به سراغ چیزهایی که ساخته بودند می‌رفت و آنها را (در هم می‌کوبید و) خراب می‌کرد. مردان قوم لوط (که چنین دیدند) بر آن شدند که کمین کنند و آن
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 674
خرابکار نابکار را شناسایی نمایند. پس در کمینگاه حضور یافتند و به کمین نشستند، ناگهان نوجوان کم سنّ و سالی (در آن اطراف) مشاهده کردند که بسیار گیرا و جذاب و زیبا بود. از او پرسیدند: تویی که ساخته‌های ما را خراب می‌کنی؟! جواب داد:
بلی! (نه یک بار، بلکه) بارها این کار را کرده‌ام! مردان (پس از مشورتهای لازم) تصمیم گرفتند که آن نوجوان زیبا ولی خرابکار را بکشند، و تا هنگام اجرای تصمیم خود، او را به دست یکی از مردان قوم سپردند. هنگامی که شب فرا رسید (و افراد خانواده را خواب فرا گرفت) آن نوجوان فریاد نابهنگامی کشید. مرد (از خواب پرید) از او پرسید: مگر چه شده است؟! گفت: پدرم (شبها) مرا بر روی شکم خود می‌خواباند (و امشب خوابم نمی‌برد!)، آن مرد به او گفت: بیا و روی شکم من بخواب! و شیطان (که خود را به شکل آن نوجوان زیبا آراسته بود) بر روی شکم مرد خوابید و به مالش او پرداخت و به او فهماند که میل همبستری دارد! ابلیس اوّل، راه کار را عملا به آن مرد آموخت و سپس او کار ابلیس را ساخت، و (پس از آن) شیطان از چنگ مرد گریخت. چون روز فرا رسید، آن مرد ماجرا را با دیگران در میان نهاد، و (با شنیدن این ماجرا) میل و رغبت آنان نسبت به

این عمل زشت برانگیخته شد، زیرا تا آن زمان از همخوابگی دو جنس موافق اطّلاعی نداشتند. پس بدین کار زشت تن در دادند تا آنجا که مردان تنها به مردان می‌پرداختند و آتش شهوت خود را فرو می‌نشاندند (و همسران خود را فراموش کردند)، و به این هم بسنده نکردند و مسافرانی را که عبورشان به آن دیار می‌افتاد، مزاحم زنان آنان نمی‌شدند ولی مردان و جوانان و کودکانشان را بکار می‌گرفتند! به حدّی که دیگر کسی از شهر آنان عبور

نمی‌کرد تا گرفتار نشود! به تدریج این عمل زشت را (همگان آموختند و در شهر و دیار خود) رواج دادند و (از همسران خود غافل ماندند). ابلیس- که نفرین‌شده خدایی هست- هنگامی که دید این عمل زشت او (در غریزه جنسی مردان) پایگاه محکمی یافته است، خود را به صورت زنی درآورد و به سراغ زنان قوم لوط رفت و گفت: (شنیده‌ام که) مردان شما به مردان روی آورده‌اند (و شما را به دست فراموشی سپرده‌اند)، گفتند: آری! ما (به چشم خود این صحنه‌ها را) دیده‌ایم و به همین خاطر است که (حضرت) لوط، آنان را پند و اندرز می‌دهد (تا از این کار باز آیند) ولی حرف او در آنان تأثیر ندارد. ابلیس، عمل سحق (همبستر شدن زنان را با هم) به زنان آموخت، و زنان قوم لوط نیز (از آن پس) به هم جنس بازی گراییدند و با هم همبستر شدند.
پس چون حجّت بر آنان تمام شد (و مهلتی که خداوند برای آنان مقرر کرده بود،- با سرپیچی از دستور لوط- سپری شد، خداوند، جبرئیل و میکائیل و اسرافیل (سه فرشته مقرّب درگاه خود) را به شکل جوانانی نورسته (و زیبا) درآورد، و بر اندام هر یک قبایی پوشاند و به آنان فرمان داد تا هنگامی که (حضرت) لوط علیه السّلام سرگرم شخم زدن- زمینهای باغ خود- بود بر او گذر کردند. حضرت لوط علیه السّلام (با نگرانی) از آنان پرسید: کجا می‌روید که من (هرگز) زیباتر از شما ندیده‌ام؟! گفتند: صاحب اختیارمان (خدا) ما را به جانب صاحب اختیار این شهر فرستاده است. لوط علیه السّلام پرسید: فرزندانم! آیا صاحب اختیار شما را در جریان رفتار اهالی این شهر قرار نداده است که (با مسافران) چه می‌کنند؟! بخدا سوگند که اینان، مردان را ربوده و با

آنان (آن) عمل بسیار زشت و ناپسند را انجام می‌دهند تا به حدّی که خون از آنان خارج شود. گفتند: صاحب اختیارمان به ما فرمان داده است تا از میان شهر عبور کنیم. حضرت لوط علیه السّلام به آنان گفت: من از شما درخواستی دارم. گفتند: چه درخواستی؟! گفت: در همین جا کمی توقّف کنید تا هوا تاریک شود. فرشتگان مأمور الهی چون به انتظار تاریکی شب

نشستند، و حضرت لوط علیه السّلام به دخترش دستور داد تا برای آنان نان و کوزه آبی بیاورد (تا سیر شوند) و نیز جامه‌ای که آنان را از سرما باز دارد. پس از آنکه دختر لوط به طرف خانه رهسپار شد باران (تندی) باریدن گرفت و مسیر عبور را (در بیابان یا درّه) پوشاند، لوط علیه السّلام با خود گفت: (بیم آن دارم که) این سیلاب، کودکان را با خود ببرد، (و لذا از سر ناچاری) به آنان گفت:
برخیزید تا برویم. لوط علیه السّلام از کنار دیوار (باغ) حرکت می‌کرد و این سه فرشته مأمور الهی از میانه راه عبور می‌کردند، لوط علیه السّلام به آنان گفت: فرزندانم! از اینجا (کنار دیوار) بیائید! گفتند: به ما دستور داده شده است که از وسط راه عبور کنیم. حضرت لوط علیه السّلام تاریکی شب را برای پیمودن راه غنیمت شمرد (تا به خانه رسید و شادمان بود که همراهان او مورد مزاحمت اهالی شهر قرار نگرفتند).
ابلیس- که مورد لعن و نفرین قرار گرفته است- کودکی را از دامان مادرش ربود و او را در چاه انداخت! و (در اثر شیون مادر کودک) ساکنان شهر بر در خانه لوط گرد آمدند و غوغا براه انداختند، و بهنگامی که آن سه جوان زیبا را در خانه او دیدند، گفتند: ای لوط! تو خود به کاری دست زدی که ما را از آن باز می‌داشتی!!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 677
لوط گفت: «اینان میهمانان منند، (این قدر) در رسوایی من مکوشید» «1» گفتند: اینان سه نفرند، یکی را تو با خود داشته باش و دو تن دیگر را در اختیار ما بگذار! لوط علیه السّلام (برای حفظ آبروی خود) آنان را وارد خانه کرد و خود بر درب خانه ایستاد و گفت:
ای کاش کسانی را داشتم که شما را از من دور می‌کردند. آنان، هجوم آوردند و درب خانه را شکستند و لوط علیه السّلام را به روی زمین انداختند! جبرئیل به لوط گفت: «ما فرستادگان پروردگار توایم، (نگران مباش!) هرگز دستشان به تو نخواهد رسید» «2»، و بعد مشت خاکی از زمین برداشت و به روی آنان پاشید و گفت: تیره و تار باد صورتهایتان! پس همه ساکنان شهر کور شدند. لوط علیه السّلام به فرشتگان گفت: ای فرستادگان خدا! پروردگار من (در مورد اینان) به شما چه فرمان داده است؟ گفتند: خداوند به ما فرمان داده است که آنان را سپیده دمان عذاب کنیم. لوط گفت: از شما خواهشی دارم، گفتند: خواهش تو چیست؟! گفت: همین اکنون آنان را به عذاب خدا گرفتار سازید، گفتند: ای لوط! وعده الهی، سپیده دم است آیا (طلوع) سپیده نزدیک نیست؟!» «3»، تو دختران خود را بگیر و از این دیار بیرون شو ولی همسرت را با خود مبر! امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: خدا، لوط علیه السّلام را رحمت کناد! اگر می‌دانست که چه کسانی در خانه او بودند، آن وقت در

می‌یافت که پیروزی او قطعی است، آن زمانی که گفت: «ای کاش توانایی (لازم را) داشتم یا می‌توانستم به رکن محکمی پناه

---

(1) سوره حجر: 68.
(2) سوره هود: 81.
(3) سوره هود: 81.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 678
ببرم» «1»، چه رکنی محکمتر از جبرئیل که در آن خانه همراه او بود؟ خداوند متعال (در سوره هود، آیه 83) به حضرت رسول صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: «از ستمکاران (امّت تو نیز چندان) بعید نیست که رفتار قوم لوط را پیشه خود سازند!».
(1) 3- و نیز رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که به نزدیکی با مردان پافشاری کند، نخواهد مرد مگر آنکه مردان را به خود فرا خواند.
(2) 4- از امام صادق علیه السّلام روایت شده است در مورد مردی که با نوجوانی نزدیکی کند و شرمگاه خود را در شرمگاه او فرو برد، خواهر آن نوجوان هرگز بر آن مرد حلال نخواهد شد (و نمی‌تواند با او ازدواج کند).
(3) 5- و نیز امام صادق علیه السّلام فرمود: اگر قرار بود که بزهکاری را (از بزهکاران) دو بار سنگسار کنند، مسلّما کسی بود که عمل لواط را مرتکب شده است.
(4) 6- و نیز امام صادق علیه السّلام از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: عمل لواط، غیر از وارد کردن شرمگاه را گویند، و در صورت ورود حکم کفر را دارد.

---

(1) سوره هود: 80.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 679
(1) 7- عبد اللّه بن میمون قدّاح از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که فرمود: مردی به خدمت پدرم شرفیاب شد و عرض کرد: ای پسر رسول خدا! من گرفتار بلایی شده‌ام (که از گفتن آن شرم دارم) رهایی مرا از خداوند متعال بخواه! به حضرت گفته شد که: این مرد، مردان را به خود دعوت می‌کند (همجنس بازست)، حضرت فرمود: خداوند کسی را که به این بلا گرفتار می‌سازد، دیگر با او کاری ندارد. آنگاه پدرم علیه السّلام فرمود: خداوند متعال فرموده است: بعزّت و جلالم سوگند که بر فرش دیبای بهشتی نخواهد نشست کسی که (اجازه می‌دهد) دیگران با او آن عمل بسیار زشت را انجام دهند.

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص679
2) 8- غیاث بن ابراهیم از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: براستی که خداوند متعال بندگانی دارد که هیچ گونه التفاتی به آنان نمی‌کند، و رحمهایی مانند رحم زنان دارند، از حضرت پرسیدند: یا امیر المؤمنین! (در این صورت) چرا آبستن نمی‌شوند؟! فرمود: (زیرا) رحمهای آنان، باژگونه است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 680
(1) 9- علیّ بن اسباط از قول یکی از یارانش از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (در این تردیدی نیست که) خداوند عز و جل، شیعیان ما را به چهار چیز مبتلا نمی‌سازد: اول: گدایی و دریوزه‌گری نمودن؛ دوم: مردی که دیگران از شرمگاه او استفاده کنند بودن؛ سوم: گرفتار ولایت بد کردن؛ چهارم: دارای فرزند کبود چشم گندمگون چهره شدن. «1» (2) 10- ابو خدیجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به مردانی که خود را همانند زنان بیارایند و رفتار زنانه‌ای داشته باشند، و زنانی که خود را به شکل مردان در آورند، لعنت فرستاد، و فرمود: اینان همان مردان بیشرمی که کار زنان را از آنان کشند! و زنان همجنس بازی که با یک دیگر پیمان ازدواج بندند!، (و در ادامه سخنان خود فرمود:) و به درستی که خداوند عز و جل قوم لوط را نابود نکرد جز برای آنکه زنان بسان مردان همجنس باز شدند و با هم ازدواج کردند.

---

(1) در فراز پایانی حدیث- قسمت چهارم- باید بیشتر تأمّل کرد، و تا نظر قطعی امام علیه السّلام برای انسان آشکار نشود نبایستی در این مورد اظهار نظر قطعی کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 681
(1) 11- غیاث بن ابراهیم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: (در این تردید نیست) که هر مردی که خود را از روی رغبت در اختیار مردان قرار دهد، خداوند شهوت زنان را در او ایجاد خواهد نمود.
(2) 12- اسحاق بن جریر نقل کرده است که زنی از من درخواست کرد تا از امام صادق علیه السّلام برای او اجازه شرفیابی بگیرم. حضرت اجازه فرمود، آن زن از امام علیه السّلام پرسید: حدّ (شرعی) زنان همجنس باز چیست؟! فرمود: کیفر شرعی آنان همان کیفر زنان زناکار است. و فرمود:

چون روز قیامت فرا رسد، اینان را در حالی که جامه‌های آتشینی در بر و نقابهای شعله‌وری بر رخ، و با لباسهای زیرینی از آتش، حاضر سازند، و پس از آنکه عمودهای گداخته‌ای را در درون آنان فرو برند و از گلوگاهشان بیرون آورند، در آتش دوزخ رها سازند. و سپس فرمود: ای زن! اولین گروهی که این عمل (زشت) را انجام داد، قوم لوط بود، که مردان نیاز جنسی خود را توسط مردان برآورده ساختند، و همسرانشان که بدون مرد مانده بودند، همان کار

مردان خود را در پیش گرفتند.
(1) 13- ابو خدیجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دو زن حق ندارند که در زیر یک لحاف با هم بخوابند مگر اینکه در میان آن دو، مانعی وجود داشته باشد، و اگر این کار را مرتکب شدند، بایستی آنان را از این کار بازداشت و توبه داد و بر هر یک از آنها بایستی حدّ جاری کرد؛ و چنانچه بار دیگر باز هم به کار خود ادامه دادند، بایستی هر دو را حدّ شرعی زد؛ و برای بار سوم بایستی آن دو را کشت.
(2) 14- هشام بن سالم نقل کرده است که جمعی از زنان به محضر امام صادق علیه السّلام شرفیاب شدند، و یکی از آنان از حضرت در مورد سحق «1» پرسید، امام علیه السّلام پاسخ داد: حدّ آن، همان حدّ زن زناکار است (یک صد تازیانه در حضور مردم). زنی دیگر پرسید: این حکم در قرآن ذکر شده است؟! حضرت فرمود: آری! پرسید: در کجای قرآن آمده است؟! فرمود: در داستان اصحاب رسّ. «2»

---

(1) همبستر شدن زنان با زنان و فرج خود را به همدیگر سائیدن.
(2) در تفسیر صافی آمده است:
حضرت علی بن موسی الرضا علیه السّلام به نقل از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از حضرت ابی عبد اللَّه الحسین علیه السّلام روایت کرده است که سه روز پیش از ضربت خوردن حضرت امیر المؤمنین علی علیه السّلام مردی از اشراف قبیله «تمیم» بنام عمرو به خدمت آن حضرت شرفیاب شد و درخواست کرد که او را از جریان «اصحاب رسّ» با خبر کند که در چه زمانی می‌زیستند و در کجا سکونت داشتند و کدام پیامبر بر آنان مبعوث شده بود و به کدام عذاب الهی گرفتار شدند؟ حضرت به او فرمود: از داستانی پرسیدی که تاکنون کسی جز من (آن را از رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم) نپرسیده بود و هر کس از این پس از آنان سخن گوید، بناچار از من باید نقل کند: قومی بودند که درخت صنوبر را می‌پرستیدند و آن را شاه درخت می‌نامیدند، و یافث بن نوح آن درخت را در کنار چشمه‌ای به نام «روشاب» نشاند و از درختانی به شمار میرفت

که پس از طوفان نوح بوجود آمده بود. از این جهت آنان را «اصحاب رسّ» نامیدند که پیغمبر خود را زنده در چاه دفن کردند (رسّ در لغت به چاه سنگ چینی نشده گفته می‌شود). و این واقعه بعد از حضرت سلیمان بود، آنان در مشرق زمین و در کنار رودخانه‌ای (که بعدها رسّ نامیده شد) دوازده شهر بنا کرده بودند و آن رود پر آب ترین رودخانه‌های روی زمین بود و آن دوازده شهر را:
آبان و آذر و دی و بهمن و اسفندار و فروردین و اردیبهشت و خرداد و مرداد و تیر و مهر و شهریور نامیده بودند، و بزرگترین آن شهرها اسفندار بود که سلطان آنان به نام ترکوذ بن غابور بن یارش بن ساذ بن نمرود بن کنعان در آن شهر سکونت داشت و چشمه اصلی و درخت صنوبر در این شهر بود و در سایر شهرها هم تخمی از صنوبر کاشته بودند و آب آن چشمه را بر خود و حیوانات خود حرام می‌دانستند و هر که از آن آب می‌نوشید کشته می‌شد، زیرا معتقد بودند که آب آن چشمه، مایه حیات خدای ماست! این روایت بسیار طولانی است و تا همین جا بسنده می‌شود.
ضمنا در مجمع البیان آمده است: در مورد اصحاب رسّ در میان مفسران اختلاف نظر وجود دارد، برخی گویند چاهی بوده در انطاکیّه که حبیب نجّار را در آن افکندند و سپس به اصحاب رس شهرت یافتند؛ و بعضی گفته‌اند دامدارانی بوده‌اند که در کنار چاهی می‌نشستند و عبادت می‌کردند و بت پرست بودند، و هنگامی خداوند شعیب را به پیامبری مبعوث فرمود، آنان او را تکذیب کردند و عاقبت آن چاه فرو ریخت و زمین آنان را در خود فرو برد.

کیفر دروغ بستن به خداوند و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم و ائمه اطهار علیهم السّلام

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 684
(1) 1- ابو خدیجه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: دروغ بستن به خدای متعال و رسول او و جانشینان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم از گناهان کبیره است، (2) و رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرموده است: کسی که مطلبی را به من نسبت دهد که من آن را نگفته باشم، البته جایگاه او در جهنّم است.

(3) 1- ابن ابی یعفور از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که با مسلمانان دو رو و دو زبان باشد، در روز قیامت با دو زبان آتشین محشور خواهد شد.
(4) 2- زید بن علی بن الحسین به نقل از پدران بزرگوارش علیهم السّلام از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که دو رو و دو زبان باشد، در روز قیامت در حالتی محشور می‌گردد که زبانی از پشت سر و زبان دیگری از پیش روی او بیرون آمده

باشد، و هر دو شعله‌ور زبانه می‌کشند تا همه پیکر او را فرا گیرند و بسوزانند، و سپس در باره او گفته می‌شود که: این همان است که در دنیا دو روی و دو زبان بود؛ و در روز قیامت به این دو صفت (از دیگران) باز شناخته می‌شود.
(1) 3- ابو شیبه زهری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: (چه) بد بنده‌ای است که دو روی و دو زبان باشد، در حضور، برادر دینی خود را می‌ستاید ولی در غیاب، از او بدگویی می‌کند (با غیبت گوشت بدن او را می‌خورد)، در وقت دارائیش به او حسادت می‌ورزد، و به هنگام گرفتاری، تنهایش می‌گذارد.
(2) 4- ابو شیبه زهری روایت کرده است که امام محمد باقر علیه السّلام فرمود: (چه) بد بنده‌ای است کسی که عیبجوی (مردم) باشد، با چهره‌ای (موافق) با آدمی روبرو می‌گردد و با چهره‌ای (مخالف) به او پشت می‌کند.
(3) 5- عبد الرحمن بن ابی حمّاد- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- نقل کرده است

که: خداوند متعال به عیسی بن مریم علیه السّلام فرمود: ای عیسی! زبان تو چه در نهان و چه آشکارا باید یکی باشد، و قلب تو نیز. من، تو را هشدار می‌دهم- و همچون من خبیر و آگاهی تو را کافی است-: دو زبان در یک دهان، و دو شمشیر در یک نیام، و دو قلب در یک سینه جای نمی‌گیرد، و این گفته در مورد اذهان نیز درست است (که دو اندیشه متضاد در باره چیزی داشتن متصوّر نیست).

(1) 1- علی بن ابی حمزه می‌گوید که: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: (تردیدی در این نیست که) چون لعنت (و نفرین) از دهان کسی بیرون می‌آید (و بر زبان جاری می‌شود) در حال بی‌قراری و بی‌مکانی باقی می‌ماند، اگر آن شخص را (که مورد لعن و نفرین قرار گرفته است) سزاوار آن دید بر او فرود می‌آید، و گر نه به خود او (گوینده لعن و نفرین) باز می‌گردد.

کیفر کسی که به کفر مؤمنی گواهی دهد

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 687
(1) 1- جابر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هرگز کسی به کفر دیگری شهادت نمی‌دهد مگر آنکه (آن) کفر گریبانگیر یکی از آن دو تن خواهد شد. اگر به کفر کافر شهادت دهد، راست گفته (و سخن یاوه بر زبان نرانده است)؛ ولی اگر کفر انسان مؤمنی را گواهی کرده باشد، (همان) کفر به او باز می‌گردد و کافر می‌شود. شما را از ناروائی و کفر انگاری به مؤمنان بر حذر می‌دارم.

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که با مسلمانی از در نیرنگ درآید، از ما نیست.
(3) 2- هشام بن سالم- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امیر مؤمنان علی علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اگر نه این بود که سرانجام فریب و نیرنگ- هر دو- آتش

(دوزخ) است، در مکر از همه عرب پیشی می‌گرفتم.
(1) 3- زاذان روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: اگر من از زبان رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم نشنیده بودم که: «جایگاه نیرنگ و فریب و خیانت در آتش (دوزخ) است» در مکر (و نیرنگ هم) از همه عرب پیشی می‌گرفتم.

(2) 1- عبد اللَّه بن سلیمان از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: ستم کردن در این دنیا، همان تاریکیهای آخرت است.
(3) 2- غالب بن محمد از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که در رابطه با مفهوم این کلام خداوند متعال «براستی که پروردگار تو در کمینگاه است»، فرمود: کمینگاه گذرگاهی است بر پل صراط که هیچ بنده ستمگری از آن نخواهد گذشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 689
(1) 3- علی بن سالم از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: خداوند متعال می‌فرماید:
بعزّت و جلالم سوگند که هرگز دعای ستمدیده‌ای را در رابطه با ستمی که بر او رفته، و خود نیز همان ستم را در حق دیگران روا داشته است، برآورده نمی‌سازم.
(2) 4- اسحاق بن عمّار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند متعال به یکی از پیامبران خود- که در سرزمین یکی از گردنکشان ستمکار، می‌زیست- از طریق وحی فرمان داد که: برو و به آن بیدارگر بگو: من تو را برای خونریزی (و حیف و میل کردن) و گرفتن دارائی مردم بر آن سامان مسلط نکرده‌ام، بلکه تو را برای دادخواهی آنان گماردم تا (بیش از این به درگاه من) از ستمی که بر آنها می‌رود ننالند، چرا که من از ستمی که گریبانگیر آنان شده است نخواهم گذشت اگر چه کافر باشند.
(3) 5- زید بن علی بن الحسین علیه السّلام از پدر بزرگوارش روایت کرده است که فرمود: آنچه که ستمدیده از دین ستمکار می‌گیرد، (به مراتب) بیشتر (و با ارزشتر) از آنچه
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 690
ستمگر (به ناروا) از دنیای ستمدیده می‌گیرد.
(1) 6- زراره از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در حق دیگری ستم روا می‌دارد، خداوند- جان و مال- او را به همان ستم گرفتار می‌سازد، ولی اگر از ستمی که در میان او و خداوند متعال است، توبه کند، خداوند آن گناه را می‌بخشد.
(2) 7- محمد بن عبد اللَّه ارقط از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که: اگر کسی به دیگری ستم کند، خداوند متعال کسی را بر او چیره می‌سازد که همان ستم را نسبت به او، و فرزندان او، و فرزندزادگانش روا دارد.

(3) 8- فضیل بن یسار از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که قسمتی از مال برادر دینی خود را بخورد (به اصطلاح بالا بکشد) و آن را به او باز نگرداند، در روز قیامت پاره‌ای از آتش را خواهد خورد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 691
(1) 9- ابو عبیده حذّاء از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که: رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که قسمتی از مال مؤمنی را بدون رضایت وی غصب کند و یا ناروا و به قهر از او بستاند، خداوند، پیوسته از او روی بگرداند و تمام کارهای نیکی که انجام می‌دهد در نامه اعمال- و در شمار اعمال نیک او- ثبت نمی‌کند تا زمانی که (از این کار زشت خود) توبه کند و مالی را که به ناحق گرفته است به صاحب اصلی آن بازگرداند.
(2) 10- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که امیر مؤمنان علی علیه السّلام فرمود: بزرگترین گناهان، مال شخص مسلمان را به ناحق تصرّف کردن است.
(3) 11- حفص بن عمر از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی (براستی) از کیفر و مکافات الهی می‌ترسد که از ستم کردن به دیگران خود داری نماید.
(4) 12- حسین بن عثمان و محمد بن ابی حمزه، از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: براستی که خداوند عز و جل، شخص ثروتمند ستمکار را دشمن
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 692
می‌دارد.
(1) 13- هشام بن سالم نقل می‌کند که از امام صادق علیه السّلام شنیده است که فرمود: گاهی، بنده‌ای مورد ستم قرار می‌گیرد، ولی آنقدر در نفرین به ستمگر زیاده روی می‌کند که خود او نیز در شمار ستم پیشگان در می‌آید.
(2) 14- عبد اللَّه بن سنان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که (بخواهد) ستم بیدادگری را موجّه قلمداد نماید و بهانه‌ای برای روایی ستم او بتراشد، خداوند بزرگ کسی را بر او چیره می‌سازد که در حق او ستم کند، و هر چه برای رهایی خود (از چنگ آن ستمگر) خدا را بخواند، به خواسته او ترتیب اثر داده نمی‌شود، و به خاطر ستمی که بر او رفته است (نیز) اجری نخواهد داشت.
(3) 15- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه

و آله و سلّم فرمود: کسی که در باره کسی ستم روا داشته است ولی او را پیدا نمی‌کند که رضایتش را حاصل کند، (بایستی) برای او طلب آمرزش نماید، چرا که به منزله کفّاره گناه او خواهد بود.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 693
(1) 16- ابو بصیر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: خداوند از هیچ ستمگری انتقام نمی‌گیرد مگر به وسیله ستمکاری دیگر، و این مفهوم همان کلام خداوند است که (در سوره انعام، آیه 129) می‌فرماید: «و بدینسان ما بعضی از ستمگران را بر بعضی دیگر چیره می‌کنیم».
(2) 17- عبد اللَّه بن سنان گوید: از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که ستمگری را ستمدیده‌ای یاری کند، خداوند نسبت به او خشمگین است تا زمانی که دست از یاری ستمگر بکشد.

کیفر ستمکاران

(3) 1- میسّر از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا در جهنم کوهی قرار دارد که بدان صعدی می‌گویند؛ و در آن کوه، درّه‌ای است که سقر نام دارد؛ و در

سقر چاهی هست که هبهب خوانده می‌شود، هر زمانی که روپوش آن چاه برداشته شود، اهل دوزخ از شدّت گرمای آن به ناله و فریاد در می‌آیند، و این جایگاه ستمکاران است.

کیفر کسی که به هنگام راه رفتن، ببالد

(1) 1- ابن فضّال از قول یکی از راویان از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که از روی نخوت و خود خواهی بر روی زمین گام بگذارد (راه برود) زمین و آنچه در بالا و پایین آن قرار دارد، او را لعنت می‌کنند.
(2) 2- احمد بن محمد، از پدرش، او بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: وای به حال کسی که با نخوت و خودخواهی بر روی زمین راه برود، که او خود را با جبّار آسمانها و زمین مقایسه می‌کند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 695

(1) 1- حسین بن زید، از امام صادق، و آن حضرت از پدر بزرگوارش علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اجر و پاداش نیکوکاری و احسان به دیگران زودتر از هر کار خیر دیگری به انسان می‌رسد، و کیفر و جزای بیدادگری (نیز) زودتر از هر کار ناشایست دیگری گریبانگیر آدمی می‌شود؛ و برای مرد همین یک عیب بس است که در مردم عیبی را ببیند، ولی برای دیدن همان عیب در وجود خودش بصیرت نداشته باشد (و عیب خود را نادیده انگارد)، و مردم را در مورد عیبی سرزنش کند که خود او در پرهیز کردن از آن ناتوان است، و همنشین خود را با چیزهایی که به آن مربوط نیست، آزار دهد.
(2) 2- ابو حمزه ثمالی می‌گوید که: از امام محمد باقر علیه السّلام شنیدم که می‌فرمود: (در این تردید نباید کرد که) کیفر ستمکاری زودتر از هر کیفر دیگری دامنگیر آدمی می‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 696
(1) 3- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: اگر (بر فرض محال) کوهی نسبت به کوه دیگری دستیازی کند، خداوند عز و جل کوه متجاوز را (کیفر می‌دهد و) با زمین صاف می‌سازد! «1» (2) 4- عبد اللّه بن میمون از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: براستی که پرشتاب‌ترین کیفری که دامنگیر آدمی می‌گردد، کیفر ستمکاری است.
(3) 5- و به همین سند نقل شده است که: مردی یک تن از بنی هاشم را دعوت به مبارزه کرد، آن مرد هاشمی از مبارزه با او سر باز زد، امیر مؤمنان علی علیه السّلام به او فرمود: چه چیزی تو را از مبارزه با او باز داشت؟! عرض کرد: این مرد از دلاوران عرب است و ترسیدم که بر من چیره شود! حضرت فرمود: چون او نسبت به تو ستم روا داشته

---

(1) مراد آن است که امکان ندارد خداوند قهّار از کیفر ستمکار- اگر چه آن ستمکار، کوه سنگی و بیجان باشد- دست بردارد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 697
است اگر با او دست و پنجه نرم کنی، بر او چیره می‌گردی، و (به فرض) اگر کوهی نسبت به کوه دیگری ستم کند، بدون تردید نابود خواهد شد.

کیفر کسی که با داشتن غذای سه روز، دریوزه‌گری کند

(1) 1- عنبسة بن مصعب از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در نزد مردم دریوزه‌گری کند در حالی که غذای سه روز خود را داشته باشد، در حالی به دیدار خدا خواهد شتافت که گوشتی در صورتش نباشد.

کیفر کسی که در صورت بی‌نیازی، درپوزه‌گری کند

(2) 1- مالک بن حصین سلولی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که بدون آنکه نیازی داشته باشد گدایی کند، مگر آنکه خداوند او را پیش از فرا رسیدن مرگ، نیازمند سازد (به همان چیزی که گدایی می‌کرد) و آتش (دوزخ) را بر او لازم گرداند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 698

(1) 1- ابو ولّاد حنّاط نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: کسی که خودکشی کند، جاودانه در آتش دوزخ خواهد ماند.

کیفر کسی که (حتی) به نیم کلمه در کشته شدن مؤمنی سهیم باشد

(2) 1- محمد بن ابی عمیر، به نقل از چند راوی از امام جعفر صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که (حتی) به نیم کلمه در کشته شدن مؤمنی سهیم باشد، در روز قیامت در حالی وارد محشر می‌گردد که در میان دو چشم او نوشته شده باشد:
ناامید از رحمت خداوند عز و جل.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 699
(1) 2- حمّاد بن عثمان از امام صادق علیه السّلام، یا از کسی دیگر که از امام صادق روایت کرده است که فرمود: در روز قیامت- در حالی که مردم سرگرم حساب خودند- مردی به سراغ مردی دیگر می‌رود و او را به خون می‌آلاید، مردی که به خون آلوده شده است از او می‌پرسد: ای بنده خدا چرا چنین کردی؟! پاسخ می‌دهد: تو در فلان روز، و با گفتن فلان کلمه، در کشته شدن من مؤثر بودی (و در قتل من سهیم و شریکی).

(2) 1- ابان، از قول یک راوی نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام در مورد (کیفر) کسی که عمدا (با اراده قبلی) دیگری را بکشد، پرسیدند. حضرت فرمود: کیفر او، آتش (دوزخ) است.
(3) 2- حمران روایت کند که: از امام محمد باقر علیه السّلام در مورد معنای این کلام خداوندی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 700
که (در سوره مائده، آیه 32) می‌فرماید: «به همین خاطر بر (قوم) بنی اسرائیل نوشتیم که اگر کسی دیگری را (بدون گناه)- و نه از جهت گرفتن قصاص و یا فتنه‌ای که بر پای کرده است- (از روی عمد) بکشد، به منزله آن است که تمام مردم را کشته باشد» پرسیدم، که چگونه تمام مردم را کشته در حالی که بیش از یکنفر را به قتل نرسانیده است؟! حضرت فرمود: (در روز قیامت) او را در منطقه‌ای از جهنم قرار می‌دهند که دوزخیان دشوارترین عذاب الهی را در آنجا می‌بینند، و اگر همه مردم را (هم) بکشد، به همان قسمت از دوزخ رهسپار می‌گردد. پرسیدم: اگر شخص دیگری را هم بکشد؟! فرمود: عذابش دو برابر می‌گردد.
(1) 3- جابر بن یزید از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: اولین چیزی که خداوند در روز قیامت در باره آن قضاوت می‌کند خونهای ریخته شده است (قتلها)، ابتدا دو فرزند آدم را (در پیشگاه عدل الهی) نگاه می‌دارند و به حساب آنان می‌رسند و در میان آن دو قضاوت می‌کنند، سپس به حساب دیگران یکی پس از دیگری می‌رسند تا کسی از این گروه باقی نماند، و بعد نوبت به سایر مردم می‌رسد.
(در آن روز) آن که کشته شده است به سراغ کشنده خود می‌رود- در حالی که خون از روی صورتش جاری است- و می‌گوید: (خدایا!) این بود که مرا (به ناحق)
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 701
کشت، خداوند از او می‌پرسد: تو او را کشتی؟! و قاتل نمی‌تواند حقیقت امر را از خداوند پنهان سازد و کشتن او را انکار نماید. (و پس از اقرار به قتل، به کیفر عمل زشت خود می‌رسد).
(1) 4- سعید ازرق نقل کرده است که امام صادق علیه السّلام در باره کسی که انسان مؤمنی را بکشد، فرمود: (به هنگام مرگ) به او گفته می‌شود: به هر دینی که می‌خواهی بمیر! خواهی یهودی یا نصرانی و یا مجوسی. «1» (2) 5- ابو الجارود از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: تردیدی در این نیست که در روز قیامت، هر

مقتولی- خواه نیکوکار و خواه بدکار- در حالی (از گور خود) برانگیخته می‌شود که خود را با دست راست به کشنده خود آویزان نموده و با دست چپش سر خود را حمل کرده- و از رگهای گلویش (هنوز) خون جاری است- می‌گوید: پروردگارا! از این بپرس چرا مرا کشته است؟! اگر قاتل، او را طبق احکام الهی (و بر اساس موازین شرعی) کشته باشد، به پاداش این کار، بهشت را به

_____

(1) مراد آن است که قاتل گناهکار با اسلام از دنیا نمی‌رود.

او ارزانی دارد و مقتول را رهسپار دوزخ می‌سازند، ولی اگر او را (برای خوش آمد و یا) طبق دستور فلانی او را کشته باشد، به مقتول گفته می‌شود که: (به کیفر این کار، تو نیز) او را بکش به همان شکلی که تو را کشته است. سپس خداوند بدان گونه که اراده حکیمانه‌اش اقتضا کند، با آن دو رفتار می‌نماید.

(1) 6- حفص بن بختری از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: همانا زنی را به خاطر گربه‌ای که آن را بسته و از تشنگی جان سپرده بود، عذاب کردند.

(2) 7- حلبی از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود: براستی که سرکش ترین و گستاخ ترین مردم نسبت به خدا کسی است که غیر قاتل خود را کشته باشد، و نیز کسی را مورد ضرب قرار دهد که با او این رفتار را نداشته است.

(3) 8- سلیمان بن خالد نقل کرده است که از امام صادق علیه السّلام شنیدم که فرمود: خداوند متعال به موسی بن عمران وحی فرمود: ای موسی! به بزرگان بنی اسرائیل بگو که:

شما را از کشتن انسانی که کشتن او حرام است بر حذر می‌دارم، زیرا هر یک از شما

که در این دنیا کسی را (به ناحق) بکشد، او را (به مکافات این عمل نکوهیده) صد هزار بار به همان طرزی که آن (بیگناه) را کشته است، در آتش خواهم کشت.

(1) 9- عبد الرحمن بن اسلم، از قول پدرش، از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که مؤمنی را عمدا بکشد خداوند متعال تمام گناهان مقتول را در نامه اعمال قاتل می‌نویسد، و مقتول را از (کیفر) گناهانی که کرده است معاف می‌دارد، و این مفاد همان کلام خداوند است که (در سوره مائده آیه 29) می‌فرماید: «من اراده کرده‌ام که تو (آنقدر) بار گناهان من و خود را بر دوش بکشی، که در

شمار دوزخیان باشی». (و این آیه، گفتار فرزندان حضرت آدم علیه السلام را بازگو می‌کند).

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 704
(1) 1- ابو حمزه از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: گروهی به محضر رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم شرفیاب شدند و عرض کردند: یک جنازه مقتولی در مسجد «جهینه» افتاده است! رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم از جای خود برخاستند و به جانب مسجد به راه افتادند. چون این خبر به گوش مردم رسید همگی در آنجا گرد آمدند، حضرت از آنان پرسیدند: چه کسی او را کشته است؟! عرض کردند: یا رسول اللَّه! نمی‌دانیم، حضرت فرمود: یکتن از مسلمانان در میان آنان کشته شود و هیچ کس نداند که چه کسی او را کشته است؟! بآن خدایی که مرا به حق مبعوث فرمود اگر اهل آسمانها و زمین (با هم) در ریختن خون مسلمانی شرکت داشته و یا به ریختن خون او راضی و خشنود باشند، خداوند همه آنان را با صورت در آتش خواهد افکند.
(2) 2- ابو عبیده از امام محمد باقر علیه السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم فرمود:
(هرگز) اظهار شگفتی مکن در مورد کسی که به ریختن خون مردم دست می‌یازد و خداوند به او مهلت می‌دهد، چرا که او در نزد خداوند قاتلی دارد که هرگز نمی‌میرد. «1»

_____
(1) بر اساس مفاد روایاتی که در این باب گذشت، مسلما قاتل، به کیفر عمل ننگین خود می‌رسد، یا در دنیا کیفر خود را می‌بیند و او را می‌کشند، یا در روز قیامت مقتول به همان طرزی که کشته شده است او را خواهد کشت، و یا خداوند هزار بار او را با شکنجه در آتش دوزخ می‌کشد (طبق حدیث)، و یا آتش دوزخ این حکم الهی را اجرا می‌کند و بهر حال خون بیگناه پایمال نمی‌گردد و قاتل به کیفر خواهد رسید.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 705

کیفر کسی که مرتکب قتل شود، یا به قاتلی پناه دهد

(1) 1- حسن بن علی- دخترزاده الیاس- نقل کرده است که از امام رضا علیه السّلام شنیدم که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: خداوند لعنت کند کسی را که مرتکب قتل و یا محدثی را پناه دهد. راوی می‌گوید: پرسیدم: مراد از محدث کیست؟ فرمود: کسی که مرتکب قتل گردد.

کیفر کسی که قرآن را وسیله کسب روزی خود قرار دهد

(2) 1- سکونی از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدران بزرگوارش علیهم السّلام روایت کرده است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که تلاوت قرآن را وسیله کسب روزی خود قرار دهد (مردم را بدوشد) در روز قیامت با چهره‌ای استخوانی- بدون گوشت- محشور می‌گردد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 706

کیفر کسی که به ناروا بعضی از آیات قرآنی را با آیات دیگر تفسیر کند

(1) 1- قاسم بن سلیمان از امام صادق علیه السّلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت کرده است که فرمود: هیچ کس قسمتی از قرآن را (به ناروا) به قسمت دیگری از آن نزد (تفسیر و معنی نکرد) مگر آنکه کافر شود (و از دین اسلام بیرون رفت).

کیفر کسی که به هنگام سفر، بطور عمدی نماز چهار رکعتی بخواند

(2) 1- محمد بن احمد بن یحیی- بی‌آنکه از راویان پیش از خود نام ببرد- از امام صادق علیه السّلام روایت کرده است که فرمود: کسی که در سفر نماز خود را عمدا تمام بخواند (نمازهای چهار رکعتی را به همان صورت بخواند) من در پیشگاه خداوند از او بیزاری می‌جویم.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 707

(1) 1- ابو هریره و عبد اللَّه بن عباس گفتند: رسول خدا صلّى اللَّه علیه و آله و سلّم چندی پیش از رحلتش برای مردم خطبه‌یی ایراد فرمود که آخرین خطبه آن حضرت در مدینه بود «1» و پس از آن دیری نپائید که به دیدار خداوند متعال شتافت. آن حضرت در این خطبه، چنان موعظه‌ای کرد که چشمها را به گریه واداشت، و دلها طپیدن گرفت، و قلبها خاشع و بدنها به لرزه در آمد، و حاضران را بیقرار ساخت. اول به بلال دستور داد تا مردم را به مسجد فرا خواند هنگامی که مردم گرد آمدند، رسول خدا صلّى اللَّه علیه و آله و سلّم (از خانه) بیرون آمد و به منبر رفت و فرمود: ای مردم! هر چه می‌توانید پیشتر بیائید و برای کسانی که پس از شما در مسجد حضور می‌یابند جا باز کنید! مردم به دستور حضرت تا

---

(1) در این خطبه شیوا، رسول خدا صلّى اللَّه علیه و آله و سلّم از حوادثی که در آینده (و پس از او) رخ خواهد داد، سخن می‌گوید و از مغیبات، خبر می‌دهد تا پیروان خود را بیشتر از پیش به حقانیت دینی که برگزیده‌اند، و درستی راهی که انتخاب کرده‌اند، آگاه سازد.

توانستند پیش آمدند (و صفوف خود را فشرده فشرده‌تر کردند)، و چون به پشت سر خود نظر کردند کسی را ندیدند (که به علت نبودن جای خالی، ایستاده باشد): باز حضرت فرمود: (1) نزدیکتر بیایید و برای دیگران جا باز کنید! مردی پرسید: یا رسول اللَّه! برای چه کسی جا باز کنیم؟ (ما که کسی را نمی‌بینیم!) حضرت فرمود: برای فرشتگان. پس فرمود: آنان اگر با شما باشند در پیش روی و یا در پشت سر شما قرار نمی‌گیرند، بلکه در سمت راست و چپ شما قرار خواهند گرفت. مردی عرض کرد: یا رسول اللَّه! چرا فرشتگان در پیش رو یا در پشت سر ما قرار نمی‌گیرند؟! آیا به خاطر برتری ما به آنان است یا برتری آنان به ما؟! حضرت فرمود: شما از فرشتگان برترید. و به آن مرد دستور داد بنشین! و آن مرد نشست. آنگاه رسول خدا صلّى اللَّه علیه و آله و سلّم خطبه خود را آغاز کرده فرمود:

حمد و سپاس از آن خداوند است، او را سپاس می‌گوئیم و به او ایمان می‌آوریم و بر او توکل می‌کنیم، و شهادت می‌دهیم که خدایی جز او نیست، یکتا و بی‌انباز است، و شهادت می‌دهیم که محمد صلّى اللَّه علیه و آله و سلّم بنده و فرستاده اوست، و از شرّ خود و کردارهای بد خود به خدا پناه می‌بریم. کسی را که خداوند هدایت کند، هیچ کس نمی‌تواند او را گمراه

سازد، و کسی را که خداوند به خود واگذارد (و هدایتش نکند)، راهنما و هدایت‌کننده‌ای نخواهد داشت.
(1) ای مردم! در این امت، سی تن دروغزن گزافه‌گو (که به گمراهی امت همّت خواهند گماشت)، که طلیعه‌دار آنان صاحب صنعا و صاحب یمامه‌اند «1».
(2) ای مردم! کسی که از روی اخلاص، به یگانگی خداوند اقرار کند و کلمه «لا اله الّا

---

(1) منظور از صاحب صنعا، اسود بن کعب عنسی است که بعد از رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم مدعی نبوت شد؛ و مراد از صاحب یمامه، مسیلمه کذّاب (دروغگو) است که او هم ادعای پیغمبری کرد و به دست وحشی غلام جبیر بن مطعم و قاتل حمزه عموی رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم- کشته شد.

اللّه» را (از روی اعتقاد قلبی) بر زبان آرد، و چیز دیگری را با آن درنیامیزد، به لقای خداوند شتافته و به بهشت خواهد رفت. علیّ بن ابی طالب علیه السّلام از جای برخاست و عرض کرد: یا رسول اللّه! پدر و مادرم به قربان تو باد! چگونه با اخلاص شهادت دهد و چیز دیگری را با آن نیامیزد؟! این مطلب را برای ما بیشتر بشکاف و در باره آن توضیح بیشتری بیان کن تا به مفهوم آن پی ببریم. حضرت فرمود: آری! (شهادت او باید) برای آز و به منظور گرد آوری مال و منال دنیا از راه حرام و راضی شدن به آن نباشد. و مردمی هستند که گفتارشان، گفتار نیکان است ولی کردارشان، کردار ستمگران، پس اگر کسی خدا را در حالی دیدار کند که هیچ یک از این صفتها (را که برشمردم) در او نباشد و لا اله الّا اللّه را بگوید، بهشت برای اوست. و اگر دنیا را بگیرد و آخرت را رها سازد، در آتش (دوزخ) جای می‌گیرد.
(1) و اگر کسی در محکمه‌ای از ستمکاری دفاع کند (وکیل مدافع او باشد و یا به نفع او شهادت دهد) و یا او را (به نحوی) یاری کند، (هنگامی که) فرشته مرگ او را دریابد به لعنت خدا و جایگاه همیشگی او در آتش دوزخ، بشارت دهد، و این چه سرنوشت بدی برای اوست! (2) و کسی که- به خاطر خواسته‌ای که دارد- در نزد پادشاهی ستمگر و حاکمی بیدادگر خود را خوار و بیمقدار سازد، با همو در آتش (دوزخ) همنشین خواهد بود.

(1) و کسی که صاحبان قدرت را به بیدادگری بر مردم رهنمون گردد، (در روز قیامت) با همو محشور، و عذاب این دو از تمامی اهل جهنم دشوارتر خواهد بود.

(2) و کسی که دنیا داری را به خاطر مال و منالی که دارد بزرگ داشته و او را دوست بدارد، خداوند نسبت به او (و رفتاری که دارد) خشمگین می‌گردد و (در روز قیامت) با قارون در تابوت زیرین آتش در یک درجه قرار گیرد.
(3) و کسی که ریاکارانه و به منظور شهرت، ساختمانی را بسازد، در روز قیامت آن ساختمان را تا طبقه هفتم زمین (آن مقدار که در زیر بنای او قرار دارد) با خود بکشد، و سپس به صورت حلقه آتشینی درآمده و برگردن او قرار می‌گیرد، و او را در آتش (دوزخ) سرنگون می‌سازد. راوی می‌گوید: گفتم: یا رسول اللّٰه! چگونه ساختمانی از روی ریا و خودخواهی بنا کند؟! فرمود: ساختمانی بسازد که از حد نیازش فراتر باشد، یا برای آنکه بر خود ببالد و بر رخ دیگران بکشد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 712
(1) و کسی که در دستمزد کسی که برای او کار می‌کند ظلم نماید، خداوند عمل او را تباه، و عطر بهشت را بر او حرام می‌سازد. با اینکه بوی بهشت از فاصله پانصد سال راه به مشام می‌رسد.
(2) و کسی که زمین همسایه خود را به ناحق- و اگر چه یک وجب باشد- تصرّف کند، خداوند در روز قیامت تا طبقه هفتم زمینی را که غصب کرده است، بسان حلقه‌ای آتشین به دور گردن او می‌پیچد و او را رهسپار دوزخ می‌سازد.
(3) و کسی که قرآن را فرا گیرد ولی از روی عمد آن را فراموش کند، در حالی که مبتلا به جذام و او را غل کرده باشد، خدا را در روز قیامت ملاقات نماید، و در غل و زنجیر گرفتار باشد، و خداوند به ازای هر آیه‌ای که فراموش کرده است، ماری را بر او مسلط می‌سازد که همیشه با او خواهد بود.
(4) و کسی که قرآن را بیاموزد ولی بر اساس اوامر و نواهی آن رفتار نکند، و دوستی دنیا و جاذبه‌های آن را بر (نعمتهای) آخرت ترجیح دهد، سزاوار خشم خداوند است، و در مرتبه یهودیان و مسیحیانی قرار می‌گیرد که (دستورات) کتاب خدا را پشت سر
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 713
انداختند و به آن عمل نکردند.
(1) و کسی که با زنی نامحرم- از پشت- و با مرد یا پسری نزدیکی کند، خداوند در روز قیامت او را با بوی گندی که از بوی مردار هم ناخوشایندتر است محشور می‌سازد به گونه‌ای که اهل محشر از بوی گند او در آزارند تا زمانی که رهسپار دوزخ گردد، و خداوند هیچ توبه و یا فدیه‌ای «1» را از او قبول نمی‌کند و همه اعمال او را تباه ساخته، و او را در تابوتی که با میخهای آهنین کوبیده و محکم شده است قرار می‌دهند، و آنقدر ضربه

شمشیر بر او فرود آورند که اندام او با آن میخها درهم آمیزد، و عذاب و شکنجه آنقدر دشوار و طاقت فرساست که اگر عذاب تنها یک رگ عصب او را بر چهار صد امّت فرود آرند در دم، بمیرند، و عذابش از همه مردم شدیدتر است.

_____

(1) فدیه، مشتق از فداء، به معنی بدل است که انسان با دادن آن از امر ناخوشایندی رهایی یابد. و در اصطلاح فقهی به عوض دم «خونبها» گویند که با گرفتن مالی از اسیران غیر مسلمان، از کشتن آنان صرف نظر می‌شود، و نیز به مدّ طعامی گفته می‌شود که در قبال ترک روزه (در بعضی موارد) یا به تأخیر انداختن آن تا رمضان آینده، به نیازمندان می‌دهند.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 714

(1) و کسی که با زنی یهودی یا نصرانی یا مجوسی یا مسلمان- خواه آزاد باشد و خواه برده- و یا با هر زنی دیگر از راه حرام، نزدیکی کند، خداوند سیصد هزار درب از دربهای آتش دوزخ را در قبر او می‌گشاید که از آن دربها، مارها و عقربها و گدازه‌های آتش به قبر او روی آورند، و تا روز قیامت در آتش خواهد سوخت، و مردم از بوی گند شرمگاه او در رنج و عذابند، و او (در هر کجا) و به این بوی بد شناخته می‌شود، تا اینکه در روز قیامت فرمان رسد که او را در آتش در افکنند، و دوزخیان با همه شکنجه‌ها و عذابی که بر آنان مقرر است، از (بوی بد او) در رنج و عذابند، چرا که خداوند کارهای ناپسند را حرام کرد و هیچ کس غیورتر از خدا نیست، و از غیرت اوست که کارهای زشت را حرام کرده و حدود الهی را مقرر فرموده است.

(2) و کسی که به خانه همسایه خود نگاه کند و به شرمگاه مردی یا موی زنی و یا به قسمتی از بدن او نگاه کند، بر خداوند است که او را با منافقانی که در دنیا به دنبال عیبجویی از مردم بودند وارد جهنّم سازد، و تا رسوا نگردد از دنیا نرود، و در قیامت شرمگاه او را برای مردم آشکار سازد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 715

(1) و کسی که به خاطر تنگدستی و اندک روزی بودن خود ناراضی باشد و بردباری را پیشه خود نسازد، هیچ یک از کارهای نیک وی به جانب بالا (خدا) نمی‌رود و در روز قیامت خداوند را- در حالی که نسبت به او خشمگین است- دیدار کند.

(2) و کسی که لباسی بپوشد و به خاطر آن بر خود ببالد و آن را به رخ دیگران بکشد، خداوند او را با قبری که در آن قرار دارد از لبه پرتگاه جهنم فرو برد. و (تردیدی در این نیست) که- قارون (به خاطر) جامه (زربفتی) که پوشید و از سر نخوت و خودخواهی بر دیگران بالید در (ژرفای) زمین

فرو رفت و تا روز قیامت همچنان در زمین فرو خواهد رفت.
(3) و کسی که همسری از راه مشروع (حلال) برگزیند ولی هدف او از این ازدواج، برخورد بالیدن و خودنمایی باشد، خداوند عزّ و جل بجز خواری و سرافکندگی بر او نیفزاید، و به اندازه‌ای که از آن لذّت برده باشد او را پس از مرگ در کناره‌ای از دوزخ نگاه دارند و سپس در ژرفای دوزخ که به اندازه هفتاد سال راه، زمان می‌برد،

سرنگونش سازد.
(1) و کسی که کابین (مهریّه) همسر خود را، حکم او (شوی) در نزد خداوند (حکم) زناکار است، و در روز قیامت از جانب خداوند به او خطاب می‌گردد که: ای بنده من! کنیز خود را همسر تو کردم و از تو پیمان گرفتم، ولی تو به پیمانی که بسته بودی وفا نکردی. پس خداوند متعال، خود عهده دار گرفتن حقّ آن زن می‌گردد و تمام حسنات آن مرد را از او می‌گیرد، ولی چون برای ادای دینی که به همسر خود دارد وفا نکند، به ناچار او را رهسپار دوزخ سازند.
(2) و کسی که از شهادتی که داده است باز گردد و آن را کتمان کند، خداوند در روز قیامت او را وادار سازد که گوشت بدن خود را بخورد؛ و در حالی رهسپار دوزخ می‌شود که زبان خود را می‌جود.
(3) و کسی که دو همسر داشته باشد، ولی در میان آن دو- از نظر هزینه معاش زندگی و روابط زناشوئی و تعهداتی که شرعا بر عهده دارد- با عدالت رفتار نکند، و در میان

آن دو فرق بگذارد، در روز قیامت در حالی که به زنجیر کشیده شده است و با اندامی کج محشور می‌گردد تا آنکه رهسپار دوزخ شود.
(1) و کسی که بی‌جهت، همسایه آزاری کند، خداوند او را از نسیم خوشبوی بهشتی محروم سازد و جایگاه او در آتش خواهد بود. آگاه باشید که خداوند متعال در روز واپسین (از مردم) در مورد رعایت حق همسایه جویا می‌شود، و کسی که حقّ همسایه خود را رعایت نکرده باشد از ما (خاندان) نخواهد بود.
(2) و کسی که مسلمان مستمندی را به خاطر فقر و تنگدستی مورد اهانت قرار داده و با چشم حقارت به او بنگرد، بدون تردید حق خداوندی را ناچیز قلمداد کرده است (و چنین شخصی) همواره مورد خشم و نفرت الهی خواهد بود، تا زمانی که آن مسلمان مستمند را از خود راضی و خشنود سازد. و کسی که مسلمان تهیدستی را محترم بشمارد، در روز قیامت خداوند را (از عمل خویش) خشنود خواهد یافت.
(3) و کسی که در انتخاب دنیا و یا آخرت- در رابطه با انجام یا عدم انجام

کاری- آزاد

باشد و دنیا را بر آخرت بگزیند، در روز قیامت خداوند را در حالی ملاقات کند که هیچ حسنه‌ای در نامه اعمال او نباشد تا با آن خود را از آتش دوزخ در امان دارد.
و کسی که آخرت را بر دنیا برگزیند، در روز قیامت، خداوند را دیدار خواهد کرد در حالی که از او خشنود باشد.
(1) و کسی که به زنی یا کنیزی از راه حرام دسترسی پیدا کند، ولی او از این حرام خداوندی دوری گزیند و آن زن را رها سازد، خداوند آتش (دوزخ) را بر او حرام کند و او را از ترس و هراس بزرگ قیامت باز دارد و در بهشت جای دهد. ولی اگر به این عمل حرام، تن در دهد خداوند او را از بهشت محروم ساخته و رهسپار دوزخ نماید.
(2) و کسی که مالی را از راه حرام به دست آورد، خداوند صدقه و آزاد کردن بنده و حج و عمره او را نمی‌پذیرد، و به اندازه ثواب این کارهای خیر در نامه اعمال او گناه نوشته می‌شود، و پس از مرگ هر چه از آن مال باقی بماند، به منزله توشه و زاد راه او در سفر دوزخ است. و کسی که بر مال حرامی دست یابد، ولی آن را به خاطر ترس از

خدا نگیرد و از آن بگذرد، (مدام) در (سایه) محبّت و رحمت بی‌منتهای الهی بسر برد، و در روز قیامت فرمان می‌رسد که او را رهسپار بهشت سازند.
(1) و کسی که با زن نامحرمی دست دهد، در روز قیامت در حالی که به زنجیر کشیده شده است محشور می‌شود و سپس فرمان می‌رسد که او را راهی دوزخ سازند.
(2) و کسی که با زنی نامحرم از سر شهوت شوخی و مزاح کند، به ازای هر کلمه‌ای که بر زبان آورده باشد هزار سال او را نگاه دارند. و اگر با تمایل آن زن نامحرم با او همآغوش گردد، یا او را ببوسد، و یا از او کام بگیرد، بر آن زن همان گناه نوشته می‌شود که بر مرد مقرر شده است؛ ولی اگر بدون تمایل آن زن نامحرم او را وادار به گناه کند، گناه آن زن نیز بر عهده مرد است و در روز قیامت دو کیفر خواهد دید.
(3) و کسی که در کار خرید و فروش با مسلمانی، دغل بکار بندد و غش ورزد، از ما (امّت اسلام) نخواهد بود و در روز قیامت با یهودیان محشور می‌گردد، زیرا کسی که با مردم از سر دغل و نیرنگ، غش ورزد، مسلمان نیست.

(1) و کسی که از همسایه خود لوازم خانگی را- که بدان نیازمند است- مضایقه کند، در روز قیامت خداوند (نیز) فضل و برکت خود را از او دریغ

کرده و او را به خود وامی‌گذارد، و کسی را که خداوند به خود واگذارد، نابود خواهد شد و خداوند هیچ بهانه‌ای را از او نمی‌پذیرد.
و زنی که شوهرش را آزار دهد، خداوند نماز هیچ یک از عبادات و کارهای پسندیده او را نمی‌پذیرد حتی اگر همه عمر خود را به روزه داری و شب زنده داری و عبادت سپری کند، و بندگانی را از قید بندگی برهاند، و ثروت خود را در راه خداوند به نیازمندان ببخشد، مگر آنکه با سازگاری موجبات رضایت شوی خود را فراهم سازد، در غیر این صورت اولین نفری خواهد بود که رهسپار دوزخ گردد. آنگاه رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: و بر مرد (نیز) همین کیفر و مکافات خواهد بود اگر همسر خود را مورد ستم و آزار قرار دهد.
(2) و کسی که به صورت مسلمانی سیلی بزند، خداوند در روز قیامت استخوانهای او را درهم خرد می‌کند، و آتش (دوزخ) را بر او مسلط سازد، و در حالی که به زنجیر

کشیده شده است به محشر درآید تا رهسپار دوزخ گردد.
(1) و کسی که شب را به صبح برساند در حالی که در دل نسبت به برادر دینی خود، کینه و احساس دشمنی داشته باشد شب را با خشم خداوند بسر برده، و در طول روز نیز مورد خشم پروردگار است تا آنکه (از این کار زشت) توبه کند و از اندیشه اهرمنی خود بازگردد؛ و اگر بر همین حال بمیرد، به دینی غیر از دین اسلام از دنیا رفته است. سپس رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: کسی که با مسلمانی، به دغل و نیرنگ رفتار نماید، از ما نخواهد بود؛ و این گفته خود را سه بار تکرار فرمود.
(2) و کسی که تازیانه‌ای در اختیار حاکم ستمگری قرار دهد (تا مردم را مورد ضرب و شتم قرار دهد) خداوند در روز قیامت آن تازیانه را به صورت ماری درآورده که ازای آن به شصت هزار ذراع برسد، و تا زمانی که در دوزخ- اقامتگاه همیشگی خود-، باشد مار بر او چیرگی خواهد کرد.
(3) و کسی که غیبت برادر مسلمان خود، کند، روزه‌اش باطل و وضویش به هدر می‌رود،

و اگر بر این حال از دنیا برود، در حالی بدرود حیات گفته که (گویی) حرام خدا را، حلال دانسته است. «1» (1) و کسی که در میان دو تن، به سخن چینی بپردازد، خداوند در گور، آتشی را بر او مسلّط کند که تا روز قیامت او را بسوزاند، و چون از گور برانگیخته شود، خداوند تا زمانی که وارد دوزخ گردد، اژدهایی را بر او چیره سازد تا گوشت بدن او را بگزد.
(2) و کسی که خشم خود را فرو برد، و از (تقصیر) برادر مسلمان خود بگذرد، و نسبت به (رفتار او) بردبار باشد، خداوند پاداش شهید (در راه خود

را) به او خواهد داد.
(3) و کسی که بر فقیری ستم و یا درشتی کرده و او را خوار بشمارد، خداوند در روز قیامت، او را به اندازه موری کوچک و با شکل آدمی محشور خواهد کرد تا زمانی که رهسپار دوزخ گردد.

_____

(1) ظاهرا مراد آن است که از ثوابی که برای روزه و وضو مقرر شده است، محروم می‌گردد.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 723

(1) و کسی که در مجلسی، غیبتی را که در مورد برادر ایمانیش شنیده است، رد کرده و از او دفاع کند، خداوند هزار درب (از دربهای) شر و شرارت را- در دنیا و آخرت- بر روی او ببندد؛ ولی اگر چنین نکند و از غیبت برادر ایمانی خود لذّت برد، همان گناهی که در مورد غیبت‌کننده مقرر است برای او نیز خواهد بود.
(2) و کسی که به مرد یا زن پاکدامنی تهمت بزند، خداوند اعمال خوب او را نابود می‌سازد، و در روز قیامت هفتاد هزار فرشته از پیش رو و از پشت سر به او تازیانه می‌زنند، و مارها و عقربها بدنش را می‌گزند، و بعد او را رهسپار جهنّم می‌سازند.
(3) و کسی که در این دنیا شراب بخورد، خداوند جامی از زهر افعیها، مارها و عقربها برای او مهیّا می‌سازد، و پیش از آنکه از آن بیاشامد (از شدّت زهر آگینی) گوشت

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 724

صورتش در جام می‌ریزد، و پس از آشامیدن گوشت و پوست او بسان مردار از هم پاشیده و متلاشی می‌گردد، و همه اهل محشر از (همنشینی با) او در عذابند تا زمانی که او را رهسپار دوزخ سازند؛ و خورنده، سازنده، گیرنده شراب، و نیز فروشنده و خریدار شراب و کسی که آن را حمل می‌کند، و آن که شراب برای او برده می‌شود، و کسی که از بهای شرب زندگی خود را اداره می‌کند، همه در ننگ و گناه به طور یکسان شریکند. آگاه باشید که هر کس شراب در اختیار یهودی، نصرانی، صابئی و یا هر کس دیگر قرار دهد، گناهی مانند گناه نوشنده شراب در نامه اعمال او ثبت خواهد شد. آگاه باشید که هر کس آن را برای دیگری خریداری کند یا بفروشد، خداوند نماز و روزه و حجّ و عمره او را نمی‌پذیرد مگر آنکه توبه کند، و اگر پیش از آنکه توبه نماید، از دنیا برود، بر خداوند است که به ازای هر جرعه‌یی که در دنیا از آن نوشیده است، از صدید- که آب گند و بد بوی جهنّم است- به او بنوشاند. سپس رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: آگاه باشید که خداوند (نوشیدن) شراب را به خصوص، و هر مست‌کننده دیگری را حرام کرده است، و بدانید که هر مست‌کننده‌ای

حرام است.
(1) و کسی که رباخواری کند، خداوند شکم او را به همان اندازه‌ای که ربا خورده است، از آتش جهنّم پر می‌سازد. و چنانچه از این راه، ثروتی به دست آورده باشد، خداوند هیچ عملی را از او نمی‌پذیرد، و تا زمانی که یک قیراط از آن مال در نزد اوست، مورد

لعنت خداوند و فرشتگان خدا خواهد بود.
(1) و کسی که در این دنیا نسبت به امانتی (که در نزد اوست) خیانت کند و آن را به صاحب آن باز نگرداند، بر دینی غیر از دین اسلام خواهد مرد، و خداوند را (در حالی) ملاقات می‌کند که نسبت به او خشمگین است، و او را به جانب آتش می‌کشند و او را تا ابد در قسمتی از جهنّم نگاه دارند.
(2) و کسی که به زیان مرد مسلمانی یا کافری از اهل ذمّه یا هر کس دیگری به دروغ شهادت دهد، او را در روز قیامت از زبانش آویزان کنند و با منافقان در درک زیرین آتش جهنّم همنشین خواهد بود.
(3) و کسی که به خدمتگزار و یا غلام خود: «تو را به حضور نمی‌پذیرم، و سعادتمند نباشی» بگوید، خداوند هم در روز قیامت به او خواهد گفت: «تو را به حضور نمی‌پذیرم، و سعادتمند نباشی، و بدبخت شود در جهنّم».

(1) و کسی که همسر خود را آنقدر شکنجه و آزار دهد که حاضر شود با دادن مالی، خود را رها سازد، خداوند برای شوی او کیفری کمتر از جهنّم راضی نخواهد شد، زیرا خداوند تعالی برای زنی که مورد ستم قرار گرفته است (چنان) خشمگین می‌گردد که در مورد یتیم (و پایمال شدن حقوق او) خشمگین می‌شود.
(2) و کسی که در نزد حاکمی نسبت به برادر دینی خود بدگویی کند، اگر از جانب آن حاکم، گزندی به او نرسد خداوند متعال تمام اعمال آن شخص بدگو را تباه می‌سازد، ولی اگر در اثر بدگوئی او آسیبی از جانب حاکم به آن شخص برسد، خداوند او را با هامان (وزیر فرعون) در یک طبقه از جهنّم قرار خواهد داد.
(3) و کسی که قرآن را برای آوازه و کسب شهرت و یا به طمع مال اندوزی، تلاوت کند، در روز قیامت با صورتی استخوانی و آن گوشت را نپوشانده باشد خدا را دیدار خواهد کرد. و قرآن آنقدر بر قفای او می‌زند تا قدم در جهنّم گذارده، و با کسانی که در دوزخ سقوط می‌کنند همراه خواهد شد.
(4) و کسی که قرآن را تلاوت نماید ولی به مفاهیم آن عمل نکند خداوند او را در روز

قیامت به صورت کور محشور سازد، و او به درگاه خدا می‌نالد که: «پروردگارا! چرا مرا کور برانگیختی، در حالی که من بینا بودم؟! و خداوند به او خطاب می‌کند که:
همان گونه که تو آیات ما را دریافتی و به آنها عمل نکردی، ما نیز امروز تو را فراموش کردیم» آنگاه دستور می‌رسد که به دوزخ برده شود.
(1) و کسی که مال را بخرد و بداند که این از راه خیانت به دست آمده است، با شخص جنایت کار از نظر ننگ این کردار و کیفر گناه آن، مساوی خواهد بود.
(2) و کسی که موجبات آمیزش زن و مردی را از راه حرام، فراهم سازد و آن دو را بهم برساند، خداوند بهشت را بر او حرام و جایگاه او را در جهنّم قرار خواهد داد، و این سرانجام و فرجام بدی است، و تا لحظه‌ای که جان بسپارد مورد خشم پروردگار خواهد بود.
(3) و کسی که نسبت به برادر مسلمانی خود دغل کند و در معامله با او غش ورزد، خداوند برکت خود را از روزی او برمی‌گیرد، و زندگانی او را سیاه و تباه ساخته، و او را به خود وامی‌گذارد.
(4) و کسی که مال دزدی را با آگاهی از دزدی بودن آن، خریداری نماید، با دزد آن مال

در ننگ و گناه سهیم و شریک است.
(1) و کسی که نسبت به مسلمانی خیانت ورزد، او از ما نیست، و ما هم از او نیستیم چه در دنیا و چه در آخرت.
(2) و کسی که عمل زشتی را که شنیده است، فاش کند، همانند کسی است که آن کار زشت را انجام داده است و کسی که از عمل نیکی با خبر شود و آن را افشا کند، همانند کسی است که آن کار نیک را انجام داده است.
(3) و کسی که مشخصات ظاهری و زیبایی زنی را برای مرد بیگانه‌ای وصف کند، و او را چنان بستاید که فریفته آن زن شود تا به حرام از او کام بگیرد، از دنیا نخواهد رفت مگر آنکه مورد خشم خداوندی قرار گیرد؛ و کسی که مورد خشم الهی قرار گیرد، آسمانهای هفت‌گانه و زمینهای هفتگانه نیز بر او خشم می‌گیرند، و گناهش همانند کسی است که با آن زن مرتکب زنا شده باشد. پرسیدند: یا رسول اللّه! اگر آن دو، توبه کرده و خود را اصلاح نمایند، چطور؟! حضرت فرمود: خداوند توبه آنان را می‌پذیرد ولی توبه کسی که با ستودن آن زن موجب چنین فتنه و فسادی شده است

(هرگز) نمی‌پذیرد.
(1) و کسی که چشمان (شهوت آلوده) خود را با نگاه کردن به ناموس

دیگران و از راه حرام پر کند (ارضاء نماید)، چشمهای او را (آنقدر) با میخهای آتشین دوزخ پر می‌کند (و به این کار ادامه می‌دهد) تا در باره (اعمال) مردم داوری نماید، آنگاه فرمان می‌رسد که او را به جانب جهنّم رهسپار سازند.
(2) و کسی که با ترتیب دادن میهمانی، جمعی از مردم را از روی خودخواهی و ریا دعوت کند، پروردگار بزرگ از گنداب چرکین دوزخ به اندازه طعام آن میهمانی به خورد او داده و شکم او را با آتش پر کند، و سپس از جانب حق فرمان می‌رسد که او را به جانب دوزخ بکشید.
(3) و کسی که با زن شوهر داری زنا کند و از او کام بگیرد، در روز قیامت از شرمگاه آن دو آب گند و چرکین و بدبویی بیرون می‌ریزد که مسافت پانصد سال راه را به گند کشد، و دوزخیان از گندی و بدبویی و عفونت آنان در آزار و عذاب باشند، و آن دو عذابشان از همه مردم دشوارتر است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 730
(1) و خشم و غضب خداوند بسیار شدید است نسبت به زن شوهر داری که چشم خویش را به مردان نامحرم بدوزد و پر سازد، و اگر چنین کند خداوند تمام اعمال نیک او را تباه می‌سازد، و اگر با مرد نامحرم همبستر شود، بر خداوند است که او را (در روز قیامت) در آتش (قهر خود) بسوزاند، پس از آنکه در گور عذابش کرده باشد.
(2) و هر زنی که (بیجهت و یا برای بی‌بند و باری) از شوی خود، طلاق خلع «1» بگیرد، پیوسته مورد لعنت خدا و فرشتگان و پیامبران خدا و همه مردم خواهد بود، هنگامی

---

(1) طلاق خلع، به طلاقی گفته می‌شود که همسر مردی به خاطر مسائل اخلاقی و اختلاف در تربیت خانوادگی، و طرز تفکر و مسائلی از این دست، با دادن مال و یا بخشیدن کابین (مهریه) رضایت شوی خود را برای طلاق به دست می‌آورد، و مرد نیز با رضایت کامل و بدون اکراه، همسر خود را طلاق می‌دهد، به این نوع طلاق با کیفیتی که ذکر شد «طلاق خلع» گفته می‌شود. ولی اگر زنی به خاطر بی‌بند و باری و آزاد بودن در معاشرت و تماس با مردان بیگانه با این نوع از طلاق، از شوی خود جدا شود، بر اساس فرازی از همین خطبه، که بزودی از مفاد آن اطلاع حاصل خواهید کرد، مورد نفرت و بیزاری خدا و رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم قرار خواهد گرفت و در روز قیامت از دوزخیان بشمار خواهد رفت، و اگر مردی هم در اثر شکنجه و آزار و از روی هوی و هوس، همسر خود را به انتخاب چنین طلاقی تشویق کند، همین کیفر را خواهد داشت.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 731
که فرشته مرگ (عزرائیل) او را دریابد به او می‌گوید: تو را به دوزخ

بشارت باد! و چون روز قیامت فرا رسد به او خطاب می‌شود که: به همراه دوزخیان رهسپار دوزخ شو! زنهار که خدای متعال و پیامبر خدا از زنانی که به ناروا (و از سر هوس) طلاق خلع می‌گیرند، بیزار و متنفرند؛ و خداوند متعال و پیامبر خدا از مردی که همسر خود را مورد اذیّت و آزار و شکنجه قرار می‌دهد تا از او طلاق خلع بگیرد، نفرت دارند.
(1) و کسی که با اجازه و رضایت جمعی، مسئولیّت امامت نماز جماعت آنان را بر عهده بگیرد و از نظر حضور در مسجد رعایت حال آنان را بنماید و در قرائت و رکوع و سجود و قیام خود میانه روی را پیشه خود سازد (نماز را بیش از حد طولانی نکند تا مأمومین احساس خستگی کنند)، پاداش او برابر پاداش تمام نماز کسانی است که با او به جماعت خوانده‌اند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 732
(1) و کسی که امام جماعت شود ولی در موارد حضور مردم، و قرائت، و رکوع، و سجود، و قعود و قیام خود رعایت حال آنان را نکند و نماز را بیش از حدّ متعارف طولانی نماید، نمازش را به او بازگردانند (نمازش پذیرفته نمی‌شود) چرا که نمازش از استخوانهای سینه او فراتر نخواهد رفت و جایگاه وی در نزد خدای متعال همانند جایگاه حاکم ستم پیشه متجاوزی است که مصلحت افراد زیر دست خود را در نظر نمی‌گیرد و صلاحیّت امر و نهی آنان را ندارد و بر اساس احکام الهی اجازه امامت بر آنان را ندارد.
در این هنگام امیر مؤمنان علی علیه السّلام از جای خود برخاست و عرض کرد: یا رسول اللّه! پدر و مادرم به فدایت باد! جایگاه حاکم ستمگر و متجاوزی که صلاحیّت رهبری و امامت بر افراد زیر دست خود را ندارد و بدون اذن خداوندی، این منصب را به دست آورده است، چیست؟! حضرت رسول صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: او چهارمین آن چهارتن است که عذاب و کیفر آنان در روز قیامت از همه مردم شدیدتر و دشوارتر است: ابلیس و فرعون، و آن که کسی را (بیگناه و عمدا) به قتل برساند، و چهارمین آنها همان حاکم ستم پیشه متجاوز است.
(2) و کسی که برادر نیازمند مسلمانش برای گرفتن وام به او مراجعه کند و او از دادن وام (با داشتن توانایی) سر باز زند، خداوند در روزی که به نیکوکاران پاداش کار خیر عنایت می‌فرماید، بهشت را بر او حرام خواهد کرد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 733
(1) و کسی که بدرفتاری و اخلاق زشت و ناسازگاریهای زن خود را تحمّل کند، خداوند در برابر هر روزی که با بی‌مهریهای او ساخته است به اندازه پاداش حضرت ایّوب علیه السّلام به خاطر بلایی که گریبانگیر او بوده، و در رویارویی با آن، بردباری و شکیبائی ورزیده است به او اجر و پاداش خواهد

داد؛ و برای همسر ناسازگار او، به ازای هر روز، به اندازه شنهای درهم فشرده بیابانهای عالج گناه خواهد نوشت. و اگر پیش از آنکه رضایت شوی خود را به دست آورد و با او سازگاری پیشه کند، از دنیا برود، در روز قیامت همراه با منافقان به درک زیرین دوزخ سرنگون خواهد شد.
(2) و کسی که زنی ناسازگار داشته باشد و با تنگدستیهای او نسازد و بیش از توان مرد از او طلب کند و بر او سخت بگیرد، خداوند هیچ یک از اعمال نیک او را- که مانع از حرارت آتش دوزخ باشد- نخواهد پذیرفت، و تا زمانی که چنین رفتاری با شوی خود داشته باشد، مورد خشم خداوندی قرار خواهد داشت.
(3) و کسی که به برادر (دینی) خود احترام بگذارد، بدون تردید خدا را گرامی و محترم داشته است، و شما در مورد کسی که خدا را گرامی داشته چه می‌اندیشید؟!
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 734
(1) و کسی که، مسئولیت سرپرستی گروهی را بر عهده بگیرد ولی با آنان به نیکی رفتار نکند، (در روز قیامت) در برابر هر روزی که بر آنان فرمان رانده است، به مدت هزار سال در گوشه‌ای از جهنم زندانی می‌شود، و در حالی محشور می‌شود که دستهایش به گردنش غل شده باشد. و اگر به فرمان خداوند متعال چنین مسئولیتی را بر عهده گرفته باشد، سرانجام خداوند او را (از عذاب خود) نجات دهد، ولی اگر به ناروا و به ناحق بر آنان، فرمان رانده باشد، خداوند (در روز قیامت) او را هفتاد سال در دوزخ سرنگون خواهد کرد.
(2) و کسی که (در میان جمعی) بر اساس قوانین و احکام الهی داوری نکند، همانند کسی است که به دروغ شهادت داده باشد، و (در روز قیامت) او را در آتش دوزخ افکنند تا به عذاب کسی که به ناروا شهادت داده است گرفتار شود.
(3) و کسی که در این دنیا دو رو و دو زبان (منافق و چند چهره) باشد، در روز قیامت نیز به همان صورت محشور خواهد شد (و کیفر منافقان را خواهد چشید).
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 735
(1) و کسی که برای آشتی دادن دو (یا چند) نفر گام بردارد، فرشتگان خدا پیوسته درود و صلوات خود را بر او نثار کنند تا باز گردد، و پاداش شب قدر را به او خواهند داد.
(2) و کسی که برای گسیختن رشته دوستی میان دو (یا چند) نفر گام بردارد، میزان گناه او به اندازه پاداش کسی است برای آشتی دادن آنان اقدام می‌کند، و مدام لعنت خداوندی را در نامه اعمال او می‌نویسند تا وارد جهنّم شود، و عذابش در آنجا چند برابر خواهد شد.

(3) و کسی که برای کمک یا سود رساندن به برادر (دینی) خود گام بردارد، ثواب مجاهدان در راه خدا را خواهد داشت.
(4) و کسی که برای عیبجوئی یا رسوایی برادر (ایمانی) خود قدم بردارد، با اولین گام در جهنم خواهد بود، و خداوند عیبهای او را در نزد مردم آشکار ساخته و او را رسوا می‌سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 736
(1) و کسی که برای دیدار و دلجوئی خویشاوندان و نزدیکان خود گام بردارد خداوند پاداش صد شهید را به او خواهد داد؛ و اگر به پرسش احوال او بپردازد و با جان و مال یاریش کند، در برابر هر قدمی که در این راه خداپسندانه بر می‌دارد، چهل میلیون حسنه برای او ثبت می‌شود، و چهل میلیون درجه به مقام و منزلت او در پیشگاه خداوند افزوده می‌گردد و به منزله آن است که یک صد سال خدا را عبادت کرده باشد.
(2) و کسی که برای جدایی و گسیختن رابطه خویشاوندی، گام بردارد مورد خشم و لعنت الهی در دنیا و آخرت قرار خواهد گرفت و سنگینی بار گناه او به اندازه کسی است که قطع رحم کرده باشد. «1»

_____

(1) مراد از گام برداشتن در امور اخیر، اقدام کردن و به نتیجه رساندن کار است، ممکن است کسی از جای خود حرکت نکند و مشکل کسی را بر طرف سازد، و در این گونه روایات که پاداش انسان نیکوکار به تعداد گامهای او بستگی دارد، واقعا مراد قدم برداشتن و راه رفتن نیست، و محاسبه پاداش او برای خداوند بسیار آسان است، و شاید مراد آن باشد که اگر کسی بخواهد واقعا به دنبال کار کسی برود تا مشکل او را حل کند محاسبه مقدار مسافتی که طبیعتا بایستی طی کرده و یا زمانی که باید صرف این کار خداپسندانه نماید، چندان دشوار نیست.
در موارد کارهای خلاف شرع و حرام نیز، همین نکته وجود دارد، و نبایستی از این گونه روایات چنین استفاده شود که اگر کسی بی‌آنکه قدمی بردارد و از جای خود حرکت کند و با اشاره و یا با یک کلمه اسباب گرفتاری انسانی را فراهم سازد، مشمول این کیفر الهی نخواهد شد!! چرا که سر و کار آدمیان با خدای عالمیان است و سریعا به حساب بندگان خود می‌رسد و پاداش و یا کیفر آنان را مشخص می‌سازد.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 737
(1) و کسی که بکوشد تا دو مسلمان را به همسری یک دیگر درآورد، خداوند (در آخرت) هزار حور بهشتی را که هر یک در قصری از در و یاقوت آرمیده‌اند، به ازدواج او در می‌آورد، و در برابر هر قدمی که در این رابطه بر می‌دارد یا هر کلمه‌ای که بر زبان جاری می‌سازد پاداش عمل یک سال تمام را که شبها سرگرم نماز و عبادت و روزها را به روزه‌داری سپری

سازد، به او خواهند داد.
(2) و کسی که برای جدایی در میان زن و مرد اقدام نماید، در دنیا و آخرت مورد خشم و لعنت خداوندی قرار می‌گیرد، و بر خداست که او را با هزار سنگ آتشین سنگسار کند؛ و اگر کسی برای گسیختن رابطه زناشویی آن دو، گام بردارد- در دنیا و آخرت- مورد خشم و ناخشنودی خداوند قرار خواهد گرفت و خداوند او را از نظر به روی خود محروم خواهد ساخت- اگر چه کار آن زن و شوهر به جدایی و طلاق نکشد-.
(3) و کسی که نابینائی را به مسجد یا به خانه و یا به هر جایی که او در نظر دارد، برساند، خداوند در برابر هر قدمی که در این راه بر می‌دارد، پاداش آزاد کردن یک بنده را (در

راه خدا) در نامه اعمال او می‌نویسد، و فرشتگان درود و سلام خود را بر او نثار می‌کنند، تا زمانی که از او جدا شود.
و کسی که انجام نیاز نابینایی را بر عهده بگیرد و تلاش کند تا آن را انجام دهد، خداوند متعال دو برات آزادی به او عنایت می‌فرماید: یکی برات آزادی از آتش، و دیگری برات دوری از نفاق و چند چهرگی؛ و در این دنیا هفتاد هزار حاجت او را برآورده می‌سازد، و تا وقتی که (به خانه و یا محل کار خود) باز گردد غرقه دریای رحمت بی‌منتهای الهی خواهد بود.
(1) و کسی که یک شب و روز، پرستاری بیماری را بر عهده بگیرد، خداوند متعال او را با حضرت ابراهیم خلیل علیه السّلام محشور می‌سازد و از پل صراط به سرعت برق خواهد گذشت.
(2) و کسی که تلاش کند تا حاجت بیماری را برآورده سازد، از آلودگی تمام گناهانی که تا

آن روز انجام داده است (بجز حقّ النّاس) مانند روزی که از مادر زاده شده، (پاک و پاکیزه) بیرون می‌آید. در این هنگام مردی از انصار، پرسید: یا رسول اللّه! اگر بیمار، از بستگان او باشد چطور؟ رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: بزرگترین اجر و پاداش الهی از آن کسی است که در برآورده کردن نیازهای خویشاوندان خود کوشش کند.
(1) و کسی که به افراد خانواده و تحت تکفّل خود نرسد و رابطه خود را با فامیلهای خود قطع کند (قطع رحم نماید)، خداوند در روزی که به نیکوکاران پاداش می‌دهد، او را از آن محروم ساخته و او را به خود واگذارد. و کسی را که خداوند متعال در آخرت رها کرده و به خود واگذارد او مانند هلاک‌شدگان سرگردان است تا بلکه راه گریزی پیدا کند، ولی توفیق نجات نخواهد یافت.
(2) و کسی که به حاجتمندی وام بدهد و در مطالبه آن بر او سخت نگیرد،

تمام گناهان گذشته او از نامه اعمالش پاک می‌گردد، و خداوند به ازای هر درهمی که وام داده است یک هزار قنطار «1» در بهشت به او خواهد داد.

---

(1) در مورد معنی قنطار در میان اهل لغت اختلاف است: بعضی آن را معادل چهار هزار دینار، و برخی آن را برابر با یک هزار و دویست اوقیه دانسته‌اند، و جمعی دیگر برآنند که معادل چهل اوقیه طلا یا هزار و دویست دینار، یا هشتاد هزار درهم، یا صد رطل زر و سیم، و یا به اندازه یک پوست گاو پر از طلا و نقره. رک: فرهنگ نفیس، ج 4/ 2715.

(1) و کسی که یک گرفتاری از گرفتاریهای دنیوی برادر دینی خود را برطرف کند، خداوند نظر رحمت خود را به او معطوف می‌دارد و با همان نظر رحمت، از اهل بهشت گردد، و خداوند گرفتاریهای او را در دنیا و آخرت برطرف سازد.

(2) و کسی که برای آشتی دادن زن و شوهری قدم بردارد، خداوند به او اجر هزار شهید را که در راه خدا به شهادت رسیده باشند، به او کرامت فرماید، و به ازای هر قدمی که در این رابطه برمی‌دارد و یا هر کلمه‌ای که بر زبان می‌آورد، عبادت یک سال را- که شبهای آن به عبادت و شب‌زنده‌داری و روزهای آن به روزه داری سپری شده باشد- به او عنایت کند.

(3) و کسی که به برادر مسلمان خود وام دهد، خداوند به ازای هر درهمی به وزن کوه احد و کوههای رضوی و طور سیناء، برای او حسنه می‌نویسد؛ و چنانچه پس از سرآمدن مهلت باز پرداخت وام بر او سخت نگیرد و با او مدارا نماید، (در روز قیامت) به سرعت برق و بدون هیچ حساب و کتاب و عذابی از پل صراط خواهد

گذشت.

(1) و کسی که از وام دادن به برادر مسلمانش که در نزد او از تنگدستی شکایت می‌کند خود داری نماید، خداوند در آن روزی که به نیکوکاران پاداش خیر عنایت می‌فرماید، بهشت را بر او حرام خواهد کرد.

(2) و کسی که نیازمندی را جواب کند در صورتی که می‌تواند خواسته او را برآورده سازد، مرتکب گناهی همانند گناه عشّار «1» شده است. راوی می‌گوید: عوف بن مالک از جای برخاست و پرسید: یا رسول اللّه! گناه عشّار چقدر است؟! فرمود: بر او هر شب و روز لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم است، و کسی که خداوند او را لعنت کند، یار و یاوری برای او نخواهی یافت (و همه او را به حال خود واخواهند گذارد).

(3) و کسی که در حق برادر ایمانیش کار نیکی انجام دهد و به خاطر آن،

به گردن او منّت

_____

(1) مأمور گمرک، که به ناحق اموال مسلمانان را ثبت و ضبط می‌کند.

بگذارد، عمل نیک او تباه می‌گردد و کوششی که در این راه از خود نشان داده است، بی‌نتیجه خواهد بود. سپس فرمود: آگاه باشید که خداوند متعال بهشت خود را بر منّت گذار، خود خواه، سخن چین، میگسار، آزمند، ممسک، و بد خلق زنازاده، حرام کرده است.

(1) و کسی که مال صدقه را به نیازمندی برساند همان پاداش صدقه دهنده را خواهد داشت؛ و اگر صدقه چهل هزار دست بگردد تا به مستمند برسد، همه آنان (که در این کار خیر شرکت داشته‌اند) پاداش کامل صدقه را خواهند برد، و آنچه در نزد خداست بهتر و ماندگارتر است برای پرهیزکاران و نیکوکاران اگر پی برده باشید.

(2) و کسی که در این دنیا مسجدی بسازد، خداوند به ازای هر وجب یا هر ذرع از آن،

شهری از طلا و نقره و زبرجد و زمرّد و مروارید در بهشت برای او خواهد ساخت که (تصوّر) بزرگی آن (تجسّم) مسافت چهل هزار سال راه را می‌طلبد، و در هر شهری چهل میلیون قصر، و در هر قصری چهل میلیون سرا، و در هر سرایی چهل میلیون خانه، و در هر خانه‌ای چهل میلیون تخت و بر هر تختی حوری از حوران بهشت آرمیده است (تا به همسری او درآیند)، و (باز) در هر خانه‌ای چهل میلیون غلام و چهل میلیون کنیز، و چهل میلیون سفره رنگارنگ و بر روی هر سفره‌ای چهل میلیون ظرف، و در هر ظرفی چهل میلیون نوع از انواع خوراکیها قرار دارد، و خداوند به دوست خود آنچنان قدرت و توانی کرامت فرماید که بتواند از همه همسران خود کام بگیرد و از همه خوراکیها در یک روز استفاده نماید.

(1) و کسی که مؤذّن مسجدی از مساجد خدا گردد، و در آن مسجد اذان بگوید و فقط رضایت خدا را در نظر داشته باشد، خداوند ثواب چهل میلیون پیغمبر، و چهل میلیون صدّیق، و چهل میلیون شهید را به او عنایت فرماید، و شفاعت او شامل چهل میلیون امت می‌شود که هر امّتی چهل میلیون نفر مرد باشد، و برای او در هر بهشتی (از بهشتهای هفتگانه) چهل میلیون شهر، و در هر شهری چهل میلیون قصر، و در هر قصری چهل میلیون سرا، و در هر سرایی چهل میلیون خانه، و در هر خانه‌ای چهل میلیون تخت، و بر هر تختی یک حور از حوریان بهشتی آرمیده است (تا به همسری او درآید)، و نیز (وسعت) هر خانه‌ای از آن خانه‌ها چهل میلیون برابر دنیا است، و در

اختیار هر همسری چهل میلیون غلام و چهل میلیون کنیز قرار دارند، و در هر اطاقی چهل میلیون سفره، و بر روی هر سفره‌ای چهل میلیون ظرف، و در هر ظرفی چهل میلیون نوع از انواع خوراکیها می‌باشد که اگر همه جن و انس میهمان او گردند، همه را در کوچکترین خانه از آن خانه‌ها جای خواهد داد، و هر چه بخواهند- از خوراکی و نوشیدنی گرفته- تا عطر و جامه و میوه و انواع تحفه‌ها شامل لباس و زیور آلات گوناگون- در آن وجود دارد؛ و هر خانه‌یی به اندازه کافی از این اشیاء مورد نیاز، هست. و چون مؤذن «اشهد ان لا اله الّا اللّه» بگوید چهل میلیون فرشته اطراف او را فرا می‌گیرند و همه بر او درود می‌فرستند و تا وقتی که از اذان فارغ شود برای او

طلب آمرزش می‌کنند، و در سایه رحمت حضرت حق قرار خواهد داشت، و چهل میلیون فرشته ثواب اذان او را در نامه اعمالش می‌نویسند و به محضر خداوند متعال تقدیم می‌کنند «1».

(1) و کسی که به سوی مسجدی از مساجد خدا قدم بردارد، به ازای هر قدمی که بر می‌دارد (از لحظه بیرون آمدن از خانه تا به هنگام بازگشت) پاداش ده حسنه خواهد داشت و ده گناه (نیز) از نامه اعمال او پاک می‌شود و مقام و منزلت او را (در نزد حضرت حق) ده درجه بالا می‌برند.

(2) و کسی که بر آن باشد که در هر جا و در هر موقعیت و فرصتی، نماز خود را به جماعت بخواند، (در روز قیامت) جزو اولین گروهی با سبقت‌گیرندگان، با چهره‌ای

---

(1) در مورد برخی از فرازهای این خطبه بایستی به دقت اندیشید، زیرا کسانی که این خطبه را شنیده‌اند امکان ندارد به خاطر طولانی بودن آن، تمامی آن را به درستی روایت کنند و امکان اینکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن افزوده باشند، وجود دارد، خصوصا که تنی چند از راویان این خطبه، مورد اعتماد علمای رجال نیستند. و مرحوم صدوق (ره) با ذکر اسامی راویان احادیث، تأیید صحّت و یا سقم آن را بر عهده کارشناسان فن قرار داده است. و خواننده نباید به صرف قرائت یک حدیث، آن را وحی منزل بداند و ملاک عمل قرار دهد بلکه نیاز به تأیید دانشمندان دینی دارد تا پس از بررسی راویان هر حدیث و در صورت معارض نبودن مفاد آن با محکمات قرآنی، مورد عمل قرار گیرد.

روشنتر از ماه شب چهاردهم (بدر) به سرعت برق از پل صراط خواهد گذشت، و به ازای هر روز و یا شبی که توفیق شرکت در نماز جماعت را داشته است ثواب یک شهید را به او خواهند داد.

(1) و کسی که همیشه در صف اول نماز جماعت قرار گیرد و به اولین تکبیرة الاحرام برسد، و با این کار خود موجبات آزار مؤمنی را فراهم نسازد، خداوند به اندازه پاداش مؤذّن (که بر شمرده شد) به او در بهشت، پاداش خواهد داد.
(2) و کسی که در کنار جاده‌ها، سر پناهی برای مسافران و رهگذران بسازد، خداوند در روز قیامت او را با مرکبی از درّ در حالی که پرتو رخسارش بر اهل محشر می‌تابد، برخواهد انگیخت، تا در مقام ابراهیم خلیل الرحمن علیه السّلام با او همنشین گردد، و اهل محشر گمان کنند که او یکی از فرشتگان خدا است، که همانند او دیده نشده است، و با شفاعت وی چهل میلیون نفر به بهشت خواهند رفت.
(3) و کسی که به درخواست برادر ایمانیش، در کاری که مورد نظر اوست، وساطت کند،

خداوند نظر خود را به او معطوف می‌دارد، و بر خداوند است که او را هرگز نیازارد.
و اگر بدون درخواست برادر دینی خود (در کاری که به او مربوط است) میانجیگری کند، پاداش هفتاد شهید را به او کرامت کنند.
(1) و کسی که ماه رمضان را روزه بگیرد و برای تقرّب به خداوند متعال زبان خود را از یاوه گویی باز داشته و خاموشی را اختیار کند، و گوش و چشم و شرمگاه و تمام اعضای بدن خود را از دروغ و حرام و غیبت، باز دارد، خداوند متعال او را از مقرّبان درگاه خود قرار دهد تا آنجا که دو زانوی ابراهیم خلیل علیه السّلام را لمس کند (کنایه از نزدیک بودن به حضرت ابراهیم علیه السّلام است).
(2) و کسی که چاه آبی را حفر کند و پس از به آب رسیدن، در اختیار مسلمانان قرار دهد، پاداش او مانند پاداش کسی است که از آن وضو بگیرد و نماز بخواند، و به شماره هر مویی از بدن انسان یا چهارپا، یا درنده، یا پرنده‌ای که از آن آب بنوشد، ثواب آزاد کردن هزار بنده در راه خدا را در نامه اعمال او خواهند نوشت، و در روز قیامت به شماره ستارگان آسمان از مردم در اثر شفاعت او، حوض قدس را دریابند.

راوی می‌گوید: پرسیدیم: یا رسول اللّه! حوض قدس کدام است؟ حضرت سه بار تکرار فرمود: حوض من، حوض من، حوض من.
(1) و کسی که برای مسلمانی، گوری حفر کند و آن را به حساب خداوند بگذارد، خداوند متعال بدن او را بر آتش (دوزخ) حرام سازد، و در بهشت خانه‌ای به او ارزانی دارد و او را وارد حوضی می‌کند که به شماره ستارگان در اطراف آن جام قرار دارد، و گستره آن به اندازه فاصله میان

ایله و صنعاء «1» خواهد بود.
(2) و کسی که جنازه مسلمانی را غسل دهد و امانت را در حق او ادا نماید، به ازای هر مویی از بدن او ثواب آزاد کردن یک بنده را به او کرامت خواهند کرد و مقام و منزلتش (در نزد حضرت حق) یک صد درجه افزون می‌گردد. در این هنگام عمر بن خطاب عرض کرد: یا رسول اللّه! چگونه امانت را ادا کند؟! فرمود: شرمگاه و زشتیهای او را بپوشاند، و اگر چنین نکند پاداشش تباه ساخته معایبش را در دنیا و آخرت آشکار نموده است.

---

(1) نام دو سرزمین است که در کناره دریای سرخ و یمن قرار دارند.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 749
(1) و کسی که بر جنازه مسلمانی نماز بگزارد، جبرئیل با هفتاد ملیون فرشته درود خود را نثار سازند، و تمام گناهان گذشته او (بجز حقّ النّاس) آمرزیده می‌شود. و اگر آنقدر در کنار او بماند تا دفن شود و خاک بر او بریزد سپس از تشییع جنازه بازگردد، به ازای هر قدمی که برداشته است- از لحظه تشییع تا لحظه‌ای که به خانه خود بازگردد- یک قیراط پاداش خواهد داشت، و هر قیراط هم وزن کوه احد است که در کفه ترازوی اعمال او قرار می‌دهند و برابر آن به او پاداش کرامت می‌کنند.
(2) و کسی که از ترس خدا بگرید، به شماره هر قطره اشک، وزنه پاداشی به وزن کوه احد در کفّه ترازوی اعمال او قرار می‌دهند، و نیز به ازای هر قطره اشک، چشمه‌ای در بهشت به وی عنایت کنند، که در کناره آن چشمه شهرها و قصرهایی قرار دارند که (همانند آنها) هیچ چشم و گوشی ندیده و نشنیده و در خاطر هیچ کس خطور نکرده است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 750
(1) و کسی که به عیادت بیماری برود، به شماره هر قدمی که در این رابطه برمی‌دارد تا (لحظه‌ای که) به خانه باز گردد، هفتاد میلیون حسنه به او کرامت شود و هفتاد میلیون گناه از نامه اعمال او پاک گردد، و مقام منزلتش هفتاد میلیون درجه بالا برده شود، و هفتاد میلیون فرشته در قبر از او دیدار کرده و برای او تا روز قیامت طلب آمرزش می‌کنند.
(2) و کسی که جنازه (مسلمانی) را تشییع کند، به شماره هر قدمی که بر می‌دارد تا (لحظه‌ای که) به منزل خود بازگردد یک صد میلیون حسنه در نامه اعمال او نوشته و یک صد میلیون از گناهان او پاک می‌گردد و مقام منزلتش را (در نزد پروردگار) یک صد میلیون درجه بالا خواهند برد؛ و اگر بر جنازه او نماز بگزارد، (پس از درگذشت او) یک صد هزار فرشته جنازه او را تشییع کرده و برای او طلب آمرزش کنند تا جنازه او به خاک سپرده شود، و اگر آنقدر در آنجا بماند تا آن جنازه دفن گردد خداوند هزار فرشته را بر او می‌گمارد تا همه آنها برای او طلب آمرزش کنند، تا زمانی که از

قبر خود برانگیخته گردد.

(1) و کسی که با نیّت انجام حج یا عمره از خانه خود بیرون آید، به تعداد گامهایی که از لحظه خروج تا بازگشت بر می‌دارد، یک میلیون حسنه در نامه اعمال او ثبت می‌شود، و یک میلیون گناه او از آن نامه پاک می‌گردد، و یک میلیون درجه به مقام او افزوده می‌گردد، و در برابر هر درهم یا دیناری که در این سفر به همراه بردارد تا هزینه راه کند، یک میلیون برابر آن در نزد حضرت حق عوض خواهد داشت. و برای هر حسنه‌ای که در طول این راه انجام دهد (ثواب) یک میلیون حسنه برای او خواهد داشت تا زمانی که (به خاک خود) بازگردد و در امان خداوند خواهد بود. و اگر در این سفر بمیرد، خداوند او را رهسپار بهشت خواهد کرد در حالی که کامیاب و آمرزیده گردیده و دعای او مستجاب خواهد بود، پس دعای او را مغتنم بشمارید (و به او التماس دعا بگوئید)، زیرا که خداوند دعای او را رد نمی‌کند، و در روز قیامت اختیار شفاعت برای یک صد هزار نفر را دارد.
(2) و کسی که خانواده کسی را که به سفر حج یا عمره رفته است سرپرستی کند، پاداشی کامل، بسان پاداش همان شخصی که به حج یا عمره رفته است خواهد داشت، بی‌آنکه

از پاداش حج‌گزار یا عمره‌گزار چیزی کم شود.
(1) و کسی که به منظور نگاهبانی از مرز (کشور اسلامی) یا جهاد در راه خدا از خانه خود بیرون آید، با هر گامی که برمی‌دارد هفتصد هزار حسنه در نامه اعمال او ثبت و هفتصد هزار گناه از نامه او پاک می‌شود و هفتصد هزار درجه به مقام و منزلت او افزوده می‌گردد، و خداوند متعال کفیل و ضامن اوست تا آنکه بدرود حیات گوید، و به هر نحوی که بمیرد، شهید به حساب خواهد آمد، و اگر (سلامت به خانه خود) بازگردد، آمرزیده و دعایش مستجاب خواهد بود.
(2) و کسی که برای زیارت برادر خود قدم بردارد، با هر گامی- از لحظه بیرون آمدن از خانه تا لحظه بازگشت- ثواب آزاد کردن یک صد هزار بنده را (در راه خدا) در نامه اعمال او ثبت می‌کنند، و یک صد هزار درجه بر مقام و منزلت او افزوده و یک صد هزار گناه از نامه اعمال او پاک می‌گردد.
از ابو هریره پرسیدند: آیا رسول خدا صلّی اللَّه علیه و آله و سلّم نفرموده است: کسی که بنده‌ای را (در

راه خدا) آزاد کند پس همان قربانی (فدای) او از آتش خواهد بود (یعنی این عمل، او را از آتش دوزخ دور می‌دارد)؟ گفت: آری! ما چنین سخنی را

با رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم در میان نهادیم، رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: آری! ولی در کنوز عرش درجاتی را برای این شخص در نزد خدا بالا می‌برند.
(1) و کسی که قرآن را برای رضای خدا و برای کسب معرفت دینی بیاموزد، به اندازه پاداش فرشتگان و انبیاء و پیامبران برای او ثواب خواهد بود.
(2) و کسی که قرآن را برای ریا و آوازه و شهرت بیاموزد، و هدف او از یادگیری قرآن به مجادله کردن با نادانان و کم‌خردان و اظهار فخر به دانشمندان باشد، و بوسیله قرآن دنیا را طلب کند، خداوند عز و جل در روز قیامت استخوانهای او را از هم متلاشی و پراکنده می‌سازد و عذاب هیچ کس شدیدتر از عذاب او نخواهد بود. و به انواع عذابهایی که برای دوزخیان مقرر شده است، گرفتار خواهد شد چرا که خداوند نسبت به او خشمگین و از او ناخشنود است.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 754
(1) و کسی که قرآن را بیاموزد، و در آن آموختن فروتنی را پیشه خود سازد، و آن را به بندگان خدا بیاموزد و هدفش رضای خدا باشد، کسی را در بهشت نخواهید یافت که پاداشش بیشتر و گرانقدرتر از او و مقام و منزلتش از او بالاتر باشد، و در بهشت هیچ مقام و منزلت والایی وجود ندارد که او سهم چشمگیری از آن نداشته باشد و شریفترین منازل بهشت از آن اوست.
(2) آگاه باشید که علم از عمل (بی‌علم) بهتر است، و ملاک دین خدا ترسی و پرهیز از گناه است، براستی که عالم کسی است که به علم خود عمل نماید اگر چه اندک باشد.
(3) آگاه باشید هیچ گاه چیزی را- اگر چه در نظرتان کوچک آید- ناچیز مشمارید، زیرا هیچ گناه صغیره‌ای در صورت اصرار بر آن صغیره نیست، و هیچ گناه کبیره‌ای با طلب آمرزش، دیگر کبیره نیست. آگاه باشید که خداوند از شما در رابطه با کارهایی
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 755
که کرده‌اید، خواهد پرسید، حتّی اگر یکی از شما انگشت خود را به روی لباس برادرش بگذارد. ای بندگان خدا! بدانید که بنده در روز قیامت بر آن عقیده و مذهبی که مرده است محشور خواهد شد؛ و تردیدی در این نیست که خداوند بهشت و دوزخ آفرید، تا هر کس دوزخ را بر بهشت بگزیند، شکست و ناکامی را به ره آورد سفر با خود ببرد، و آن که بهشت را انتخاب کند، بدون تردید رستگار گردد و رستگاری را به ارمغان با خود خواهد داشت، زیرا خداوند متعال (در سوره آل عمران، آیه 185) می‌فرماید: «آن که را از آتش (دوزخ) دور کرده و در بهشت جایش دهند،

بدون تردید رستگار و کامیاب شده است».
(1) آگاه باشید که پروردگارم به من فرمان داده است تا با مردم مبارزه کنم تا کلمه «لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ» را بر زبان جاری سازند، اگر آنان این کلمه را بر زبان آورند، جان و اموال آنان از جانب من در امان خواهد بود مگر آنکه گناهی مرتکب گردند که کیفر آن در جان و اموالشان باشد، و کار حسابشان با خدا خواهد بود.
(2) آگاه باشید! که خداوندی که نام او بزرگ است هر چیزی را که دوست داشته است، بیان آن را از بندگان خود فرو گذار نکرده؛ و هر چیزی را که ناخوش داشته، آن را برای بندگان خود بیان فرموده و آنان را از آن بر حذر داشته است، تا هر که
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 756
نابودشدنی است پس از اتمام حجت، نابود گردد، و هر که شایسته زندگی و حیات ابدی است بر اساس دلیل و حجت زنده بماند.
(1) آگاه باشید که خداوند عزیز و جلیل، ستم نمی‌کند، و از ستم (نیز) در نمی‌گذرد و او همواره در کمین است «تا (خداوند) کسانی را که مرتکب کارهای زشت شده‌اند به کیفر برساند، و کسانی را که به کارهای شایسته و نیک دست زده‌اند، به نیکی پاداش دهد». و هر کس نیکی کند، به سود خود نیکی کرده، و هر کس بدی کند به زیان خود بدی کرد، و خداوندگار تو هرگز بر بندگان ستم روا ندارد.
(2) ای مردم! من پیر شده‌ام (توان) و استخوانهایم به سستی گراییده، و بدنم را ضعف فرا گرفته است، و خبر رحلتم من به من رسیده، و اجلم نزدیک است، و اشتیاق لقای خداوندی در من فزونی یافته، و جز این گمان ندارم که این آخرین دیدارم با شما است، بس مادامی که زنده‌ام مرا خواهید دید، و چون به دیدار خدا بشتابم خداوند نگاهدارنده هر مرد و زن مؤمنی خواهد بود، و السلام علیکم و رحمة اللّه و برکاته.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 757
(1) در این هنگام، گروهی از انصار، پیش از آنکه حضرت از منبر فرود آید، به استقبال او رفتند و همه عرض کردند: یا رسول اللّه! خدا ما را فدای تو گرداناد و پدر و مادر و جان ما به فدای تو باد! کیست که پس از تو تاب این سختیها و دشواریها را داشته باشد؟! و زندگی پس از امروز (و بدون تو) چگونه (برای ما) گوارا باشد؟! رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم فرمود: من با پروردگارم در باره امتم سخن گفتم، و او به من فرمود: درب توبه تا زمانی که در صور دمیده شود (برای امّت تو) گشوده خواهد ماند «1».
(2) سپس رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم به ما رو کرد و فرمود: براستی که اگر کسی یک سال پیش از

(1) ظاهرا این از اختصاصات امّت اسلامی است که تا لحظه دمیدن در صور اجازه توبه و بازگشت به آنان کرامت شده است و در امتهای پیشین چنین نبوده است، و اگر کسی در حال احتضار پرده‌های نادیدنی را می‌دید و بعد سلامت خود را باز می‌یافت دیگر توبه او پذیرفته نمی‌شد چرا که ارزش فرمانبرداری در اطاعت بیچون و چراست و نادیده باید خریدار بود، ولی حضرت حق به برکت وجود ذیجود رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم امّت اسلامی را به این نعمت سرافراز فرمود و آنان را از امتهای پیشین مستثنی کرد.

مرگ خود توبه کند، خداوند توبه او را می‌پذیرد، سپس فرمود: یک سال، بسیار است! هر کس یک ماه پیش از مرگش توبه کند خداوند توبه او را می‌پذیرد؛ باز فرمود: یک ماه، بسیار است! هر کس یک هفته پیش از مرگ خود توبه نماید خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد؛ باز فرمود: یک هفته بسیار است! هر کس یک ساعت پیش از مرگش توبه کند، خداوند توبه‌اش را خواهد پذیرفت؛ باز فرمود: یک ساعت هم بسیار است! هر کس توبه کند در حالی که جانش به اینجا رسیده باشد- و به گلوی مقدس خود اشاره فرمود- خداوند توبه او را می‌پذیرد.

(1) راوی گفت: سپس حضرت از منبر پائین آمد، و این آخرین خطبه رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم بود تا آنکه به جوار رحمت حضرت حق پیوست.

تمّ کتاب عقاب الأعمال بعون الملک الوهّاب و صلّی اللّه علی محمّد و آله الطّاهرین

[1] محمد بن على بن الحسين بن موسى بن بابويه القمّىّ الفقيه مصنّف هذا الكتاب قال: حدثنى أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدثنى أحمد بن هلال، عن أحمد بن صالح، عن عيسى بن عبد اللَّه- من ولد عمر بن على- عن آبائه.
[2] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سيف، عن أخيه على، عن أبيه قال: حدّثنى الحجّاج بن أرطاة قال: حدّثنى أبو الزبير.
[3] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سيف، عن أبيه، عن عمرو بن شمر.
[4] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سيف، عن أبيه.
[5] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن هلال، عن الفضيل بن عبد الوهاب، عن اسحاق بن عبد اللَّه.
[6] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن محمد بن عيسى؛ و إبراهيم بن هاشم؛ و الحسن بن على الكوفى، عن عمرو بن شمر.
[7] و بهذا الإسناد، عن جابر.
[8] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن هلال، عن ابن فضال.
[9] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدثنى أبو عمران العجلىّ قال: حدّثنا محمد بن سنان قال: حدّثنا أبو العلاء الخفّاف قال: حدّثنا عطيّة العوفىّ.
[10] حدثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 760
[11] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال:
[12] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن البرقىّ، عن الحسين بن سيف، عن أخيه علىّ، عن المفضل بن صالح.
[13] و بهذا الإسناد، عن أحمد، عن الحسن بن على بن يقطين، عن محمد بن سنان، عن حماد بن عثمان؛ و خلف بن حمّاد، جميعا عن ربعىّ.
[14] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[15] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن

عیسی، عن الحسین بن سیف.
[16] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد و إبراهیم بن هاشم و الحسن بن علی الکوفیّ، عن الحسین بن سیف، عن أخیه علی، عن أبیه، عن عمرو بن شمر.
[17] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن یعقوب بن یزید، عن محمد ابن أبی عمیر.
[18] حدثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللّه عنه قال: حدثنی علی بن الحسین السعدآبادیّ، عن أحمد بن أبی عبد اللّه، عن الحسن بن محبوب، عن أبی جمیلة.
[19] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد و الحسن بن علی الکوفیّ و إبراهیم بن هاشم، کلهم عن الحسین بن سیف، عن سلیمان بن عمرو، عن مهاجر أبی الحسن.
[20] و بهذا الإسناد، عن سلیمان بن عمرو قال: حدثنی زید بن رافع قال:
[21] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحمیریّ قال: حدثنی أحمد بن محمد، عن الحسین بن سیف، عن أخیه علی.
[22] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسین بن سیف، عن سلیمان بن عمرو قال: حدثنی عمران بن أبی عطاء قال: حدّثنی عطاء.
[23] و بهذا الإسناد، عن الحسین بن سیف، عن أخیه علی، عن أبیه.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 761
[24] حدثنی محمد بن موسی بن المتوکل رضی اللّه عنه قال: حدثنی أبو الحسین الأسدی قال: حدثنی محمد بن الحسین الصوفی، عن یوسف بن عقیل.
[25] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی عبد اللّه بن الحسن المؤدّب، عن أحمد بن علی الأصبهانیّ، عن إبراهیم بن محمد الثّقفیّ، عن محمد بن إسحاق، عن أبی هارون العبدیّ.
[26] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبی عبد اللّه، عن أبی یوسف، عن محمد بن أبی عمیر.
[27] حدثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللّه عنه قال: حدثنی محمد بن یحیی، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن السّریّ، عن علی بن الحکم، عن أبی المغرا.
[28] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن عبد الرحمن بن أبی نجران، عن عبد العزیز العبدیّ.
[29] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی أحمد بن إدریس، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن هلال، عن محمد بن عیسی الأرمنیّ، عن أبی عمران الخرّاط.
[30] حدثنی الحسین بن أحمد رضی اللّه عنه قال: حدثنی أبی، عن محمد

بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن عبد اللّه بن حماد.
[31] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطّاب، عن محمد بن عيسى الأرمنىّ، عن أبى عمران الخرّاط، عن بشر.
[32] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطّاب، عن إبراهيم بن محمد.
[33] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير، عن محمد بن عمر بن يزيد.
[34] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن هلال، عن محمد بن عيسى الأرمنىّ، عن أبى عمران الخرّاط، عن بشر.
[35] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى و إبراهيم بن هاشم و الحسن

بن على الكوفىّ، عن الحسين بن سيف، عن أبيه، عن أبى حازم المدينىّ.
[36] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنا أبى، عن محمد بن أبى عمير.
[37] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن علىّ بن فضّال، عن أبى داود المسترقّ، عن ثعلبة بن ميمون، [عن بعض أصحابنا].
[38] أبى رحمه اللَّه، عن عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن إسماعيل بن بزيع، عن منصور بن يونس.
[39] حدثنى محمد بن علىّ ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنا أبى، عن محمد بن سنان.
[40] و بهذا الإسناد، عن أحمد، عن أبيه و محمد بن عيسى، عن صفوان بن يحيى، عن أبى أيّوب الخزّاز.
[41] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد قال: حدّثنا أبى، عن محمد بن أبى عمير.
[42] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن أبيه و الحسن بن الحسين اللّؤلؤىّ، عن محمد بن سنان.
[43] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن ابن فضّال.
[44] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن على بن الحكم،

عن سيف بن عميرة.
[45] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن منصور بن العبّاس، عن سعيد بن جناح قال:
[46] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد، عن أبيه، عن فضالة بن

أيّوب، عن سيف بن عميرة، عن محمد بن مروان.
[47] أبى رضى اللَّه عنه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن عبد اللَّه بن بكير.
[48] أبى قال: حدثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن أبى محمد الرّازىّ، عن الحسين بن يزيد، عن إبراهيم أبى بكر بن أبى سمّال.
[49] و بهذا الإسناد، عن سيف بن عميرة.
[50] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العبّاس بن معروف، عن سعدان بن مسلم و اسمه عبد الرحمن بن مسلم.
[51] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن جعفر الأسدىّ قال: حدثنى موسى بن عمران، عن الحسين بن يزيد، عن محمد بن سنان.
[52] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى على بن إبراهيم، عن النّوفلىّ.
[53] حدثنى جعفر بن محمد بن مسرور رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن محمد بن عامر، عن عمّه عبد اللَّه بن عامر، عن محمد بن إسماعيل، عن على بن الحكم، عن داود العجلىّ.
[54] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن معاوية بن حكيم، عن عبد اللَّه بن المغيرة.
[55] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن على بن حسّان الواسطى.
[56] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطّاب، عن إبراهيم بن محمد الثّقفىّ، عن على بن معلّى.
[57] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن عمرو بن عثمان، عن صباح الحذّاء.
[58] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن أبى همّام، عن محمد بن سعيد بن غزوان، عن السّكونىّ، عن ابن جريج، عن عطاء.

پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 764
[59] حدثنی محمد بن علیّ ما جیلویه رضی اللّه عنه، عن محمد بن یحیی العطار، عن محمد بن أحمد بن یحیی، عن علی بن أبی الصّقر.
[60] حدثنی محمد بن موسی رضی اللّه عنه قال: حدثنی علی بن الحسین السعدآبادیّ، عن أحمد بن أبی عبد اللّه البرقیّ، عن أبیه، عن محمد بن سنان.
[61] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا أحمد بن إدریس قال: حدثنی محمد بن أحمد قال: حدثنی إبراهیم بن اسحاق، عن محمد بن عیسی، عن عبید اللّه الدّهقان، عن درست بن أبی منصور.
[62] حدثنی محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدثنی محمد بن الحسن الصّفار، عن أحمد بن الحسن بن علی بن فضّال، عن عمرو بن سعید المدائنیّ، عن مصدّق بن صدقة.
[63] أبی رحمه اللّه عن عبد اللّه بن جعفر، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب، عن صفوان بن یحیی.
[64] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحمیری، عن السّندیّ بن محمد، عن محمد بن سنان.
[65] أبی رحمه اللّه عن عبد اللّه بن جعفر، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن حسّان، عن أبیه.
[66] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی محمد بن یحیی، عن محمد بن أحمد، عن السّندی بن الرّبیع.
[67] حدثنی محمد بن علی ما جیلویه رضی اللّه عنه قال: حدثنی علی بن إبراهیم بن هاشم، عن أبیه، عن النّوفلیّ.
[68] حدثنی علی بن أحمد رضی اللّه عنه، عن أبیه، عن جدّه أحمد بن بی عبد اللّه، عن أبیه محمد بن خالد، [و] عن محمد بن سنان.
[69] حدثنی محمد بن علی ماجیلویه رضی اللّه عنه قال: حدثنی محمد بن أبی القاسم، عن أحمد بن محمد بن خالد، عن محمد بن علی الأنصاریّ، عن عبد اللّه بن محمد.
[70] حدثنی أحمد بن محمد بن یحیی العطّار رضی اللّه عنه، عن أبیه، عن محمد بن أحمد، عن موسی بن عمر، عن محمد بن سنان، عن أبی سعید القمّاط.
[71] حدثنی محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن عیسی، عن أبی أیوب المدنی، عن ابن أبی عمیر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 765
[72] و بهذا الإسناد، عن محمد بن عیسی، عن محمد بن إسماعیل.
[73] أبی رحمه اللّه قال: حدثنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن محمد بن

أبى عمير.
[74] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن النّوفلىّ.
[75] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار قال: حدثنى إبراهيم بن هاشم، عن محمد بن على الأنصارى.
[76] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدثنى أحمد بن الحسين، عن أبيه، عن ظريف بن ناصح، عن عمرو بن خليفة العبدىّ.
[77] حدثنى أحمد بن محمد بن يحيى رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن محمد بن على البغدادىّ، عن عبد اللَّه بن المبارک.
[78] و بهذا الإسناد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن إسحاق بن إسماعيل الصّوفىّ، عن العباس بن أبى العباس.
[79] حدثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن منصور بن العباس، عن سعيد بن جناح.
[80] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدثنى أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه.
[81] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن محمد بن عيسى، عن القاسم بن يحيى، عن جدّه الحسن بن راشد.
[82] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن نضر بن إسحاق.
[83] حدثنى الحسين بن أحمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن إبراهيم، عن عبد الرحمن بن الحجاج، عن محمد بن عمر الهمدانىّ، عن الحسين بن عطيّة.
[84] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن الحسن بن على بن فضّال، عن على بن عقبة.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 766
[85] حدثنى أحمد بن على، عن أبيه، عن على بن معبد.
[86] حدثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن جعفر، عن موسى بن عمر، عن حمزة بن بزيع.
[87] حدثنى الحسين بن أحمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن ابن سنان.
[88] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن الحسن الصّفار، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن محمد بن أبى حمزة.

[89] أبى رحمه اللّه قال: حدثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن الحسين بن يزيد.
[91] حدثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن أبى عبد اللَّه الرّازىّ، [عن محمد] عن محمد بن عبد اللَّه، عن إبراهيم بن عقبة، عن زكريا، عن أبيه.
[92] أبى رحمه اللّه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن القاسم بن يحيى، عن جده الحسن بن راشد.
[93] و بهذا الإسناد، عن محمد بن عيسى، عن أيوب المدنى، عن ابن أبى عمير.
[95] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن صالح بن عقبة.
[96] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدثنى محمد بن أحمد، عن السّيّارىّ، عن أبى سليمان الخوّاص، عن أبى نعيم الفضل بن دكين.
[97] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمر، عن عبد اللَّه بن جبلة.
[98] حدثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسين، عن عبد اللَّه بن جبلة.
[99] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمر، عن ابن محبوب.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 767
[100] حدثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسين.
[101] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
[102] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
[103] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى العمركىّ البوفكىّ.
[106] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطاب، عن صفوان بن يحيى.
[107] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن أبى عمير، عن إبراهيم بن عبد الحميد، عن سعد الإسكاف، عن زياد بن عيسى، عن أبى الجارود.
[108] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدثنى محمد

بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد، عن يعلى بن حمزة، [عن عبد اللّه بن محمد] الحجّال، عن على بن الحكم.
[109] حدّثنى حمزة بن محمد العلوى رضى اللَّه عنه قال: أخبرنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[110] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن محمد بن الحسين، عن صفوان.
[111] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن عيسى، عن الحسين بن خالد، عن حماد بن سليمان.
[112] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أحمد بن هشام، عن محمد بن إسماعيل، عن على بن الحكم، عن سيف بن عميرة، عن سعد بن طريف.
[113] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن عبد الرحمن بن الحجّاج.
[114] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن إسماعيل البصرىّ.
[115] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن محبوب، عن أبى الحسن الواسطى النّخّاس.
[116] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على

الصّيرفىّ، عن إسحاق بن بشر الكاهلى عن الحكم.
[117] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن حسّان.
[118] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن على بن معبد.
[119] أبى رحمه اللَّه، عن عبد اللَّه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
[120] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد.
[121] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن أبى عبد اللَّه الرّازىّ، عن الحسن بن على بن أبى حمزة.
[122] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد.
[123] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه، عن محمد بن سنان.
[124] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد،

عن محمد بن حسّان الرازى، عن أبى محمد الرازى، عن النّوفلىّ.
[125] حدّثنى محمد بن موسى رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن جعفر بن محمد بن بشّار، عن عبيد اللّه الدهقان.
[126] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطاب، عن جعفر بن بشير.
[127] أبى رحمه اللّه قال: حدثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن على، عن مصعب بن سلّام التّميمىّ.
[128] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن أبى عمير.
[129] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[130] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن

أحمد، عن محمد بن ناجية، عن محمد بن على، عن مصعب بن سلّام التّميمىّ.
[131] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على.
[132] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطاب، عن إبراهيم بن محمد الثقفى، عن إبراهيم بن ميمون، عن عبد المطلب بن زياد، عن أبان بن تغلب.
[133] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان.
[134] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن الحسن، عن محمد بن على، عن على بن أسباط، عن عمّه يعقوب بن سالم.
[135] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن على بن إسماعيل، عن صفوان بن يحيى عن أبى أيوب.
[136] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه، عن محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد، عن السّندىّ بن الربيع.
[137] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفار، عن العباس بن معروف، عن موسى بن القاسم، عن صفوان بن يحيى.
[138] أبى رحمه اللَّه قال: حدثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النوفلى.

[139] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير.
[140] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن العلاء بن رزين.
[141] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن عيسى، عن أبيه عيسى بن عبد اللَّه.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 770
[142] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[143] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن جعفر، عن عبيد اللَّه بن عبد اللَّه، عن واصل بن سليمان.
[144] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطاب، عن الحسن بن محبوب، عن عبد العزيز.
[145] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[146] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن الحسن بن موسى الخشّاب، عن عبد اللَّه بن جبلة، عن غياث بن كلّوب.
[147] حدّثنى محمد بن موسى رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن العباس بن معروف.
[149] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[150] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن هلال.
[151] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن زرعة.
[152] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن ابن أبى نجران.
[153] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[154] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن عبد اللَّه بن حمّاد الأنصارى.
[155] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن الحسين بن الحسن بن

أبان، عن الحسين بن سعيد، عن الحسن بن محبوب، عن محمد بن الفضيل.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 771
[156] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى اليقطينى، عن زكريا المؤمن، عن ابن ناجية، عن داود بن النعمان، عن عبد الرحمن بن سيابة.
[157] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن أبيه، عن ابن المغيرة.
[158] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النوفلى.
[159] أبى رحمه اللَّه، عن أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن السّندىّ، عن على بن الحكم، عن سيف بن عميرة، عن سعد بن طريف.
[160] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم بن هاشم، عن أبيه، عن عمرو بن عثمان، عن محمد بن عذافر الصيرفى، عن أبيه.
[162] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن معاوية بن عمار.
[163] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن أحمد بن النضر الخزّاز، عن عمرو بن شمر.
[164] حدّثنى على بن أحمد، عن أبيه، عن جدّه أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه محمد بن خالد.
[165] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن جعفر بن محمد بن حكيم، عن إبراهيم بن عبد الحميد.
[166] حدّثنى محمد بن الحسين رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن سعدان بن مسلم.
[167] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن على بن أسباط.
[168] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن سعدان بن مسلم.
[169] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى أبو زهير النّهدىّ، عن آدم بن إسحاق.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 772
[171] حدّثنى أحمد بن محمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد.
[173] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن القاسم بن يحيى، عن جدّه الحسن بن راشد.
[174] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن موسى بن جعفر البغدادى عن، محمد بن الحسن بن شمّون.

[175] حدّثنى الحسن بن أحمد، عن أبيه قال: حدثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى محمد بن عبد اللّه بن أحمد، عن الحسن بن على بن أبى عثمان؛ و أبو عثمان اسمه عبد الواحد بن حبيب قال:
زعم لنا محمد بن أبى حمزة الثمالى.
[176] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن هارون بن مسلم، عن على بن الحكم.
[177] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن محبوب، عن جميل.
[178] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن حماد بن عيسى.
[179] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن سلمة بن الخطاب، عن محمد بن الليث.
[180] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطّاب.
[181] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن الحسين بن علوان، عن عمرو بن خالد.
[182] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه.
[183] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان الرازى، عن أبى محمد الرازى.
[184] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن العمركىّ الخراسانى.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 773
[185] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبى الجوزاء، عن الحسين بن علوان، عن عمرو بن خالد، عن عاصم بن أبى النّجود الأسدى.
[186] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحكم بن مسكين.
[187] أبى رحمه اللَّه، عن على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
[188] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال:
حدّثنى أبو إسحاق إبراهيم بن هاشم.
[189] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.

[190] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن النضر.
[191] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[192] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن سهل بن زياد الآدمىّ، عن أبى الحسن على بن أبى حمزة، عن أبيه.
[193] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار قال: حدثنى محمد بن الحسين بن ابى الخطاب.
[194] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفار، عن العباس بن معروف، عن على بن مهزيار، عن حمّاد بن عيسى، عن يحيى بن عمرو.
[195] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[196] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن محمد، عن ابن عمير، عن حمّاد بن عثمان.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 774
[197] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن محمد، عن ابن أبى عمير، عن أبى أيوب.
[198] حدّثنى حمزة بن محمد رضى اللَّه عنه قال: أخبرنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن صفوان بن يحيى و محمد بن أبى عمير.
[200] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن عن عبد اللَّه بن عمرو بن الأشعث.
[201] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن ابن أبى عمير.
[202] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن ابن أبى بشير، عن منصور، عن إسحاق بن عمار.
[203] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى سهل بن زياد، عن محمد بن إسماعيل، عن سعدان بن مسلم.
[204] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى موسى بن عمران، عن الحسين بن يزيد.
[205] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن يزيد، عن سيف بن عميرة.
[206] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن يزيد، عن مندل الخادم.
[207] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن يزيد، عن عبد اللَّه بن وضّاح.
[208] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى

محمد بن جعفر، عن سهل بن زياد، عن يعقوب بن يزيد.
[209] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى.
[210] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن على بن النعمان.
[211] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسين الصفّار، قال: حدّثنى العباس بن

معروف، عن النوفلىّ، عن اليعقوبى موسى بن عيسى.
[212] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان الرازى، عن أبى محمد الرازى، عن إبراهيم أبى بكر بن أبى سمال.
[213] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة.
[214] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد قال: حدّثنى أبو عبد اللَّه الرازى، عن منصور بن العباس، عن عمرو بن سعيد.
[215] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن بنان بن محمد، عن أبيه، عن ابن المغيرة.
[216] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار قال: حدّثنى أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى الجوزاء المنبّه بن عبد اللَّه، عن الحسين بن علوان، عن عمرو بن خالد، عن أبى هاشم، عن ابن جبير.
[217] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد قال:
حدّثنى محمد بن حسّان الرازىّ، عن سهل بن زياد، عن بكر بن صالح، عن محمد بن سنان، عن منذر بن يزيد.
[218] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار قال: حدّثنى العباس بن معروف، عن محمد بن سنان.
[219] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن أحمد بن النضر الخزّاز، عن عمرو بن شمر.
[220] أبى و محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه عنهما قالا: حدّثنا محمد بن يحيى؛ و أحمد بن إدريس، جميعا عن محمد بن أحمد بن يحيى بن عمران، عن السّيّارىّ [عن] أبى عبد اللَّه محمد بن أحمد.

[221] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[222] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن أحمد بن محمد بن أبى
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 776
نصر البزنطىّ، عن أبان بن عثمان.
[223] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسن بن الحسين بن عبد العزيز المهتدى.
[225] حدّثنا محمد بن إسحاق قال: حدّثنا محمد بن الحسن الرازىّ قال: حدّثنا أبو الحسن علي بن محمد بن على المفتى قال: حدّثنا الحسن بن محمد المروزى، عن أبيه، عن يحيى بن عيّاش قال: حدّثنا على بن عاصم قال: حدّثنا أبو هارون العبدىّ.
[226] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدثنى أحمد بن الحسين الصقر، عن أبى طاهر محمد بن حمزة بن اليسع.
[227] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى يعقوب بن يزيد، عن الحصين بن المخارق الكوفى ابن جنادة السّلولىّ.

_____

ابن بابويه، محمد بن على - مجاهدى، محمد على، پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص776
228] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى محمد بن عبد الجبّار، عن أبى الصّخر.
[229] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان.
[230] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى على بن سليمان بن داود الزّربىّ قال: حدّثنى الحسن بن محبوب.
[231] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن على بن مهزيار، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة.
[232] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن محمد بن عيسى قال: حدّثنا الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن سلمة صاحب السّابرىّ.
[233] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا الحسين بن الحسن بن أبان قال: حدّثنا الحسين بن سعيد، عن أخيه الحسن، عن زرعة بن محمد.
[234] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى

عبد اللَّه، عن الحسين بن سعيد، عن الحسين بن علوان.
[235] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير.
[236] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن عثمان بن عيسى.
[237] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن عبد الرحمن بن أبى نجران.
[238] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا حامد بن شعيب قال: حدّثنا شريح بن يونس قال: حدثنا وكيع، عن سفيان.
[239] حدّثنا حمزة بن محمد العلوى رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا أبو محمد عبد الرحمن بن أبى حاتم قال: حدّثنا يزيد بن سنان البصرى نزيل مصر قال: حدّثنا عبد الرحمن بن مهدى قال: حدّثنا ثابت بن قيس المدنى قال: أخبرنى أبو سعيد المقبرىّ قال:
[240] حدّثنا أحمد بن الحسن القطّان قال: حدّثنا عبد الرحمن بن أبى حاتم قال: حدّثنا الحجّاج بن حمزة قال: حدّثنا يزيد قال: أخبرنى صدقة الدّقيقىّ قال: حدّثنا ثابت.
[241] حدّثنا أحمد بن الحسن قال: حدّثنا عبد الرحمن قال: حدّثنا العباس بن يزيد العبدى قال:
حدّثنا غندر قال: حدّثنا شعبة، عن توبة العنبرىّ، عن محمد بن إبراهيم، عن أبى سلمة.
[242] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا محمد بن الحسين قال: حدّثنا أبو الحسن على بن محمد بن على قال: حدّثنا الحسن بن محمد المروزىّ، عن أبيه، عن يحيى بن عيّاش، عن على بن عاصم الواسطىّ قال: أخبرنى عطاء بن السّائب، عن سعيد بن جبير.
[243] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير قال: حدّثنى أحمد بن النضر الخزّاز، عن عمرو بن شمر.
[244] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن الحسين بن علوان، عن عمرو بن شمر.
[245] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن هلال، عن أحمد بن محمد بن أبى نصر، عن أبان.

[246] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن سيف بن عميرة،

عن عبد اللّه بن عبيد اللّه.
[247] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن الحسين بن علوان، عن عمرو بن خالد.
[248] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن جميل بن صالح.
[249] و حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ قال:
حدّثنى أحمد بن محمد بن عيسى قال: حدّثنا الحسن بن محبوب الزرّاد قال: حدّثنا أبو أيوب.
[250] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن سيف بن عميرة.
[251] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى إبراهيم بن مهزيار، عن أخيه على، عن الحسين بن سعيد، عن القاسم بن محمد.
[252] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير، عن محمد بن الحكم أخى هشام.
[253] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن عمر بن أذينة، عن الفضيل و زرارة، عن محمد بن مسلم.
[254] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا أحمد بن متّويه الجرجانىّ المذكّر قال: حدّثنا أبو إسحاق إبراهيم بن بلال قال: حدّثنا أبو محمد قال: حدّثنا أبو عبد اللَّه محمد بن كرّام قال: حدّثنا أحمد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا سفيان بن عيينة قال: حدّثنا معاوية بن أبى إسحاق.
[255] حدّثنى محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا على بن سعيد العسكرى قال: حدّثنا الحسين بن على بن الأسود العجلىّ قال: حدّثنا عبد الحميد أبو يحيى الحمّانىّ قال: حدّثنا أبو بكر الهذلىّ، عن الزبيرى، عن عبيد اللَّه بن عبد اللَّه.
[256] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا محمد بن الحسين بن الخليل بن عبد الكريم قال: حدّثنا

أبو القاسم عبيد اللَّه بن يعقوب بن يوسف نزيل أصبهان قال: حدّثنا أبو العباس أحمد بن إبراهيم المقرئ المعروف بأبى دبيس قال: حدّثنا محمد بن غالب قال: حدّثنا محمد بن عبد اللَّه الأنصارى.
[257] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا أبو القاسم عثمان بن حمّاد قال: حدّثنا الحسن بن محمد الدّقّاق قال: حدّثنا إسحاق بن وهب العلّاف قال: حدّثنا منصور بن المهاجر قال:
[258] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنا موسى بن عمر، عن على بن الحكم.

[259] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه.
[260] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنا إبراهيم بن هاشم.
[261] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار قال: حدّثنا محمد بن عيسى اليقطينىّ، عن على بن سليمان، عن يوسف البزّاز.
[262] حدّثنا محمد بن الحسن رحمه اللّه قال: حدّثنا محمد بن أبى القاسم قال: حدّثنا محمد بن على الكوفىّ، عن محمد بن سنان.
[263] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا أبو سهل هارون بن محمد زنجلة قال: حدّثنا ابو العباس أحمد بن حميد قال: حدّثنا أبو صالح، عن سعد بن سعيد، عن أبى طيبة، عن كرز بن وبرة، عن الربيع بن خثيم.
[264] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا أحمد بن جعفر بن محمد الهمدانى قال: حدّثنا إسماعيل بن الفضل قال: حدّثنا سختويه بن شبيب الباهلى قال: حدّثنا عاصم، عن إسماعيل، عن سليمان التّيمىّ، عن أبى عثمان النّهدىّ.
[265] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا إسماعيل بن محمد قال: حدّثنا محمد بن سليمان قال:
حدّثنا أحمد بن بكر الفارسىّ قال: حدّثنا محمد بن مصعب، عن حماد، عن ثابت.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 780
[266] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا محمد بن عبد اللّه البغدادى قال: حدّثنا يحيى بن عثمان المصرى بمصر قال: حدّثنا ابن بكير قال: حدّثنا المفضّل بن فضالة، عن عيسى بن إبراهيم، عن سلمة بن سليمان الخدرىّ، عن مروان بن سالم.
[267] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا عثمان بن محمد قال: حدّثنا على بن الحسين قال: حدّثنا محمد بن أحمد الطّوسىّ قال: حدّثنا محمد بن أسلم قال: حدّثنا الحكم، عن سعيد بن بشير، عن قتادة.
[268] حدّثنا محمد بن إبراهيم قال: حدّثنا عثمان بن محمد و أبو يعقوب القزّاز قالا: حدّثنا محمد بن يوسف إملاء قال: حدّثنا محمد بن شبيب قال: حدّثنا عاصم بن عبد اللّه النّخعىّ، عن إسماعيل بن أبى زياد، عن سليمان التّيمىّ، عن أبى عثمان النّهدىّ.
[269] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا أحمد بن إدريس قال: حدّثنا محمد بن أحمد قال: حدّثنا أحمد بن الحسين، عن أبى طاهر بن حمزة.
[270] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن محمد، عن صالح السّندىّ.

[271] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحميرىّ قال: حدّثنا أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[272] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير، عن حمّاد.
[273] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد.
[274] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن النضر بن سويد، عن هشام بن سالم.
[275] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن حماد بن عيسى.
[276] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن يحيى- أخى مغلّس الصّيرفىّ.
[277] و بهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن أبان، عن أبى جعفر الأحول.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 781
[278] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن الحسن بن على، عن ابن بكير.
[279] حدّثنا محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب.
[280] حدّثنا محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن أبيه محمد بن خالد، عن عبد اللّه بن المغيرة.
[281] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة بن أيوب، عن الحسين بن عثمان.
[282] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن الحسين بن إبراهيم بن سفيان.
[283] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن صالح بن عقبة.
[284] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب قال: حدّثنى عثمان بن عيسى.
[285] حدّثنى حمزة بن محمد العلوى رضى اللّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن محمد الهمدانى قال: حدّثنى على بن حمدون الرّوّاس قال: حدّثنا محمد بن الحسين القواريرىّ قرابة يعلى بن عبيد قال: حدّثنا جعفر بن أمين الثّغرىّ قال: حدّثنا عثمان بن عيسى الرّواسىّ.
[286] حدّثنا محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا عبد

اللّه بن جعفر الحميریّ، عن أحمد و عبد اللّه ابنی محمد بن عیسی، عن الحسین بن محبوب، عن العلاء بن رزین.
[287] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسین بن الخطاب عن محمد بن إسماعیل، عن صالح بن عقبة.
[288] حدّثنا محمد بن علی ماجیلویه رضی اللّه عنه، عن محمد بن یحیی العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن الحسن بن علی بن أبی عثمان، عن الحسن بن علی بن أبی المغیرة.
[289] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن یحیی عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن محمد بن إسماعیل.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 782
[290] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب، عن محمد بن إسماعیل، عن الخیبریّ.
[291] حدّثنا حمزة بن محمد العلوی رحمه اللّه، عن علی بن إبراهیم، عن أبیه إبراهیم بن هاشم، عن محمد بن أبی عمیر.
[292] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسین، عن أبی داود المسترقّ.
[293] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا أحمد بن إدریس، عن محمد بن أحمد، عن علی بن إسماعیل، عن محمد بن عمرو الزّیّات.
[294] حدّثنی الحسین بن أحمد، عن أبیه، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن الحسن بن علی بن فضّال، عن محمد بن الحسین بن کثیر.
[295] حدّثنا أحمد بن محمد رضی اللّه عنه، عن أبیه، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن محمد بن إسماعیل، عن الخیبریّ.
[296] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن یعقوب بن یزید، عن صفوان بن یحیی.
[297] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا علی بن إبراهیم، عن أبیه.
[298] أبی رحمه اللّه عن محمد بن یحیی، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن الحسن بن علی بن أبی عثمان، عن إسماعیل بن عبّاد، عن الحسن بن علی.
[300] حدّثنا محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب.
[301] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن موسی بن القاسم.
[302] حدّثنا محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنا الحسین بن الحسن بن أبان، عن الحسین بن سعید، عن القاسم بن محمد، عن إسحاق بن إبراهیم.

[303] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسین، عن محمد بن سنان، عن محمد بن صدقة.
[304] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحمیریّ، عن محمد بن الحسین، عن محمد بن إسماعیل، عن صالح بن عقبة.
[305] و بهذا الإسناد، عن محمد بن الحسین، عن موسی بن سعدان، عن عبد اللّه بن القاسم، عن عمر بن أبان الکلبی.
[306] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن علی بن الحکم قال: حدّثنا علی بن أبی حمزة.
[307] حدّثنی محمد بن الحسن رحمه اللَّه قال: حدّثنی الحسین بن الحسن بن أبان، عن الحسین بن سعید، عن القاسم بن محمد، عن إسحاق بن إبراهیم.
[308] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحمیریّ قال: حدّثنا محمد بن الحسین، عن محمد بن إسماعیل بن بزیع، عن أبی إسماعیل السّرّاج، عن یحیی بن معمّر العطّار.
[309] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا أحمد بن إدریس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن ناجیة قال: حدّثنا محمد بن علی، عن عامر بن کثیر السّرّاج النّهدیّ.
[310] و بهذا الإسناد، عن عامر بن کثیر.
[311] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد.
[312] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار، عن محمد بن أحمد، عن موسی بن عمر، عن صالح بن السّندیّ الجمّال.
[313] حدّثنا محمد بن الحسن رضی اللّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد بن عیسی.
[314] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسین، عن محمد بن إسماعیل، عن صالح بن عقبة.

[316] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنا محمد بن یحیی، عن محمد بن أحمد، عن علی بن إسماعیل، عن محمد بن عمرو الزّیّات.
[317] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن الهیثم بن أبی مسروق النّهدیّ.
[318] حدّثنی محمد بن علی ماجیلویه رضی اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن یحیی، عن محمد بن أحمد، عن موسی بن عمر، عن علی بن النعمان.
[319] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسین

بن أبى الخطّاب، عن محمد بن صالح.
[320] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار.
[321] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن الحسين بن عبيد اللَّه، عن الحسن بن على بن أبى عثمان، عن عبد الجبار النّهاوندىّ، عن أبى سعيد.
[322] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل، عن صالح بن عقبة.
[323] و بهذا الإسناد، عن صالح.
[324] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن سنان، عن الحسين بن المختار.
[325] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل بن بزيع، عن صالح بن عقبة.
[326] و بهذا الإسناد، عن محمد بن الحسين، عن أحمد بن النضر الخثعمى، عن شهاب بن عبد ربّه أو عن رجل.
[327] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن سنان.

[328] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن سنان، عن محمد بن صدقة.
[329] و بهذا الإسناد، عن محمد بن صدقة.
[330] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل، عن الخيبرىّ.
[331] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل، عن صالح بن عقبة.
[332] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[333] و بهذا الإسناد، عن الحسن بن محبوب.
[334] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير.
[335] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب.
[336] و بهذا الإسناد، عن الحسن بن محبوب.

[337] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن الحسين بن عبيد اللَّه، عن الحسن بن على بن أبى عثمان، عن محمد بن فضيل.
[338] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل.
[339] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن حمّاد بن عيسى.
[340] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن أبى داود المسترق.
[341] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحكم بن

مسكين.
[342] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن أبيه، عن ابن مسكان.
[343] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ.
[344] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف.
[345] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد بن عيسى.
[346] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه.
[347] حدّثنا على بن أحمد قال: حدّثنا حمزة بن القاسم العلوى رحمه اللَّه قال:
[348] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار.
[349] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن إدريس، عن عمران بن موسى، عن يعقوب بن يزيد، عن أحمد بن محمد بن أبى نصر، عن حمّاد بن عثمان.
* أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا محمد بن أحمد، عن علىّ بن الفضل، عن أبى طالب عبد اللَّه بن الصلت، عن يونس بن عبد الرّحمن، عن إسحاق بن عمّار، عن أبى عبد اللَّه عليه السّلام بمثله.
[350] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى أبو إسحاق إبراهيم بن هاشم، عن الحسن بن أبى الحسن الفارسى، عن سليمان بن جعفر الجعفرى.
[351] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن

الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن النضر بن شعيب، عن خالد بن ماد القلانسىّ.
[352] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن الحسين، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير، عن منصور بن يونس.
[353] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب، عن مالک بن عطية.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 787
[354] حدّثنى جعفر بن محمد بن مسرور رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن محمد بن عامر، عن عمّه عبد اللَّه بن عامر، عن الحسن بن محبوب، عن عبد اللَّه بن سنان، عن معاذ بن مسلم.
[355] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن عيسى، عن الحسن بن على.
[356] حدّثنى الحسين بن أحمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[357] حدّثنى على بن الحسين المكتّب قال: حدّثنى محمد بن عبد اللَّه، عن أبيه عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[358] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنى الحسين بن يزيد النّوفلىّ.
[359] حدّثنا محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى بن عبيد، عن سليمان بن راشد، عن أبيه.
[360] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[362] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن على بن الحسين الصّرير.
[363] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن النضر بن سويد، عن يحيى الحلبى، عن محمد بن مروان.
[364] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن محمد بن سالم، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
[365] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.

[366] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن

إسماعيل بن مهران قال:
[367] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على، عن أبيه، عن الحسين بن أبى العلاء.
[368] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن الحسين اللّؤلؤىّ، عن رجل، عن معاذ.
[369] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن الحسن بن الجهم.
[370] حدّثنا محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على، عن على بن عابس، عن أبى مريم، عن المنهال بن عمرو.
[371] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على، عن أبى مسعود المدائنى.
[372] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن علىّ الكوفىّ، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على، عن الحسين بن محمد بن فرقد، عن الحكم بن ظهير.
[373] بهذا الإسناد، عن الحسن بن على، عن أبيه.
[374] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[375] بهذا الإسناد، عن الحسن بن على، عن الحسين بن محمد بن فرقد.
[376] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل، عن كثير بن كاروند.
[377] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[378] و بهذا الإسناد، عن الحسن.
[379] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[380] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن عاصم الحنّاط.

[381] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[382] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أبى، عن أحمد بن هلال.
[383] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى

محمد بن يحيى قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران قال: حدّثنى الحسن بن على، عن أبيه.
[384] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[385] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن صباح الحذّاء.
[386] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن يحيى بن مساور.
[387] بهذا الإسناد، عن الحسن بن على.
[388] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[389] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى عبد اللَّه المؤمن.
[390] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[391] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[392] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[393] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[394] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[395] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[396] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أحمد بن عائذ.
[397] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[398] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسين الصّفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطاب، عن على بن أسباط، عن يعقوب بن سالم، عن أبى الحسن العبدىّ.
[399] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 790
[400] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[401] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[402] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[403] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[404] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[405] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[406] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن عاصم الحناط.
[407] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن عاصم.
[408] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[409] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[410] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[411] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[412] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[413] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.

[414] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[415] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى أيّوب الخزّاز.
[416] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[417] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[418] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[419] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن أبى عمير.
[420] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على، عن أبيه.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 791
[421] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى قال: حدّثنى أحمد بن معروف.
[422] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس، عن حمّاد بن عمرو.
[423] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على.
[424] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن على بن أبى القاسم الكندى، عن محمد بن عبد الواحد، عن أبى الحلبا يرفع الحديث عن على بن زيد بن جدعان، عن زرّ بن حبيش.
[425] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن عاصم الحنّاط.
[426] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[427] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[428] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[429] و بهذا الإسناد، عن الحسن بن على، عن محمد بن مسكين، عن عمرو بن شمر.
[430] بهذا الإسناد، عن الحسن بن على.
[431] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[432] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[433] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن محمد بن مسكين، عن عمرو بن شمر.
[434] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن محمد بن مسكين، عن عمرو بن شمر.
[435] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[436] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[437] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.

[438] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن عاصم الحنّاط.
[439] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 792
[440] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[441] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[442] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[443] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[444] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[445] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أحمد المقرئ.
[446] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[447] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[448] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.
[449] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[450] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه؛ و الحسين بن أبى العلاء.
[451] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[452] و بهذا الإسناد، عن الحسن.
[453] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن ابن مسكان.
[454] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[455] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبيه.
[456] أبى رحمه اللَّه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[457] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[458] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى عبد اللَّه المؤمن، عن ابن مسكان.
[459] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن إسماعيل بن الزبير.
[460] بهذا الإسناد، عن الحسن.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 793
[461] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن جعفر بن محمد بن يسار، عن عبيد اللَّه الدّهقان.
[462] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن.
[463] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[464] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[465] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى المغرا.

[466] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن إسماعيل بن الزبير.
[467] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[468] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[469] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبان بن عبد الملک.
[470] بهذا الإسناد، عن الحسن.
[471] بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[472] و بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبى عبد اللّه.
[473] و بهذا الإسناد، عن الحسن، عن مندل.
[474] و بهذا الإسناد، عن الحسن، عن سيف بن عميرة.
[475] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا محمد بن يحيى قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن أحمد بن هلال.
[476] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن النّوفلىّ.
[477] و بهذا الإسناد، عن الحسن، عن أبان بن عثمان.
[478] حدّثنى أحمد بن محمد، عن أبيه قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن أبى الحسن النّهدىّ، عن رجل، عن فضيل بن عثمان قال: أخبرنى رجل، عن عمّار بن جهم الزيّات.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 794
[479] أبى رحمه اللّه عن سعد بن عبد اللّه، عن احمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن الحسن بن جهم.
[480] أبى رحمه اللّه، عن محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن على بن أبى عثمان، عن رجل.
[481] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن، عن الحسين بن أبى العلاء.
[482] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن موسى بن جعفر بن وهب البغدادى، عن الحسن بن على الوشّاء.
[483] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد.
[484] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى موسى بن عمران قال: حدّثنا الحسين بن يزيد، عن على بن أبى حمزة.
[485] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنا إبراهيم بن هاشم، عن على بن معبد، عن درست.
[486] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى و إبراهيم بن هاشم، عن الحسين بن سيف، عن أبيه سيف بن

عميرة، عن عمرو بن شمر.
[487] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد.
[488] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[489] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن الحسن بن على بن يوسف، عن مقاتل بن مقاتل، عن الربيع بن محمد المسلىّ.
[490] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكل رضى اللَّه عنه، عن على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنا أبو عبد اللَّه الجامورانىّ، عن الحسن بن على بن أبى حمزة، عن سيف بن عميرة.
[491] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن هشام.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 795
[492] حدّثنى أحمد بن محمد، عن أبيه، عن أحمد بن محمد، عن أبى عبد اللَّه البرقىّ عمّن رواه عن أبان.
[493] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن معاوية بن وهب.
[494] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن القاسم بن محمد، عن سليمان بن داود.
[495] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن على بن عقبة، عن عبد اللَّه بن سنان.
[496] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سيف، عن أخيه، عن أبيه، عن عاصم.
[497] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن على بن الصلت، عن أحمد بن محمد بن خالد، عن إسماعيل بن مهران.
[498] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن إبراهيم بن مهزيار، عن أخيه على بن مهزيار، عن فضالة بن أيوب، عن سليمان بن درستويه.
[499] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن الحسين بن إسحاق التاجر، عن على بن مهزيار، عمّن رواه عن الحارث الأحوال صاحب الطاق.
[500] حدّثنى أحمد بن محمد، عن أبيه، عن أحمد بن محمد، عن على بن إسماعيل.
[501] أبى رحمه اللَّه، عن محمد بن يحيى، عن الحسين بن إسحاق، عن على بن مهزيار، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن خالد، عن ابن المغيرة.

[502] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن الهيثم بن أبى مسروق النّهدىّ، عن الحسن بن محبوب.
[503] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.

[504] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[505] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن محبوب، عن هشام بن سالم.
[506] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن حمّاد، عن إبراهيم بن عمر.
[507] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن حمّاد.
[508] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى محمد عبد اللَّه الغفارى.
[509] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار قال: حدّثنى جعفر بن محمد بن عبيد اللَّه.
[510] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن أحمد، عن أبان بن عثمان.
[511] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عبد محمد بن يوسف.
[512] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن حمّاد بن عيسى، عن ربعى.
[513] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان.
[514] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه.
[515] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
[516] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن ابن سنان.

[517] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.

[518] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنى الهيثم بن أبى مسروق النّهدىّ.
[519] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن على بن معبد، عن عبد اللّه بن القاسم.
[520] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن الحسين اللّؤلؤىّ، رفعه عن عمرو بن شمر.
[521] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن ابن سنان.
[522] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّه عنه، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن الحسين.
[523] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه، عن على بن إبراهيم، عن أبيه.
[524] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد.
[525] حدّثنى الحسين بن أحمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم.
[526] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا أحمد بن الخزرج.
[527] أبى رحمه اللَّه عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[528] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن محمد بن على، عن محمد بن الفضيل.
[529] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[530] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن صفوان بن يحيى.
[531] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن عبد الرحمن بن أبى نجران، عن أبى جميلة.
[532] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن خلف بن حمّاد، عن إسماعيل الجوهرى.

[533] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه.
[534] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن معاوية بن وهب.
[535] أبى رحمه اللَّه عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن

أحمد بن محمد بن أبى نصر، عن محمد بن سماعة بن مهران، عن أبيه.
[536] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن ابن أبى عمير.
[537] أبى رحمه اللّه، عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[538] أبى رحمه اللّه عن سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن عيسى اليقطينى، عن عمرو بن إبراهيم.
[539] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن إسماعيل بن بزيع، عن محمد بن عذافر.
[540] حدّثنا محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن أبيه، عن صفوان، عن عبد اللّه بن مسكان.
[541] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنا على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
[542] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن سعدان بن مسلم.
[543] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن الحسين بن مخلّد، عن أبان الأحمر.
[544] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن إسماعيل بن بزيع، عن محمد بن عذافر.
[545] حدّثنى حمزة بن محمد رضى اللّه عنه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن ابن فضّال.
[546] أبى رحمه اللّه عن سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن الحسين بن مخلد، عن أبان الأحمر.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 799
[547] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على بن فضّال، عن أبى جميلة.
[548] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن سعدان بن مسلم.
[549] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على بن فضّال، عن مثنّى الحنّاط.
[550] أبى أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا عبد اللّه بن جعفر الحميرى، عن يعقوب بن يزيد، عن الحسن بن محبوب، عن حمّاد.
[551] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن أبى عمير.
[552] أبى رحمه اللّه عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن الحسين بن يزيد

النّوفلىّ.
[553] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال حدّثنى عبّاد بن سليمان، عن محمد بن سليمان الدّيلمىّ، عن أبيه سليمان، عن مخلّد بن يزيد النّيسابورىّ.
[554] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن عبّاد بن سليمان، عن محمد بن سليمان الدّيلمىّ، عن أبيه.
[555] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن حمّاد بن عيسى.
[556] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب، عن على بن رئاب.
[557] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرىّ، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب.
[558] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن سيف بن عميرة، عن عمرو بن شمر، عن جابر، عن شرحبيل بن سعد الأنصارى.
[559] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى محمد الغفارى.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 800
[560] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[561] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير، عن الحسين بن نعيم.
[562] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن الحسن بن على.
[563] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنى أبو محمد الغفارى.
[564] حدّثنى محمد بن موسى المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب.
[565] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى موسى بن عمران.
[566] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد

بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن أبى عبد اللّه الرازى، عن الحسن بن على بن أبى عثمان، عن محمد بن سليمان البصرى.
[567] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنا أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن السّيّارىّ.
[568] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن عيسى، عن الحسن بن على بن بنت إلياس.
[569] أبى رحمه اللّه، عن أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن محمد، عن نصر بن إسحاق، عن الحارث بن النعمان، عن الهيثم بن حماد.
[570] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن محمد، عن محفوظ بن خالد.
[571] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن محمد، عن نصر، عن وكيع.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 801
[572] أبى رحمه اللّه، عن أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد.
[573] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن محمد.
[574] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن بنان بن محمد، عن أبيه، عن عبد اللّه بن المغيرة.
[575] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن عيسى.
[576] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنى محمد بن عيسى.
[577] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن بعض أصحابنا، عن محمد بن بكر، عن زكريا، عن أبى سيّار.
[578] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف.
[579] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى عبد اللّه بن جعفر الحميرىّ، عن محمد بن الحسين، عن الطّيالسانىّ، عن فضيل.
[580] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن جعفر بن عيسى الحسنى قال: حدّثنى رشدين بن سعد، عن معاوية بن صالح، عن أبى إسحاق، عن عباس.
[581] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنى سلمة بن الخطّاب، عن إسماعيل بن جعفر، عن الحسن بن على، عن أبيه.

[582] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن الحسن بن على، عن العباس بن عامر، عن أحمد بن رزق، عن يحيى بن العلاء.
[583] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن السّندى بن محمد.
[584] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنى محسن بن أحمد، عن أبان الأحمر.
[585] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن عبد اللَّه بن المغيرة، عن عبد الكريم الخزّاز، عن أبى إسحاق السّبيعى.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 802
[586] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن أبى عمير، عن أبى أيوب.
[587] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[588] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن على.
[589] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد قال: حدّثنا أبى.
[590] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنا أبى، عن محمد بن أبى عمير.
[591] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن على بن معبد، عن واصل بن عبد اللَّه.
[592] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنا ابن أبى عمير.
[593] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن أبيه، عن عمرو بن سعيد، عن مصدّق بن صدقة.
[594] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى موسى بن عمران، عن الحسين بن يزيد.
[595] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن يزيد.
[596] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير، عن معاوية بن وهب، عن عمر بن يزيد.
[597] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن الحسن بن على بن فضّال، عن غالب بن عثمان.

[598] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطار، عن محمد بن أحمد.
[599] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن عيسى بن

عبيد، عن المؤمّل المستهلّ.
[600] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ، عن محمد بن على، عن يونس بن يعقوب.
[601] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد.
[602] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنى أبو عبد اللَّه الجامورانىّ، عن الحسن بن على بن أبى حمزة البطائنى، عن مندل بن على.
[603] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد.
[605] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنى أبى، عن على بن النعمان، عن فضل بن يوسف.
[606] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن الحسن.
[607] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[608] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن الحسين بن سيف بن عميرة.
[609] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن إبراهيم بن هاشم، عن عمرو بن عثمان، عن محمد بن عذافر.
[610] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن معاوية بن حكيم، عن ابن أبى عمير، عن أبان بن عثمان، عن محمد بن سعيد، عن عطيّة العوفى.
[611] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن الحسين اللّؤلؤىّ، عن على بن النعمان، عن يحيى بن زكريا، عن محمد بن عبد اللَّه بن رباط.
[612] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين،

عن محمد بن إسماعيل، عن صالح بن عقبة.
[613] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن أبى محمد جعفر بن أحمد بن سعيد البجلي ابن أخى صفوان بن يحيى، عن على بن أسباط، عن سيف بن عميرة، عن أبى الصباح بن نعيم العبدى.
[614] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن إسماعيل.
[615] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن ابن أبى نجران.
[616] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمر.
[617] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن النّوفلىّ.
[618] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن الحسن بن على، عن عبيس بن هشام.
[619] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن جعفر، عن الحسن بن على بن بقّاح، عن صالح بن عقبة.
[620] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن الهيثم بن أبى مسروق النّهدىّ.
[621] أبى رحمه اللّٰه، عن عبد اللّٰه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
[622] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه قال: حدّثنى موسى بن جعفر البغدادى، عن محمد بن جمهور، عن عبد اللّٰه بن عبد الرحمن.
[623] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن على بن السّندى، عن محمد بن عمرو بن سعيد، عن عمرو بن سهل، عن هارون بن خارجة.
[624] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن بكر بن صالح، عن الحسن بن على، عن عبد اللّٰه بن على.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 805
[625] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن بكر بن صالح، عن الحسن بن على بن فضّال، عن عبد اللّٰه بن إبراهيم.
[626] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن سيف، عن عبد الرحمن بن سيابة، عن أبى إسحاق.
[627] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن على بن مهزيار، عن جعفر بن بشير.
[628] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى عبد اللّٰه بن جعفر الحميرى، عن إبراهيم

بن مهزيار، عن أخيه على بن مهزيار، عن عمرو بن عثمان، عن المفضّل.
[629] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن إبراهيم بن مهزيار، عن أخيه على، عن ابن أبى عمير، عن منصور بن يونس.
[630] حدّثنى الحسين بن أحمد، عن عبد اللَّه بن محمد بن عيسى، عن أبيه، عن عبد اللَّه بن المغيرة.
[631] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن الحسين بن إسحاق، عن على بن مهزيار، عن محمد بن أبى عمير، عن منصور بن يونس.
[632] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن عبد اللَّه بن سنان؛ و عبد العزيز.
[633] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب قال:
[634] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن مالک بن عطية.
[635] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[636] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى

عبد اللَّه، عن الحسن بن محبوب.
[637] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى الهيثم بن أبى مسروق النّهدى، عن الحسن بن محبوب.
[638] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن جميل.
[639] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن محبوب.
[640] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن عبد اللَّه بن مرحوم.
[641] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[642] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب.
[643] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن أبى جميلة.
[644] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.

[645] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن العباس بن معروف، عن سعدان بن مسلم.
[646] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب قال:
حدّثنى أبو أيوب.
[647] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن أبى ولّاد.
[648] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير.
[649] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 807
[650] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن على بن معبد.
[651] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن إبراهيم بن عقبة، عن سيابة بن أيوب، عن محمد بن الفضيل.
[652] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى حيون، عن أبيه.
[654] حدّثنى على بن أحمد بن عبد اللَّه، عن أبيه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن موسى، عن الحسن بن يحيى.
[657] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى الحسن بن موسى الخشّاب.
[658] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن على بن الرّيّان.
[659] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار عن محمد بن عيسى.
[660] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى الحسن بن على القاقولىّ، عن أحمد بن هارون العطّار.
[661] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى إسحاق بن إبراهيم، عن محمد بن على، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن سعيد.
[662] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد قال: حدّثنى أبو يعقوب يوسف بن السّخت، عن الحسن بن سهل البصرى.
[663] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على، عن عبيد بن يحيى.
[664] حدّثنى الحسين بن أحمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن

زياد، عن هارون بن مسلم، عن رجل من أصحابنا يلقّب سكباج.
[665] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى أبى، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم، عن

على بن معبد.
[666] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن على بن الريّان.
[667] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن هارون بن مسلم.
[668] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن عبد اللّٰه بن المغيرة.
[669] حدّثنى جعفر بن على بن الحسن الكوفى رضى اللّٰه عنه، عن جدّه الحسن بن على بن عبد اللّٰه، عن جدّه عبد اللّٰه بن المغيرة.
[671] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن الحسن الكوفى، عن أبيه، عن عبد اللّٰه بن المغيرة.
[672] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن محمد بن عيسى، عن يونس بن عبد الرحمن، عن أبى أيوب الخزّاز.
[673] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أيوب بن نوح.
[674] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن العباس بن معروف.
[675] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمر.
[676] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن يعقوب بن يزيد.
[677] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن عيسى، عن عثمان بن عيسى.
[678] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن عيسى.
[679] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّٰه، عن محمد بن بكر، عن زكريا بن محمد، عن محمد بن عبد العزيز.
[670] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين

بن أبى الخطّاب، عن على بن أسباط، عن يحيى بن بشير.
[681] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللّٰه، عن يعقوب بن يزيد، عن

محمد بن أبى عمير.
[682] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن على بن إبراهيم بن هاشم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[683] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى عمر بن على.
[684] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى.
[685] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس.
[686] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى عبيدة، عن عبد الرحمن بن محمد، عن الحارث بن بهرام.
[687] حدّثنى حمزة بن محمد قال: أخبرنى على بن إبراهيم، عن أبيه إبراهيم بن هاشم.
[688] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم بن هاشم، عن أبيه، عن محمد بن عمر.
[689] أبى رحمه اللَّه، عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[690] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد بن يحيى، عن حمزة بن يعلى.
[691] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن الفضل بن عامر، عن موسى بن القاسم، عن صفوان بن يحيى.
[692] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى عن محمد بن أحمد، عن العباس بن معروف، عن موسى بن القاسم.
[693] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه.
[694] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن أبى سعيد الآدمى.
[695] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن معاوية بن حكيم.
[696] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد بن يحيى، عن يعقوب بن يزيد.

[697] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار.
[698] حدّثنى حمزة بن محمد العلوى قال: أخبرنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[699] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن أبى عبد اللَّه الرّازى، عن الحسن بن على.
[700] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن على، عن محمد بن الفضيل.

[701] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن يحيى الخزّاز.
[702] حدّثنى محمد بن موسى رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن محمد بن الأصبغ، عن إسماعيل بن مهران.
[703] و بهذا الإسناد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن محمد بن خالد، عن عثمان بن عيسى.
[704] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن يعقوب بن يزيد.
[705] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى عبد اللّه بن جعفر، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب قال:
[706] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[707] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى محمد بن أحمد بن خالد، عن محمد بن على، عن عمر بن عبد العزيز.
[708] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن الحسين بن إسحاق التاجر، عن على بن مهزيار، عن فضالة بن أيوب.
[709] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن إسحاق بن سعد.
[710] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلىّ.
[711] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: أخبرنى عبد اللّه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 811
[712] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّه عنه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسين، عن جعفر بن بشير.
[713] حدّثنى الحسين بن أحمد رضى اللّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم، عن عبد الجبار و إسماعيل و الرّيّان.
[714] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن الحسين بن محبوب.
[715] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى عبد اللّه بن جعفر، عن محمد بن عيسى، عن عبيد اللّه الدّهقان، عن درست.
[716] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، قال: حدّثنى أحمد بن إسحاق بن سعد.
[719] و بهذا الإسناد، عن بكر بن محمد.
[721] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن ابن أبى نجران، عن محمد بن القاسم.
[722] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللّه، عن سلمة بن الخطّاب،

عن أحمد بن عبد الرحمن، عن إسماعيل بن عبد الخالق.
[723] و بهذا الإسناد، عن سلمة، عن على بن الحسن، عن أحمد بن محمد المؤدّب، عن عاصم بن حميد.
[724] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا سلمة بن الخطّاب، عن على بن الحسان، عن محمد بن حمّاد، عن أبيه.

_____
ابن بابويه، محمد بن على - مجاهدى، محمد على، پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش. پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال ؛ ؛ ص811
725] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه.
[728] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف، عن أبى همام، عن محمد بن غزوان.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 812
[729] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن إسماعيل، عن على بن الحكم.
[730] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن القاسم بن يحيى، عن جده الحسن بن راشد.
[731] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن الحسين السّعد آبادى، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن على بن الحكم.
[732] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه، عن ابن أبى عمير.
[733] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا على بن الحسين السّعد آبادى، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن بكر بن صالح.
[734] و بهذا الإسناد، عن سليمان بن جعفر الجعفرى.
[735] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى اليقطينى، عن الدّهقان، عن درست.
[736] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن يعقوب بن يزيد.
[737] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد.
[738] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن على بن محمد القاشانى، عن القاسم بن محمد، عن سليمان بن داود، عن سفيان بن عيينة.

[739] حدّثنى الحسين بن أحمد رحمه اللّه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد قال:
[740] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن القاسم بن محمد، عن سليمان بن داود، عن سفيان بن عيينة.
[741] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطاب، عن الحكم بن مسكين.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 813
[742] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن الحسن بن على بن فضّال، عن ظريف بن ناصح.
[743] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللَّه عنه، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن عبد اللَّه بن أحمد.
[744] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الأصبغ، عن إسماعيل بن مهران.
[745] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن سهل بن زياد، عن جعفر بن محمد بن بشّار، عن عبيد اللَّه، عن درست.
[746] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سيف، عن أخيه، عن أبيه، عن داود بن سليمان، عن كثير بن سليم.
[747] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن محمد، عن منصور، عن فضيل أبى محمد.
[748] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس و محمد بن يحيى العطّار جميعا عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسّان، عن الحسين بن محمد النّوفلى- من ولد نوفل بن عبد المطّلب- قال: أخبرنى جعفر بن محمد، عن محمد بن على.
[749] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن محمد بن سنان.
[750] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن على بن إسماعيل، عن حمّاد بن عيسى، عن حريز بن عبد اللَّه.
[751] حدّثنى محمد بن موسى رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر قال: حدّثنى أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى الجوزاء المنبّه بن عبد اللَّه، عن الحسين بن، علوان عن عمرو بن خالد.
[752] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن الحسن بن موسى الخشّاب، عن غياث بن كلوب.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 814

[753] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن الهيثم بن أبى مسروق النّهدى، عن الحسن بن محبوب، عن عبد اللَّه بن غالب.
[754] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن على بن إبراهيم بن هاشم، عن أبيه، عن إسماعيل بن مرّار، عن يونس بن عبد الرحمن.
[755] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن على بن سيف، عن أخيه الحسين، عن أبيه سيف بن عميرة، عن عمرو بن شمر.
[756] و بهذا الإسناد، عن سيف بن عميرة، عن عبد الحميد بن بهرام، عن شهر بن حوشب.
[757] و بهذا الإسناد، عن سيف بن عميرة، عن أشعث بن سوّار، عن الأحنف بن قيس.
[758] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن الحسين بن سعيد.
[759] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن سعدان بن مسلم.
[760] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد.
[761] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن النّوفلى.
[762] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا إبراهيم بن هاشم، عن عمرو بن عثمان، عن محمد بن عذافر الصّيرفىّ.
[764] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن عبد اللَّه بن سنان.
[765] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد.
[766] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن حسان الرازى، عن أبى محمد الرّازى، عن أبى المغرا.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 815
[767] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن الحسن بن الحسين بن يزيد، عن إبراهيم بن أبى بكر، عن عاصم.
[768] حدّثنى حمزة بن محمد العلوى، عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن عبد اللَّه بن المغيرة.
[770] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن على بن الحكم.
[771] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى

سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه البرقى، عن أبيه.
[772] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار.
[773] أبى رحمه اللَّه، عن سعد بن عبد اللَّه، عن سلمة بن الخطّاب، عن إسماعيل بن إسحاق، عن إسماعيل بن أبان.
[774] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن سلمة بن الخطّاب، عن على بن الحسن، عن محسن بن أحمد، عن أبان بن عثمان.
[775] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا على بن الحسين السّعد آبادى، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن أبيه، عن أحمد بن النضر الخزّاز، عن عمرو بن شمر.
[776] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أيوب بن نوح، عن محمد بن أبى عمير، عن ابن سنان قال: حدّثنى رجل من همدان يقال له عبيد اللَّه بن الضحاك، عن أبى خالد الأحمر.
[777] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[778] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن العبيدى.
[779] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن سلمة بن الخطّاب، عن أيوب بن سليم العطّار، عن إسحاق بن بشر الكاهلى، عن سالم الأفطس، عن سعيد بن جبير.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 816
[780] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار، عن موسى بن عمر، عن أبى عبد اللَّه، عن يحيى بن خاقان، عن رجل.
[781] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم.
[782] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنا محمد بن الحسن الصفّار عن محمد بن عيسى، عن عباس الزّيّات.
[783] أبى و محمد بن الحسن رضى اللَّه عنهما قالا: حدّثنا أحمد بن إدريس و محمد بن يحيى العطّار، جميعا عن محمد بن أحمد.
[784] حدّثنى أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن صفوان بن يحيى.
[785] أبى رحمه اللَّه قال حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن جعفر بن محمد بن عبيد اللَّه.

[786] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم قال: حدّثنى محمد بن على الكوفى، عن المفضّل بن صالح الأسدى.
[787] حدّثنى محمد بن الحسن بن الوليد رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضال، عن المثنّى.
[788] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على الوشّاء، عن كرّام الخثعمى، عن أبى الصامت.
[789] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن على، عن عبد الرحمن بن أبى نجران، عن عاصم.
[790] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن على بن عقبة بن خالد.
[791] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقىّ قال: حدّثنى عبد العظيم بن عبد اللَّه الحسنى- و كان مرضيا- عن محمد بن عمر، عن حمّاد بن عثمان.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 817
[792] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن إسماعيل بن مهران، عن رجل، عن أبى المغرا، عن ذريح.
[793] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن هشام بن سالم.
[794] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن محمد بن خالد، عن القاسم بن محمد الجوهرى، عن الحسين بن أبى العلاء.
[795] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن المفضل بن صالح الأسدى.
[796] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى موسى بن عمران، عن الحسين بن يزيد، عن على بن أبى حمزة.
[797] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن يزيد.
[798] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد قال: حدّثنى أبو عبد اللَّه الرّازى، عن أحمد بن محمد بن أبى نصر، عن صالح بن سعيد، عن أبى سعيد القمّاط.
[799] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن إسحاق، عن عبد اللَّه بن حمّاد.

[800] و بهذا الإسناد، عن عبد اللّه بن حمّاد، عن عبد اللّه بن بكير.
[801] و بهذا الإسناد، عن عبد اللَّه بن حماد، عن عمرو بن شمر.
[802] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال حدّثنى أبو عبد اللَّه الرازى.
[803] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى، عن الفضل بن كثير المدائنى.
[804] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على الوشّاء، عن أحمد بن عائذ.
[805] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، قال: حدّثنى عبّاد بن سليمان.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 818
[806] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن أبى عبد اللَّه عن على بن عبد اللَّه، عن موسى بن سعدان، عن عبد اللَّه بن القاسم الحضرمى.
[807] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[808] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه قال: حدّثنى أبو عمران الأرمنى، عن الحسن بن على بن أبى حمزة البطائنى.
[809] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن إسماعيل بن مهران قال: أخبرنى أبى.
[810] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[811] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد قال: حدّثنى إبراهيم بن إسحاق، عن محمد بن سليمان الدّيلمى، عن أبيه سليمان.
[812] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن على الهمدانى.
[813] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن على بن الحكم.
[814] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحكم بن مسكين.
[815] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن محمد بن خالد، عن النضر، عن يحيى الحلبى، عن أبى المغرا، عن أبى بصير.
[816] و بهذا الإسناد، عن محمد بن خالد، عن حمزة بن عبد اللَّه، عن هاشم بن أبى سعيد.
[817] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن على بن عقبة، عن عمر بن أبان.

[818] حدّثنى على بن أحمد رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر الأسدى قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم قال: حدّثنى إسحاق بن إبراهيم العطّار قال: حدّثنى على بن موسى البصرى قال:
حدّثنا سليمان بن عيسى السجزى قال: حدّثنا إسرائيل، عن أبى إسحاق.
[819] حدّثنى على بن أحمد رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى محمد بن أبى بشر قال:
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 819
حدّثنى محمد بن عيسى الدّامغانى قال: حدّثنى محمد بن خالد البرقى.
[820] حدّثنى على بن أحمد رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى مسلمة بن عبد الملک قال:
[821] حدّثنى أحمد بن محمد رضى اللّه عنه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه قال: حدّثنى أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن صفوان بن يحيى.
[822] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى عبد اللّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب، عن هشام بن سالم.
[823] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنا موسى بن عمران النّخعى قال: حدّثنى الحسين بن يزيد النّوفلى.
[824] و بهذا الإسناد، عن إسماعيل بن مسلم، عن مروان بن شجاع، عن سالم الأفطس.
[825] و حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى أحمد بن محمد العاصمى قال: حدّثنى على بن عاصم الهمدانى، عن محمد بن عبد الرحمن العرزمىّ، عن يحيى بن سالم.
[826] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى موسى بن عمران قال: حدّثنى الحسين بن يزيد.
[827] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسين، عن ابن فضّال، عن معاوية بن وهب، عن أبى سلّام.
[828] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه قال: حدّثنى عبد اللّه بن جعفر، عن محمد بن الحسين، عن الحسن بن محبوب، عن أبان.
[829] أبى رحمه اللّه، عن سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسين، عن عبد الرحمن بن أبى هاشم البزّاز الأسدى.
[830] و بهذا الإسناد، عن محمد بن الحسين، عن ابن سنان، عن يحيى أخى أديم.
[831] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن

الحسن الصفّار، عن العباس بن معروف،
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 820
عن الحسن بن محبوب.
[832] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عیسی، عن محمد بن عبد الرحمن و محمد بن سنان.
[833] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصفّار، قال: حدّثنی عبّاد بن سلیمان، عن محمد بن سلیمان الدیلمی.
[834] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن یعقوب بن یزید، عن زیاد القندی، عن محمد بن أبی حمزة.
[835] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصفّار، عن إبراهیم بن هاشم، عن عثمان بن عیسی، عن عمرو بن شمر.
[836] حدّثنی محمد بن علی ماجیلویه رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین.
[837] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن سنان.
[838] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار، عن محمد بن أحمد، عن یعقوب بن یزید، عن محمد بن منصور، عن رجل.
[839] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار، عن محمد بن أحمد، عن أحمد بن محمد، عن أبیه.
[840] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن الحسین، عن نصر بن مزاحم، عن عمر بن سعد، عن محمد بن یحیی الحجازی، عن إسماعیل بن داود أبی العباس الأسدی، عن سعید بن الخلیل.
[841] و بهذا الإسناد، عن عمر بن سعد.
[842] و بهذا الإسناد، عن عمر بن سعد قال: حدّثنی أبو معاویة، عن الأعمش.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 821
[843] حدّثنی علی بن أحمد بن عبد اللَّه، عن أبیه، عن جدّه أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن أبیه محمد بن خالد بإسناده یرفعه إلی عنبسة الطائی.
[844] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار قال: حدّثنی محمد بن أحمد قال: حدّثنی عبد اللَّه بن محمد، عن علی بن زیاد.
[845] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی عبد اللَّه بن جعفر الحمیری، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن مالک بن عطیة.

[846] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن بعض أصحابنا، عن على بن إسماعيل الميثمى، عن بشير الدهّان.
[847] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى.
[848] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللّه عنه قال: حدّثنى عمّى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن عثمان بن عفان السّدوسى.
[849] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس قال: حدّثنى أحمد بن أبى عبد اللّه قال: حدّثنى عثمان بن عيسى، عن عمرو بن خالد.
[850] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللّه قال: حدّثنى عدة من أصحابنا، عن على بن أسباط.
[851] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن القاسم بن محمد، عن سليمان بن داود.
[852] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[853] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن صفوان، عن عبد اللّه بن الوليد النّخعى.
[854] و بهذا الإسناد، عن صفوان، عن حفص.
[855] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، قال: حدّثنى يعقوب بن

يزيد.
[856] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[857] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن عثمان بن عيسى.
[858] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى.
[859] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّه عنه، قال حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن منصور بن العباس، عن سعيد بن جناح.
[860] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن أبيه، عن القاسم بن عروة، عن عبد اللّه بن بكير.
[861] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللّه، عن محمد بن على

الكوفى، عن على بن النعمان.
[862] و بهذا الإسناد، عن محمد بن على الكوفى، عن أبى جميلة.
[863] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير.
[864] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه.
[865] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان.
[866] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن على الكوفى.
[867] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن عبد الحميد العطّار، عن عاصم بن حميد.
[868] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن عبد اللَّه بن جبلة، عن أبى عبد اللَّه الخراسانى.
[869] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن الحسن الميثمى، عن هشام بن أحمر و عبد اللَّه بن مسكان.
[870] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن أبيه، عن بكر بن صالح، عن الحسن بن على.

[871] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن العمركى الخراسانى.
[872] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[873] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن السّندى بن محمد، عن صفوان بن يحيى.
[874] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى الجوزاء، عن الحسين بن علوان.
[875] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد ابن أبى عمير.
[876] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن أبان الأحمر، عن رجل.
[877] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن محمد، عن عبد الرحمن بن أبى نجران، عن أبى جميلة.
[878] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحِميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن

بن محبوب، عن أبی أیوب.
[879] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن أبیه، عن صفوان، عن العلاء.
[880] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن ثعلبة بن میمون.
[881] حدّثنی محمد بن علی ما جیلویه رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن محمد بن أبی عمیر.
[882] حدّثنی محمد بن علی ما جیلویه رضی اللَّه عنه، عن محمد بن أبی القاسم، عن محمد بن علی القرشی، عن علی بن عثمان بن رزین، عن محمد بن فرات خال بنی عمّار الصّیرفی.
[883] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن جعفر بن محمد بن عبید اللَّه، عن عبد اللَّه بن میمون.
[884] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن یعقوب بن یزید، عن عبد الرحمن بن حمّاد، عن حنان بن سدیر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 824
[885] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن محمد بن علی الکوفی، عن علی بن حمّاد.
[886] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن أبیه، عن محمد بن یحیی الخزّاز و محمد بن سنان و عبد اللَّه بن المغیرة.
[887] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی عبد اللَّه بن جعفر الحمیری، عن أحمد بن محمد، عن الحسن محبوب، عن مالک بن عطیة.
[888] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی علی بن الحسین السّعد آبادی، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن البزنطی، عن علی.
[889] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن یعقوب بن یزید، عن محمد بن أبی عمیر، عن إبراهیم بن عبد الحمید.
[890] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی محمد بن یحیی قال: حدّثنی أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن أبیه، عن محمد بن سنان.
[891] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب، عن حمّاد بن عیسی.
[892] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد،

عن عثمان بن عيسى.
[893] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على القرشى، عن ابن فضّال، عن المثنّى.
[894] حدّثنى أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنا محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن جعفر بن بشير.
[895] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن عبد اللَّه بن بكير.
[896] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحكم بن

مسكين.
[897] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن الحسين السعدآبادىّ، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبى عمران الأرمنى، عن عبد اللَّه بن عبد الرحمن الأنصارى.
[898] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن صفوان بن يحيى، عن هارون بن خارجة.
[899] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن ابن فضّال، عن سعيد بن غزوان.
[900] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن حمّاد بن عيسى، عن حريز.
[901] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن وهيب بن حفص.
[902] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب، عن جميل بن صالح.
[903] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[904] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن أبى عبد اللَّه البرقى، عن ابن فضّال، عن عبد اللَّه بن بكير.
[905] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن حنان بن سدير.
[906] و بهذا الإسناد، عن محمد بن على الكوفى، عن على بن النعمان، عن ابن مسكان.
[907] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن النضر بن سويد، عن موسى بن

بكر.
[908] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على الوشّاء.

[909] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[910] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن عيسى بن عبيد، عن النضر بن سويد، عن عاصم بن حميد.
[911] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن حمّاد بن عيسى، عن حريز و فضيل.
[912] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على، عن عبد العزيز العبدى.
[913] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن على بن إسماعيل، عن أحمد بن النضر.
[914] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب، عن على بن رئاب.
[915] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن الحسين بن سعيد، عن أخيه الحسن، عن زرعة بن محمد الحضرمى.
[916] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن عبد الرحمن بن أبى نجران، عن عامر بن حكيم.
[917] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير، عن عبد اللَّه بن مسكان.
[918] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أيوب بن نوح، عن ابن سنان.
[919] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن خلف بن حمّاد.
[920] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن صفوان بن يحيى.
[921] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن موسى بن

سعدان، عن عبد اللَّه بن القاسم، عن مالك بن عطيّة.

[922] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّه قال:
[923] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن خالد، عن عبد العظيم بن عبد اللَّه العلوى.
[924] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم، عن يحيى بن أبى عمران الهمدانى.
[925] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[926] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن موسى بن سعدان، عن الحسين بن أبى العلاء.
[927] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، قال: حدّثنى محمد بن أحمد قال: حدّثنى محمد بن السندى، عن على بن الحكم، عن إبراهيم بن مهزم الأسدى.
[928] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن خالد، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على البطائنى، عن أبى عبد اللَّه المؤمن، عن ابن مسكان.
[929] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار.
[930] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن إسماعيل بن مهران، عن الحسن بن على البطائنى، عن مندل.
[931] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن سيف بن عميرة، عن أخيه الحسين، عن أبيه سيف بن عميرة.
[932] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن أبى المغرا.
[933] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن هشام بن سالم.
[934] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال، عن حمّاد بن عيسى.
[935] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن

سنان.
[936] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن حمّاد بن عيسى، عن ربعى.
[937] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان.

[938] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى.
[939] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد.
[940] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن سنان.
[941] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان، عن المفضل.
[942] و بهذا الإسناد، عن محمد بن سنان.
[943] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين، عن الحسن بن محبوب، عن مالک بن عطية.
[944] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة، عن عبد اللَّه بن بكير.
[945] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان.
[946] بهذا الإسناد، عن محمد بن سنان، عن أبى الجارود.
[947] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين، عن ابن أبى عمير.
[948] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن جعفر بن محمد بن عبيد اللَّه.
[949] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على بن فضّال.
[950] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن المفضّل بن صالح،

عن محمد بن على الحلبى.
[951] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنا على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[952] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير، عن هشام بن سالم.
[953] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن الحسن بن أبان، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير.
[954] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن هارون بن مسلم.
[955] أبى رحمه اللَّه، عن محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد، عن يعقوب بن يزيد.
[956] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن

الحسن الصفّار، عن معاوية بن الحكيم، عن ابن أبى عمير، عن أبان بن عثمان.
[957] حدّثنى جعفر بن على، عن أبيه على، عن أبيه الحسن بن على بن على بن عبد اللَّه بن المغيرة، عن العباس بن عامر.
[958] و بهذا الإسناد، عن الحسن بن على، عن عثمان بن عيسى.
[959] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن عيسى العبيدى، عن النضر بن سويد.
[960] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى محمد بن عبد الجبار، عن سيف بن عميرة، عن منصور.
[961] حدّثنى الحسين بن أحمد، عن أبيه، عن محمد بن أحمد، عن على بن إسماعيل، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
[962] و بهذا الإسناد، عن محمد بن أحمد.
[963] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى الحميرى، عن هارون بن مسلم.
[964] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن الحسن بن

على بن فضّال، عن عمرو بن سعيد المدائنى، عن مصدّق بن صدقة.
[965] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى إبراهيم بن هاشم، عن عمرو بن سعيد المدائنى.
[966] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن محمد بن أحمد.
[967] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى يعقوب بن يزيد.
[968] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم.
[969] و بهذا الإسناد، عن على بن الحكم.
[970] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[971] حدّثنى على بن أحمد قال: حدّثنى محمد بن جعفر الأسدى قال: حدّثنى موسى بن عمران النخعى قال: حدّثنى الحسين بن يزيد النّوفلى، عن محمد بن سنان.
[972] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل قال: حدّثنى محمد بن يحيى قال: حدّثنى سهل بن زياد الآدمى، عن يحيى بن المبارک، عن عبد اللَّه بن جبلة.
[973] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن على بن إسماعيل بن عمّار.
[974] حدّثنى على بن أحمد قال: حدّثنى محمد بن جعفر قال: حدّثنى

موسى بن عمران قال: حدّثنى الحسين بن يزيد قال:
[975] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان.
[976] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى عبّاد بن سليمان، عن أبيه، عن هارون بن الجهم.
[977] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 831
[978] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى قال: حدّثنى إدريس بن الحسن، عن مصبح بن هلقام.
[979] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن إسماعيل بن مرّار، عن يونس بن عبد الرحمن، عن ابن مسكان.
[980] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن سعدان بن مسلم.
[981] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان.
[982] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه البرقى، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان.
[983] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب، عن المثنى.
[984] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين، عن الحسن بن محبوب.
[985] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان، عن العلاء.
[986] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه.
[987] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[988] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب، عن مالك بن عطية.
[989] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن عيسى، عن أحمد بن محمد بن أبى نصر البزنطى.
[990] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 832

[991] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن سنان، عن حمّاد بن عثمان، عن خلف بن حمّاد، عن ربعى.
[992] حدّثنى محمد بن موسى بن التوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[993] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن هارون بن مسلم.
[994] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن عمرو.
[995] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر، عن هارون بن مسلم.
[996] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن إبراهيم النّوفلى.
[997] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن عيسى.
[998] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن العباس بن معروف، عن رجل، عن مندل بن على العنزى، عن محمد بن مطرف، عن مسمع.
[999] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن إبراهيم بن هاشم، عن يحيى بن أبى عمران، عن يونس.
[1000] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن إبراهيم بن هاشم، عن النّوفلى.
[1001] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن إبراهيم بن هاشم.
[1002] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمران، عن ابن محبوب.
[1003] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد ابن أبى عمير.
[1004] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن حمّاد بن عيسى.
[1005] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن محمد بن سنان، عن

أبى خالد.
[1006] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن

الحسن بن محبوب، عن عبد اللّه بن سنان.
[1007] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد.
[1008] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن هارون بن الجهم.
[1009] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن الحسين بن سعيد.
[1010] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه.
[1011] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن يعقوب بن يزيد، عن محمد بن أبى عمير، عن إبراهيم بن عبد الحميد.
[1012] حدّثنى الحسين بن أحمد قال: حدّثنى أبى، عن محمد بن أحمد، عن محمد بن إسماعيل، عن على بن الحكم، عن أبيه، عن أبى الجارود.
[1013] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه قال: حدّثنى محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن عبد اللَّه بن جبلة، عن أبى طالب، عن هديّة.
[1014] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن محمد بن حسان، عن أبى عمران الأرمنى، عن عبد اللَّه بن الحكم، عن معاوية بن عمّار.
[1015] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن العباس بن معروف، عن ابن المغيرة.
[1016] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد.
[1017] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى أحمد بن إدريس، عن محمد بن أحمد، عن موسى بن عمران، عن ابن سنان، عن أبى الجارود، عن سعد الإسكاف.
[1018] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد.
[1019] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن هارون بن مسلم.

[1020] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه، عن محمد بن على الكوفى، عن ابن فضّال.
[1021] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسن بن متّيل، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن يحيى بن المغيرة.
[1022] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير، عن معاوية بن عمار.
[1023] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن أحمد بن

محمد، عن ابن فضّال، عن عبيد بن زرارة.
[1024] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن عثمان بن عيسى، عن ابن مسكان.
[1025] حدّثنى محمد بن على ما جيلويه رضى اللَّه عنه، عن على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[1026] حدّثنى على بن أحمد بن عبد اللَّه، عن أبيه، عن جدّه أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن أبيه، عن عثمان بن عيسى.
[1027] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن ابن فضّال.
[1028] و بهذا الإسناد، عن ابن فضّال، عن عبد اللَّه بن بكير.
[1029] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على الوشاء، عن أحمد بن عائذ.
[1030] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضّال.
[1031] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضال، عن سعيد بن غزوان.
[1032] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسن بن متّيل، عن أحمد بن محمد بن خالد، عن محمد بن سعيد قال: أخبرنى زكريا بن محمد، عن أبيه.
[1033] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن جعفر بن محمد بن عبيد اللَّه.
[1034] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن يحيى الخزّاز.
[1035] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه، عن محمد بن الحسن الصفّار، عن محمد بن الحسين بن أبى

الخطّاب.
[1036] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن أبى عبد اللَّه، عن على بن عبد اللَّه، عن عبد الرحمن بن محمد.
[1037] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن يحيى الخزّاز.
[1038] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم.
[1039] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن على الوشاء، عن أحمد بن عائذ.

[1040] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن محمد بن أبی عمیر.
[1041] حدّثنی محمد بن علی ماجیلویه رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی عمّی، عن محمد بن علی القرشی، عن عبد الرحمن بن محمد الأسدی.
[1042] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب، عن محمد بن سنان، عن عون القلانسی.
[1043] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن المنبّه بن عبد اللَّه، عن الحسین بن علوان، عن عمرو بن خالد.
[1044] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن عثمان بن عیسی، عن عبد اللَّه بن مسکان.
[1045] و بهذا الإسناد، عن عبد اللَّه بن مسکان، عن داود بن فرقد.
[1046] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی علی بن الحسین السّعد آبادی، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، قال: حدّثنی عدة من أصحابنا، عن علی بن أسباط.
[1047] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الوشّاء.
[1048] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی أحمد بن إدریس، عن أحمد بن أبی عبد اللَّه، عن أبیه، عن أحمد بن النضر، عن عمرو بن شمر.
پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 836
[1049] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن النّوفلی.
[1050] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن یعقوب بن یزید، عن محمد بن أبی عمیر.
[1051] حدّثنی أحمد بن محمد قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن محمد بن سنان، عن أبی الجارود قال: حدّثنی حبیب بن سنان.
[1052] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن علی بن فضّال، عن علی بن عقبة، عن سماعة بن مهران.
[1053] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن محمد، عن عبد اللَّه بن محمد الحجّال.
[1054] و بهذا الإسناد، عن أحمد بن محمد، عن علی بن عیسی.
[1055] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی عبد اللَّه بن جعفر، عن محمد بن الحسین، عن الحسن بن محبوب.
[1056] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسین بن أبی الخطّاب، عن علی بن أسباط، عن ابن سنان، عن أبی خالد القمّاط الواسطی.
[1057] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن محمد

بن أبى عمير، عن عمر بن اذينة.
[1058] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن أبى القاسم، عن عثمان بن عبد اللّٰه.
[1059] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن حماد بن عيسى، عن ربعى بن عبد اللّٰه.
[1060] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى عبد اللّٰه بن جعفر، عن محمد بن الحسين بن أبى الخطّاب، عن الحسن بن محبوب، عن هشام بن سالم.
[1061] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى على بن إبراهيم عن أبيه، عن النّوفلى.
[1062] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن أحمد بن أبى عبد اللّٰه، عن أبيه، عن هارون بن الجهم.
پاداش نيكيها و كيفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، ص: 837
[1063] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن محمد بن أبى عمير.
[1064] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم.
[1065] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار، عن أحمد بن أبى عبد اللّٰه، عن أبيه، عن أبى نهشل.
[1066] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[1067] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه، عن محمد بن عيسى اليقطينى، عن إبراهيم بن عبد الحميد، عن على بن أبى حمزة.
[1068] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه قال: حدّثنى محمد بن عيسى، عن الحسن بن محبوب.
[1069] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن محمد بن الحسين، عن محمد بن عبد اللّٰه بن هلال، عن عقبة بن خالد.
[1070] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى العطّار قال: حدّثنى محمد بن أحمد، عن موسى بن عمر.
[1071] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللّٰه.
[1072] أبى رحمه اللّٰه قال: حدّثنى على بن موسى، عن أحمد بن محمد، عن بكر بن صالح، عن الحسن بن على بن فضّال، عن عبد اللّٰه بن إبراهيم.
[1073] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللّٰه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن أبى عبد اللّٰه، عن أبيه رفعه إلى عمر بن أبان.

[1074] أبى رحمه اللّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه، عن النّوفلى.
[1075] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى على بن إبراهيم، عن أبيه.
[1076] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن أبى عمير، عن أبى المغرا.
[1077] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد بن خالد، عن يعقوب بن يزيد، عن ابن سنان.

[1078] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسن بن محبوب.
[1079] حدّثنى محمد بن الحسن رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن الحسن الصّفّار، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد.
[1080] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير.
[1081] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى عبد اللَّه بن جعفر الحميرى، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن فضالة.
[1082] و بهذا الإسناد، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن أبى عمير، عن على بن عقبة، عن أبى خالد القمّاط.
[1083] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن المفضّل بن صالح.
[1084] حدّثنى محمد بن على ماجيلويه رضى اللَّه عنه، عن عمّه محمد بن أبى القاسم، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن ابن أبى عمير.
[1085] حدّثنى محمد بن موسى بن المتوكّل رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى محمد بن يحيى، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن عبد الرحمن بن أبى نجران، عن محمد بن سنان.
[1086] حدّثنى جعفر بن محمد بن مسرور رضى اللَّه عنه قال: حدّثنى الحسين بن محمد بن عامر، عن عمه عبد اللَّه بن عامر، عن ابن أبى عمير.
[1087] و بهذا الإسناد، عن ابن أبى عمير، عن حمّاد.
[1088] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن على بن الحكم، عن هشام.
[1089] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى محمد بن أبى القاسم، عن محمد بن على الكوفى، عن محمد بن أسلم الجبلى.
[1090] أبى رحمه اللَّه قال: حدّثنى سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد، عن الحسين بن سعيد، عن محمد بن

أبى عمير، عن منصور بن يونس.

[1091] أبی رحمه اللّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللّه، عن محمد بن الحسین، عن صفوان بن یحیی، عن عاصم بن حمید.
[1092] أبی رحمه اللَّه قال: حدّثنی سعد بن عبد اللَّه، عن أحمد بن محمد.
[1093] حدّثنی حمزة بن محمد العلوی قال: أخبرنی علی بن إبراهیم، عن أبیه، عن النّوفلی.
[1094] حدّثنی محمد بن الحسن رضی اللَّه عنه، عن الحسن بن الحسن بن أبان، عن الحسین بن سعید، عن النضر بن سوید.
[1095] حدّثنی محمد بن الحسین رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن یحیی العطّار.
[1096] حدّثنی محمد بن موسی بن المتوکّل رضی اللَّه عنه قال: حدّثنی محمد بن جعفر قال: حدّثنی موسی بن عمران قال: حدّثنی عمّی الحسین بن یزید، عن حماد بن عمرو النّصیبی، عن أبی الحسن الخراسانی، عن میسرة بن عبد اللَّه، عن أبی عائشة السّعدی، عن یزید بن عمر بن عبد العزیز، عن أبی سلمة بن عبد الرحمن.

ابن بابویه، محمد بن علی - مجاهدی، محمد علی، پاداش نیکیها و کیفر گناهان / ترجمه ثواب الأعمال، 1جلد، انتشارات سرور - قم، چاپ: اول، 1381ش.

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ في سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه 41)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است
اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص 159
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال 1340 هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال 1385 هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.
اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :
الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه
ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهاي رایانه اي و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...
د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار هاي تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر
ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای
و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط 2350524)
ز)طراحی سیستم هاي حسابداري ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...
ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...
ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال
دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگي مذهبي قائميه اصفهان
تاریخ تأسیس: 1385 شماره ثبت : 2373 شناسه ملی : 10860152026
وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com
فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com
تلفن 25-2357023- (0311) فکس 2357022 (0311) دفتر تهران 88318722 (021) بازرگانی و فروش 09132000109 امور کاربران 2333045(0311)
نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت

امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.
شماره حساب 621060953 ، شماره کارت :6273-5331-3045-1973و شماره حساب شبا : IR90-0180-0000-0000-0621-0609-53به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید
ارزش کار فکری و عقیدتی
الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».
التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».
[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».
مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹